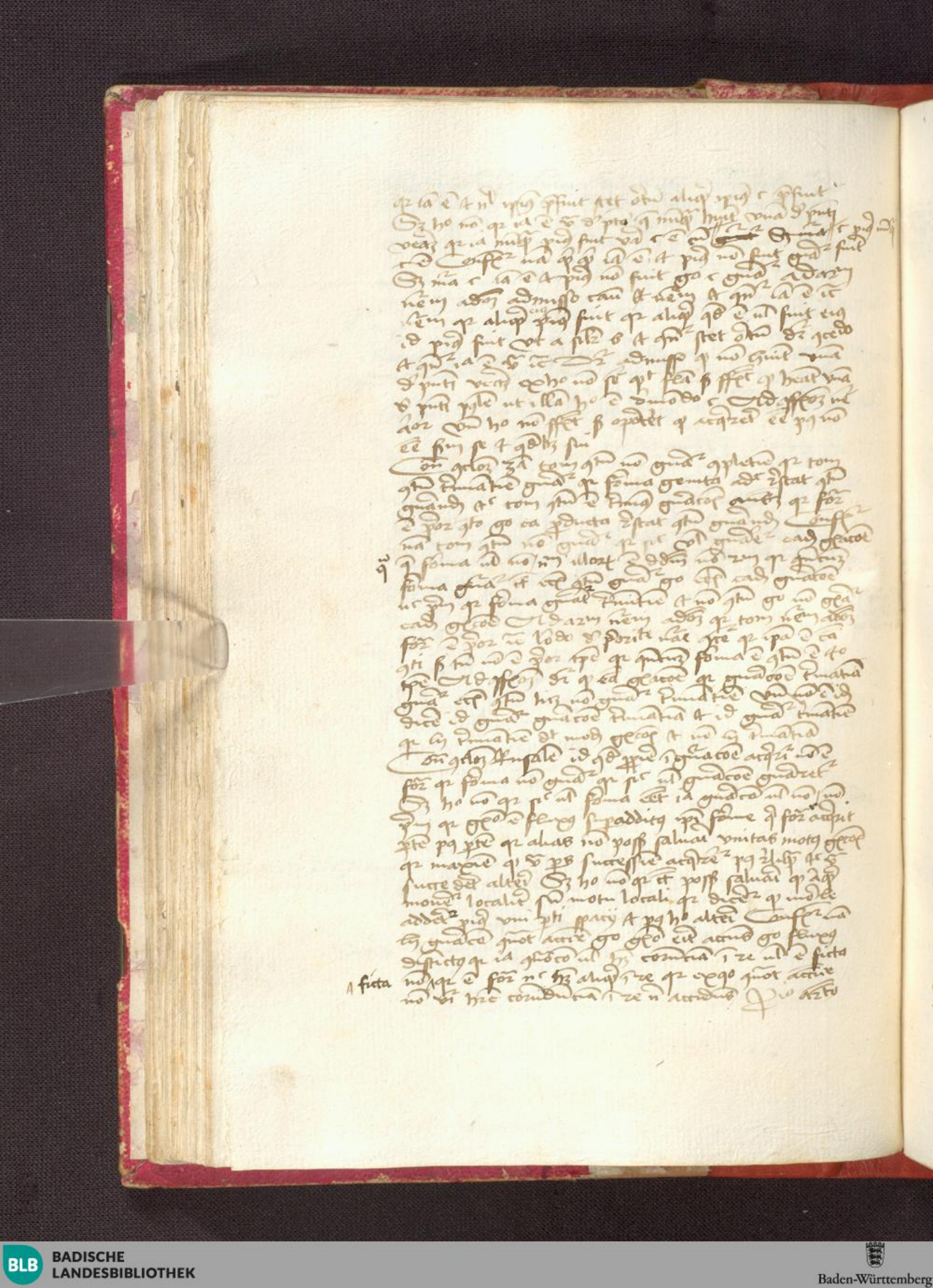

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Quaestiones super Aristoteles physicae ausculationes libros VIII - Cod. Aug. pap. 145

Weißenburg, Martin

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Quaestiones super Aristotelis physicae auscultationis libros VIII

urn:nbn:de:bsz:31-79074

Aug. 145

Circa initium primi libri phisicorum Queritur primo Utrum naturalis philosophia est omnium rerum mundi consideratiua

Pro qua questione est primo notandum quod philosophia sic potest describi est diuinarum humanarumque rerum cognitio et comprehendit omnem notitiam ad huiusmodi creaturarum scientiarum liberalium tam speculatiuarum quam speculatiuarum tam actiualium quam spiritualium. Secundo est notitia ad habita conclusiones probans ille conclusiones. Et ista dicitur scientia primo quod tamen sic philosophia omnis scientia mundi est philosophia patet quia dicitur. Conclusio 2a philosophia non sumpta primo modo est una scientia sed plures. Conclusio 3a ea que non dicitur non una scientia quod non est una philosophia patet quia omnes scientie sunt una philosophia tamen non sunt una scientia. Contra aut omnes scientie sit una philosophia patet quia sunt una conclusiones. Conclusio 4a hec non dicitur hoc est philosophia id est hoc est scientia. Non philosophia sit aggregatiue capta non sed tamen inferius ad ... scientia. Conclusio ... non ... uel scientiarum mechanicarum sed philosophia quod id dicitur de liberalium ad excludendum artes mechanicas. Conclusio ... quod ... in contrario primo quod philosophia scientia est una ~~scientia~~ philosophia non dicitur capi scientia ut extendit se ad artes mechanicas patet quia ... contrario quod ... sumitur communiter. Conclusio ... scientia liberi philosophicorum una sed philosophia quod sed patet ille conclusiones. Conclusio octaua ... illius impossibile ... esse ... non est philosophia quod non ... Secundo notandum quod philosophia prima sui diuisione primo diuiditur in ~~...~~ principalem et amminiculatiuam. Principalis philosophia est que considerat ~~...~~ rerum entitates ac proprietates fundatas in essentia rei a motu seu mutacione uel mocione. Conclusio quod ista distinctio patet quia ... sed philosophia principalis sed ethica metaphisica et naturalis philosophia. Metaphisica tamen id dicitur quod considerat entitates rerum aut proprietates. Non metaphisica considerat res ... entia

firma

comunitates

Res diuine dicuntur res quarum natura est principium motus et causa ut planete etc.

Res humane dicuntur res quarum homines sunt principium et causa

Non omnis philosophia est scientia quia totaliter non

... impossibile est quod ... sine subiecto ... sine ... impossibile

principalis philosophia

intelligentia prima — deus / non creata — intelligentie 2e sunt angeli

Et considerat de ydemptitate et diversitate rei que sunt proprietates
// 2e fundate in essentia rei ex statu // Propterea scientia ipsa est
eadem vel diversa, eadem secundum se et diversa ab alia. Ethica
contingit cum dicitur vel mores. Determinat enim ipsa de moralibus
virtutibus. Naturalis philosophia contingit cum dicitur a motu a mutatione.
Ipsa enim est que considerat res sub ratione motus vel mutationis id est
inquantum ille res moventur aut mutantur. Unde dicit philosophus 2o in
moventia // mota amplius non sunt physice considerationis. Ubi
per physicam intelligit naturalem physicam que dicitur a physis grece
quod est natura latine et ideo scientia que scientia de natura // quod scientia
// In physicorum que scientia physicorum magis meretur dici scientia de natura — libri de celo et mundo vel aliud // ponere aristotiles non obstante // libri
quod scientia libri de celo et mundo etiam sit de natura ideo quod scientia
libri physicorum est scientia magis communis determinans de natura et
in communi de motibus. Cetera autem sunt posteriora et ab eis
magis sunt denominata. Et ad prius sensum sit de metro
de naturali philosophia de qua est quod querit quorum titulus. 3o notandum quod
naturalis philosophia dividitur in octo partes. Prima determinat de motu
in generali non descendendo ad aliquas species quod traditur in libris
physicorum. 2a pars determinat in speciali de prima specie motus
Corpus simplex — celum / quattuor elementa — vel de motu locali corporum simplicium et traditur in de celo et mundo // in
3a de ente mobili ad formam et alias species motus de qualitate
et hoc // in de generatione et corruptione traditur. Quarta descendit ad
mixtorum imperfectorum generationem sicut sunt nix grando ut
in libris metheororum. 5a docet mixtorum homogeniorum
generationem. Et illa parte non habemus ab aristotile de greco in
latinum translatam. Albertus tamen in loco eius fecit tractatum de
mineralibus. Sexta determinat de anima et eius operationibus
ut se tenet ex parte anime ut in libris de anima. Septima de
operibus corporis animati seu anime prout se tenet ex parte
corporis et traditur in libris parvorum naturalium. Octava determinat
de generatione mixtorum eterogeneorum quod traditur in de animalibus
et plantis. Quarto notandum quod philosophia considerat omnes
res mundi non est aliud quod ea considerat omnes per omnes res
mundi supponentes. Pro quo notandum quod scientia proprie non dicitur
considerare quod considerare solum pertinet ad rem animatam. Scientia
autem est res inanimata id est non dicitur considerare instrumentaliter

In qualibet scientia tractatur de principiis / conclusionibus subiecto propinquo / terminis subiecto remoto / rebus remotissimo

quia est instrumentum mentis quo homo considerat rem vel res

Conclusio prima Nulla scientia est omnium conclusionum demonstrabilium
demonstrativa probatur quia si aliqua maxime metaphysica que a philosopho
reputatur amplissima Sed hoc non quia non potest demonstrare illas quod
triangulus habet tres angulos equales duobus rectis nec quod illa
vulnera rotunda tardius curantur quam oblonga Unde primam
sola geometria demonstrat 2am sola medicinalis scientia

2a conclusio Nulla scientia est que omnibus terminis nata est formare suas
propositiones vel quibus sunt quo termini metaphysicales probatur quia si aliqua maxime
metaphysica Sed hoc non quia ipsi quod illi termini homo et generabilis
non est nata formare propositiones quia sic tunc ista homo est generabilis non esset
~~nata formare propositiones~~ esset de scientia metaphysicali quod est falsum tunc
ista ponitur in una tamen metaphysicali ut illud terminus homo et
communi naturali ut iste terminus generabilis Et si quis dicat de scientia
metaphysicali dicitur communis terminus eadem dicatur de scientia naturali 2a
aliquis terminus nec sufficit ad hoc quod aliqua propositio sit de aliqua scientia predicatum
et de ea quia non videtur quod illius sit ea non ista quia predicatum continet
subiectum quia non est ratio quare predicatum potius continet subiectum quam econverso
tamen sic quod continens esset de aliqua scientia de qua non esset contenta
quod non videtur dicendum pro ratione ista generabile est homo esset de scientia metaphysicali
tunc predicatum sit terminus metaphysicalis tamen eius contenta ut ista homo et generabilis
esset de scientia naturali tamen predicatum sit terminus naturalis Verumtamen ut
alii dicunt quod prima propositio sit de scientia metaphysicali quia in duos
terminos metaphysicales communem propositionem et aliam quedam Unde dicunt
isti quod termini abstracti vel termini communes propositiones fundatas in
aliqua re sunt termini proprii scientie metaphysice Et alii termini communes
non sic communes propositiones vel sunt termini quedam metaphysicales ut
sunt isti termini generale corporale et hoc forma cum ista homo est
in duos terminos metaphysicales que est de scientia metaphysicali Sed hoc
non videtur quia tunc considerare quis posset ponere duos vel duas
terminos naturales propositiones et quedam propositiones de consimiliter
motum et mutatos Et quedam sic sunt abstracti et communes
propositiones fundatas in certa re et sic ista homo est generabilis
haberet esse duos terminos naturales communem propositionem ut hoc generabile
aliud quedam ut hoc homo ut 2a esset de scientia naturali reliqua

conclusiones forent verae. Unde dicendum est quod ista propositio est generalis et de
scientia media inter methaphisicam et naturalem philosophiam. Volentes tamen
salvare dicentes quod methaphisica [illegible] terminus non est forte
propositiones dicerent quod velint tamen quod methaphisica potest suas propositiones
passiones ut hic idem et diversum demonstrare de terminis cuiuslibet
alterius scientiae ut quia hoc [illegible] omnes propositiones primae ad eam

Secunda conclusio et responsalis

Naturalis philosophia quae est
scientia omnium rerum mundi est considerativa propositionum quae considerat terminos
pro omnibus rebus mundi supponentes ut ens generale, conclusio. Unde
considerat istum terminum generale et quia generale est [illegible]

|| et tertia conclusio contra in disciplina
[illegible] considerat in termino
[illegible]
[illegible]

Tertia conclusio: nulla alia scientia est omnium conclusionum demonstrativa
quia quod methaphisica habet stabilire principia omnium aliarum scientiarum. Si
ergo habet ea stabilire tunc ea affirmat et ea demonstrat. Si
ergo demonstrat principia tunc et conclusiones deducibiles ex principiis
cum hoc primo philosophorum quod contra negantem principia non est disputandum
nisi per methaphisicam. Contrarium [illegible] ad quod [illegible] quod sic ea
demonstrat. Unde ipsa sic habet ea stabilire et quod habet in-
vestigare [illegible] et [illegible] fundatas in aliis rerum scientiis
per principia aliarum scientiarum. Sed tamen habet ea stabilire quia [illegible] methaphisicus
per ea potest quemcumque negantem aliquod principium ducere ad aliquod
inconveniens quod negat huiusmodi principium. Ad
[illegible] methaphisica est omnium conclusionum demonstrativa quia quaelibet
scientia alia ab ea est pars eius. Ergo habet demonstrare conclusiones cuiuslibet
alterius scientiae. [illegible] quod quaelibet alia scientia subalternatur
methaphisicae, ergo est pars eius. [illegible] quod scientia subalternata est
pars scientiae subalternantis. [illegible] quod subiectum
cuiuslibet alterius scientiae est inferius ad subiectum methaphisicae quod est
ens. [illegible] quod quaelibet scientia alia a methaphisica subalternatur
ei. Contrarium [illegible] ad [illegible] Non
est scientia subalternata est pars scientiae subalternantis. [illegible]
[illegible] scientia subalternans considerat de [illegible] alia
[illegible] omnes res generales et speciales
de [illegible] omnes res generales et speciales
non sit non facit scientia [illegible] quae non considerat de [illegible]
[illegible] omnes res generales et speciales [illegible]
[illegible] methaphisica considerat [illegible] omnes res
generales et speciales quia non considerat [illegible]
[illegible] vadit ad auditum [illegible]

Arr ad aliq scia e om cclom dmoua licz d loyca — Arē
qz ipa hz disputare ptra d pncips om aliaz sciaz
vt dr p° hi / tractatu suo po no qz no eet ii hz pncipia
pbare si go ea pbat tuc etia pbat cclões Ad rone neg
ados neg ados qte a°e q negre bene Sz sic hz
disputare d pncips · qz pncips ita qz ipa loyca docz
modu disputadi 9tra qmlz pncipia / dnt 9cinat qz qz — / ut principia
cis fiat argumtacio bo nc qo ho sr qz go pbet vl d-
mostret oes cclões Arr ad aliq scia sz om cclom — Arē
dmoua pt e scia nalis qz pt dmostrare oes cclões
qz sciens nalis pt dmostrare omes cclões i scia nat
tota p locu a 9iugatis Confirma na ponit qz oes scie — Confirma
cotinet pt phiaz et ipa dmostrat oes cclões qz cclo
scita Ad pmu neg ados ne a Vn ic locus no tz
ni i ptoribz ttibz q no st i v tc Ad 9firmatoe neg
Vn cclo vult qz na scia e om cclom dmoua sc
hz cclom ibi acti p otbz cclõibz pptibz pp dmostra
te lic nalis scia i tn cau dmostrat actu oes cclões
no tn e dmoua om cclom Cu ia qua no hz
phia dmostrat omes cclões i om cclom sz dmoua
qz arc a no ampla ad amplu cu distribucoe ampli
tioe hz cclom qd i ante no amp tn amp i qnte
Arr ad aliq scia e om cclom dmoua qz eade cclo — Arē
e dmot i diuisis scijs go etia diuise cclões dmostres
sut i eade scia tn no sit sed diuisis Si go diuise
dmostra i vna tuc etia oes pnt dmo sci i eade
qz no sz sed Sz aie pz qz ia terra e rotuda pz
i astronomia et etia i nali phia Ad rone neg ados
Dr qz eade cclo no dmostra i diuisis scijs sp
distinctis quo vna no e p alia to sm eand
rõale Vn hnt terra e rotuda ut dmostrat
a pho rõale e ia sz ptes aufferenales grauissi
elemnti equaliter tendunt ad centrz mdi Sz astrong
dmostrat ea i dne ad illa rõale magnitudo terra
qua volunt celu e rotuda

Omi cclos rrsale ar Scia nalis no e 9siderativa — Ad 2
om rez mdi qz sit sez qz eet eq qnls sz methaca

Quia quod sit metaphysica est de omnibus rebus mundi sit et naturalis
philosophia. Ad argumentum rationem ad oppositum negativa. Concedo licet tamen metaphysica
quam philosophia considerent omnes res mundi, tamen aliter metaphysica
considerat res in modo generaliori quia considerat res in communi entis et
sub ratione entis. Naturalis autem philosophia considerat res sub ratione
mobilis, unde res entis est generalior quam res mobilis etc. Ad

Quaeritur

Si philosophia consideraret omnes res mundi, sequitur quod unus homo sciret
philosophiam esset logicus, grammaticus et rhetoricus, quod tamen est falsum, sed tamen quia
quod de omnibus rebus tamen sciat ac haberet logicam etc. Consequentia

Confirmatur

sequitur quod naturalis tot sciret sicut deus. Primo rusticus habens naturalem
rationem sciret tot sicut peritissimus magister quia sciret omnes rationes

Item rusticus habet scientiam de omnibus rebus mundi tamen de scibili in communi et non [illegible] nec [illegible] et adhuc magister vel doctor plus scit rustico

et omnes res mundi etc. Ad argumentum negativum ad oppositum negatur hoc. Concedo
quod unus sit logicus non sequitur cum sciret omnes res mundi; sed
quod ipse habeat documenta et regulas maiores et breves quibus
logice est in speciali sic etiam de aliis. Ad affirmationem quare
quod et quantum est in communi. Concedo tamen quod est peritissimus
et doctus ad rusticum quia ipse scit omnes res ad perfectum

Quaeritur

Et magis perfecte et determinate quam rusticus scit res

modum quam rusticus etc. Ad si philosophia esset de omnibus
rebus sequitur quod sufficeret alie scientie. Consequentia. Ad philosophia

Quia ex quo philosophia est de omnibus rebus frustra ponuntur alie scientie

quod eo esset de omnibus rebus frustra ponerentur alie scientie
quia considerat tamen quod omnes res mundi supponuntur. Sed quod
sicut logica esset de omnibus rebus considerativa quia considerat
illum terminum signum quod esset in de omnibus rebus mundi. Ad
argumentum rationem ad oppositum. Concedo licet philosophia sciat omnes
res et omnes mundi ~~rem~~ perfectos tamen non per omnes modos
ad in speciali et quo ut res sciantur secundum omnes modos
necesse est ipse alias scientias. Ad confirmationem quare quibus et
quantum ut deducit argumentum etc. Ad scientia naturalis non considerat

Quaeritur

omnes res mundi quia non considerat deum quia deus est immobilis

Ad [illegible]

modo

licet suo [illegible] inquantum non mota amplius non sit

Confirmatur

philosophie considerator etc. Concedo tamen illa tamen scientia
naturalis sunt omnes res mundi quia materie id est distinctum
mobile vel immobile. Sed hoc non quia id non extendit
se ad deum quia deus non est mobilis nec immobilis. Sed et
contra deus immobilis ergo deus non movetur a natura moventi
Ad argumentum rationem ad oppositum dicendum quod philosophus 2o
huius vult quod movens non motum [illegible] id est non inceptum movet

Ad

unde licet deus non sit mobilis tamen ~~mo~~ movet et considerat a philosophia

Item [illegible] movens non mota [illegible] [illegible] sic [illegible] mutabilitate
non sit philosophie considerationis [illegible]

in q̃ntu mouet Ad 3ᵐ n̄em ad 3ᵐ n̄c box ad 3ᵐ
n̄em ad 3ᵐ dic̄ q deus ꝫ ī mobilis et cu dic̄ sic ē
n̄em eadē ī mobile ut ꝫ Con̄ id ꝯceptio dic̄ ī mobile
q̄d ē et nō ē natu moueri nō sic ē de deo Ad 4ᵐ phica ar̄
scīa nō ꝫ scīa ī ad 2ᵐ q̄do scīa ꝫ q̄ nō aggregatu
ex opinione intellectu et scīa ē scīa Sꝫ phica hꝫ
ē aggregata sic cu ī ea sint multe opiniones multa
pria et multi assū scietifici ꝫ ipa nō ꝫ scīa Ꝑꝫ io
nōd q phia nālis ca tripli mō ꝑ aggregato ex nō — Phia nālis et q̄b[us] / alia scīa ca triᵉ
titib[us] adhesiuis om̄ ꝑpone natū scitatu oppiatatū
et ceta prior et io mō nō ē scīa ß aggregatu ex
scīa et nō scīa 2ᵒ mō ca ꝑ aggregato ex notitiis — 2ᵒ mō
adhesiuis prior et gelom ex pri9 deductatū Et
io mō itm̄ nō ē scīa Sꝫ aggregatu ex intellectu
et scīa 3ᵒ mō ca ꝑ aggregato ex notitiis adhesiis — 3ᵒ
gelom scitatu soli et io mō ē scīa Et nō ē tr̃e
aggregatu de q̄o agitur actu Et io ca ī gelo 2ᵐ pᵃᵐ

V ens mōle est subm̃ nālis phie

V lōnd pmo q tre mōle ē ens ꝑ̄ple alit 7
alit sic hoc sim pᵉ et ꝑpriū ꝯtitue ē ex pte sui
Com̄ deus nō ꝑns mōle et licet alit sic ca diceat — Ome ens mōi ꝑ̄ter / deu ē mobile
q̄ an earū nd̄i q ca ē ī mō et an nō sint
ī mō tm̄ ca nulco nō ē scīa ex pte dei ß ex pte
mdi ēati 2ᵒ nōd q subm̃ ī ꝯceptio dꝫ capi ꝯ̄sertio
attributor ꝑ ut cōiꝫ ē tm̄ꝫ ꝯmissio simplicissio
pmo notꝫ et declaratorꝫ ꝯxc eta cocterē dicte
dē pꝫꝫ 3ᵒ nōnd q nālis phia ē aggregatu
ex omb notitiis adhesiuis om̄ gelom ī nāli
phia demonstratatū Cōm nālis phia nō ē q̄nd
simplex pmū sꝫ ex dicc. **Conclo pima** Sn
nāli scīa nō pone subm̄ pmo et in qb[us] alia
ad h[oc] q scīa sit aīmtie vna ꝫ m scīa nāt
dic̄ vna ꝫ nō roe ꝯtinuitatē q isti assū nō
sint ꝯtinui nc roe colligacie q̄ cōmū assū nōꝫ.

ī mō simᵃ
Secūdo diuersit pte dei vna tm̄ sꝫ spē
argumtie

sꝫ simᵃ scīaꝫ ē vna arᵘ ex vnitate obiecti sꝫ ꝑpe̅ incabiꝫ ꝑ n̄ argumtu

Item ad arguendum secundum alicubi philosophus scientias esse unam dicit sic formari argumentum: ille scientie habent idem subiectum que considerant vel ad praxim vel ad speculationem igitur sunt una scientia vel una est pars alterius

alteri ligatum igitur dicit quod una ratione alterius et id non est ad quod
subiectum attributorum ad quod iste rationes ordinantur sicut unum
operantium ad principem. Dicendum aliquando quod quibus scientia sic ipsa est
ratione una dicto quod non subiectum esset sed tamen non est una ratione
subiecti. Contra ad quam tamen dicit ille scientie habent idem subiectum igitur sunt
una scientia ut ad minus una est pars alterius. Dicendum quod aliquando
scientie habent idem subiectum relatum ad easdem passiones igitur sunt una
scientia ut ad minus dicendum est. Contra scientie similiter non aliquando distinguuntur
per subiecta sed per subiecta per relationem ad proprias passiones

2a conclusio In scientia naturali non dicit poni trinum abstractionis respectu
quia quod subiectum scientie dicit sumere etc. sed quia in scientia considerat
res ut res non scientia naturalis quod quoniam non considerat res abstracte
sed sub ratione motus ut est dicendum ponit in subiectum commune motus

3a conclusio et tertia hic ens mobile consideratum in ordine
ad omnes passiones tam generales quam speciales est subiectum naturalis
philosophie sed quod dicitur subiectum. Dicendum consideratum in ordine etc. quod
considerando ipsum ad passiones generales ponitur tunc est subiectum
scientie libri Phisicorum || Contra conclusionem 2am arguitur trinum abstractionis est subiectum
scientie naturalis quia nunc idem ens est subiectum scientie naturalis tunc trinum
abstractionis. Antecedens quod dicit philosophus 6to methaphisice. Conclusio: scientia abscidit
rationem entis sed demonstrat suas passiones generales de hoc ens
sed hoc ens est subiectum methaphisice et tamen alterius scientie quod non
quomodo aliquas quas scientia abscindit rationem entis. Consequentia. Si
trinum abstractionis esset subiectum scientie naturalis maxime quod ipsa
non consideraret tunc abstractos. Dicendum hic non quod scientia naturalis considerat
omnes terminos non ut plurarum quam sunt abstracti. Concedendo nempe
ad primum nempe ad. Dicendum quod inter quibus scientia abscindit rationem entis
quod quibus scientia hoc subiectum nisi ad hoc ens quod scientia est
a methaphisica igitur etc. Ad argumentum apparet ut ... dicendum
quod non considerat omnes terminos in quantum sunt abstracti sed in quantum
concreti ut vita hic ad quot operationes hic plurarum vegetativa
et ideo hic quot risibilitatis vel rationalitatis vel intellectionis et
sunt de alijs terminis ut de ... Contra principale
arguitur. Si ens mobile esset subiectum naturalis philosophie sequitur quod
methaphisica coincideret cum naturali philosophia vel scientia naturali. Sed quod
scientia naturalis consideraret res sub ratione generali vel speciali. Sed
ceterum methaphisica sic coincidunt. Ad id dicendum concedo quod coincidit
re sic quod eandem rem sunt non autem coincidit ratione. Sed ...
methaphisica considerat res sub rationem entis abstracta generalis aut
philosophia considerat res sub ratione motus a ... ut dicitur ...

Ens mobile prout capitur tribus modis:
- primo quod est quod movetur et nata est moveri
- 2o quod est quod nata est moveri sive actu moveatur sive non
- 3o quod est quod est et nata est moveri

Contra dicitur 2m denominatione non 3 ens mobile sed 2m denominationem est mobile

Immobile accipitur tribus modis:
- privative quod est quod non movetur nata tamen moveri
- negative quod aliquando est moveri sive sic sive non
- privative et negative simul quod est et non nata est moveri

Contra ultimo duobus modis dicitur ens immobile

Utrum subiectum primum et adequatum et subiectum attributionis differant

Ultimo notandum quod subiectum attributionis [illegible] ad subiectum attributionis sit scilicet quod subiectum est [illegible] superior et aliis [illegible] in scientia [illegible] subiectum [illegible]. Et [illegible] [illegible] quia forma [illegible] in questione [illegible]

Ille scientie consideraverat eandem rem [illegible] sunt una scientia quia in [illegible] dicit in littera. Ad rationes. Tertio ens mobile est subiectum scientie naturalis. Contra ens mobile non est subiectum scientie naturalis. Contra ab illa ad eius oppositum. Secundo arguitur ratione quia si aliquid ens mobile esset subiectum maxime esset corpus mobile. Sed hoc non quia nec corpus simpliciter nec [illegible] nec naturalis nec quibus [illegible] non [illegible] quia non maior ratio de uno quam de alio nec omnes quia tunc eius scientie essent plura subiecta specie distincta quia [illegible] et [illegible] quorum unum est extra alterum. Ad id dicitur negando [illegible] quia si aliquid [illegible] quia eius scientie sunt plura subiecta specie distincta dummodo tamen fuerint synonyma sic est de istis termino quia omnes isti termini [illegible] sunt specie sunt synonyma. Ad [illegible] si ens mobile esset subiectum quia scientia naturalis esset scientia media quia eius subiectum compleretur ex terminis diversarum scientiarum ut ex isto termino ens metaphysicali et isto termino mobili naturali. Ad id dicitur quod hoc non sequitur quia scientia media est cuius conclusiones sunt complexe ex terminis diversarum scientiarum sic non est de scientia naturali. Alii dicunt quod hoc ens mobile [illegible] capitur in [illegible] non ut est complexum ex diversis terminis. Contra eius mobile etiam potest poni pro subiecto scientie naturalis quia est terminus synonymus cum hoc ens mobile [illegible] non aliter formaliter includit [illegible] concedere tamen [illegible] ens mobile et per consequens mobile [illegible] et licet non [illegible] de ipso [illegible] sic tamen [illegible] synonymum scilicet hoc mobile [illegible] capitur. Ad [illegible] ens mobile [illegible] non est subiectum quia non [illegible] de omnibus terminis [illegible] considerat quia de isto non [illegible] primo motore nec de infinito [illegible] de isto considerat [illegible] quia de eis in alia scientia considerat [illegible] et non [illegible]. Ad [illegible] dicitur quod de istis non considerat [illegible] [illegible] negando [illegible]. Sed non [illegible] de quibus terminis [illegible] fieri considerationem in aliqua scientia. Aliter dicitur [illegible] quod de eis alicubi consideratur [illegible] non [illegible] in sola scientia naturali sed [illegible] ut de vacuo et de [illegible] et de [illegible] et de primo motore [illegible] et de suppositis non consideratur [illegible] in aliqua parte logice [illegible] in scientia ubi [illegible]. Ad [illegible] ens mobile [illegible] non est subiectum quia [illegible] naturale est [illegible]. Conceditur [illegible] est subiectum in scientia ubi [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. Ad [illegible] non [illegible]

corruptibile [illegible] non [illegible] motu locali [illegible] moveri motu locali

[illegible]

quantum

[illegible]

quantum

scientia media

[illegible]

[illegible]

in logica et [illegible] consideratur [illegible]

quantum

[illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

d' omnibꝫ p̄dc̄e ꝯsideat' ī phīa nāli qꝛ ī ꝯsidera' de
intentionibꝫ q̄ tn̄ nō sūt corp̄a nālia Ad ꝯfīr dr̄'
q̄ ꝯmutato ordīe q̄ licȝ nā sit subiⁿ ī 2º hꝰ nō
nō oīa q̄ ꝯsideat' ī phīa ꝯsidera' ī ordīe ad illaȝ
Sȝ bn̄ ī ordīe ad motū q̄ mītꝰ Ad hꝰ ens mobile
ꝯsideratu ī ordīe ad passiōs gn̄ales ⁊ sp̄ales nō ē
subiⁿ scīe nālis qꝛ nō vn̄ q̄ sūt passiōs gn̄ales ⁊
q̄ sp̄ales Ad id dr̄ q̄ passiōs gn̄ales sūt illi
entⁱ mobile ut quiescibile Sȝ passiōs sp̄ales sūt
mobile ul q̄escibile ad ubi Cū id distinctū mobile ul
quiescibile licȝ ꝯnotet id tn̄ io tmō mobile q̄ motū
ꝯnot tn̄ motū positiue ⁊ tn̄ nō puatiue et ad ꝯnot
ꝯtradē sup̄ hꝰ ens mobile ergo id distinctū mobile
ul q̄escibile addr̄ bn̄ pº ⁊ sp̄ia passiōe iꝰ tn̄ ens
mobile ī lc̄

Res nālis ut hꝰ p̄mª ē q̄ tn̄ p̄ncipale

Iste liber phisicorū q̄ ē de rebus

nālibꝰ ꝯtinū ad oīa p̄nª et ꝯmūes passiōes ī octo
libros p̄ciales diuit' ī quorū p̄mo d'tmīat d' p̄ncipijs
rerū nālium Cū etia subiⁿ ē p̄m mītūr rei nālis
Et diuit' p̄mꝰ lib' ī tract' textꝰ istorū p̄mꝰ ē p̄heīat
ī qᵒ ont' medium p̄cedendi ī tō scīa nāli In 2º
tractat opiniōes antiquorū nāe locutū et etiā ī nāe
cognitione d' p̄ncipiꝭ rerū nālium In 3º d'tmīat d' p̄ncipijs
istis ī gn̄ali In 4to ī sp̄eali Quia Phisica
doctores p̄mꝰ lib' anterioris Ponit p̄mª q̄ p̄bat
ēē tria etc

Sensꝰ logicalis V est ppōe p̄nc̄e cāz possit demonstrari ppō p̄nc̄s effectum

V. ex cognitiōe causarū p̄ncipiorū et elementorū contigit scire cāta p̄ncipiata et elementata

Vlterius p̄mo q̄ titulꝰ q̄stiōis nō qr̄it aliud nisi cū
sit scit q̄ p̄ cognitiōe causarū p̄ssumꝰ deuenire ī noticia
effectuum Vtrū an tāe notificet nobis effectꝰ Pro quo
nota q̄ auto hic p̄ causas intelligit causā finale

Nota
V
ppō de ē d' adiacente est demonstrabilis
P[illegible] ī demonstratiōe p̄missa debet ēē cā ꝯclōe
In oīa scīā ex cognitiōe cāz p̄ncipiorū ⁊ elementorū ꝯtigit nos scire alia scȝ cāta p̄ncipiata ⁊ elementata
ex nota vnus pt sꝫ alia ⁊ 1ª q̄ scīa ut

q̄z illud ē cā cāe. Dr̄ ꝑ p̄ncipia int̄ter sū efficiētes q̄z
ia cā ē causa mouens ⁊ p̄ncipiū cōcēs ad actū alicꝰ
effectꝰ. Dr̄ ꝑ elemēta intelligit p̄ncipia intrīnseca rez natu
ho ē cāe intrīnsece ut cā materialis ⁊ cā formalis. Vn̄
istis causis cōuenit dicc̄ elementi ut° metaphorice. Cuiꝫ ia
cōpo q̄r aliq p° ī specie ī indiuisibili spē ī alia
spēs. Vn̄ Elementū dr̄ q̄ elementū. Vn̄ ille ē id
q° ma p̄ma. Cō metaphysica dicit quid sit ille ho
ē detiñ puelle. 2° notand q̄ dux ē mod̄ ꝓcedendi
ī scientiis q̄da cōtralis ad effectū ⁊ hō ꝓpt q̄ ortꝰ ē
mod̄ ꝓcedi et ab effectibꝰ ad cās ⁊ ic 3 mod ꝓcedi
q̄z ē **Conclo p̄ma** ē cognitōe cāz nō semper
cōtīgit nos scire cāta ꝑꝫ nā effecta nob sūt notiores q̄
sue cāe. Cause aut̄ mīg note m̄o mīg note nō vēri
ffirat magis nota q̄ aut effectꝰ sūt nob notiores ꝑꝫ nā
effectꝰ sūt nob sensibiles cāe aut ī sensibiles m̄o sensibilia sūt
nob magis nota ī sensibꝰ. Cōn̄ actꝰ euidēdi q̄ ē sensibilis
magis ē nob notꝰ q̄ cā actꝰ euidēdi ut audiē itellectūa
q̄ ē ī sensibilis ī Dr̄ notandum sunt q̄z ad intē 2ᵉ cōclo
bn̄ cōtingit scire causata ex cognitōe causaz ⁊ hꝰ
2a cōclo ex cognitōe causaz p̄ncipiorū ⁊ elementorū
cōtingit scire cāta p̄ncipiata ⁊ elementata ꝑꝫ ꝓpt
iās cās p̄ncipiorū ⁊ elemētaꝫ sꝫ nā ꝑ ī sciendi cāta q̄
scitꝰ cessat dubitatio sꝫ scitꝰ cāe cessat dubitatio
d cāte scitꝰ ꝓpt iās cās ī cāe ducūt q̄ ad cognitionē
effectuū q̄ sunt ꝓpt iās cās. Cōn̄ rusticꝰ vidēs
eclipsis lune admirāt̄ nō cessat admiratio donec sciat
cāz eiꝰ eclipsis qñ ergo sꝫ declarāt̄ q̄ ia eclipsis fit
ꝓpt iām causā q̄z t̄ra dyametr̄ ē ī posita int̄
solē ⁊ lunā tunc cessat ia eiꝰ dubitatio. 4° nō ꝫ
q̄ dū nō q̄z nō sit ia ꝑ illa cāsā cē effectꝰ ꝓpt
iām causā. Et iaꝫ cōclōē cōtra in velle phi ī ꝓhēio
libri phicoz nō sūt ait. Tunc enī reputamꝰ q̄ꝫ scire
arbitrm̄ nō cāe eiꝰ cognoscꝰ ⁊ p̄ncipia vsq ad elemēta
3a cōclo nō sūt ex cognitōe causaz deuenit ī
cognitōem̄ demōstr° ꝓpt q̄ ē demōstr° ubi ī 3° p̄missaz ⁊ ī cōclōe pō nota cālit ex nōie cāe
Sꝫ demōstr° q̄z ē ubi nō pō nō cālit tū nōie cāe ī p̄missaz ⁊ ī cōclōe

Elementū

nō adhuc dicere
demō° ꝓpt quid
demō° q̄z ē
et
sūa demōrū ꝓpt quid
sūa demōrū q̄z ē
nā
demō° ꝓpt q̄d
demō° q̄z ē
ē cōtra argumentū sꝫ sūa a°
demōratiue ē assumptionis [illegible]

in notitiam effectuum. Sed ex quo ex cognitione effectuum de-
venimus in notitiam causarum, ideo conclusio patet. Item Philosophus dicit hoc
quod primus motus qui est effectus primi motoris ducit in notitiam
primi motoris qui est causa primi motus. Similiter ex effectibus qui
procedunt ab ista intelligentia possumus per distinctionem devenire in
notitiam istius intelligentiae, quia sunt causa istarum operationum, sicut dicitur,
hoc patet in 3° de anima.

Contra primam conclusionem arguitur: causa finalis non est causa causarum, quia causa efficiens
est causa causarum sicut et causa finalis. Antecedens probatur, quia eo modo quo ponitur causa
finalis sit causa causarum, quia causa efficiens. Ideo dicendum quod eo modo causa 5°
non causa finalis sit scilicet quia gratia cuius res fit, causa autem
efficiens est quia producit rem, modo res considerata in quantum alia
res fit propter causam magis meretur dici causa in rei quam considerata
in quantum producit rem. Dicendum ergo quod causa causarum est causa finalis simpliciter.

Contra conclusionem secundam arguitur: ex cognitione causarum sunt scientiae effectus,
quia si non sit, quia non esset devenire de ente rationis ad ens reale, et ideo
non est entis rationis quia hoc et aliud quia non sunt per causam ad
effectum, modo causa non notificat effectum simpliciter. Antecedens non
est devenire, causa devenire sit ex notioribus primo principio.
Ad argumentum, in argumento dicitur concedo simpliciter loquendo quod non
est devenire, quia tamen notio est quia principia notionis tamen
est nobis horum de reali quia horum de rationis quia horum de reali
videmus ad sensum, tamen autem de rationis non sit sensu cognoscitur,
sensibus autem sed notitia in sensibus. Sed dicitur in de devenire
sub intelligentia in quantum nota causaliter ita quod devenire contrario
de ente rationis ad reale propter aliam intelligentiam et quod hoc ad rationis
quo quod hoc ad reale propter aliam intelligentiam. Contra propter horum de
rationis non sentimus horum de reali. Sed horum de reali propter hoc
quia est rationis sentimus ex eo quod de rationis est reale. Et de hoc
magis patebit ad propositum.

Contra conclusionem tertiam arguitur: ex cognitione causarum non noscitur effectus
de propter ab causa quia non omnes res noscuntur per se in 4
speciebus per quas non causa non est simpliciter effectus, tamen non ducit
quod in eius notitiam. Ad argumentum in argumento ad con-
cedo sit per principium quod prius principium non sit simpliciter conclusio.
Alii dicunt concedo maiorem, sed quod causa est ex simpliciter effectus

// Quod causa efficiens est causa

dicto

8

plitudo cēnl

Un qlz effctq genit ptiripata plne sue cae Und
qio nod q duq e pli de sz cenliu a zputatia
mo ad ho q aliq sit pte alti cenx dz qt pend eiq
spei Dz ad ho q aliq sit pli do zpsentatia no
dz qt pend eiq spei s effet q zputet spm Und
asug zputat molitore an no e pend eiq spei sic
a i pto i ic Ot adt ex qgtoe caz no duenigi
qgtoz effectiud pz qz sit ul go noti a cae ect ca
sffcus z notia effctq ul no no pz qz it qudaueq
heeq notica cae it ecs heeq notica effctq Di ha
no qz stat me hoie notica pred a no sily ut 2a
qz tue no possed effcut duci ex qgtoe cae i
notica effctq Od id di q notica cauo e ca
sufficiens ad noticia effctq sf s hm alqn ut qn stat
hido cae ad catu tue e ca ffcus qn aut no stat
hido cae ad catu tue no e ca ffcus Et qn s ect
ca ffcus sic ic nea Und ut dcm e no sf e ca ffcus
stat Und me noste pred an no sue hoie pred
ad scleu ac eo noste tam an no nosto effectu Ceq
tio dz qn heeo noticia pmi ssaz q ecs heaz noticia
gclop pz qz notia pmissaz no sz ca ffcus s zfert
ecs q sue boiz que a pmissas zbite odmac Ceq
2a stetf pbys geometrite no dz q sue tota geometria //stie
//stie Und pbns geometrite no st cae ffcutes ad duo stiad
gclos Una qz stat q pbus q dut se pmisse no st
dete odmata i

Notitia — V vna notitia incomplexa potest fieri ex alia

Notandum primo quod notitia sic potest describi. Incomplexa est qualibet
cognitio in anima ipsam animam [illegible] immutans ad aliquid
rei perceptionem vel est similitudo mentalis. Ex hoc sequitur quod
non solum actus intellectus est notitia sed etiam actus quo voluntas potest
persuaderi, nam ut post patebit. Secundo est notitia quae dicitur complexa et
ita notitia non sit vera in substantia et pro quibus actus. Secundo dicitur
notitia incomplexa — quod notitia incomplexa est notitia quae non est aggregata ex pluribus actibus
et conceptibus vel actu et conceptu similibus sed adinvicem ut determinato
et suo determinabili vel aliquibus [illegible]. Declarationem [illegible] vide
in [illegible]. Tertio notandum quod circa istas quaestiones sunt duae opiniones.
Prima opinio — Una est opinio quae tenet quod una notitia incomplexa non potest fieri ex alia
et dicunt hoc ex eo quod si una notitia fieret ex alia vel per alia
hoc fieret per discursum sive per consequentiam, non omnis talis notitia sed complexa.
Secundo dicunt isti pro [illegible] quod una notitia simplex est incomplexa
quod sic probant nam una notitia quae fit ex alia est incomplexa ut tenet.
Sed omnis notitia simplex quae fit fit ex alia ut ex notitia
praeexistenti. Cum omnis doctrina et omnis disciplina ex praeexistenti
fit cognitione et nulla talis est incomplexa. Sed ista opinio videtur esse primo
contra [illegible] philosophi in libro praedicamentorum qui ponit speciale praedicamentum quo
ad terminos simplices vel maxime in recto. Et ipse non posuit
terminos complexos in illo praedicamento [illegible]. Et ipse in
antepraedicamentis [illegible] quod sunt illarum complexionum dictiones singulares quae sunt
subiectae etc. Secundo si staret ista opinio sequeretur quod nullus esset actus incomplexus
simplex [illegible] nam certe aliquis actus seu notitia
intuitiva quae habet [illegible] ista est complexa vel incomplexa. Si complexa
hoc est [illegible]. Si primum vel secundum est complexa ex simplicibus [illegible] notitiis
[illegible] simplicibus non ex simplicibus [illegible]
simplices notitias [illegible] ex simplicibus [illegible] capiat una illarum
[illegible] ista est simplex vel complexa. Si simplex [illegible]
complexa vel est ex simplicibus vel incomplexis [illegible] non [illegible] ex
simplicibus et pro quibus tandem devenitur est ad unam notitiam
simplicem et incomplexam [illegible] non sit processus in infinitum in
2a opinio — istis notitiis. Ergo est alia opinio et secunda quae tenet
quod una notitia incomplexa potest fieri ex alia et quod [illegible] alia notitia
simplex incomplexa. Pro qua opinione notandum quod [illegible] modis
una notitia incomplexa fit ex alia notitia incomplexa. Uno modo
una notitia incomplexa fit ab alia notitia incomplexa. Secundo modo una
notitia incomplexa fit ex alia elicitive in virtute abstractive et
[illegible]. Sed una notitia incomplexa fit ab alia [illegible] discursive

|| Contra ab ista apparatione interiori in sensibus intellectus sine speciebus mediis formatur una alia cognitio quae dicitur intellectio prima et ista representat eodem modo sicut apparatio interior et illa intellectio etiam est intuitiva. Unde etc.

Modus formandi intuitionem

Unde intuitive cognitio fit ab eo quod illo modo representato parte ipso visui colore verbi gratia multiplicat in aere in medio unam speciem et ista iterum aliam et sic usque ad organum visus ista ergo specie existente in organo visus anima mente cum ista speciebus sensibus format apparationem exteriorem quae representat parte cum suis circumstantiis individuantibus ut cum tali colore situ figura et cum tali magnitudine et ista apparatio sic formata est intuitiva. Contra ab ista apparatione exteriori descendunt intentiones quae deferuntur in sensum communem per nervum opticum usque ad organum sensus communis et in anima mediantibus dispositionibus existentibus ibi producunt unam cognitionem quae dicitur apparatio interior et ista representat eodem modo sicut apparatio exterior. Et ultima sicut apparatio exterior cum suis circumstantiis ita quod quicquid illa re esse representat et ista apparatio iterum est intuitiva // Unde intuitiva sicut predictum est cognitio representans obiectum similiter a quo formatur sicut cognitionem primam.

Intuitiva

Unde est cognitio formata ab alia cognitione representans sicut ipsa formaliter obiectum eodem modo sicut cognitio a qua formabatur representabat formaliter sicut ipsa. Contra dicta est nisi intuitiva sicut eadem intuitiva et obiectiva cognitio. Unde quod cognitio obiectiva habet pro obiecto aliam cognitionem non autem omnis intuitiva cognitio quia apparatio exterior non. Unde cognitio obiectiva est cognitio formata ab alia cognitione representans obiectum eodem modo formaliter sicut ipsa sicut cognitio aliqua formabatur formaliter sicut ipsa representabat. Unde aliqui capiunt sic obiectivam cognitionem et intuitivam pro eodem. Et isto modo exterior apparatio non esset intuitiva cognitio. Hic tamen terminos capi primo et large etiam ut est superius ad obiectivam cognitionem ut apparatio exterior est intuitiva licet formaliter representet aperte capere contrario cum obiectiva cognitione sunt intuitive, licet unde est cognitio formata ab alia modo apparatio exterior non est cognitio formata ab alia. Unde dico non est magis unus alterius sed sunt duae intuitivae quarum nulla notitia quae formaliter intuitive a singulari sed quarum nulla quae representat eodem sicut singulare a quo formatur.

Cognitio obiectiva

Modus formandi abstractionem

Alterius non et quod alio modo notitia cognitiva fit ex parte abstractive ut nihil representato obiecto visui et in obiectum apprehendit apparationem exteriorem cum circumstantiis individuantibus non potest tamen apprehendere apparationem interiorem et ista cognitio non representat talis cognitionem in anima et estimativa in ... illas cum circumstantiis proprio existens vel deficiens fiat abstractive quia representat in obiectum proprio tamen existens vel deficiens Et

ex conceptus sic formatus est elicitus. Secundo modo omnes ex con-
spectu super formatur conceptus hic consequitur vel hic minimi quod
Elicito
conceptus est elicitus. Unde elicitus est conceptus specifica formata
ab actu cognitionis sine speciebus mediantibus cum quod forma vel ig-
ne fundo non est sensoria. Consequenter non notitia que non est
elicitus quia non tunc est conceptus sine tunc specie sensum conspectat
singularis. Non est quod sensum format conceptus singulares. Consequenter
intuitivus non est elicitus quia intuitivus intuitat obiectum eodem modo
sicut conceptus a qua est formata. Consequenter nec est actu exterior
// interior
est elicitus neque // interior patet quia tunc non formatur
ab actu cognitionis. Consequenter patet quia tunc formatur mediantibus speciebus. Et hu-
Modus formandi abstractionem
ab actu tunc formatur. Ulterius notandum quod 3o modo notitia generatur
fit ex causa abstractive 1o modo non conceptus paries separatione
exterioris et interioris et interioris prima. Et ergo considerat ipse
intellectus quod ille paries iam est albus et prius non fuit albus sic
distinguit hoc videns iam est album et prius non fuit album ergo
quedam distinctio est album quod facta ipse intellectus consentit
in interiorem primum quod intuitat in paries tunc relatum tunc
figuratum. Et tunc ab illa relatione prima abstractive format conceptum
sensum intuitatis figuratis cum quod imagine aliud quam paries aliud
quod intuitat albedinem. Et isti conceptus sic formati sunt abstractivi.
abstracto
Unde abstractio est notitia intrinseca sine formata ab actu notitia
intrinseca sensum ... fundo non sensoria primus distinguitur.
Consequenter non intuitivus vel elicitus est abstractus patet non elicitus
et intuitivus non formatur nisi a notitiis sensibus. Abstractus autem
formatur a notitiis intellectus et sensum ... ut ex dictis.
Modus formandi compositionem
Ulterius notandum quod 4o modo una notitia generatur formata ab actu
compositive sic quod intellectus habens unum tunc terminum quod sit
sua facta in conceptu ... ipsum accipere ... conve-
niente vel differenti superaddit sibi unum actum seu substantiam
mentale quod actus sic formatus est compositus. Sicut intellectus habens
in se duos terminos ... cum illis ... componit vel
alium dividit format actum componendi vel divisivum quod actus est
Compositio
dictus compositus. Unde compositus est formatus significans ... terminis
vel ... quod componit a dividit ... aliud opus ...
Unde tunc compositus ... ut sensum extendit se ad
formatorum ... ut ad actum componendi vel dividendi ... tunc
dicitur quod sic distinctus compositus est formatus significans ...
ex omnibus ... non ... // compositio vel dividendo. Consequenter // componit
vel intuitivus vel elicitus vel abstractus est compositus quia non tunc

est sicut similitudo aliquid secundo modo est notitia intellectiva fortior — Modus secundus distinctionis
ab alia notitia quae est isto modo naturaliter intellectiva [illegible], ut distinctio
procedentis aliquid esse esse per experimenta quae est fortior notitia similitudine
ab illa notitia quae est. Unde intellectus sic agentis non est perfecta
in infinitum in movendis et motis ergo devenitur est ad primum
movens non motum et ista distinctio probat primum movens esse per hoc
experimentum quod enim primum movens et ab alio experimento quod est in terris
sic formare conceptus similitudinis primi motoris et iste conceptus sic fortis
est distinctio. Unde distinctio est fortior conceptus in [illegible] similitudo quam — Distinctio
// ab experimento quod est virtute alicuius distinctionis in qua distinctione gradus vel
quantitate fortior est experimentum quod enim Ethice omnibus per [illegible] [illegible]
aliorum est [illegible] et motum eorum esse [illegible] quod agunt quia conceptus sit
per distinctionem. Non enim semper est [illegible] intellectus elicitive. Et ergo
dato quod conceptus forme [illegible] distinctione exceptio non omnis enim est quod est
[illegible] ex [illegible]. **Conclusio 2a specialis** [illegible] notitia intellectiva
sit fieri ex alia [illegible] quia intellectus sic notitie in [illegible] intellectus in [illegible]
[illegible] genera et species et iste utique sic formate ex aliis. Unde quia
doctrina et disciplina ista [illegible]. Et quia oportet intelligentem
fantasmata speculari 3o de anima. Si ergo fiunt sunt a fantasmatibus
et a sensibus vague singularia aut vaga sicut intellectiva [illegible] sunt
[illegible] individuales in [illegible]

Unde modus formandi [illegible]. [illegible] intellectus non fit sicut ab
obiecto mentibus speciebus [illegible] vel omnes iste species [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] non [illegible] quia [illegible]
[illegible] iste species ea [illegible] obiecta quod sunt [illegible] quia [illegible]
a natura [illegible] representare aliquid quod alter non [illegible]. Unde
species calidi a natura [illegible] [illegible] calidum et non colorem [illegible]
aut coloris [illegible] non [illegible] [illegible] quod interiores sunt species
quae enim sunt interiores et sunt [illegible] quae procedunt a speciebus exteriori
// et ad species [illegible] [illegible] ideo non dicuntur interiores. Alie sunt
exteriores quae veniunt ab obiecto extrinseco. Et omnes iste [illegible]
exteriores [illegible] obiectorum. Unde [illegible] species obiectorum species
multiplicata [illegible] [illegible] obiectorum [illegible] species
[illegible] dicuntur species ut species calidi frigidi humidi sicci
albedinis nigredinis [illegible] et species [illegible] obiecti [illegible] exterioris
et [illegible] interiores dicuntur species quae sunt [illegible] natura iste species alie et alie
[illegible] [illegible] obiecta. Unde species exteriores [illegible] natura [illegible] et
[illegible] eorum obiecta. Unde species exteriores [illegible] sui natura [illegible] et
interiores [illegible] activa a quibus multiplicata et [illegible] [illegible]
eorum activi et obiecta non species exteriores [illegible] primum multiplicata

ab obiecto extrinseco semper id mutatur in suis circumstantiis species
aut interiores eciam multiplicatur a sensatione exteriori tamen ab obiecto
tunc mutat sic sensationes exteriores species et cum non omnem a quo mutatur
quod sensationem interiorem Exemplum est collige ea quae intellectus primo non
mutat sensationem interiorem sic sensatio interior exteriorem / ita a
sensatione exteriori ad interiorem descendit intuitivus propter distantiam
eorum organorum a se in sensu quod intellectus non dicit sic a sensu interiori
loco eo sunt speciebus mediis fuerit intellectus primo tunc non venit
sic species quae erunt mutativae sensationes interiores sic venit species et
praesentatio speciebus seu sensationes exteriores eo sensatio interior mutat exteriorem
non autem est quod non per [illegible] ad argumentum
Item si duo intuitivos stant simul quod si in organis sensuum exteriorum
non fiet actualis sensatio non erit sensitiva intuitiva Ex modo eadem
intuitivorum per obiecta exteriora ymmo non erit exterior obiecta quia non
erit quod Dicendum id bene sequitur in quod in organis sensuum exteriorum non
fiat actualis sensatio adhuc [illegible] tamen aliqua sensatio est intuitiva eadem
intuitivorum per obiecta exteriora ut est sensatio quae formatur per species sensatas
Aliter quod intellectus primo in modo est intuitivo Item adhuc si duo stant
simul quod sensatio interior non erit intuitiva quia non mutat obiectum eo
sic iam a quo formata est quia sensatio interior non mutat obiectum
exteriorum quia ab obiecto exteriori non multiplicatur species ad sensum
interiorem sed semper a sensatione exteriori ergo hujusmodi intuitivos semper
mutabunt sensationes exteriores quia species semper mutant obiecta a quibus
multiplicantur nunc iste species per obiecta non sunt nisi sensationes exteriores
ergo semper ea mutat Dicendum id bene quod iste intuitivos adhuc mutat
obiectum exterius licet ab eo non multiplicentur species tamen ad hoc
sufficit determinatio de sensu non [illegible] alteri abstracta obiecta possit
iudicare de quanta et distantia sensibilium exteriorum quod aliter non posset
nosse si iste intuitivos ea non mutaret ergo etc.
Contra modum de elicitione Item non est elicitio quia sicut movet
quod virtus estimativa ex intuitivo sensata elicit intuitivos non sensata

Avicenna

ut dicit Avicenna Dicendum hoc non quia omnis illarum fuerit intuitivos non
sensata quia omnis semper habet propria sensibilia et ergo non fuerit intuitivos
non sensata et per quamlibet illarum fuerit elicitivos Dicendum ad argumentum [illegible]
aliorum [illegible] loquendo de intuitivo non sensata ut
hic loquitur Dicendum per intuitivos non sensata Avicenna intelligit
sensationes mutantes eo cum circumstantiis contrariis a sensu exteriori
perceptibus Dicendum per intuitivos sensata intelligit sensationes mutantes obiectum
cum circumstantiis a sensu exteriori ut perceptibus modo sic est de
exteriore formata ab omni iam cum [illegible] quod fuerit [illegible] habet

inimici fit ex qualitatibus sensatis ut ex sensatione que mutat ovem
ad fugam sicut color etc. et quod etiam substantia sit perceptibilis a sensu exteriori
Et quod quod sit quod sensus interior percipit aliquam compositionem quam sensus exterior
percipere non potest ut inimicitia ut hoc est in simili ad ipsa ponitur
sensitiva interior ut licet sit perfectior quam ponitur sensitiva exterior ut etc.
Tertio sicut dico eiusdem status sed quod ovis formans conceptum inimici ipso // hic
lupo non formaret eiusdem quia iste conceptus est similitudo illius qualitatis
aliquid fortior quia iam qualitas a qua forma subordinata sibi quod si sensu
similitudo tamen quia idem quod subordinata alteri est similitudo sicut [illegible]
aliquam non est a qualitate quia sicut subordinata et quod sit similitudo et
non a quo non sit eiusdem. Non licet isti conceptus // similitudo in conceptu // sunt
Non subordinati alteri non sunt similitudo nature proprie secundo
Non conceptus a quo iam eiusdem forma nature proprie semper sit obiectum
exterius vel substantia individua et sensatio exteriore. Sed
eiusdem nature proprie mutat lupum sicut coloratum proprio hic
inimici vel hic differentis. Dicitur ad eiusdem, non nostra,
non fit ex qualitate quia sic magnitudo et quod ex qualitatibus sensatis
ovis fortius conceptum hic inimici. Sed hoc non quia in tali casu non vi-
deo quare ovis potius fortius conceptum hic inimici quam conceptum hic amici
Sed aliquem neque magis neque bos. Non dicunt aliqui quod tamen iam
quod ovis et lupus contraria sunt dispositiona complexionis quod ovis
sic ab horret lupum. Non declarat exemplo nam si pellis
lupina ponitur super pelle ovina et corrodit eam etc. sicut etiam
quando sunt ex visceribus ovis et lupi et ponantur super cordis instrumentum
musicum consonat. Sed hoc non videtur verum eo quod magis sunt dispositionis
complexionis ovis ad complexionem pastoris quam ad complexionem lupi, videtur
quod ovis ex eo deberet fugere pastorem. Et etiam si ovis et lupus
essent in complexione ita contrarie tunc lupus ita bene deberet fugere ovem
sicut ovis lupum quod est falsum. Ideo dicunt alii quod causa sit illa
quia ovis est in dictamine a natura quod fugiunt lupos. Sed hoc etiam
non videtur valere quia sic tunc ex eo deberet ovis fugere lupum eo quo
esset educta iam ovis quod non est factum. Sed si quod sic invenitur
ovis ex eo deberet fugere lupum eo quod habeat contrarietatem quod etiam
est falsum. Dicunt ergo alii quod lupus habeat talem apparatum quod
fugit ovis. Non ovis propter apparatum lupi format
hic differentis conceptum. Sed hoc etiam est falsum eo quod ovis educta eo
hic differentis conceptum. Ideo lupo non fugiat eum tamen ex lupus simplex hic apparatum. Ideo
dicitur ultimate quod causa est ista quia iam ovis videt aliquid tale habere
speciem aliquam quia videt quod eam aliam fugiunt vel quia metu
spiritus est lesa a simili animali et fugit et format conceptum hic inimici

Contra modum formandi abstractionem nam concretum formaliter abstrahitur quia
sequitur maxime quod a concreto habente tantum albedinem posset abstrahi unum concretum. Consequens
non, nam quia vel a non fundato subiective vel denotative non substrato
quia non videtur quomodo esset concretum denotative. Probatur consequentia quia [illegible] quod a concreto
habente tantum albedinem posset abstrahi duo concreta, unum quod importat omnem rem
que nata est in se recipere albedinem, aliud quod importat omnem albedinem. Consequens
quod patet quia esset concretum primum abstractum simpliciter loquendo sicut omnes res non
dependentes quia [illegible] nata est in se recipere albedinem ad minus per
potentiam divinam. Consequens sicut primum philosophum loquendo et tenendo quod celum
non habeat materiam et posito quod anima sola materie inhereret esset concretum importans
materiam primam. Et ad illud videtur patere quod non oportet id quod abstrahitur
esse formaliter in eo a quo abstrahitur, patet nam a concreto habente tantum albedinem
abstrahuntur duo concreta tamen non sunt in eo duo concreta quia aliter hec
albedo esset concretum. Unum tamen quod oportet id quod abstrahitur esse virtualiter
in eo a quo abstrahitur sicut [illegible]. Contra sicut in pluribus [illegible]
quod concretum album posset abstrahi a concreto denotativo ut concretum habente tantum albedinem
a concreto habente tantum albedinem. Consequens hoc non quia sequitur vel ab omni vel ab aliquo
et ab aliquo non, non videtur quod importat. Probatur consequentia quod non ab omni
concreto potest fieri abstractio quia a [illegible] concretiori non quia abstractio
fit ab aliqua notitia incompleta utique ex dictis. Contra secundum dicitur quod
a quibus concretis denotativis sunt plures modi connotandi potest fieri abstractio
patet id non [illegible] a quibus [illegible] potest abstrahi unum concretum habens [illegible]
unum importans modum connotandi. Contra dicitur quod non ab omni concreto denotativo
quod [illegible] habet unum modum connotandi potest fieri concretum aliquod [illegible] nam
ad hoc quod aliquid [illegible] sicut aliquid album et [illegible] quod importat
sit [illegible] essentialis et [illegible] non [illegible] concretum quomodo [illegible]
non habet quidditatem essentialem nisi sit eis adiuncta quod ab eo concreto
non potest abstrahi concretum album [illegible] quod concretum habens tantum [illegible]
quare sit non habet quidditatem essentialem nisi sit. Contra in [illegible]
essentiali unum [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] esset non
quibus [illegible] [illegible]. Probatur hoc patet [illegible] ad argumentum.

Secundo ad [illegible] nam concretum fit abstractio quia sequitur vel plures a quibus
singulis abstrahitur concretum singulare et a quibus [illegible] vel a
singulis esset [illegible] non importat est [illegible] non tamen videtur quod importat. Probatur
non quod non plures a concreto sunt abstrahi concretum singulare sicut esset
[illegible]. Unum ab intellectione primam quod importat in [illegible] per modum
habens albedinem posset ergo formare concretum album et [illegible] omnem albedinem
[illegible] [illegible] nisi sit possent esse ab eadem forma concreta [illegible]
omnem albedinem [illegible] [illegible] omnem albedinem nisi sit [illegible]
esse potest id [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quod [illegible] in [illegible] Ideo quod ipse est formatus est ab aliquo genere qui
cum non sint plures et per [illegible] formatus a genere singulari
Contra dicitur quod a genere singulari abstrahi est genus summum quod per [illegible] ab
stractione prima habetur plures modos componendi per abstrahi unum genus
summum [illegible] non componendi Et [illegible] quod genus summum
est abstrahi quod [illegible] ab abstractus ab aliquo
non ipse formatus est et non [illegible] nec [illegible] nec [illegible] quo
abstrahere Et non [illegible] nec [illegible] quod [illegible] genus [illegible]
sicut et [illegible] ~~a notitia~~ a notitia [illegible] non [illegible] et [illegible]
in notitia [illegible] Contra dicitur quod genus summum est abstrahi a genere
quod per non dato genere [illegible] subiecto et singulare
quod [illegible] ab eo per abstrahi genus summum [illegible]
est abstractus a genere [illegible]

Contra [illegible] abstractionem dicitur [illegible] abstractionem [illegible]
[illegible] quod [illegible] genus est abstractus [illegible] abstrahere
[illegible] est abstractus [illegible] abstrahendo [illegible] sicut [illegible]
est alba et [illegible] non sunt alba [illegible] albedine [illegible] est alba
non [illegible] notitia albedinis [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] est [illegible]
[illegible] et ibi vide

Contra [illegible] notitia non fit [illegible]
quod [illegible] quod [illegible] non formatur actus [illegible]
quod [illegible] formatur [illegible]
non [illegible] quod dicit azlet [illegible] quod [illegible] capitulo
sit [illegible] non est [illegible]
[illegible] quod [illegible] est non dicitur poni [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] formatorum [illegible]
[illegible] quod [illegible] duo nomina [illegible] et [illegible]
[illegible] dicitur quod est actus [illegible] forma [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] dicitur quod [illegible] non [illegible]
quod [illegible] non [illegible] et [illegible] regula
[illegible] videtur patere quod [illegible] non [illegible]
[illegible] kathete [illegible] quod [illegible] nichil
[illegible] Et [illegible] quod [illegible] non [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] eius

Contra [illegible] forma [illegible] genus [illegible] ab
alio sit quod [illegible] vel [illegible]
[illegible] est [illegible] quod non [illegible] quod [illegible] alius
[illegible] et alius [illegible] quod [illegible] dicunt

quod hic sensus interior format ex actu generos et diuisos et mouentur
experientia videmus quod etiam animalia aliquas operationes exercent quas non
possent exercere sine discretione ut simie induunt calceos Et lupi videntes
in valle equos expectant se terra sicut fugiunt cognitiva et persequuntur quia
vel indicat de sensibilibus vel non Si non, non esset propter persequeretur
sed si format sive indicia et iam erunt propositiones vel indicia propositionis Et
similiter eos sensus non solum forte colores non tales vero etiam tales

// scilicet quamvis oportet quando sensus formaret vel sibi concurret [illegible] erit verum
quod non vel solum licet enim sensus non preparat ipsum propter sed in propositione seu
in sensu Quod sed alii sunt morales qui dicunt quod sensus non componat et
diuidat sicut quare sed quando et fugit cognitiva hoc quaerit ex instinctu nature
Et sunt dicunt quod appetitiva que in animalia sicut appetitus non sit preiudicium
sed quasi apprehensiones sensitive circa obiecti sunt et Contra illos [illegible]
Notandum non notitia intuitiva formata ex prima quare sed maior quod [illegible]
imperfecta fit ex sensitiva Sed hoc non quare sicut [illegible] et sicut formare
in sensitivis interiores Sed hoc non [illegible] quare quando sensus interior fit
hoc imperfectus interiores [illegible] Si sensus interior fit in sensitiva [illegible]
[illegible] integre in sensitiva et non [illegible] in [illegible] quare sensus
fit totum simile et quantum eius [illegible] in sensitiva et non [illegible]
quare [illegible] non [illegible] in sensitiva [illegible] hoc fit in sensitivis [illegible]
quare sic [illegible] in sensitiva et [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] sensus fit [illegible] distinguere
vel interior quod fit in sensitiva sicut quod [illegible] distincte et
[illegible] quod video [illegible] non video [illegible]
quod video [illegible] hoc [illegible] [illegible]
video alia et alia [illegible] alia et alia [illegible] Sed sicut [illegible] quod
sensus [illegible] sicut quod cognoscat de [illegible] in [illegible]
[illegible] hoc fit [illegible] Notandum [illegible] notitia [illegible] non
fit ex [illegible] quare sicut [illegible] quod notitia [illegible] fit ex [illegible] notitia
Sed hoc non quare [illegible] notitia [illegible] quare sicut [illegible] vel [illegible] in sensu vel in
intellectu non [illegible] quare in [illegible] cognoscit de [illegible] a sensu sicut [illegible]
non [illegible] a sensu [illegible] [illegible] et non [illegible]

Consequenter [illegible] quod [illegible] non [illegible]

qualiter accidentia que apparet nobis

non apparent nobis [illegible] a [illegible] non sunt accidentia [illegible]
[illegible] quod in intellectu et non in sensu [illegible] non [illegible]
[illegible] quod intellectus cognoscit de [illegible] sicut [illegible] a sensu non
[illegible] quod [illegible] accidentia [illegible] apparet nobis [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible] accidentibus [illegible] ad
non [illegible] intellectus ex actibus [illegible]
[illegible] quare [illegible] quod [illegible] indicat hoc
[illegible] in [illegible] quod [illegible]
[illegible] et ab [illegible] in [illegible] intellectu [illegible]
inde

v ad [illegible]

Utrum ad perfecte consciendum vel cognoscendum aliquem effectum oportet omnes eius causas cognoscere

Notandum est quod duplex est cognitio scilicet simplex et complexa [illegible] complexa [illegible] ad propositum. Et illa est duplex quia est perfecta cognitio que est notitia assensiva vel virtualis alicuius conclusionis scite per demonstrationem cum aliquo termino supposito per [illegible] cum dicitur esse notitia perfecta cognitio sed [illegible] quia talis est notitia perfecta cognitio [illegible]. Secundo cognitio perfecta simplex est duplex quia est cognitio perfecta simplex rei [illegible] alia conclusionis. Unde rem perfecte scire per modum conclusionis est assentire huic conclusioni firmiter per demonstrationem ad eam factam. Secundo cognitio perfecta simplex rei per modum rei est scire omnia predicata vera de illa re vel est cognitio perfecta assensiva firma omnium conclusionum formabilium de illa re et de ipsa scibilium. **Conclusio prima**: ad cognoscendum aliquam rem notitia incomplexa non oportet omnes eius causas cognoscere. Patet quia quilibet huius conclusionis homo tamen homo noscit omnes homines et non scit omnes causas hominis. **Secunda conclusio**: aliquem perfecte ad cognoscendum cognitione non oportet omnes eius causas cognoscere. Patet quia quis scit illa conclusio homo est animal scit perfecte cognitione [illegible] et tamen ex hoc non scit omnes eius causas. **Tertia conclusio**: ad cognoscendum rem perfecte per modum conclusionis non oportet omnes eius causas cognoscere. Patet quia ista conclusio homo est animal quia [illegible] perfecte scitur simpliciter per modum conclusionis per demonstrationem factam ad eam scitam tamen non oportet quod sciantur omnes eius causas in conclusione [illegible]. **Quarta conclusio**: ad cognoscendum rem perfecte simpliciter per modum rei oportet omnes eius causas cognoscere. Patet quia rem scire perfecte simpliciter [illegible] omnes eius causas cognoscere aliud de conclusione [illegible] conclusio non ad hoc quod res sciatur oportet quod sciantur omnia predicata de illa re vera non [illegible] in se [illegible] infinita [illegible] infinita [illegible] accidentia et [illegible] omnia [illegible] omnes causas illius rei. [illegible] quia cognitio perfecta simplex rei est nobis impossibilis [illegible] intellectus noster finite est capacitatis tunc non potest scire rem per omnia predicata [illegible] infinita. Contra prima conclusio [illegible] conclusiones [illegible] conclusio [illegible] plus ignorat [illegible] magis [illegible] ignorat [illegible] conclusio [illegible] dubitato. Confirmatur [illegible] conclusio [illegible] vel dubia [illegible] perfecte scitur quia perfecte conclusio excludit dubitationem [illegible]

In genere [illegible] alicuius effectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] designatur [illegible] rem [illegible] perfecte simpliciter cognoscere [illegible] omnes eius causas cognoscere

Cognitio
- simplex
- complexa quam quod est perfecta
  - in qua [illegible] assensiva alicuius conclusionis demonstrate cum aliquo termino supposito per talem [illegible] et [illegible] notitia perfecta [illegible]
  - simplex per modum
    - conclusionis [illegible] cognitio [illegible] predicta
    - rei et [illegible] omnium conclusionum formabilium de illa re et de ipsa scibilium ut [illegible]

Consequentia tenet nam quibus aliquid scitur perfectius sciri ergo non scitur perfecte tertio quia perfecta scientia excludit omnem [illegible]. Ad argumentum negatur antecedens [illegible] negatur antecedens et quando arguitur [illegible] dicitur quod a maiori perfectione [illegible] dubitatio et non a [illegible] non ignorantia est sua privatio. Ad confirmationem primam negatur [illegible] sua perfecta [illegible] non excludit omnem dubitationem sed hoc facit cognitio perfecta scientie. Ad confirmationem secundam dicitur omnino negando maiorem. Unde [illegible] scit [illegible] in etate [illegible] per studium. Unde [illegible] negatur. Unde [illegible] non scit perfecte quia non potest applicari [illegible] assentire virtute demonstrationis [illegible] etc.

Contra conclusionem tertiam arguitur ad sciendum rem perfecte sufficit non cognoscere omnes eius causas quia si sic vel hoc esset unum de quibus res cognoscenda vel aliqua et aliqua non non de quibus quia de deo non [illegible] ipse non habeat causam nec de aliqua et aliqua non quia maior de re dependente sed hoc non quia ad cognoscendum rem dependentem sufficit non cognoscere omnes eius causas quia sufficit [illegible] ad cognoscendum rem simpliciter cognoscere omnes eius causas [illegible] sed ideo omnes eius causas cognoscere ad cognoscendum rem sufficit quia per suppositionem notitia perfectior simpliciter res est [illegible]. Ad argumentum negatur antecedens [illegible] dependente [illegible] ad cognoscendum rem dependentem [illegible] negatur [illegible] deo omnes res non scit simpliciter. Unde [illegible] loqui de cognitione humana [illegible] perfecte sciuntur [illegible] per omnes suas causas et hoc est unum. Contra [illegible] cognitio perfecta scientie [illegible] quia si non [illegible] intellectus frustraretur suo fine quia inclinatur ad cognoscendum res perfecte scientie [illegible] non facit frustratur suo fine [illegible] quia ipse inclinatur ad cognoscendum perfecte [illegible] ad cognoscendum [illegible] perfecte sciuntur [illegible]. Consequentia [illegible] laborasset quia [illegible] laboraverit ad cognoscendum [illegible] perfecte sciuntur quia laboraverit ad cognoscendum [illegible] laborasset ad cognoscendum [illegible] sciuntur. Ad argumentum [illegible] ad sciendum aliqua perfecte [illegible] quam ipse includitur [illegible]

continua ad cognoscere rem imperfecte sicut et nostre rem
perfecte ~~sicut~~ non sit conditio ultra infiniti. Ad oppositum dicitur — *A finite*
quod ipsi angeli semper laborauerunt ad sciendum notitiam aliquam
causam eorum effectiuum que est perfecta in genere et non perfecta simpliciter.
Ad argumentum in oppositum est nobis propter quod intellectus non potest formare
infinitas propositiones et ~~causas~~ scire quia ipse sit potentia agentis et quia
sit potentia specula(tiua) declarandum perfecte scire latine — *vel latitudine*
quia sciret infinita composita de illa veritate. Confirmatur quia non est
propter nobis vel quod defectus est ex parte rei vel intellectus nostri eorum
est. Non propter quod res est finita et quod defectus non est ex parte
rei nec est ex parte intellectus quia considerare dicitur in perfectionem quod
intellectus est aliquid in infinite. Ad argumentum negatur antecedens. Negatur
antecedens quia est potentia etiam dicitur admissio quod potentia speculatiua
non est. Hoc sciret omnia composita quia ipse non est infinite capacitatis
actualiter et semper actualiter infinitas notitias et esset dato
quod infinita composita sciret de eadem re ex hoc non sciret omnia quia
non sunt tot composita quantum adhuc sunt plura. Primo scitis infinite
adhuc sunt etiam vel possunt esse alia infinita que non sunt. Ad defectum
dico quod defectus est ex parte intellectus qui non est capax infinitorum
conceptuum vel notitiarum actualiter. Unde licet possit in se habere
infinitas notitias tamen pluralitas non potest simul et semel actualiter.
Ad tertium argumentum principale est nobis scire omnia composita de aliquo veritatem
quia sciendo illa ex parte est et propter proportionalitatem. Scio ex parte
vel esse de aliquo et perfecte sicut scio rem quia scio omnia composita
dicibilia de illa re. Nisi dicatur quod hoc non sufficit sed oportet quod sciret
omnia in se. Contra illud est in me esse scire omnia composita
de aliquo dicibilia in se prius quia propositio est in me scire in se
propositio est in me scire in se. Quod omnia ... ex deductione ad
argumentum dicitur sicut loquendo concedo quod hoc sit propositio. Sed licet
non sufficit ad cognoscendum perfectam sicut sed oportet in me scire omnia
ista in se prius. Et quando propositio negatur antecedens propositionem sed in me
scire in se tamen. Unde in non dicitur sit scire scientia tamen non
hic ibi distinguitur quia hoc totum in me scire omnia composita de
aliquo dicibilia propter rationem. Ad argumentum est propositio est nobis scire
aliquid perfecte sicut quia sunt maiora quam infinita essent composita
de aliquo dicibilia sed hoc non quia de parte semper sunt dicibilia finita
composita quia quaelibet propositio dicitur de hoc quod est abstractum a quolibet
seu respectiuum. Si abstractum et semper essent finita sed pro
semper scire finite modo abstracte. Si respectiuum et sunt per respectum
ad aliam rem et ergo alie res sunt finite et esset ita composita
sunt finita. Ad id dicitur negando verum antecedens negatur antecedens

conceptum et quando sit abstractus dicitur quod iam conceptus abstractus etc. sit confusus
Unde licet sensus sit prius universale ens et universale entia tamen in confuso modo
1 pars conceptus quia in omnibus conceptibus intermediis inter omnia conceptus et species
specialissimas usque ad individua. Et isti conceptus possunt esse confusi
sive confusi. Pro quo notandum quod licet sensus sit prius confusus modo cognoscendi
ita quod prius confuse [illegible] se ad alias res et postea ad se ipsum
tamen etiam confusi conceptus abstracti possunt sensui competere qui abstrahunt
ab entibus quidditates solum ad alias res tamen communibus vel etiam
particularibus. Dicitur [illegible] secundum philosophum primo Elencorum dicitur res possunt [illegible]
non vel confusa. Dicitur quod licet sit confusa tamen multo plura sunt
particularia etc.

Item sit ardo intellectus humanus prius intelligere [illegible] confusas
conceptus singulares ~~[illegible]~~ [illegible] intellectus humanus [illegible]
confusas conceptus singulares [illegible] a [illegible]
ad speciem [illegible] commiti fallaciam [illegible]

Utrum eadem sint notiora nobis et naturae

Ista questio [illegible] in via Aristotelis utrum eadem nobis nota et
simpliciter. Ubi primo [illegible] sunt quidditatores intellectus naturae. Utrum
primo quod tamen natura [illegible] modus [illegible] primo [illegible] omnibus
nota prius causis sit deum. Et ideo [illegible] dicitur a deo dependens caelum et sic
natura [illegible] causa a deo [illegible] 2o modo causa natura [illegible]
[illegible] subordinata [illegible] ad [illegible] effectus generationem
et ideo modo causa [illegible] natura [illegible] 3o modo causa
[illegible] partes [illegible] 2o notandum quod [illegible] natura ~~[illegible]~~ non [illegible]
[illegible] maior vel minor notitia [illegible] natura omnia
[illegible] et omnia perfectissima [illegible] et [illegible] notius
vel ignotius. [illegible] natura [illegible] non sunt
[illegible] notificare modo deo natura
notissima. [illegible] sunt [illegible] debilitate
intellectus nobis [illegible] notissima [illegible]
[illegible] alias nobis [illegible] ignota 3o notandum quod natura [illegible] effectibus
procedit a causa ad effectum. [illegible] arbores [illegible]
[illegible] frondes [illegible] flores et
[illegible] fructus [illegible] frondes [illegible] flores et
[illegible] effectus seu fructum producere. [illegible] modus procedendi
naturae [illegible] procedi [illegible] quod [illegible]
[illegible] modo [illegible] a causa ad effectum [illegible] procedit

Conclusio prima [illegible] sunt nota nobis et naturae [illegible]
[illegible] obiecta sensibilia sunt nobis notiora quod patet nobis
ad sensum et [illegible] sunt notiora naturae quod [illegible] ab [illegible]

natura prius

2o 3o

4o

[illegible]

multiplicatarum vero causae notiores sunt effectibus ipsi naturae

2a conclusio aliquid eadem non sunt notiora nobis et naturae sed quia universalia sunt nobis notiora quam causae intrinsece et tamen causae iste sunt notiores naturae et non nobis. Patet ad mentem 2e conclusionis sed quando ista admittit scilicet materiam et formam et [illegible] substantiale

3a conclusio et principalis contra dicta universalia substantialia ad corruptas [illegible] ut ad materiam et formam et tamen ista non eadem sunt notiora nobis et naturae sed quia universalia ista sunt notiora nobis tamen [illegible] et forma sunt notiora naturae quia causae intrinsece compositorum substantialium. Et istam conclusionem credo velle philosophum in textu cum dicit Non eadem sunt notiora nobis et simpliciter ubi per notiora simpliciter intelligit notiora naturae. Si enim conclusionem vellet sumere sicut stat ipsa falsa esset cum eius oppositum sit verum eadem sunt notiora nobis et simpliciter ut ex prima conclusione. Sciendum tamen quod alii volunt dicere quod Aristoteles in hac parte non ponit distinctionem sed volunt sine parte

Dubitatur quae est ista natura de qua loquitur conclusio. Dicendum ad dubium modo quod ista natura sit natura divina non quod ei aliquid sit magis notum et aliquid minus notum sed quia inter causam et effectum est ista ordo et ita omne noscit ipse deus. Alii dicunt quod ipsa natura est natura non cognoscens ut corpora celestia ad ipsa [illegible] si natura non cognoscens considerat ipsa inter se ad modum cognoscendi sed ad modum agendi. Et quoniam agendi procedit a causa ad effectum ideo est modo cognoscendi causae essent sibi notiores et ista est magis conveniens. 3o modo potest dici quod natura sit intellectus ita quod intellectu [illegible] in processu [illegible] quod causae sunt notiores. Sed in processu [illegible]

Contra conclusionem primam arguitur non eadem sunt nobis notiora et naturae quia sunt aliqua maxime universalia simpliciter et corporalia [illegible]. Sed hoc non quia prius sunt magis nota quam universalia quia universalia sunt nota per prius quae prius sunt magis nota [illegible] et ipsum magis. Confirmatur quia prius notificant universalia sed magis nota ista quia magis nota non notificantur per minus nota. [illegible] [illegible] si dicitur [illegible] quod prius est [illegible] et [illegible] [illegible] causa est [illegible] non universalia non sunt nota per prius est notius. Ad [illegible] [illegible] magis notum [illegible] magis notum sunt [illegible] saepe dicitur [illegible] aliud per magis notum quod [illegible] sibi alteri [illegible]

Contra conclusionem 2am arguitur si aliquid eadem non essent notiora nobis et naturae maxime universalia substantialia [illegible] [illegible]. Sed hoc non quia materia et forma sunt nobis notiores quam universalia quae ista sunt nobis notiora quam universalia quae ista sunt notiora nobis quam sunt nobis plus magis

quartum

sanctus thomas

Commentator

[illegible]

[illegible]

nostro intellectui Sed sic est de materia et forma cum igitur quod compositum
sit prius apprehensum et quam simplex. Ad argumentum negatur maior ad
minorem ita sic. Si vis loqui de simplici cum li et quo
ad absolutum negatur quia isto modo ita sunt notiora quam sunt magis simplicia.
Si vero de simplici quantitativa seu de simplici quo ad compositum negatur
quia materia et forma sunt simpliciora quo ad compositum cum sunt intellectui
non incipit prima compositum a simplicibus quam facilius intellectui
ipsum intellectum. Ad aliud cum in textu sunt nobis notiores
quam quanta sunt notiora nec cum quanta sunt perfectiora quam materia
et forma cum loquendo ergo sunt notiora. Tertia quod prius hoc
~~Physicorum in metaphysica~~ prius perfectiores causae superiores dicit causas esse
manifestissimas in natura. Ad argumentum negatur ad minorem negatur
admissa causa nec quod perfectiora sunt notiora
negatur. Et ad probationem dicitur quod non loquitur de notitia de qua hic loquitur
unde nisi modus aliquid dicitur magis notum alio communiter quia firmius
tamen est magis cognoscibile et ideo non perfectiora sunt notiora
2o modo aliquid est notum magis in natura quod magis stabile
est in natura. Et ideo non perfectius est magis non naturae sed individuum
3o modo id est magis notum in natura quod sit conveniens
4o et non tamen quarto aliquid est magis notum naturae a quo natura
magis incipit operari. Et de ista notitia loquitur hic et non de notitia
prima dicta quod causae essent nobis notiores quam in
modo cognoscendi dicitur esse plus naturae. Sed universalia
causae sunt notiores naturae ergo etiam universalia causae universaliter
esse notiores ad propositum quia in modo cognoscendi est
naturalis et non dicitur esse in primis naturae pro isto actu non
prius est ordo naturae ordo in operando et ideo non
~~[illegible]~~ opportet universalia esse priores ordine naturae aliquis
est ordo naturae quia natura non incidit in cognoscendo et est
ordo totius communis primo et est universalia ordo
non est conformis ordini naturae. Et ideo universalia naturae
etiam non sunt notiores naturae sed primo universalia causae
sunt notiores naturae quia natura incipit operari a causis
procedendo ad effectum. Pro hoc ad argumentum negatur quod in modo
loquendo de primo modo cognoscendi non dicitur sed de secundo et
unde est nunc ideo 2o modo cognoscendi causae sunt notiores
naturae et universalia naturae ut dictum est sufficienter in
Ad omnia causa sunt notiora nobis et naturae quia sunt nobis
manifesta quod causae essent notiores naturae quam nobis. Sed
hoc non quia dicitur est de nobis notiores sunt effectibus
quia non videtur quod non. Ad argumentum negatur ad minorem negatur hoc

ut Physicorum libro

aliquid esse magis notum altero dicitur 4or modis. primo

2o

3o

4o

Contra ideo implicite quod causae sunt nobis notiora et naturae quam causati

Figura ordo naturae

aliquis ordo naturae

qr
nc

ad oppositum nempe quia effectus producti a deo sunt finiti, deus autem
est infinitus, ergo deum non bene possumus noscere. Quod tamen propositio
sit excepte magis dei ipse facilius a nobis cognosceretur
cum ipse sit ens perfectissimum. Secundo quia non noscitur cum non
convenit excepte debilitate nostri intellectus ratione sui per simile hunc
placet quod sol est optime visibile tamen si capiat unum juxta debiles
oculos est valde difficile per propter simile. Ita non convenit
excepte sol sed ex parte debilitatis oculorum. Et sic ad hoc. Hunc est
quod dicit philosophus secundo metaphysice: nostrum est intellectum noster habet
sic ad ea que sunt manifestissima in natura sicut oculus nocticoracis
ad lumen solis. Ideo ut quod sic nocticorax non potest cognoscere
lumen solis sic nos deum. Tertia conclusio: omnia causa sunt notiora
nobis quam nature quia omnia que sunt sunt cause et effectus et effectus
sunt notiores nobis quam cause sunt notiores nature. Consequentia
quia causa est nobis notior effectu ergo omnia sunt notiora nobis quam
nature. Antecedens quia causa est effectus nunc quod effectus est notior
nobis. Ad quartum distinguitur quia vel hec omnia causa collective
vel divisive. Si collective concedo quia verum est multitudo rerum est
notior nobis quam nature. Ad secundum quia aliqua res sunt cause et
effectus nunc cause sunt notiores nature, effectus notiores
nobis ut homo est ... Si vero hec omnia causa divisive
nempe ad oppositum omnia quod sunt etc. Dicitur negando quod deus est tamen non
est causa et effectus. Et dato ex quod sit tamen adhuc non omnia
sunt notiora nobis quam nature quia aliqua effectus comprehendi sub ratione
effectuum sunt notiores nobis et non nature. Ad argumentum nempe
ad oppositum causa etc. nempe quod deus sit admissio dicitur licet
omnis causa sit effectus tamen non sunt comprehendi sub ratione effectus sed
aliquando sub ratione cause nunc sunt comprehendi tamen est magis notum nobis
et magis notum nature ut ex dictis patet etc.
Alia quod effectus est notior nature quam effectus sunt causa et
est notior nature. Antecedens quia effectus est finis quod est causa.
Ad argumentum nempe ad oppositum effectus sunt causa. Dicitur quod licet quod
effectus sit causa tamen non sunt comprehendi sub ratione cause et ideo non
sunt notior nature ut finis quod est causa sed bene finis generatis etc.

and

in res naturales dicuntur cognoscendi prius cognoscenda [illegible] universalia quam singularia

Utrum universalia singularibus sint notiora

Notandum est primo quod sicut duplex est universale sic etiam duplex singulare
unum quidem est universale in essendo quod ymaginabatur Plato in quibus ipse
ymaginabatur esse in quibus ipse unam ydeam [illegible] in qua omnia
individua illius speciei conveniunt. Et oppositum singulare in essendo est
res singularis existens per se [illegible]. Secundum universale in causando est
quod cum primo est causa plurium effectuum specie distinctorum sicut lux
solis quae cum sit una calefacit et illuminat. Et oppositum singulare in causando
est quod cum primo sumptum est productivum unius effectus ut caliditas
quae producit aliam caliditatem. Tertium universale in predicando est
terminus communis in anima [illegible] forma quae [illegible]. Et oppositum singulare in predicando
est terminus unicus in anima [illegible] forma singularis. Ex quibus patet quod
multiplex potest esse [illegible]. Primo utrum universalia in essendo sint
notiora singularibus in essendo. Secundo utrum universalia in essendo sint notiora
[illegible] singularibus in causando. Tertio utrum universalia in essendo sint notiora
singularibus in predicando. Quarto utrum universalia in causando sint notiora singularibus
in causando. Alias [illegible] utrum universalia in predicando sint notiora singularibus
in predicando. Conclusio prima universalia in essendo nec sunt
notiora singularibus in essendo nec singularibus in causando nec singularibus
in predicando. Patet quia nulla universalia in essendo sunt ut Plato ymaginabat
ea esse et per consequens non sunt notiora singularibus. Antecedens patet auctoritate
Philosophi primo metaphysice qui reprobat huiusmodi universalia quod non faceret si ea
universalia essent. Secunda conclusio universalia in causando quantum est ex parte
ipsorum sunt notiora singularibus in causando. Patet quia huiusmodi universalia sunt
maioris perfectionis ergo quantum est ex parte ipsorum sunt etiam magis
nota. Antecedens patet quia huiusmodi universalia sunt deus et intelligentie quae maioris
sunt perfectionis. Tertia conclusio universalia in predicando non sunt notiora
singularibus in essendo. Patet quia universalia in predicando sunt res singulares
in anima existentes huiusmodi autem sunt minus note quam singularia in essendo
quae sunt res singulares extra animam. Quarta conclusio universalia in predicando
non sunt notiora singularibus in predicando. Patet quia stat quod aliqua
universalia in predicando sunt termini mentales et singulares similiter autem in
predicando sunt termini vocales vel scripti singulares [illegible] singularia sunt
notiora. Notandum tamen quod aliqui dicunt in physicorum [illegible] predictorum
non esse ad propositum. Sed dicunt quod Philosophus [illegible] sit iste [illegible]
universalia et confusa universalia sunt notiora singularibus et confusis singularibus
sed utrum an res naturales dicuntur cognoscendi prius cognoscenda
confusa universalia quam singularia. Conclusio [illegible] et prima quo ad
[illegible] res naturales dicuntur cognoscendi cognoscenda prius
confusa singularia quam universalia. Patet quia res naturales dicuntur cognoscendi

universale in essendo

universale in causando

[illegible] esse [illegible] quod posset [illegible]

cognosci prius conceptu singulari licet aliquid a sensu sumatur cum ergo cognitio
intellectiva dependeat ex sensitiva res autem nosci a sensu sunt
singulares igitur etc. sic sumatur in textu et per consequens intellectus cognoscit
res prius singulares. 2a conclusio res prius cognoscitur ab intellectu
singulariter vage quam vel ut patet quia intellectus prius cognoscit res licet
aliter facilius cognoscitur res autem facilius cognoscitur singulariter
vage quam vel quia conceptus singularis vagus fit intuitive conceptus
autem vel fit abstractive modo facilius est formare conceptum intuitive
quam abstractive ut patet ex precedentibus conclusionibus. 3a conclusio res
prius cognoscitur vel quam singulariter determinate quia res prius cognoscitur
in conceptu qui facilius habetur conceptus autem vel prius habetur quam singularis
determinatus et facilius quia in conceptu vel in potestate ut ita
res distinguuntur a pluribus modo facilius est nosse distinctionem
inter pauca quam inter multa. Ex istis conclusionibus patet quod res prius
cognoscitur vage quam singulariter determinate quia res prius cognoscitur
singulariter vage quam vel et res prius cognoscitur vel quam singulariter
determinate ergo etc. res prius cognoscitur singulariter vage quam singulariter
determinate. 4ta conclusio res prius nosci conceptu singulari magis
confuso quam singulari vago minus confuso et patet per experientiam a veniente
nam si quis a remotis videt aliquem ita quod adhuc non percipit ipsum esse
motum iudicat ipsum esse hoc corpus postea cum magis appropinquat
et eius videt ipsum moveri iudicat ipsum esse hoc animal et postea
quando iterum magis appropinquat et primo videt ipsum ridere modo certo
iudicat ipsum esse hunc hominem igitur patet quod res prius id iudicatur
et nosci conceptu magis et minus confuso. 5ta conclusio intellectus
prius cognoscit res conceptu magis communi quam minus communi quia
quia res prius nosci conceptu singulari magis confuso quam minus confuso
ergo etiam prius nosci conceptu communi etc. hoc vult dicere Aristoteles
Contra conclusiones primam et 2am valet arguendo sicut in probationibus conclusionum
nam quia si non sit quod non esset conceptus vel quod ergo non esset res vel
non esset quando intellectus nosceret etc. Confirmatur si vel arguendo non
esset sed quod intellectus cognoscendo vel sicut cognosceret quia cognosceret
res aliter quam se habet ergo cognosceret ficte licet quod hoc est ficte
cognoscere. Confirmatur 2o nam intellectus sic res in intelligendo esse
intelligere. Si ergo non est res vel non est conceptus vel ergo etc. pro
articulo notandum quod res eius opponitur hic generatio essentiale nisi se
2o supponitur quod quidam est naturalis processus nobis plus est naturalis
processus etc. processus non nisi et quod genus conceptus mutat aliquid
aliquid esse mutat etc. quantum aliquid sub alio continetur. 3o
supponitur quod intellectus est abstractio iam supponitur patet ex precedentibus

^ nosceret

a 1o

pz hoc ad arm qn dr vlia i eendo nom ad oz pri
ne a ad oz dr q adut io mo he gcty quid q qu nota
subie ztat aliq re sub thi qua cadunt uty ex za ppo
Et io mo intcty nostit re vlz Od gfeoz ne a adoz
ne a Vn res dr sicte nosti q nostit aliqlit se hre glit
se no hz ul aliq se no hre glit se hz mo hz res iqtu
nostit vlz nosta tz glit se no hz tn no nostit tz se hre
glit se no hz Od gfeoz za qui intcty dr q intcty
sr re i intcgndo ad hnc sshm q intcty no intcgit
re n monca obtie ab aliq re et hoc e vm
Con gcloz za Oz vlia i cando ett gntud e ccpte
cognostut st facilie gitos i sust addi gntud e ccpte
ipoz aur na aliq thud pt ssilia ut cognio q e ssilio
dn e vle i cando q eq pd pdut caliditz et pits si
sint lapp a sua droe ∧ p io. d q ducia st vlia i cando
q ssilia da o ssilia Seust ha st vlia et cando ptzia
pt pt ia nessoa et ia pt facil gitos gntud e ccpte
cognostut Eria da st vlia i cando i ssilia et ia pt
difficil gitos gntud e ccpte cognoscut q ia st zmo
tissa a ssu p hoc ad arm di q vm e q ad vlia pt
nota et facilit cognoscilia gntud e ccpte cognoscit Oz
d iste no lo gclo Oz d maioe vlibz pt st deg et intelle
Con pluroz az Vlia i cando pt facilie gitos q
hnt effcty maioe notos qo et ipa st maioe nota hz a
q p effcty ducim i noticia caz Consqz na ia st
maioe entitatz i et maioe cognoscibl tza q pt res hz
ee ita hz cognosci ut dt phus Od arm nem adoz ne a
et adoz dr q phus p noticia effectud ducim i noticias
caz qsupas et no ita distictas Con cognita ta ciosta
gsupa adt difficile e nos noste psitudine ia cae ad
ca tud Od gfeoz ne a todo d cognoscite gntud e ccpte
cognoscut et qui petz res hz ee Ze q hoc e vm d
hnc sshm pt res hz ee a sua ca ita i dnio coe gq
res cognosci a sua ca i ie Contz prima gcloz vlz
ssa az hoc piq cognoscit re vlz q sui q stat q hz
nosta hoz zome ccmtz piq vlz qua sinqlr q stat
q ttez inq nosta sur s siy p getu qug go gclo
sta Od id dr negado anas Con gclo lo pme et
no vlz no dne ptzos stal pd te Olz q cand
gcloz adt res no nostt piq singlr q vlz q p maioe
lo q ptur a ssu stcctud sinx Oz hoc no q res pted

∧ ut d ppoe

dn

q ni

a ſſu intellectiui etc. arguit' qz aliq ſſacõ vna ē genꝰ vtꝫ
d' viſoe coloris ia tmiat totū pariete & ad hoc pte &
pla een² diſiuncta p3 qz tmiat totū pariete ponam' em̄ qꝫ
huiuſmodi paries ſit iā viſio prius tmiabat totū pariete et
ia ſolū pte & ia ſut pla een² diſiuncta. Ad argm̄ nego
ados neg hoc ados nẽg ados arg̃ ic nẽg & qñ de
viſoe. Dr̄ negando q ia tmiat totū pariete qz no
totas ptes vide ſ; ſolū ps et ſufficiēs [illegible] ex qª
q ia video pariete [illegible] ad ſpēm ſubordinatiõe [illegible] vt id qd
ē ptis actibus toti. Concedo dato q [illegible] ps [illegible]
hō nō [illegible] ad quā prius videbā ĩ forte ptes [illegible]
[illegible] em̄ diſpoſita pte [illegible] forme vna noua viſio
Arguit' ad [illegible] illa pluriū ad aliq ſſacõ ē genꝰ qz ſi no
maxime [illegible] qz ſpēs ſolū noſtit ſunt ſ; hoc no qz [illegible] nulla
[illegible] ea. Conſequētia na ſpēs etc. vnū noſtit arguit' qz ſpēs [illegible]
[illegible] hoc noſtit arguit' qz [illegible] hoc ĩ ſſu tmiat [illegible] hoc
qz ſub ordinat' [illegible] ſigno [illegible] qd tmiat [illegible] hoc vt
[illegible] vltimato omī [illegible] & ia ſſacõ tmiat [illegible] qz
qz id ſubordinatū alteri ē ſynonimū iſti cui ſubordinat'
Pro argm̄ videt' q ſpēs vt no forēt [illegible] ptes ſ; ſolū [illegible]
qd ſit [illegible] ſpēs vt ſolū tmiat [illegible] conſtantijs [illegible]
[illegible] conſtantijs [illegible]
[illegible] ſpēs [illegible] noſtit [illegible]
[illegible] qz ſpēs [illegible] forte [illegible] quia vt arguūt [illegible]
[illegible] ia [illegible] no ſut quia ſ; ſolū [illegible] ad pla
ſunt [illegible] ſubordinate [illegible] ſſacões ſubordinate
[illegible] hō [illegible] ad argm̄ & eiꝰ [illegible]
Arguit' ad ſpēs noſtit arguit' qz aliq potē ſſitiua appetit vtꝫ
[illegible] etc. cognoſcit vtꝫ aīal na equꝰ appetit auena igit'
appetit vtꝫ aīal qz [illegible] equꝰ appetit auena [illegible] appe
titꝰ appetit auena [illegible] appetitꝰ [illegible] hoc [illegible]
auena [illegible] auena ē [illegible] Ad argm̄
nẽg ados nẽg ados [illegible] Dr̄ qz ia [illegible] ē [illegible] equꝰ
appetit auena [illegible] appellacões [illegible]
[illegible] pbat argm̄ [illegible] concedentes [illegible] ad hunc ſenſū
equꝰ auena appetit [illegible] ſic ia [illegible] gallica cognoſcit
vltime loco ia gallica vltime cognoſcit
Contra [illegible] no prius noſti [illegible] vage [illegible] vtꝫ qz
[illegible] aliq [illegible] no [illegible] ſub rōe entis [illegible] qz
rō entis [illegible] rōe [illegible] aliq [illegible]
[illegible] ſub rōe entis [illegible] qz [illegible] cognoſci ſub
rōe entis [illegible] noſti [illegible] rō entis ſit [illegible]

Ad rationem nego antecedens quia patet etc. Dico distinguendo quia vel
intelligitur quod aliquid concipitur quod non est ens et nego quia quicquid concipitur
est ens. Si autem intelligitur quod aliquid intelligatur non sub conceptu entis
et dico concedendo ut arguit ratio nec isto modo in dicto [illegible]
[illegible] esse entis secundum bene primo [illegible] etc.

Contra conclusionem 2am arguitur res non prius noscitur [illegible] quam sint distincte
quia [illegible] non cognoscit [illegible] quia patet vel ab aeterno res sit
[illegible] cognita vel non, non primum quia non ab aeterno fuerit res ergo
non ab aeterno fuerit cognita. Contra ab ea [illegible] adiacendo ad eam [illegible]

Ad rationem nego antecedens, nego antecedens dico quia res ab aeterno fuerit
cognita ~~[illegible]~~ loquendo [illegible] ab [illegible] quia [illegible] eius [illegible] 1 aristotelice
ab aeterno [illegible] recepit cognitionem aliquis cognitione quae
[illegible] cognitione prius non fuerit cognita ut cognitione [illegible] in primo
[illegible] cognoscitur et [illegible] res ab aeterno etc. [illegible] Secundo in [illegible]
a [illegible] amplo ad magis [illegible] cognitione et per consequentiam
[illegible] res. Secundum [illegible] loquendo res non potest ab aeterno
cognita cognitione [illegible] quia non ab aeterno potest fuerit ut ab aeterno
fuerit potest cognitio [illegible] et confuse [illegible] non noscit confuse

Contra conclusionem 3am arguitur res non prius noscitur conceptu singulari vago
magis confuso quam minus confuso quia non est conceptus singularis magis confusus
quam ubi conceptus singularis vagus [illegible] res sim ergo [illegible]
est confusus quia conceptus confusus est qui [illegible] confusa. Pro solutione nota
quod conceptus non dicitur magis confusus in [illegible] quia ipse plura [illegible]
diversimode aliter sed ideo quia [illegible] res singulares ad circumstantias sunt
quas circumstantias [illegible] res a parvulis noscitur distingui quia
sunt circumstantias sunt quas conceptus aliter singularis vagi [illegible] res per
singulare vagum quod [illegible] res per modum huius magni per modum huius
colorati noscitur sunt circumstantias sunt quas a parvulis noscitur
distingui quia conceptus noscitur sunt conceptus singularis vagus per modum huius
albi per modum huius [illegible] non certo quia res [illegible] noscitur sunt
[illegible] circumstantias per modum huius colorati non noscitur distingui ab
asino vel leone [illegible] noscitur sunt [illegible] circumstantia per modum
huius [illegible] non certo noscitur distingui ab asino vel leone quia
talia animalia non potest [illegible] non certo. Per hoc patet ad rationem.

Contra 4am arguitur res non noscitur conceptu singulari vago magis confuso prius
quam quia patet quod in apprehensione rei contingit mutare [illegible]
singularia vaga [illegible] quia patet vel in [illegible] apprehensione
formare novum singulare vagum vel non. Non primum quia patet tunc
cum res debet noscere in [illegible] singularibus vagis noscere
sunt quia in [illegible] apprehensionem [illegible] quia
res in apprehendendo [illegible] mutatur [illegible] non sunt

vagum oportet spiritum tunc continuum recipere mutationem quo ad spiritum
eius novum singulare vagum quia similitudo vagum mutat se
in illo spiritu sicut in vadato spiritu non vadatur similitudo vagum est
ad procedens similitudo vagum mutaret se in precedenti spiritu
et tamen illud non sit in 2o spiritu fiete mutaret se in illo sicut
et tamen non sit in illo fiete mutabit Ad aliud dicunt aliqui
quod non quibus omni mutatione sit colores et continue procedunt quod in similitudine
formam coloris et id est ut sic patet persuadere aliud Alii
dicunt quod non et quando res in approximando dicitur procedere et quando
et tamen similitudo recta bona et quando dicitur quod singulare vagum dicitur procedere
et quando sicut Dicunt isti quod non vadatur similitudo vagum ad
quatuor vadatos spiritus secundum ipsum ad vadatos spiritus notabiliter
et a sensu perceptibile modo non omnis mutatio spiritus continuandum
modica est perceptibilis a sensu Sed Dubium an equo quo sit per
frotem nove [illegible] fort novum similitudo vagum an ergo de
avaneat tamen precedente sic quod precedens similitudo vagum
esse maneat Ad id dicitur quod non et tamen quia illa similitudo vaga
procedamus hunc modum mutandi continuum quia ipsum mutat se
esse in 1o spiritu in 2o et est quod fort 2um aut mutat ipsum
in 2o spiritu modo equo quo in ipso sicut est esse in duobus spiritibus natura
sicut et esse similitudo aliquid sic mutaret se eadem in duobus locis
non potest sic permanere Sed contra et tamen in approximatione ponitur
quod est certum obiectum idem ergo et similitudo vagum maneat idem secundum
speciem continuum idem quia natum est facere idem Ad id dicitur quod idem
esse 0 predicatum et secundum eadem hic non quia natum est facere
idem modo licet obiectum quod sit idem tamen continue aliud et aliud sicut hic
ad personam et ergo non dicitur quod colores quia maneat idem colores eadem
vadatur secundum ipsum lineas et duplices modos procedendi aliquid se
Contra colores quanta dicitur res non propter nostri colorem valde
magis confuso quod magis confuse quia in eas procedo ut tal
mediales sicut ac species in similitudine sicut propter in spatio et dicitur
in colores inferiori ad [illegible] partem aliquam et superiori ad [illegible] partem
ut aliud res propter nostri secundum ipsum colorem hoc quod secundum ipsum in colore
medium quia dicitur in intellectu formae omnes colores in
medios et in eadem formae in similitudine Consequens patet quod
longum tempus oportet nos apponere secundum se colorem species
quia dicitur quod propter formae ideo colores confusos medios modo dicitur
ideo secundum ipsum per abstractionem et distinctionem ergo dicitur in multo tempore appono
Ad aliud vero ad hoc dicunt aliqui quod unde est quod omnes colores
medios sic formas secundum tamen non nostris nos eos propter formasse
Sed hic non videtur quod intellectus faciat tamen hec hic sic
ita mutata vero dicitur quod intellectus in similitudine formae colorum

ris infinite species nate sunt mediare et ergo quere quomodo intellectus
prius cognoscit esse sub conceptu minus communi quam magis communi
ut videtur. Et ad conceptos dicitur quod intellectus cum hinc speciem quod
quando res sentitur nosci ab sensitiva tunc prius noscit conceptum illum
quod similiter vult conceptus locus prius et non vult vel conceptus
vel quando quis nosceret esse a longe venientem et prius intellectus
nosceret illa esse magis communi quam minus quae per conceptus de facto
imponitos. Non enim dubium quin quis audita ista voce ho- aquam
prius forte conceptum omni homini quam omni animali. Similiter si quis
dormiat et excitetur de sompno ab uno homine ipse viso
homine citius forte conceptum hominis quam animalis ut citius conceptus eius
qui suscitat eum quam conceptus communis nec hoc est quod conceptus ut predictum
est. Ad confirmationem sed [illegible] dicitur aliud concedo quod res quando non esset
habituatis ~~[illegible]~~ longe [illegible] apponeret. Sed [illegible] quando nos prius habituati
non sed nos sumus apponere longe [illegible] ut [illegible] formare
omnes conceptus medios ut dictum est

Ad 2m dicitur non nosci res prius conceptu magis communi quam minus
communi quia sic maiore [illegible] quia facilius esset sic esse noscere.
Sed hoc non quia sic in motu esset scientia facilior quod consideraret
res sub ratione quanti ut sub ratione entis non sic facile
est res noscere. Ad [illegible] nemo nec [illegible] nec [illegible]
quia sic necessaria metaphysica non plus consideraret res sub ratione
quanti entis [illegible] consideraret esse sub ratione specialia et
abstracta et de ydemptitate et diversitate rerum non noscere esset
de multum difficile quare illa scientia non est facilior

2us tractatus
Capitulum primum

Utrum quantitas rei continua a re quanta realiter est distincta

Circa quod modo est dubium [illegible] ubi in quo tractatu
probat oppiniones antiquorum loquentium de principiis rerum naturalium
et [illegible] duo [illegible]. In primo reprobat istos qui [illegible]
loquebantur de principiis rerum naturalium scilicet Parmenidem et Melissum.
In 2o reprobat istos qui naturaliter loquebantur de principiis rerum
naturalium qui dixerunt motum esse et pluralitatem entium et [illegible]
quia sunt principia scientie naturalis. Sed Parmenides et Melissus ut contesserunt

quod dicebat omnia esse unum et id immobile. Contra quos arguit
philosophus in textu Melissi. Si omnia essent unum vel id esset
substantia vel accidens [illegible] dum pone non accidens quia accidens
neque potest per se existere sine substantia nec substantia quia substantia vel
est finita vel infinita secundum sua finitate vel infinitate capit
a quantitate. Et [illegible] quod [illegible] est quod
investigat quantitates et contrarias rerum. Veniat ad propositum na-
tura [illegible] probationem arguens quod adducit contra aliquos non. Pro
intelligencia quorum notandum quod licet dicatur sit quantitas secundum genus et distincta
tamen [illegible] sit medio de quantitate quia non est dum quod
quantitas distincta non sit distincta a rebus quantis ut rebus
numeratis nam quantitas distincta est numerus numerans aut in rebus numeratis.
2o notandum quod quantitas continua non est aliud ab extensione. Ex quo patet
quod proprius tituli quantitas est verum quantitas i. extensio rei sit distincta
a re extensa. 3o notandum quod titulus erit tamen an extensio
quod aliquod est extensum sit idem rebus met extensa vel sit distincta
a tali re. Pro 4o notandum quod dicitur sunt due opiniones principales. Una — Prima opinio
est opinio magistri Nicolai Orem quod quantitas seu extensio rei
non sit distincta a re extensa. Pro qua opinione supponit primo quod non — Primo suppositio
est ponenda pluralitas sine necessitate ita quod si in naturis vobis possimus
salvare unitatem non debemus ponere pluralitatem [illegible] sit ut philosophus po-
neret consimiliter in calceamentis [illegible] non est calceacio. 2o supponit — 2o suppositio [illegible]
quod agente et passo presentibus ad invicem approximatis fit actio patet
quia nisi ita esset non essent causae efficientes. 3o supponit quod visibile — 3o suppositio
de se natum est multiplicare suam speciem patet id 2o de anima.
Conclusio principalis contra illam opinionem. Contra quam aliqua substantia
est quanta realiter ab ea non est distincta quia non est ponenda
pluralitas sine necessitate omnia autem salvantur ponendo unitatem
unitatem inter quantitatem et substantiam quantam [illegible] non debet poni pluralitas ex
prima suppositione [illegible] quia non videtur quod non. 2o probatur quia si
quantitas esset substantia [illegible] sicut quanta stante agente et passo esse presentibus
applicata tamen non fit actio quod est contra 2am suppositionem et patet quia
sit a calidissimum et b frigidissimum et applicentur sibi invicem et
auferat deus magnitudinem quod per adversarium est distincta et tunc non
agit b ad aliud non potest sine multiplicatione specierum unius in aliud
quia iam precedit extensionem. Et sic possit idem probari de visibili
a quo esset ablata magnitudo quod id non videtur. Contra quantitas sus-
cipit magis et minus patet quia calidus suscipit magis et minus
in iam est sua quantitas [illegible] est in pluribus partibus quia ipse vel
quod quantitas ut talis non suscipit magis et minus. 4o si unum
licet bona quantitas suscipiat magis et minus in quantitate [illegible]. Contra
rerum penetratio [illegible] est [illegible] patet quia albedo et dulcedo

// est quantitas

aut

i lacte penetrat se tamen sunt due dimensiones. Ut enim sepe pene-
tro corpora de quibus supra est impossibile. Item quando duo termini duorum
punctorum [illegible] de se sunt quia ita est una caliditas // Ita hic caliditas
est terminus puncti continui et hec quantitas non nisi non est, quia arte primo
physicorum videtur quod omnis sit in medio, ita quod terminus unius puncti nega-
tur termino alterius puncti non ipse vero quando terminus sit in medio omni-
terminus unius puncti nec de termino alterius puncti, sed reduplicatione.

2a oppinio bini

Ut quoniam consequenter quantitas non est quantitas. Alia est oppinio bini
et aliorum modernorum qui dicunt quod partes seu extremitates [illegible] rei sunt
distincta a re extensa alia a magnitudine quia sunt ab ea opponentes
concedunt quod aliqua res est extensa se ipsa et non per quod superadditum
ut ipsa magnitudo / magnitudo enim est extensa et non per aliquid
superadditum quia sunt et per magnitudinem superadditam et ita idem esset
extensa quia se ipsa quia non. Si se ipsa tunc eodem sunt potest

Supra

dici de materia per magnitudinem superadditam quia idem quaeritur de ea et
fiet processus in infinitum [illegible] quod eorum effectus
posito [illegible] assignari aliqua causa positiva quod patet quia ponitur non
est causa positiva. Contra suppositionem [illegible] quantitas rei
extensa a re quanta et substantia quanta [illegible] est disputata nam
ponamus quod aliquod vas sit repletum aere et quod latera eius sint
ab invicem elongata tunc volunti comprimere [illegible] latera sine foramina
undique sunt bene obstructa aliquid resistit et non nisi aeris
quia iam stat sub quantitate media quantitate ut forte aeris quia iam
sunt stare sub minore quantitate. Et tunc suppono quod ille aer
sit rarefactus [illegible] habere dispositionem et appetit comprimi ut
aer extensus resistit quia sunt maiores [illegible] quia [illegible] aer
sit [illegible] per partes laterum prominentes non supponentes
in volle unum latus non prominet ad ut [illegible] per lateribus quod
emineat alia. Si vas sit [illegible] tunc utrique [illegible] resistentia
et non [illegible] cum alterius [illegible] magnitudinis [illegible]
Et super illa oppinionem [illegible] ad [illegible] oppinionem
ad primam patet [illegible] quod non possit salvari. Ad 2am dicitur quod in
casu ablata magnitudine non manet ut caliditas in subiecto ut sic
quia actiua [illegible] non sunt in here subiecto immediate quantitate
[illegible] enim est fundamentum omnium aliorum actuum et ita [illegible]
2a actiua [illegible] in subiectis hec est quod [illegible] quantitatis precedit
alia puta actum. Et dato quod ille qualitates manerent et
adhuc non [illegible] sunt applicate quia ad [illegible] applicationem

q

[illegible] quantitas [illegible] quantitas non sit de [illegible] actio
[illegible] res applicata et sic [illegible] habet [illegible] non sunt [illegible]
enim in [illegible] accidentibus [illegible] dispositiva et non [illegible]
actiua. Unde nulla res sit de se [illegible] propter [illegible] quantitate

et ipse multiplicatur aliquo modo per rarefactionem quia est lata et
finita [illegible] aut per se sunt magne. Et quod est patet quod
dicitur quod si absque magne non [illegible] species et ex quo
est patet falsitas suppositionis etc.

Contra opinionem primam quod rarefactio non est sola extrinseca quia sicut
generatio et alteratio erunt motus ad quantitatem quoniam quia generatio
est motus ad substantiam, substantia autem est quantitas. Similiter alteratio est
motus ad qualitatem, qualitas autem est quantitas. Consequens falsum quia rare-
factio esset motus vilior quam condensatio cum tamen rarefactio
conveniat corporibus perfectioribus quia [illegible] quia condensatio partes
plus uniuntur quod est nobilius tertio quia virtus unita nobilior est et
fortior se ipsa dispersa. Ad rationem autem dicitur quod sicut generatio
et alteratio etc. Dicitur distinguendo quia vel motus dicitur ad
formam quae per ipsum acquiritur quantitas et [illegible]. Si vero [illegible] quia per
ipsum et quia [illegible] oportet variare [illegible] et puto quod
et [illegible] quia [illegible] non [illegible]. Ad secundum dicitur
[illegible] quod ad [illegible] credo quod rarefactio est motus magis
nobilis quam condensatio quia magis convenit corporibus et corpori est magis
[illegible]. Si vero [illegible] ad movens et motus rarefactionis
est nobilior quia fit a nobiliori movente et agente ut ab igne
vel a sole vel alio calefaciente, condensatio vero fit a frigefaciente.
Et ad [illegible] quantitas esset eadem cum substantia quanta sequitur quod rarefactio
et condensatio erunt [illegible] quia [illegible] sunt per generationem nove
quantitatis et per corruptionem quantitatis manentis in rarefactibili [illegible]
illam opinionem quae corrumpit quantitatem et est substantia rarefactibili
vel [illegible] [illegible] dicens quod [illegible] non fiet per elongationem primi et
extremalium a partibus centralibus. Si [illegible] quia sicut et [illegible]
[illegible] quia partes elongantur et non submittit in rarefactio
fit [illegible] atque [illegible] ex [illegible] rarefactionis. Ad
[illegible] etc. [illegible] illam opinionem [illegible] illam
opinionem ipsa rarefactio vel condensatio fit per solum motum localem
primum extremalium a partibus centralibus ut ex hoc [illegible] convenit [illegible]
quia [illegible] partes manent quantitate [illegible] et plus distet ab alia
parte media quam prius [illegible] manente [illegible] per elongationem centrale [illegible]
pars extremalis [illegible] plus distat a parte centrali quam [illegible]
partes [illegible] manent [illegible] quantitate [illegible] ex [illegible]. [illegible] adhuc
quantitas est distincta a substantia quanta quia in facto alterius manet
quantitas [illegible] non manet substantia quanta [illegible] quantitas est distincta a sola
quanta. Ad [illegible] dicitur quod quantitas substantie non manet in facto
alterius [illegible] substantia et ipsa substantia [illegible] fit [illegible] substantia
[illegible] quantitas quae [illegible] manet non est quantitas substantie [illegible] est quantitas
[illegible] quantitas est non est distincta ab illis [illegible]

Contra [illegible] opinionem [illegible] quantitas non est distincta a [illegible] quia

sic vel quod eadem extensio posset extendere materiam formam et totum quantum
et actus unius corporis est diversus non prius quia tunc eadem magnitudo esset
indivisibilis subiectis quia ibi erunt magnitudines intra eandem magnitudinem
et non in ea magnitudo earum corporum inhaerat. Consequentia in sub
tertia ultimatim magis quod ibi sunt tres magnitudines. Tertia quia sic
aliquid tria non possunt esse alba unica albedine. Primo ante hoc
quod aliqui dicunt quod accidens et substantia sunt extensa pluribus magnitudinibus
et non unica et movetur ratione tantum. Sed hoc non videtur forte verum
quia sic tunc accidentis esset actus quia albedo est actus magnitudinis et non
in pro magnitudine quia sic inhaereret tunc accidens inhaereret alteri accidenti et
accidentis esset actus nisi prius quia iam quantitas non inhaereat albedini
sed materiae primae ita quod omnes iste quantitates essent simul in eadem materia
penetrative quia sic tunc non esset ratio quare una potius esset extensio
substantiae et alia accidentis. Quarto ex hoc dicunt quod aliis quod quantum materia forma
et accidens sunt extensa extensione inhaerente materiae per se. Contra
dicunt isti quod ad hoc quod aliquid sit magnitudo non oportet ipsum esse
magnitudinem pro magnitudine sibi inhaerente sed pro magnitudine sibi coassi
stente et per hoc patet responsio ad primum. Ad confirmationem negatur antecedens
dicitur quod non sic se habet de albedine et quantitate quia albedo denominat sibi
ratione inhaerentis sed ratione coassistentis in eo. Contra illa solutio
sic stare quod aliquid esset magnitudo per magnitudinem coassistentem.
Sed hoc non quia sic tunc anima intellectiva esset magnitudo quia
sibi coassistit magnitudo. Consequentia patet. Secundo quod magnitudo esset dicta
dici alba ~~per~~ albedine sibi coassistente quia sicut albedo dicitur
magnitudo per coassistentiam quantitatis sic quantitas esset dicta alba per coassi
stentiam albedinis. Ad argumentum negatur. Ad secundum negatur et causa iam
quia ad hoc quod aliquid sit magnitudo per coassistentiam magnitudinis
oportet quod habeat partes extra partes. Non anima intellectiva non habet partes.
Ad confirmationem negatur et dicitur quod non est simile de albedine et quantitate ut
declaratum est superius dictum. Ad tertium magnitudo non est distincta a substantia
magnitudinis quia sic tunc per aliquam potentiam ^ auferri. Sed hoc non quia in
tali casu magnitudo non potest auferri quia per ablationem ablatorum adhuc
talis substantia est quanta et non in per magnitudinem. Consequentia patet. Secundo
quod deus posset auferre magnitudinem. Sed hoc non quia tunc corpus esset
divisum in omnes suas partes quia ablata magnitudine nulla pars
esset alteri continua quia continuatio fit ratione magnitudinis. Nisi dicatur quod adhuc
esset continua continuitate essentiali. Sed hoc non quia non est talis continuitas
non ratione materiae quia sic tunc ipsa non posset corrumpi in talibus rebus
est corrumpere. Sed hoc non quia ponatur quod partes separentur
ab invicem tunc videtur continuitas essentialis corrumpi et non corrumpitur
id continuum. Ad argumenta in oppositum. Ad dicitur quod tunc substantia per aliam
est quanta per se ipsam et non per magnitudinem sed per suas partes. Contra quod

et a

c

^ quantitatis autem non plus denominat ratione inhaesionis

^ posset

ho no dr vnu cu no heat ptes s(ed) ee ptes simulat
vel pxa ptebit i spe ei qnt Ad qrtu ne bor adoz
dr q tale [illegible] adoz dr q ad ptes ie sic qne qnte
eenli q e res manet hns ptes qstituentes vnu et qnt
sz no stat et c dr qcedo adoz ponat q ptes ie dr
negado q qntitas eenlis corumpit q ill res adc manet
q i tali casu bn adc corumpit qntitas eenlis ita q res
vltius no e qnta eenle rone s(ed) illa negaci pt corumpi
et qcedit illa corumpit q sic erit dcm e [illegible] i
Ad 2 ad magdo no e dista a suba mag q sic ut
omnes magnes ent eiu spe ut no nij iose e dist
no [illegible] q aliq magdo e corruptibl ut magdo hor
et aliq magdo ut magdo celi e i corruptibl no corre
det ad i corruptibli spe Confirmat na si omnes magnes
ent eiu spe sz q oia entia [illegible] magne ent
vnu q oes magnes sunt attractiva eiu spe et sic sibi
i meta go vniut sz tnt q attractiva eiu spe vniut se
Ad arm nouiter adoz dr q oes magnes sunt eiu spe et qnd
aliq e i corlis no [illegible] magdo celi et e corlis
licz end [illegible] corumpa ho e id q si no pt applicari
[illegible] Ad qfirmacoz dr q no sz q no eo q oia activa
[illegible] eiu spe [illegible] sunt id q sunt hale i charoz ad vniend se
vnus cum [illegible] ex hali i charoe et no ex ydempnitate
specifica Ad 3 si magdo differret a suba deus posset ea
auferre Ad ho no q auferat deus magne a iohe
sz q Johes ut [illegible] mag neqz pedes ut capt q mag
[illegible] sigand sic pes et capt et q ipe no hz magne go
ut [illegible] q [illegible] pxqzit magne q zoe [illegible] qntib
qnta i mente dr glus [illegible] i [illegible] Ad id qre qnd
[illegible] ut e i qnd ie Ad 2 ad magdo e suba q si
no sz posst auffezi Ad ho no q auffeat deus a
parte magne sz i tali casu sz q si se [illegible] ad igne
ipe no posst [illegible] et [illegible] q calidus no
sit i ipm age [illegible] ipe sz no sit susceptiu acto ma
[illegible] naturalis q dr [illegible] i aliq pxqzit magne Ad
id ex qre qnd et qnd Ad 2 ad magdo no e dista
q magdo mae [illegible] no e dista a mea pma q
sic auffeat ab ea mo ablata magne mea pma adc
e mag q hz adc ptes et ptes situatas q adc q bz
manet i situ i q prius fuit q adc vna e infra alia
alia supa alia q alias ie ptes [illegible] penetrarent se
[illegible] [illegible] q mag et bizing dicunt q ablata magne

No

quantitate a materia ipse partes materie vel aliquid confluunt ad unum productum medium in duplici exemplo et huius signum primo probatur sic quia accidentia sunt sicut ad dimensiones quantitates motive non tendunt ad aliud quam sicut quod partes materie esse leviores secundum quantitates et una movetur super aliam deorsum Quod hoc non videtur fore verum quia sic sequitur quod extensio esset ei in materia quia si extensiones non confluunt quod non videtur ex secundo ubi quia extensio est res in materia quantitas [illegible] extensiones magis [illegible] in fluctuatione earum continuatione Et 2o ponatur quod deus auferat a materia prima omnes formas et accidentia quam substantiales sue partes et ideo tamen non confluunt attamen est ablata magnitudo omnibus quia si confluerent quantum a quo moveretur ad sic confluendum non a materia quia illa nullius est activa nec ab aliqua forma quia nulla forma est ibi nec potest esse mutatio sic quia non videtur quid moveret ad sic confluendum [illegible] [illegible] partes non [illegible] esse sic situaliter Unde ad hoc quod aliquas habeant partes esse partes situaliter oportet quod eius partes habeant extra se positionem ut ad totum et quantum [illegible] est sursum et [illegible] etiam distantia ad alia et huius etiam [illegible] ad unum quod una non est equalis nec inequalis alteri quia equalitas et equalitas proprie consequuntur quantitatem materia quantitas est ablata [illegible] non est [illegible]

et in ablata extensione confluunt

nisi sic non est in quantitate partes non habebunt extra se positionem ordinate

Utrum totum est sue partes

Item dicit aristoteles in textu [illegible] sic unum [illegible] quod totum est sue partes Nota primo quod licet totum multis modis capiatur tamen hic capitur large ut tam includat eius partes 2o nota quod multiplices sunt partes sicut partes capiuntur duobus modis Uno modo dimensive ut [illegible] pars et tertia pars Alio modo [illegible] videlicet partibus quantitativis 3o nota quod duplices sunt partes aliquid totum scilicet quantitative et ~~[illegible]~~ [illegible] et partes quantitative

aliquid [illegible] extensa [illegible] parte eius [illegible] additur totum maius Cum materia prima non est pars quantitativa quia materia et secunda parte non reddit totum maius quam materia sit quia sic est maius sit totum Cum 2a partes materie sunt partes quantitative quia [illegible] partes materie ad actum eius constituunt maiorem partem quantitativam Cum 3a non [illegible] partes quantitativa ex materia et forma [illegible] partes quantitativa [illegible] quod [illegible] esset [illegible] Omne totum est maius sua parte quantitativa

2a quantitativa

quia materia est quoddam totum tamen non est magis sua parte continua
sed sola pars integra ex materia et forma est pars continua cum materia
et non tenet parte continua Secundum partes essentiales totum est productum
in forma eius ut materia vel forma Secundum partes integrales est pars integra
ex materia et forma in integritas aliquod totum Cono [illegible]
Totum est sue partes sunt sumpte eadem numero plures totum
quia in genere ex capitulo materia quod vocet a et dividatur in
duas medietates vel a sunt ille medietates vel non Si sic
hoc propositum si non tunc ex quo a sunt totum et non sunt illud totum
sequitur quod a desinit esse et materia prima est corrupta quod est
[illegible] ~~[illegible]~~ continet in genere eadem numero plures totum
quia eadem cum dividitur totum non est sue partes quia non est in
pars ut in pars in [illegible] Totum ex in genere quod partes essentiales
sed partes continue hoc patet integrales ex sunt hoc et
sunt in Totum 2m partes essentiales mee toti non penetrant quantitatem
sed quia ille partes sunt ego modo ego non penetro me Totum
3m equalia sunt inequalia quia una linea bipedalis habet equalia quia
due medietates et equales habet inequalia ~~quia una linea bipedalis~~ quia
est una medietas et due partes que sunt inequalia et quanta
non est equalis medietati Totum vero de alia sunt duo quia
sunt duo homines tamen numerus eorum est homo patet in totum una pars
forme duorum hominum continet esset pars materie corrumpitur et
in duo genera sunt duo homines tamen numerus eorum est homo ut eadem
ille due anime sunt homo ut ille due materie in ut
Totum genera [illegible] arguitur sed totum esset sue partes sequitur quod materia
et forma possent esse medietates dextra et sinistra possent
simul quia una pars dextra et sinistra patet sibi una
linea et non materia et forma Contra sed genera est
sed sequitur quod videmus duo quorum unum non videmus quod
et probatur quia videndo parietem video ~~parietem~~ partem que est anterior
parietis tamen de una ut video ut de parte posteriori ? de [illegible]
necessaria et necessaria quantitas [illegible] et quando quod sunt partes necessarias quia ille
partes sunt paries modo sunt pariete non patet sibi sit linea [illegible]
[illegible] necessaria [illegible] quia ego non video parietem sed solum
partem parietis ut dictum est in una genera probatur [illegible] aliud
totum non est sue partes quia in albo [illegible] non sunt ille [illegible]
et a ut [illegible] probatur ~~[illegible]~~ ante [illegible] et quia esse sit non in non
sed eadem quorum unum maneat illud non manente modo stat in
[illegible] manere et non illa albedo [illegible] ergo non sunt idem Contra
sed allegando [illegible] [illegible] [illegible] bis [illegible] sunt [illegible] sed [illegible]
[illegible] sunt [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] bis [illegible] sunt non
sed numerum sed numerum [illegible] quoddam [illegible] et de una et in est [illegible]

pts

quia materia et forma cum sunt hoc
et sed partes essentiales et sed partes
quantitate

pars

phie Item dicit Aristoteles quinto metaphysice bis tria non sunt 6 Item dicitur
[illegible] [illegible] adorum ista sillaba [illegible] [illegible] [illegible] dicit quod philosophus capit-
ulum [illegible] [illegible] vult quod ista sillaba non sit iste littere coniunctim
sed [illegible] et per hoc innuit quod totum non est sue partes materiales sed
etiam formales et quid ista non est. Dicitur [illegible] partem unam quando
negando quod iste littere maneant et non maneat sillaba ymmo quando
iste littere manent sed quando [illegible] ista sillaba manet etiam separa-
tas litteras [illegible] sillaba manet quod idem quod est [illegible] sillaba manet
Item [illegible] dicitur quod philosophus vult quod ista non sit eadem hec bis tria
sunt sex vel vult quod ad hoc bis tria et ad hoc sex non correspondet
idem conceptus. Alii dicunt quod textus non sit bene correctus sed in una
translatione habetur bis tria non sunt bis sex. Alia autem totum
non est sue partes quia post corruptionem hominis partes hominis manent
scilicet materia et forma et tamen homo non manet. Consequentia [illegible] [illegible]
non est ~~[illegible]~~ sed partes hominis sunt incorruptibiles homo autem est
corruptibilis ergo non sunt idem. Item [illegible] [illegible] [illegible] quod post
corruptionem hominis partes hominis manent ymmo materia et forma et
non sunt partes hominis sed bene fuerunt partes hominis. Item [illegible] dicitur
quod [illegible] bene est incorruptibilia ut est [illegible]. Alia si totum esset sue
partes vel esset omnes sue partes vel aliqua et aliqua non non esset
quia totum non est maius et partes tamen maius et partes essent sed aliqua
partes vel aliqua et aliqua non quia non [illegible] [illegible] aliqua et non esset
[illegible] [illegible] quod ista totum est omnes sue partes [illegible] [illegible] [illegible]
in quo hoc esset [illegible] ipsa est falsa quia totum totaliter partes c
~~partium~~ et totaliter partes ~~[illegible]~~ [illegible] non una partes ~~[illegible]~~ totum
est falsa [illegible] [illegible] maius et partes hoc [illegible] quod totum est
sue partes et aliqua non quia totum est due sue medietates et non
est una sua medietas. Aliud [illegible] [illegible] in quo hoc omnes
[illegible] collective [illegible] [illegible] est [illegible] Vnde [illegible] [illegible] ipsa
sit [illegible] totum est sue partes et non sunt aliqua partes [illegible] sit
[illegible] [illegible] [illegible] vel partes [illegible] [illegible] et ista est vera [illegible] [illegible] Si
[illegible] sit [illegible] [illegible] totum est sue partes et non sunt aliqua
partes [illegible] sit totum sed ipsa est falsa [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] hoc omnes [illegible] [illegible] totum non est omnes partes sed aliqua
quia aliqua partes [illegible] [illegible] totum et aliqua non [illegible] [illegible]

incorruptibilia

c

vel totum

c

Utrum infinitum secundum quod infinitum est ignotum

Dicitur quod sic primo quod ipsa non erat causa [illegible] rerum factis et in primo physicorum quod anaxagora probat quod non sit infinita principia rerum naturalium propter disputationem quam anaxagoras ducit quodlibet esse in quolibet non sit intelligendo quod dicitur una domus est in alia domo sed dicit quodlibet esse in quolibet, in quolibet res esse infinita principia formalia et infinitas formas una tamen sola apparere et omnes alias esse latentes. Et declarat hoc per de generatione ignis ex stramine. Unde dicit quod forma ignis prius fuit sed latuit et tandem incipit apparere. Unde dicit quod agens non facit aliud nisi quod removet indisposita apparentiam formae praecedentis sicut lima removet rubiginem ferri et tunc apparet forma ferrea quae prius erat abscondita. Contra illam opinionem arguit aristoteles nam si sic tunc natura rerum non esset cognoscibilis quia natura rerum sciri non potest nisi eius causa et principia ex quibus componuntur, modo illa sunt infinita. Infinitum autem secundum quod infinitum est ignotum et [illegible] hoc modo [illegible]. Secundo notandum quod infinitum est multis modis. Uno modo est [illegible] in quo tantum valet [illegible] et non tot quin plura. Et isto modo accipitur multitudo. Alio modo ut accipitur magnitudo sicut dicimus corpus aliquod et non tantum quin maius. Alio modo [illegible] et isto modo ut accipitur magnitudo [illegible] sicut [illegible] alio modo ut accipitur multitudo [illegible] non [illegible] et isto modo [illegible] in proposito. Conclusio prima: infinitum secundum durationem et perfectionem non est ignotum, patet quia ipse deus est infinitus secundum durationem et est nobis notus. Secunda conclusio: infinitum est notum quia non infinitum [illegible] nostro [illegible] et [illegible] ut [illegible] infinitum [illegible]. Tertia conclusio et [illegible] ad mentem aristotelis: infinitum secundum quod infinitum est ignotum quia si essent infinita entia [illegible] non possent sciri quia [illegible] eadem [illegible] infinitarum [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et determinata [illegible] differentias [illegible] non [illegible] non possent sciri [illegible] quod [illegible] [illegible] una [illegible] differentias [illegible] infinitas [illegible] differentias quod est [illegible] secundum [illegible] finite capacitatis [illegible] non possent sciri quia [illegible] sit [illegible] infinita [illegible] [illegible] sciat.

sicut lima rubiginem ferri

[illegible] quia non capitur

quot partes sunt in ea quia plures sufficit quod due sunt in ea et [illegible]
tamen non sunt quot partes sunt partes eam constituentes. Dicitur sic quod
de quibus habeat terminos distinctos specialiter quia posita ultima
omnium partium continui ita est infinita [illegible] sed quot partes partes
eam constituunt quia due medietates sed tamen non de quibus [illegible]
partium habeant specialiter terminos actu distinctos. Dicitur etiam [illegible]
[illegible] secundum quid infinitum quia infinitum secundum longitudinem et secundum
infinitum secundum latitudinem tamen [illegible] secundum latitudinem sed tamen secundum illam
latitudinem non est infinitum ergo dicitur infinitum secundum quid infinitum est
ignotum. Contra [illegible] si esset aliquod infinitum possibilis
sive quantum esset quia possibilis sive quod esset duplum quia hic esset
duplum ad suam medietatem quia omne totum est duplum ad suam
medietatem. Confirmatur si esset infinitum actu possibilis sive quod
esset quia possibilis sive quod esset quantum ergo possibilis sive quantum esset
[illegible] quia [illegible] [illegible] responsio in [illegible]. Ad [illegible]
[illegible] et quantum omne totum. Dicitur quod hoc verum est de toto finito
Ad oppositum [illegible] [illegible] et quantum omne totum. Dicitur quod hoc verum
est de ceteris partibus non tamen in non [illegible] quia hic quantum infinite
[illegible] [illegible] in [illegible] sunt non [illegible]. Arguitur si esset ista
multitudo actu possibilis sive quot partes partes eam constituentes erunt
quia si esset multitudo infinita possibilis sive quot partes partes eam
constituentes erunt ergo si esset multitudo infinita possibilis sive [illegible]
[illegible] quia oppositorum eadem est disciplina et scientia non finitum et infinitum
sunt opposita. Ad argumentum [illegible] [illegible] [illegible] oppositorum
Dicitur quod hoc intelligitur de oppositis positivis. Alio modo dicitur quod illa
finitum et infinitum sunt opposita vel intelligitur de terminis vel rebus. Si
de terminis [illegible] quod isti termini sunt [illegible] sed hoc non sufficit oppositum
[illegible]. Si vero intelligitur de rebus [illegible] quod in rebus
sunt [illegible] quia infinitum non est et non [illegible] finito [illegible] quod
non est non [illegible] alteri. [illegible] [illegible] [illegible] hic infiniti
[illegible] [illegible]. Dicitur quod verum est quod in [illegible] quod [illegible]
infinitum [illegible]. Arguitur si esset hic dicitur infinitum ipsum
posset mensurari quia ipsum non esset in infinite perfectum et possit
mensurari secundum perfectiones aliarum rerum. Confirmatur quia si esset
linea infinita secundum longitudinem tamen ipsa possit ad mensurari
secundum latitudinem quanta esset. Ad rationem [illegible] dicitur quod hoc
verum est quod possit mensurari per perfectionem a deo ut hoc est quod
[illegible]. Ad [illegible] [illegible] [illegible] ideo non potest mensurari

[illegible]

Infinitu i q̄ntitate accipietib[us] s[ecundu]m attingit ultra accipe   arg lis pur ali
Infinitu n[on] t[er]minatu q[uo]d n[on] i r[ati]o[n]e nat[ur]al[is] f[in]it[ur] s[ed] ē

q[ui]a p[ro]p[ri]etas rei n[on] attendit[ur] p[er] eo[rum] dyametru[m] s[ed] p[er] p[ro]pter
reductio[n]e[m] t[ri]an[gu]li ad q[ua]dra[tum] h[oc] e[st] p[er] reductio[n]e[m] difformitatis ad
conformitate[m] n[on] p[ro]p[ter] h[oc] n[on] b[e]n[e] s[equi]t[ur] s[ed] p[ro]p[ter] reductio[n]e[m] difformi
tatis ad conformitate[m] q[ui]a n[on] illa i[n]finita longitudine
reduc[i]t ad lati[tudi]ne[m] finita[m] q[uo]d n[on] s[equi]t[ur] b[e]n[e] s[ed] u[nu]m dato
q[uo]d i[n]finitu[m] e[ss]et i[n]equale t[ame]n n[on] s[equi]t[ur] q[uo]d q[uo]l[ibet] ut[rum]

Utrum sit idem quod heri fuit posito quod sit sibi aliquid additum vel ablatum

Ista q[uesti]o n[on] e[st] contra opi[ni]o[n]e[m] Eracliti q[ui] d[ixit] q[uod] n[on] e[st] p[ossibi]le
eunde[m] equ[u]m bis intrare flumen remanente eod[em] Si[mi]l[ite]r e[st]
sup[er] dicto Anaxagore q[ui] etia[m] d[ixit] q[uod] n[on] fuit p[ossibi]le eunde[m] equ[u]m
bis intrare ide[m] flume[n] P[ri]ma c[on]clusio q[uod] lic[et] intrare sit v[er]bum s[ub] n[omi]n[e]
t[ame]n h[ic] p[er] h[oc] loq[ui]m[ur] de p[er]emptiue q[uod] aq[ua] manet id[em] i[n] n[umer]o
P[ro]b[atur] q[uia] n[on] d[icitu]r q[uod] p[ro]pt[er] alq[uid] q[ui]d manens eade[m] manet eade[m] i[n] n[umer]o
S[e]c[un]do id[em] manet id[em] i[n] n[umer]o q[uo]d nullo variat[ur] v[e]l mutat[ur]   P[ri]m[us] mo[dus] e[st] t[er]c[iu]s
q[uo]d ad a[n]i[m]a[m] sit d[icitu]r manet id[em] n[umer]o || Alio m[od]o manet   2[us] mo[dus]
id[em] n[umer]o cu[ius] p[ar]s p[ri]ncip[a]l[is] ablata manet eade[m] n[umer]o
Et i[st]o m[od]o s[e]c[un]d[u]m manet id[em] q[ui]a p[ar]s p[ri]ncip[a]l[is] ei[us] manet eade[m] p[ro]p[ter]
q[uod] i[n] p[ri]ma e[ss]e[n]tia n[on] variat[ur] Contra ma[ior] potest q[uod] s[ecundu]m n[on] sit
id[em] 2o m[od]o lic[et] eor[um] p[ar]tes p[ri]ncip[a]l[es] s[un]t ca[d]unt a[n]i[m]a t[ame]n i[st]a
a[n]i[m]a n[on] e[st] p[ar]s ei[us] ablata q[ui]a n[on] i[n]h[er]et toti p[o]t[es]t a[n]i[m]am
p[ro]p[ter] s[ed] e[st] p[er]di[ta] a[b] a[n]i[m]ab[us] p[ar]tib[us] Contra 2m eq[uu]s n[on] manet
id[em] 2o m[od]o s[ed] q[ui]a p[ar]s p[ri]ncip[a]l[is] ei[us] ut a[n]i[m]a n[on] manet ead[em]
p[r]imo lic[et] ead[em] forma manet ead[em] q[uia] n[on] t[ame]n n[on] p[ro]p[ter]
q[uia] ip[s]a mutat[ur] q[uanti]tative a[ut] e[ss]e[n]t[ia] diminuit[ur] sit a eq[uu]s
et t[ame]n a[n]i[m]a sit e[ss]e[n]tia Contra 3m eq[uu]s mo[do] p[otes]t d[ici] q[uod]
n[on] manet id[em] q[uia] n[ull]a ei[us] p[ar]s manet ead[em] et n[ull]a ei[us]
p[ar]s maneat lic[et] ead[em] fo[rm]a maneat s[ecundu]m t[ame]n a[n]i[m]a t[ame]n i[n]
n[on] s[ed] v[e]l [ali]q[ua] p[ar]tes p[ro]p[ter] || 3o m[od]o aliq[uid] d[icitu]r manere id[em] q[uia]   3[us] mo[dus] e[st] t[er]c[iu]s
lic[et] p[ar]tes q[uan]tit[ati]ve varie[n]t[ur] t[ame]n d[icitu]r iste sucedu[n]t i[n] q[uali]t[ate] s[ecundu]m
fig[ur]a[m] a[ut] dispo[siti]o[n]e[m] s[ecundu]m [illegible] d[icitu]r q[ui]a ip[s]a adiu[n]ct[a] i[n] d[icitu]r ad
s[ecundu]m v[e]l loc[um] Contra sit i[st]a vas r[e]pletu[m] vino a q[uo] q[uo]t[ie]ns
d[e]pona[tur] una gutta vini a[ut] i[m]pona[tur] una gutta aq[ue]
s[ed] q[uo]d t[ame]n to[tum] vas sit plenu[m] aq[ua] t[unc] id[em] vinu[m] n[on] manet

idem tamen aliquid quia partes eius non succedunt in ipsius dispositione tamen
alia sicut dispositio vini quod est aqua Et iam dicitur in proposito succedit
in eadem dispositione quam sicut se habet quod in fine non est maior pars
alterius rationis quam fuerit ipsum totum a principio Conclusio 2a sicut
nectar ponatur in ad locum ubi est rerum non maneret idem
3o modo patet quia ipse non maneret in eodem statu sicut volunt dicta
verba **Conclusio prima** numquam vivens an augmentatores
et per augmentatores maneret idem primo modo patet quia quolibet tale quod
ad extremum vaditur tamen per hoc dicit augmentatores acquirat sibi
aliquid Conclusio patet in tantum quantum non maneret idem 1o modo
quia vaditur sicut et 4a vivens **2a conclusio** patet in tantum
quantum est idem 2o modo videmptus patet quia pars pars eius
maneret eadem ut ipsa anima **3a conclusio** numquam vivens
quod ab homine maneret idem 2o modo patet quia cuiuslibet viventis
quod est quod ab homine anima est extensa et multe quantitates sibi
succedant partes sicut et in 1a conclusio vivens **4a conclusio** quolibet
vivens cum augmentatores et per maneret idem 3o videtur sicut
quia partes habent se in ipsius statu et dispositione adminus sicut volunt
dicta eadem adminus Conclusio patet in tantum quantum expositum maneret
idem 3o modo videmptus patet quia omne vivens sicut maneret
et 4 patet in vivens quo patet sicut maneret in
Conclusio responsalis patet in tantum quantum maneret idem
habere quod hec sunt 2o modo patet quia eius partes partes maneret
eadem sed maneret idem 3o modo Conclusio quam 2a volunt aliqui
dicitur pluribus modis eadem quod 3bus in tamen natura sonus quod
in yeme et estate ex estate existunt maneret idem et non
non 1o modo non primum ut est notum ut 2o modo quia partes
partes eius non maneret eadem ut 3o modo quia partes non succedunt
sibi in quantitate in ipsius statu in volunt sicut etiam sicut
primo uno negationem adverbium ut hem quia est sonus
maneret idem Unde quod vulgares vocat ipsum manere eadem
loquendo sicut isti non sunt modo quomodo fundi tamen manere
eadem Alio modo ipsi credo quod maneret idem et non 1o modo
et ita quod quod ut dicendum volunt primum patet ~~demptus~~ magis ^modo
quando Conclusio tamen non negat volunt quam partes primo esse
Unde patet patet 3o modo videtur quod aliquis non maneret idem
aliquo 1o tamen modo sed tamen maneret idem sicut vulgares
nominatores et 1o modo sonus maneret idem Sed non sunt fundi
hoc dicit tres modi videmptus quia sicut ut a quolibet possunt sumi
quantitatis singulis ut ab aliquo et ab aliquo non unum 1o sed dicitur
non primum quia a 3o non sicut sumi quantitas singulis quia sicut

Et ille tamen mactatus esset singulis sed hoc non quia sunt plura entia distincta ut mactatum qui nunc fuit et qui fuerit ante decem annos ergo est tamen quamvis ex hoc [illegible] ideo dicitur quod a quibusdam iorum tamen mortuus pro summi gentis singulis dei ante incarnationem celi a 2o et quando autem a 3o non revera adest nec [illegible] adest sunt plura revera quod sunt plura [illegible] plura in hoc [illegible] tamen quando [illegible] capitulo ut apparet omnibus 3bus modis redemptionis sed quia idem sunt plura quod sunt aliqua in uno modo redemptionis manet eadem etiam

quod ipse pro summi gentis singulis

Secundum si primus modus redemptionis stat secundum quod iam esset Petrus corruptus esse Petrus desinit esse quia posito quod sit adquirere aliquid et dimisso id aggregatum ex eis quod prius fuit et id quod est adquirentur dicitur hoc aggregatum corruptum esse et hoc aggregatum est Petrus igitur Petrus corruptus esse. Consequens si Petrus non manet idem primo modo secundum quod iam esset plura Petrus cum viginti annorum quia iam non est ille Petrus qui fuit ante viginti annos ut [illegible] [illegible] [illegible] et quia dicto modo loquendo redemptionis ita quod Petrus corruptus esse sed quod Petrus non fuit ille qui iam esset in eo primo modo redemptionis unde tamen quod non [illegible] ad hoc quod Petrus corruptus esse quod ipse sit sed habeat quod ipse non fuit [illegible] primo modo redemptionis in iam [illegible] sed [illegible] ut modo esset idem in parte quod primo fuit [illegible] secundum quod unde est quod iam est plura [illegible] primus modus redemptionis sed [illegible] [illegible] [illegible] 2us modus redemptionis in ipso Petrus qui nunc est est idem 2o modo in parte qui fuit ante 18 annos

Contra 2um modum redemptionis si stat secundum quod Petrus non manet idem 2o modo quia [illegible] pro [illegible] non manet eadem primo quia [illegible] [illegible] [illegible] mutatur secundum suam essentiam quia secundum suam essentiam subiecti nunquam ergo mutatur secundum suam essentiam. Secundum ideo [illegible] quod aliquid mutatur secundum suam essentiam intelligitur 2bus modis. Primo quia secundum suam essentiam est subiectum motus vel mutationis et ideo modo [illegible] [illegible] [illegible] mutatur secundum suam essentiam quia est subiectum mutationis quod est motus. 2o modo aliquid mutatur secundum suam essentiam intelligitur quod ipsum aliquid acquirat seu deperdat de eius essentia et ideo modo [illegible] [illegible] non mutatur secundum propriam essentiam quia nihil deperdit. Et ideo modo [illegible] capitulo mutatur secundum propriam essentiam in 2o modo redemptionis

Contra 3um modum redemptionis si stat secundum quod Petrus ante baptismum fuisset Petrus quia ipse non est mutatus ante baptismum et post secundum 3um modum redemptionis igitur est idem ante baptismum sed post et [illegible] post baptismum fuit Petrus et [illegible] ante [illegible] non sed 2o [illegible] [illegible] [illegible] Petrus sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] in [illegible] et [illegible] quia ante baptismum iam [illegible] esset [illegible] si hoc non [illegible] [illegible] [illegible] Petrus ante baptismum non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Con͡ gcloz 2a ar͡ sor no͡ manet idem 2o mo q(uia) p(ost) s(e) q
posito q(uod) aia sortis pon(atur) i(n) ma(teria) p(la)tonis q(uod) sor adh(uc) maneret
idem q(uia) adh(uc) [illegible] p(ar)s maneret eadem q(uia) aia Ad argu(mentum) id
aliq(ui)d cedunt [illegible] et [illegible] aliq(ui)d [illegible] q(uod) sor i(n) [illegible] no(n)
manet idem 2o mo un(de) ad h(oc) q(uod) aliq(ui)d maneat idem 2o mo
1q suffi(ci)t [illegible] manet eadem p(ri)mo mo(do) et q(uod) [illegible] p(ar)tes
[illegible] maneat eed(em) adhuc 2o mo vdeplr mo h(oc) no(n) fit
i(n) [illegible] no(n) maneat eadem Con͡ gcloz 3a
Omnes manet idem 2o mo vdeplr q(uia) [illegible] no(n) manere [illegible] q(uia)
eius forma no(n) manet eadem p(ri)mo mo(do) [illegible] q(uia) [illegible]
Confirmatur q(uia) sor e(st) variat(us) et i(n) [illegible] ut d(icitu)r [illegible] d(icitu)r
[illegible] manet eadem p(ri)mo mo(do) Ad p(ri)mu(m) d(icitu)r q(uod) [illegible]
p(ri)ma e(st) i(n) fluxu et ag(un)t superi(or)a [illegible] quor(um) [illegible] sor [illegible]
[illegible] 2a ca e(st) i(n)imicus
domesticus ut calor [illegible] i(n) humido radicale
ipsum consumendo [illegible] sui [illegible] [illegible] p(ar)tes forme
vel i(n) [illegible] Ad confirmationem d(icitu)r q(uod) [illegible] vel q(uod) forma sit
i(n)divisibilis et i(n) [illegible] i(n) p(ar)tes [illegible] spe(cie)
hodie Con͡ gcloz [illegible] no(n) e(st) idem sor q(uod) heri fuit q(uia) p(er) se
q(uod) p(ar)s [illegible] tota [illegible] et volo q(uod) [illegible] una hora [illegible]
et a [illegible] idem q(uod) e(st) sor i(n) p(ri)ma mediet(at)e et b idem [illegible] e(st) sor
i(n) 2a mediet(at)e [illegible] a i(n) 2a mediet(at)e e(st) a [illegible] b et [illegible]
a e(st) p(ar)s [illegible] b et a sor q(uod) p(ar)s sit tota Ad id d(icitu)r q(uod)
tota e(st) sua p(ar)s et p(ar)s [illegible] tota q(uod) tota e(st) [illegible] sue p(ar)ti
[illegible] iste [illegible] e(st) p(ar)s et [illegible] fuit tota ut [illegible] e(st) [illegible]

Utrum omnia entia naturalia ad maximum et ad minimum sunt terminata

Ista quod non quia omnia Aristoteles neque ad minus planta
contingit esse quantitatibus in magnitudine vel parvitate. Et Aristoteles
supponit contra Anaxagoram esse dandam minimam carnem. Primo quia quodlibet
non dicitur est primo quod ens naturale cum duo [illegible] [illegible] dicitur
primum est quod est materia et forma per dispositionem quantitatem ipsius materie — Et hoc cum maius quid et materia ad formam
vel forme et ideo non potest capi [illegible]. Secundo non dicitur quod aliquid
esse terminatum ad aliquid multis modis potest intelligi uno quia ipsum — necesse est esse alterum vel
potest esse et non potest esse sine alio. Et isto modo deus est terminatus — habere alterum
ad suam bonitatem et isto modo secundum philosophum corpora celestia sunt terminata
ad suas intelligentias sibi intrinsece ad movendum suos orbes. Secundo — 2o
modo aliquid dicitur terminatum ad aliquid quia possibile ipsum esse et non est possibile
ipsum esse sine alio et hoc est determinatum ad materiam suam et ad
cor et ad [illegible] eius. Unde album non est terminatum ad albedinem
isto modo quia album potest bene esse sine albedine licet sine albedine
non potest esse album. Tertio modo aliquid esse terminatum ad aliquid intrinsece — 3o
quod non posset aliud excedere et isto modo quodlibet ens est determinatum
ad magnitudinem ultimam ultra quam non potest excedere illam
magnitudinem. Quarto modo quia est dare quantitatem quam ipsum potest habere et — 4o
non maiorem et isto modo ultima species est determinata ad magnitudinem
suam. Quinto modo quia est dare aliquam magnitudinem quam aliquid potest — 5o
habere et non maiorem vel quia sic dare aliquam magnitudinem quam non
potest habere sed bene. Ultimo notandum quod ad intelligendum ea quae — Nota
dicuntur quaedam termini sunt necessarii scilicet maximum in quod minimum
in quod maximum in quod non minimum in quod non maximum in quod sic
exponitur in hoc maius et in nullo maius minimum in quod in hoc
primum et in nullo minus maximum in quod non sunt aliqua sic exponitur
in hoc non sed in maius. Sed iam exposito non videtur quia sic esset si essent
tres resistentie scilicet a b et c esset in [illegible] sic tamen quod quibus
maior esset virtus et esset maior inter b sed sic quod a resistentia — [illegible]
b et c esset maxima in qua potentia virtus non possit quia in ea
non possit sed in a bene ergo sic aliqui exponunt unde omnia in quod
non hoc est maximum vel in hoc non est in quolibet maius vel
in hoc non sed [illegible] maiori dato datur minus in quod potest maius
tamen iam sed minimum in quod non aliqui sic exponunt in hoc non
sed in minus. Sed iam exposito unde non videtur quia si sic esset quod si
a esset potentia activa et b potentia passiva in exemplo illius
potentia passive quod a agere tunc b esset minimum in quod a non possit
quia in ipsum non possit sed in minus ergo aliqui sic exponunt. Sed omnia
in quod non hoc est minimum vel in hoc non est in quolibet minus vel

Tertio non sunt terminata minora dato dari maius in quo potest mag-
[illegible] id. Ex quo patet quod id primum est terminatum ad maximam
quantitatem quod ista quantitas sit qua non potest habere maiorem. [illegible]
[illegible] id dicitur terminatum ad minimam quantitatem quod ista [illegible] quantitas
homogenea et non potest habere minorem. Ultimo notandum quod duplicia sunt entia
scilicet homogenea et ethrogenea. Homogenea sunt que capiunt eandem
denominationem in toto et in parte secundum vulgarem denominationem sicut patet de
ethrogenea ligno. Ethrogenea que non habent denominationem in toto et in
parte secundum vulgarem denominationem sicut est homo leo et alia. Conclusio prima
Non omnia entia sunt terminata ad maximam quantitatem. Probatur primo
patet quia non [illegible] nostre omnia entia naturalia habere maximam quantitatem
[illegible] Secunda conclusio Non omnia entia naturalia
sunt terminata ad minimam quantitatem primo [illegible] quia non omnia nostre
[illegible] est dare minimam quantitatem. Tertia conclusio sic non omnia entia naturalia
sunt terminata ad maximam 2o non sunt ut ad minimam patet
quia omnia entia non est dare in minima quantitate vel maxima
Quarta conclusio Entia naturalia sunt terminata ad maximam quantitatem 3o
licet non ad minimam patet quia licet omnia entia naturalia non sunt
excedere maiorem quantitatem licet bene sunt excedere minimam sicut [illegible]
[illegible] loquendo [illegible] non est dare minima
quantitatis tunc omnia entia [illegible] non sunt terminata ad minimam
quantitatem quia omnia entia non sunt excedere minimam quantitatem [illegible]
non sit. Quinta conclusio Omnia entia naturalia sunt
terminata ad maximam quantitatem 4to modo et naturaliter loquendo et
de homogeneis patet quia cuiuslibet talis est dare maximam quantitatem sicut
[illegible] Sexta conclusio non omnia entia sunt
terminata ad minimam quantitatem 4to patet quia [illegible] dare quantitatis
[illegible] non possit esse [illegible] magnitudine ligni [illegible] non
quod [illegible] et applicatur [illegible] condensatus [illegible]
applicatio ligni [illegible] non [illegible] ultimum
[illegible] permanente quia [illegible] et in mente [illegible]
non erit. Consequentia [illegible] ligno dato [illegible] duple
[illegible] Septima conclusio Omnia entia
naturalia sunt terminata ad maximam quantitatem 4to quia [illegible]
[illegible] est dare aliquam magnitudinem quam potest habere et non [illegible]
[illegible] est dare aliquam magnitudinem quam
non potest habere et maiorem. Octava conclusio Et [illegible]
omnia entia naturalia sunt terminata ad maximam ad hunc [illegible]
[illegible] entium est dare magnitudinem ad quam aliquid
[illegible] potest attingere et non excedere [illegible]
quod entia ethrogenea [illegible] sunt terminata ad maximam [illegible]

sed de hoc forsan melius patebit. Contra tenendo quod non sit terminata
ad maius quia si entia sunt terminata ad maximum quod sunt
finita in magnitudine. Consequens falsum quo ad 2am partem
nulla entia naturalia sunt terminata ad minimum patet quia tunc entia
sunt finita aliqua quantitate sed quod non sunt hic bene ut dictum
est prius in una questione. Et in questione intendo sed de entibus
naturalibus habentibus magnitudinem quia notandum est quod anima intellectiva non
est terminata ad maximum ut minimum cum ipsa non habeat
quantitatem sed non erit magne

Contra conclusio tertia non omnia entia naturalia sunt terminata ad
maximum quia primo modo nullum est maximum quod non est terminata ad
10 modo maximum quando sit aliquod quod esset maximum magnitudine. Contra
hoc non quia non est omni dato maius quia in natura non ut prima
magnitudine. Probatur secundo de subiecto quod motus sit in colle ut materia
et quantitas non sit distincta a re quanta et posito quod mundus non
sit unus et celum non sit quantum ex materia et forma tunc suprema
sphera est maximum quia omni dato a se est maius. Contra aliquo
modo non stante tamen dicitur quod non est tale maximum quia
cuius sit subiecto quod omni dato a se non est maius quia quodlibet primo
modo est maius sua quantitate ut sua materia. Contra primo modo tamen datur
aliquod quod est maximum tamen sit quod ut est maius eo quod ipsa
suprema sphera quia non est maius ea licet eius magnitudo tamen sit
sic equalis. Contra tamen quod nunc entia tota per se subsistentia
est maximum quia quod ipsa ultima sphera per hoc patet ad
argumentum. Secundo subiecto quod figura sit destructa tamen dicitur quod est maximum
tamen sicut quia ad hunc sequitur quod nunc entia tota et per se
existentia totus mundus est maximum

Argumento 2o quod ultimum celum non est maximum quia non omni dato
a se est maius primo aliquo est maius eo quia ipsa ultima sphera
cum suis aliis est maius se quia tamen additum tanto facit
ipsum maius tamen ex topicis. Consequens celum non est maius
quia maius est passio propria quod non convenit celo tamen probo
metheororum tertio secundum totalem nec addere nec tanto
Dicitur quod hoc est de tanto secundum se in continentibus non maius de
celo et celum non sunt secundum se in additamento nec quia
passio propria. Contra passio propria est quantitas
prima ut qualibet de propinquo ad ea quibus ut predictorum
additum non sit non est de ipsa magnitudine
Argumento 3o si celum esset maximum non maius eo quia non est maius
ipso. Contra hoc non quia si tamen anima intellectiva esset maximum
tamen quia non est maius ea sed aliquid est maius ea
ergo ipsa est maius tamen quia quantitas per se semper propositum

Pro isto notandum quod aliquid non dicitur maius [illegible] eo quod non sit ipso maius
quam alias [illegible] [illegible] unum [illegible] ab aliquo dicitur maius
quia est maius quam non est maius propter hoc [illegible] ad argumentum
Ad aliud [illegible] celum [illegible] non est maius [illegible] nisi quod non
omnium orbium et omnium entium [illegible] est maius [illegible] celo quam
quod [illegible] sunt in [illegible] Ergo [illegible] Commentator [illegible] totum
celum est maius [illegible] non [illegible] quia totum est maius sua
parte [illegible] totum quod non [illegible] est maxima ergo [illegible] totum [illegible] quod
in tempore [illegible] infinitum [illegible] Commentator
non [illegible] maius quod [illegible] aliquid est maius quod
[illegible] aliquid est maius [illegible] ad posse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et tendentia et inclinatio ad unum [illegible] Ad [illegible]
[illegible] quod totum [illegible] [illegible] [illegible] in tempore [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ad [illegible] [illegible] [illegible] dicitur quod non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] maius
Ad aliud [illegible] celum non est maius [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ergo non [illegible] [illegible] [illegible] maius [illegible] quod [illegible]
alia ergo est maius [illegible] non [illegible] quod [illegible] omni [illegible]
[illegible] non est maius [illegible] [illegible] dicitur quod [illegible]
non [illegible] [illegible] argumentum [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] superius est maius inferius [illegible]
[illegible] ad inferius [illegible] [illegible] ad unum [illegible]
[illegible] instrumenta astrolabia quod [illegible]
[illegible] quod superius est maius inferius ergo [illegible]
[illegible] [illegible] est maior [illegible] [illegible]
[illegible] quod ipsa est maxima Ad aliud [illegible] aliquid
quod est maius celo [illegible] dicit philosophus [illegible] magnitudo est infinita
augmentatio [illegible] est augmentatio [illegible] maius
celi Commentator [illegible] mathematicos qui dicunt quod omni magnitudine
data contingit dare maiorem ergo [illegible] contingit dare maiorem
magnitudine celi Ad argumentum [illegible] dicit philosophus [illegible] quod philosophus
vult quod magnitudo potest [illegible] in infinitum [illegible] augmentatio [illegible]
quod [illegible] ad [illegible] Commentator dicit quod mathematici [illegible]
loquuntur ad [illegible] [illegible] magnitudine data [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et cetera

Contra illud dicta [illegible] quod non sit dare minimum dare est minimum
corporis quia non est procedere in infinitum in corporibus [illegible] dividendo
est dare minimum simpliciter primo physicorum quod est dare minimum corporis [illegible]
[illegible] secundo de corporibus totalibus [illegible] non bene videtur quod est dare
minimum ut probat auctor quia in istis corporibus totalibus non est procedere in
infinitum. Alio modo potest intelligi de corporibus partialibus quia totalibus [illegible]
non non est dare minimum quia loquendo de partialibus [illegible] una pars est
[illegible] Contra in istis partialibus bene potest procedere in infinitum [illegible]
continue partes sunt in eo [illegible] quia in infinitum est divisibile
Alia [illegible] est [illegible] dicitur [illegible] ergo [illegible] communis [illegible]
[illegible] omnes sue partes sunt [illegible] [illegible] dividi
non potest [illegible] minima terra naturaliter disposita est
divisa in omnes suas partes [illegible] quia non est humida ergo non
est [illegible] quia humiditas est [illegible] continuitatis. Ubi ergo non est
humiditas non est continuitas [illegible] [illegible] terra non sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible]
terra apud nos [illegible] non est naturaliter disposita [illegible] humectata
[illegible] pluvias et [illegible] terra [illegible] terra que est
circa centrum quia centrum terre est infernus secundum theologos et
propter calorem maximum [illegible] ipsa terra in indispositione [illegible]
Contra [illegible] naturaliter loquendo et [illegible] est quod terra circa centrum est naturaliter
disposita et [illegible] est divisa [illegible] non est humida
[illegible] et [illegible] philosophus [illegible] dicit quod [illegible] humiditas
est [illegible] continuitatis et in elementis in naturali dispositione [illegible]
[illegible] videtur quod terra [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
non [illegible] humiditas [illegible] terre [illegible]
[illegible] quod [illegible] est quod elementum et terra in naturali dispositione humida
est [illegible] [illegible] ipsa est [illegible] non [illegible] in terra vel in aliis elementis
naturaliter dispositis. [illegible] dare est minimum [illegible] sunt quod dare
est maximum sunt [illegible] et minimum [illegible] [illegible] non sit [illegible]
a [illegible] et quod celum non habet [illegible] et motum sit [illegible]
[illegible] quia non est [illegible] [illegible] negando [illegible] et [illegible]
quia [illegible] [illegible] et [illegible] secundo et [illegible] ad [illegible]
[illegible] dubium est utrum sit minimum [illegible] quia dicit ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] sit autem non est [illegible] dubium [illegible]
Ad [illegible] dare est minimum [illegible] quia dicit [illegible] [illegible] dabilis
est una [illegible] [illegible] quod [illegible] Anaxagoras [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
possit [illegible] [illegible] [illegible] Anaxagoras
[illegible] infinita [illegible] et [illegible]

8 vio

quia propter elongationem a centro terre est frigida

arguit
Et 1o arguitur supponendo magis calere, sit quod eius est dare
magis calere, ergo non contrarium sit recipienda agentis, ergo
minus calere non sit contrarium recipiendum uno modo quod sit aliquid
possibile ab ea recipere et ideo agendo erit magis sit calere
et prior non fuit minus. Pro hoc ad argumentum quando dicitur dandum est
minus calido ut dicit philosophus dicitur quod philosophus vult hic quod est dare calere
ita parva quod propter nimiam parvitatem suam consistendo non durat
sine sine aliquo ... ad eius corruptionem

Utrum potentia activa respectu sue consistentie aliquo modo sit terminata

Notandum primo quod potentia activa est principium transmutandi aliud
in quantum aliud. Ex quo potentia activa est potentia qua una est producere
aliquem actum. 2o notandum quod potentia activa est duplex quedam est activa
naturalis alia est activa libera. Potentia activa libera est que
agit mere libere et non secundum totum conatum sue nature. Sed
potentia naturalis est potentia que agit secundum totum conatum sue nature et
tunc quantum potest. Et dicitur ista potentia est ad ... 3o notandum quod
a proportione equalitatis non fit actio quia agens est potentia sive
activum quando consistentie est passum et ideo agens non agit
in passum sed quia ad hoc quod aliquid agat in aliud oportet quod
excedat ipsum sicut aut ... est ubi est proportio equalitatis sicut
similiter calidum ad similiter frigidum non est proportio equalitatis
quia licet ambo sint ut decem tamen ... virtus est fortior in agendo

quod ad eorum primo de quadam proportione caliditatis eius est maior actiua. Cum tamen proportio equalitatis non actiua sit, posito equalitatis proportionem sicut per modum agendi seu potentie actiue. Cum tamen stat inter duo ex proportione equalitatis, in quo tamen eorum una contingit actiuitas est equalis. Secundo posito quod sint duo que contineant et quod ambo ponantur ad stateram, ubi unum brachium sit longius altero, tunc id quod est in alia parte de brachio est longius, tamen ad pondus alterum est proportio inequalitatis cum unum unde contingit actio secundum equalitatem est equalis in tempore et ambabus secundum equalitatem unde non est eadem equalitas actiua quia contingit ex applicatione brachii stateze ut ex aliquo ad actiuum. Tertia suppositio a proportione bone inequalitatis non sit actio. Hoc est quando agens est bone actiue quod passum sit resistentie, tunc id agens non agit in id passum, patet quia tunc agens non excedit passum, ideo non potest in ipsum agere. Quarta suppositio a proportione aeque inequalitatis sit actio quia una quando agens est aeque actiue quod passum sit resistentie, tunc agens excedit resistentiam passi, ideo potest in ipsum agere dummodo saltem debite sit applicatum. **Conclusio prima** Proportio actiua non est tanta sive resistentie terminata ad maius, id est quod potest quod sit tunc in hoc possibile et in unum maius quam quod proportio actiua tunc in excedit resistentiam ut ex excessu dimidii ut in dimidii non sufficit quia ut est ex dimidii sed addendo aliquid ad resistentiam adhuc ex excessu dimidii possibile in eum. Cum non datur maior ponderis quod sic potest proportio in id possibile et in unum maius quod est in quantum. Cum tamen sufficienter ponderis sic potest potestate sufficit quod non tamen quam maius.

// no **Secunda conclusio** Proportio naturalis est terminata minime id est potest quod sit tunc in id possibile et in unum minus quod sit potest in maius ut ex in minus. **Tertia conclusio** Proportio actiua non est terminata per maiorem resistentiam, id est quod non potest quod sit tunc in illa resistentia non possibile sit in quantum maiorem quantum quod quantum non potest in maius non potest in maius. **Conclusio universalis** Proportio actiua et etiam sive resistentie est terminata minime, id est non potest quod ipsa aliquo minus sit terminata et non maxime, id est ut minimo, id est ut maxime, id est non quod minimo, id est non tamen ex maxime terminata aliqua proportio et est dabilis est una resistentie, quia proportio actiua non potest

ut q̃ quia est quia est proportio equalitatis ipsi proportione actiue cum a proportione equalitatis

non fit actio ex communi suppositione. Tertio a proportione equalitatis fit
actio quia ponamus quod sit aliqua statera cuius brachia sint equaliter gravia
tamen unum sit longius alio et longius habet brachium supra tamen, id est proportio
equalitatis quia passum est tale consistens quante activitatis est aliud quia
probabitur est equaliter. Nisi dicatur quod quantitas activitatis non est quantitas
equalis. Oppositum hoc non quia quantitas que est actionis est equalis potentie
activitatis est equalis. Secundo idem dicitur quod illa brachia non sunt equaliter
activa quia alia est applicatio istorum brachiorum. Contra quantitas
activitatis attenditur penes distantiam a centro vel penes aliam et aliam
applicationem ipsius rei ad medium vel penes figuram. Contra quantitas
activitatis in illa statera est hoc latus longius non obstante sic requiritur
sit habet aliud supra ita quod illud brachium longius est equaliter
activum eo quod est magis proportionatum centro vel communiter vel eo
quia aliter applicatum latus longius ad equilibrium quam aliud et completur
dicitur de brachiis cuius longius quamvis non est de ipso et dimittit
et id quod non est de ipso habet aliud supra. Secundo id non
est eadem quantitas activitatis in latus minus non consistit tamen supra
cum ambo tendant ad equilibrium. Quarto a proportione
maioris inequalitatis fit actio quia a proportione minoris inequalitatis fit actio
igitur et a proportione maioris. Consequentia quia ubi est proportio minoris inequalitatis
et maioris quia ubi due res adinvicem proportionate ut summa caloris
quam sub proportione minoris inequalitatis in quantum caloris comparata ad summam
frigiditatis et comparando frigiditatem ad calorem sub proportione maioris
inequalitatis. Ad argumentum habetur minoris maioris. Concedo
quod eadem res disponendo has res a invicem est proportio minoris inequalitatis
et maioris de alio dato. Et quando dicitur quod hec ille proportiones
sunt eiusdem rei tamen non sub eadem proportione quia non est complexio
istarum rerum ut sub proportione maioris inequalitatis et ut minoris. Contra
sed dicitur quod sit diverse res quia summa caloris est proportio minoris
inequalitatis comparando eam ad summam frigiditatis et summa frigiditatis est
proportio maioris inequalitatis comparando eam ut patitur. Sed tamen frigiditas
est proportio minoris inequalitatis comparando eam ut agitur calidum et cetera.
Quinto quod a proportione maioris inequalitatis fit actio quia sunt tres
potentie habentes navem et non possunt eam ... istorum habent navem tamen
navis est maioris resistentie quam aliquorum potest activitatis et quibus
habent navem ... quam aliquis et non ... navem. Confirmatur
una ponatur quod gutta aque proiciatur ad ignem et illa gutta

agit in ignem [illegible] ignis in aere existente quam gutta activitatis
Ad argumentum dicitur quod in illa causa non trahit navem sed unus contrahit [illegible]
2o et unus cum aliis trahit navem [illegible] dicunt aliqui quod alius trahat vel primo
[illegible] partem navis quia est eius activitas per accidens. Ad aliud
dicitur quod alius ignis unus in maiori resistentia quam gutta activitatis
sed unus in [illegible] ignis et quod agit gutta non in aere resistentia
quam gutta sit activitatis. Ad 3m a proportione aeris in [illegible] non sit
[illegible] 2o et ponatur quod sint duo [illegible] et alligentur eius filum est in illa
causa [illegible] sunt maioris activitatis quam filum resistentie [illegible] non [illegible]
[illegible] filum [illegible] non [illegible] in qua parte. Ad id dicitur
quod filum rumpitur in illa parte ubi est minor fortitudo. Et si est equalis fortitudo
in omnibus partibus est rumpitur in illa parte ubi sit aer [illegible] in filum. Si
autem sit equalis [illegible] in illis partibus est filum rumpitur ibi ubi magis
[illegible] in [illegible] sui [illegible]. Et dato quod in [illegible]
[illegible] et dicitur quod rumpitur in illa parte ad quam [illegible]
[illegible]

Contra [illegible] valet in magna distantia in quam potentia activa per
[illegible] quod dicit philosophus 2o celi quod omnis virtus sit terminata ad maximum
in [illegible] est de potentia activa. Confirmatur valet in maius pondus
quod [illegible] potest levare ut pondus [illegible] resistentie cum potentia levativa
[illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible] ut decem et potest levare pondus
ut decem quod [illegible] fortissimam [illegible] in [illegible]. Ad argumentum
[illegible] dicitur quod philosophus vult quod omnis virtus [illegible] sit terminata
ad maximum in quod [illegible] ut [illegible] velocitate in tempore
[illegible] pluribus. Contra agens naturale agit effectum [illegible]
[illegible] in illa distantia sed [illegible] non terminantur ad magnam
distantiam in qua [illegible] sit [illegible]. Contra licet agens naturale agens
in aliqua distantia [illegible] effectum [illegible] [illegible] velocitate
ad [illegible] distantia non possit agere in maiori distantia [illegible]
effectum ut ad [illegible] distantia potest [illegible] agere in [illegible] distantia
[illegible] [illegible]. Alio potest dici quod philosophus vult quod potentia
activa sit terminata ad maximum maximum in [illegible] quod et in [illegible]
[illegible] in quod non. Contra maximum in [illegible] quod sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in potest [illegible] in maximum. Ad [illegible]
quod [illegible] possit levare pondus ut decem [illegible] [illegible]
resistentia [illegible] activitate [illegible] quod potest fortissimam dicitur quod [illegible] non
[illegible] [illegible] activitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] activitate
Ad [illegible] potentia activa [illegible] terminata ad maximum quod valet [illegible] maximum

pondus quod Sor potest portare quia datur maximum pondus quod plus
potest portare ergo etc. Sit enim d Sortes antecedens nam datur maximum
pondus quod aliqua fortitudo Sortis potest portare et plus aliqua fortitudo
Sortis ut suppono ergo datur maximum pondus quod plus potest portare
antecedens patet ponendo quod Sor sit fortis et ut octo et plus ut 9 et
pondus consimile ut octo id est maximum quod aliqua fortitudo Sortis potest
portare quia hoc pondus aliqua fortitudo Sortis potest portare et nullum maius
pondus aliqua fortitudo Sortis potest portare ergo hoc est maximum. Ad
rationem negatur antecedens negatur antecedens negatur antecedens [illegible] sumendo et
quando dicitur quod in datum maius debet [illegible] non exponi
sed maior parte non exponitur. Sed isti qui negant illam quasi
fundant se in hoc quod ista propositio datur maximum pondus quod aliqua
fortitudo Sortis potest portare solum debeat exponi ratione primi [illegible]
sic hoc pondus aliqua fortitudo Sortis potest portare et nullum maius aliqua
fortitudo Sortis potest portare et hoc est verum quia si maius aliqua fortitudo
Sortis posset portare maiore pondere maius in uno gradu sed id
pondus non aliqua fortitudo Sortis potest portare quia illa quae est fortitudo Sortis
in secunda parte pondus ipsum non potest portare aliter a portione [illegible]
in consequenti fieret ratio. Alio modo potest dici negando antecedens antecedens
dicendo quod sic non habet exponi sed debet exponi ratione omnium signorum
et ratione istius cum sic quia ratione signi ~~[illegible]~~ solius ante exponitur
datur maximum pondus quod Sortis fortitudo potest portare et sic est
falsum. Alii dicunt quod ista propositio antecedens exponitur dupliciter solum
in sensu [illegible] et tunc singulariter exponi et ista datur maximum pondus
quod aliqua fortitudo Sortis potest portare dupliciter datur maximum
pondus quod illa fortitudo Sortis potest portare et tunc ista singularis debet
exponi. Alia ratio ad positionem actionem est terminata ad maius quod ponatur
quod Sor sit fortis ut octo et sic ipsum ponatur pondus ut octo et
Sor portat hoc pondus quia si non vel sustentat ipsum vel non, non
[illegible] quia sine bene sustentat ipsum ergo agit in ipsum hoc ab inferiori
ad superius. Similiter si sustentaret id pondus tunc protinus sustentaret
ipsum quia in magis disponeretur ab eo. Ad rationem negatur antecedens negatur
antecedens sit Sor etc. Et quando non portat sed bene sustentat et quando
sustentat ergo agit negatur eodem agente ut hic [illegible] cum agente ut
hic [illegible] est aliud [illegible] contrarie [illegible] expresse quod hic super ipsum
cum hic agere non [illegible] hic [illegible] ut est [illegible] hic sustentare
et quando [illegible] protinus etc. negatur quia tamen Sor [illegible] sustentationem
tationem sit quod hic [illegible] pondus [illegible] ipsum et [illegible] Sortis tamen [illegible]
[illegible] non sit [illegible]

et nullius fortior Sortis qui sit dabilis maximum pondus quod potest portare

d
no

tunc

Ulr^a adc pon activa e tmata ad maxi^m q^r pono q sor
sit fort ut 8 et plat ponatur si pondus ut 1 qd contine constat
p illa hora q portat eque ut 8 et i isto casu sor portabit
ho pondus eque ut 8 et hoc e maxima res^a i^o q pon sorti sit
q e res^a ut octo et ho e maxima res^a Ad 2^m neg^m ad^oz
ponam q sor et plato q vnus sit q^ll portat id pondus ut 8 sor // portat
maius et simul cum eo e maxima res^a ut e cuj gelos q^a
solo ut q no e dabis maxima resistentia i^o q pon activa
pt movente prie eadem activitate et res^a i^e pmanente no
i^o casu res^a no maior i^e pmanente sed cum augmente
Sz sor bene verum q ipse potest pondus eque ut 8 q^r id
pondus no e eque ut 8 q^r pt quando eque ut 8 et no e
eu sor eius res q^r ipse pt quia non e et sor eius cum
q sor i ia hora potest pondus i finitu q^r non habet ppter maius
Con gelos regula qu^r no e dabit maxima resistentia ve
pon activa no pt q pt ut ho est vnus de ad pon activa
vel aliq et aliq no. no dicit q d deo no ut d aliq
et aliq no q^r maxime d tali et no libera Sz hoc no
q^r deus aliquis e tmatus ad effectum productum q^r da maxima
effectus productus a deo ut patet inde. Conf^a ia pon
libera ut voluntas e tmata ad intrie actum productum
q^r voluntas sor e finite capacitatis Ad arg^m neg^m adoz
d^z q d aliq et aliq no ut d pon tali no libera i qua ipsa
deus et neg^m adoz regredo sicut hoc no e tmatus mo
i q^d no pt ut maxime i q^d pt Ad confirmacionem neg^m ad^oz
d^z q voluntas sor e finite capacitatis activative licz no i ipse
vel receptive Ul^r si gelo staret sic q dabile est min^m pondus
qd sor no pt portare aut^m q^r pt maxime pondus equalis
resistentie cum pon portativa sorti Sz ho no q^r pono q sor sit
forte ut 8 et pondus eque ut 8 ubi sicut et sor pt maius pondus
portare ~~q sit a q pt portare b pondus qd sit ut eque sor~~
~~et dico~~ Ad arg^m neg^m hoc ad^oz q^r pt ne hoc adoz d^z

pt q^z volo q id pondus qd sor
n pt portare sit duorum pedum
et sit aliud pondus sex pedum
resistentie sicut duo et sor sit po
tencie ut pondus sex pedum et tunc
3 maius pondus pedale

distinguendo ~~quod~~ est hic maius de maiori extensive vel intensive Si
extensive sic Sz no d cuj gelos q^r maiorem d maiori
resistentie Si resistentie et d pondus no e maius sicut nisi
ipum magis resistat q ipum sor Ulr^a eque e cuiuslibet tale
et no e tmata p maxima resistentia i^o no pt q eque
pt i infinita resistentia nec pono q eque sit i finite
elongatum a suo loco nali et descendit ad ipum dividens
medium et id medium e infinitum vno i finite resistit

quia quibus potentia resistit et ex quo infinite superat potentia et infinita est resistentia. Ad secundum negatur antecedens dicitur vel intelligitur quod possit infinita resistentia excedere, concedo, sed ex hoc non est maior resistentia in qua sit actio quia maior in excessibus dicit [illegible]. Sed si intelligatur quod iam contraria sit infinita intelligere negatur. Ad quartum id medium infinite resistit ut negatur antecedens. Nec ad [illegible] sole non potest id [illegible] infinitas caloris figuras primum quo contra [illegible] infinita in tempore. Ad 3m dico non est tantum resistentia dabilis in qua potentia non potest agere quia maiore resistentia equalis activi. Sed verum quod propter medium uniformis resistentie et id medium non est infinitum in quo id potentia non potest quia potentia ~~[illegible]~~ potest in id agere quia potest in quibus parte eius medium agere ergo [illegible] in id medium. Ad 4m negatur antecedens potentia potest negatur antecedens potentia quia potest in ~~[illegible]~~ si partes uniformiter resistunt et non potest in quibus parte eius medii. Sed non et concedo sed ex hoc non potest in totum medium

ne^a b^ot ad oppositum sufficit ut ne^a m ad oppositum

Dubitatur utrum quibus excessus sufficeret motum continuare sufficit ipsum inchoare. Ad id dubium dicitur quod sit [illegible] difficilius est motum inchoare vel finite vel infinite non infinite quia et nota ponitur talis sufficeret vel inchoare posset motum nec finite nec infinite quia si sit ergo in duplo difficilius et sit suo excessu quo sufficit continuare excessus est in duplo fortior et etiam sufficit eum ~~continuare~~ inchoare. Ad 2m da [illegible] quod sufficit continuare propter rationem [illegible] non inchoare ut docet experientia sufficit [illegible] non sit [illegible] quia in continuatione continuat [illegible] aliqua quia in interceptione quia in continuatione [illegible] impetus et non [illegible] in inchoatione. Dicatur et sic quod musca possit movere totam terram supposito quod terra sit divisa in duas medietates equales quarum quibus ponantur ad equilibram et super unam partem musca et alia pars descendit. Ad id dicitur quod musca sola hoc non faceret sed musca et terra que est in equilibra musca [illegible] sit quod sit ponderatio contra aliam medietatem sed sola non sufficit movere etc.

i^a in dimidium dividitur quod in duplo medietate [illegible] sufficit continuare

Utrum est dabilis maximus homo per naturam possibilis

Notandum quod de ista questione sunt duo modi dicendi. Quidam enim dicunt aliqui quod non sit dabilis maximus homo quia [illegible] homine dato [illegible] ergo potest aliquantulum [illegible] et tunc non erat maximus. Sed ista opinio non videtur [illegible] dicitur [illegible] maximi hominis [illegible] per naturam [illegible] et maximus homo [illegible] non videtur [illegible]. Ideo dicunt alii quod est dabilis maximus homo per naturam possibilis.

Est ergo conclusio principalis dabilis est maximus homo per naturam possibilis quia ista conclusio [illegible] hominum non repugnat [illegible] naturalium philosophorum [illegible] non [illegible] nec [illegible] aliqua repugnantia [illegible].

Contra conclusionem principalem non est dabilis maximus homo per naturam possibilis quia quocumque homine dato huic potest aliquid advenire per nutrimentum et ipse non est maximus. Consequentia nota. Antecedens probatur quia homo [illegible] potest per applicationem [illegible] et ipse erit maior. Ad argumentum [illegible] dicitur quod ipse non [illegible] per id nutrimentum quia id nutrimentum non convertitur in suam naturam. Et dato quod converteretur [illegible] ex parte tunc diminuitur. Ad confirmationem dicitur quod iste homo non potest ultra [illegible] ~~[illegible]~~ quia ista operatio [illegible] omnia [illegible] facere ad [illegible] maximi hominis. Contra [illegible] non est dabilis maximus homo per naturam possibilis quia non videtur quod [illegible] iste homo sit maximus. Consequentia [illegible] potest esse maximus [illegible] maxima quantitate [illegible] possibilis per naturam. Quia ergo quando est maxima quantitas [illegible] quod [illegible] iste homo est maximus per [illegible] esse homo et per non esse [illegible] quod [illegible] minima maxime [illegible]. Sed [illegible] maximus [illegible] est maximus quando [illegible] per maxima quantitate [illegible] ultra partem. Sed non [illegible] partem ultra partem. Ad [illegible] de maxima quantitate dicitur quod maxima quantitas [illegible] est [illegible] quando est maximus [illegible] non est [illegible] et [illegible] homo erit maior quantitas [illegible] non est quantitas [illegible] quia homo [illegible] et [illegible] non est. Sed [illegible] quod [illegible] quantitatem [illegible] maxima quantitate [illegible] ultra partem [illegible] hoc [illegible] quantitas [illegible] Sed [illegible] quod [illegible] quantitas non [illegible] dicitur quod non est dabilis maxima quantitas hominis quia quocumque data [illegible] est dabilis [illegible] quia [illegible] Contra [illegible] non [illegible] homo [illegible] maximus ergo maxima quantitas [illegible] maximus

‸ adeq̄te p̄ i az

Oz bn̄ dz pt aliq̄ ē maxim̄ q̄o maius q̄nte ni fite
maxim̄ q̄ntib; ē maxim̄ Secūdū sim̄ iā vīa sed ē dabile
aliq̄ q̄ntit̄ q̄ cōtīua‸ ~~[illegible]~~ hora vel q̄ ōz pōti cōtīua noua
q̄ntit̄ q̄ nō maxi nō p̄cedunt

Dubitatur supposito q̄ nō ē dabile maxim̄ sed p̄ma p̄s
quo q̄o ho' ē t̄minatū Ad id dicunt aduersarij q̄ ē
t̄minat̄ mīo i q̄o nō st̄ q̄d magne sed maxio i q̄o nō
q̄ st̄ sed p̄uit; Sed ad a ān ē aliq̄lit soluēde p̄ p̄ncipes
q̄los oppite opp̄ect Ad id dicunt isti q̄ nō ē dabile
q̄ntitas dissimilis q̄ conat̄ magis ho' q̄z pt sic ē ho ē maxi
a nō ē maxim̄ Sz ē maxim̄ dicunt alij Sz q̄ nō
ē maxim̄ q̄z ē ho ē a q̄nte dupli sic possz taciz
sic ē ho ē ac; ut ō alc̄ sim̄ iōb ō hoīe ut igne q̄
q̄nis p̄t q̄titudin̄ sed sic eius corruptōe nō aūt ho
Sz vnd s; id ē ho ē p̄ ē soluta q̄z p̄ ē q̄ntita diss̄
q̄ conat̄ magni ho' iā cōcludunt tota rarefactos q̄ ē
hoī p̄s a q̄o nō dz q̄ ex ho' ē ho' q̄lid possit q̄ncipi
p̄t sed isti d' iā oppōe videntur q̄tende

Utrum homogenia sint terminata maiori et minimo

P̄ q̄ aliq̄ ē maxi in homogeniis int̄ 2ʳ s; ȝoe
Conclo p̄ma i homogeniis rōe materie dat̄ maxim̄ q̄ntita
om̄ ē lūz rōe l̄ū sit q̄ntita et q̄ aliq̄ ē maxi pt excedē illud
omnem q̄ntitatem s; q̄ h̄ nō z dabile aliq̄ sim̄ maiorē mōo et datū
maxim̄ ignis q̄ repleret tota sp̄a ē l̄ūis 2ᵃ conclo
rōe forme p̄ise i sua nā q̄siderate nō pt dari maximum
cirabilis q̄ dari ignis i nisi tātū esset s; q̄ cōbustibile adderetur
3ᵃ conclo rōe finis i homogeniis ē dare maxim̄ h̄ q̄ s; dz
mane debitū ordo vniuersi ut si igni addetur cōbustibile nō
augmentaretur i infinitū s; suspenderet actōz sua q̄ua q̄n̄

materie
forme
finis

ignis
rex
Explicta

gbato

Utrum sit dabile minimum in homogeniis ut

Nō ē minim̄ int̄ 2ᵃ: p̄mo q̄ pt dabile mīm
ut sit dabile mīa rōe alicui in cōnis alios
q̄olo s; dat̄ mīm ō cōnis vnd q̄uid p̄s datū dabile est eius
medietas 2ᵃ q̄clo q̄ i homogeniis dabile ē mīm separatū ita q̄ separatū
possit p̄manē et ita intellexit auctor ibz dabile
esse dabile minutatim

ignis tra
ȝazo ob
ī cōnis p̄mo
p̄se cōnis
p̄se cōnis ȝoo

p̄ua sdo

Utrum dabilis est maxima ignis potentia passiva

prima oppinio

Pro ista questione est primo notandum quod de materia ista sunt due oppiniones. Prima
est oppinio magistri Burley qui dicit quod non est dare maximam ignis
potentiam passivam. Secunda oppinio ponit duas conclusiones. Prima: non est
dare maximum ignem qui potest esse simpliciter, quia in natura ignis
cum hoc daretur quod posset facere aerem, non daretur quod posset facere quantumcumque
ignem. Secunda conclusio: non est dandum maximum ignis quod potest
esse per naturam, quia in natura ignis dato apposito sibi combustibili
potest in sui naturam convertere et potest augmentari, et per consequens non est maximum,
quia licet omnino quod combustibile dato vel in illo igne
est efficiens contrarietas ad ignem et parietes, adhuc et cetera potest
dicere applicata sibi quod fiat actio et non in ad comburendum de
combustibili in eo. Tertia conclusio: tenendum ignem dato quod productum
est maximum, ista ipsum aerem potest corrumpere, ergo ignis rarefit vel
non. Si non, continuitur vel rarum. Si primum, et erit maior quam prius
et per consequens non erit maximus. Quarta conclusio: ignem dato quod est maximus
adhuc ab istis inferioribus potest fieri elevatos et calefactos ignem
et quando vapores applicarentur igni generarent in igne vel non, non
[illegible] quod potest de natura ignis, ergo prius et ignis fit maior. Quinto
sit quod est danda maxima caliditas et per quas maxima calefit
quia potentiarum preter sed primo non est danda maxima caliditas
quia summa due caliditates summe poterunt in eodem subiecto et tunc
ille caliditates facient unam vel non. Si sic, et danda est maior summa
et non videtur quod non, quia [illegible] ille caliditates et actiones
[illegible] dicendum vel sicut [illegible] in pluribus, ergo potest dari maior
in eo est maxima caliditas quia et ignis posset fieri maior per
maiorem caliditatem quia ad dolorem caliditatis sequitur maior raritas et
maior quantitas. Sed licet ista oppinio sit probabilis tamen est contra suppositionem prima

2a oppinio

quia locus naturalis ignis est in concavo sub globo orbis lune et
supra aeris, patet quia natura ignis est elementum levissimum, ergo omnibus
aliis superfectus in ista concavitate et convexitate. Secunda suppositio: ignis inferius
non habet ignis dispositionem quia hic inferius sunt multe temporalitates
in igne et ignis hic inferius indiget nutritione per combustibilia et
est propter resolutiones fumorum et evaporationes, et ideo est ignis apud
nos terminalis. Secunda suppositio: voluntas humana non est ita
de natura eveniret ista suppositio. Tertia suppositio:
voluntas humana [illegible] non potest applicare loco maiore ipsum
non possit hic venire ista suppositio ita inferius igne a [illegible]
propter ipsum primo materiam, non debet intelligi hic modo in [illegible]

esse minimum latentibus superioribus est eo quod in quolibet corpore
simplici proprie est corpus superius quod est in optima dispositione pro conservatione et
conservatione ignis sed quod ignis appetit locum esse dispositum
contrario contentum est quod simpliciter est aliquid maxime sicut ut non. Et
non sequitur quod sequitur suo fine. Et sic hec intentio et potest in
opposito tenet aliquo. [illegible] primo semper loquendo non est de — 1a racio
maiori igne sed quantum igne dato deus potest producere arcum
2a ratio et [illegible] quod dubitatur est maioris ignis per naturam potest — 2a racio
ratio prima non simpliciter est quod corpus celeste potest in optima dispositione
pro conservatione maioris ignis esse quam corpus ponatur in quo ita
fiat et generabitur maioris ignis iste enim igni ulterius applicaretur
potest esse voluntas divina in materia etc. Et igne non habet loco
2o per rationem [illegible] ignis est innatus [illegible] non minus ut notum
est ut maioris [illegible] quod non [illegible] in [illegible] maius [illegible]
et per naturam ignis non potest [illegible] actum ut minus in [illegible]
quod et in loco non possunt in [illegible] maius [illegible] est [illegible] quod non ut
[illegible] quantitas [illegible] in qua non possunt in [illegible] [illegible] ignis
non possit stare sub quantitate modica [illegible] in [illegible] ignis
sicut [illegible] per maiorem in quo potest [illegible] opposito [illegible]
ad motum [illegible] opposito [illegible] [illegible] igne dato
[illegible] ad [illegible] quod applicaretur sibi combustibile et [illegible] combustibile
non [illegible] in natura ignis [illegible] combustibile faceret igne [illegible] quod
natura [illegible] non permittit ne fiat [illegible] [illegible] [illegible] natura
enim [illegible] ut deus habet [illegible] in [illegible] in macrocosmo
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible] non
permittit aliquod [illegible] nimis [illegible] ut aliquod [illegible] ita
ut deus [illegible] [illegible] non permittit in macrocosmo aliquod
elementorum nimis [illegible] ut [illegible] et dato etiam quod
combustibile [illegible] in natura ignis [illegible] ignis alibi aliquid [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] non potest [illegible]
a natura [illegible] ne fiat [illegible] [illegible] elementorum et dato quod [illegible]
non [illegible] [illegible] quod ignis [illegible] [illegible] quod in [illegible] [illegible] et
in [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] quod non [illegible] [illegible] alibi [illegible]
maiorem ab [illegible] [illegible] [illegible] non quod deus non [illegible] [illegible]
[illegible] et in [illegible] quod in [illegible] [illegible] non sit [illegible] [illegible]
ut [illegible] igne [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] sicut optime
pro [illegible] et non pro [illegible] [illegible] ignis maior [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et sicut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] in igne

a sua qui cum licet agens et passum sint sufficienter applicata
tamen est impedimentum a causa qua ideo non fit actio. Contra ista arguitur
dicitur credo quod est dabilis maxime calidus per se [illegible] ut
dicit commentator physica celestis huius diffundere debet se [illegible]
[illegible] secundo et tertio dicitur quod dabilis est calidus maxime
extrinsece quod calidus est maxime ignis. Secundo patet quod dari est
calidus intrinsece et maxime per se intrinsece patet quod licet ignis
sit calidus summe et propter et quod hic non est dare intrinsece
tamen non sit dabilis alius qui excedat summum etc.
Contra istam conclusionem [illegible] oppositum arguitur non est dabilis maximus
ignis qui potest [illegible] et tamen non est maxime quia potest rarefieri
et volo quod deus creat lapidem in igne tunc iste lapis descendit
[illegible] non potest fieri nisi ignis rarefiat aliqua quantitate
quo ignis [illegible] quia rarefactio est motus ad aliam quantitatem.
Confirmatur iste ignis non est maxime rarus in omnibus partibus
quo in aliquibus potest rarefieri. Confirmatur secundo [illegible] annihilet
deus unam partem ignis tunc ignis rarefit ad replendum
illum locum [illegible] sit [illegible] et volo quod ignis sit summe
rarus in omnibus partibus et quod illa pars annihiletur in [illegible]
ignis [illegible] [illegible] sit iste [illegible] non [illegible]
[illegible] volo [illegible] dicitur quod [illegible] quod iste ignis [illegible]
[illegible] lapidem rarefit sed non totus ignis a [illegible]
[illegible] licet rarefiat [illegible] lapidem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod in eam iste lapis non [illegible]
[illegible] [illegible] lapidem licet [illegible] potest [illegible]
quod tendat deorsum [illegible] qui [illegible] resistat. Ad [illegible]
iste ignis [illegible] dicitur credo quod in aliquibus partibus potest rarefieri
sed [illegible] in aliis [illegible] Ad [illegible] dicitur
quod non [illegible] quod iste ignis rarefiat [illegible] quod partes ignis
[illegible] [illegible] et dato quod fuerit rarefactio [illegible] ignis non
fuit [illegible] [illegible] fuit ablata ignis tamen
non est summe rarus. Ad [illegible] non est dabilis maximus ignis
per se [illegible] [illegible] iste [illegible] [illegible] [illegible] activitas sit
[illegible] quod [illegible] [illegible] ignis [illegible] excedit [illegible] maxime
ignis [illegible] mediate in excessu [illegible] [illegible] ignis [illegible]
Ad [illegible] dicitur [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ignis
in [illegible] [illegible] ignis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod fuerit [illegible] [illegible] [illegible]

1 e

Vtrum est dare maximam partem continui

Notandum primo quod triplices sunt partes continui scilicet essentialis quantitativa et integralis que sunt quibus illarum debet esse [illegible] continuo vel totum est sue partes. Conclusio prima in hoc materia pars est data essentialis continui. Arguitur et respondeo hic materia [illegible] una hoc est materia pars essentialis hoc [illegible] una hoc non sit maxima. 2a conclusio dabilis est maxima pars continui essentialis quod est id ab hoc respondeo superlativum [illegible] pars nam quibus pars essentialis continui sit [illegible] quod nulla est maior ea [illegible]. 3a conclusio non est dabilis maxima pars quantitativa vel integralis alicuius continui. Probatur sit [illegible] a et ergo a est pars totum excedit [illegible] et non excessu [illegible] dividitur [illegible] divisa [illegible] in duas medietates scilicet b c et capiatur c et a [illegible] ad a et a erit maior pars. Contra conclusionem primam in hoc non est dabilis maxima pars essentialis arguitur et suppono quod sit [illegible] puncta [illegible] linea et una pars essentialis hoc est maxima arguitur quia maiorem nulla [illegible] hoc non quia totalis nulla non est [illegible] alia parte maior [illegible] quia non est maior nulla pars [illegible] puncta quia illa nulla pars [illegible] puncta est [illegible] maxima ergo [illegible] puncta quod sit finita [illegible] non superaddunt aliquam extensionem. Consequentia [illegible] nulla hoc est maxima arguitur ergo [illegible] alia parte hoc est maior [illegible] quia [illegible] alia parte hoc est maior ergo [illegible] pars hoc est maxima [illegible] quia [illegible] et est ab opposita ad alteram suam [illegible]. Ad argumentum [illegible] non admittendo suppositionem quia ipsa implicat [illegible] quia conclusio [illegible] secundum alia opposita. Ad [illegible] contra [illegible] compositum [illegible] ponunt [illegible] talia [illegible] esse [illegible] ut [illegible]. Contra conclusionem 2am dabilis est maxima pars continua continui arguitur et volo quod continuitas auferatur a brachio hoc [illegible] pars brachium est pars continua et est maxima quia nulla est maior ea non enim pars cum medietate brachii quia illa medietas brachii non superaddit aliquam continuitatem cum continuitas sit ablata a tali brachio. Consequentia [illegible] puncta [illegible] hoc est pars continua [illegible] est maxima quia illa puncta [illegible] medietate superaddita [illegible] non faciunt [illegible] extensionem [illegible] puncta finita non faciunt extensionem [illegible] integralis est [illegible] quibus pars est extensa quia alias [illegible] non [illegible] partem integralem quia [illegible] maxima pars integralis [illegible] non agunt [illegible] partibus continuitatis [illegible] ad argumentum [illegible] volo [illegible] quod ablata continuitate [illegible] non est pars continua quia [illegible] alia parte [illegible] non [illegible] totam extensionem [illegible] pars non superaddit aliquam extensionem ergo extensio est ablata. Consequentia ad oppositum [illegible] quod [illegible] puncta non est pars [illegible]

Maz dabilis e maxe p̄ qntia qti qz si no et ifinita eet
p̄ qntina qti qz no tanta qn maior qnis m qz si bn
ifinita e p̄ qntina ergo ifinitu erit sca ab infeori ad
supius Consequens si bn maxe p̄ qntina no e ergo maxe
res no e sca ab infeori ad supius Ad arm tenim ad os
Dz qr hec qua no vz cu dvoe i cludente negacoe sic e
ta ifinitu Ad confs neu qz icud dz cu dvoe i cludente
negacoe ut cu hi mane ipse qua no rez

V sit datz maxia linea sic et dabil e maxia spera

Primo pono tenendo qd puncta sint posita i linea dabil
e linea longissima et spera maxima scilicet una dyameter mundi
cu sit i diui e linea q nulla e longior Patet scilicet de supiore
quecunque volueris spere q superficies extrema e i diui sicut punctus
et talis erit maxima spera Ad arm tenendo puncta ee
i linea no dat maxia linea nec maxia spera qz quecunque
linea datz diui e i media extrema vel illa media e longior
qz talis p̄ mediam e spera ad modu celi Patet scilicet una
quecunque spera datz ia eius e diui i parte interiore exteriore et
media et exteriorem illa e maior qz continet alias partes Consequens
ex quo no e dare motu velocissimum qz quocunque motu dato ille
e motus medius aeque ut spere superioris cu spere spere p̄ superioris
velocius mo q inferioris qz illa maius spacium describit qz
describit cum speram inferiorem Et ille qui dicunt tale vel
de lineis speris et motibus procedabus qz de talibus bn e veru q
datz ~~li~~nea longissima motu velocissimo spera maxima bene

Sa

Dyamet' mdi ab uno polo ad aliu(m) e linea tolis longissa
Sed contra ppa e ppa tolis maxima & eius tolis motus est
maximus 2a ppa da mag circulus tolis si no perial' [illegible] na
no e pressus i infinitu(m) i circul(ari) perabus go ducimo de e i [illegible] || totalibus
tole 2um [illegible] na qrm circulus da ie e diuiles & pt eius [illegible]
ff e mor Cum mt motus toles bn da mag no aut mt motus
priales id cou(m) pt facilit' deduci ex precedentibus
Con ppo(m) 2a dalis e maxima linea & longissa qr si no
ff na linea recta difformit' longa posset mensurari quo ad magnitu(dinem)
qr magdo eius no attendi(tur) pes pte breuissima nec longissima
nec media qr pt eius utrum fiet longio & oportet qr mensurare
i similitas ptes omnes fient' magdo Ad arm [illegible] nec
pes breuissimam [illegible] Non longido rei dr attendi pes hoc qd
resultat ex reductione difformi(ta)tis ad uniformi(ta)te & hoc qd resultat
ont longitudo rei difformit' longe Ergo pz qr [illegible] rarefactio
vel i [illegible] rei res [illegible] fit linea qd [illegible] na [illegible]
[illegible] qd [illegible] una pte sit longa ut decem & plus rarefiat
i una pte & reducendo difformites ad uniformit' [illegible] hinc pte
rarefacti plus adde d pte longiori & [illegible] sola rarefactione fit linea
Ad arm ad dalis e linea longissa qr e dalis linea tagens
puncta maxime distantia qr dyamet' mdi tangit puncta maxime
distantia qr polu articu & antarticu Confirmatur auctoritate euclidis
i sua geometria qui dicit qr dyamet' circuli dz ee longissima Ad
arm [illegible] [illegible] d [illegible] polis [illegible] qr illi maxime
distat qr [illegible] illi poli sunt diuisibiles i pte anteriori & poste
riori [illegible] plus distat Ad [illegible] dz qr euclides lo(quitur) [illegible]
alia [illegible] i [illegible] puncta i [illegible] linea [illegible]

V est dare maximum spatium inter visibile et visum

Notandum quod aliud est inter maximum spatium in quo visibile potest videri et maximum spatium per quod vel ultra quod visibile potest videri quia maximum in quo quantumcumque visibile et visum separati recedat visibile a visu quantumcumque non plus videatur et spatium id interceptum dicitur maximum in quo quia visibile si ponatur extra id spatium videtur. Sed spatium ultra quod vel per quod est spatium interceptum inter visibile et visum quod non includit visibile nec visum. Prima conclusio: est dare maximum spatium in quo visibile potest multiplicare suas species quia quodlibet visibile ad aliquam distantiam multiplicat suas species et non ad quantamcumque cum sit finitum in virtute igitur est ad aliquod spatium ad quod multiplicat et non ultra. Item contingit visibile tantum elongari a visu quod non videatur sequitur igitur prius quod non est visio et spatium interceptum et id spatium interceptum est maximum spatium in quo visibile potest videri. Secunda: sit una visibilis multiplicatio speciei est agens naturale quod agit usque ad terminum sui posse igitur agit ad tantum spatium et per consequens non potest. Tertia conclusio: non est dare maximum spatium ultra quod visibile potest videri quia sit id per adversarium spatium mille pedum et si id est maximum ultra quod sequitur quod ultra id multiplicat suas species et non indivisibiliter quod divisibilis dividatur igitur in duas medietates et addatur medietas alteri spatio scilicet mille pedum sequitur quod id prius positum non erat maximum ultra quod etc. Quarta conclusio: est dare minimum spatium ultra quod visibile non potest videri sicut erat dare maximum in quo et id est minimum ultra quod non contingit elongari visibile a visu quantumcumque potest non videri et id spatium interceptum est minimum ultra quod non potest videri visibile per ultra id non potest videri visibile. Sed ultra potest magis. Quinta conclusio: non est dare minimum spatium ultra quod visibile potest videri quia sit signetur id et visibile in puncto terminante id spatium et accedat ad visum quantumlibet vel ante non videbatur et non sit et visibile aliquod spatium pertransivit sequitur quod prius non fuit minimum sed non est dare ultimum in quo visio quia est visio et in mente prius hoc non erat visio. Sexta conclusio: non est dare maximum spatium per quod visibile non potest videri propter maximam distantiam quia sit et visibile per aliquod spatium non possit videri propter nimiam distantiam et per quodlibet maius quod multiplicat. Septima conclusio: non est dare minimum spatium ultra quod visibile non potest videri propter nimiam propinquitatem quia sit et per id spatium non possit videri propter nimiam propinquitatem quia sit et per id spatium non possit videri propter nimiam

∧ non

sic probatur minus quod est falsum. 7ma conclusio est dare maximum spatium
per quod visibile non potest videri propter nimiam distantiam a visu sed
per dari spatium in quo visibile non potest videri propter nimiam distantiam
sed in quolibet minori sic. Ista conclusio supponit. Octava conclusio est dare
maximum spatium citra quod visibile non potest videri propter nimiam
propinquitatem quia est dare aliquod spatium per quod visibile non potest videri
propter propinquitatem ut si visibile videatur et incipiat appropinquari ad
visum continue videatur et secundum spatium in quo est visibile id
est maius in quo ipsum non potest videri propter nimiam propinquitatem
quia ultra id non potest videri propter nimiam propinquitatem sed ultra magis
Contra primam conclusionem non est dare maximum spatium in quo visibile
potest videri quia ponitur id spatium et visibile sit in eo spatio et
elongetur et vel videtur vel non. Si videtur propter hoc non erat maximum.
Si secundum ponitur id quod est contra ultimum quod esse corporis quia ea
in res eadem et in medietate propter hoc non videbitur. Confirmatur
ponitur id spatium et visibile duobus punctis ut ab uno quod
est extra visum et propinquior et quod erat in eo tunc erat ~~primum~~ primum istorum esse
visibilis quia tunc videtur et immediate autem non videbitur et a puncto
distanti amplius et quod est in eo tunc ultimo videtur ~~quod~~ in eo videtur et in
medietate propter hoc non videbitur et sic dare ~~primum~~ primum istorum esse motus sed
ultimum istorum quod est contra communem philosophiam. Ad primum negatur. Ad secundum ad probationem
dicitur quod primo videtur quod ut dare ultimum non esse visibilis. Ad probationem
si sic [illegible] ~~primum~~ non erat maximum. Negatur. Ad probationem in spatio
addito priori facit ipsum ~~maius~~ maius. Negatur. Ad secundum quod id spatium in quo
sic videtur est per se et non facit totum maius. Unde in prima instantia
videtur in est divisibile et potest videri secundum sensum zaga certissima. Ad confirmationem
admittitur et quando dicitur tunc quando erat ipso ut. Negatur quod erat ~~primum~~ primum istorum
esse visibilis. Unde si loquimur de punctis indivisibilibus tamquam continuis sed
quod non sunt partes continui in spatio tunc quando est in puncto propinquiori tunc est
ultimum istorum non esse visibilis quia tunc non est visio. Sed immediate
post hoc erit visio. Et quando est in distantiori tunc est primum istorum non
esse visibilis. Si autem loquimur de punctis indivisibilibus tamquam continuis
tunc dicitur sic non sunt puncta indivisibilia tunc stat quod in puncto propinquiori
videatur sed non prius quia post visum est in sua medietate et a puncto propinquiori
in puncto distantiori non videtur sed non ultimo sed post non videbitur secundum zaga
tenendo quod sunt puncta indivisibilia terminans spatium unum ordine
et bene unum alia partem tunc dicitur quod non videtur in nec sed sed tunc
dabile spatium in quo et quolibet puncto divisibili id erit in post posset videri
et in uno. Contra octavam spatium non est dare maximum spatium
ultra quod visibile non potest videri propter nimiam propinquitatem quia visibile non desinit
videri propter nimiam propinquitatem quia quanto visibile est magis propinquum
tanto magis et melius videtur ergo propter propinquitatem non desinit videri.
Antecedens probatur quia visibile propter visum magis et fortius agit in visum propter

quia quanto magis distat eo est melius potest videri Ad aliud
non aliud ad primum negatur Unde stat visibile tantum approximari oculo
quod propter hoc non videatur quia tunc quod primum ponatur super oculum tunc
non videretur quia sensibile positum super sensum non facit sensationem Et
quando dicitur visibile admisso etc. negatur quod quanto magis videatur quia ad
videndum melius non sufficit sensibile multum propinquum Sed etiam lucem
actualem colorem et debitam distantiam visus ad visum etc. et sic est dicendum :·

Utrum detur maximum tempus per quod res naturalis potest durare

Notandum quod duplex est duratio scilicet intrinseca et extrinseca Duratio intrinseca est res mensurata durans Sed duratio extrinseca est tempus per quod aliqua res durat Secundo notandum quod quedam sunt res permanentes et successive Unde duratio rei permanentis potest manere sicut ut esse non consistit in motu fieri et corrumpi Duratio autem tam extrinseca quam intrinseca rei successive consistit in motu fieri et corrumpi Tertio notandum quod permanere potest causa durationis rei prima est homogeneitas quia res homogenee ceteris paribus diutius durant quam eterogenee ut est homo etc. Secunda causa est compactio et durities materie utputa in auro vel ferro Tertia causa est bona temperamentum ~~complexio~~ humidi radicalis cum calore naturali Quarta causa est latitudo contrariorum vel contrariarum quia res habens latam contrarietatem potest stare potest sub qualibet multum intensis durare ut lapides ferrum aurum argentum quia sub magna caliditate potest stare et etiam sub magna frigiditate Ultimo notandum quod differentia est inter tempus in quo res durat et tempus ultimum quod res durat Nam tempus in quo res durat est tempus periodi rei vel tempus includens periodum ~~tempus periodi~~ rei adequate Nam periodus est tempus durationis quod determinat rei a sua prima Sed tempus ultimum quod res durat vocatur tempus non includens adequatam periodum **Conclusio prima** Cuiuslibet rei corruptibilis potest durare est dare minimum quam propter quod non est dare potest maximum durare quod habet tempus vel

2a conclusio non est dabile maximum tempus totale quo res corruptibilis
potest durare quia posito quod tempus a sit totale quo a durat et cuius eius
totale importat excessum et non indivisibile sed divisibile dividatur
ergo in duas medietates et addatur una alteri et alterum pars proportionalis
non erit maximum totale quo. **3a conclusio** non est dabile minimum
tempus totale quo res naturalis potest durare quia si sit totale idem possibile
durare et non totale minus quantumcumque quia si potest totale magis
durare et etiam totale minus. **4ta conclusio** dabile est maximum
tempus in quo res naturalis potest durare quia totum illud tempus quod est a principio
potest esse actu rei usque ad punctum quo non est esse rei. Illud est
maximum in quo res potest durare quia in eo potest durare et in nullo
maiori. **5ta conclusio** dabile est minimum tempus totale quo res naturalis potest
durare quia tempus pars proportionalis est minimum totale quo res naturalis
non potest durare quia totale id non potest durare sed totale quolibet minus.
Similiter idem est maximum in quo et minimum totale quo non potest. Ex conclusionibus
tractatis. **6ta conclusio** est dare maximam durationem quam potest
esse similiter quia est dare aliquam durationem qua nulla est maior ut duratio
temporis dei. Contra conclusiones prima non quia res corruptibilis habet potentiam
durandi terminatam sed per ignis [illegible] in [illegible] sub concavo
orbis lune est corruptibilis et tamen non est terminata ad durationem quia ille
ignis a nullo potest corrumpi quia nullum potest sibi applicari contrarium
nec ab contrario nec ab intrinseco. Et similiter arguitur de parte terre circa
centrum. Ad oppositum nullum aliud si non potest esse nullum [illegible]
sibi potest applicari influentia frigefactiva quia disponit illam partem
sic quod descendat et in fine corrumpatur. Et similiter dicitur de terra
quia potest sibi applicari influentia calefactiva et humectativa vel ad
minus per motum equalitatis terre id quod est circa centrum potest
transmutari et corrumpi. Contra conclusiones ista non est dabile maximum
tempus in quo res naturalis potest durare quia ponitur idem tempus et res durans
in eo tempore et sit in fine illius temporis res habet potentiam durandi
et resistentia debilior quam sit activitas corrumpentis qualitas in
fine illius temporis non esset tamen potentia resistendi nec potest subito corrumpi
ergo per idem tempus adhuc habet potentiam durandi. Confirmatur nam signetur
ultimum quod esse in tempore in quo etiam post illud res corrupta adhuc est
excessus ad potentiam corrumpentis quia ad [illegible] instanti et sic
ille excessus non est corruptibilis in instanti et per idem quod adhuc habebit
in excessu et per idem dicitur quod adhuc durabit. Ad primum
nomen ponitur ergo per illud in [illegible] ad si [illegible] primi [illegible] post
per idem tempus signetur maximum in quo. Causa quia iam ponitur ultra
potest in tempore corrumpi et non subito. Si autem per hoc [illegible] post
per modicum tempus [illegible] sed tamen adhuc stabit et quo ipso instanti non esse
in tempore quia primo instanti corrupta est et ponitur sed iam potentia

no timet i eclipse Ex bn eclipse Ad 2m dr no ad
mitudo Cum tps e mota cu no e potestle vit' ee
Ad 3 ho e res corruptibs Ad 4 no e t'minatis poni duracio
q contingit eius da p qd ho durat p maius pt durac
q adt ultra pt conservar p medicinas Consequenter na posse
ho opere contrario i e i corruptibs q no vi a qo corrupi
quo volo q sit i opere medici Ad arg hem adeo
hem adeo adt nem Cum medicina no pt conservare p
quantumcumque tps h sem p tps aliqd erit quo adveniente
prodo nulla medicina ultra ffet conservar Medicina
enim bn da pot reducere aliqn corpus de potencia ad
magis contrarii Ad quart dr q erit ho adt corrupi
ab inimico intrinsico & domestico ut a calore nali q e
ca corrupcoe roe i q gte agit i humidu radicale ipm
consumendo quo consumpto ipa extinguitur & ho deficit
Cum ulterius queritur duracio dei no e maior Ar q
quicumque duracio dei da q e unius diei da duracio dei
trium dierum Ar i infinitu Ar nulla e maior Vlsi
D q quelo intell de duracoe dei infinita q e dequet
una ia no e maior q no ~~sit~~ h maius eu dei sit
i dini Pio sed q duracio dei no attendi penes
magnitudinem extensivam h pcedit iam te mei vizt q erit
res e durab Cum sic duracio dei no sit maior eu e
maior duracio Ar i quod no vz ia e maior
duracio qo e maior ut maius res q i vnu durato
Pho pz rnsio adarm

3us tractatus

Capitulum primum

Utriusque transmutationis naturalis principia intrinseca sunt contraria

[illegible] quibus motus circa tractatum 2um huius primi qui est circa
[illegible] primo determinat de contrariis principiis [illegible] consequentia sit et concludit
quod sit contraria. Unde dicit quod antiqui concordant in omnibus principia contraria
esse in sola autem qualitate contraria est. Et eo modo [illegible] primi
quod est de contrarietate principiorum [illegible] de qualitate [illegible]. Unde 2o capitulo
determinat de quantitate principiorum. Unde dicit quod sit unum 2o quod sit et quomodo
sit [illegible] questione [illegible] primo quod transmutatio est duplex [illegible]
active per transmutare et [illegible] passive per
rem que transmutatur. Et est duplex scilicet terminativa subiectiva et
completiva. Transmutatio terminativa dicitur res que acquiritur vel sit
[illegible] in transmutatione [illegible] per formam. Transmutatio subiectiva
[illegible] materia prima que est subiectum transmutationis terminative scilicet forme.
Transmutatio completiva est aggregatum ex transmutatione subiectiva
et terminativa ut totum compositum. Et transmutatio terminativa est
duplex scilicet supernaturalis ut est creatio [illegible] et naturalis ut
est generatio forme [illegible]. Et naturalis est duplex scilicet substantialis
ut generatio vel corruptio [illegible] substantie. Et accidentalis ut
corruptio [illegible] accidentis. Accidentalis est duplex scilicet acquisitiva
tantum ut illuminatio medii et deperditiva tantum ut corruptio luminis
in medio. Item acquisitiva et deperditiva simul ut generatio caloris
ubi acquiritur calor et deperditur frigiditas. 2o dicitur quod
transmutatio naturalis est res [illegible] per [illegible] per privationem
vel est receptio forme in subiecto in quo prius non erat vel deperditio
forme in subiecto in quo prius erat. Et tunc 3o sit [illegible] scilicet
generatio corruptio et motus. Et motus 4o est [illegible] modo vel
in [illegible] huius capitulo [illegible] modo largius et ut in 3o [illegible]
Et motus non est proprie contrarietas [illegible] primo generatio corruptio
[illegible] est [illegible] ad [illegible]. [illegible] contraria
dicitur quod non est superius vel inferius ad alia. Et [illegible]
[illegible] transmutationis sit ut sunt. Omnis transmutatio naturalis
[illegible] de [illegible] positio in [illegible] positivum et non. [illegible]
est motus [illegible] est [illegible] de non esse ad esse [illegible]
[illegible] autem [illegible] de esse ad non esse [illegible] est corruptio.
[illegible] transmutationes [illegible] scilicet extrema et
[illegible] [illegible] rei naturalis [illegible] esse [illegible]
[illegible] naturale [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] scilicet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

compositio contraria

[illegible]

contrariorum dicendum quod notificationes transmutationum naturalium
et aliae eius patent quod dicendum primo contrariorum ostendi quod se-
cundum se [illegible] constitui non potest sicut notificatur
[illegible] [illegible] non potest [illegible] non dicendum quod
secundum philosophum in quinto physicorum tres sunt [illegible] [illegible] seu
[illegible] quod non fiat ex alteratione ita quod una non
fiat ex secundo tali ex parte opposita quod [illegible] dicendum quod una
[illegible] sit ex secundo tali ex eo malo [illegible] ut [illegible]
[illegible] quod sit factio mali sit ex alio. Secunda conclusio
quod non fiat ex aliis quae sunt et ipsa non erunt prima.
Tertia conclusio quod omnia generalia fiant ex eis talia ex partibus
oppositis. Ultimo notandum quod contrarietas [illegible] duobus modis uno
modo [illegible] ut est forme [illegible] [illegible] destitutae [illegible]
ut [illegible] ut [illegible] esse et in eodem fiat in eo-
dem subiecto [illegible] eadem parte [illegible] eius ut [illegible] in esse et in
eodem [illegible] non [illegible] alio modo contrarietas in esse ut iam
dicendum contraria quae principiat [illegible] [illegible] primo seu
iam dicendum contraria in esse a quibus formae [illegible] et quae
[illegible] eius [illegible] **Conclusio prima** nullius
transmutationis naturalis substantialis [illegible] [illegible] contraria [illegible]
loquendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ subiecto
~~loquendo~~ [illegible] autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Secunda conclusio et principalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] trans-
mutationis naturalis [illegible] [illegible] [illegible] contraria [illegible] [illegible] factio [illegible]
[illegible] iam [illegible] [illegible] principiat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] auctoritate philosophi primo huius [illegible] [illegible] [illegible] prima
esse contraria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non fiunt ex aliis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non fiunt ex aliis. Secunda [illegible] [illegible]
[illegible] fiunt [illegible] contraria et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fiat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non fiunt ex alterutro [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible] huius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible]
eius [illegible] [illegible] contraria [illegible] [illegible] ab eis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible] [illegible]
formata aliqua forma [illegible] [illegible] **Tertia conclusio** et ad
hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contrariorum ostendi [illegible] [illegible]
[illegible] contraria ad hanc [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquo modo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] aliquo non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] **Quarta conclusio** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
substantialis vel [illegible] [illegible] non [illegible] contraria [illegible] [illegible]

persimiliter forma que non generatur prima sed partes forme substantialis
vel accidentalis que acquiritur vel deperditur, id est partes non sunt simul
nec sunt partes eiusdem forme. Sed notandum eadem [illegible] successivorum
per similitudinem formarum quia eadem est per formam que acquiritur et forma que deperditur
et aliquo successivo producta in instanti [illegible] successiva est
loquendo de generatione ut forma calefactionis que est forma
caloris que acquiritur et forma frigiditatis que deperditur id est
sunt permixte simul, et non est una successio media et non successio brevis

vel permixte

quia ipse calefactio forma caloris non est ut forma frigiditatis
non tamen per tempus et quo generatur vel corrumpitur non est successio eius [illegible]
Contra notandum in quo differt est quod [illegible] sunt successive successivorum
talis aliqua est successivum talis quia ut [illegible] vel corrumpitur
ut motus [illegible] de motu locali non omnis est motus quia subitus
motus debet esse hoc aliquid in actu ut probatur [illegible] motus
localis non est hoc aliquid in actu sed ipsa [illegible]
motus [illegible] est subitus motus localis [illegible]
et durationem subitus in [illegible] est idem motus localis
[illegible] per probabiliorem opinionem est ipsa [illegible] forma.
Sed subitus durationis motus est id quod [illegible] a motu
locali [illegible] movetur a motu
et non ipsa forma [illegible] vulgariter. Ista eadem forma est generata
vel [illegible] pro hoc [illegible] dicit quod motus localis [illegible] motu
et quod subitus motus dicitur [illegible] vel [illegible] de subiecto in [illegible]
vel durationem. Si de subiecto in [illegible] non. Si vero de subiecto
durationem [illegible] et id [illegible] est hoc aliquid in actu. Ergo [illegible]
Contra [illegible] eiusdem [illegible] sunt [illegible]
[illegible] est successivo quia [illegible] elementorum [illegible] due forme
una que generatur alia que deperditur id est sunt simul ergo possunt
se compati quod non esset si contrarie. Confirmo, suppono
quod forme elementorum maneant formaliter in mixto et [illegible]
mixti sunt elementa que [illegible] quia dicit philosophus 2o de generatione
ignis maxime contraria aque [illegible] tamen [illegible]
[illegible] eadem successione per simul sunt [illegible] tamen [illegible]
[illegible] que generatur [illegible] successivorum et admisso [illegible]
[illegible] forme non [illegible] et [illegible] non possunt se compati
[illegible] hoc [illegible] tamen [illegible] quia [illegible] forme
[illegible] dispositiones contrarias [illegible] non [illegible]
suppositorum quia falsa est et erronea. Sed [illegible] admissa ea tamen
quod in elementa [illegible] et [illegible] quia dicit [illegible] quod philosophus 2o de
generatione non [illegible] quod [illegible] elementa [illegible] sibi
qualitates contrarias [illegible] aliquo successivo tali [illegible]

continua sunt contraria propter quod motus localis quando continua sunt partes eius motus et ideo sunt contrarie quod ideo non possunt simul stare in motu sicut res permanentes successiva cuius partibus convenit esse simul. Ad id dicitur quod ideo partes non sunt contrarie licet eorum [illegible] se non possunt stare in eodem subiecto [illegible] simul [illegible]

Contra [illegible] quando aqua [illegible] habens non sunt contraria quod eius motus est species [illegible] igitur sicut actus eiusdem in potentia simul [illegible] in potentia nulla sunt contrarii in eodem [illegible]. Confirmatur sicut per album ut duo et albe fiat ut quatuor [illegible] ibi est in subiecto [illegible] notificabiles vel extremitates [illegible] non sunt contrarii quod [illegible] extremitates sunt album ut quatuor album ut duo quod non contrariantur. Ad id actus [illegible] eius motus ideo dicitur [illegible] ut in 3o non est species [illegible] sicut actus est in potentia [illegible] quod [illegible] hoc quod dicitur actus [illegible] quod [illegible] ut [illegible] potentia [illegible] simul quod in potentia [illegible] carentia [illegible] forme non forma [illegible] actus et carentia sunt opposita [illegible] Ad [illegible] dicitur quod [illegible] album ut duo et album ut quatuor sunt contraria quod non possunt [illegible] eidem competere [illegible] eidem est simul et simul esse album ut duo, et quod prius habeat album non ut duo et ad hoc quod aliquid sit album ut quatuor oportet quod habeat prius albedinem [illegible] non hoc non competit eidem subiecto simul et simul

Contra [illegible] in subiecto [illegible] forma quod [illegible] in [illegible] non sunt contraria quod [illegible] calefactio [illegible] hoc non quod [illegible] est [illegible] acquiri et frigiditas [illegible] deperdi non ideo non sunt contrarie quod ad hoc [illegible] sunt contrarie [illegible] super [illegible] physicorum dicitur quod [illegible] non se habent ad subiectum non ideo [illegible] non habet se sicut quod [illegible] acquiri et [illegible] deperdi. Ad id dicitur quod [illegible] data simul [illegible] et [illegible] eius quod [illegible] physicorum [illegible] quod [illegible] physicorum ibi [illegible] contrarie [illegible] simul et in eodem subiecto non [illegible] permanenti [illegible] quod [illegible] parte aliud [illegible] quod [illegible] videbitur [illegible]

sunt ut quatuor [illegible] ut duo

Vtrum necesse quod fit fieri ex subiecto presupposito

Notandum quod duplex est factio scilicet naturalis et miraculosa
factio naturalis — factio naturalis est qua aliquid fit secundum cursum communem et influentiam
factio miraculosa vel supernaturalis — communem prime cause ut est generatio asini. Sed factio miraculosa
est qua aliquid fit per generationem specialem influentiam prime cause sicut
creatio asini aut incarnatio est factio miraculosa. 2º notandum
quod triplex aliquid dicitur fieri factione naturali scilicet subiective formaliter
et completive. Illud dicitur fieri subiective quod est subiectum alicuius
fieri subiective — forme substantialis ex quo fit non est subiectum sed materia forma fit
autoritas — 1º methaphisice dicit commentator commento [illegible] quod materia forma est id
quod in rei veritate generatur [illegible] subiective. Sed aliquid
fieri formaliter — dicitur fieri formaliter quod est terminus intrinsecus alicuius generationis vel
alicuius est id quod per generationem primo [illegible] acquiri per se est
fieri completive sive totaliter — per se quod forma. Sed id dicitur fieri completive ex generatione terminata quod completur
et subiective per se est totum compositum quod id completur et componitur ex
materia et forma et generatur ita quod una generatione generatur
hoc quod forma generatur etiam ita totum generatur. Tertio notandum
quod id dicitur fieri ex subiecto presupposito quod producitur in materia ab
agente ipsam materiam generante in suo genere cause materialis. Vel
est quod producitur ab agente in aliquo subiecto a quo dependet
in conservari per se. Unde forma asini fit ex subiecto presupposito
quia fit ab agente generante materiam in suo genere cause. Sed
materia dicitur generare in genere cause materialis quando recipit in se formam
subiective sic quod eandem sustentat. Consequentia prima non
generatur ad producendum intellectum in genere cause materialis quia
anima intellectiva non sustentatur a materia cum intellectus [illegible] ut
[illegible] possit esse actu in materia. Consequenter in generatione seu
creatione anime intellective non semper concurrit materia completive, verum
quia ibi generatur totum anime intellective et [illegible] non
sustentatur a materia in consimili quia sunt duo [illegible]. Consequentia
3a quia forma in hereditate [illegible] sustentatur a materia sunt
effectus cause materialis. Consequentia [illegible] supple
vere cause materialis in suo genere eandem [illegible]
Auctoritas — in se recipere aliquid subiective. Contra ista autoritas [illegible]
[illegible] 2a [illegible] solo [illegible] non [illegible] in genere cause
materialis. Sed hoc est verum in genere cause efficientis ita quod
[illegible] prima causa [illegible] in genere cause efficientis [illegible] 2a hoc [illegible]
solo [illegible] **Conclusio prima** non est necesse omne quod fit
fieri ex subiecto presupposito quia anima intellectiva fit et tamen
non ex subiecto presupposito cum non sit educta de potentia materie

2a cclo no e nce oe qd fit factoe nali fieri
ex subiecto psuto qr na nar loquendo oia pnt ee i
gene & nl fit a p crue nl fit ex subiecto suto ptur
i ic 2a cclo 4 cpat nce e cclonalr oe qd fit
factoe nali & ymaria fieri ex subiecto psuto qr cclo
ia pro auctorite aplis i io phio dicens Omnes qd d na
loquentes i hoc ccedat qr ex nichilo nl fit Ubi vi velle
qr nar loquendo nl fit ni ex subiecto psuto qr p aspcta
i nabs qr i artificiabs pro i nabs na videm ex semie
cnari planta ex planta semen etiis Ulte i artifibs
domus fit ex lignis statua ex ere qd no eet ni i qbs
tnsmutacoe ut aliq cerret qd differet tnos tnsmutacoe
inceth nacs hms ex cgenoria i mlts singulas videm
aiote ecy ibi qr alibi ope nar ichatq ad vim pcgclude
qr vlt oe qd fit factoe nali fit ex subiecto psuto De
ymaria qr vna pma fit subiective & no pcquiret
ad subiu ex qo fiat Ulte qtu fit totalitate & no
fit ex subiecto psuto ne qtu tole no heat subiu cui
ihereat Ultia cclo id subiu qd pe psuppo i oi
factoe e ens i pma pon ab oi actu te sepatd qr ia
cclo pt qr id ens e ma pma q nllg e actu qd
qr na ens i pone actue coiudz li pon passia Sceda
Una pon actia q sime no e passia Ista eet vi dat li
pon passia q nllo e actia & ia no pt ee 2a qua
ma pma Cciudz d deo q e pon actia simplr sava
Con cclez pma no e psle aliq fy pi subiecto psuppo
qr fe et no oes cnacio psupp alteracoz qd e q pma
2o d cnacoe qr qr pque foz q fit pi subiecto et i
nlla pcet alteraco qr ul ia alteraco eet i ma ul i
forma no i forma qr et foz eet cnq eet Ul i ma tc
id fiet ex subiecto psuppto Ul ia ~~fma~~ nl faret ad
cnacoz tc fruspt eet Confa pi dat forma q fit pi
subiecto pt ia a Ul ia foz hy pona ad ee ul no Vo
2m qr et ~~eet~~ no possit fy ne pz qr ia pon i no fda
qr ul i subiecto tc no fiet pi subiecto ne adeo qr ie e
actq pmissq ne i forma qr et ia esset cnq eet Ad
a2m sicut adoz no ope cco Et 2 distigno ul oce
ea stricte ut distiguir q caroz ul cape e ut no dui
q ea Sd stricte et dy et eius foz no cnd fi cat Et
1 qr cut dz qr no e nce illa pondz fudai i aliqo qr ea
pon adi no e fi ia pon fuda i forma q pt ee seu
q cat Con ia pon ad illa forma no e ad qr forma inet

pta cclo

|| dispo

Aqr of cnaco pdicata pie
qr ut alteracoz pma adco
firmacoez qr qi ia fora e
i pona adce tqm dr cq

Requisita mutatoris quod non volunt admittere creaciones [illegible]

cienda quod non est sed potest esse Alio modo arguitur in parte est aliquid fieri
sed subiecto presubiecto quia si sit scilicet quod aliquid esset transmutatum sed
transmutacionem quia cum forma sed subiecto presupposito tunc esset trans
mutata quia forma est tunc sed transmutacionem quia si forma, transmu
tacionem vel ipsa fuisset ante vel post ~~forma~~ vel quando fiebat non
ante quia quando est quo fuisset transmutacio et post quia
forma non est Et amplius non transmutata nec dum fiebat
quia forma non est subiectum transmutacionis Secundo quia est
transmutata et transmutato contrarium in parte pro eo quod nichil
idem est transmutatum et transmutans esse Confirmatur scilicet
quod aliquis habuisset aliquam transmutacionem quam antequam ha
buisset ~~[illegible]~~ capiatur forma que sit sit facta tunc illa secundum illos
non dispositionem forma quia quando fiebat non fiebat sed forma Et
quod nunquam habuit quia vel antequam fuisset Et illud non
non tunc ~~[illegible]~~ fuit et antequam habuit ergo propter quod facta est
quia tunc erat in generando Ex non tamen forma Ad [illegible] arguitur
ad probacionem ante consequentiam ad probacionem negatur [illegible] illa
forma [illegible] nec sua transmutacio et dicitur quod tunc quando fiebat
consequitur concedit quod non [illegible] subiectum immo omnino nichil fuit
dicitur tanquam in suo subiecto Et non sit nec sua transmuta
cio et consequitur dicitur quod tunc non est transmutata Ex hoc principaliter
non valet ~~[illegible]~~ Ad confirmacionem negatur consequentia ad probacionem conceditur forma
dicitur quod illa forma [illegible] non [illegible] forma quia nec est [illegible]
ipsam [illegible] apud Et tunc ad secundum ~~[illegible]~~ [illegible] forma et dicitur quod quando fie
bat tunc habuit aliud forma quia tunc [illegible] fiebat immo
tunc [illegible] sit quia intransmutabilis ~~[illegible]~~ idem est [illegible]
[illegible] Contra Conclusionem respon
sales [illegible] et [illegible] forma sed subiecto [illegible] [illegible] [illegible]
si sit ~~[illegible]~~ [illegible] quod [illegible] non ente [illegible] fieret Et [illegible] quia
ex non ente potest [illegible] forma quia [illegible] quod non [illegible] vel
[illegible] esse non [illegible] forma quia [illegible] quod non est [illegible]
aliqui ~~[illegible]~~ forma [illegible] quod non [illegible] vel [illegible] esse [illegible]
[illegible] forma [illegible] a parte distincti [illegible] quod illo [illegible] quod illa [illegible]
ex non ente [illegible] forma duplex [illegible] sensus [illegible] a quo
[illegible] non [illegible] [illegible] et ipso est [illegible] Et [illegible] tunc excluso
ente [illegible] forma Alios [illegible] non [illegible] et
[illegible] [illegible] vt [illegible] ad [illegible] solum et
2a via [illegible] tunc exclusio quod non [illegible] forma [illegible]
[illegible] forma [illegible] Alios [illegible] non [illegible]
Marsilius [illegible] et [illegible] et [illegible] ex eo quod non [illegible]
nec potest esse [illegible] forma [illegible] Ad [illegible]
[illegible] ad probacionem [illegible] [illegible] concedendo ad [illegible]

[illegible] de materia nota a [illegible] ab efficiente Qui dat formalis [illegible] finalis
Sed dicit circumstantiam materie vel [illegible] materialis [illegible] sit forma [illegible]
[illegible] vel [illegible]

ex eo q no e ens cui aux^a Et qn arguit a pte dis-
iuncti ne dr q ꝯl gnd ero hz sed distribuere totuz ꝯiuncti
pt dr i ꝓpto Cons dcta id e fca ex no ente pt aliqd
fieri Cot ly no īfinitat ly ens ad pred soluz qz verz
ex eo qd no e ens n^c pt ee ens pt aliqd fz sic e fm qz captu i a ꝓpoē ex ente
// ly no ꝑ alienat ly ente Cn i ca ly ente ꝑ ꝑ se pt fi aliqd ꝑ addito //
ente qd e ul pt ee qo addita negatoe no ꝑ ꝑ
aliqd tn Consequentia ly no ente ꝑ n^o sequit go e fca
pt qmz dmostro sciu e dice ho pt ee no ens qz verz
ho pt ee qd no pt ee ens qz ly no īfinitat solu
ꝯiuncta tole Ad arm neum adoz neum q valeat
tm st qnr capta ca Dz q no oz q ly no alienat
ipm diuisio addi sz Cn ho bn eet vm si ly no cape
ad easd dcas tpm ps i ca ex no ente pt aliqd fieri
no hz no sit qz ly no solu īfinitat ad pns sru in
mod Ad ꝯfrez neum adoz qmz ie neum st qnr qz
verz ie neum adoz ly no īfinitat ie Dz q ho no ꝯ
e vnd Cn ho bn vnd e in tota soluz ipotat vna
dcaz ve Cvm ipa verz ho pt ee qd no e te dato
eet q ly no ente ꝑ n^o ꝓcet ex ho no eet fca qz
ly no ente no e tole ex mud Cn ho toti ponend sz
ex no ente Cz adt aliqd fit factoe nali qd no
sit ex subeto ꝑ suppo qz deq pt ꝓduce aliqd effectu
sn gesu nrae factoe nali qz aliqd deq pt in ca 2a
ho se solo pt Ci go pt aliqd face in nra q e ca
2a pt tr aliqd face sn ea Consequentia deq no
idigz aliq ca ad ꝯcrand go pt age acoe nali sn
subeto ꝑ suppo cuz qz d quto aliqd e ꝑfectiq
tanto paucioriby idigz ad ꝯcrand sed in go
deq sit ens ꝑfectissimu ergo se q nullq īdigeat Ad
arm neum adoz ne in adoz qsq deq ie Dz q ho
e vnd i genē cae efficietis st no i genē cae malis
Deq enī pt nra agnud no pt face vnd nat lodo
deq no pt sua pt ca 2a ꝓduce i genē cae efficietis
qz pt agentia nal loquendo no pt age sn causa 2is
pt nc deq nat pt age sn cae 2e Ad ꝯfrē or
neum adoz Dz q d quto aliqd e ꝑfectiq tanto pau
cioriby idigz q pt sibi ipm Cn sed d ꝑfecto aliqd
e ꝑfectiq tanto pliby idigz q pt subeq i idigeat ca fit hz d ꝯiase
q pliby indiget ꝑfectus
Cong suut insticq ut deq ꝯꝯpignndra i nr
Cn gelor ꝯra nra pma no e ꝑm puc pissa
qz st tr eet imꝑfectio acute ꝯtinuz st qz ꝑpa
imo mre ee dnti subaz ꝑ bz ꝑfectioze ee acute

q̃ tnª qȝ caliditas ē pfectio mª q̃ pla pta pfectoꝫ
diu(er)sa sic ꝯͥ q̃ mā ut agē [illegible] sunt ꝯͥ quo
ē pfectio tālia qȝ id ē pfectio cu(m) qͥ pla pta pfectoꝫ
diu(er)sa Ad acū nēm adeo nēa adeo qȝ caliditas ē
nēm adeo pla ꝯ nēa q(uo)d quo sit pfectio et qͥ idē
pfectio dr q(uod) ho ē vnū tm̄ alteri nō ꝯͥ aliqͥd
ꝑt(er) dūs dore pfectoꝫ q̃ dicat aliqd [illegible] nō mā
ꝯͥ id ꝑt(er) eē subaꝫ quod ē pfectio q̃ ad [illegible] [illegible]
caliti Con(tra) eund(em) quo relez [illegible] mā pma ē aliquis
actiuitas qȝ ipā ē cā et ipā cāt vlr causat quod agit
tālia qȝ cā ē agē Confirm(atur) mā pma ꝯsuat se
quod agit tālia ab inferi ad supi(us) ꝑ id [illegible] dq(uod) agē
cū [illegible] mot vnio ꝯiuncti et id mō qȝ res indiget
qȝ oīs res indi ꝯsuat Consuaē aut ē ꝑpe pntis
actoꝫ Ad p(ri)mo cā agē sicut ut viꝫ agē ē ponere
aliq opatio sen aliq forma subale ul accidentale et
id mō mā pma nō agit Pro ad ꝛm nē adeo
mā pma ē cā [illegible] qȝ cāt [illegible] ꝯiuc cāe finalis q̃
nō sic qȝ quod agat qȝ cāe [illegible] ꝯiuc cāe finalis nō ē
agē ut lz cā agē Ad ꝯt(ra) nēa et qͥ ab inferi ē
nēm Con lz agē ut lz cā nō ē supi(us) ad lz ꝯsuae

Vtrū nāliū tantū tria ſunt principia

Vtrum lz res nālis cāpiat multis mod(is) tn̄ i pposito res
nālis dr ꝯpō ex mā et for(ma) viꝫ res q̃ hꝫ nāȝ actiuā
et nāȝ passiuā 2º nō q(uod) lz [illegible] sit pnā res nālia
sꝫ ꝯtinta et i(n)fīta quo tn̄ pnc sonꝫ dat intell(igere) d(e) pdis
1 ſquo scōl viꝫ an iā sit tm̄ tria Notād(um) q(uod) aliq lz tm̄
cā multis mod(is) tn̄ i pposito dat capi exclusiue et ut ꝯpo
grā plat sē viꝫ an tria sit pnā res nālia sit
1 nond quod pla Colligitur eē tria pnā i(n)iuncta res nāliu sit
q̃ nō pla sit 2ᵉ intell(ig)i vno d pdis pcnbꝫ Alio
d tolꝫ [illegible] ꝑ tolꝫ adv dut sit intell(ig)i vno d pdis
sonꝫ tm̄o [illegible] Alio d pdis ꝑpe distincte sut do
d pdis ꝑpe distincte Ad dut vno d pdis ꝑpe distincte
sonꝫ ꝯ(tra)ria ut forma [illegible] ut [illegible] Alio d [illegible] [illegible]
[illegible] ꝑpe subaltna ut sut mā et for(ma) nō [illegible] i [illegible]

in dividuo sunt et de illis sit mentio Conclusio prima — p^a cl^o

ꝯtra — nullius rei naturalis sunt tres ~~due~~ prime materie distincte probatur quia

omnes res naturales dividuntur ad minus in duo principia dicitur in

duobus libris i.e. res sunt composite scilicet duas materias et duas formas

2^a conclusio quod sunt plures materie distincte eiusdem rei naturalis sunt — 2^a cl^o

tres vel prime scilicet materia corporis et anime quarum ista sunt sim

plices prime distincte quia duas materias ponere distinctas et duas

materias quod non distinguuntur specie omnes eius materie sunt eius

predicte cerebro 3^a conclusio quod eiusdem rei naturalis sunt tres duo — 3^a cl^o

prime sicut quod nec plura nec pauciora sola specie distincta probatur

quia quelibet eius naturalis habet una forma tota et una materia

tota quod dicitur specie Contra conclusio et principaliter ad mentem auctoris — fallacia — p^{ma} cl^o

quod tamen tres sunt prime in tertio et sola rei naturalis non est

scilicet materia forma et privatio dicitur in tertio phisicorum ut est — ‖

causa efficiens vel finalis dicitur materia potest quod tres primas dicitur

prima potest vocari ut deus et intelligentie quod deus ad totum

effectum producendum primum ponit dicitur sola quod in sua infinita sunt

principia principalia rei naturalis quod materia infinitum est causalis — obiecto contra

sicut forma brutalis et deus ad dimissionem subiecti Contra

conclusio quod auctoritatem aristotelis in eo primo dicitur quod prima rei naturalis

sunt quandoque duo et quandoque tria ubi vult velle quod rei

naturalis sunt tria prima tamen distincta scilicet materia forma et privatio

Contra materia et privatio idem sunt in re secundum autem totum aliquid dicitur

materia et alia tamen privatio quod dicitur materia cum actu et quod actus

scilicet forma et privatio cum forma quod actu non sunt Et est ista conclusio

intelligenda de principiis in specie substantialiter distinctis quod in toto

plura sunt principia rei naturalis specialiter distincta quod tot quot

eius accidentia specie distincta sunt formas specie distinctas

Contra hoc dicitur quod res naturales sunt res facta ex materia

et forma Contra istud sequitur quod quodlibet est aggregatum ex materia et

forma sicut homo non quod est forma est pars eius Contra homo quod ipsa

forma est eadem nec ergo quod forma et totum quodlibet est eius ~~effectus~~

effectus cerebri ergo sunt idem Contra quod quodlibet omnem effectum

quod habet a forma et materia prima sicut forma prime partis

nihil superaddit ergo ergo de effectu ergo sunt eius effectus

quodlibet et forma Contra quia producit scilicet quod res eius effectus

cerebri sunt et eius specie et prius in specie et idem Contra

sicut forma est pars quodlibet scilicet materia vel ergo forma in re habet

inherent materiale vel corporis ergo compositum de dubiis non possunt quod

quod tota forma inherent materiale eadem tota materia forme nec quodlibet

compositum sit alteri cum materia primo in actu vel quod ducitur per

species scilicet quantitates et non quantitates Contrarietates specie

sunt due species quarum vna est prior altera sicut forma totius que
Sed species non quidditates sunt quia non sunt ex partibus constitu-
ti imparatur sicut hic et apud Porphyrium ad animal homo et bos [illegible]
et forma hic homo prima parte [illegible] ipsa forma est eadem in homine
et bove. Unde ratio eorum preterea [illegible] extitit non
sunt eorum species quia hic et sua forma sunt eorum preterea [illegible]
sunt [illegible] non tamen eorum species sua forma sunt quedam similitudo et quia non
Unde species quidditates sunt eorum preterea [illegible]. Tertio dico
quod forma inheret materie et non econverso et quia materia est eius
[illegible] quod sicut videmus ad experientiam forma [illegible] est
sicut in materia sic inheret esse corruptibile [illegible] ad corruptionem subiecti cum
est id quod est in subiecto inheret [illegible] est [illegible] a cum
materia in generabilibus et in corruptibilibus est. Secundo sicut materia sic in materia inheret forme
non esset [illegible] quod est contra [illegible] quia ipsa forma
actuatur per materiam et materia actuatur ea et agit quod est
contra [illegible]. Circa generationem forma [illegible] rei naturalis sicut [illegible]
quod duo que hominis sunt ita ut vna sit educta et creata
et de materia [illegible] que qualitate dispositionis in embrione hominis educunt
vnam formam substantialem quia ita faciunt in materia embrionis anima-
lis [illegible] in homine et non in asino [illegible] quia non est [illegible] dupliciter vnde
per deus prouenerit actum [illegible] in homine et non in asino. Sed hoc
non quia et frustratur suo fine quo ad tota species quia ipse [illegible]
educere vnam formam et [illegible] non attingit [illegible] frustrarentur
[illegible] non quia qualitate dispositionis in embrione hominis [illegible] non
educunt aliquam formam substantialem [illegible] sicut et plures
forme substantiales essent in eo [illegible] in quo data [illegible]
Secundo dico [illegible] dispositionis ~~prouenit~~ a deo quia postquam
embrio est dispositum [illegible] introductor introducit vnam
nouam animam intellectiuam quam creat. Sicut non [illegible] prouenerit actum
in asino. Secundo non [illegible] frustrantur suo fine quod non
attingit in fine quod intendit nec nobiliore. Sed
[illegible] qualitate dispositionis in embrione hominis non frustrantur fine
hoc non attingat finem nobiliorem ut animam intellectiuam [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad formam [illegible] generantis [illegible]
[illegible] non dicitur [illegible] frustratur suo fine
[illegible] dispositionis formis [illegible] eadem dispositionis [illegible]
[illegible] miraculose fieret [illegible] huiusmodi forme [illegible]
prouenire [illegible] dispositionis et forme [illegible] eadem disposi-
tio [illegible] dispositio embrionis hominis [illegible] homo [illegible] forme [illegible]
[illegible] educere [illegible] intellectiua [illegible]
dispositionis materie [illegible] dispositionibus [illegible] qua

prouenerunt

comprehendunt ut animam intellectiuam attingunt in fine nem eandem dispositionem. Et hec est quod per calorem non producuntur plures aliqua alia forma ab huiusmodi dispositionibus aut ita non sit solum quantitates et qualitates alia forma quam que in materia. Propter hoc patet responsio ad rationes principales quia licet adduci videtur de pluralitate formarum in eadem materia quas vidimus in rebus de qua ista tamen contrarietas, ut in eodem homine anima vegetativa et sensitiva sunt ab una etc.

Conclusio principalis non potest unica tantum producere rei naturalis esse distincta quia in quibus ista solutio ita aliter est, verum quod unio ex se est producta rei naturalis ambarum quia in homine anima et forma vitalis et plures aliae quam forma et plures sed forma et plures non sunt unitae ergo ut anima ut forma sunt unita in alteris esse in aliqua forma producit id unitive etiam. Conclusio nona dicit quantitas qualitas et elementa sunt productiva rei. Ultima dicit medicus quod forma et corpus et alia mixtura sunt producta rei naturalis et ita sunt plura quam duo formarum ad et tamen formarum eorum. Ultima dicit quod plus quam habere continua sunt producta ~~[illegible]~~ prima

Non est aliter quod unio rei non est aliquid superadditum rei quod patet per rationem non est ponenda pluralitas ubi potest salvari unitas. Sed ita autem salvari potest tenendo quod unio sit res ipsa. Vel unio materie ad formam non est nisi ipsa unita forma. Sed unio forme ad materiam est forma unita materie. Sed unio aliarum est ista et forma. Conclusio unio rei non est accidens rei quia est res ipsa quod non est accidens sed potius contrarium patet quod dicitur quod unio est accidens rei sicut non est unio. Sed contrarie 1ª potest quod stat rem esse et tamen non esse unitas. Ideo est unio in

Solutio non dicitur quod unio rei non ponit sic redemptive vel deceptive operata sed ponit esse naturalem in relatione rei ad unionem sed sed id quod sic ponentem est redemptive operata non ~~[illegible]~~ fiet unio forme ad materiam. Sed vero esse divisive non fiet unio caliditatis ad caliditatem et contrario ponit econtrario aliquo modo non potest esse nisi ens habere relationem ad unionem. Propter hoc ad rationem aliorum nequam quod unio sit aliquid superadditum dispositum ab illa aliarum in homine et anima et ceterorum materia et formarum ~~[illegible]~~ naturalis relationem habent ad unionem et forma et plures non. Ad quatuor dicitur quod productio volunt quod elementa sunt producta mixti ita quod elementum eorum incorporari sunt mixtum. Sed ad medicos dicitur quod non volunt quod hiis mixta sunt producta ultima rei sed volunt quod sunt producta vite animalis ita quod sine cibo anima permanere et vivere non potest. Sed ad predicta dicitur quod vult quod solum continuant sunt solum rerum prima differentia omnium rerum solum sunt producta. Propter hoc intendi non autem tendi. Utrum de ratione unius aliquid quod non sit de res talis etc. In sunt diverse dispositiones et hec partes extendi eadem extensione sed non sunt eiusdem speciei tamen sed bene extendi extensione tamen quia unum continuitatem sine tamen

no

Alii dicunt quod una res et dicunt quod [illegible] permitti generacio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sed de arboribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt duo [illegible] et due [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] quod sunt duo [illegible]

Generatio logice
- Secundum quid est mutatio facta in subiecto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] subiectum [illegible] simpliciter dicte
- Simpliciter
  - Large est mutatio [illegible] facta in subiecto de una forma immediate [illegible] aliqua forma substantialis vel accidentalis [illegible] mutacione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
  - Stricte est mutatio facta in subiecto de una forma immediate [illegible] aliqua substantia substantialis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine addito

V illud quod in generacione substantiali generatur materia forma vel totum compositum appellatur

[illegible] [illegible] [illegible] quod duplex est generacio scilicet substantialis et accidentalis. Generacio substantialis est qua acquiritur aliqua substantia. Sed generacio accidentalis est qua acquiritur aliquod accidens sicut in alteracione et hoc secundum philosophum [illegible] de generacione substantiali quod ea proprie meretur dici generacio et non generacio accidentalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] compositum substantiale [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] et [illegible] [illegible] compositum. Et ideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facta in subiecto [illegible] de potencia subiecti educitur una nova forma substantialis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de potencia subiecti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] materia non [illegible] [illegible] [illegible] non educitur de potencia subiecti [illegible] [illegible] [illegible] quod forma educitur de potencia subiecti [illegible] forma producitur in materia mediantibus disposicionibus qualitatibus [illegible] [illegible] et productorum [illegible] [illegible] [illegible] non producitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generatorum et [illegible] [illegible] in generacione id quod fit educitur de potencia subiecti et non id quod fit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] attingit formam [illegible] [illegible] forma enim humana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in materia. Sed [illegible] [illegible] attingit [illegible] disponendo eam [illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formarum [illegible] [illegible] educta [illegible] [illegible] formarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqui [illegible] generari [illegible] subiective [illegible] et [illegible] illud [illegible] [illegible] subiective [illegible] fit subiectum [illegible] forme substantialis [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totum compositum non generatur subiective [illegible] non fit subiectum forme substantialis [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]

generacio

i no[ta]

Generacio
- logicalis
- realis

Generacio realis
- Secundum quid est mutacio facta in subiecto qua aliquid recipit [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel quantitatem vel qualitatem [illegible] prius non habuit
- Simpliciter
  - Large est mutacio facta in subiecto qua de forma subiecti immediate recipit unam novam formam substantialem [illegible] [illegible]
  - Stricte est mutacio successiva facta in subiecto qua de forma subiecti immediate recipit unam novam substantiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alteracio

Tercio id dicitur generari terminative quod per generationem primo directe acqui-
ritur sicut intrinsecus terminus generationis sicut est forma substantialis. Quarto
id dicitur generari completive quod sic se habet quod non fit simul se et
quodlibet sui sed simul eius parte certo sed totum quod id fit simul
~~parte sed totum quod id fit simul [illegible]~~ sicut simul forma

Conclusio prima id quod subiective generatur est materia et non forma
nec quod patet quia forma et quod non in reperiunt esse subiecta formarum
substantialium [illegible] prius non erat subiecta in [illegible] loca

Secunda conclusio id quod terminative generatur est forma et non totum quod
vel materia patet quia sola forma est proprie et primo in rebus generabilibus
et quod per generationem primo directe acquiritur et non quod vel aliud [illegible]
[illegible] non acquiritur cum sit ingenerabilis et incorruptibilis

Tertia conclusio totum quod generatur completive et non materia vel forma patet
per rationes id completi et [illegible] de generatione terminativa et
subiectiva et non forma vel materia. Quarta conclusio et [illegible] falso

Illud quod in generatione primo directe acquirit formam et non materiam
vel totum quod dicitur. Illa conclusio patet quia illud solum primo
acquiritur in generatione quod capit esse postquam non esse sed et quolibet
sui modo sic est de forma et non de materia vel toto quod [illegible]
eius quod vel materia non capit esse postquam non esse sed et quolibet sui
[illegible] solum sunt quia materia eius est ingenerabilis et incorruptibilis
quod non solum sit forma. Contra [illegible] sic quia generatur [illegible]
hoc generatur subiectum ^[illegible] non generatur. Unde illud dicitur generari
primo quod sic se et quolibet sui capit esse postquam non esse de potentia
subiecti illud vero est unum de toto nec de materia unum [illegible] dicunt
[illegible] primo generari et formam [illegible] primo. Unde dicunt
isti quod illud dicitur primo generari quod capit esse sed se et quolibet
sui vel eius partes de potentia subiecti illud non [illegible] primo
quod simul se et quolibet sui capit esse postquam non esse de [illegible]
subiecto sed materia

Contra conclusionem primam

[illegible] forma non generatur subiective quod se magis [illegible]
est subiectum alicuius forme et per consequens fuit subiectum alicuius forme
Sed hoc non [illegible] sicut esset materia cum ante non [illegible]
alicuius formam [illegible] ante nec [illegible] [illegible] dicitur quod non
generatur subiective quod non est subiectum alicuius forme et per consequens
subiectum alicuius forme [illegible] ^illa forma habuit [illegible]
aliam formam

Contra secundam conclusionem

non solum forma generatur terminative quod materia [illegible] terminative
quod materia [illegible] sic quod [illegible] per consequens et [illegible]
quod a et b sunt due materie disposite ad [illegible] ~~[illegible]~~ ad
[illegible] totum quod [illegible]
generatur ~~[illegible] materia [illegible] et per consequens fuit in generatione [illegible]
ante nec [illegible] admisso quod [illegible] habuit aliud compositum~~

Quarto generatur [illegible]
materia generatur [illegible]
[illegible] non [illegible]

l
no

dicunt

1 tunc

exh [illegible] [illegible] consequens esset materia
[illegible] [illegible] [illegible] habiunt

constituet

terminative

qz ita e & n̄ ip(s)ius ꝓfuit sicut alia aliq(ui)d ip(s)ius & ꝓfuit
Sz ho no qz vl e de partes q multis habet unam de partis
veritas qz ita multis p(ri)us fuit ... & e ~~[illegible]~~ Qu(am)vis p(ri)us multi
& ... Consequentia nota qz q(uod) vl e & p(ri)us no fuit quando fuit
Sz ita e & ita e & p(ri)us no fuit ergo & quando adaequ(at)
nec(essari)um aliq(ui)d admisso casu & nec(essari)um & q(uod) ita e &
nec(essari)um qz aliq(ui)d p(ri)us fuit qz aliq(ui)d q(uod) e vl fuit ...
id p(ri)us fuit ... a p(ar)te & & quando stet ... di(citur) ...
& quando ita e ... admissa q(uod) no h(ab)eat una(m)
de partis veritatis ... ho no s(uffici)t q(uod) sc(ientia) s(ufficien)ter h(ab)eat una(m)
de partis ... ut illa ho(ra) e ... & ... sufficiunt ne
... ho no sufficit s(ed) oportet q(uod) acquirat ee ... no
ee ... & ...
Con(tra) ... ter(ti)a ... no quando completur qz tota
... t(er)minatur quando qz forma generata ... constat ...
quando ... tota ... e ... quando ... qz for-
ma ... ea producta constat ... quando no Consequentia
nota tota ... no quando qz ... quando eadem ...
q(uaestio) ... forma vl no ... illorum ... no ... qz ...
forma ... & ... quando ... eadem generatio
... qz forma ... & no ... no ...
eadem ... Ad ... nec(essari)um aliq(ui)d qz totum nec(essari)um aliq(ui)d
for(ma) e for(ma) ... de ... qz ipsa e ea
... no e ... qz ... forma e ... e ...
... dico qz ... generatio qz ... terminata
... no ... terminatur ... no e ...
... generatio ... terminata & id quando terminatur
qz ... terminatur ... terminata
Con(tra) ... id ... generatio acquiritur no e
for(ma) qz forma no quando qz ... vl generatio quando ...
Sz ho no qz ... vl forma ... ita ... vl no ...
... qz ... e ... additio ... forme q(uod) for(ma) acquirit
p(ar)te p(ost) p(ar)te qz alias no posset salvari unitas motus ...
qz magne q(uod) ... successive acquirit p(ost) ... & ...
... alteri Sz ho no qz & posset salvari qz ...
motus localis ... motu locali qz dicitur q(uod) ...
additur p(ri)us ... p(ar)tes ... p(ost) ho alteri Consequentia nota
... quando ... acquirit ... acquirit ...
... qz ita ... vl ... continua i(dest) ... vl e fi(c)ta
fi(c)ta no qz e for(ma) ... aliq(ui)d ... qz ... acquirit
no ... continua i(dest) ... acquirit ... acquirit

Sic dicitur

[illegible] [illegible] motus in abstractione [illegible] non est forma fluens [illegible] quod declaratur quia posset esse forma fluens secundum esse vel non secundum esse abstractive ista forma fluxus. Si autem secundum esse vel sic ipso [illegible] potest dici quod forma vel partes fluentes quod ostendo [illegible] fuit prius [illegible] infinitas quod non est [illegible] ad aliquod locum [illegible] locum [illegible] sicut in loco [illegible] sed dicitur quod forma est in [illegible] a parte [illegible] in loco [illegible] aliud locum [illegible] est virtutis diffusivae sive formae in subiecto [illegible] sicut esset possibile in locum [illegible] non est [illegible] quod hoc quod aliquod mobile localiter quod pro alio et alio sic habeat se per partes quod se per partes non [illegible] aliud [illegible] Sed [illegible] sine additione sic autem non est quod forma quod habet in se aliud et aliud habeat se per partes quod se per partes [illegible] hoc non [illegible] successive quod [illegible] actus [illegible] [illegible] continuitatem [illegible] quod forma [illegible] se actus aliud et aliud. Sed contra hoc non sequitur quod actus [illegible] quod [illegible] est quot actus quot [illegible] sic [illegible] successive ad [illegible] actualiter [illegible] contra hoc non sequitur quod [illegible] actus sic est [illegible] quod habet quot [illegible] actus aliud et aliud sic [illegible] contra hoc non sequitur [illegible] quot actus [illegible] quot actus non [illegible] quod quotlibet actus. Sed [illegible] quotlibet ~~[illegible]~~ forma [illegible] actus sic habet [illegible] actus [illegible] partes [illegible] est [illegible] Tertio [illegible] subalternis [illegible] quod [illegible] res successiva [illegible] quod non subalterna est res successiva [illegible] naturae permanentis [illegible] non est subalterna [illegible] forma subalternis [illegible] forma est [illegible] quod aliqua res de successiva [illegible] res de successiva [illegible] partibus [illegible] esse [illegible] motu locali [illegible] subalterna est naturae successivae [illegible] res de successiva [illegible] successive [illegible] non est [illegible] aliquis subiectum est naturae successivae [illegible] est naturae permanentis [illegible] quibus est naturae successivae [illegible] naturae permanentis. Et pro hoc [illegible] ad [illegible] res successiva [illegible] est subiectum [illegible] successiva [illegible] hoc cadit probatio [illegible] forma est [illegible] aliquod [illegible] tale [illegible] aliquod [illegible] hoc [illegible] tale [illegible] ad hoc quod partes [illegible] forma [illegible] [illegible] forma non est [illegible]

1a conclusio contra opinionem abstractivo fluxus

no[ta]

^ quod generans est causa [illegible] generatio in generatione univoca non est eiusdem speciei cum forma

ad sol ^ dicitur quod est non generatio equivoca quia sol et homo
univoce generant sed sole solum generatione equivoca generat sol
per adiutorium non in illa generatione generans non est eiusdem speciei cum genito
^ Ad maiorem de generante totali et generato totali et non partiali
Et ideo ut sol generans hominem est generans totale sed forma
eius substantialis est generans partiale sed de generato et quod dicitur
quod in generatione univoca et generans totale et genitum totale
sunt eiusdem speciei quod patet de homine etc.

sed solum propter [illegible] quod virtus eius [illegible] generans est totum [illegible] eius speciei

V generale est generans

Notandum quod generatio non fuit aliud nisi [illegible] quod prius generare
verum forte. Unde generare in toto genere non debet capi
prout quod tunc generatio valet tantum sicut generans et generans
tunc dicitur non est difficultas ut debet capi [illegible] quod tunc
[illegible] [illegible] generatio sit generans et id non notandum
est quod generatio esset facta cum generatio [illegible] precedit est
id quod generatur. Alterum modo dicitur generare per prius sed
supposito quod tunc est [illegible] et includit tunc eius ita quod sit
[illegible] eius generare et generans. Probatur quod utrumque non dicitur quod ista
[illegible] eius generare vel hominem generare est unius materie prius
vel [illegible] homo generat [illegible] generat. Et id non manifestum esset
quod esset facta hominem generare et generans cum ista propositio non
generatur. Et [illegible] in propositio debet capi [illegible] Probatur quod utrumque non dicitur
quod de ea sunt plures opiniones ita quod multi descendant in hoc
quod sit ~~[illegible]~~ hominem generare. Unde dicunt quidam et Gregorius de
Arimino quod [illegible] complexe significabile [illegible] illi [illegible]
significabilia distincta a propositionibus et [illegible] [illegible] [illegible]
sunt dicunt isti quod [illegible] complexe significabilia absoluta [illegible]
oppositum et [illegible] ita quod obiectum [illegible] homo est [illegible] et homo
[illegible] et ut est homo [illegible] non [illegible] propositio hominem [illegible]
tamen [illegible] Contra dicunt illi quod [illegible] complexe significabilia
non sunt [illegible] nec [illegible] [illegible] sunt entia Contra [illegible]
[illegible] eius [illegible] unius [illegible] quod est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et caput [illegible]
eius in [illegible] ad [illegible] [illegible] quod [illegible] vel non est
[illegible] vel [illegible] [illegible] non [illegible] id quod est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius [illegible] et [illegible]

eius

non eius generationis 2o modo est prout differentia rei seu de [illegible]
Et isto modo dicendum quod esse simplex non est entis [illegible] primo vel
2o modo Contra hic ista opinio [illegible] sit et [illegible] et ascripta
generatio ~~generare~~ de [illegible] demonstrare negabat non est [illegible] ut demonstrative
negat [illegible] dicunt eum ea esse [illegible] ut esse subiectum [illegible]
quod patet [illegible] est quod aliquo ista opinio non fore recipienda
talis opinio [illegible] Contra [illegible] quod generare esse dicit [illegible]
abstractive et [illegible] est quod generatio et isto modo est 2o de [illegible]
[illegible] rationalissima opinio in [illegible] generare [illegible] Modo
est generatio [illegible] ad quod eius generare Conclusio prima
generare est generans [illegible] quod generare est aliquid [illegible] non subiectum
compositum ut forma [illegible] ut [illegible] quod [illegible] ut est aggregatum
ex generante et generato fore ut est [illegible] a forma
et generante ut est [illegible] simplex et non [illegible] quod aliud [illegible] generans
[illegible] quod generare est generans [illegible] prima parte [illegible] quod generare sit aliquid [illegible] omnes [illegible] sunt [illegible]
generare est agere generare est producere [illegible] quia
quod [illegible] ut supponentes Contra si generare non esset
aliquid [illegible] non esset aliquid [illegible] quod [illegible]
[illegible] est ut dicunt omnes moderni quod non est si non
esset Contra 2a parte [illegible] quod generare non sit compositum quod [illegible]
non est [illegible] ut generare est compositum [illegible] non sit [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] quod [illegible] non est [illegible] non [illegible]
Contra 3a parte [illegible] quod generare non sit [illegible] quod generare
est agere [illegible] aut nullus est actio Contra 4ta parte [illegible]
quod generare non sit forma quod forma [illegible] non generare est [illegible]
[illegible] non forma quod [illegible] non generat Contra 5ta parte
quod non sit [illegible] quod [illegible] fit et forma [illegible] non est
generans quod [illegible] id quod [illegible] non est [illegible] id quod
est generans Contra 6ta parte [illegible] quod non sit aggregatum ex
generante et isto [illegible] quod generare non est id aggregatum [illegible]
[illegible] quod [illegible] a forma quod [illegible] ut
generare [illegible] non sit [illegible] Contra [illegible] parte quod non sit actus
[illegible] compositum [illegible]
ut dicunt ~~producere~~ forma in materia in non [illegible] ponunt ~~[illegible]~~ Contra [illegible] accidens
quod non sit simplex quod [illegible] ut [illegible] ut [illegible]
non [illegible] quod [illegible] est [illegible] et [illegible] est simplicissima
essentia [illegible] non simplex ut est [illegible] quod ut isti dicunt
~~dicunt ut isti~~ quod esse simplex fuit ab eterno [illegible] non [illegible]
est [illegible] Contra [illegible] ad generatorum non [illegible] ad [illegible] generans
sit [illegible] et generatum [illegible] fore et generare non sit [illegible] ~~[illegible]~~
quod nullus est actio ut forma quod [illegible] non [illegible] quod

quod conservare sit creans et per quos solo relinquitur fore verum Ar-
guitur propositio non est verum ut fieri quod est in conservare et per quos
male sumptum aliter quod supponit et [illegible] non concurrit in ratione causali
quod conservare est unum quod nihil est causa. Confirmo sic quia hoc
esset quia creans est conservare et sit conservans continue
quod unum subiectum non potest [illegible] in instanti [illegible]
sicut una quae animat alterum et eius sola et una [illegible]
[illegible] non est [illegible]. Solutio: tenendo quod una
res solum non potest reddere suum esse tamen quod hic conservare reddat
suum esse. Concedo tamen hoc tamen ens conservare est suum esse. Hic vero
tenendo autem quod una res solum reddat suum esse dicitur non debet quod
non concurrit in ratione talis. Concedo dicitur hic conservare est [illegible]
quod unum requirit vel adventus [illegible] loco tamen ad formam. Ad
formam dico quod ipsa est sola quia unum creans est ens conservare
immo dato quod hic conservare sit solo sit per se [illegible] ipsa quae est
et quando unum subiectum [illegible] bene potest constitui
in instanti capto [illegible] in instanti capto
absolute. Ad volunt [illegible] concedo aliquid datur quod in instanti
possit in instantibus sit solo non posset reddere suum esse quia [illegible]
est [illegible] tamen conservare [illegible] in mediate unum sit ens conservare ubi
hoc tamen ens conservare est suum esse

Contra solutionem ubi dicitur est quod connexio specialia non sit ponenda
[illegible] specialia sit ponenda [illegible] est una [illegible] ergo
[illegible] ita est et id ita esse non est [illegible] aliquid
quia non est ut [illegible] specialis. Confirmatur
[illegible] esse motum est aliquid et non [illegible] ut motum [illegible]
[illegible] quod [illegible] speciale. Contra [illegible] quia est una [illegible]
est motus ergo ita est [illegible] specialis [illegible] et
id ita esse non est [illegible] speciale. Solutio [illegible]
[illegible] sicut [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] et alia una. Ad [illegible]
id sit aliquid et [illegible] est una [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] una [illegible]
et [illegible]. Arguitur quod specialia sit ponenda quia lumine
dependente a sole est aliquid et non sol ut lumen quod non
lumine [illegible] fieri [illegible] in [illegible]
nulla mutatione facta in re. Et suppono quod lumine [illegible] dependens
a sole et deo [illegible] dependeat a deo tamen [illegible]
una lumen dependens a sole et non est facta mutatio [illegible]
sit facta [illegible] facta in dependentia solis [illegible]
non suppono quod relatio non sit distincta a re relata vel

et primam [illegible] lumine
non dependet a sole

Conf[illegible]

49

Consequentia vera ab eterno fuit verum animam fore et tamen non fuit anima nec deus nec aliquid quia propositio [illegible] actualis quia ab eterno hec vera fuit animam esse in ab eterno animam fore fuit verum. Ad argumentum hic in oppositum dicitur quod corrumpendum iam est tamen corrumpendum a parte et quod est fuit subito hic in oppositum volo et dico quod semper verum ibi est facta mutatio et corruptio quia corrumpendum tandem a parte est corrupta. Contra illud quod in relato non fit mutatio et dico quod mutatio est facta in termino nec acquisita nec deperdita. Contra unico enim non est nisi in positio et est mutatio quia res aliquid fit sicut ad aliquid [illegible] non habet. Alii dicunt concedo quod fiat subito de contradictorio in contradictorium nulla mutatione facta ut hoc est quod articulus [illegible] quia [illegible] lapsus [illegible] non fit in eo. Ad illud [illegible] ab eterno et [illegible] vel animam fore tamen [illegible] et [illegible] hic ab eterno fuit vera animam esse per [illegible] et [illegible] ad [illegible] quod fuit ita [illegible] animam esse. Si autem animam fore tamen [illegible] quod aliquid quod [illegible] animam fore [illegible] animam quod est et [illegible] non est [illegible] est [illegible].

Contra actionem [illegible] non est [illegible] quia sequitur Sortes facit asinum currentem ergo asinus currens [illegible] quod Sortes facit asinum currentem facit asinum currere [illegible] quia [illegible] facit asinum currentem ergo facit. Concedo quod Sortes facit [illegible] et volo quod [illegible] quod Sortes facit currere [illegible] Sortes facit [illegible] asinum currentem et [illegible] est [illegible] ergo Sortes facit [illegible]. Concedo [illegible] quod Sorte suppedi [illegible] Sortes [illegible] quia [illegible] quod [illegible] Sorte diliget Sorte suppedi quia diliget Sorte et Sortes est suppedi ergo diliget Sorte suppedi. Ad argumentum hic in oppositum quia [illegible] non [illegible] non [illegible] quia [illegible] facit [illegible] facit in [illegible] quod quia [illegible] Sortes facit asinum currentem [illegible] Sortes facit asinum [illegible] non [illegible] quia [illegible] Sortes facit illa [illegible] est [illegible]. Ad [illegible] non [illegible] facit in [illegible] quod [illegible] simpliciter [illegible] non [illegible]. Ad [illegible] non [illegible] quia [illegible] non [illegible]. Contra dictum a [illegible] non appellare suam rem ad [illegible] appellare suam rem [illegible] Sorte suppedi [illegible] non fit in [illegible].

Ad [illegible] non est [illegible] quia [illegible] est [illegible] non [illegible] et [illegible] a [illegible] et [illegible] et [illegible] quod Sortes [illegible]

gnat filiu et ideo cau sorte gnare filiu in rept ee et ad
no rept hor qr in mete ani ho no fuit sorte gnare
filiu qr in mete ani ho no gemuit ergo sorte gnare filiu
in mete ani ho no fuit Ad arm nem ador ia fuit dicta
ne hor ador volo ee adm ergo cau nem q sorte gnare
filiu rept ee et qn ee nea Con ipa no dz sit repn
Sz dz repn ut ia d pto predat ut sorte gnare filiu
in mete ani ho no fuit ie inic e Con et ia e fed sorte
gnare filiu in mete ani ho no fuit qr uzm sor gnans
filiu in mete ani ho fuit et o e fdm et ipa qr in mete ani
ho nea Con uua appo hi qe sorte gnare filiu qd
in ante appellat p pto sorm et in ante p pto ergo in ante
predt vm pt ipf Arz si gnare eet gnans sorte
gnare hoz eet sor gnans hoiez gnbz qr sorte gnare
no e ho et sor gnans e ho qr gnare hoz e sor
Dz q ne sorm e gnans ipi sor Sz et ho gnat hoiez
Sic em dt phs 2o hz ho gnat hoiez et sol Da
si gnare eet gnans et sorte gnare pltone eet sor
gnans pltone gnbz qr sor accidt gnare pltone et
si no accidt ee sorte Consequens sine no e sclcs ergo ut
sorte gnare e sor gnans ant qr sine e laus et sclcs
no e laus Ad arm ne fedat quite et qn sine ee dyxri
vol intce zalic ul logyc Si zalic nem qr si accidt
qr id pt side aut no accidt g ipi Si vo intce log
gte q sor accidt gnare :- ie punus gnare pt accid
io tuo sor Si e ho no si q no pt id sorte gnare
et sor gnans Ad qm sine ee gte rado sine abstrte
q no e sclcs Sz sina q e laus Sz gcrte et e sclcs
ut et e laus Arz adt hoiez gnare no e ho gnans
qr si et hoiez gnare eet hoiez ee Sz ho no qr id no
e pied si ipo no pied e hoiez ee qua sit hoz gnare
ad ho pied sit q gnet Consequens deum cae no e deg
ceius qr si et gtingens eet ncrm qr deum ee est
gtingens et deum ee ceius e ncrm qr dtq q e ceius
ncrm e dor p qr deum cae pt no ee qr ens pt no
ee deum cde ergo deum cae pt no ee Ad arm nem
ador id no e pied si ipo ee dicit ia pied e hoz ee
q hoiez gnare qr ul intce logyce sit q id pred ee pied
gpetat hoc qua id pred gnare gte Sz q ho no si
q ia pta no supponit p eod Si vo intce zalic sit

sic quod homo currens sit prius quam homo generatus secundum quod idem est homo
esse quod homo est homo generare modo idem non est prius se ipso. Ad
confirmationem [illegible] [illegible] deum causare vel sustentando similiter
dicitur quod deum causare sit contingens quia [illegible] [illegible] [illegible] deum causare est
contingens. Ad [illegible] [illegible] est ad propositum. Ad secundum [illegible] in [illegible] [illegible]
dicitur quod deum causare sit contingens et quod [illegible] deum causare [illegible]
aliorum [illegible] [illegible] quia [illegible] a non [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse et esse [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] potest
in [illegible] dicitur [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] causare ita quod dicitur [illegible]
[illegible] est actus causandi sic non in esse deo. Ad [illegible] dicitur [illegible]
in subiecto [illegible] [illegible] deum causare ita quod [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deum causare sic non esse. [illegible] [illegible] sic sit [illegible] [illegible]
dicitur [illegible] in [illegible] quod autem procedit [illegible] [illegible] [illegible] aliqua dicitur [illegible]
in subiecto [illegible] [illegible]. Ad [illegible] a forte [illegible] non est [illegible] [illegible] ergo
ut forte [illegible] est [illegible] [illegible] quia forte [illegible] non est [illegible] [illegible]
et forte [illegible] non est [illegible] [illegible] quia [illegible] in [illegible] est [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] non est in [illegible] [illegible] sic esse forte et esse forte ergo
non [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic esse. Ad [illegible] [illegible]
aliorum forte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] non est
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] quia [illegible] est [illegible] forte
[illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
et [illegible]. Ad [illegible] non [illegible] quod sic [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]

Utrum materia prima est ens

Arguitur primo quod materia prima sit [illegible] a philosopho est subiectum
[illegible] primum [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible] accidens et si aliquid
corrumpi abibit ultimum in hoc. Et sic in [illegible] sic [illegible]
Materia prima est subiectum primum et [illegible] [illegible] [illegible] forme
[illegible] [illegible] forma fit aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se
ut per [illegible] et non [illegible] accidens [illegible] ut per accidens
et si aliquid corrumpi abibit ultimum in hoc [illegible] [illegible] corrumpi
nil [illegible] ibi [illegible] ad subiectum. Confirmatur quia [illegible] [illegible] [illegible]
est materia prima sic quod [illegible] [illegible] est subiectum forme. Contra [illegible]

[illegible] [illegible] fit

materia prima

Subiectum primum est
cum nil subiectum

forma non est materia quia tunc esset non est subiectum forme quia forme
non est forma Contra 3m probatur quarto utrum non est materia utrum sed
quia ex quarto utrum non fit ens quarto respectu eius ens est
quarto non potest subiectum sed tantum tertia 2e notandum quod secundum magistrum
duplex est ens scilicet in actu et in potentia ens in actu est duplex scilicet
in actu entitative et id dicitur in actu quod est Alio modo ens
dicitur in actu formaliter videlicet quod ipsum est forma vel certa forma
per determinatur Et aliquid dicitur ens in potentia 3bus modis primo modo
quia non est sed potest esse Alio modo quia potest recipere aliquam formam quam
non habet 3o modo quia non est per se existens sed coexistens cum aliquo //totaliter
sed potest esse ens tale per se existens **Conclusio prima**
materia prima est ens in actu entitative probatur quia materia prima existit
quia si non esset omnes res essent facte materia prima est subiectum transmutationis
naturalis / materia prima est principium rei naturalis compositum ex qua generatur
probatur Confirmatur materia supposito quod ab homine auferantur omnes forme
substantiales et accidentales vel tunc manet aliquid vel non Si non hoc
est contra quia id manens non videtur esse aliud quam materia prima Si vel
manet tunc ipsa erit imperfecta et alie forme accidentales steterunt
in subiecto quod naturalis philosophus non admittet 3o probatur materia videtur
ad experientiam quod combusto et corrupto ligno aliud ex eo
fit aliquid et generatur fit aliud et generatur cinis ex eius terra
et cetera et non videtur quod ibi maneat quod differat in motibus transmutationis
naturalis nisi materia prima ergo materia prima est ens **2a conclusio**
materia prima non est ens in actu formaliter probatur quia non est forma nec
forme potest agere materia autem nullo est activitas nec aliqua forma
per determinatur quia est indifferens ad quamcumque formam Illa conclusio
est quod videtur velle philosophus primo methaphisice ubi dicit materia prima nec est
quid nec quale nec quantum id est quod nec est quid id est ens determinatum
per aliquam formam substantialem nec quale id est nec aliqua qualitate nec
quantum id est aliqua quantitate **3a conclusio** materia prima secundo est ens non
in potentia primo modo quia non habet esse per quod non potest primo naturaliter loquendo
necesse est eam esse cum naturaliter loquendo omne quod fit fiat ex ea.
4a conclusio materia prima est ens in potentia 2o modo probatur quia ipsa nata
est in se recipere formam substantialem quam actu non habet et eius formam
accidentalem videmus enim quod ipsa eadem in materia in qua est forma hominis
postea est forma cadaveris Similiter videmus quod in materia prius
in qua eadem est albedo postea est nigredo et sic in aliis **5a conclusio**
materia prima non est in potentia 3o modo quia non habet esse per quod posset
esse ens tale per se existens cum secundum naturam inchoatum habeat

c^a xto loquitur de entibus
generabilibus et corrupti-
bilibus quia materia celi est
ens in actu formali quia
habet materiam sed per non habet materiam
et non 3bus modis in potentia

ad formam non id quod potest dici compositum quod est et non habet tendentiam
ad aliud nec potest non esse dicta materia prima quia ipsa habet valde non potest
stare sine forma. Et istud dicitur patet. **Conclusio 3ª**
quod materia prima est ens patet quia materia prima est substantia quia est pars
substantie et totius compositi ergo est substantia et ens patet ideo consequens patet per
conclusiones precedentes. Conclusio quarta materia prima non est ens
in actu completo quia materia prima est medium inter contradictoria sed
non est quia dicit commentator quod materia prima est medium inter esse et
non esse. Conclusio quinta privatio non est et privatio est causa per accidens
ergo materia non est causa quia dicit philosophus privatio est per se non ens. Ad
argumenta in oppositum. Ad argumentum dicit commentator. Dico quod vult quod materia
prima sit medium inter esse et non esse. Ad hunc processum quod ipsa non
habet se sicut quod sunt non sit sed tamen non est hoc aliquid in actu tamen
est unum nec ipsa non sit quid substantiale unum in potentia naturali
quod tamen non singularizat tamen aliquid et singularizat ipsum quod quo
substantiale. Ad confirmationem privatio non est non ens argumentum quia dicit philosophus
dico quod ipse vult quod hoc est per se vera materia tali forma carens
non est in actu sed vera. Ad 2m ad materia prima non est quod privatio
non est quia ex materia fit aliquid et ex privatione non fit aliquid.
Confirmatur nam dicit philosophus materia est permanens privatio autem non
et non sunt idem. Ad 2m dicit ipse privatio est non ens per accidens.
Ad argumentum in oppositum non ens argumentum ex materia fit aliquid
dico quod ex privatione bene ut nunc fit sed tamen ex ea ut materia
bene fit aliquid. Ad confirmationem dico quod philosophus vult quod post formae
productionem materia manet respectu alterius forme sed non manet
privatio respectu illius forme ideo est unum. Ad 2m ad aliud
dico quod philosophus vult quod hoc est privatus vera materia in forma carens
a modo de consideranda non est in actu per illam formam ideo est
unum vero est per se. Ad 2m ad materia prima non est quia omne id
quod est aliquid est bonum non materia prima non est bonum quia dicit philosophus
in primo quod materia prima appetit formam sicut femina virum et
turpe bonum non sed ipsa est turpis ipsa non est bona. Confirmatur
nam materia prima esse non est conveniens quia secundum maiorem ho-
rum sine transmutatione naturalis est in materia prima est sed transmutatio
naturalis est ergo materia prima est consequens quia stat transmutationem
naturalem esse in celo tamen in eo non est materia prima in eo. Ad argumentum
in oppositum non est bonum argumentum dicit philosophus. Dico quod vult
quod materia prima appetit formam sicut turpe in magis perfectum bonum
in magis perfectum. Ad confirmationem non bene argumentum sed bene ca-
sine transmutatione naturalis substantialis est materia prima est sed transmutatio
naturalis substantialis est ergo materia prima est sed contra transmutatio accidentalis

e peticio principij qr aliud e eq ignotum sic quod O id dr
q admisso id q aliud sit eq ignotum sed ergo hoc non fit peticio
principij Contra et fit peticio principij qn aliquid ostendit ad se
ad sic q ipsum assumitur assistitur modo nulla premissarum assumitur
stitue Sed omnes assumuntur concedendo quare non e peticio principij
Cum arguitur 2a materia prima e ens in actu formali quia non sit
sed q materia prima nullius esset speciei quia omne id quod e actu speciei ponitur
in esse speciei per formam que e pars eius modo materia non habet formam per
parte sed non e actu speciei Ad 2am negatur antecedens quia non sit negatur
ad omne id negatur Contra materia separate esset sub actu speciei et
non haberet partes formales Contra quia esse eius vel eius speciei non accidit
sibi per formam Sed hoc bene e verum in generabilibus non autem in simplicibus
substantijs sic e materia prima Sed in isto articulo patet perfectionem Contra
materia prima non est substantia e substantia in perfectissima esset etiam substantia
post ea sub actu actiue materialis et ipsa non licet forte bene
sit productiua actu exemplaris sic e nihilo speciei Unde
dicunt aliqui q substantia esset multiplicet de se speciem sicut materia
prima et de substantia Ergo in qualibet sensibus q materia prima e perfectior
perfectionem et esset per intellectum ipsa etiam sensibus multiplicat de
se speciem per quas sentitur Et dato esset q non multiplicaret de se
speciem adhuc sensibus agentes sentitur quia dicunt isti q species multiplicate
ab obiecto concurrunt actiue a quo multiplicatur et subiectum in sensibus
et actiue non illa prima e talis subiectum in sensibus Sed verum
id non videtur valere quia et insisteret esse nos tenent materiam primam
sic et nos non apprehendere speciem veniunt ad eos sicut ad nos q
concurrat eius materiam primam Licet pro principio possit iterum ergo quo
non prius concurrere in quantum et materiam ad sensum indicat de quo quia
sicut et sensus ponere quia in speciebus habent concurrere subiectiue
in sensibus sed id non possent proprie eo dicitur q in speciebus concurrat
actiua a quo multiplicantur et subiectiue in omnibus eorum actiuum
primo q materia non multiplicaret de se speciem nec aliqua alia forma
de quo magis videtur in 2o de anima quere ulterius Et sensus id
esse dicitur q materia prima non sit productiua actu exemplaris
Sed de quanto ad argumentum quod dicit hic quod materia recipit et est
receptiua in potentia per consequens non materia prima cum forma substantiali absistitur
vel distinguitur Cum arguitur separate materia prima sensus
esset quia sit maioris ad differendum terminos sensus simul est et alia
Sed hoc non quia diceret adhuc in nulla terminus sensibus corporis
esset et sensum fieret sensus in actibus Contra sic esset maior
substantia Sed hoc non quia e pars substantie ergo non e substantia terminata

q2 ps hos no ē ho g° ps subē no ē suba tn̄a q2 no ē
so Ad az^m h̄em aōes no boz aōes gte q ita dicit
Oz male q2 opp^m pbat az^des p° d gtōe ⁊ cip vide^r
d^m i gbustiōe ligni Confe^z s^i fient sp^m mutatōs
accn̄s tn̄ no ōz tn̄os subales mutar p^r alig̃ mutōz
qualitatū i corruptōe ⁊ gnatōe q2 dab ho p^r mote ād at
ho nō sola muto accn̄^m no variat rē a sui suba
Itm no poss salvar q^r re ad alig̃ cēt gñatā subite ⁊ no
calite i tr̄smutōe ignis i aquā Ergo no ē muto
subalis s^z sp^m accn̄tlis no ein pt salvar rōe ghe
vel alid q2 no cēt rō q^re ignis fieret illa glēr vitale
⁊ no aquā Itm vide^r i artificialibz p^r alig̃ p ee i^z sit
ead cēt i nāb^z tn̄ no sit rō Ad gtōes ne^a aōes
ne^a ⁊ ca q2 ho bn̄ gpo^t ex no hoīe suba aut no gpo^z
ex no suba Al^z q id ad^t mā p^ma no ē suba
q2 p^matō no ē suba q2 d^t ph̄s i° ph^s q mā ē p^p^e
subaz p^matō aut neggua Ad id d^i^z q ph̄s vet q
mā z^petēti i^q z^etu ex ē mā ē p^p^e subaz : ē i porta
a tl^i p^matō vo z^etu i^q z^etu ex ē p^matō negg̃ p^t
i porta Vel^z q vet q mā ē p^p^e subaz : ps subē
colis p^p^e cēnte p^ma° vo ut sic neggā ē ps sbe p^p^e cēnte

Vtrum forma an̄ suā gñacōz habet aliqd esse in materia

Nōnd^r q^d forma sm̄ ph̄m ita sicut cali vlti pt dicit^z
Est qdā diuinū optim̄ ⁊ appetile Et m^ra^a cā duo
sp^m d^r for subali s^z q ē q^o optim̄ gp^o̅ē cā i due ad
mā ⁊ p^matō ho ē ad ph̄^m mī tn̄ forma nāq^s m^t
p^ma^a mīnra ē q^o optim̄ ita q mī p^du^cg ē melig for
q^e ē act^o mā aut ē pon mō act^o ē melio potēnā
vel ē q^o optim̄ gp^o̅ēdo cpaz i due ad opacō ab ea p^cedi^b

Appetitu quia [illegible] est finis communis aut rerum. Hic opinio 2a huius dicit
esse quoddam divinum quia in quantum [illegible] finis seu est quod actus
actus aut [illegible] et separat. Ymmo melius quod principalissime
deo convenit. Sed est esse quoddam appetibile respectu materie quia tendit
eius appetitus propter inherenciam quia ipsa a materia appetitur tamquam
bonum a toto. Patet ergo iam dictum sic intelligi. Forma substancialis
est per principium intrinsecum essenciale compositi quod divinum optimum
et appetibile. Contra quia causa efficiens non est forma substancialis respectu
eius respectu cuius est causa efficiens quia respectu eius non est principium intrinsecum
sed extrinsecum. Contra 2um humidum radicale non est forma substancialis
quia non est principium intrinsecum et essenciale sed accidens. Contra 3um
deus non est forma substancialis quia non est principium intrinsecum quia
de racione principii intrinseci est quod sit pars ad compositum. Deus autem
est nullius compositi. [illegible] quod deus licet non sit principium
intrinsecum rei, deus tamen est intimus rei. Intimior est quam res
sibi ipsi. [illegible] alii esse sic describunt formam.
Forma est que dat esse rei [illegible] sic forma
substancialis est per causam intrinsecam et essencialem que dat esse compositum
rei vel materie. Contra deus tamen non est forma quia non dat esse
formale. [illegible] esse secundum entitatem et formale. Esse
entitatis est esse entis. Sed esse formale est esse datum actualiter
et esse forma non hoc non convenit materie. Contra forma dat
esse materie [illegible] forma materiam facit materiam esse in actu
subiective et facit eam habere in se formam quam prius non habebat.
Alii esse aliter describunt formam dicentes forma est perfectio
essencialis materie per quam totum compositum redditur in esse perfecte. [illegible]
quod de materia producuntur forme secundum plures opiniones. **Una est
opinio** ipsius anaxagore qui dixit ipsam formam aut
[illegible] precedere in materia sive latere tota [illegible] materia
[illegible]
[illegible] forma [illegible]
[illegible] nulla [illegible]
[illegible] forma [illegible] in subiecto prius fuit ibi licet prius latuit
[illegible] oppinio non [illegible] esse [illegible] in [illegible] prius
[illegible] ignis [illegible] ibi [illegible] quia non [illegible] tali
ignis [illegible] apparet prius fuit in ipso [illegible] esse
ignis [illegible] sit [illegible] et [illegible] prius in
[illegible] sit [illegible] locum sit [illegible]
[illegible] in [illegible] ignis [illegible]
[illegible] caloris [illegible] ignis [illegible]
caloris [illegible] dicit [illegible] parte
[illegible] nullam [illegible] male

[illegible] ignis [illegible] dispositiones impossibiles [illegible] ut [illegible] ut [illegible] dispositiones impossibiles [illegible]

[illegible] adhuc [illegible] forma [illegible] substancie [illegible] substancie [illegible] et corruptibiles [illegible]

forma

forma

forma

possemus distincte noscere [illegible] pro tanto quia quando in illis
essent infinita principia et infinita causa se distincta modo
infinitum ratione qua infinitum est ignotum **2a est opinio**
beati thome et henrici de gandavo qui ponunt quod [illegible] re
creata esse [illegible] ab essentia [illegible] dicunt isti quod forma [illegible]
generatur [illegible] in materia [illegible] [illegible] acquirit
sibi esse et corrumpitur [illegible] esse sed illa opinio iterum non videtur valere
[illegible] de essentia ipsius forme [illegible] esse [illegible] eius
generationem in materia [illegible] [illegible] [illegible] ibi fuit
[illegible] [illegible] non [illegible] fuit [illegible] [illegible]
[illegible] possit dici de ipsa forma [illegible] [illegible] [illegible]
forme [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possit dici quod tota forma [illegible] **3a opinio**
ponit quod forma secundum esse et essentiam [illegible]
generationem [illegible] fuit ante generationem secundum aliud et aliud modum
essendi [illegible] ante generationem fuit [illegible] potentia [illegible] post generationem est
in actu [illegible] iterum non videtur valere quia [illegible] ante [illegible]
ista forma [illegible] potentia [illegible] non [illegible] forma [illegible]
[illegible] potentia non est ante suam generationem [illegible] [illegible]
potentia non forma [illegible] ista forma non [illegible] [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] fuit ante generationem
[illegible] iterum [illegible] [illegible] [illegible] infinitum [illegible]
[illegible] non admittit [illegible] non [illegible] fuit [illegible]
[illegible] de forma **4a opinio** est ipsius alberti magni
quod forma ante generationem [illegible] secundum eius esse incompletum
eius esse completum per generationem [illegible] [illegible] esse incompletum fuit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad generationem
forme [illegible] ista opinio videtur esse [illegible] [illegible] potest esse generatio
[illegible] [illegible] non [illegible] esse incompleto possit [illegible]
[illegible] [illegible] non admittit [illegible] [illegible]
quia [illegible] ante eius generationem iterum fuit esse [illegible] [illegible] non
[illegible] potest dici de forma [illegible] [illegible] in infinitum
[illegible] [illegible] [illegible] omnes [illegible]
Est igitur alia opinio et communis quod forma
[illegible] ante suam generationem non [illegible] aliquid esse in materia [illegible]
[illegible] ista **conclusio** [illegible] forma ante suam generationem non [illegible]
aliquid esse in materia ista conclusio [illegible] forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] esse ante generationem [illegible] non [illegible] esse [illegible] esse [illegible]
[illegible] non forma [illegible] [illegible] [illegible] ista conclusio [illegible] ab
[illegible] aliarum opinionum [illegible] [illegible] [illegible] quia si forma
haberet esse [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]

Egidius de roma

Marsilius [illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible] forme [illegible] aliquid esse in materia

[illegible] adhuc [illegible] et marsilium negant quod forma ante suam generationem habet
aliquid esse in materia et quamvis forma [illegible] [illegible] adhuc [illegible] ante suam generationem [illegible] habet
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et marsilium [illegible] [illegible] et [illegible] secundum albertum negatur

[illegible] habet [illegible] dici habitudo [illegible] ad [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] equale et contrarie moveri non videtur quod perfectum eius sit corpus cum corpus licet cum corpus quod sit vel movetur vel non videtur movetur cum forma que erat forma erat in potentia contra quod ex partibus dispositionum sed contraria quod perficit et alia que contenta est que fuit dispositionum [illegible] cum forma sit quoddam [illegible] non in partibus dispositionum [illegible] ut auctor [illegible] Sed generatorum [illegible] forma cum eius generator fuit in materia in [illegible] quod [illegible] per [illegible] generare ignis id est ignis [illegible] fuit quod ignis [illegible] fuit in et non in [illegible] quod gravitatem id est [illegible] quare [illegible] differre non [illegible] aliquid [illegible] Consequentia in generatione [illegible] ad lapidem [illegible] ignis quod non erat in ignis [illegible] fuit in quod non videtur [illegible] alio actu non quod [illegible] ponere [illegible] distinguere partes et obiecta ita quod [illegible] in potentie [illegible] sit quod [illegible] in aliquo actu in quod ut [illegible] ut sic ut [illegible] distinguuntur [illegible] eodem [illegible] operatores et [illegible] quod alteri non [illegible] quod non videtur esse in operatores procedat ab agentibus [illegible] nulli alteri [illegible] analogia [illegible] distinguere a [illegible] distincta a [illegible] effectus [illegible] differre [illegible] concludi [illegible] solutionem [illegible] dicunt aliqui quod partes [illegible] ferrum et lapidem [illegible] quod in minus calefacit et incendit [illegible] ignis dicet ascendere [illegible] non [illegible] ascendere [illegible] descendere in diceret [illegible] quod hoc fuit [illegible] quod [illegible] distendit Sed hoc non videtur quod [illegible] non [illegible] quod aliquando [illegible] ignis [illegible] in grosse [illegible] non [illegible] tate ingrossari possibile dato [illegible] quod intendere [illegible] quod [illegible] lapidem ad ferrum [illegible] partes lapidem quod [illegible] calefactivum [illegible] calefacit [illegible] et incendit [illegible] a forma [illegible] generator [illegible] in materia [illegible] eius forme sit distincta quod non erat

n̄ vm̄ eqstel i 2ª arm̄ qᶻ duo q̄ua cꝯprēnt pma
rei tm̄ nō cꝯprēnt ēē rei qd sit q qᶻ dt azles ꝓ ho
pgz q duo q̄ua n̄t ēē n̄t no ēē sit ꝯsequẽa n̄
ēē distīctio ēē ab ēēntia sꝫ q dale ēēꝫ enꝰ ita sim̄
sic deꝰ ꝑ d angelo qᶻ nō oīa gnīa deꝰ sit simplicius
deiād azꝫ nēꝫ deꝰ nē boz abēꝫ dt azles Ceᶻ q azꝫ
ṽt q duo q̄ua n̄t sit ēē n̄t no ēē n̄t affirmatiue nc
neue Ad q̄stioē nēª A ta qᶻ deꝰ adt ē ita sim̄ ꝑt
q ca nō ē ꝯpoilꝰ anglꝰ aut ē ꝯpoilꝰ ad ad per
potentia diuina Ad 2ᵐ adt forma an eiꝰ ꝯceꝫ hꝫ aliqd
ēē i 2ª qᶻ videꝫ ad ꝯrarietatē q poste duobꝫ
creamꝰ ad tta ꝯ vna q̄ua forma alteꝰ finetꝰ q
nō ēēt n̄ ia forma quꝰ habuit aliqd ēē i 2ª tᵃ qᶻ
nō vᵐ q̄re ale Vlꝰ d q ꝯ vno q̄ nō sentit q̄litatē
dispoꝰ q̄ntiꝰ forme eiꝰ spēi A nō alteꝰ iō educit forma
spēi tꝰ A nō alteꝰ Oꝫ hō nō qᶻ tūc adhuc nō videᶻ
rō q̄re poteꝰ intᵒducere forma eiꝰ idiuidui q alteꝰ
sed īe dispoꝰ q̄ilꝰ ꝯuī idiuiduo sꝫ A altei q iᵒ ad ꝯ
nō q duꝰsitas formaꝫ sꝫ dūsitꝫ dispoꝫ q̄litatū
i 2ª ꝯ nō vnū sim̄ q ꝑ ꝑoꝛ q̄liter p̄maꝫ ē melior
A nobilior sim̄ hō ꝯ educit forme nobilioꝛ Et e
nō q nō oꝫ q ꝯtiuncꝰ modice muta aliꝰ ꝑ ꝑoꝛ ē
q̄liter p̄maꝫ q ꝑ intᵒducere alia A aia forma tū qᶻ
ꝯ q̄tie i maꝫ intᵒducere alia A aia forma tū nō sit
dubiu q q̄tie ia ꝯ q̄litatꝰ intenda aut remitta A
tū ē ia qᶻ q̄bꝫ forma dꝰtmaꝫ sꝫ certaꝫ latitudinē
ꝑ ꝑoꝛ a q excedit mutacē hꝫ di forma A coꝛrupꝫ
mō ꝑ hō q q̄tie i mete mutaᶻ ie q̄litꝰ nō ꝯ
oꝫ q ia ꝑ ꝑoꝛ excedat latitudinē q̄ntie forme eiꝰ ul eiꝰ
spēi Ad alteꝰ nō q nō ꝑ q̄litꝰ forme Oꝫ ꝯ q̄li
tatꝰ ade vm si ie q̄litꝰ ꝑ sꝫ solo sufficerent et
sꝫ ꝯ gallina ꝯ oīꝰ anete ꝯ bn decet ꝯtubare
pullos suos sꝫ ꝯ oīꝰ suꝰ cū ipa amisteret eadꝫ
ꝑ ꝑoꝛ oīꝰ suꝰ A oīꝰ anete ꝯtꝫ i ꝯnatoē forme
tꝫ ꝯ q̄reit vꝰ seminalꝰ q i ouo ē amistrata
a ꝯfiante ut ab anetario q vna cū q̄litatꝰ dispodꝫ
educit illa ul illa forma sim̄ q ꝑ ia vꝰ seminalꝰ
ē ꝯni amistrata ab agente eiꝰ ul eiꝰ spēi Oꝫ d
alipd an hꝫ di ouū ꝯ posꝫ applicari tēꝫ q ꝯtubareᶻ
Ad id dᶻ q nō A tē ꝫ ia qᶻ ad ꝯtubandꝫ ouū
2qrit ꝯ dicta hūditas nō ꝯni plꝰ ē ꝯdcta

sterilitas quam humiditas. Immo satis difficile esset hoc concludere omnino experiri licet forte hoc possit videri in volucribus quia ova semine diu conservato sub uberibus solet excubare pullos faciens [illegible] propter hoc. Ad argumentum quando forma in semine adest potest in dicitur quod ista est diversis dispositionibus materie quia materie sunt alias dispositiones et dispositiones diversas recipere seu in esse productum licet forte in qualitatibus in esse qualitas sub eius specie. Et quando ulterius dicitur quod [illegible] sit quod ita in dispositiones dependent ab agentibus supercelestibus verum ita inferiora dependent superiora quo ad speciem. Dicitur quod eis dominantur a superioribus quo ad individua.

Cum ita dicta diversitas formarum non sit diversitate qualitatum dispositionum anime quod sic sit quod per separationem anime intellective a materia debet introduci forma sensitiva nobilissima quia dispositiones que ibi remanent sunt similiores dispositionibus requisitis ad operationes anime sensitive quam alicuius forme in qua prius introducitur quam introducere formam cadaveris. Confirmatur nam sic quod per [illegible] in materia asini prius introduceretur forma vegetativa quam sensitiva quia materia embrionis asini prius disponitur per receptionem anime vegetative et precedit operationem anime vegetative quam sensitive. Ergo prius tempore recipit animam vegetativam quam sensitivam quia si prius tempore per quod materia est disposita per introductione forme vegetative introduceretur forma sensitiva ipsa fuisset ibi esset sine ullam operationem ibi exerceret. Ad argumentum quando diversitas formarum in [illegible] adest quod sit in [illegible] adest dicitur [illegible] quod [illegible] esse hoc sunt plures dispositiones requisite [illegible] sensitive [illegible]. Et [illegible] quod non est dubium quin in dispositiones sunt nobis locus quia in sub quo stetit forma que prius introducebatur et [illegible] quam prius introducebatur [illegible] anime sensitive et ergo [illegible] ibi est [illegible] non esse hoc non est alicuius [illegible] per animam sensitivam [illegible] corruptionem seu morte hoc fit tamen disgregatio [illegible] subtilitatem [illegible] completio non sufficeret [illegible] forme vitalis. Ad confirmationem dicitur credo quod prius introducitur anima vegetativa quam sensitiva et dicunt isti quod [illegible] anime sensitive vegetativa [illegible] fit [illegible] non [illegible] quod non [illegible] quam [illegible] introduceretur forma sensitiva [illegible] dicunt alii credo quod materia prius disponitur [illegible] vitalis vegetative. Dicitur quod qua statim materia sic est disposita introducitur forma sensitiva licet non statim [illegible] non fuisset [illegible] organisat ipsum corpus dicte dispositiones propter exercicio suarum operacionum. Ad 2m cum arguitur per diversitatem dispositionum non arguitur diversitas formarum quia potest fieri quod eadem esset forma in oculo et quod in capite et eadem in cerebro quia in corde quemadmodum quod sunt in corde [illegible] et sunt multe forme substanciales et potest fieri quod eadem est dispositio in cerebro et [illegible] alia in corde et eadem in pede quod in oculo alias enim in pede dispositio sicut et in oculo quod non est dicendum. Ad 3m cum arguitur quod ipsum non sequitur ad hoc [illegible] conformitatem dispositionum educentes aliquam formam que est heterogenea esse debeat esse heterogenee. Ad quartum modo quando dicitur quod dispositiones educentes [illegible] in partibus sunt sibi opposite in omnibus suis partibus et per introductionem forme ipsam reducit eas ad diversitatem etherogenitatem suam quam forma exigit suis operacionibus. Sed non videtur esse verum quia tunc non esset causa quare in embrione hominis asini porci introducitur forma asini quia eadem forma non enim potest quia [illegible] dispositio est [illegible] forma asini et non propria forma quod exigit [illegible] dispositio utrique est heterogenea [illegible] esse [illegible] forme asini quam forme equi [illegible] enim quod in illa materia introducitur [illegible] illa forma quia [illegible] dispositio [illegible] est [illegible] iste forme [illegible] suarum operacionum media dispositio heterogenea est [illegible] forme [illegible] suarum operacionum mediante dispositione. Concedo [illegible] et alii quod forma potest stare sub dispositione [illegible] sunt dispositiones [illegible] est [illegible] et tamen non potest stare sub complexione in omnibus partibus consimili disposita quia alia dispositio requiritur in oculo quam in pede. Dicitur ergo alii quod [illegible] sunt dispositiones que radicaliter educentes quod sunt heterogenee in omnibus partibus. Et [illegible] est dispositio [illegible] que organisat ipsum corpus et isti consequenter dicunt quod dispositiones radicaliter educentes sunt complexiones in oculo et in pede licet non organisantes. Sed hoc [illegible] non videtur esse verum quia iste complexiones [illegible] sunt [illegible] ducte ad [illegible] medium non non videtur quod in eadem parte corporis essent due calidites in [illegible] [illegible] [illegible] dicitur ergo [illegible] quod [illegible] [illegible] dispositiones. Sed [illegible] una dispositio [illegible] que una [illegible] educit forma heterogenea. Contra dicunt isti quod non ad diversitatem [illegible] dispositionum [illegible] formarum. Sed ad diversitatem formarum dispositionum non [illegible] [illegible] [illegible] que sunt [illegible] forme [illegible] suarum operacionum. [illegible] dispositiones in oculo et pede et aliis membris [illegible] [illegible] que sufficiunt [illegible] forme [illegible] suarum operacionum. [illegible] non [illegible] quod tales dispositiones educant diversas formas [illegible] quibus eiusdem forme [illegible] [illegible] ad mentem doctorum et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] tacta est in [illegible]

Utrum materia prima que est subiectum contrariarum transmutationum naturalis est in potentia ad actum forme substantialis et etiam accidentalis

Notandum primo quod materia prima multis modis nominatur secundum multas et varias eius consyderationes. Consyderatur enim uno modo materia prima ut est ens in pura potentia et sic dicitur materia prima. Alio modo consyderatur ut in se formas substantiales et accidentales et sic dicitur primum subiectum. Tertio modo consyderatur prout est abstracta et sic dicitur yle [illegible] quid sit yle non est determinare possibile. Alio modo consyderatur ut est omnium corporum naturalium fundamentum quia omnes res fundamentaliter conveniunt et subsistunt a materia prima et sic dicitur origo. Alio modo consyderatur ut est occulta quoad aspectus et sic dicitur tenebris involuta. Alio modo [illegible] naturalis. Alio modo nominatur ab aliquibus [illegible] quod spiritus domini ferebatur super aquas id est super materiam [illegible] fore introducendo. Secundo notandum quod duplex est subiectum scilicet denominationis et inhesionis et hic dicitur capi pro subiecto inhesionis. Ulterius notandum quod duplex est potentia scilicet activa et passiva. Potentia activa est qua transmutat alia. Passiva qua transmutatur. Activa est duplex secundum qualitates que corrumpunt alia in agendo [illegible] est qua corrumpitur ab alia. Sic etiam duplex est potentia passiva secundum qualitates que subiectum [illegible] ad dispositionem [illegible] actio corpori in passivo. Ultimo notandum quod materia capitur multis modis. Uno modo pro omni eo quod natum est esse subiectum alicuius forme vel dispositionis et sic etiam dicitur materia [illegible]. Alio modo capitur pro eo quod natum est esse subiectum alicuius generationis substantialis et corruptionis substantialis et alicuius mutationis [illegible] in generationem vel corruptionem.

Conclusio prima: materia prima est subiectum contrariarum transmutationum naturalium quia nec materia mea nec materia tua nec ulla alia materia [illegible] omnium transmutationum naturalium. Secunda conclusio: non contrariarum transmutationum naturalium materia prima est subiectum eadem [illegible] quia motus circularis celi est transmutatio naturalis tamen materia prima specie capta non est eius subiectum cum celum non habeat materiam. Similiter [illegible] est transmutatio naturalis tamen eius subiectum non est materia prima specie capta. Tertia conclusio: contrariarum transmutationum naturalium materia prima est subiectum large loquendo de materia prima quia omnes res corporales [illegible] subiectum naturale in se corpore aliquam dispositionem [illegible].

Quarta conclusio: contrariarum transmutationum substantialium materia prima est subiectum specie capta patet quia vel res est generabilis vel corruptibilis. Si generabilis tunc est forma cuius subiectum est materia prima. Si corruptibilis tunc

Subiectum [illegible] inhesionis et est du[illegible]

est forma que coniungitur et sic materia prima est subiectum. Septima conclusio
materia prima non est potentia activa nec sufficiens nec insufficiens forme
substantialis vel etiam accidentalis. Patet quia materia prima nullius est activa
sicut probatum est. Octava conclusio materia prima non est potentia passiva
insufficiens respectu forme. Patet quia ipsa non disponit se ipsam per motus ad receptionem
forme. Sed hoc faciunt qualitates dispositive. Nona conclusio materia
prima est potentia passiva respectu forme substantialis. Patet quia est subiectum
recipiens ipsius forme. Octava conclusio licet materia prima
est potentia passiva sufficiens respectu aliquarum forme accidentalis. Patet primo quia
ipsa forma substantialis dicitur ab informando et informat aliquid
et non ad se materiam primam. Secundo patet quia materia est quoddam compositum
aliquarum autem forme accidentales sunt in composito inherent materie
prime ut quantitas non quia iam inheret toti composito. Unde tamen quod
accidentia complexiones materiales que consequuntur materiam et forma componentes inherent
ipsi materie prime simpliciter loquendo. Nona conclusio et ultima
materia prima est ad formam educendam in potentia. Patet quia materia prima
est subiectum seu potentia nata in se recipere formam educendam simpliciter
loquendo forma non potest stare nuda in conclusione va-
Contra conclusiones septima materia prima est potentia activa forme substantialis quia
forma substantialis in ipsa materie non producit eam et quia forma
producit formas accidentales que inherent non et materia concurrit active ad
productionem formarum substantialium. Tertia quia non est de dupplicitate propositionis quod
quod aliqui voluerunt dicere ut Lanzeticus de Landame quod materia etiam
active concurrit ad productionem forme. Et non quod non inest agenti
particularis rei aliquid est principale concurrens ad productionem forme et ideo non
videtur esse in tali prima non enim videtur per qualitates dispositivas quod sic
etiam concurrit ad productionem substantie quod in sufficiente excedit ipsa
accidentia in nobilitate. Sed hoc non videtur esse verum quia forma non substantialis
videtur de aliis una prima activa et nullo passiva sed ut non causa
videtur de aliis passiva non tamen activa ita autem non videtur esse de
quod materia prima Scoto dicunt alii et magis probatur quod ipsa materia non
concurrit ad formam non est possibile quod ipsa respectu formarum substantialium
sed forma respectu formarum accidentalium quia non agunt proprium
sed dant aliquid producentes forme accidentalis inherente autem in ipsa
sed propter producentes est concurrens ad productionem forme tamen per
dicere ut ipse qualitates dispositive quod in sufficiente sunt in producendo
substantia producunt substantiam divino tamen per virtute aliquo nobiliore
sed est deus et alia etiam superiora superceleste propter hoc per (?) rationes
ad argumentum Contra conclusionem octavam materia prima est potentia activa insufficiens
respectu forme quia ipsa materia prima concurrit ab agente ut
ab ipso deo in potentia activa insufficiens dicitur ita quod dicunt potentie active

Istud Marsilius tenens contra [illegible] unde in distinctione dicit quod potentia activa que dirigit ab actu sive aggregato non ipsa materia non est potentia activa ut dictum est. Contra istos doctores materia prima non est in potentia ad formam generandam quia sicut vel esset in potentia ad omnes vel ad aliquas non primum quia sic frustra esset sine quod ad totam eius partem vel aliquam formam non habet ut ad formam separata nec aliquas et aliquas non quia non videtur ratio quare potius unam sit in potentia quam unam aliam. [illegible] dicit quod ipsa materia prima unam cuiuslibet forme sub corruptione sub generande [illegible] est in potentia simpliciter loquendo quia omnes habet ut [illegible] potentia divina quia omnes forme prius fuerunt in ea sicut corrupte [illegible] naturaliter loquendo [illegible] dicit quod materia prima est in potentia unam cuiuslibet forme [illegible] naturaliter loquendo materia non est forma corrupta [illegible] ipsa materia prima est in potentia [illegible] cuiuslibet forme ad quam actu disponit et est in potentia remota unam forme ad quam [illegible] per [illegible] disponit. [illegible] materia prima est in potentia ad formam vel ad potentiam est materia vel aliquid superadditum ipsi materie [illegible] non materia [illegible] quantitate quod materie accidit esse potentiam unam forme non [illegible] accidit [illegible] ut est quantitas superadditum quia [illegible] est potentia [illegible] vel non [illegible] materia [illegible] non [illegible] fit [illegible] Marsilius dicit quod materia prima [illegible] in potentia [illegible] quantitate dicit quod quantitate [illegible] ad [illegible] id non potentia accidit [illegible] materia quia [illegible] ipsa [illegible] est [illegible] quia [illegible] potentia quot aliquale unam ad actum [illegible] quot [illegible] materia [illegible] quod [illegible] adventu forme materia non corrumpitur [illegible] ipsa potentia corrumpitur [illegible] quia [illegible] adventu forme [illegible] corrumpitur potentia [illegible] quod ipsa materia [illegible] non est in potentia ad illam formam unam [illegible] filius corrumpitur [illegible] non corrumpitur [illegible]

Utrum privatio est materia privata

Notandum primo quod privatio [illegible] modis [illegible] privatio [illegible] est actus privantis [illegible] privatio materie [illegible] est [illegible] ipsa materia privata ab illa forma [illegible] non privatio [illegible] forma [illegible] esse in materia [illegible] non est in materia [illegible] non privatio [illegible] est

Sed hic sunt [illegible] 2o modo est predicatio [illegible] subiecto quod non sit concreta forma que nata est inesse sed ut sic concreta forma stet denominative. Quarto modo [illegible] id est quod careat. Volunt dicere quod omnis predicata dicitur esse una forma carens que nata est inesse. Et [illegible] forma carens [illegible] carens forma quia ergo [illegible] carens est [illegible] includens negationem et sic forma in distributione et valet [illegible] ista omni forma carens non hoc natura est simplex quod sunt alique ista omni forma carens quia [illegible] nullam inest formam et stat [illegible] natura non permittit quod ipsa ista est per se [illegible] et [illegible] non [illegible] stat [illegible] in ista et [illegible] quod sit informata quomodo sit non esse informata ipsa in [illegible]. Contra hoc [illegible] ista forma caret omni forma [illegible] impedimentum [illegible] forma stat denominative et [illegible] ista forma concreta forma caret. Volunt dicere [illegible] aliquid sunt [illegible] in [illegible] concretum et abstractum pro eodem supponunt sicut homo humanitas, deus deitas supponunt pro eodem. Et dicunt non solum concretum et abstractum ambo supponunt et abstractum non [illegible] ut sit aliquid distinctum ab eo pro quo concretum supponit et concretum et abstractum pro eo supponunt sicut homo humanitas, deus deitas et eodem concretum [illegible]. Sed [illegible] abstractum non supponit [illegible] predicato et [illegible] verificatur de [illegible] [illegible] et [illegible] paternitas. Volunt [illegible] paternitas [illegible] non [illegible] [illegible] pro eodem non supponit [illegible] ut [illegible] abstractum pro eodem supponit [illegible] et paternitas supponit pro eodem. 3o modo quod concretum et abstractum ambo supponunt et abstractum non [illegible] pro quo supponit concretum et [illegible] abstractum pro eo supponit [illegible] et [illegible] de eodem.

Tercio notat [illegible] predicatio sit ista forma [illegible] predicato non est ista predicata forma [illegible] [illegible] ista [illegible] alio a ista [illegible] ista est predicatio [illegible] concreta forma caret que nata est inesse [illegible] [illegible] est [illegible] eadem predicato 3o modo [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible] ista predicata forma [illegible] nullam inest formam [illegible] ista est inesse [illegible] predicato [illegible] non [illegible] nullam formam inesse est natura simplex ergo [illegible] [illegible] predicato sit ista [illegible] non est ista predicata forma. Sed est ista forma predicata [illegible].

Contra [illegible] [illegible] predicatio non est ista quia ista est [illegible] et predicatio non est [illegible] [illegible] quia nulla ista forma que nata est inesse [illegible] predicatur [illegible] ista predicatio est [illegible] quia [illegible] forma caret que non esset [illegible] [illegible] predicatio non sit [illegible] predicatio est ista [illegible] est [illegible]. Volo [illegible] quod predicatio non est [illegible] predicatio quia nulla forma [illegible] non sit [illegible] nata est inesse [illegible] caret. [illegible] predicatio est [illegible] [illegible] [illegible] ista [illegible] ista predicato [illegible] est [illegible] [illegible] ergo predicatio est [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] in modo [illegible] [illegible] [illegible] predicato [illegible] [illegible] quod [illegible] non [illegible] quia [illegible] [illegible] distinctive quia [illegible] predicato [illegible] [illegible] sunt [illegible] vel subiectum carens forma substantiali quod natum est [illegible] non tamen [illegible] esse hic secundum [illegible] et in toto [illegible] non meretur dici privatio. Vel potest quod recipit privationem in abstracto. Ad 2m dicitur privatio non est [illegible] quia materia est subiectum privationis aut non est subiectum quia privatio ut dicit [illegible] non est subiectum nec accidens. Ad 3m dicitur quod [illegible] voluit quod privatio non est substantia [illegible] ut esset accidens. Ad 4m dicitur quod ipsa materia [illegible] inclinatur ad aliam substantiam ut ad [illegible] formam quia appetit naturali appetitu ut probabitur in questione sequenti. Ad 5m privatio non est [illegible] privata forma quia Aristoteles dicit [illegible] quod non potest distinctionem inter materiam et privationem quod non esset nisi esset [illegible] sed dicimus quod materiam et privationem aliud esse dicimus. Ad argumentum [illegible] dicit quod Aristoteles voluit quod Plato [illegible] debuisset distinxisse [illegible] inter materiam et privationem quod non fecit [illegible]. Ad 2m ignorantia non est ignorantia [illegible] ut privatio est [illegible] privata [illegible] quia non est [illegible] duplex [illegible] quia quis sepius diligit ignorantiam [illegible] non diligit ignorantiam [illegible]. Confirmatur [illegible] veritas non est [illegible] ut privatio [illegible] quia non est [illegible] duplex [illegible] veritas. Ad argumentum [illegible] quod sepius diligit ignorantiam quam [illegible] diligit [illegible] ignorantiam [illegible] ignorantiam diligat [illegible] ignorantia [illegible] in abstractione ignorantia non est. Ad [illegible] veritas [illegible] veritas [illegible] et dicit quod Aristoteles sepius [illegible] non [illegible] ut [illegible] quod ipse recipit veritatem abstractive ita quod veritas abstractive non fit [illegible] est [illegible] quia veritas abstractive [illegible] est [illegible]

Utrum materia appetit formam

Notandum quod duplex est forma scilicet prima et 2a. Forma prima est que presupponit a natura in suis operationibus et de ea dictum est [illegible]. Secunda est [illegible] quia opera artificis [illegible] sunt [illegible] presupponit in artificio ut sunt ligna et lapides [illegible] domus. [illegible] quod appetitus in genere [illegible] est inclinatio rei in suum bonum verum vel apparens. Et est duplex scilicet naturalis et animalis. Appetitus naturalis est inclinatio rei in suum bonum verum vel apparens [illegible] appetitus [illegible] motus lapidis deorsum non fit appetitu animali sed [illegible] fiat

cum cognitione appetendi omnia ut est ipse deus tamen non fit cum cognitione
proprie appetentis quia lapis qui est proprie appetens suum motum non cognoscit
ipsum cum lapis sit potentia non cognitiva seu cognoscitiva. Sed appetitus
naturalis est inclinatio rei in suum bonum conveniens quae fit per cognitionem primam
ipsius proprie appetentis. Cum motus lapidis deorsum fit appetitu naturali quia fit ac si fieret ac
naturali sed quia fit sine cognitione lapidis qui est proprie appetens. Cum autem
motus hominis qui cadit deorsum de aliquo edificio fit per appetitum
naturalem sed quia licet non fit cadens nolentis eius motum tamen iste motus
fit ac si fieret per cognitionem primam. Ulterius dicitur quod appetitus naturalis
est duplex quidam est in actu primo et est inclinatio imperfectorum ad perfectiones
ad quas sunt in potentia acquirendas. Et iste dicitur esse desiderium vel
appetitus desiderii. Alius est in actu secundo et est inclinatio perfectorum
ad perfectiones habitas conservandas vel sustentandas. Et iste appetitus dicitur
esse appetitus complacentie. Conclusio prima materia non appetit formam
quam secum habet materia appetit formam. Probatur materia omnem formam possibilem et
imaginabilem appetit modo non est sic quia aliqua est forma imaginabilis
quae materie est impossibilis cum imaginatio sit possibilium modo illam non appetit
ipsa materia quia materia in suo appetitu dirigitur ab appetitu infallibili
videlicet ab ipso deo qui non inclinat nec dirigit nisi ad possibile. 2a conclusio
materia non appetit formam appetitu animali etiam secundum utrumque
Probatur quia appetitus animalis presupponit cognitionem modo materia prima est sua
non cognoscens. 3a conclusio secundum utrumque materia prima appetit
formam quam habet per modum complacentie et formam quam non habet per modum
desiderii. Probatur primo quia appetitus naturalis non presupponit cognitionem
ut materia predicta in appetitu naturali appetit formam quam habet per modum
complacentie quia materia prima conservatur ad illam conservandam. Et secundo
formam quam non habet sed nata est habere dicitur appetitus per modum desiderii
quia illam desiderat habere. Ex quibus videtur patere quod in idem materia appetit formam
cum formam appetat sua [illegible]. Dubium est utrum quae fiat appellatio
voluntatis [illegible] adhuc requireret cognitionem [illegible] non tamen appetit ut in potentia
appetitum naturalem non importat actum requirentem cognitionem in [illegible]
Et quo [illegible] quia cum appetit formam [illegible] appetitu [illegible] ut in potentia
appetitu animali. Contra dictorum appetitus animalis si staret sic quod
si voluntas esset destituta ab intellectu quod ipsa voluntas non appeteret
aliud. Probatur quia ipsa non cognosceret in statu et non inclinaret in aliquid
cum cognitione prima in diversa mala. Ad id dicitur non admittendo
casum quia implicat contradictionem quia in dicto appetitus naturalis data est sine
alia opinione. Sed tamen admissa suppositione dicitur quod [illegible] dicitur
inclinatio rei in suum bonum conveniens ut apparens cum cognitione prima
proprie appetentis vel actus sine appetendi modo licet voluntas non

naturali quia fit ac si fieret ac
fieret per cognitionem primam
ipsius proprie appetentis

non compossibilitat cum intellectu quod est sibi appropriatum id est compossibilitat

Contra istorum 2a materia non appetit formam secundum appellatores quia sic maxime eo quod perficitur per formam sed hoc non quia sic vel essentialiter vel accidentaliter non essentialiter quia sic una haberet illa vel illa forma ipsa esset eius perfectio essentialis vel accidentalis ut alia forma est substantia non non videtur quomodo ipsa perficiatur accidentaliter cum non sit accidens [illegible] non quod forma perficit materiam est [illegible] forma [illegible] ipsi materie a forma est accidentale sed forma perficit materiam essentialiter accidentaliter. Dicendum vero est equale sed forma perficit materiam essentialiter pro hoc ad argumentum [illegible] aliorum dicitur quod perficit eam accidentaliter quia continuat sed eam compositam esse informatam [illegible] forma [illegible] sunt accidentia quia accidentia [illegible] ideo [illegible] materia [illegible] non videtur [illegible] ipsa perficit eam accidentaliter quia compositum [illegible] sunt accidentalia et accidentaliter [illegible] materia. Et haberet simile exemplum de [illegible] divinis esse [illegible] perficiunt divinitatem accidentaliter cum divine sunt substantie. Sed contra [illegible] esse informatum [illegible] perfectionum quia conveniunt deo non quia dicuntur perfectiones est deo attribuendum. Ideo id quod [illegible] dicuntur perfectiones semper est deo attribuendum [illegible] esse informatum dicuntur perfectiones sunt [illegible] et non semper et ergo [illegible] dei non dicuntur perfectiones [illegible] [illegible] [illegible] dicuntur perfectiones ut [illegible] [illegible] et [illegible] quia [illegible] illarum perfectionum dicuntur in deo [illegible]

Contra illa pluralium materia non perficitur accidentaliter a forma quia sic vel finite vel infinite non 2um quia quorum perfectio accidentalis [illegible] finita est ut finite quia sic sit ut [illegible] et sic quod forma accidentalis eam perficeret sicut forma substantialis [illegible] quia [illegible] quia perficit formam substantialem ut [illegible] et formam accidentalem ut duo et sic [illegible] accidentalis dato deus in duplo nobiliorem posset facere et id erit in duplo perfectius [illegible] quod perficeret ut duo et id [illegible] perficit ut [illegible] et equaliter est substantia. Ideo id dicitur quod materia perficitur infinite a forma aliorum et sic est [illegible] aliorum quia perficit. Contra [illegible] sed substantia formam perficit ut 4or et data [illegible] perficeret ut duo et deus non posset producere [illegible] nobiliorem in duplo quia et id perficeret ut [illegible] et esset substantia et non [illegible]. Aliud pro [illegible] credo quod deus possit producere [illegible] quod [illegible] perficit ut 4or et [illegible] quod [illegible] eam perficit magis quam ad minus [illegible] non [illegible] quod ad perfectionem [illegible] [illegible] sit perfectum ut 4or [illegible] [illegible] perfectius est [illegible] [illegible] capit albedo [illegible] et [illegible] ut [illegible] [illegible] est ut 4or [illegible] albedo [illegible] perfectio est [illegible]. [illegible] si materia appetit formam vel [illegible] appeteret [illegible] vel [illegible] non [illegible] quia per unam plus perficitur quam per aliam [illegible] plus appetit [illegible] quia materia est [illegible] suus appetitus non [illegible] est [illegible]

sive equaliter se habet ad omnes formas. Et etiam si magis appeteret
unam quam aliam tunc appetitus materie esset interminabilis et consumptibilis.
Confirmatur: si materia appeteret formam vel formas unam vel plures et
non formas unam quia tunc violentaretur recipiendo aliam nec plures
quia sic vel appeteret eas simul vel successive non simul quia tunc appeteret
impossibile quod impossibile sit eam simul habere plures formas nec successive quia
non videtur eam successionem. Ad secundum dicitur quod sicut est composite
materie ipsa equaliter appetit omnes unde sicut est composite sive ipsa
appetit perfecta et imperfecta appetit sic appetitum talem quo ipsa
materia [illegible] quod [illegible]. Alio modo de appetitu actuali qui est dispositionibus
materie propria et non propria forma tunc dicitur quod ipsa materia plus
appetit unam quam aliam quia ad receptionem unius est magis disposita
quam ad receptionem alterius. Et sic patet quod iste appetitus actualis
ipsius materie est interminabilis et consumptibilis. Ad confirmationem quando si materia
dicitur quod plures et quando sic tunc dicitur quod appetit simul plures et ut
tamen sunt determinate sic appetit quia sic et sic habet appetitum ad
diversas formas nec ideo non appetit impossibile. Et si sic sunt determinate
tamen simul tunc dicitur quod non appetit simul plures quia id est impossibile
et quando quod est tamen dicitur quod tamen successionem est dicendum sic dicatur.
Ad tertium: si materia appeteret formam tunc haberet naturalem inclinationem ad
formam. Contra quia sic tunc si deus separaret materiam a forma ipsa appeteret
et haberet inclinationem materie quia appeteret ad id ad quod [illegible] res
habet inclinationem. Secundo contra [illegible] quia ad quod deus assumit
re ad id naturaliter inclinatur non agitur quia id [illegible] quia voluntati
efficaci dei vel consistit. Confirmatur: si materia appeteret formam sequeretur
quod resurrectio mortuorum naturalis esset possibiliter [illegible] quod id
corporis tunc de ipso hoc meritum fidei non habet meritum ubi
ratio humana prebet experimentum. Et conceditur quia cuiuslibet forma et
materia habet inclinationem ad se [illegible] et in potentia non sufficit quod
sufficit quod aliqua materia habebit illam formam quod ea desit in forma
illa materie. Primo modo dicitur quod deus agit contra naturam intelligitur
modo quod ipse operatur contra naturalem inclinationem rei et ideo materia
deus non agit contra naturam quia deus [illegible] agit ad id ad quod res habet
inclinationem. Unde deus ad quamcumque operationem aliquam rem assumit
ad illam tamen res inclinatur. Contra quod si deus vellet [illegible]
[illegible] movere [illegible] motus esset sibi naturalis. Alio modo deus agit contra
naturam intelligitur quod ipse faciat aliquid quod [illegible] et [illegible] cursum
nature non fieret et ideo modo deus separando formam a materia agit contra
naturam quia facit aliquid quod non fieret [illegible] cursum nature. Ad quartum
[illegible] etiam [illegible] quod [illegible] quod ipsa materia vel forma inclinatur
ad [illegible]. Et [illegible] deus efficaciter non vult [illegible] ad hoc inclinatur

Ad quesitum dicitur [illegible] ut iacet. Dico quod materia et forma illius eiusdem sicut materia et forma corrupta non inclinat ad se. Unde materia non appetit formam corruptam seu separatam quia iam utraque non potest sibi uniri nec materia desiderat formam immaterialem appetit ut dictum est probatione. Sed solum appetit illa que est sibi propria et talis forma corrupta seu separata est improprie materie. Item si materia appeteret formam tunc appeteret eam recipere et appeteret pati modo pati dicit imperfectionem et appeteret imperfectionem. Consequens falsum. Item materia huiusmodi non appetit formam quam non habet per modum desiderii quia sic tunc appeteret suam imperfectionem quia illa est imperfectio eius et appeteret suam imperfectionem. Consequens falsum. Item materia appetitu naturali non appetit quod non habet quod non habet violento appetitu quo naturale [illegible] quia si unum dicitur est contrarium tunc esset aliquis. Ad alium [illegible] quod appetit eam recipere et [illegible] quod appetit pati et habet aliquid propter hoc imperfectionem [illegible] plus [illegible] contrahit [illegible]. Ad quartum [illegible] quia potest [illegible] [illegible] [illegible] bene [illegible] quod appetit aliquid quod [illegible] perfectionem. Sed non appetit imperfectionem. Ad quintum [illegible] non habet [illegible] non habet violento [illegible] et quando si unum dicitur [illegible] quod hoc est [illegible] ad unum potest [illegible] ad [illegible]. Et etiam appetitus naturalis et appetitus violentus non sunt contraria quia appetitus violentus non est modo iste quod [illegible] est [illegible] est [illegible].

V omne ens appetit se permanere i

Videndum primo et supponendum quod debet tria precedentia quorum primum sit appetitus scilicet naturalis et animalis. Secundo notandum quod duplex est appetitus scilicet naturalis et animalis. Unde appetitus naturalis est solum fertur in bonum verum. Unde talis in re dirigitur ab agente intellectuali quod errare non potest sicut aut non dirigitur in bonum apparens et non verum. Unde appetitus animalis et etiam naturalis non fertur in malum sub ratione mali acceptatione. Sed aliquis appetitus animalis bene fertur in malum sub ratione mali [illegible]. Tertio notandum quod appetitus [illegible] non est [illegible] quia potest tamen in bonum apparens et malum apparens acceptabile [illegible] dicto quia appetitus acceptatione solum fertur in bonum ut apparens bonum. Unde appetitus [illegible] [illegible] quia [illegible] ratione alicuius acceptatione potest id acceptare et etiam supponendum acceptorum. Unde appetitus animalis datus est animalibus ut prosequantur [illegible] et fugiant nociva modo si appetitus potest acceptare malum sub ratione mali tunc non esset datus animali ut propter hoc prosequeretur

quibus vel displicibus dicitur fugere Secundo patet quia ut in quibus acceptare
Sed contra tamen appetitus animalis esset deceptus a deo sed cum naturalis
et ideo per naturalis non fertur nisi in bonum Unde ita et appetitus animalis
Ad id dicitur quod primo est possibile quod in appetitu animali non semper quod
dicatur ipsum decipiens sed esset quia ideo agunt contra nisi ea semper
est erronea In appetitu autem naturali non contingit nisi ipsum decipiens
ut deus et res non deus numquam fallit in suo iudicio Unde quia quis
in appetitu animali semper fertur in malum hoc non sit ratione decipientis
Sed ratione ipsius cognoscentis qui semper in suis operationibus errat
Conclusio prima non omne ens appetit se perpetuo manere appetitu
animali quia natura aliqui se ipsos interficiunt et isti appetunt se non
esse Item hoc non est appetitu naturali qui fertur quidem in bonum apparens
semper Unde isti credentes se liberari a miseriis se interficiunt
et id appetunt eis bonum Unde tamen quod dicit albertus quod illi non
appetunt se non esse sed appetunt miseria seu miseratione carere
non esse et habetur exemplum in antiquis veteribus qui duxerunt tedium
de vita carere Item si unus vellet unam inferre lamentaret
et clamaret **Secunda conclusio** quod omne ens appetit se perpetuo manere
appetitu naturali et a natura propria quia omne ens appetit appetitu
primo enti quantum est sibi possibile Secundo celi Sed omne ens in hoc
quod permaneret durat in hoc autem quod durat ipsum appetitur primo
enti quantum est sibi possibile in quo videtur Confirmatur quia videmus in
experientia quod quodlibet corpus possibile resistit volenti ipsum corrumpere
quod non esset si non appeteret se perpetuo manere Tertia conclusio a natura
sua propria quod stat bene quod aliquod ens in actu tamen a natura quidem
appetat appetitu naturali se non permanere Unde si totum universum
bonum esset forma unius et corrumpi sed ad hoc inclinaret appetitu
naturali ~~se non permanere~~ inclinare quodlibet ens magis appetit bonum
commune quam bonum proprium quo appetitu naturali **Quarta conclusio**
non omne ens appetit se perpetuo manere perpetue secundum individuum quia
quod id est impossibile enti et quod appetitus naturalis non est frustra in speciebus
in generabilibus virtutes generatorum Conclusio quinta si omne ens appetit perpetuo manere
perpetue hoc non stat in individuo sed in eo specie per se abungatori
generationis Unde videmus animalia semper permanere per speciem sunt in
individuis Sed tamen in specie habendi animalia perfecta magis perfecte ita
quod perfecta magis perfecte animalia ut hoc animalia stat quod tamen eo videtur
sed quod animalia appetunt perpetuari in specie Unde dicitur secundo de anima
sed natura divina videns entia naturalia non posse perpetuari secundum
individua dedit eis talem virtutem quod possunt generare sibi simile
et perpetuari secundum speciem Contra generationem Secundo si aliquod ens appeteret
se permanere magis ideo quod durare esset duplex perfectio et
triplo magis durare esset triplex perfectio sed quod quia hic lapis

in triplo esset perfectio caloris quam [illegible] per regulam topicam sic simpliciter ad simpliciter ita magis ad magis et maxime ad maxime. Sed arguitur de medio [illegible] adeo quod sit necessaria et quando per regulam topicam dicitur quod illa regula intelligitur in predicationibus con[illegible] sed non est in proposito cum iam sit accidens durare est perfectius. Item aliquid eius appetit se non permanere. Antecedens quia quodlibet eius naturale appetit suam perfectionem naturalem. Sed mors est corruptio naturalis in aliquo. Appetitur mori. Antecedens [illegible] mors dicitur naturalis et violenta ergo aliqua mors est naturalis. Consequentia [illegible] mors fit ab agente passo conferente [illegible] est naturalis. Antecedens quia in [illegible] morte [illegible] prima [illegible] ad hoc inclinatur in ipsa appetat habere aliam formam et quia iam non potest habere sine corruptione precedenti et appetit quod precedat corruptio. Ad [illegible] modo sit naturalis saltem isti qui moritur et quando quia mors dicitur [illegible] quod naturalis [illegible] in [illegible] ut ad modo dicitur naturalis que est magis violenta [illegible] Ad confirmationem [illegible] dicitur concedo bene quod mors est naturalis [illegible] non autem est naturalis isti qui moritur quia tale appetit se permanere. Item ad aliquid eius non appetit se permanere. Antecedens quia aliquid eius appetit [illegible] ad corruptionem et etiam appetit corrumpi [illegible] quia si aliquid appetit medium appetit et finem ordinatum ibi in medio. Sed antecedens quia aliquid appetitur [illegible] esse [illegible] et partibus [illegible] ad corruptionem. Consequens [illegible] quodlibet eius appetit se permanere [illegible] appetitus applicatus [illegible] a et b [illegible] quia si unum agit in aliud [illegible] ab [illegible] compassio in ducit corruptionem [illegible] appetit [illegible] b appetit suam corruptionem. Ad [illegible] bene stat bene quod aliquis appetat [illegible] et non [illegible] ut stat quod aliquis appetat [illegible] episcopatum [illegible] non appetat media per quas possit acquirere. Sed ad [illegible] appetitur [illegible] et non [illegible] ut multi appetunt multum bibere de vino [illegible] non appetunt [illegible] sed etiam in proposito multi appetunt dispositiones que disponunt ad corruptionem [illegible] non appetunt corruptionem. Ad [illegible] adeo quod [illegible] et causa [illegible] a appetat in b [illegible] hoc [illegible] sit [illegible] in [illegible] et non [illegible] corrumpere aliud quod corrumpitur [illegible] quedam mala hec quod [illegible] non intendit. Item [illegible] appetit se corrumpi [illegible] quia [illegible] naturale in [illegible] appropinquare senectute [illegible] corrumpit et [illegible] quod non esset [illegible] appetit se corrumpi [illegible] quod in historia [illegible] quod senex [illegible] senectute [illegible] non potest et in montibus altissimis [illegible] signa multa [illegible] in [illegible]

per alas suas vel per radices suas placet ex missas tamen sicut in igne
mittens corrumpi ex eo omnibus exultat alia forma Per hoc
ad argumentum non arbor dicit unius quod fiat hoc animal quod vult forme
suas spectat quia in terra in diminuendo sic in eo renovatur conservari
non possunt Alii dicunt quod forme corporum in terram se ibi calefaciunt
[illegible] minima talis quod fit corrumpi Contra primus quod contingit
quod aliqua res opera alicuius operatoris ad quod se sine ipsius corrumpere
Et ex hoc non sequitur quod appetat se corrumpi sed talis vult
in corpore agit ad assumendum humidum quo assumpto ipse fit corpus
sic ex fit forma Alii dicunt quod forme non corrumpit
sed corporum renovatur Contra generatio et aliquid ens appetit se
permanere perpetue quia si non tunc ens aliquod appetet se
non permanere quia volo quod ens appetat se permanere per 100
annos et quod deus velit convertet [illegible] quid an velit appetat se
permanere vel non in virtute [illegible] Et primo habet in virtute
Confirmatur quia quodlibet ens per [illegible] conservationem [illegible] in humido
radicali quando talis habet per amittere in [illegible] perpetue [illegible]
et non nisi hoc appetere [illegible] ad [illegible] quod aliquid [illegible]
primum ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forte sic
illud sicut salvatur [illegible] contra [illegible] [illegible] [illegible] ad argumentum
dicitur quod [illegible] conservat [illegible] illud [illegible] quod [illegible] non possunt
conservari [illegible] agentis sic non [illegible] sic [illegible] illud
ens appetit se permanere vel non [illegible] ens appetit se perma
nere quantum est sibi possibile et [illegible] non est possibile
[illegible] ad confirmationem dicitur quod [illegible] non est possibile [illegible] [illegible]
[illegible] quantum talis [illegible] [illegible] ens [illegible] [illegible]
sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nulla [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quando alia [illegible] [illegible] [illegible] in libro de [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] sic ita [illegible] [illegible] quod [illegible] ibi [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod possit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod valet [illegible]
[illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] nec ad esse [illegible]
nec [illegible] Et sic est finis primi libri physicorum [illegible]

[E]orum que fiunt quedam que fiunt secundum naturam quedam ab aliis causis

Postquam philosophus de principiis in primo libro rerum naturalium determinavit. In isto 2o determinat de principiis doctrine rerum naturalium videlicet de principiis i. [illegible] quia ex [illegible] rerum naturalium scilicet de natura causis ipsius et per accidens. Et continet iste liber sex capitula. In primo determinat de natura diffinitione et divisione. In 2o ostendit qualiter se habeant scientie naturales. In 3o determinat de causis ipsius naturalis. In 4o de causis per accidens scilicet casu et fortuna. In isto ostendit quod naturalis debet demonstrare per omnia genera causarum. In 6o determinat naturam agere propter finem et ostendit an necessitas in rebus proveniat ex parte finis vel ex parte materie. Illud primum ponit sub [illegible] Et ipse causas dat quas [illegible] dividitur in duo capitula i. in 1a parte ostendit quid sit natura. In 2o de quo dicta [illegible] primum capitulum dividitur in partes. In prima parte ostendit differentiam inter naturalia et artificialia concludendo ex ista dicta diffinitionem nature. In 2a parte ostendit quod natura est non per demonstrationem.

[Q]uestio 2m igitur physicorum que ponitur et circa primam partem primi capituli

[U]trum res naturales distinguuntur a rebus artificialibus

Notandum primo quod res naturalis dicitur multis modis. Primo altera natura ut materia vel forma. Alio modo dicitur res composita ex duabus naturis sicut est totum compositum. 3o modo res naturalis dicitur per dispositionem quanti forme sicut figuris. 4o modo est dispositio quanti forme et materie eius. 5o modo dicitur per dispositionem quanti materie. Pro quo notandum quod sunt in materia dispositio dicitur quanti materie que disponit ad introductionem nove forme vel conservationem forme precedentis. Modo calor est dispositio quanti materie quia disponit ad introductionem nove forme ut forme ignis. Notandum 2m dispositio aliqua est quanti materie que non est quanti forme. Sicut [illegible] caliditas est quanti materie que non est quanti forme eius. Notandum 3m aliquis motus est naturalis materie qui tamen sunt violentus forme sicut calefactio est motus quanti materie [illegible]

Nota dispositionem quanti forme
et disponit materiam ad susceptionem
forme

calefacto non est motus forme quibus primo huic consistit forma. Conclusio tertia res habens per se congruam materiam et formam vel dispositionem quantitatis materie vel forme et illo modo dicitur capi in proposito secundo modo dicitur quod ista distinctio quantum vult non est ad propositum hoc est aptus. Ergo quarto patet quod ista distinctio debet consequenter res quod debet in mente unum non esse ad. Ergo ultimo patet quod per istam debet esse distinctionem secundum sequens sic esse ista distinctio secundo modo quod res artificialis est ut agentis proprie agentis est res que fit simpliciter a casu quod ab arte proprie agentis vel a proprie agente mediante arte scilicet completive vel per actorem deliberatorem supplente vicem artis artis agentis proprie secundum quod [illegible] Ex primo est res [illegible] quod res in dicto debet capi ut [illegible] sed [illegible] vel plures quod faciunt unum per congregationem. Consequenter domus est res artificialis que est [illegible] res vel plures congregate habentes se aliquibus per arte. Consequenter [illegible] due domus non sunt res artificiales quia non sunt una res vel plures congregate. Consequenter ex dictis sequitur quod ~~[illegible]~~ sanitate est res artificialis quia fit simpliciter secundum artem. Consequenter statua est res artificialis que licet non fiat simpliciter ab agente tamen secundum quid. Unde id dicitur fieri simpliciter ab agente quod fit ita quod ante ea non fuit aliquid ipsius. Sed id dicitur fieri secundum quid quod aliquibus se habet [illegible] se ipsius non habuit si ars non congregasset modo licet statua non fit simpliciter quia prius fuit ista res tamen fit secundum quid quia aliquibus se habet ad figuram quam prius non habuit. Ergo ultimo patet quod aliqua est res talis est aqua vel vinum sicut panis patet nam aliqua est per figuram per arte secundum quod figuratum constituitur in quo [illegible] Sed panis secundum figuram fit ab arte et sicut vinum. Consequenter quantum non omnis res est [illegible] est artificialis que non [illegible] fit ab arte proprie agente [illegible] non. Consequenter [illegible] visio per [illegible] est res artificialis patet ex dictis. Consequenter [illegible] calces facti ab [illegible] non [illegible] arte non est res artificialis que non fit per arte sed per [illegible] qua sic ars. Consequenter [illegible] actus voluntatis sunt res artificiales que [illegible] arte [illegible] illa arte ad assentiendum [illegible] [illegible] de [illegible] volito est res artificialis. Consequenter nomen atque intellectus est [illegible] res artificialis patet de [illegible] non habet se sicut ars [illegible]. Consequenter decimo [illegible] sicut tela aranee non sunt res artificiales quia non fiunt per arte. Consequenter undecimo frumenta sicut vina quo ad

Res artificialis vel agentis proprie est res aliquibus se habens facta per proprie agentis quantum se non habet nisi arte proprie agentis contra casum [illegible]

fit simpliciter

fit secundum quid

subiectum non sunt res artificiales que non sunt complete ab arte
sed a natura Vnde [illegible] placenta sunt fermentata et vite disposita
ab arte et panis missi in celebrando sed natura agit complendo huius
factum Sed quarto notandum quod quadruplices vel quintuplices sunt effectus
primi quos natura incipit et complet ut equus Alii quos
aliquid incipit et natura complet ut fermentum et vina Alii
quos ars et natura simul complet ut sapa vbi enim mutat
natura coagulationem faciendo et ceteri ars faciendo formam Quarti
sunt quos natura incipit et ars complet ut domus Quinti
sunt quos ars incipit et ceteri complet ut camisia Ergo a fine
[illegible] est omnia [illegible] vel [illegible] sunt isti effectus sunt artes
que complent et finiunt per arte **Conclusio prima** aliqui res
artificiales a rebus distinguuntur artificialibus patet quia domus sunt [illegible]
a [illegible] rebus naturalibus sunt disposite et isti sunt ut sunt
ex materia et forma ut habet dispositiones quantitates forme ut materie

Sexaracibus Scilicet patet [illegible] de duabus ~~[illegible]~~ [illegible] **2a conclusio**
aliqui res sunt naturales et artificiales patet de duabus disparibus
quia sunt res naturales et ceteri artificiales sunto quod fierent per [illegible]
dispositiones [illegible] Contra iam est [illegible] omnes res naturales [illegible]
a naturalibus **2a conclusio** aliqui res artificiales non est res naturalis
sed plures [illegible] patet de domo **Tercia conclusio** [illegible] sita arte
est res naturalis vel plures res naturales patet iam conclusio in ductive
in singulis Contra [illegible] res artificiales et naturales sunt est di
stinctio realis et non realis patet ex iam conclusione Contra dicitur rei
artificiales sic staret sed quia res aliquo tempore erat res artificialis
et antea fuit et non fuit res artificialis quia natura vera [illegible]
est sublata et res artificiales [illegible] antea non fuit res artificialis
quia tunc erat res agricule [illegible] est operata vera [illegible] de
gradus [illegible] et quantas [illegible] est in [illegible] Contra conclusionem primam ille
res artificiales distinguuntur a rebus naturalibus quia si aliqui materie
figura esset et [illegible] sed hoc non quia figura esset [illegible] est res naturalis
quia est disposita quantitas forme vel forma non staret sub tali dispositione
violente Consequens [illegible] aliqui figura est res naturalis [illegible]
[illegible] quia non est [illegible] de vera [illegible] de alia et [illegible] de
figura [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] figura esse [illegible] Contra iam dispositionem dicitur [illegible] quantitas
forme quod disponunt pro conservatione forme [illegible] sic [illegible] [illegible]
figura esse [illegible] [illegible] et [illegible] quia aliqui figura disponit
pro conservatione forme quia [illegible] aliqui [illegible] [illegible] plus
[illegible] [illegible] plus sunt [illegible] [illegible] [illegible]
Contra conclusionem [illegible] aliqui est sita artificiales quod non est res naturalis

quintuplices sunt effectus
primi
secundi
tertii
quarti
quinti

Et tamen ipse calx est res artificialis cum non est res naturalis quia
non est producta a natura quia si sic tunc natura produceret calcem. Et hoc
non quia vel est vel quod non est non potest quia tunc est producta et
non producitur ut quod non est quod tunc calx producitur quando adhuc continue
stat in dispositione domus vel rupe. Ad idem arguitur dicendo quod calx non
sit res naturalis et quando quia sic. Dicitur duos negando quantum
quia si natura produceret calcem tunc natura produceret calcem in tempore
et quo suspenditur ab appellationibus non quando fuit calx tunc non
producitur a natura. Sed natura calcem producit et sumitur breviter in tempore
quo non est vel fuit. Sed in tempore quo in combustione fit. Sed sumitur
inductive in tempore quando est ut tunc est producta propter [illegible] breviter
notandum. Ultimo domus est res artificialis cum non est res naturalis
vel res naturales quia sicut maiorem quod erat lapides et ligna.
Sed hoc non quia tunc sequitur quod domificator faciendo domum
faceret lapides et ligna quia domificator facit hoc et hoc lapides
et ligna ergo domificator facit lapides et ligna. Consequentia
non domificator faciendo domum aliquid facit et non nisi
lapides et ligna aliquid quia domificator domum facit. Antecedens
non domificator facit domum in domus fit ab eo. Tunc quia ab
actio ad passionem. Ad idem arguitur negando [illegible] quia sic
[illegible] et quando quia sic ut [illegible] quia domificator [illegible]
Unde plus est [illegible] quod sciret [illegible] in [illegible] quod non
[illegible] in [illegible] fit ut [illegible] facit in [illegible] et faciens [illegible]
quod [illegible] fit [illegible] quomodo [illegible] in [illegible] et faciens [illegible]
[illegible] vel [illegible]. Ad [illegible] dicitur quod domificator facit [illegible]
et dispositiones et plures motus locales. Et [illegible] quod motus sit distinctus
a mobili. Sed tenendo quod motus sit mobile [illegible] et figura [illegible]
figurata tunc dicitur quod domificator faciendo domum [illegible] facit quia
non motum quia [illegible] est mobile [illegible] non [illegible] facit mobile et [illegible]
de figura. Contra quod non dat domificatori [illegible] ideo quia
aliquid facit [illegible] quia facit res aliqualiter se habere [illegible] non
habuerit. Unde domificator non facit illa res vel [illegible] res
quae vel [illegible] domus. Sed bene facit domum [illegible] illa dispositio [illegible]
[illegible] domus fit [illegible] ab [illegible] quia domificator [illegible]
et [illegible] ab actione [illegible]. Dicitur quod in [illegible] non [illegible] in subiecto [illegible]
[illegible]. [illegible] dicitur [illegible] quod motus sit mobile
[illegible] quod tunc non [illegible] hoc [illegible] quia aliquid fit [illegible]
Sed [illegible] quia aliquid fit aliqualiter se habens [illegible] se habeat
non [illegible]. Ultimo [illegible] non [illegible] artificiales et res naturalis
vel plures [illegible] quia res artificiales sunt [illegible] res naturalibus. Dicitur quod
[illegible] non [illegible] erat [illegible] aliud [illegible]
Consequentia [illegible] nulla [illegible] est artificialis quia [illegible] res

e actus restitutive quantitatis 2° habet evidentiam nam cum dicitur quod physica vult quod physicus debet a materia ita per se procedere et patet per actus. Ad confirmationem dicitur quod quantitatis vult hoc quod corpus rei actus certa capit actualiter dimensionum dimensionis actualis et est unum quod dicitur ideo dicitur subiectum ab actu quod est per dimensiones actu non omnis essentiale eius in essentiale

Unde ens naturale habet in se principium sui motus et status vel quietis

Notandum primo quod ens naturale in proposito dicitur capitulo secundo quod est materia et forma vel est res que habet in se materiam et formam per appropriate consistentem. Contra celum creatum est ens naturale quia celum habet materiam et formam per appropriate consistentem scilicet ipsam intelligentiam. Unum tamen aliquod capitur res naturale stricte prout pro re quam materia et forma sibi inherente et isto modo celum non est res naturalis. Notandum quod principium motus est quod concurrit ad motum active et passive. Et est duplex scilicet activum et passivum. Activum quod active concurrit ad motum. Passivum quod passive concurrit ad motum ut materia. Et principium activum est duplex scilicet principale et instrumentale. Principale est id quod dirigit ad in agendo. Sed instrumentale principium activum quod dirigitur ab alio in agendo. Exemplum primum sicut forma substantialis. Exemplum secundum ut ipsa caliditas respectu forme substantialis ignis. Contra idem est principium activum principale et instrumentale quia ipsa anima que est principium instrumentale principale respectu caloris et est principium instrumentale respectu ipsius corporis. Sed principium passivum etiam est duplex scilicet principale et instrumentale. Principium principale motus passivum est id quod in se recipit motum scilicet materia prima. Sed principium passivum instrumentale motus est dispositio disponens materiam pro receptione alicuius motus. Ulterius notandum quod triplex est motus scilicet naturalis violentus et proiectionis. Motus naturalis est qui fit a principio intrinseco vel extrinseco passo conferente virtutem et ad ipsum inclinante sicut est motus lapidis deorsum. Contra quia motus ignis sursum non est naturalis sicut aqua in calamo attracto aere aqua non sursum propter replere vacuum et non videtur quod ad hoc inclinat. Sed aqua ascendit sursum sicut ferrum ad calamitam vel lapis quia naturaliter appetit esse sursum contrarium sue. Sed videtur potest statu contra et non in natura in re. Contra quia rei ut sicut plus

motus naturalis

motus naturalis in se scilicet sursum et deorsum quorum tamen unus fit
a natura communi et alter a natura propria. Corollarium: ad expositionem motus
naturalis quod fit a principio extrinseco ut a proiciente et passum
conferat virtutem unus igitur motus est naturalis quia fit quia ad
illum motum conferat virtutem quia ad illum inclinatur. Materia enim
inclinatus est ad hunc motum virtute hoc quod materia dicitur quod materia prima
non ad hunc motum conferat virtutem sed solum ad eum quia per suam dispositionem
per novae formae introductionem vel prioris conservationem non sit motus
naturalis hic de motu sursum. Secunda: motus violentus est motus qui fit a

motus violentus

resistente principio intrinseco vel extrinseco passo non conferente virtutem
se committente. Corollarium: nullus motus est violentus materiae scilicet quod ille
motui materia prima resistit cum sit inclinatus ad omnem. Corollarium secundum:
fit motus lapidis sursum a proiciente est violentus quia forma
lapidis et gravitas resistunt isti motui. Corollarium tertium: calefactio
est motus violentus formae aquae quia ad contrarium illius ea forma inclinatur.
Corollarium quartum: est aliquis motus violentus alicui formae qui tamen materiae
cui forma inhaeret est materiae naturalis ut patet de calefactione. Tertia:

motus praeter naturam

motus praeter naturam est qui fit a principio extrinseco vel intrinseco passo
non conferente virtutem nec resistente sicut est motus ignis in sua
propria regione circulariter. Corollarium: motus planetarum sicut planetarum ab oriente
in occidens non fit praeter naturam scilicet quia ad illum motum passum
confert virtutem cum id est contra sic movere ab oriente in occidens.
Corollarium: motus irregularis planetarum ab oriente in occidentem est praeter naturam
quia ad illum motum non inclinatur ipsi planetae nec tamen resistunt huic
motui. Si enim ei resisterent tunc violente sic moverentur
quibus quia contrario sic moverentur naturaliter loquendo et proprie
unus aut violentus est proprius. Ultimo non de quo est duplex
est quies scilicet naturalis et violenta. Quies naturalis est rei qua
res naturaliter quiescit in loco. Secunda: quies violenta est qua res quiescit
in suo loco non naturali sicut est quies qua lapis quiescit supra tectum.
Tertia: quies naturalis est duplex scilicet quies semper naturalis qua lapis quiescit
in loco semper sicut quod in eo non movetur. Alia est quies naturalis opposita
motui recto qua scilicet res sic quiescit in loco quod non movetur motu cum
licet bene moveatur recto sicut caelum et ignis in sua sphaera qua sic
quiescit. Corollarium: quamvis caelum non movetur hoc quiescit quiete opposita
motui recto in quiescit tamen quia caelum quiescit illa quiete et tamen
non quiescit semper. Corollarium: ista divisio quietis est divisio ana-
logi in sua analogata. Unde sola quies primo dicta modo
dicitur quies et non alia. **Conclusio prima**: nulla res habet
in se principium sui motus et quietis naturalis quia quod non omnis res
quiescit naturaliter ut quod res movetur naturaliter. **Secunda conclusio**: non omnis
res naturalis habet in se principium sui motus sicut de re quae quiescit
ita non habet principium sui motus quia talis non movetur

Conclo 2a Omne ens nale sub gcavo orbis
lune cōtentū e hns i se pncipiū actiuū et passiuū sui mot9
2a pte pz na quodlibz ens tale aut e grave aut leve Si
grave hz i se pncipiū sui mot9 actiuū deorsū vt pt sēsui
Si leve et hz i se pncipiū mot9 sursū vt pt d se
Et hz pncipiū passiuū sui mot9 qz mobile q patit subiectiue
zcdo motū et e ia gclo intelligenda d qete opposita motui
recto qz sim nō oē ens sub gcavo orb lune pt qesce-
re nāt loco qz ignis nō fit dēt i gclo a pcedenti
qz i ea po ez actiuū qd e amplificatū qd nō po-
i p dcta **4a gclo** nō obstante pcedenti gclone ppe
lo do nl̄m ens nale hz i se pncipiū actiuū qetis sue qz
qlz e res inet qescendo nl̄m ens nale hz i se
pncipiū qetis sue qz aliud pduceret se qescere inet qd
e fals̄ū **5ta gclo** qdlibz ens nale hz i se pncipiū
sue qetis ad hanc sensū qz oē ens nale hz i se pncipiū
gsistendi volenti apud tale ee sunt loco nale i gclo va
Sexta gclo qdlibz vivens hz i se pncipiū sue augme-
nutricōis et diminucōis qz qdlibz tale hz i se aiam ve-
getatiuā q mediante calore nali pt corp9 augmentare
nutrire et etiā diminuere sicut q calor e intensus vl debilis
7ma gclo nl̄m ens nale simplex e se sive elementa
tum dispositū hz i se pncipiū sue altecōis qz qz oē
tale hz ptes nō habentes se hntes aut nō agit i alia
pte alterando **Octaua gclo** qdlibz pncipiū mixtū
hz i se pncipiū altecōis intrinsece corruptiue Ex q qlibz
tale e ex ppocōnatis qualitatibz pmis q agunt et paciunt
ad invicē q quodlibz coz et etiā qlz tale humidū
radicale gsumit p actū caloris nalis q agit ipm
humidū subtiliando et ipm evaporando q evaporato
calor nalis deficit **Nona gclo** q res nales
nō sūt dste a rebz artibz i hoc q res nales
hnt i se pncipiū sui mot9 et qetis res autē artificiales
nō qz res artificiales etiā sut nales etiā hnt i se
pncipiū mot9 et qetis Sz res nales differūt a rebz
artibz i hoc q res nales inquantū tales hnt i se
pncipiū sui mot9 et qetis Et res artificiales nō Verū
res artificiales qz hz i se hz sicut eius determinatā
mo vl molle e vl gsimile Sz res artificiales
inquantū sūt ut sta e abante nō tacto i pcedenti
qoe i gclo vd ... aptes ponit dfectioz

/ actiuū

inter res artificiales et naturales eo quod sunt disparatorum rationis secundum
formam [illegible] utraque [illegible]. Contra conclusionem primam arguitur res habet
in se principium sui motus naturales quia si aliquid non impediret lapis
sursum motus sed hoc non quia iste lapis naturaliter non sursum quia non
a principio intrinseco passo [illegible] coherente unde quod lapis non naturaliter sursum
Consequentia nota. Et quia lapis naturaliter non movetur sursum ab impetu quod non
naturaliter sursum scilicet ab inferiori ad superius. Dicitur quod ipse impetus
naturaliter movet [illegible] sursum quod naturaliter non sursum ab impetu
scilicet ab activo ad passivum. Dicitur quod impetus est naturale movens
sursum ad illam differentiam possibilem ad quam in potentia. Et ad
[illegible] adoz ne boz adoz quia iste lapis [illegible] ne adoz nec
Contra [illegible] quod iste motus sit naturalis non [illegible] lapis
sed [illegible] de lapide. Et ad [illegible] hic adoz distinguunt
aliqui illam: impetus naturaliter movet lapidem sursum. Contra si [illegible]
naturaliter terminat [illegible] impetus [illegible] quia [illegible] quod impetus naturaliter
movet lapidem sursum et [illegible] quod lapis non naturaliter
sursum ab impetu [illegible] naturaliter terminat [illegible] non. Contra si [illegible]
[illegible] terminat [illegible] movet [illegible] nego quod impetus movet
[illegible] sursum quia [illegible] motu naturali lapidis movet lapidem
sursum [illegible] est [illegible] [illegible] ia [illegible] ab activo ad passivum vel
[illegible] [illegible] quod movet ad sursum quia non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] dicit [illegible]. Contra [illegible] tota
terra est [illegible] mobile [illegible] non [illegible] in se principium sui motus [illegible]
tota terra est immobilis quia non [illegible] [illegible] quod movetur ad
sursum. Consequentia nota [illegible] quantitate [illegible] omnes [illegible] [illegible]
non posset movere terram. Consequentia [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est terra in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliqui dicunt quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
eius partes [illegible] in se principium sui motus et [illegible] [illegible] [illegible] terra
[illegible] [illegible] non sit mobilis [illegible] [illegible] eius partes. Contra [illegible]
est quod [illegible] quod terra tota [illegible] movetur sursum et deorsum [illegible]
[illegible] vel centrum [illegible] terre movetur [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] est centrum terre [illegible] magnitudinis et [illegible]
centrum magnitudinis est [illegible] terre [illegible] [illegible] [illegible]
magnitudine. Contra centrum [illegible] est centrum [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Contra [illegible] [illegible]
centrum magnitudinis et [illegible] [illegible] [illegible] centrum magnitudinis
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] magnitudine. [illegible] centrum [illegible]
non [illegible] [illegible] terre quod est coopta aquis [illegible] est quod iam
quod est aquis discoopta [illegible] discoopta terra [illegible] [illegible]

per radios planetarum et non cooperta aquis et ista terra quo ad gravitatem ex parte non cooperta habet maius et maiorem partem quam ex parte cooperta et ideo non est ibi centrum gravitatis et centrum magnitudinis. Volunt dicere quod centrum gravitatis terre est centrum totius mundi propter id auctoritate aliorum philosophorum et eorum approbatorum hoc asserentium. Pro hoc ad argumentum dicitur quod terra quiescit non movetur aliquis ad distantiam totius ut centrum gravitatis terre maneat centrum totius mundi. Verum pars non cooperta quiescit levificata per radios planetarum et ideo non movetur quiescit una pars propter quod et alia disposita levis adquiritur et gravis ad leve et centrum gravitatis non semper manet idem et non manet centrum gravitatis terre idem ut potest faciliter declarari in hac figura [illegible] auctoritate quando quod licet tota [illegible] descenderet non posset movere terra quod centrum eius non est centrum mundi et hoc est verum. Ad secundum dicitur quod auctoritas procedit ut quando terra est in medio mundi quiescit sic quod non movetur ab oriente in occidente sicut assertiva circa aliquid sicut aliqui antiqui philosophorum imaginabantur etc.

sequitur

Utrum figura est distincta a re figurata

Arguitur primo quod figura est quantitas termino vel terminis clausa. Confirmatur quia quantitas discreta ut numerus non est figura quia ut numerus non est continua. Confirmatur secundo quia sphericitas etc est figura quia iam est clauditur termino scilicet una superficie. Confirmatur tertio quia quadrangularitas etc est figura quia continetur terminis. Confirmatur quarto quia magnitudo infinita si esset non esset figura quia non esset terminis [illegible] magnitudo infinita non est terminata. Confirmatur quinto quia sicut longitudine seu magnitudo infinita secundum longitudinem si non esset terminata in longitudine quo ad latitudinem tamen ideo non clauditur. Confirmatur sexto si aliquis est magnitudo infinita versus [illegible] et magnitudo non potest terminis includi quia non quelibet magnitudo est figura quia magnitudo infinita non. Secundo videtur quod figuratum dicitur esse quod continetur termino vel terminis clausum sicut triangulare. Et hic est duplex scilicet primarium et secundarium. Figuratum primarium est quantitas que est figurata. Et figuratum secundarium est quam res quantificata et figurata per quantitatem sicut est substantia vel qualitas quibus secundarium competit. [illegible] quod

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quod de materia eius contrarie sunt due opiniones. Una est opinio magistri Johannis Buridani et pro nunc communis quod potest quod figura sit distincta a figurato secundario et secundum illam opinionem erit iam **Conclusio prima** quod erit contra sequentes quod figura non est distincta a figurato primario quia nam figuratum primarium est ipsa materia magnitudo ut dictum est in [illegible] modo iam non est figurata per magnitudinem superadditam quia iam esset figurata et iam esset et sic esset processus in infinitum in magnitudinibus. Conclusio secunda secundum opinionem iam est [illegible] figura est distincta a re figurata quia res distinguitur [illegible] a qua res figurata est distincta [illegible] quia ipsa manet [illegible] res figurata et non est distincta a se ipsa. **3a conclusio** figura est distincta a figurato secundario quia [illegible] figura est magnitudo quia [illegible] magnitudo [illegible] est distincta a substantia [illegible] magis [illegible] ergo erit figura est distincta a figurato secundario quia [illegible] substantia. Alia est opinio Nicolai Oresme quod figura et figuratum non sunt distincta et probat hoc quia [illegible] non est ponenda pluralitas sine necessitate [illegible] salvari possunt tenendo quod figura et figuratum secundarium sunt idem in [illegible]. Conclusio prima figura est distincta a figurato primario quia [illegible] quia erit [illegible] ago et ad quod [illegible] et pono quod [illegible] fiat oblonga et [illegible] tatoe in longitudine fit iam [illegible] vel [illegible] et longitudo [illegible] vel non. Si primum habeo [illegible]. Si secundum [illegible] idem est [illegible] et longitudo et [illegible] sunt [illegible] non [illegible] est impossibile quia [illegible] ago abierit et [illegible] ad quod acquiritur. Confirmatur [illegible] alia [illegible] quod [illegible] alterata quia in [illegible] erit alia et alia [illegible] quod [illegible] alterata quia iam non est in magnitudine quia [illegible] est eadem nunc in substantia quia [illegible] est eadem nunc in figura quia in re est magnitudo quod est eadem. Secundum non [illegible] quia non sunt [illegible] modo [illegible] continue [illegible] continue in [illegible] est locus [illegible] illa res [illegible] in [illegible] ago [illegible] ad quod est locus [illegible] illa res [illegible] non est [illegible] est idem [illegible] et [illegible] quod [illegible] iam [illegible] non est [illegible] motus localis [illegible] ago [illegible] motus est [illegible] ad quod eius est [illegible] quod non sunt eadem. [illegible] non [illegible] quod idem est [illegible] in motu locali [illegible] quod motus est [illegible] alteratio. [illegible] figura distinguitur a figurato primario quia non [illegible] quod in eodem ligno [illegible] in [illegible] figura [illegible] figura [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] quia dato aliquo ligno ibi [illegible] ~~figura~~ [illegible] figura [illegible] absciso [illegible] figura [illegible] vel iam [illegible] ibi sunt vel non. Si non [illegible] est

de novo pcta tm formis de novo non est producta ergo non [illegible]
id. Oppositum patet autem [illegible] quia alias id [illegible] esset coclea scu-
tella [illegible] sunt frigore [illegible] quod [illegible] ad esse coclearis vel
scutelle. Consequentia [illegible] caliditas est distincta a calido
ergo frigiditas est distincta a frigato [illegible] quia non est [illegible]
dubitabile. Ad idem arguitur [illegible] quia [illegible] alique
[illegible] [illegible] quia [illegible] est frigore coclearis et quod [illegible]
frigiditas [illegible] quando [illegible] non fuit et quod [illegible] non [illegible]
quod de novo sit coclearis sit [illegible]. Oppositum [illegible] producta frigiditas
est coclearis et [illegible] applicatione et [illegible]
quod est producta [illegible] quod [illegible] quod [illegible] sunt [illegible]
[illegible] esse [illegible]. Et [illegible] dicunt isti quod [illegible] non [illegible] quod
ibi sit coclea. Oppositum [illegible] requirit [illegible] esset [illegible]
[illegible] quod requirit ad coclea quod non est ibi. Ad idem [illegible]
et [illegible] quia [illegible] calida [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] non [illegible] motus localis vel [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible] quod [illegible] sit [illegible]
de novo [illegible]. Oppositum [illegible] non est [illegible] quod [illegible] [illegible] vel
frigiditas [illegible] motus localis [illegible] [illegible] et ergo non [illegible]
[illegible] de novo [illegible] calida. Oppositum de [illegible] frigatum
[illegible] et frigiditas [illegible] id [illegible] quod statue [illegible] faciendo
statuam vel [illegible] quia non [illegible] quia [illegible] est magnitudo [illegible]
sunt [illegible] vel motu quia [illegible] quod [illegible] sit [illegible]
Ad id [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] faciat [illegible]
[illegible] [illegible] illa [illegible] quod est statua [illegible] quod est statua
et [illegible] frigato [illegible] ab aliis [illegible] [illegible]
frigiditas [illegible] a frigato [illegible] quia [illegible] distincta [illegible]
[illegible] non [illegible]. Oppositum [illegible] frigiditas et [illegible] frigiditas
[illegible] [illegible] [illegible] in oblongum [illegible] non [illegible]
[illegible] quia alias [illegible] esset [illegible]. Oppositum quod [illegible]
non [illegible] quia [illegible] est [illegible] fuit ergo non [illegible]
quia alias [illegible] [illegible] manet eadem. Consequentia [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] ergo non [illegible] id.
Ad [illegible] [illegible] [illegible] frigiditas [illegible] aliquas
[illegible] [illegible] dicunt isti quod ista [illegible] quod est [illegible]
non [illegible]. Oppositum [illegible] non [illegible] valet quia [illegible] non [illegible]
et [illegible] quod [illegible] non [illegible] et quod [illegible]
[illegible] id [illegible] [illegible] quod ad motum localem
[illegible] [illegible]. Ad [illegible] [illegible] quod [illegible] quia [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] quia in [illegible] ut in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] quod magnitudo in [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] quia id [illegible] [illegible] non
accidit [illegible] [illegible] est [illegible] loquendo quia [illegible]

ſpericitas bene accidit ex quo dicitur de isto [illegible] magnitudo. Conclusio

alia quod omnes magnitudines sub eadem specie contente preter

omnia figurata quadrata sub eadem specie contenta [illegible] sub

unum quia ista non sunt eiusdem speciei accidentis quod figura circularis sicut

lenticularis et figura sperica differunt ut sunt species accidentis. Iterum non solum

Tertia: quod magnitudo distinguitur a speritate quia ista magnitudo potest separari

a speritate quia sicut ista speritate corpus hoc erit quod corpus hoc erit sine ista

speritate ergo sine speritate corpus hoc erit. Tenet quia nova et vera suppositio

ista fuit. Conclusio patet quia ista magnitudo corporis hoc adhuc esset extensa

quod esset mutata in longitudine. Sed hoc non quia ut corpus adhuc ibi

esset [illegible] sub quantitate quia ista magnitudo eadem est corporis hoc. Sed

eadem est speritas ergo corporis hoc erit speritas. Tenet in Darii. Ad argumenta hic

[illegible] quod sine hic [illegible] et quando nova et vera est

[illegible] quod varia apposita forme quod in ante ista speritate appellat

[illegible] formale per ipse [illegible] et in [illegible] per [illegible] et [illegible]

Ad aliud [illegible] dico quod [illegible] modo [illegible] quod sub uno

omnis [illegible] sub [illegible] aliquid [illegible] ut sub ista omnis

sub [illegible] quantitas ut speritas et [illegible]

figure [illegible]. Conclusio: [illegible] figura non est distincta a figurato

[illegible] quod non est figura et figuratum [illegible] quod substantia

est figura et esset figuratum [illegible] quod substantia est quantitas

quanta [illegible] clausa ergo est figura [illegible] figure.

Conclusio: non ablata magnitudine a substantia adhuc substantia est

terminata ergo figurata. Tenet quod esse terminatum et finitum est figuratum.

Conclusio: [illegible] non ablata magnitudine a substantia adhuc ista substantia est

visibilis [illegible] adhuc haberet colorem per [illegible] Sed in visibili esset

figura [illegible] haberet basim in substantia [illegible] et [illegible] basis

erit figura. Ad argumenta hic adhuc [illegible] figura et quando

quod [illegible] quod quantitas [illegible] magnitudine non substantia

non est magnitudo. Ad aliud [illegible] et quando esse terminatum

[illegible] quod esse terminatum [illegible] est figuratum. Ad aliud [illegible]

aliquis [illegible] quod ista substantia sit visibilis et [illegible] dicitur [illegible]

[illegible] substantia basis non ista substantia adhuc esset quanta

[illegible] quod est [illegible] substantia. Conclusio: hoc non [illegible]

quod [illegible] maior est tanto [illegible] si [illegible]

[illegible] quantitate et magnitudine [illegible] non [illegible]

et quando adhuc est ibi color [illegible] ablata quantitate [illegible]

[illegible] per [illegible] quantitas sit [illegible] aliorum

accidentium [illegible] quod in esset color adhuc non [illegible]

non multiplicaret [illegible] per [illegible] basis [illegible]

[illegible] in magnitudine non [illegible] magnitudo est ablata in [illegible]

Conclusio: [illegible] figura est distincta a magnitudine ergo et a

figurato autem quod figura et magnitudo dicunt [illegible] quod sic
est [illegible] et magnitudo [illegible] dicunt [illegible] quod [illegible] sub
diversis [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] figura vel
[illegible] vel [illegible] [illegible] vel [illegible] Si [illegible] quod
dicunt [illegible] quod [illegible] non [illegible] et [illegible] [illegible] quod
dicunt [illegible] et [illegible] sic quod [illegible] diversa [illegible] et diversa [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Si [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] diversa sunt in [illegible] [illegible] dicunt [illegible] [illegible]
[illegible] loquendo quod [illegible] dicunt differre [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non sic non est [illegible] figura et magnitudo

Utrum diffinicio nature est bona qua dicitur

quiescendi

Natura est principium et causa movendi et quiescendi eius in quo est primo per se
et non secundum accidens. Notandum primo quod duplex est natura scilicet naturans
et naturata. Natura naturans est deus gloriosus qui omnia creavit [illegible]
et ad esse et ad producere omnium rerum [illegible] [illegible]. Sed natura naturata
est [illegible] [illegible] et de ista natura est ad propositum et [illegible] composite rei
non est ad [illegible] materia vel forma. Secundo notandum quod [illegible] [illegible]
natura uno modo large ut materia [illegible] [illegible] [illegible] est natura alio modo
capitur stricte ut forma natura vel forma quia materia in [illegible] dicitur natura.
Tertio notandum quod [illegible] natura [illegible] non abstracte ut supponit pro natura vel forma
sed [illegible] [illegible] ad motum et mutacionem [illegible] [illegible]
[illegible] movendi et quiescendi. Quarto notandum quod [illegible]
causa [illegible] [illegible] [illegible] principium [illegible] alia [illegible] dicitur [illegible]
aliquid causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] a producendo
[illegible] principium quod [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] est causa
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]. Natura [illegible] large capta est principium
[illegible] passive et causa activa vel passiva movendi id est motus et
vel quiescendi id est quietis eius in quo est primo per se [illegible] principium [illegible]
et non secundum accidens id est ut principium [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] Conclusio [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] Conclusio [illegible]
non [illegible] [illegible] est natura quod non [illegible] [illegible] ut [illegible] causa [illegible]
[illegible] [illegible] deus non est natura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] loquitur. Conclusio [illegible] ad hoc quod aliquid sit natura [illegible]
quod [illegible] sit principium motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] motus

Ad quartum notandum quod hic activum et passivum in diffinitione naturae ponuntur capi
simpliciter quo ad generationem et non quo ad subiectum motus ut patet
primo quod est et est naturale agendi vel patiendi. Contra: ergo forma lapidis
descendentis est natura quia defectus producit generationem vel actionem naturalem est
principium motus. Contra: ymmo nulla forma generanda est natura quia
nulla talis est principium activum ut hic capitur activum quod nulla talis est. Contra:
quod non ponitur forma est natura secundum esse natura quia natura est principium
passivum motus. Contra: sic forma lapidis producens motum esset
natura licet eius actio non sit principium motus quod est principium
alicuius motus activum ut motus deorsum. Contra: secundum hoc mo-
vendi et quiescendi in diffinitione non capiuntur generaliter sed abstractive quia
quod si capiuntur generaliter ergo non convenit naturae vel formae
non enim sit natura et forma ea movere et quiescere alias
esset sine corpore. Dicendum quod possunt in diffinitione movendi et quiescendi
et non motus et quietis quia movendi et quiescendi important actum
sed potentiam. Sed hic motus et quietis ponuntur important actum adeo
quod natura sit principium activum motus et quietis possunt movendi
et quiescendi et non motus et quietis. Contra: nomine formae agentis
in sua specie esset natura licet eius non sit principium motus et quie-
tis cum numquam quiescat sed sit principium motus vel quietis hinc est quod hic
et in diffinitione ponitur in hoc vel. Contra: dicitur forma non est natura
alicuius formae quod forma non in est alteri sed formae non sit
forma. Contra: videretur nullum accidens est natura quia licet aliquod tale
sit principium activum motus ut principium activum motus vaporis est levitas
tamen tale est principium secundum accidens. Contra: ymmo nulla
cui appropriate coassistens est eius natura quia sibi appropriate coassistit
Dicendum quod dicitur appropriate coassistere quod coassistit ei taliter quod dimissum
sive naturae non potest alteri coassistere. Contra: dicitur non est natura unde
ut esset dyalectica possidendo hominem est natura hominis quia [illegible]
appropriate coassistit adam [illegible]. Dicendum quod dimissum sine natura
potest alteri coassistere quod modo quod [illegible] est quod potest esse coassistere
hominem [illegible] dyalectica potest esse alteri coassistere quod homini
[illegible] coassistit. Contra: ultimum quod non est [illegible] natura et [illegible] naturalis
quia natura est natura vel forma [illegible] naturalis [illegible] materia
et forma **Conclusio principalis** intendo ista dicta ut [illegible]
est bona [illegible] natura large [illegible] ut [illegible]
bone [illegible]. Dicendum [illegible] vel diffinitione naturae [illegible]
forma natura et forma [illegible] naturalis [illegible] natura [illegible] omittat
illa [illegible] vel cui appropriate coassistit. Contra:
[illegible] dicitur natura [illegible] est bona quod non est [illegible] quod
non [illegible] ut [illegible] ut talis ut [illegible] quod non [illegible]
quod [illegible]. Contra: [illegible] natura [illegible] non [illegible] naturae ~~[illegible]~~

quia autem ista est vera quia terminus in non est quia significat aliquid
ratio est ad sed una eius pars Confirmatur non dicitur non est
notificativa dicti quia dicitur per eos non magis ignotum
est quam motus quod [illegible] sit una quia Zeno negavit motum autem
non negavit naturam quod non esset naturam esse [illegible] motus sed credidit
philosophus quod ridiculum est temptare naturam demonstrare esse [illegible]
esse primum quod naturam esse sed motus quod motum esse Ad dicendum dicitur
quod ista dicitur est distinctio quia [illegible] per [illegible] autem [illegible] [illegible]
Unde si dicit esse talis oportet quod dare [illegible] terminos [illegible] tamen
dicitur sed non talis Ad quartum primo dicitur quod esset quamvis [illegible]
quam et quod terminus in non est motus Unde una quando est in aqua
[illegible] mota propter plures [illegible] calamum Unde ista forma
est una [illegible] et esse quando una [illegible] producit motum vel
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sed dicitur una quando [illegible]
est actu motus vel [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible]
quando Sed et toti [illegible] Ad quartum [illegible] dicitur
quod Zeno et sui sequaces non negabant motum esse in [illegible]
eodem non poterant quia ad experientiam motus videbat Sed
ad philosophum dicitur quod ipse vult quia ridiculum est apponere ultra suffi
cientiam ad probandum naturam esse [illegible] et facit [illegible] Sed
[illegible] naturalis est una est Sed [illegible] naturalis est ergo una est
Unde una [illegible] ad motum naturale vel [illegible] naturale non
[illegible] posita [illegible] et [illegible] Ad [illegible] ad ista
dicitur non non [illegible] [illegible] quia dicit philosophus quod [illegible]
est [illegible] omnium [illegible] Contra ista dicitur non [illegible] aqua
est una [illegible] quia dicit philosophus [illegible] metheororum quod [illegible] facit
et [illegible] est una Ad [illegible] dicitur philosophus dicitur
quod philosophus ibi capit naturam large pro eo quod est de substantia [illegible]
non [illegible] Unde ipse vult quod [illegible] est substantia omnium [illegible] quod omnia
[illegible] de substantia [illegible] Ad [illegible] dicitur quod philosophus capit naturam [illegible]
metheororum [illegible] [illegible] naturali [illegible] ita quod philosophus vult [illegible] quod [illegible]
[illegible] quandam [illegible] naturale [illegible] [illegible] omnia [illegible] seu [illegible]
[illegible] est unum quod aliquid [illegible] [illegible] [illegible]
Ad [illegible] si dicitur [illegible] [illegible] [illegible] non esset una quia non est causa [illegible]
et causa [illegible] una forma non est causa [illegible] [illegible]
[illegible] una [illegible] quod causa [illegible] est causa [illegible] effectus [illegible]
Sed [illegible] non quia [illegible] forma lapidis non esset causa [illegible]
quia non est causa [illegible] effectus [illegible] ab ea quia ipsa non [illegible]
effectum et non [illegible] effectum quia [illegible] intentio [illegible]
[illegible] pro eo [illegible] quod [illegible] non [illegible] est causa [illegible] ad
[illegible] forma [illegible] quia [illegible] non est causa [illegible] ipsa non
[illegible] effectum [illegible] dicitur forma [illegible] quod duplex est
intentio scilicet naturalis et animalis Intentio naturalis est quod [illegible]
appetitus naturalis et ista non [illegible] [illegible] Sed intentio animalis

Intentio naturalis

Intentio animalis

Et quia iste appetitus naturalis tantum perficit compositum [illegible] Ad hoc ad
aliquando quando sic stat sicut in hac actio non actio quia non est
nec a [illegible] ea ipse non est ea solitaria sed cum ipse est ea
per intendens effectum quod producit et quando est in nec actio non
intendit [illegible] et quando non consistit unde est ulterius ad
intendit [illegible] naturalis quod non perquirit compositum. Ad 2m si natura
esset aliquid magis natura et forma. Sed hoc non quia sicut vel natura
esset magis natura quam forma in 7 [illegible] est dicendum non est natura
quia dicit philosophus quod forma est magis natura quam materia ut forma quia forma
est substantia una aut substantia non est alia magis quam substantia non
suscipiat magis et minus. Consequenter natura forma non est natura
[illegible] quia [illegible] natura [illegible] est natura quia [illegible] id est natura quod est
principium movendi id est [illegible] et [illegible] est de natura et non de forma.
Ad 2m quia dicit philosophus [illegible] [illegible] principium manet non natura pro-
principium manet quod [illegible] nec [illegible] actio [illegible] dicitur quod
in 7 [illegible] magis [illegible] et ad philosophum dicitur quod vult quod forma
est magis natura perfectio natura quam natura [illegible] est unde [illegible]
nec actio [illegible] natura in nec actio [illegible] actio quia dicit philosophus dicitur
quod philosophus vult quod [illegible] manet [illegible] ut [illegible] principium [illegible]
[illegible] est unde [illegible] stat quod natura [illegible] principium manet.
Ad 3m adverte si duo [illegible] sicut quod forma esset natura [illegible]
quia si esset natura vel materiale vel [illegible] non [illegible] quia forma nec [illegible]
[illegible] ut materiale quia ipsa forma non est ipsius [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod aliqui dicunt quod forma sit principium materiae
et natura [illegible] et [illegible] dicunt isti quod in [illegible] eius 1o c 4
non sicut [illegible] sicut glosa [illegible] non [illegible] accidentia et
isti faciliter dicentes ad aliquid quod in [illegible] eius 1o c est non
[illegible] glosatur [illegible] est principium [illegible] sicut non natura [illegible] 1o
est [illegible] glosa dicit [illegible] data [illegible] ad [illegible] quod forma
sit natura [illegible] et non materiale ut in [illegible] eius 1o c de
[illegible]: cum inheret quia [illegible] natura non [illegible] natura quia in nulli
inheret sicut [illegible] formae substantiales et esse accidentales inheret sibi
[illegible] [illegible] materiae est in natura est quia naturalia distinguuntur
ab artificialibus [illegible] natura est principium [illegible] quia naturalia [illegible]
[illegible] distinguuntur ab artificialibus [illegible] [illegible] [illegible] et in
[illegible] ad [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] vult
esse id per quod naturalia distinguuntur ab artificialibus est causa movendi
et quiescendi. Sed natura est [illegible] quod naturalia distinguuntur ab arti-
ficialibus ergo natura est principium et causa movendi et quiescendi 1o [illegible]

Utrum in actionibus naturalibus substantia materialium formarum principaliter sit activa vel qualitates dispositivae

Nota quod actio [illegible] materialis quae non fit nisi [illegible] speciebus qualitates formae caelestis et aliorum supercaelestium. Ulterius nota quod substantia materialis dicitur substantia composita ex materia et forma. Secundo nota quod qualitates dispositivae dicuntur qualitates formae vel secundo mediantibus quibus formae substantiales faciunt suas actiones sicut est caliditas frigiditas humiditas siccitas. Tertio nota quod duplex est actio scilicet quaedam et dispositiva. Prima quaedam est actio ad quam formae substantiales inclinantur sicut est calefactio respectu formae substantialis ignis. Secunda actio dispositiva est actio ad quam forma substantialis non inclinatur sicut est calefactio respectu formae aquae. Et talis est duplex: quaedam immediate disponit ad corruptionem et de per se sicut calefactio respectu aquae. Alia est actio dispositiva quae non immediate et de per se disponit ad corruptionem sicut est motus gravis sursum. Ulterius quarto nota quod duplex est actio scilicet transiens et immanens. Immanens est quae manet in suo productivo vel subiecto eius sicut est [illegible] respectu formae aquae. Secunda actio transiens est quae producitur ab aliquo agente in materiam extraneam sicut calefactio ignis respectu [illegible]. Ulterius quinto nota quod de materia ista quaestionis sunt tres opiniones. Prima est Alberti [illegible] quod sit principaliter supponit omne agens [illegible] in aliquo agente principali [illegible] dirigitur [illegible] supponit quod [illegible] intelligentia vel angelus non dirigit [illegible] Secunda supponit [illegible] Tertia supponit quod qualitates dispositivae non sunt agentia principalia [illegible] et instrumenta subordinata respectu [illegible] causarum [illegible] qualitates dispositivae [illegible] subordinatae [illegible] mediae quae sunt subordinatae [illegible] qualitates dispositivae ut ipsae formae. Tertia supponit in effectibus [illegible] generant [illegible] multiplicant [illegible] quod si a et b sunt [illegible] effectum et si non [illegible] ad unum sicut ad aliquid et [illegible] effectum [illegible] alia [illegible] effectum [illegible] alio [illegible] non [illegible] quod omnis motus [illegible] istam

Conclusio quod in omnibus actionibus [illegible] et dispositivis quae non immediate et de per se disponunt ad corruptionem formae substantialis sunt [illegible] activae [illegible] sunt actiones substantiae materialium [illegible] quod forma substantialis vaporis est principaliter activa motus sursum [illegible] generant [illegible] calor [illegible] agens ad productionem [illegible] effectus [illegible] et [illegible] ad motum [illegible] generat forma substantialis [illegible]

Etiam in motu vaporis sursum non concurrit [illegible] vel 2a forma etiam
sed eius species ipsius motus ut dicit contra [illegible] Commentator vel
levitas vaporis est causa instrumentalis et non agit in distantia ab ipso
agente sed [illegible] propter illud autem non est ad quod forma Celi
quod eius corpus sumitur secundum illa opposita [illegible] diversos motus
sursum ut forme aque [illegible] movent sursum et [illegible] deorsum dummodo
tamen hoc sit secundum diversa instrumenta non est in proposito Celum aliquod [illegible]
agit aliquas actiones [illegible] aliquam [illegible] sui corporis ut forma vaporis
agit motum sursum ad quod [illegible] semper eius corpus [illegible] hoc sit [illegible]
naturalis non est in proposito 2a [illegible] quod non [illegible] ipse disponit ad corpus
quod [illegible] forma agit actiones ut [illegible] concurrit in actione que disponit
ipse ad suam corruptionem forme cum [illegible] ipse [illegible]
concurrit in actione secundum in calefactione que est corruptiva ipsius forme
2a O [illegible] materia [illegible] quod duplex est agens scilicet essentialiter
subordinatum et accidentaliter subordinatum [illegible] agens essentialiter subordinatum
est causa que concurrit ad producendum effectum [illegible] sine quo aliud in
effectum producere non possit Celum [illegible] causa 2a essentialiter subordi-
nate prime Celum naturale [illegible] causa 2a subordinata essentialiter ipsi
celo quia sine ipso nihil potest agere Sed causa accidentaliter subordinata
est causa que producit aliquem effectum [illegible] sine quo aliud possit in
producere [illegible] que [illegible] naturam [illegible] est causa
accidentaliter subordinata [illegible] aliud [illegible]
[illegible] Johannes 2o [illegible]
[illegible] causa [illegible] essentialiter subordinata [illegible]
Sed [illegible] instrumentum est causa accidentaliter subordinata **Conclusio prima**
In omnibus actionibus [illegible] qualitatibus [illegible]
forma substantialis est principium activum [illegible] actione naturali
[illegible] forma est causa essentialiter subordinata [illegible] agens principale
[illegible] Commentator [illegible]
[illegible] in [illegible] non est [illegible] caloris [illegible]
[illegible] in omnibus [illegible]
2a [illegible] in febricitantibus calor febrilis possit
[illegible]
[illegible] ita modica [illegible] non [illegible] in calido [illegible]
[illegible] supercalefacta [illegible]
calefacte **2a conclusio** in actionibus [illegible] forme
substantialis non [illegible] principium activum [illegible] disponit [illegible]
in actione [illegible] agit [illegible] aliud [illegible] caliditate
calidi [illegible] caloris [illegible] producere [illegible] caliditate [illegible] forma
[illegible] subordinata [illegible] agens principale [illegible]
[illegible] forma non [illegible] producere [illegible] ab [illegible] caliditate [illegible]
quod [illegible] producit [illegible] forma [illegible]

2a oppi°

Za e oppis dixim ꝯ q q dux e agens ſꝫ vle ⁊ pticlare
vle ſe deg ⁊ inſerie ꝓtie ſe agens inſerius Zo ad q
q ab eadē ca vli multi ⁊ diuſi effectꝰ ꝓducunt ꝓt diuſitē
caꝝ pticlarū Zo ad q q ca ꝑticlis ſiue dixim ꝯ q alia
dirigit i agendo ita q facit ipaꝫ aliquid agere q̄d nō ageret
ſe ſola ⁊ q e ꝓductiua ꝯductiua alteri ad ſuā diſpoꝫ ſi a tali
fuit lapſꝰ ſi nō e i ꝓpedimentū ⁊ q coartat alteꝝ ⁊ ꝯfirmat
alia Sꝫ ca i ſtrulis e q ꝓducendo effectū dirigit ab a
i agendo Conō ꝓa dixim forma nō agit ad motꝫ
ſi ꝯequentes pꝫ q for ꝯſiſtit tali actoi pꝫ q ꝑ illū motū
forma quiꝫ i ꝯſeri ⁊ i diſpoi Za ꝯclo ſm oi actoe
ꝯditi ſicte nalis ſiue i manente ſiue i tranſeunte ipa for e
ꝓna actiua pꝫ nā i tali actoe forma ſi dirigit alias diſpoſ
i agendo nā ca forma ipa heat ſe i q̄to tales vtᵉ i agens
⁊ ꝯ ſo vi q ipa dirigat alias formas i agendo Coꝝ hꝫ
actoe hꝫ ſet ꝓla agentia ꝑticlia pꝫ nā i ꝯtꝫ actoe vli
agens ꝑticle ptiᵉ [illegible] ꝯcurrit deꝰ ꝓtie ꝑue Zo nō i
ꝯcloe i actoibꝫ ſubatꝫ nalium q̄ nūc ſunt actoes ꝯditꝫ
vbi nō ꝯcurit forma ut motꝫ hoſtie ꝯſecte dicoꝝ ꝯtꝫ ꝯ
i a dcta dicit ad motꝫ ꝓme oppiones nedū ꝑma ꝑpoꝫ
q oe agens i ſtnte indigeat ꝑticli ſaltē ptiᵉ q dirigat
agens licꝫ hꝫ i digeat vli vñ oppito [illegible] hꝫ i
ꝯfinite hoſtie ꝯſecte Dꝫ Za ꝑpo e ſca pꝫ q i actoibꝫ
tranſeuntibꝫ actiua ſet ꝯtiue ſubordinata ⁊ nō forme Dꝫ
Ea ſuppo vi ſca q agit motꝫ ꝓpꝰ e violentꝫ alꝰ nalis
nō aūt vi ꝯiſti ſet eꝫ ꝓpo ut oē motꝫ q ſet ad ꝯtꝫ
termos ſet eꝫ ꝓpo q ho hꝫ ee vnū ꝯiſte q ſet ad ꝯtꝫ
termos holtrates ⁊ ad quos ſi e i tlmaco vnꝫ ſe ⁊ alias
Coꝝ ꝯclōꝫ ꝓme oppios ſm actoe ꝯſequenti for nō e ꝓnᵃ
actiua q̄ ſet ſe q ſet ⁊ ſet i clinat ad oppita ꝯ q i motu
vaporis ſupꝰ ipa for e ꝓnᵃ actiua iꝫ motꝫ ⁊ ad illud
i clinat ꝯtꝫ cū ho ee i clinat ad ee dicoꝝ ꝯtꝫ e forma
ꝯtꝫ ⁊ ſet appet ſupꝰ ee ⁊ dicoꝝ Conſeꝑe q motꝫ
forme ꝯtꝫ ſupꝰ eꝫ motꝫ nalis ꝑꝑꝰ ipꝰ forme ꝯtꝫ
ꝯtꝫ ꝯ tria q ad motū vaporis ſupꝰ ꝓnᵃ agit ipa
for ſicꝰ vaporꝫ ⁊ adiꝫ motū i clinat ꝯ ho nō ꝯtꝫ
ſiꝰ ꝑpt i a dcta dicunt aliqꝰ q i a oppito ipꝰ albi ſet ſca
Sꝫ tu euadꝰ poſſ ſet ad dcta Sꝫ ꝓꝫ hꝫ adoꝫ ſet hꝫ
adoꝫ dꝫ nedū hoc q ꝯ ho inclinat ad ee dicoꝝ hꝫ
ꝯtꝫ ia for nō e forma ꝯtꝫ q ⁊ nō ꝑ dona ꝯtꝫ
ꝓ leuitas Sꝫ ꝯtꝫ hꝫ adoꝫ dꝫ q ia for vaporis nō
e forma ꝯtꝫ vnꝫ ia for ꝯ ſcꝫ e for leuis ꝯ ibi
actu ꝓducit Coꝝ oppioꝫ naliꝫ ⁊ ꝑma ꝯcloꝫ eꝫ dꝫ
i actoe i manente ⁊ ꝯte for nō e ꝓnᵃ actiua q̄ ſet ſe

quia eius effectus essent diuerse cause scilicet deus et sol quorum Ad 3m [illegible]
dicitur quod eius effectus semper sit vna causa non dicitur quod licet deus causa toti-
Cum in actione quieta et in manente deus est causa totalis que producit
totalem effectum quia si non manere quod produceretur vna parte et
forma alia quibus quia tunc sol concurrit alia parte secundum conse-
quente causa et ideo non [illegible] quod causa totalis est que se sola sufficit ad
producendum effectum ita quod effectum eius producit secundum consequens aliqua causa
Cum causa non esse dicitur totalis quia totalem effectum producit vnde
in motu vaporis [illegible] tam sol quam etiam deus producit totum effectum
tamen nullus eorum est causa totalis vnde deus bene est causa totalis in illo effectu
quantum secundum se et [illegible] sua agit [illegible] hoc [illegible] ad alium quod [illegible]
Ad 2m in motu vaporis dicendum quod sol non est causa partialis tamen in
motus est quiete et in manente volo quod vapor pellatur corpo-
rum effectum quia sicut forma agit [illegible] a pluribus agentibus eundem produceret
effectum quod est contra primum principium de generatione Ad [illegible] dicitur quod
actio non est in manente quod producitur aucto et corrupitur in maiori [illegible]
vel in maiori vapore et [illegible] non [illegible] quod non coagat pure
forma et quod [illegible] effectus et ad primum dicitur quod licet de totis agentibus
Ad 2m aqua calefacta est moto calefacte infrigidatur tamen in illa actione
quieta sol non pure agit quia medium in illa causa pure agit quia
quia medium esset minus calidum non possit aqua infrigidari et tamen
sequitur est quod medium pure infrigidat Consequentia [illegible] forma non
generat caliditatem ergo non agit in causa [illegible] quod [illegible] actio sit totaliter quieta
Ad 3m non [illegible] quod aqua supercalefacta [illegible] caliditate agit [illegible]
modica frigiditate ibi [illegible] quod se sola non sufficit producere
tota frigiditate ad infrigidandum aquam vnde [illegible] medium frigidum
licet coadiuuet ad illam infrigidationem [illegible] sol pure agit vnde quod
non sit causa infrigidationis in medio calido [illegible] non [illegible] [illegible]
quod tamen sol non pure hoc facit [illegible] [illegible] [illegible]
medium non ablata [illegible] forma pure producit frigiditatem
Cum ad [illegible] non [illegible] actio sit totaliter quieta quia actio forme
in [illegible] non sit totaliter [illegible] bene [illegible] actio [illegible] [illegible]
sit totaliter quieta [illegible] forma sit frigida [illegible]
[illegible] aqua [illegible] hoc dicitur quod non [illegible] causa quia causa non est
[illegible] [illegible] [illegible] caliditatis quia [illegible] non [illegible]
frigefaciat [illegible] medium [illegible] aliquid quod est calidum [illegible]
[illegible] quod si aqua esset [illegible] et medium [illegible] non [illegible]
ipsa [illegible] frigefaceret [illegible] vnde [illegible] obstat [illegible] [illegible]
frigefacto [illegible] saluari [illegible] [illegible] agit illa frigiditas
[illegible] quia frigiditas non sit maior [illegible] quam frigiditas medii [illegible]
[illegible] agit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
id non est [illegible] quia medium [illegible] est plus calidum quam frigidum
et ideo aqua [illegible] calefacta et plus apparet calida quam aer

quod est verum quia ad aquam apponitur frigida et aer calidus. Sed dato
posito quod aqua sit summe calida quomodo tunc forma producit frigiditatem
Dicendum dicitur quod casus est naturaliter impossibilis. Sed tamen eo admisso dicitur quod
tunc ipsa forma aque de per se producit mediate frigiditatem et tunc vero
in dicta frigiditate producit frigiditatem intensam. Contra [illegible] redditur
se ipsum quia non frigiditas [illegible] in aqua agit in forma ad
producendum aliam frigiditatem et ita tunc [illegible] [illegible] aque
[illegible] erit intensius [illegible]. Contra [illegible] non est [illegible] duo
non fiat in adiutorium alterius vel in adiutorium forme
substantialis aque. Philosophus [illegible] ad [illegible] proprie in eius [illegible]
Contra quando [illegible] malus in accidentibus [illegible] et [illegible]
qualitatibus [illegible] non proprie agunt quia in talibus accidentibus forma
[illegible] vel ergo proprius agit quando [illegible] vel non. Si
[illegible] habet [illegible]. Sed [illegible] quod actus sit perfectius substantia
quia est proprius agens quam substantia ergo perfectius [illegible] quia proprietas
est perfectior. Consequentia [illegible] si a [illegible] igneo producitur ignis
tunc [illegible] est actio [illegible] forma proprie agit quia si non tunc aqua
ageret [illegible] [illegible] ut calidius producendo formam [illegible]
[illegible] nec actio dicitur quod actus proprie agit et [illegible] tunc est
perfectius [illegible] quod est perfectius [illegible] in eo [illegible] perfectior actus
Sed non est perfectius [illegible] et [illegible] perfectior [illegible] ipse [illegible]
[illegible] dicitur substantia est nobilior accidente. Ad id [illegible] non
quod forma [illegible] proprie agat et [illegible] quia si non dicitur [illegible] quod
agit [illegible] [illegible] [illegible] virtute tamen nobilioris agentis
[illegible] [illegible] [illegible] in actione [illegible] et [illegible]
[illegible] forma est proprie actiua quia proprie agit [illegible] et augmentatur
in [illegible] [illegible] tamen [illegible] non [illegible] quia [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible] super [illegible] [illegible]
[illegible] id [illegible] non [illegible] quia [illegible] non sit actio [illegible]
quia non est in [illegible] quia [illegible] est quod non est sit
in [illegible] et quod non [illegible] est in [illegible] [illegible] quod in
alicui accidentibus [illegible] quod est [illegible] sit proprie agens
[illegible] malus [illegible] [illegible] formis vel [illegible]
[illegible] sit forma ignis forma aque. [illegible] [illegible] modum
[illegible] quod [illegible] sit [illegible] ignis calefacit aquam frigefacit
[illegible] [illegible] calefacit stomachum. Causa quia [illegible] actio non
sit in [illegible] et [illegible] actiua proprie producunt [illegible] et non [illegible]
Sed [illegible] [illegible] ad hunc [illegible] actiua [illegible] aque vel
ignem vel vinum calefaciunt vel frigefaciunt. Contra [illegible]
[illegible] forma substantialis agit actionem ibi [illegible] quia [illegible]
agit producendo [illegible] quod actio est [illegible] ipsius [illegible]
[illegible] Consequentia [illegible] calor [illegible] seu forma [illegible] agit
[illegible] et dissoluendo seu corrumpendo [illegible] radicale
[illegible] [illegible] corrumpendo [illegible] ergo [illegible] actio erit [illegible]
[illegible] agit ad [illegible] proprie [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]

Notandum quod nullum agens seu nulla forma substantialis de per se
agit actiones sibi consimiles et naturales. Ex hoc patet ad primum.
Unde licet anima principaliter producit in se errorem tamen non est actio naturalis
quia error est actus spiritualis ut assensus falsi vel dissensus veri. Ad secundum
conceditur quod anima non de per se agit illam corrupcionem sed forma
de paratione(?). Unde calor naturalis vel cetera anima non intendit cor-
rumpere humidum radicale sed bene intendit se conservare etc. quod
agit in humidum ad quam actionem sequitur corrupcio. Contra conclusionem
arguitur primo non in omnibus actionibus quibus forma principaliter est activa
quia sic maxime quia in generacione ignis forma ignis principaliter
agit. Sed hoc non quia sic vel in dicta forma principaliter agit
vel non. Non videtur quod [illegible]. Consequentia arguitur sic principaliter agit
quia qua causa posita ponitur effectus et eius ablatione non sequitur effectus ergo
sunt agens principale. Sed hic quia calor videtur dici principale. Ad
primum dicitur quod non in omni generacione ignis forma ignis principaliter agit
quia ignis generatur per radios solares in speculo concavo tamen ibi
non generat forma ignis. Alia in generacione ignis ex percussione
non generat forma ignis. Ad secundum nego antecedens quia [illegible]
Unde agens propter hoc non est principale sed causa tacta [illegible]
Ad secundum generacio rane ex putrefactione in actione quando tamen forma
substantialis non principaliter generat quod patet quia ut forma rane agendo
quia id non producit se ipsam ut forma muris mediante semine.
Confirmatur in generacione papilionum(?) nam forma principaliter generat
tamen talis est actio quando non eadem ibi principaliter generat forma gallice
quia sic illa forma posset comburere omnia ut eadem forma aceto.
Ad primum dicitur quod illa actio non est actio naturalis substantialis. Ad illa actio
provenit ex dispositionibus in materia putrefacta concurrentibus et ex influencijs
celestibus. Ad confirmacionem videtur mihi quod ibi non generat forma ex
substantiali principaliter mediante calore ut patet sed illa forma posset comburere
ergo non est agens principale ubi ex dicto et dato quod ibi ulla forma
principaliter generat sed forma actiua [illegible] non esset actio substantialis.
Ad secundum alia actio est quando tamen forma substantialis non principaliter agit ea
quia posito quod ignis generet alium ignem et in illa eadem adhuc ipsa forma
non principaliter agit sed quod quibus talis actio fit per multiplicationem speciei
non forma ignis non multiplicat de se species ut probatur de anima
et non principaliter generat. Ad aliud nego antecedens dicitur quod adhuc illa forma
principaliter agit confirmando et dirigendo ipsum calorem et ergo adhuc est
principale agens tamen sed ideo etc. quod quia anima confirmat et dirigit
in agendo est agens principalissimum in celo

Utrum diversitas in istis inferioribus proveniat ex parte agentium principalium vel instrumentalium

Videtur et supponendo primo quod nihil agit ultra gradum proprium
virtute propria scilicet quod si sic tunc aliquid virtute propria produceret aliquem
effectum perfectiorem se ipso quod est contra quia nihil dat quod non habet. Dicitur non tantum
virtute propria sed virtute nobilioris agentis concurrentis aliquod bene
agit producendo aliquid perfectius se ut recitat Albertus et est videlicet
ad experientiam tempore estivali cum pluvia calida et dulci frequenter
cecidisse ranas quod non fieret nisi disposito ibi concurreret ibi forma
virtute agentium superiorum celestium nobiliorum. Similiter recitat Albertus se
vidisse vitulum cadere de celo cum pluvia et hoc est [illegible] propter
quod animalia perfecta possunt generari sine propagatione seminis. Unde
dicit Avicenna quod quidam homines possunt produci sine propagatione seminis
Unde dicit ipse quod elementa secundum diversas mixtiones eorum et [illegible]
activos possunt in mixtione [illegible] applicari que non conveniunt [illegible]
cum in quantitate sed secundum [illegible]. Secundo quod species in istis inferioribus
producitur aliquis effectus ad cuius productionem concurrit agens particulare equivoce
generat sicut de generatione ranarum in regione aeris non enim elementa
vel alia activa que ibi sunt possunt [illegible] nobiliorem formam rane quam
anima est. Tertio [illegible] quod in omni actione naturali deus concurrit generat
primo sine secunda non actio [illegible] quod [illegible] auctoritate auctoris de causis
qui dicit quod prima causa plus influit in effectum quam causa secunda [illegible]
[illegible] effectus quem producit [illegible] deus [illegible] non [illegible]
[illegible] producit [illegible]
producendo eum si vellet eum et non vellet quod implicat contradictionem
Secundo quod ignis non potest producere aliud ignem virtute propria sic quod
[illegible] nobilius in generante quia in [illegible] generat prima causa [illegible]
ignis sic producit aliud ignem propria virtute sed [illegible] agens particulare
producit [illegible] virtute [illegible] effectum [illegible] nobilitate [illegible]. Unde
in quibus actionibus generat nobilius producto sed [illegible] velle philosophi primo
celi dicens est quoddam divinum a quo omnibus denatum est esse et vivere
[illegible] clarius [illegible] obscurius. Et id [illegible] velle Themistii
et Avicenna qui ponunt datorem formarum concurrere ad omnem effectum
producendum. Similiter [illegible] potest [illegible] intelligentia separata concurrere
ad quemlibet effectum producendum. Similiter Plato ponit ideas exemplares
concurrere ad quemlibet effectum producendum. Ultimo [illegible] quod licet deus ad quemlibet
effectum producendum concurrat tamen secundum leges non constitutas potest deus
ad producendum effectus [illegible] in istis inferioribus [illegible] concurrere alia agentia
particularia sed quod multi in istis inferioribus [illegible] producunt diversi
effectus si solus deus concurreret [illegible] in [illegible] non est naturalis [illegible]

Conclusio prima diversitas effectuum in istis inferioribus non provenit ex parte agentium particularium quia videmus quod ab eisdem agentibus particularibus proveniunt diversi effectus in specie ut idem sol causa producit intellectum ad aliud instrumentum. Similiter idem homo causa producit cum scribit et studet quod non esset nisi si ista diversitas proveniret ex parte agentium particularium. Confirmatur quia videmus quod in eodem loco et in eodem tempore eadem constellatione et eisdem particularibus agentibus eisdem producuntur diversi effectus diversarum specierum quod non esset si ista diversitas proveniret ex parte agentium particularium in re.

2a conclusio

Et sequitur quod diversitas effectuum in istis inferioribus provenit ex diversitate agentium instrumentalium et dispositionum accidentalium. Patet ista conclusio quia videmus in generatione quod ex ovo gallinae fit pullus gallinae et ex ovo anetis aneta et id non videtur esse ratio nisi quia in ovo anetis sunt dispositiones convenientes formae et instrumenta producentia formam anetis in generatione. Confirmatur quia videmus quod in parte terrae satis modica generantur diversi fructus diversarum specierum et colorum et ista diversitas non potest provenire ex diversitate aspectus celi quia modicum videtur quod celum sit tam in parva distantia ut diversum habeat aspectum. Et tunc sequitur quod ista diversitas proveniat ex agentium instrumentalium seu dispositionum ipsius terrae vel seminum unde [illegible] in generatione. Contra notandum ulterius in actionibus talibus causa prima non generat aliquid causa 2a quia sicut ipsa causa sit producere effectum totum et sufficit causa 2a ut cum ambo producerent totum effectum vel deus unam partem et causa 2a aliam. Notandum ulterius conceditur communiter quia sic sit quod idem effectus bis produceretur quia produceretur totus a deo et produceretur etiam totus a causa 2a et bis produceretur ut esset [illegible]. Et causa posita quod posset producere ab alia causa 2a producente [illegible] causae primae quod est inconveniens impossibile. Contra idem dicitur quod iste effectus producitur totus a deo et est totus a causa 2a ut probat Aristoteles [illegible] sed quod bis producerentur quia licet producatur a duobus agentibus tamen non bis sed quia ista duo agentia sunt [illegible] causa solis. Conclusio [illegible] diversitas effectuum non provenit ex parte dispositionum quia sunt materiae non [illegible] quia ille dispositiones determinant causam secundam ad producendum hunc vel hunc effectum in specie. Similiter homo non quia tales inferiores non determinant causas superiores quia sunt tamen causam primam aliqualiter cogerent quod tamen non est possibile et sic quod determinat ad de gradum coactionis [illegible] sicut dux aliquis determinat ad unum quo ad effectum specialem producendo aliud effectum in specie. Et ideo non causa 2a limitat causam primam ad effectum specialem sicut calidus non limitat causam primam ad producendum aliud calidum extra speciem. Sic tamen non determinat eam quo ad effectum individualem quia determinat eam ad producendum plus illud vel illud calidum unius

Sed si queratur utrum determinatur [illegible] quo ad individuum [illegible] causa particularis sit determinata tamen ulterius non mittit quod causa universalis particularis agat in ulterius vel rogat ea quia tunc ulterior cogit deum ut esset agit in deum quia deus a non patitur ut causa determinata deum mittit quod ipsa ponat omne quia ponit ulterius omne spectat ad causam finalem que sit et ipse deus qui est causa finalissima Sed causa particularis sit determinata tamen ulterius quia causa recipiens tamen disposita talibus dispositionibus determinatis que ad producendum cum illis dispositionibus effectus quos iste cause particulares sunt nate producere et non alios Ergo [illegible] quod in primo causa particularis determinata tamen ulterius sit videlicet quod agens particulare [illegible] causa [illegible] non esset sit limitatum ad unum effectum [illegible] Contra [illegible] determinatio non dicit magnam perfectionem ymmo importat imperfectionem cause a perfecto [illegible] tamen ita videlicet quia causa non producit unum effectum [illegible] predictum sit ad coagendum [illegible] Solutio quod determinatio cause ad effectum individuatum fit apud tamen Sed limitatio quo ad effectum individualem magnam attribuitur et cause finalissime scilicet deo quia sit potest [illegible] videlicet quia causa est [illegible] caliditas [illegible] producit a [illegible] caliditate [illegible] Sed ipsa [illegible] causa libera est [illegible] producere [illegible] aliquam [illegible] in individuum vel in [illegible] dicitur quod quo ad effectum in [illegible] determinatur non est aliud cogere ut [illegible] effectum in [illegible] Sed [illegible] loquendo causa prima non determinatur a 2a quia [illegible] causa 2a [illegible] causa agit [illegible] effectum [illegible] 2a [illegible] agit [illegible] non determinat [illegible] facto determinat causa quo ad [illegible] Sed ipsa causa particulare [illegible] est ad producendum illud vel unum effectum individualem et non determinatur quo ad individuum Sed non [illegible] quo ad effectum [illegible] determinat tamen prima quo ad effectum Ergo [illegible] loquendo non est admittendum quod in [illegible] cause [illegible] fiat in aliquo [illegible] non [illegible] causa particulari quia sit [illegible] causa [illegible] unum effectum producere in [illegible] vel in [illegible] quia [illegible] a non agente particulari determinatur Sed [illegible] loquendo prima causa non agit effectum unum vel unum [illegible] agens particulare sit vel sit dispositum Sed quod [illegible] loquendo deus [illegible] determinatione cause particulare possit producere effectum in [illegible] vel in [illegible] quod sibi placet et cetera

Utrum naturalis differt a mathematico

Ista questio movetur circa textum [illegible] huius [illegible] in quo philosophus [illegible] consideratio [illegible] sit [illegible] philosophus naturalis quia [illegible] philosophus naturalis [illegible] an [illegible] mathematicus [illegible] vel ab aliquo [illegible] determinat et probat quod [illegible] est philosophus naturalis et mathematicus Et

In 2o capitulo probat quod ad physicum naturalem spectat consideratio de materia et forma quia ad ipsum spectat consideratio de natura, non tantum materia quam forma sunt natura. Et hoc patet quia antiqui ut Empedocles et Democritus consideraverunt solum de materia et non de forma. [illegible] quod [illegible] non est quod scientia naturalis est scientia quae solum ea quae considerat sub ratione motus vel mutationis. Contra scientia media inter naturalem et mathematicam ea non est naturalis quia non considerat solum sub ratione motus sed etiam sub ratione quantitatis. Dicendum ultimo ea quae considerat prout quae physicus aliquid [illegible] prout considerat res non sub ratione motus [illegible] quod totum est magis scientia prout. Dicendum non prout. 2o notandum quod naturalis in parte non dicitur quam quae materia et forma sed dicitur [illegible] scientia naturalis. 2o notandum quod metaphysica est contra considerationes prout solum de re [illegible] [illegible] vel defecta sed quae considerat res consequenter est universalis vel quantitate ad alias proportionales. Contra quod media scientia quae est media inter mathematicam et physicam naturalem est mathematicalis quia una talis solum considerat res sub ratione quantitatis sed non sub ratione motus et quantitatis. Dicendum mathematicus est aliquid huius in se scientias mathematicales. Contra 3a statim bene illa esse vera naturalis dicitur a mathematico. Contra patet quod quibus naturalis est mathematicus et iam est scientia naturalis dicitur a mathematico [illegible] quae naturalis a quibus mathematico dicitur [illegible] est [illegible] quae naturalis non dicitur a se ipso [illegible] est inter mathematicam. Contra [illegible] quod naturalis dicitur a mathematico non [illegible] ponere distinctionem rei inter illas. Dicendum ratione solum ita quod ut [illegible] alia ratione dicitur naturalis et alia ratione mathematica quia dicitur naturalis in quantum considerat res sub ratione motus et mathematica in quantum considerat res sub ratione quantitatis. Contra 2a. Scientia naturalis omnes res quae diffiniunt debet diffinire [illegible] vel complete per res importantes motum. Contra quia scientia naturalis debet diffinire res [illegible] [illegible] non considerandi non ipsa considerat res sub ratione motus ergo debet diffinire per res importantes motum. Dicendum [illegible] motus quia 2o [illegible] diffinit per [illegible] quod [illegible] sed per mobile non [illegible] mobile importat motum. Dicendum vel complete [illegible] terminos scientia contigua et [illegible] [illegible] quae [illegible] non diffinit [illegible] per res importante motum quia contra sunt [illegible] ultra sunt res. Contigua quorum ultra [illegible] in complete per [illegible] [illegible] in duobus sub [illegible] [illegible] media vel contra sunt [illegible] media. Contra quod iam dicitur forma [illegible] est quae dat esse rei non est talis sed [illegible] [illegible] quod [illegible] per [illegible] terminos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] quibus est [illegible] per [illegible] [illegible] vel per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] patet [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible]. Contra 2a scientia mathematicalis [illegible] terminos quos diffinit debet diffinire per res importantes [illegible] non per res importantes motum [illegible] hoc patet quia [illegible] [illegible] [illegible] quia ipsa debet diffinire terminos [illegible] quod considerat res [illegible] ipse considerat [illegible] sub ratione quantitatis

scientia
contigua

Et non motus in geometria. Dicitur quod non hoc fiat propter penuriam vocabulorum quia mathematicus diffinit circulum quod in eius termino ductus implicat motus per circulum et superficies plana in cuius medio est punctus a quo omnes lineae ductae sunt aequales. Secundo diffinit numerum per eius terminum aggregata quae importat aggregationem et motum ponunt ut numerus est multitudo ex unitatibus aggregata. Tertio describit lineas equidistantes per hoc quod si protraherentur ut lineae equidistantes sunt quae si protraherentur in infinitum numquam concurrerent. Secundo non hoc fit propter penuriam vocabulorum unde isti termini in istis dictis deberent capi et si non importaret motum. Con° Primo scientia naturalis requiritur distinguere a scientia mathematica in hoc quod naturalis ponit per suas diffinitiones terminos per terminos importantes motum, mathematicus autem non. Et non hoc fiat propter penuriam vocabulorum [illegible] ex geometris procedunt. Dicitur numquam requiritur quod scientia se ipsis eorum et cum diffinitionibus data est quod non ad ab eis est. Contra geometria. Dicitur quod non est tantum naturalis est diffinire per terminos importantes motum quia sic se quod dicto aliquo non videtur praedicari de suo dicto quod etiam tantum dicit importare motum non est naturalis non proprie movere secundum quod gestit. Et dico secundum quod de termino importante rem naturalem quod [illegible] res importata per terminum naturalem gessit. Confirmatur: naturalis philosophus describit vacuum sic locus non repletus corpore. Tamen in eius positione est terminus importans motum. Secundo etiam in anima describitur a naturali philosopho non per motum quia [illegible] in anima non importat motum. Item etiam [illegible] quia sicut [illegible] non videtur [illegible] Contra [illegible] res [illegible] gestat tamen [illegible] data per terminum importantem motum [illegible] de termino quod [illegible] non importat per modum actualiter [illegible] importat eum sub aptitudine. Item [illegible] quia [illegible] locus quod est terminus importans motum ut ex dictis loci. Secundo [illegible] quod importat motum ad [illegible] etc.

Utrum rei naturalis tantum quattuor sunt causae

Notandum primo quod res naturalis in proposito capitur pro re generabili et corruptibili ex materia et forma composita et ideo quod rei sunt causae [illegible] ut deus vel anima intellectiva vel intelligentia vel actus sunt non solum quattuor causae quia intelligentia non habet causas naturales. Deus enim [illegible] non habet causam formalem quia forma est forma. Secundo notandum quod causa est res habens esse propter quod actualiter causat sive aliquid quo causat. Et vel dicitur causa in actu quod actualiter causat. Tertio quod actualiter vel potentialiter causat. Tertio et ad propositum capitur magis large ut describitur: Causa est propter quod fit aliquid vel a quo aliquid dependet vel dependebat in esse fieri vel conservari sive ut in esse totaliter vel in toto vel singulariter [illegible] conservare vel creare. Dicitur primo in esse propter causas

indicat dicitur vel in fieri per causam efficientem dicitur vel conservat
per se propter causam efficientem sicut ea efficiens [illegible] lapidem [illegible]
extendit se extendit se ad causam conservantem et etiam ad causam
quae efficit seu producit et dicitur non tamen vel dependebat per se
domificatorem quae est causa domus cum domus non dependeat ab eo
in fieri sed dependebat ab eo dicitur in esse quia pater est causa filii cum
non in esse sed in fieri ut patet probabiliter dicitur omissive quia rector
dicitur esse causa peri(culi) non quia fecit periculum positive sed quia omisit id
quod facere debuit dicitur privative quia absentia nautae dicitur esse
causa submersionis navis non positive sed privative quia eius praesentia fuisset
causa conservationis. Alius secundo dicitur quod [illegible] ad causam [illegible] id
quod [illegible] et quaedam [illegible] in hoc modo
Et de primo notandum a vel ab efficiente quod dat formale quod
donat atque finale. Et est notandum quod quaedam [illegible] extrinsecae
hoc modo possunt exprimi sed [illegible] per antonomasiam [illegible]
[illegible] causae [illegible] finalis quae est causa causarum ad finem talem
Conclusio prima aliquid est causa [illegible] quod ab aliquo dependet aliquid
in esse vel in fieri [illegible] a forma asini dependet esse ipsius asini
Conclusio secunda nihil est causa sui ipsius [illegible] productiva [illegible] conservativa
[illegible] quia omnis causa praecedit suum effectum [illegible] vel [illegible] aut non
praecedit se ipsum. Secunda quod [illegible] quod sit [illegible] ad
[illegible] quod [illegible] sit [illegible] in eorum [illegible]
non considerantes in quos [illegible] causa [illegible] sunt omnes causae
[illegible] per se [illegible] Nam omnis causa [illegible] esse [illegible] vel in [illegible]
[illegible] est causa materialis vel [illegible] agens [illegible] est causa efficiens vel
dat esse per [illegible] est causa formalis vel dat esse [illegible] quod [illegible] est finalis
vel [illegible] per se [illegible] causa [illegible] vel [illegible]
[illegible] est [illegible] vel [illegible] per se [illegible] causa [illegible] est vel ab
ea dependet. Si [illegible] est causa finalis. Si [illegible] est causa
efficiens. Si vero [illegible] est [illegible] vel [illegible]
[illegible] materialis [illegible] est causa materialis vel est id [illegible] dicitur
[illegible] est causa formalis. Contra [illegible] aliquid est causa
sui ipsius [illegible] quibus [illegible] conservat [illegible] quibus [illegible] est causa
sui ipsius. Consequentia [illegible] est causa sui ipsius [illegible] quod [illegible]
in infinitum in causis [illegible] causam illam [illegible] aliam [illegible] in infinitum
a [illegible] Domini [illegible] est causa sui ipsius [illegible]
[illegible] gratia [illegible] est [illegible] causa [illegible]
est causa conservativa sui ipsius [illegible] aut [illegible] est causa efficiens
vel finalis et productiva [illegible] dicitur [illegible] in [illegible] causa
quae est causa conservativa sui ipsius et non productiva. Contra [illegible]
[illegible] non [illegible] causa [illegible] quod [illegible]

qp magdo pt zes mct magz et ho no hz causa male
qz magne mal3 S3 ho no qz et na gpdare a mathe co
gpdrm qz mathe cq abstiner a motu et ma Confirmatur
q abstinendu est indaliu qz gpdant ne sz nucoz erat
pt i indlis no pt gpdando ne fle et male ea gpdant
Ad adq ve ador ve ador ve bor ador qz pt ie 2o gpdo
q gpd mathe cq Dr q ho pt ultre q mathe cq gpdat
ne sub roe gpte ul magnas no pndndo an ebe zes
moveat ul no et no gpdat ne sub roe i mutabilit q
et abstinendu est mediatu ut pbat gpeo dti Et pbat
cpq ad gpem Ar adr Zeq zei no pt gpnd cause
qz supponis q celu heat maz ut dt egidq d roma et
ipud e eius male At no hz eiz male qz pt et est corpe
qz hz maz Sed aut qd hz maz e corple i dicto q ho
est vnd d io qd recept no mare loqndo celu no recept
Con mare loqndo celu recept ge antodte pp celi q dt
q ab ho ente sz deo dinatu e omibq ee et vinc vbi
vo ualle q ge eius recept Ad adq ve ador ve bor ador
bea Vnd oz q incipet ee vnd gpd celu recept ne vem
ador dt corpt ibi ee pe ee gpinatio ul pductio Vnd etia
q sub ppetua appn et appq no dependet ne dependebat
a deo i fol ff fomq i gpinar Ar ez adr no pt gpnd cae
qz finis no e ea qz marie finis gpeaq cq Sz ho no qz
nq e finis gpeaq cq oia sunt ergo oia sunt i nq e finis
gpeaq cq Conf na p ess aliqd finis gpeaq cq magis deq
ff ho no qz pt ul omq ul aliqd et aliqd no Wo pbq qz
pt deq esset malq qz est finis mali et actq vitiosi no
cq finis malq ipnm qz malu est extopice Ad pbq vem
ador nq e finis ne vem ador bea et gpd p phm 2o
ethicoz et 6to ethicoz Dr q phq vult q finis gpeaq cq
e gpeaq cq eneria sunt ul est Ad gptoz vez ador dr
q omd ador gpe qz e finis mali et gpd et est malq
ve ador cq finis ne Dr q no intte d malicia mora
vel id e malu morale cq finis pterte sm ctas circumstantias
i dete pscrutq e eto e vnd no deq no e finis pterte
ff vnd vel dr cq finis malq ipnm qz malu no deq
e simpe bonq q e finis gpeaq deq vnd pp ad omi q
isti actq erat boni qz finis corp bonq dr ipi est boni
qz cq finis bonq ipnm qz bonq Dr q i a materia pt intte
i bonu morale e cq finis bonq ff pterte sm ctas sed circumstantias
circumstantias dece e pscrutq no deq no e ea pterte
Ad ez cubz zei valis i finite sunt ene qz dt phq i ho 2o

quod substantia unum accidit ubi videlicet velle quod substantia sit causa
rei. Consequentia nota, assumptum probatur, quia causa [illegible] [illegible] [illegible]
est causa. [illegible] homo [illegible] homine et sol, quod dicitur 2o Physicorum homo generat hominem
et sol. [illegible] [illegible] non [illegible] dicitur quod [illegible] [illegible] quod non tot [illegible] [illegible]
contra [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et aliqua res. [illegible]
dicitur quod [illegible] [illegible] probat quod [illegible] [illegible] [illegible] rei [illegible] per [illegible] causae
[illegible] [illegible] Sed hic non est [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] causae rei [illegible] [illegible] [illegible] deficit. Sed contra [illegible] hic [illegible]
ad [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non causat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] id dicitur quod [illegible]
quod [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] causae [illegible] quod [illegible] esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] causae. [illegible] quando [illegible] causa [illegible] esse
[illegible] quod materia est causa [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible]
quod non [illegible] causa est [illegible] in actu formali [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] actu formali [illegible] [illegible] quod [illegible] causa est [illegible] in actu
[illegible] [illegible] forma non est causa quod [illegible] ut [illegible] ut [illegible] non [illegible]
quod forma [illegible] [illegible] est causa [illegible] in [illegible] non non in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod forma non [illegible] est causa [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] forma est
causa [illegible] [illegible] quod ipsa [illegible] materiam aliqualiter [illegible] ex
[illegible] forme ad [illegible] [illegible] [illegible] ipsi [illegible] ut
esse in [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forme et [illegible]
est causa [illegible] quod [illegible] [illegible] esse [illegible] ut [illegible] [illegible] forma ut [illegible] [illegible]
ad hoc quod aliquid sit causa alicuius non [illegible] quod [illegible] in [illegible] [illegible] forma
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible]
[illegible] in esse quod [illegible] [illegible] non est causa materialis [illegible] non [illegible] [illegible]
quod [illegible] est in [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] est causa [illegible]
materialis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ut in esse in [illegible]
[illegible] [illegible] quod forma est causa [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] forma dat esse materiae [illegible] [illegible] ut formae [illegible] [illegible] quod [illegible] quod materia
est in actu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum finis est causa

Videtur primo quod [illegible] finis [illegible] debet esse aliquid in quod [illegible] ad ordinatur
[illegible] finis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
finis quo et finis [illegible] [illegible] [illegible] finis quo dicitur esse operatio producta
[illegible] dicitur finis quo [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] finis [illegible] operatoris
ad [illegible] effectum. Sed finis [illegible] [illegible] dicitur esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
operatio quod in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] finis quo [illegible] operatio

Et finis gratia cuius est homo quia domus fit propter homines ut ipsos [illegible]
a pluviis et caloribus. Contra id est finis quo et gratia cuius quia non
homo est finis quo intentum dei cuius finis gratia cuius est intentum domus.
Contra verum 2ei sunt plures fines gratia cuius quia deus gratia cuius in homine
et patet ipse deus. Non concluditur 2ei finis est ipse deus omnium gratia
cuius omnia sunt. Contra ad quodlibet agens est finis gratia cuius sui
operis quia quodlibet agens agit propter se ipsum ut vult philosophus primo celi.
Contra quia agens [illegible] tantum bene agit propter se et gratia sui ipsius operationem
ad quam patet sicut corruptio patet de lapide [illegible] se [illegible]
[illegible] et patet de calore naturali. Contra [illegible] est finis gratia
cuius et in homine causa efficiens intentum cuius patet de deo qui est causa efficiens [illegible]
[illegible] est causa finalis finalissima. Alius modus quod dicta est inter
fine quo et fine gratia cuius quia finis gratia cuius est qui precedit operationem
agentis, finis autem quo est terminus operationis agentis. 2a dicta quia
finis gratia cuius dirigit agentem in agendo, finis autem quo [illegible] finis quo

Conclusio prima: finis gratia cuius est [illegible] causa patet in [illegible] quia
id est causa gratia cuius aliquid fit et quod dirigit et ordinat ad [illegible] finis
operationibus. Finis autem est de fine gratia cuius. Et 2o non id [illegible] est causa
quod [illegible] ad interrogationem factam propter quid, talis finis est de
fine gratia. Non quod [illegible] propter quid fit domus aptare [illegible] propter
homines. **Conclusio 2a**: finis quo non est causa [illegible] patet [illegible] id non est
causa quod [illegible] [illegible] est [illegible] finis autem est de fine quo [illegible] est
causa [illegible] [illegible] finis effectus medicinalis est sanitas non stat
[illegible] quod illa [illegible] est [illegible] stat quod [illegible] non possit curari.
Consequentia [illegible] finis quo [illegible] causa [illegible] quia [illegible] causa dei
[illegible] non [illegible] [illegible] patet [illegible] quia [illegible] sunt finis
quo intentum [illegible] dei [illegible] finis quo est causa [illegible] quia in [illegible]
sunt cause superiores. **Conclusio 3a**: [illegible] finis quo [illegible] est causa
[illegible] gratia [illegible] intrinsecus finis quo [illegible] sunt operationes [illegible]
effectus medicinales sunt propter intrinsecam sanitatem que est finis quo
[illegible] intrinsecus finis quo [illegible] causa. Contra [illegible] 2am [illegible] 2ei non
sunt plures fines gratia cuius quia [illegible] finis [illegible] omnes [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] est [illegible] non [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] quod finis gratia cuius [illegible] omne [illegible] patet [illegible]
agens principalissime agit propter deum tamquam propter finem [illegible]
[illegible] agens agit propter [illegible] [illegible] [illegible] agit propter [illegible]
sui [illegible] propter se [illegible] finis subordinat [illegible]
[illegible] et 3a 2am [illegible] sunt. Non agens naturale [illegible] agit
propter deum quod est finis principalissimus quia omne agens [illegible] actione
ab eo agente [illegible] ab ente [illegible] [illegible] autem [illegible]

uidet ppt se et eius ad pduct ppt id agit Ex q° vi patet q
qbz eis pt deu magis e obligatus deo q pbi ipi qz ab
eo hz ee et no a se ipo Ex q° pz qz si aliq eius 9tra pcet
ex mala volute eius voluntas no e bn 9gulata s pposita
Ex q̄ vltius pz q licz voluntas appetitu aiali et male 9
gulato pt velle agere pductus ppt se ho tn no fit appetitu
9gulato Ubi e q auaq q̄o gat diuitias e bn 9tra ipas
dei no aut 9tra ipas auaq Contra grecos 2a fines q° e
ca qz i° e ca q° ab ob9 qre ee ca pt aut e 8 fine q°
Confitez nd i° e ca q° quit pet ad mtrogacoe facta p
q̄ ppt q̄ Et aut e 8 fine q° qz si quit ppt q ambulat
infirmus dic ppt sanite Et i q2a ppt q medicus 9ferit
medicinalia apte dic ppt sanite Et id a 9 dicendu adez dez
q isti q 9cedut fine q° ee causa no volut q semp pt ca
Sz volut q s' 9aut aliq 9dcos cae q° e vnd qz pt agens
agit quz ppt fine 9ra eis pt ee aliq° no ppt fine quo
q ppt eis itencoz Sed pt ei q isti q 9cedut fine q° ee cam
loquut adeuz 9sm q itenco finis q° pt ea Et id 9ftez qu
ne boz adez s 9cit vel q° apta 9ro vnd pt dez inddi
ppt intencoz sanite pt ee qn quit ppt q medicus 9ficat
medicinalia dez inddi ppt intencoz sanite Et 2a adu finis
q° e ca qz i° e pnc ca opacoim a q° pncie 9do i opacoib
nabz pt aut e 8 fine q° ppt aliud et aliud fine q° alie et
alie fut opacoe et fine q° ppt sanite 9fectio medicinaliu
ppt vlteriu fit aliud ad inten Et id aliud ne pro pte
adez ppt sanite et dez Et dez q hs fit ppt intencoz
sanite et ppt intencod finis q° vnd tz q quay ppt ea certa
9cet fine q° ee causa Con 9y eu q aliq bn e ca
q° no e qz sanitas e ca 9fectoz lz no e vnd ecy
ca extende se 9y eu no 9y ad ppla h ad ppla h
ymaginalia pot vnd 9y eu sanitas ymaginalis ca
9firmi i infirmite 9uall p licz bn e ca 9fectoz medici
nalia Con 9y medicy qz ea quia no 9z q° no e q°
ho no e ca vnd i tenet amplificaco no 9z quia abest
2° adeuente ad e 2y adeuent neue qadiud ai ppt

Utrum pater est causa filii

Notandum primo quod quattuor modis aliquid dicitur esse causa alterius. Primo quia ipsum est a quo est sine eo. Consequens isto modo actus est causa subiecti quia per subiectum actus salvatur maxime secundo permanere non potest. Consequens secundum quod isto modo materia est causa forme quia sine materia forma non potest permanere et cetera. Consequens tertium quod causa sine qua non causat [illegible] causa bene habita ut homo est in speculo ad domus fit in domo per quod bene causat. Consequens quartum quod isto modo non est causa filii quia stat filium esse patre mortuo. Secundo modo aliquid dicitur esse causa alterius quod ad se ad hunc sensum quod ipsum est ipsum [illegible] stat ab isto vel sibi equalitate. Consequens quod dominificator isto modo est causa domus quia non fit domus nisi ab eo vel sibi equalitate. Consequens secundum patet etiam isto modo non est causa filii quia stat patre mortuo et filium fieri patris et non fit a patre nec a se equalitate. Tertio modo aliquid est causa alterius quia perficit ad. Consequens forma isto modo est causa materie quia perficit eam. Consequens secundum scientia est perfectio et causa anime isto modo quia perficit animam quia conveniat sibi hoc ipsum sciens. Consequens minus perfectum bene est causa magis perfecti quia bene perficit ipsum actum. Consequens tertium quia actus isto modo est causa subiecti per ex dictis. Consequens caliditas isto modo non est causa aque vel forme eius quia non perficit eam sed disponit eam ad corruptionem. Unde sensus id actus perficit in potentia aliquid quia id actus est quoddam esse. Consequens patet isto modo non est causa filii quia non perficit ipsum filium vel ad minus non omnino. Quarto modo aliquid est causa alterius quod ad esse tale vel tantum vel quod ad tale se habere. Correlative quia isto modo albedo est causa hominis quia stat hominem tale se habere ut esse album quod tamen sine ea non haberet se. Consequens secundum creator isto modo est causa dei quia creator facit deum tale se habere ut creare quod tamen aliud se non haberet. Quinto aliquid dicitur esse causa alterius non in actu sed quia aliquid aliud dependebat ab eo quod in esse vel in fieri. Consequens dominificator isto modo est causa domus dudum producte quia aliquando domus dependebat a dominificatore. Consequens secundum isto modo pater non est causa filii quia filius non dependebat a patre. Sexto aliquid dicitur esse causa alterius quia id ad [illegible] se [illegible] quod in eo dependet in esse vel in fieri a quo etiam aliud dependebat id ad quod est causa. Septimo aliquid dicitur esse causa alterius privative quia non fuit causa oppositi eius debita tenebatur esse causa sicut illo nauta est causa periclitationis navis in eius absentia. Consequens secundum quod aliquid isto modo est causa alterius ad eius productionem vel causationem de nauta quia est causa periclitationis navis tamen ad illam nihil agit nisi est in quantum dicitur causa privativa vel etc. Isto modo aliquid est causa alterius quia impedit ad impedimentum ne producat suum effectum alias productivum et isto modo interpositio terre inter solem et lunam

Quinto aliquid dicitur esse causa alterius quod potest dependere ab alio

Iste modus potest sic intelligi aliquid est causa cause est causa causati est causa eclipsis lune. Conclusio responsalis patet quia est causa filii secundo modo patet quia a patre dependet aliquid ut virtus seminalis et dispositio materie que dispositio est pro generatione forme humane introducende forma humana non educitur per generationem sed per creationem. Corollarium secundum quod in generatione hominis ille homo magis producitur ab alio quam aliud ad a suo patre patet quia homo generatur ut dictum est patet quia ille qualitates dispositiones adducunt formam ut hic patet quod materiam producat quia ita est in generabilibus. Secunda ratio qualiter ipsa virtus seminalis una cum qualitatibus dispositionibus agit producit ad productionem et eductionem forme. Corollarium tertium patet quod magis in ipse homo est causa alterius hominis quam asinus alterius asini patet quia in embrione asini ita virtus seminalis non solum disponit materiam sed etiam educit formam in embrione autem hominis et ita virtus solum disponit materiam et ita forma solum creatur a deo   humanus est causa filii quia in amissis illa vim et semine non esset productus filius ut in Physica. Corollarium non dicitur esse causa alterius hominis quod producit aliquid ipsius hominis. Secunda in ipse est causa effectus quia efficit aliquid a quo et ulterius dependet filius patet quia filius non fieret nisi id esset patet dimissum a patre. Corollarium primum patet potentia causa prima et effectus quia pater est causa filii tamen eo puncto non sunt effectus unum tamen quia potentia causa in immediata prima et effectus in esse ut in Physica. Conclusio quinta modo. Secunda ille modus stacet sic quod deus esset causa mundi quia mundus dependet a deo quamvis quod deus dependet a mundo in non ergo ambo quod sic mundus haberet non patet de sui deo patet ut deus sit mundo ergo in ratione deus est causa a quo dependet mundus eadem ratione ergo quod non est eo prima in hoc quod aliquid dependet ab alio est ipsum habere suum esse semper vel suum quod ab alio causatur a deo distincto et non ergo quod ab alio causatur distincto ab eo quod quamvis filius in dimitens habeat suum esse a patre sed non oportet hoc quod dependet ab eo quod non est ab eo causatur distinctus. Probatur ad dicens dicitur quod deus est causa mundi et non ergo quod sicut ad imaginationem deus destruet mundus destruetur tamen non oportet hoc ergo sicut. Conclusio secunda modo si stacet sic quod aliqua intrinseca ita non esset causa filii quia filius dependet a semine quod semine ulterius dependebat et dependebat a intrinseco. Consequens sic quod Ada esset causa sole quia ab Ada dependebat et Adam aliquo ulterius dependebat sole. Videtur sic quod homo esset causa vermium in ventre suo existentium. Idem dicitur quodam quoad et generationem. Corollarium eius effectus sunt plures causa secundo modo patet conceditur. Corollarium ita quod non ipse homo est causa filii in est pater eius sed oportet ulterius quod aliquid de suo semine generavit filium non quod deducitur est efficiens in nobis et quodam temporali. Conclusio ... responsale quod non est causa filii in quod sit materie quod disposito semine introducere a patre generans quod id non est nobis eundem quod si esset nobis eundem

et in assentiendo sibi non possit decipi circa eum, quia constat quod decipi sit
disposicio naturalis sicut virtus seminalis. Pro quo est advertendum quod duplex est
evidencia, scilicet formalis et naturalis. Secunda evidencia naturalis est qua quis
in sibi assentiendo non potest decipi per potenciam naturalem. Sed evidencia formalis
est qua quis in sibi assentiendo per nullam potenciam potest decipi. Pro hoc
ad argumentum dicitur quod bene probat quod evidencia formalis non est nobis
evidens aliquis filius per dependenciam seminis a patre. Hoc tamen nobis
evidens est evidencia naturali, quia videmus bene quod unum animal producit de se
aliud animal non per coitum [illegible]. Et ideo non est extra hoc quod in coitu aliquid
descendit a patre vel generante quod sit semen, quod ab ipso dependens
filius, et id non videtur esse aliud quam virtus seminalis, que est quedam qualitas in ipso
semine a coeunte, et est aliquid in potencia dispositiva et organizativa,
et postquam introducta anima sit [illegible] et perfecta organisacio. Et secundum
aliquos ista virtus seminalis est actus in ipso semine a partibus [illegible]
calor naturalis. Secundum alios non est substancia ut ipsi opinantur. De
an vero semen non est tamen efficiens quia ad illam producendam sit eius [illegible]
forma non procedit agens producendo seu educendo animam filii. Unde
tamen quod ad generacionem [illegible] sit corporis virtutis seminalis. Secundum dictum
[illegible] si [illegible] tamen filii sit quod [illegible] quia sit a patre mitti
semine secundum matricem in [illegible] non est tamen filii. Quod ideo non [illegible]
quod aliqui dicunt quod mater in generacione filii habeat se semper passive
et secundum [illegible] activa. Unde semen patris cum recipitur in matrice
et agit in semine matris cum [illegible] et organizat. Unde virtus seminalis
que est decisa a patre in potencia et educit animam in eodem [illegible] et cum
aliam materiam [illegible] disponendo et animam secundum hoc introducitur [illegible]
ita quod postquam introducta in corde [illegible] est [illegible] et ultimo moritur.
Unde dato quod semen matris emittatur et quod [illegible] sufficienter
non tamen [illegible] in forma patris generet. Sed hic id [illegible]
[illegible] non videtur aliud quam [illegible] quia si semen matris non [illegible] et in coitu
[illegible] anima diceret produci [illegible] et non [illegible]
sed vel agere [illegible] ad experienciam. Unde [illegible] produci multa
non videtur [illegible] quod virtus seminalis [illegible] intendit producere [illegible]
et sic virtus seminalis animam intendit educere et organizare [illegible] animam
animam, et quia ille virtutes seminales [illegible] mutuo [illegible] produci sic
ad invicem [illegible]. Ideo alii dicunt quod non solum generat semen patris
sed et matris. Unde imaginandum [illegible] non multum placeat
[illegible] in actualitate. Hoc sit semen patris non producit [illegible]
[illegible] semen matris. Pro hoc ad argumentum dicitur quod mater [illegible]
sit causa filii [illegible] agens [illegible] et [illegible]

Utrum diffinitio fortune sit bona que dicitur est causa per accidens in agendo secundum propositum ex eis que sunt ut frequenter eorum que propter hoc fiunt. Pro ista questione notandum primo quod fortuna causa duplex modo. Uno modo corpus celeste seu influentia celesti in schemate agendi per [illegible] est nobilioris bonitatis vel malicie et isto modo fortuna depingitur ad modum puelle cece volventis rotam ita quod est virtus volventis rotam in orbe celeste et movendo unum elevat et alium deprimit et dicitur ceca vel secundum alios dicitur ceca quia propter quod aliquando bonis multa mala tribuit et malis multa bona. Secundo modo fortuna causa per intellectu practico humano propter deo et isto modo causa in proposito. Ulterius notandum quod duplex est causa respectu alicuius effectus scilicet per se et per accidens. Causa per se est que intendit effectum, sed causa per accidens respectu effectus alicuius est causa que non intendit illum effectum. Unde advertendum quod fortuna sit causa respectu effectus non intenti dicitur per accidens. Ulterius notandum quod duces sunt cause per accidens quia quedam sunt deliberatorum ut homo, alie que non sunt deliberatorum sicut alia animalia et hoc fatum et [illegible] hinc est quod advertendum quod secundum causa per accidens que est deliberatorum dicitur fortuna ipse addit in agendo secundum propositum. Hinc est quod dicit philosophus secundo physicorum quod ea que fiunt a fatuis seu pueris non fiunt a fortuna. Ulterius notandum quod duces sunt cause habentes deliberacionem quedam producunt effectus qui sepe veniunt, alie producunt effectus qui raro eveniunt. Et isti effectus sunt duplices quia raro eveniunt quo ad tempus, alii qui raro eveniunt quo ad plures causas. Exemplum primi ut eclipsis solis. Exemplum secundi sicut invenire thesaurum quod fit in fodiendo vineam. Et ad denotandum quod fortuna sit dicta fortuna respectu effectum raro evenientem addit in diffinitione ex eis que sunt ut frequenter. Ulterius notandum quod isti effectus sic evenientes raro a causis cognitis agentibus sunt duces quia sunt nobilis bonitatis vel malicie sicut est invenire florenum vel frangere pedem, alii sunt non nobilis bonitatis vel malicie sicut est invenire vestitice. Et primi dicuntur propter hoc non quod propter eos causa agat quia si prestitisset illum effectum propter eum egisset, alii vero dicuntur circa effectus. Hinc est quod advertendum quod fortuna solum est respectu effectus nobilis bonitatis vel malicie addit in diffinitione eorum que propter hoc sunt.

Effectus dicitur

Ulterius notandum quod ista diffinitio fortune potest intelligi: fortuna secundo modo capta est causa per accidens, et causa non intendens effectum intellectus practicus ex eis que sunt ut frequenter, id est raro veniens circa cognitis agentibus eorum, que propter hoc fiunt, id est quorum effectus est alicuius nobilis bonitatis vel malicie in agentibus secundum propositum et in agente vel agentibus secundum deliberationem vel habentibus vel habentibus. Exemplum si Sor vadat ad forum propter invenire florenum et illum invenit, alia causa eius non dicitur fortuna respectu eius invencionis quia ista est preintenta. Exemplum si quis inveniat florenum sine intencione

ita causa est fortuna respectu illorum inventorum quia quamvis ita inventio sit
premeditata a causa vel non tamen a causa per accidens. Corollarium [illegible] si quis intendat
invenire [illegible] denariorum et inveniat florenum causa eius est fortuna
quia non intendit illam inventionem floreni. Corollarium tertium licet fortuna
sit causa per se quia causa quae est causa per se non tamen est causa per se respectu illorum respectu
quorum dicitur fortuna patet ex dictis. Corollarium quartum si quis iret ad forum
et frangeret crus ista fractio non est fortuna quia non est causa per accidens
illius fractionis sed causa. [illegible] nostri hoc dictum comparatur pro eodem formas
et effectus fortuitos. Corollarium sextum quod interpositio terre inter solem et
lunam non est fortuna respectu eclipsis lune quia non est causa per accidens
sed causa per se [illegible] iste effectus licet eveniat raro quia ad tempus evenit in-
frequenter ad causas proprie agentes. Corollarium septimum ludus ad taxillos
aliquando est fortuna aliquando non. Verum si quis intendit lucrum et lucratur
tunc causa eius non est fortuna. Quando autem non intendit lucrari et ludit
propter [illegible] tunc causa lucrandi est bona fortuna. Corollarium octavum
quod ita causa ludens et perdens non dicitur fortuna quia iste effectus frequenter
evenit a causis proprie agentibus. Corollarium nonum si [illegible]
vel ad forum et inveniret florenum sed intentione causa eius semper
esset fortuna licet enim iste effectus saepe eveniat tamen raro evenit
ad causas proprie agentes. Corollarium decimum causa [illegible]
[illegible] in matrimoniis dicitur fortuna ita raro evenit ad causas proprie agentes.
Corollarium undecimum mors et senectus non sunt effectus fortuiti quia
non raro eveniunt quia illi effectus raro eveniunt sed non non eve-
niunt ad causas proprie agentes [illegible] est de morte. Corollarium [illegible]
quod causa respectu inventionis [illegible] non est fortuna quia iste effectus
non est de nobilibus bonitate vel malitie. Corollarium [illegible] si forte
florenus non esset nobilis bonitate vel malitie sed tunc [illegible]
causa eius respectu illorum inventorum diceretur fortuna quia non intendit eum
effectum sed alium. Corollarium [illegible] quod causa hoc quod aliquis sit fortuna respectu
alicuius non est quia id alicui sit de nobilibus bonitate vel malitie
[illegible] sed [illegible]. Corollarium [illegible] quod causa fatui
vel pueri respectu inventionis floreni non est fortuna quia ipse fatuus
vel puer non habet deliberationem. Verum deliberatio est consultatio vel
consilium de modo attingendi finem pro [illegible] ordinata in [illegible] non
fatuus non habent talem consultationem. Corollarium [illegible] quod causa respectu inventionis
floreni dicitur fortuna licet enim talis inventio non fiat ab agentibus
[illegible] sit ab agente voluntario [illegible] quod dictum est inter causam et formam
et causam per se [illegible] tamen causa [illegible] tam large ut est sumptum
ad hanc fortunam et tunc est causa per accidens [illegible] et frequenter causa
per se sunt. Et in non qualibus [illegible] et fatuus [illegible]
aliquando a causa [illegible] tam stricte ut est causa per accidens in agentibus sine
proposito [illegible] et frequenter [illegible] est differentia ad fortunam. Causa

ipse sensit et ea que sensit sero sive Sed fortuna prius est d
scripta Solucio non dicitur quod effectus fortuitus procedit a fortuna
[illegible] dubitacionem non intitulatur ab ea racione eventus
a pluribus causis aliquis nobilis bonitatis vel malicie Contra quia in causa
posita idem est effectus et fortuna prius suppono quod fortuna ponat se
in dominatu et generet filium sit intitulatus et quod in generacione sit
sit nobilis bonitatis et cetera quia in statu generacionis filius quod sibi evenerat
aliquid a fortuna et quod hec habeat racionem boni tamen in illa causa iam filius
est fortuna et erit effectus fortuitus tamen dicitur Conc
zusalis Intelligendo ista dictorum fortune ut intellecta est
et bona dicitur in hoc fortuna 2o modo capitur sicut etiam concordibus
requisite ad bona dicta Contra fundamentum quod vel
est fortuna quod sit maioris esse causa Sed hoc non quia sic causa
esset fortuna maioris in causa in quo fortuna invenerat florenum
Sed hoc non quia tunc aliquis recepit esse fortuna Sed hoc non quia vel
esset fortuna contingens primo videlicet florenum vel aurum vel plus hoc quia
videlicet quia hec in effectu intendit ut aurum quod maioris quam quo
cadit ad forum quod hec iam effectus non est ibi nobilis bonitatis
quod stat quod unus aliquis levat eum Confirmatur nam non videtur quod in illa
causa sit effectus fortuitus sed ut videtur quod fortuna 2o ratio non dicitur
quod in causa dicti causa recepit esse fortuna et quod recepit agere in effectus
ad quod sequitur effectus fortuitus et preterea contingenti non esse fortuitus ad causam
causa forte vel fortuna incepit esse fortuna et manet fortuna quamdiu
intendit levare florenum Ergo dico sic quod causa forte non tunc est
fortuna absolute sed in contingenti que iam effectus fortuitus nobilis bonitatis
vel malicie 2o modo quod in illa causa effectus fortuitus est florenus
quod inventus est contingens est nobilis bonitatis vel malicie et ergo iam
effectus recepit esse fortuitus quando recepit fortuna primo iam effectus
preterea est effectus fortuitus Contra quia in causa non sit iam effectus
est fortuitus ergo iam effectus est quod preterea contingenti non esse fortuitus est
effectus fortuitus etiam in levacione adhuc non est unum hic effectus fortuitus
sed ampliatur in mundo Contra quod in causa non fuit hoc est effectus
fortuitus ergo hoc fit sed hoc non quod sit aliquid est effectus fortuitus ergo
fit semper vel sequitur quod unum in illa causa florenus sequitur quod a forte
quod fit florenus inventus 2o hoc ad aliud quod vel est fortuna iam
aliquid hic videtur dictum non est et quid iam dicitur quod recepit esse fortuna
et preterea non esse fortuitus et quod hec iam effectus non est [illegible] dicitur
concedo tamen ut sit absolute est fortuna sed contingenti iam effectus qui sequitur
que est nobilis bonitatis vel malicie Contra ergo fortuna non esset
semper quod ratio sed 2o textus quod generat 2o textum ad effectus fortuitus
contingens ad secundum textum Ad effectum dicitur quod effectus fortuitus

e florenos non sumpsit si florenos nesciret invenit vel dictum est in
scholis Dicitur ad tertium cum casus est effectus talis quod erit fortuna et effectus for-
tuitus Ad auctoritatem Boetii in De consolatione qui dicit quod casus est inopinatus
rei eventus Dicendum ad id dicitur quod Boetius ibi capit casum in propria significatione
vel extendit ad effectus tales Contra illa solutionem aliqua non est
fortuna quae fortuna advenit alicui post complementum eius esse Tunc aliqua non
advenit alicui sicut post complementum esse eius dubium quia ante perfectionem
et eius completo advenit sibi fortuna quia stat quod ipse vadat ad forum
et inveniat florenos et fortuna ei primo advenit sibi et non aliqua
quae sibi advenit fortuna ergo si fortuna advenit hic quod vocat et
bona [illegible] fuit Dicendum ad illam rationem admittitur non debet concedi
quod advenit sibi fortuna Sed negandum quod fortuna sibi advenerat Unde
differentia est inter duas in appellatione fortunae quia in secunda advenit
sibi fortuna denotatur quod advenit sibi quod evenit effectus fortuitus Sed
in prima fortuna advenit sibi denotatur ea res quae est fortuna advenit sibi
quod est falsum quia ea res quae est fortuna prius fuit Contra [illegible]
iste dat quod ipse aliqua non intendit nec intenditur sicut nec forum
quia ideo sicut Contra quod nos credimus unum esse magis fortunatum
alio in tempore et quod uni pluries eveniunt effectus fortuiti quam alteri
Unde iste qui nunquam deliberat plura eveniunt a fortuna quam alius
Contra istam particulam causa in diffinitione fortunae fortuna non est causa
quia si sic tunc a fortuna aliquid fieret cuius contrarium dicit Philosophus quod a fortuna
nihil fit Unde dicit Philosophus in hoc secundo [illegible] et secundo dicendum nihil fit a fortuna
Confirmatur nam si fortuna esset causa vel extrinseca vel intrinseca Sed
neutrum horum est dicendum Dicendum ad primum nec activa nec finalis et ad primum
dicitur quod verum est quod nihil fit a fortuna tamquam a causa per se Ad confirmationem dicitur
quod fortuna est causa extrinseca respectu effectus fortuiti et est causa in tanta
quanta Unde id quod est extrinsecum et intrinsecum respectu diversorum non
extrinsecum et intrinseco Contra illa particulam ut semper et frequenter
id est contingere ut semper et frequenter quod sicut post unam illarum particularum
[illegible] quod hic ut semper et frequenter sunt ibi duo alteri casus quia hic
semper [illegible] quia eis opponitur fuissent in omni natura sicut et 2a adverbia
2o modo quod bene datur unus effectus contingens ut in pluribus qui valde
raro venit ut semper Sed ille pervenit ut frequenter quod non frequenter
evenit Unde senectus non pervenit ut frequenter tamen pervenit ut
semper Pro hoc dicendum primo quod non sicut idem [illegible] pertinet ut semper
excludendum effectus naturae sicut sunt mors et senectus Sed per hoc
ut frequenter excludendum effectus contingentes ut in pluribus ad complexum
causas Contra illa particulam contra quod semper hoc sunt ad hoc quod
aliquid sit fortuna non oportet quod sit notabilis bonitatis vel maliciae quia
sic vel esset unum de bonitate vel malicia entis vel modicae non
entis quia vel est malum entitatis vel modicae quia [illegible]

vel inveniendo florenos non est bona vel mala moraliter Ad aliud nego antecedens dicitur quod homo est unum de bonis utilibus et non moralibus vel civilibus Contra illa questiones in attributis sunt contra fortuna non est causa sive contra quod dicit philosophus in libro de bona fortuna quod ubi plus est de intellectu ibi minus est de fortuna et ubi minus de intellectu ibi plus est de fortuna ubi videtur velle quod fortuna non sit sive contra non dico quod vellet ubi plus est de intellectu ergo ubi maior est intellectus per in vero sapiente non sit plurium fortuitorum gestio et isti pauciora eveniunt a fortuna quam isti ubi non est talis proportio plurium Consequentia patet per se habere ad simpliciter ita magis ad magis per secundam topicorum Sed ubi est simpliciter intellectus ibi est aliquid de fortuna Ergo ubi est maior intellectus ibi est fortuna maior Ista per secundam propositionem allegatam Ad argumentum nego antecedens dicitur medio quod philosophus hoc velit tantum quod ubi est [illegible] quo [illegible] dicitur in simpliciter non est [illegible] sunt habere [illegible] in [illegible] non [illegible] Et ad hoc sunt intellectus de [illegible] intellectibus et [illegible]

Queritur quarto et duodecimo utrum casus et fortuna sint cause agentes

Videndum primo quod causa agens in proposito dicitur esse causa efficiens aliquem effectum Ex quo patet quod [illegible] titulo questionis sumitur de causa efficiente ita videtur quod [illegible] sit utrum casus et fortuna sint cause efficientes Secundo nota quod materia secunda nullius fortune dicitur casus et fortuna patet quod materia [illegible] fortuna [illegible] et apparet ut patet [illegible] nulla advenit per a casu et fortuna Conclusio prima fortuna bene est causa formalis patet nam pono quod ego vadam ad forum et occurrat mihi aliquis ita quod in de [illegible] sit in mala Tunc ego sum fortunatus [illegible] [illegible] et tunc mea [illegible] est fortuna [illegible] mea est formalis causa Conclusio secunda fortuna est causa finalis secundum effectus fortuiti patet nam pono quod ego inveniam florenum tunc [illegible] mea est fortuna [illegible] mea est finalis causa secundum [illegible] effectus fortuiti quia iste effectus est [illegible] mea non [illegible] sit [illegible] Conclusio tertia [illegible] effectus fortuiti bene est causa materialis patet nam pono quod ego [illegible] ad scolas et non intendo aliquid quam studere et audire tamen ibi [illegible] invenio valde bona moralia Tunc [illegible] mea [illegible] assumo quos [illegible] est fortuna [illegible] ipsa et causa materialis [illegible] Conclusio [illegible] fortuna et casus non sunt cause efficientes et hoc materialis vel

formales vel finales. Et iam patet quod fortuna non dicitur fortuna nisi ignota
est causa per accidens licet ipse dicat prius causa per accidens est causa effectus et non
vere formalis finalis vel materialis. Unde inquantum causa est causa finalis
non est fortuna. Sed inquantum est producens effectus ad quem praeter aliquem effectus
fortuitus. Consequenter quaeritur utrum casus et fortuna non sunt causae efficientes
respectu effectuum fortuitorum quia nunquam est effectus quia aliquid maxime
id quod evenit ad actionem praeter intentionem agentis quod non habet intentionem
determinantem ipsum ad talem effectum. Sed hoc non quia sunt et quibus
effectus praeter intentionem agentis est fortuitus quia nunquam est intentio determinans
ipsum ad talem effectum quia virtute intentione data agentis naturale
ex libertate sua sunt in effectum non producit. Sic etiam effectus qui
non evenit et per consequens id agentis non est determinatum ad illum
effectum producendum. Prima ratio non valet quia duo aliquid dicitur determinare
ad unum quod inclinat ipsum sicut unum est quod agens non determinatur
per intentionem. Alio modo aliquid dicitur determinare ad quod ipsum adhibens
intentionem et actum volendi respectu illius effectus. Et isto modo intentio
bn non determinat agentem quia facit ipsum velle illum effectum producere.
Pro ad alias respondetur ad aliam respondetur ad illam quia sit et quibus
respectu ad aliam non est intentio determinans eadem determinat primo
quare vel nisi effectus est fortuitus quia sit non habet intentionem deter-
minantem isto modo. Ad aliam formalis non est causa respectu effectus
fortuiti quia ponatur quod aliquis vadat ad forum propter emere vinum
et ibi veniret et ad [illegible] est effectus. Et tamen causa eius non
est causa effectus causa quia si possit potius desisteret ei tamen non esset causa
potius ipse monetarius et causa sunt florenorum qui est effectus fortuitus. Ad
aliam non quod causa non sit causa effectus eius etc. Ad aliam dicitur
per accidens illius effectus quia ipsa causa agit effectum de quo per accidens
sit iam veniendo et hoc est causa per accidens illius veniendi et
causa sua quod non. Ad ultimum de florenis dicitur quod causa vere est causa effectus fortuiti
per ipsum florenorum quia facit illum florenum aliquis licet sit hic solum
alius non haberet quia facit eum esse effectum fortuitum tamen alius non esset
effectus fortuitus. Et consequenter dicitur ad quod casus et fortuna sunt
causae efficientes fortuiti quod vel semper respectu effectuum fortuitorum
vel casualium

Utrum casus et fortuna reperiantur in contingentibus ad utrumlibet

Notandum primo quod triplex est contingens scilicet in pluribus et in paucioribus et contingens ad utrumlibet. Contingens ut in pluribus est illud quod ut in pluribus evenit et eius oppositum raro evenit sicut hominem nasci cum decem digitis. Sed contingens ut in paucioribus est quod raro evenit sicut hominem in iuventute [illegible]. Sed contingens ad utrumlibet est quod aliquotiens evenit secundum speciem et aliquotiens non evenit et totiens evenit secundum speciem quotiens non evenit. Secundo notandum quod effectus non dicitur contingens ad utrumlibet quia secundum numerum totiens sicut suum oppositum evenit quia nunquam secundum numerum [illegible] evenit cum idem in numero non possit bis generari. Volo dicere quod causa non dicitur ad utrumlibet quia est indeterminata quia nulla est causa indeterminata quia omnis causa est determinata ad producendum effectum [illegible] omnis causa est determinata ad [illegible] vel ambos producere sicut quod est impossibile vel aliquis [illegible] ad unum est determinata et non ad aliud. Sed causa dicitur contingens ad utrumlibet respectu effectus quia cum eius productione potest unum vel aliud impedire producere. [illegible] ad [illegible] est causa ad utrumlibet respectu eius effectus [illegible] quia potest unum vel aliud impedire producere. [illegible] ad [illegible] eo ipso quo [illegible] ad [illegible] est causa [illegible] ad utrumlibet [illegible] quia licet [illegible] producit unum effectum [illegible] producit tamen cum productione illius effectus potest illum vel aliud producere. [illegible] ad [illegible] producit [illegible] non est causa ad utrumlibet [illegible] quia licet [illegible] est determinata ad producendum aliud [illegible] ad [illegible] non sit determinata. Sed [illegible] causa sit determinata. [illegible] contrarios sunt duo opposita [illegible] potest aliquid [illegible] primo [illegible] quod [illegible] quod non [illegible] ut [illegible] impeditum [illegible] impedimentum [illegible] est id [illegible] quod non [illegible] ut [illegible] natura corrumpere [illegible] quod [illegible] non [illegible] impeditum. Et contingens in paucioribus [illegible] est quod in pluribus [illegible] impedimentum [illegible] vel natura [illegible]. Sed contingens in pluribus est quod in paucioribus [illegible] impeditum [illegible] vel natura [illegible] primum sicut hominem nasci cum sex digitis. [illegible] sicut hominem nasci cum quinque digitis in una manu. Unde id in paucioribus [illegible] impeditum [illegible] quod [illegible] ut in pluribus non impeditum [illegible]

dicitur

dicit Avicenna. Secundo quod causa et potentia respectu in contingentibus ad utrumlibet
id est causa et potentia que est talis respectu contingentium ad utrumlibet prout quod
effectus formaliter potest evenire vel non evenire in potentia respectu cuius
effectus est causa agens ad utrumlibet. Tertio dicit ipse quod idem est necessarium respectu
unius et contingens respectu alterius. Verbi gratia sedere est contingens respectu
voluntatis actus rei, tamen necessarium est respectu voluntatis efficacis ipsius dei
quia si deus vellet eum sedere necesse esset eum sedere. Quarto dicit quod sicut eum
idem est in paucioribus contingens respectu unius et contingens ut in pluribus
respectu alterius sicut via [illegible] respectu mercatoris est contingens ut in pluribus
quia isti sunt ditati, tamen lucrari respectu hypocrite est contingens ut in
paucioribus quia hypocrite sunt depauperati. Similiter [illegible] est contingens
ut in paucioribus respectu [illegible] tamen est contingens ut in pluribus [illegible]
Ulterius notandum quod mutatio quam dicit Avicenna in omnibus istis tribus [illegible] dicit
quod ipse mutatio quod necessarium est id in quo non est possibilitas ad oppositum,
contingens est id in quo est possibilitas ad oppositum. Et hec sunt [illegible]
in omnibus aliis quam dicit Avicenna. Sed verum est ut satis persuadent [illegible]
Avicenne ipse mutatio non potest bene ipsi Avicenne in hoc quod dicit quod
Avicenna in omnibus istis satis bene dicit ad [illegible] in mutatione in [illegible]
dicte non est tenendus. Verum quando [illegible] quod sunt apud Avicennam
utriusque potuit sibi contradicere tamen [illegible] Avicenna ut in pluribus bene dicit et
mutatio male. Unde [illegible] utriusque mutatio contradicit Avicenne
quando non est tenendus [illegible] Avicenna. **Conclusio principalis** causa et potentia
respectu in contingentibus ad utrumlibet [illegible] causas et potentia sunt [illegible]
effectus tales et potentias isti autem sunt contingentes ad utrumlibet hoc [illegible]
quia isti effectus sunt [illegible] et frequenter non alias tales effectus eveniunt
contingunt ad utrumlibet hoc [illegible] quia isti effectus quia tales [illegible] eveniunt
[illegible] non eveniunt [illegible] tociens eveniunt sicut eorum [illegible]
Contra hoc quod Avicenna dicit quod idem est necessarium respectu unius et contingens respectu
alterius. Contra sic [illegible] est idem esse necessarium respectu unius et contingens respectu
alterius quia [illegible] id est necessarium [illegible] et est
contingens [illegible] in [illegible] est idem [illegible]
[illegible] et non [illegible] id dicitur quod [illegible]
probat quod simpliciter loquendo non idem est contingens respectu unius et necessarium respectu
alterius ut hoc intendit Avicenna. Sed verum quod idem est bene necessarium [illegible]
[illegible] respectu unius et contingens respectu alterius. Ideo est verum quod [illegible]
modo de necessitate [illegible] ad voluntatem efficacem dei, tamen eum modo non [illegible]
de necessitate ad voluntatem efficacem ipsius [illegible]. Contra aliam [illegible]
causa et potentia non respectu in contingentibus ad utrumlibet quia [illegible] vel in quolibet
vel in aliquo et aliquo non, non in [illegible] quia multa sunt contingentia in materia
[illegible] ubi non [illegible] causa et potentia ut in aliquo et aliquo non
quia non est [illegible] quod in aliquo et in aliquo non et causa in [illegible] quia non [illegible]
contingens ad utrumlibet potest evenire Bruto vel [illegible] sicut patet de [illegible] etc.

Utrum casus et fortuna non reperiuntur in contingentibus ad utrumlibet quia ea ad utrumlibet est determinata. Casus autem et fortuna non sunt determinate. Probatur quia casus et fortuna sunt indeterminati circa effectum quia alias non dicerentur casus et fortuna. Oppositum [illegible] patet quia contingens ea ad utrumlibet est determinata a parte causae. Consequentia [illegible] casus et fortuna non reperiuntur in contingentibus ut in pluribus vel ut in contingentibus ad utrumlibet. Secunda [illegible] quia non est [illegible] [illegible] [illegible] quia casus et fortuna non sunt determinata primo natura ea est indeterminata quia contingens determinatur a parte causae ut casus et fortuna dicuntur eo casus et fortuna quia sunt indeterminati. Oppositum eo quia agentia sunt in [illegible] [illegible] agentia [illegible] [illegible] [illegible] et ea est in quia effectus contingentes ut in pluribus frequenter eveniunt a pluribus causis. Sed effectus contingentes ad utrumlibet raro eveniunt a pluribus causis. Et sic casus et fortuna reperiuntur circa istos et non circa alios etc.

Utrum natura producens monstrum intendat monstrum

Arguitur quod [illegible] est natura [illegible] et parte [illegible] ut deus parte ut est aliquod agens [illegible] [illegible] quod monstrum [illegible] est in duodecim productum cum dispositionibus naturae sive speciei debitis quo ad [illegible] et figuram defectu vel excessu [illegible] raro evenientibus. Secundo quia si super eodem [illegible] producerent duo corpora [illegible] duas animas id non est monstrum quia id non est in duodecim [illegible] [illegible] in duodecim [illegible] [illegible] quod super eodem [illegible] habuit duo capita et una pars fuit [illegible] et alia [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] duae [illegible] [illegible] aliqui absolute [illegible] in duodecim a [illegible] [illegible] [illegible] id aggregatum esse monstrum. Contra hoc fatuus vel ebrius non est monstrum quia non [illegible] notabilem defectum quo ad quantitatem [illegible] [illegible] quo ad qualitatem. Contra [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] vel [illegible] cum [illegible] est [illegible] non est monstrum quia non est productus cum illis dispositionibus. Contra [illegible] natus cum [illegible] non est monstrum quia non deficit quo ad quantitatem vel figuram. Contra [illegible] vel natus [illegible] non est monstrum quia [illegible] ita [illegible] non potest [illegible] quia [illegible] non potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est sibi debitus quo ad [illegible]. Contra [illegible] [illegible] ignorans [illegible] [illegible] male [illegible] non est monstrum quia [illegible] non deficit quantitate et figura. Contra [illegible] femina [illegible] non potest esse monstrosa patet quia femina est [illegible] [illegible] et quo [illegible] producta [illegible] dispositione [illegible] [illegible] posset dici quod esset natura [illegible] femina producta [illegible] [illegible] [illegible]. Contra [illegible] quod non [illegible] in viventibus reperiuntur monstra [illegible] in non viventibus patet quia in non viventibus [illegible] est aliquod [illegible] notabile debitus quo ad quantitatem [illegible] diluvium [illegible] [illegible]. Contra [illegible] quod [illegible] primo productus non est monstrum [illegible] potest determinate

separatim licet enim talis dispositio quo ad quantitatem non sit conveniens preter naturam
tamen non raro eveniunt Contra decimus autem [illegible] non est monstrum
quia licet non raro eveniat Ultimo notandum quod natura pluralitatem digitorum
intendit in ordine ad decem quia ipsa digitis a deo et talis ut decem
intendat et quamvis intendat Ultimo notandum quod monstra fiunt multis de causis
Primo evenire Uno modo talis materie Alio modo talis agentis Tertio modo talis
convenientie Quarto talis materie etc Uno modo talis materie in se ut quia materia est nimis
magna vel nimis parva Si nimis multa quantitas excellunt membrorum
Si vero pauca quantitas defectuositas membrorum talis dispositio sicut videre
contingit Uno modo talis materie fixibilitate et extensio sicut ut quando
homo [illegible] ad modum lancee Alio modo talis separationis sicut et diuturnitatis
et quando [illegible] Alio modo talis materie caliditatis et quando
mulieres barbate Alio modo talis frigiditatis et quando viri non barbati
Ex talis agentis contingunt monstra Uno modo quia agens non est sufficiens
virtutis formative [illegible] Et si non quando [illegible] sunt pedibus vel manibus
Alio modo talis separationis agentium sicut dicit Avicenna quod de candida
muliere genuit ethiopem [illegible] propter picturam parietis ethiops quod
apparuit Alio modo fiunt monstra talis constellationis et [illegible] est quod
considerant [illegible] [illegible] facies humanas Causa quia et
contingunt constellationes [illegible] [illegible] humane Ex talis convenientie
fiunt monstra quia in matrice fiunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et stat quod quantum in [illegible] fiunt [illegible] [illegible] stricte et [illegible]
late et stat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] late
Ultimo notandum quod monstra [illegible] sunt totaliter [illegible] ab agente [illegible]
[illegible] sicut dicit [illegible] quia [illegible] quam recipit [illegible] [illegible] non
sunt totaliter [illegible] ab agente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assistit [illegible]
agente et [illegible] non sicut dicit [illegible] quod [illegible] [illegible] magni
recipit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ultimo notandum quod de natura [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] Contra dicit quod [illegible] quia natura [illegible] intendat monstra non
[illegible] natura quia [illegible] forma [illegible] [illegible] quia natura [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] dispositio et ad [illegible] inclinata [illegible] [illegible] quia forma
non intendit producere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tale [illegible] apparet [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] monstra non
[illegible] [illegible] [illegible] forme [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] quod natura [illegible]
[illegible] [illegible] non intendit monstra licet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] non intendit producere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] natura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] melius est non
melius est producere monstra quam non Ultimo [illegible] [illegible] [illegible] illa
[illegible] quod [illegible] [illegible] producere monstra intendit monstra quod [illegible] non

producit sed tunc intendit. Unde dicunt isti quod non dicitur monstruosum simpliciter
nisi quod est directe contra intentionem agentis vniuersalis. Unde dicunt consequenter
quod quoad deum semper non est peccatum hic. Sed tunc sequitur quod hic
peccatum non quoad celum vel celestia simpliciter. Contra tunc sequitur nullum
non [illegible] quia omne hoc est monstrum in se est defectuosum. Sed tunc sequitur
quod quoad celum semper est defectuosum. Alia et vtraque est magis breuiter
quod est [illegible] per duas questiones. Contra primam natura producens
monstrum monstrum intendit contra quia natura illa scit quod est monstrum
intendit quia omne agens naturale dirigitur ab agente infallibili et
natura producens aliquem effectum nunquam intendit aliquem eum non dirigitur
ab agente infallibili. Secunda questio natura producens monstrum non
intendit monstrum ea ratione qua monstrum quia monstruositas ex sua
ratione formali importat difformitatem modo natura non intendit ista. Contra
quia ista questio semper breuiter trahit ad hunc sensum per longa quidem dicitur
istam propositionem natura intendit monstrum et natura monstrum intendit hec
et vna est et alia negativa. Contra dicitur monstrum si ita diceretur
staret simpliciter quod si ethiopes apud nos producerentur quod non essent monstra
consequenter quia magis apud nos videretur deficere a specie humana. Sed
quia licet talis disposicio non est deficiens a specie humana quoad qualitatem
et figuram excessum vel defectum membrorum. Ad idem aliquis concedit
consequens non sit monstrum ut probat ratio. Sed tunc hoc non videtur
verum quia vtique si ethiopes apud nos generarentur essent miranda et mon-
struosum esset quoad naturam particularem et quamvis non esset vniuersalis ad [illegible]
[illegible] vel quoad naturam ita quod monstrum sit effectus peccatus in operibus
nature sicut species [illegible] quoad istius figuram vel naturam. Contra
aliquis eius generatur in vno loco est monstrum tamen si generaretur in alio
loco non esset monstrum sicut de ethiope quia apud nos est monstrum tamen
si generaretur in ethiopia non esset monstrum quia ibi nobilitas [illegible]
[illegible] ethiope. Alia si diceretur staret simpliciter quod hic peccatus cum duobus
~~monstris~~ capitibus esset monstrum consequenter quia ita dispositio non est deficiens
a specie quia est pro decore vniuersi sicut parua esset pulchritudo si omnes
diuersis operibus de partibus. Sic esset vniuersum est magis decoratum
si in eo sunt diuersi effectus. Ad idem hic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si in vniuerso non esset difformitas magis esset decoratum
nisi partes difformibus conformibus et pulchritudo [illegible] partes
conformes cum conformibus pulchritudo et vniformibus pulchritudo et
cum [illegible] et difformibus. Alia si diceretur staret simpliciter quod hic peccatus
cum sex digitis in vna manu et digiti omnes habent se simul
debitum [illegible] esset monstrum consequenter quia non est ibi monstruositas
Ad idem dicitur quod hic [illegible] sunt illi sex digiti sicut [illegible] est monstrum. Sed
monstruositas est [illegible] istorum digitorum comparatos ad alios [illegible]

Corollarium quod in partu sit peccatum monstruositatis Secunda conclusio quod in sit
peccatum monstruositatis in peccatum monstri tertia probatur a quinque
dicitur quod ex lapsu seminis in receptiuis causibus non in [illegible] in receptiuis
causibus [illegible] Contra corollarium in quo dictum est quod semen non possit
esse monstruosum quia semen habet materie quod femine est sua
species quia non producitur sub dispositionibus debitis Sed hoc non quia femine
non est sua species quia sicut semen generatur a quo genita est alia
species [illegible] aut specie sub species et per consequens quia semen est alia
femine et tunc est species sua per id argumentum aliqui dicunt
quod species feminea non sit femine ea causa sed secundum omnes femineas
quae sunt vel fuerunt vel potuit esse Corollarium quod species feminea non
est in eius est absolute a uno quod tunc est aggregata ex omnibus
feminibus propriis non in id non est Ex quo patet quod ad hoc quod aliquid
sit effectus non requiritur omnia individua esse de eius specie sed sufficit
esse aliquod individuum vel aliquod individuum [illegible] tenendo corollarium
dicitur modo quod femine non sit sua species et quando non est et ea
quod adest ibi [illegible] eadem species secundo non [illegible] quod
non sit alia species Contra quorum primam sic arguitur quod monstrum
non est effectus talis [illegible] quod vi velle quod sit
effectus [illegible] et per consequens quod non evenit sit intentum Ad [illegible]
dicitur concedo quod non sit effectus talis et ad primum dicitur quod vult quod
aliquis habeat [illegible] effectus talis raro eveniunt sicut et monstra
raro eveniunt Contra quorum [illegible] natura intendit monstrum quia natura
intendit hoc [illegible] effectum [illegible] est monstrum ea ratione quod est monstrum
et natura intendit monstrum tertia [illegible] Ad [illegible]
[illegible]
quod [illegible] dicit [illegible] appellatio rationis quod ad speciem
quia intendit [illegible] alia species appellatione [illegible] ea ratione quod [illegible]
ea ratione sunt [illegible] appellat [illegible] concepto
[illegible] intendit [illegible] ad id
non hoc intendit et hoc est monstrum in [illegible] monstrum in natura intendit
monstrum Ultimo adest natura intendit monstrum quod deus intendit
monstrum quod deus producit et [illegible] esse [illegible] ordinibus suis dispositionibus
ratione quarum dicitur monstrum Sed [illegible] deus producit esse et sub quibus
dispositionibus [illegible] intendit producere in deus intendit monstrum [illegible] quod sicut
deus producit ita intendit producere Conceditur natura deus intendit esse quod
est monstrum in intendit monstrum [illegible] a [illegible] ad [illegible] Conceditur
[illegible] deus vult [illegible] generare filium monstruosum in deus vult filium
monstruosum [illegible] quod alias filius non produceret Ad [illegible]
[illegible] deus [illegible] non [illegible] monstrum [illegible] non appellat
sua [illegible] appellat [illegible] Ad [illegible] et quando
[illegible] dicitur quod ea [illegible] non [illegible] in appellatione rationis

Ad q[illegible] [illegible] negatur et causa est quia licet monstrum in arte non appellatur
sic tamen in natura appellatur peccatum. Ulterius voluntas humana
est natura tamen intendit monstrum quia ipsa intendit non monstrum et intendit etiam
monstrum. Secunda quia hoc probatur a voluntas libera et potest in utrumque oppositorum
ipsum velle. Consequens natura voluntas atque medici aliquando faciunt pueris
monstruositates amputando eis brachium quod non esset nisi intenderet monstrum.
Et ideo alibi dicunt aliqui quod natura libera bene intendit monstrum. Sed tamen natura
physica non libera non intendit monstrum et hoc [illegible]. Sed tamen potest dici
negando quod voluntas humana intendat monstrum [illegible] [illegible]
[illegible] non libera sed eo quod cum [illegible] effectus in esse potuit [illegible] vel aliud
effectum in esse producere

Utrum in operationibus naturalibus tota necessitas proveniat ex parte finis vel materie

Arguendo primo quod operatio naturalis non est ad quod operatio quae fit secundum
quendam cursum naturae et non [illegible]. Secundo [illegible] quod dicitur est necessitas
sed semper determinata et talis. Necessitas semper determinata est quia per alias causas
non naturales ut supernaturales potest impedire sicut ipse deus est semper determinata
necessitas. Sed necessitas naturalis est dicitur quia naturalis semper determinata. Tertio secundum
cursum naturae non potest aliter se habere sicut patet [illegible] [illegible]. Sed necessitas
secundum quid est quod non potest aliter se habere statibus et conditionibus sicut me
habere pedes est necessarium si debeo ambulare. Tertio [illegible] quod necessitas
in proposito non est ad quod debitus et determinatus ordo intenditur videlicet ut
[illegible] [illegible] [illegible] sit in [illegible] in operationibus debitus et determinatus
ordo proveniat ex parte materie vel finis. Unde videtur quod [illegible]
perfectissime et ordinatissime agunt sicut primo in edificando domum
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod fit [illegible] [illegible] domus
[illegible] [illegible] et [illegible] ex [illegible] in [illegible] [illegible] fit finis
et quod fit finis [illegible] et [illegible] [illegible]. Conclusio prima. In operationibus
naturalibus tota necessitas debitus et determinatus ordo [illegible] fit a primo
principaliter sed [illegible] ab isto fiunt [illegible] debiti in [illegible]
quod est causa [illegible] et finis omnium. Sed autem est deus. Deus enim finis
est omnium [illegible] est finis omnium a quo omnia dependent [illegible] a deo omnia
[illegible] dependent quia dicit philosophus [illegible] quod a deo dependet celum et ideo natura
dependent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ente [illegible] [illegible] est esse et [illegible]
[illegible] primo celi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] natura ab [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] autem est [illegible] deus quod dicit [illegible]
ordo a quo omnia [illegible] sicut autem est [illegible] [illegible] deus [illegible] [illegible]
[illegible] quod natura [illegible] [illegible] agit [illegible] [illegible] [illegible] ab

agente in particulari in genere vel ad 2am conclusionem debitus et determinatus
ordo in istis inferioribus non convenit ex parte finis quod quod ex eo non
convenit debitus et determinatus ordo quod quamvis non est primo quod quamvis
impossibile est esse sit aut est de fine actus non et bonus [illegible] quod quamvis finis
quod non est contra operationes sit utrum quod sanitas est finis quo[ad] operationes
medicinales non tamen est quod id quamvis non est primo quamvis in possibile
est ea habere finem in genere vel Contra 2am In quibus operationibus
habentibus necessario convenit ex parte intenti finis quod patet quod ipse medicus
sit determinate operari contrarie dando medicinalia quod non convenit ex eo
nisi ex parte intenti finis ut quod medicus intendit inducere sanitatem
in genere vel Contra quartam In operationibus habentibus debitum ordinem
convenit ex parte [illegible] tamen ex ea fine quod non patet in genere quod sunt
tamen non patet sit [illegible] ordo in operationibus habentibus quod non est possibile operationes
habere [illegible] in una prima quod patet [illegible] Secundo quod sit factae mali
sit ex subita presumptione et id est una prima Et sic omnibus patet
Ad argumentum ad quorum quod in operationibus habentibus debitum et determinatum
ordo convenit primo ex parte finis [illegible] quod patet id tamen necessario convenit
ex aliquo in istis operationibus habentibus et non primo ex parte tamen quod [illegible]
ad omnes operationes ut ex parte finis [illegible] ex 2a conclusione ut quod
ex parte finis [illegible] Et si [illegible] 2o tamen iam necessario non convenit ex
parte agentis in quantum [illegible] et prius ex parte finis [illegible] quod [illegible] esse
agentem non est quod agat ~~determinate~~ ordinate Contra hoc est [illegible] finis sed
[illegible] tamen sit debite ordinata [illegible] quod agens [illegible] agens [illegible]
[illegible] quod ordinate agat Contra non debite attingere in finem nisi media
ad ipsum essent debite ordinata in ex parte finis ut convenit ordo [illegible]
[illegible] non ex parte agentis ut quod ex parte agentis convenit ordo in istis
inferioribus ut ex parte dei non aut [illegible] est agens [illegible]
est finis Contra [illegible] In operationibus habentibus [illegible]
non convenit a [illegible] quod [illegible] magis [illegible] quod ordo ordinat in prima
causa [illegible] in fine Contra hoc non quod actus mali non ordinat in deum
quod non [illegible] Contra [illegible] actus boni [illegible] non [illegible] ordinat
in deum quod [illegible] facit bonum et non cogitat de deo [illegible]
[illegible] et [illegible] actus ordinatur in deum Contra 2o quod [illegible]
[illegible] actus essent boni moraliter quod [illegible] finis est bonus [illegible]
[illegible] bonum [illegible] magna Ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod actus mali non ordinatur in deum primo [illegible] ordinat
in deum quod [illegible] actum [illegible] pietas et bonitas ipsius dei
Ad [illegible] quod [illegible] quod ille actus ordinat in deum [illegible]
primo [illegible] ipsum [illegible] ordinat in ipsum deum et deus [illegible]
[illegible] ordinat in [illegible] Ad [illegible] 2a [illegible] quod omnes actus
sit boni moraliter [illegible] quo ad nos et [illegible] finis [illegible]
[illegible] quod iam [illegible] Et finis bonus [illegible] id est bonum moraliter
[illegible] finis [illegible] etiam circumstantia debite [illegible] non deus

mo est finis propter quem actum ponitur vel sic. Contra 2am conclusionem debitis
et determinatis ordo in istis inferioribus provenit a fine quo quia ab eo provenit
unius quod est causa operacionum. Sit autem est de fine quo quia videtur in operacionibus
hic quod ipsa determinatissime agit et procedit per media per que conclusisse potest
producere finis quo et hoc non esset nisi finis quo esset causa istarum operacionum
quod non videtur. Unde alias. Contra natura intendens finis quo est causa intencionis
disposicionum talium determinatarum in ipsum fine quo in esse finis quo quod est in istis
est causa operacionum. Tercia quia sicut se habet intencio ad intencionem sic esse se habet
intentum ad intentum. Sed ad primum [illegible] ab eo hic [illegible]
hic quod homo non sit ex [illegible] quia finis sit causa. Unde dicitur quod id provenit
ex eo quia entia sunt determinata a prima causa et ex institutu
naturali hoc facient. Unde quod ipsa forma colligit in estate ut possit
se invitare in [illegible] sunt ex institutu naturali quod eo est aliud quod forma
eius in quantum sit a deo [illegible] ad se colligendum. Dicit [illegible] dicta
[illegible] quod ipsa se indifferat ex institutu naturali [illegible] univocat
et quod univocat quod pullificat. Contra [illegible] quod [illegible] esset [illegible]
in dispositione et institutu naturali [illegible] omnes [illegible] alter indifferant
quod in institutis est aliis in omnibus [illegible] una aliqua indifferat quod
alia [illegible] provenit ex [illegible] prima quod [illegible] institutu
Unde una [illegible] institutu et dispositione [illegible] notitia [illegible]
[illegible] et quia unus avis alter indifferat quod alia et una aliqua
indifferat quod alia et alia [illegible] quod alia. Unde tamen quod aves
diverse [illegible] alter et alter indifferat secundum alios et [illegible] institutos
hic [illegible] forma se colligit in estate et non 2a animalia
se [illegible] quod eo quod 2a animalia sunt [illegible] preparata alias tamen
potencia se invitare. Ad [illegible] hec et [illegible] se se [illegible] intencio ne
se [illegible] intencio finis quo
tamen est [illegible] intencione disposicionum determinatarum in fine quo. [illegible] sit non
est de fine quod quod finis quo est [illegible] non sunt operaciones naturales in ipsum
determinate [illegible] cessat quod [illegible] cessat motus
Contra 2am conclusionem. [illegible] intencio finis non est causa aliquarum operacionum quia
[illegible] vel omnium operacionum vel aliquarum et aliquarum non [illegible] non videtur
quod [illegible] sunt agencia que agunt per artem
et intellectum [illegible] que agunt non per artem vel intellectum [illegible]
se homines [illegible] bruta et animalia non cognoscunt [illegible] isto
[illegible] dicitur quod [illegible] que agunt per artem vel intellectum intencio finis
quo est causa omnium operacionum determinatarum in ipsum finem quo ut [illegible]
[illegible] medicus [illegible] producere [illegible] est causa [illegible] medicinalium
determinatarum in ipsum finem et applicacionum medicinalium et omnium aliarum
[illegible] vel disposicionum ad hoc [illegible] Contra [illegible] non cognoscentibus
non est sic [illegible] est [illegible] in [illegible] est [illegible]
finis quo non est causa operacionum naturalium determinatarum in ipsum finem quo
[illegible] indificandi quod univocandi [illegible]
[illegible] univocandi quod pullificandi et intencio univocandi

e cā pullificandi et ic ōdg no e oppty ōm nō vn nob
ꝑmo ꝯtentiq sunt et ꝑq meā ꝯdicata no ꝯgnoscunt vero
oppto facunt et dupsode ia pueit ex eo qꝛ ut dcm e
ꝑo hꝫ cae sit nob magis note q effcti et io nob pus studia
effectu q cam ꝑꝫ meā i ꝑma ꝯdicata qꝛ i nris opacoibꝫ
pcedimq a nob magis notis ad nob mag nota mo effcti sūt
nob magis noti q cae Ꝺꝫ hꝫ e d na no ꝯgnoscente seu
agente ꝑ arte qꝛ ia pus intēdit cam qꝛ sic e ī intento
q effctq eo pcedit ad effectu a ca ꝑ ho pꝫ lapso ad alt
factu ꝯ gelo Ad iꝫ intento finis qo no e ca opacoīs qꝛ
sit ul intento finis qo hꝫ et alia cam ꝑcꝛe ul ho [illegible]
e ōdm eo alia qꝛ no vi q sit ia no finis qo qꝛ finis qo
no e ca intentos finis qo [illegible] no sit ꝑsle lare fꝫ
Ad id dr q ca intencos finis qo e q nota intencio [illegible]
ī effectu aliq sic ca intencos medici ꝑ hꝫ ad sanitate e q
nota ex pmodis d sanitate ꝑ nota sicticissima Vn medicq
scit ex doctrina medicinali q hꝫ [illegible] modū dꝫ applicare re
medium et si sit exptq medicq [illegible] expientia q ꝑpe hꝫ se est
materia ca intentos agendi Con gelo [illegible] nris i opacꝫ
habꝫ no pueit ex pte sue cali ex ca sine q no qꝛ sufficien
tialis pt fꝫ [illegible] una pa qꝛ [illegible] pt forma ca [illegible] 2a hoc
se solo ꝑꝫ ut dr antiq d cais [illegible] [illegible] q e ca 2a
pt pducere [illegible] intentos nāle i e [illegible] exemplo ho pt [illegible]
d causis Ad aliud [illegible] ados ne ados [illegible] dr q
ho e vnd i gne cae efficientis [illegible] pt [illegible] ca effectiue
pducere [illegible] ca 2a pducente ho pt se sola pducere ita q pt calte
illa 2e cae supplere i gne cae efficientis se sola aut no pt ho
i gne cae formalis ul mālis [illegible] ipe no possit supplere uice
cae formalis ul mālis [illegible] ipe ul pt i se corpe [illegible] pt i aliud
corpi [illegible] i formado vnus lodo [illegible] mālem [illegible] i gne cae
efficientis no pt aliqd pducere [illegible] celo ul [illegible] [illegible] ho
possit Con gelo [illegible] nris i opacoibꝫ nalibꝫ no pueit
ex pte finis qꝛ aliq sūt opacons q no hnt finis qꝛ effctq
fortuiti no hnt fine qꝛ sit [illegible] finis intendet eas [illegible] ho
ho qꝛ [illegible] effctq no eent fortuiti qꝛ fierent [illegible] intencoe [illegible]
ados 2a qꝛ finis [illegible] opacons eq e finis no [illegible] als [illegible]
eet finis opacons Ad aliud [illegible] ados [illegible] qꝛ sit [illegible] [illegible]
ados qꝛ [illegible] isti effctq [illegible] [illegible] vn [illegible] q [illegible] sūt [illegible] intencoe
finis [illegible] eq ut [illegible] ad sūt fortuiti qꝛ sūt [illegible] intencoe
aliq finis [illegible] eq qꝛ eueniūt pt intentos ꝑcꝛe agentis

Circa tercium phisicorum queritur primo
Utrum ignoto motu necesse est ignorare naturam

Iste est liber 3us phisicorum in quo philosophus determinat de passionibus intrinsecis
rerum naturalium scilicet de motu et infinito et de hiis que motum consequuntur
Et secundum hoc iste liber continet duos tractatus primus est de motu 2us de
infinito Vel sic Expositor motus tribus libris de motu hunc scilicet atque ult[illegible]
[illegible] fine tacet Et primus tractatus continet tria capitula In 2o diffinit
motum ponit quasdam dubitaciones In 3o vero capitulo ponit aliqua
facientia ad notificacionem motus Et dicit prima conclusio quod ad
naturalem philosophum spectat determinare de motu Quia ad philosophum spectat
determinare de natura eo quod ab ea hoc non [illegible] de motu docere quia
ignorato motu ignoratur natura Et tunc ex verbis mota est in questione
Utrum ignorato motu necesse est ignorare naturam Pro questione notandum
primo quod duplex est noticia scilicet humana et divina Noticia humana est
noticia in hoc modo naturali acquisita Sed noticia divina est ipse deus gloriosus
omnia [illegible] simplicissime cognoscimus eternaliter Et in proposito sermo est
solum de noticia humana 2o notandum quod ignorare est aliquid aliqua noti-
tiare quod natura est [illegible] Corollarium quod tamen ignorare est triplex [illegible]
dicitur [illegible] proposito dicitur Corollarium 2m [illegible] ignorare hoc di-
stribuitur tribus [illegible] quod est triplex [illegible] includendo negacionem
[illegible] distribuitur Corollarium 3m quod magna est differentia inter
ignorato motu et motu ignorato [illegible] quia [illegible] motu distribuitur
[illegible] Corollarium [illegible] quod hic ignorato [illegible] ponit [illegible]
[illegible] Corollarium [illegible] quod [illegible] ignorato [illegible] facit appellacionem
[illegible] cognoscito [illegible] oppositis modis [illegible]
est [illegible] Corollarium [illegible] ignorato motu et motu
ignorato non [illegible] suppositionem [illegible] appellacione [illegible]
[illegible] Corollarium [illegible] ab aliquo ignoratur aliquid [illegible]
[illegible] ignoratur aliquid [illegible] tamquam tabula
rasa [illegible] capitulo [illegible] ut dicitur [illegible]
ad motum et [illegible] quod hic due proposiciones [illegible]
ignorato motu necesse est ignorare naturam et necesse est ignorato
motu ignorare naturam [illegible] natura [illegible] necesse [illegible]
[illegible] necessitate [illegible] Via [illegible] sit necessaria
Si ignorando motum ignoratur natura [illegible] ut [illegible] ignorato
motu necesse est ignorare naturam [illegible] necesse dicit necessitate [illegible]
ita quod [illegible] est [illegible] ignorando motum necessario [illegible] ignorat
naturam Corollarium quod [illegible] proposicio est [illegible] [illegible] quod proposicio
[illegible] est [illegible] [illegible] vera Corollarium 2m [illegible]
[illegible] duas differentias [illegible] [illegible] volunt

quod ipsi quidam philosophi [illegible] dicunt quod sicut in moralibus quanto magis [illegible] a priori scitur etc., sic ita necesse est ignorato motu ignorare naturam. Secundo sicut in divinis magis [illegible] in medio scitur etc., sic ita ignorato motu necesse est ignorare naturam. **Conclusio prima**: ista est falsa: ignorato motu ab aliquo homine de omni cognitione, quia quamvis sicut ista a nobis cognosceretur motus, modo homo est [illegible] quod motus adhuc cognoscitur a deo. **Secunda conclusio**: haec est falsa: ignorato motu necesse est ignorare naturam homini de cognitione humana, quia ista conclusio quod aliquis [illegible] aliquam [illegible] et non [illegible] [illegible] ignorare motum et [illegible] illa [illegible] et non ergo est necesse quod naturam ignoret. **Tertia conclusio**: ista etc. simpliciter est falsa: necesse est ignorato motu ignorare naturam, quia quamvis haec est vera: si ignoratur motus ignoratur natura, tamen est falsum quod [illegible] motus [illegible] natura [illegible] [illegible] quod velit [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] quod non posset habere conceptum motus [illegible] naturae [illegible] motus [illegible] [illegible] et motus [illegible] conceptum non habere [illegible]. **Quarta conclusio et principalis**: quod necesse est ignorato motu ignorare naturam diffinitive [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] motus ignorato in motu natura etiam ignoratur diffinitive in conclusione [illegible]. **Quinta conclusio**: stat quod omnem motum ignorare et [illegible] naturam cognoscere [illegible] natura [illegible] est habere quod conceptum [illegible] [illegible] non habere conceptum [illegible] et [illegible] omnem naturam cognoscit quod omnem [illegible] [illegible] [illegible] non cognoscit motum quod motus est [illegible] [illegible] [illegible] conceptum [illegible]. **Sexta conclusio**: stat aliquem omnem naturam cognoscere et ignorare motum [illegible] quod [illegible] ignorat motum.

Ultima conclusio: stat aliquem omnem motum cognoscere et ignorare naturam [illegible] quod [illegible] conceptum [illegible] [illegible] [illegible] omnem conceptum [illegible] cognoscit et etiam omnem motum [illegible] stat [illegible] non habere conceptum [illegible] [illegible] [illegible] ignorat naturam [illegible] conclusio [illegible]. Contra [illegible] [illegible] ignoro non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognosco [illegible] hoc non quod [illegible] ignoro est [illegible] ad [illegible] et non [illegible] cognosco [illegible] [illegible] quod [illegible] ignoro est duplex [illegible] ut dicit [illegible] [illegible] [illegible] adhaesive [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] cognosco [illegible] [illegible] ut dicit [illegible] [illegible] adhaesione [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ignoro [illegible] non [illegible]. Contra quod [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] ad argumentum. Contra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ignoro motum et motum ignoro, non dicunt quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] ignoro motum [illegible] motum ignoro [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] cognosco [illegible] ergo [illegible] cognosco

Dicit deus bonum scit motum ignorare vel ignorare motum quia qui non causat
aliquid est unum et secundum quamquam eum quo motum ignorat non tamen
motus alia eum motum non ignoraret. Ad argumentum hic adversarii quod
ostensum sit ut hic adversarii [illegible] quod bonum scit et quia [illegible] probatur
quod non est simile quia deus cognoscit non est [illegible] sicut ignoro
non est contra quia in uno [illegible] a uno appetitu sua ratio ad
eundem non appetitu est bonum qua. Dicendum quod in uno [illegible] est
quod in eis a uno non appetitu sua ratio deus qua ad eundem appetit
Contra quidem quia nullo non est scita ignorantia motus ab aliquo quod sit
maior quam ipse deus quia cognoscit motum. Dicendum hoc non quia deus non
cognoscit motum quod sit bonum deus cognoscit motum vel deus cognoscit motum
ea ratione qua motus [illegible] appetitum voluntatis cognoscit motum ea ratione qua motus
vel cognoscit motum [illegible] quamquam ratione ad [illegible] motus [illegible]
quod deus non cognoscit [illegible] superadditum. Ad argumentum hic adversarii quod sit
maior et hic adversarii deus et hic adversarii sit ut dicendum unde
[illegible] quod deus cognoscit motum ea ratione qua motus et hic quod [illegible] ratione
convenit ad hunc motum unum appetitum ita quo ad nos ita exprimitur
non autem quo ad deum unde deus cognoscit motum ea ratione qua motus
non ratione convenit ad hunc motum sed ratione qua deus [illegible]. Contra
quod deus cognoscit [illegible] non quod quo ad se sed quo ad intra nec [illegible]
ut ex hoc patet quod quia sed in nobis hoc esse unum. Dicendum quod [illegible]
deus cognoscit motum [illegible] motum ea ratione qua motus cognoscit. Unde
appetitum rationis in deo non habet locum sed bonum quo ad nos sit exprimitur
appetitum unde bonum quod hic appetitum ratio [illegible] requirit
quo ad nos unde in [illegible] divina non est appetitum ratio tamen
quod nos attribuimus ea verba appetitu cognosco diligo volo ipsi deo et
ex hoc faciunt appetitum rationis et [illegible] se sequentes appetitus suas ratio
Unde est quod iam [illegible] deus peccatorem diligit et iam negat deus diligit
peccatorem. Dicit iam [illegible] deus malum vult et iam negat deus vult
malum. Ad dicendum deus non cognoscit motum quod sit et cognoscit motum
ratione successiva cum quod iste motus est successiva et ipse cognoscit ea ratione
qua motus et ratione successiva. Ad aliud hic adversarii hic adversarii motus
[illegible] unus est [illegible] est [illegible] quod deus ita quod cognoscit unam
partem motus precedit aliam sed iam successio non est in deo. Contra [illegible]
[illegible] non est vere ignorato motum ignorare [illegible] sed [illegible]
motus quod sit [illegible] ita [illegible] ratione. Dicendum [illegible] sicut
motum in [illegible] cognosci sicut motum. Contra [illegible] sicut motus [illegible]
ad [illegible] hic et dicendum quod [illegible] precedit [illegible]
[illegible] motum et [illegible] motus [illegible]
[illegible] motum [illegible] precedit [illegible]
Ad argumentum hic adversarii hic adversarii [illegible] quia [illegible]
[illegible] ad hunc [illegible] quod [illegible] a sua [illegible] ita in [illegible]
[illegible] a sua [illegible] sit nil [illegible] ad [illegible]. Ad
[illegible] hic adversarii dicendum quod motus bonum [illegible] ad [illegible]

notia q̄ e q̄ motꝰ e effectꝰ hic Cz d ia qcōe motꝰ nō tcia
i 3° Cz d qcōe ꝑt q sz a qua tā pt motꝰ et quid sit motꝰ
dice nō eqq̄l ma pcedit ia qcōe q̄ e tā motꝰ ro d e a ꝑorꝫ
e ꝑcꝫ d t'minādo Cz d a ī 3° phō ꝯ d motu qcōe
q̄ e fls q̄ ī nō q̄ mot ee ꝑꝑo ī ꝓa inali caꝰ vnū
ꝑnꝫ ꝑ se vnū Cz d a nō e mē agcado motu ignorac
rōz diffinitiē q̄ pt ꝯ ia qua valet ie nō scit motū s'
ignorat rōz diffinitiē Cz ho nō q̄ scito q sit motꝰ
ꝯ aut e vnū et quid flꝫ Jd io dī ne do aīz adꝫ hē
vt ꝓbat ad Cz d a an tꝫ ia qua valeat ie nō scit motū
et ie e ꝯ ignorat rōz diffinitiē flꝫ q nō q̄ ī dando lapid
aut e vnū et quod flꝫ Cōme qpilli tūꝫ ignoro et nō scio
nō qndd q̄ hꝫ ignoro ꝑꝫ icludit negatiō ꝑuatiē s; aptitue
Cz nō hꝫ ſimꝫ negat lꝫ ſcio q° ad actū et apti nē et ꝑo iste
tim nō equalet Cont' qtaꝫ quitā nō stat q dez motu
ignorac et qtꝫ rōz qꝰſte ꝑz q̄ nō pt qua hic qetū sube
et nō actuē q̄ notia sube dependꝫ a notiꝫ actum q̄ dꝫ pꝰ
d aid qtoria magnā ꝑte qcerut ic et ꝑo notia sube hic
nō pt vi habeā qetū actꝫ actuē vl actum Jd aut hꝫ
adꝫ nō pt hꝫ adꝫ q̄ notia sbe ie dz q vnū e qdpēdꝫ
a notiꝫ actum ad ī ꝑbꝫ q nō stat q hic qetū sube nisi
actuā vl hitnā hcat qetū actuē ... io tn stat q q̄s
actu habeat qetū sube ... hcat qetū actuē ī qclo vō

Vtrum in alteracione proprie dicta requiratur fluxus distinctus ab alterabili et a qualitate secundum quam fit alteratio

Pro ia qcōe e ꝑmo nō ... q altcaco ... vnō lage et qꝫ
mutaco ad qlite actuē dī altcaco et io nō q° ... et
illumīaco sut altcacoēs Jtē 2° tā ... ꝑmutacoē ad qlt
... qlitat sit io nō calefacco e altcaco 3° nō capi
ꝑꝑe et io nō ꝑꝫ muta facta int qlites actiuas et ꝑasiuas
adm dī ee altcaco Et ī ꝑꝑo altcaco sic dfi' Altcaco
e motꝰ ad qlite actuē .i. e muta facta ī subto q d ꝑoni
eiꝰ acquirit vl dpdit qlitas actiua ꝑꝑt q hic e ...

altcaco

corporis humores de predicamento qualitate de 3a specie sicut ponit illa
qualitate accidentali de novo in 3a specie et est calefactio. Contra quia res
forme substantialis non est alteratio, patet quia licet de [illegible] aqua fit vinum
tunc quando calidus et tamen non fuit verum tunc tantum calidus, non fit
dispositiones aliquas acquisita per illas minutas etc. quia qualitas acquisita per
illas minutas non est formaliter accidentalis sed substantialis. Verum dicendum dicitur
ad qualitatem accidentalem non ita minuto non est ad qualitatem accidentalem sed ad
qualitatem substantialem. Contra 2m licet propter aliquas actiones mutet corporis
humores de 3a specie qualitate tamen ex hoc non sequitur quod ergo ita ergo sit alteratio.
Verum sicut patet [illegible] a fecit [illegible] [illegible] [illegible] et convenit ita
aliqua forma [illegible] propter illa actiones ita mutat corporis
humores de predicamento qualitate de 3a specie quia ita forma ita est et [illegible]
non fuit a [illegible] [illegible] propter hoc non est minuto alteratio quia non est
minuto [illegible] acquiri qualitas accidentalis. Volumus [illegible] [illegible] plures non
est de quod aliquis sit de hinc quod ipsa est sufficientia [illegible] [illegible] [illegible]
sic [illegible] quod [illegible] per acquiri sufficienter per alia. Volumus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quando [illegible] [illegible] ut fiat [illegible] de [illegible]
[illegible] ut fiat [illegible] opposita forma. Volumus [illegible] quod
qualitas [illegible] quod fit alteratio non est de quod qualitas que in alteratione
acquiritur sit in calefactione qualitas [illegible] quod alteratio est ipsa calidi(tas)
que in calefactione acquiritur. **Conclusio prima** alteratio est
[illegible] distincta ab alterabili quia alterabile est in quo subiecto in quo acquiritur
qualitas in alteratione non ita alteratio non est idem subiectum quod subiectum
presupponit alterationem vero non presupponit. Contra quia calefactio aqua
non est aqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aque ut aqua est alterabile non
calefactio non est alterabile. **2a conclusio** hec in [illegible] [illegible] est concedenda
in alteratione proprie dicta requiruntur plures distincti ab alterabili et
a qualitate [illegible] quod fit alteratio [illegible] [illegible] alteratio distinguitur
ab alterabili et a qualitate [illegible] [illegible] quia alterabile est subiectum et subiectum
et qualitas que acquiritur est alteratio et [illegible] non idem non est subiectum
alterationis et alteratio quia idem non est [illegible] et [illegible]. **2a conclusio**
hec est concedenda quod in alteratione [illegible] plures distincti ab alterabili
et a qualitate [illegible] quod fit alteratio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alteratione
que est [illegible] [illegible] [illegible] requiritur multiplicatio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] agit in distans aliquod [illegible] non est [illegible] [illegible]
multiplicatione [illegible] [illegible] conclusio [illegible] **3a conclusio responsalis**
quod in alteratione proprie dicta non requiruntur plures distincti ab alterabili
et a qualitate [illegible] qua fit alteratio quod plures sit in alteratione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alteratio [illegible] plures non distinguuntur ab
alterabili et a qualitate [illegible] quod fit alteratio [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] est plures
acquisita ut [illegible] ipsa ut per aliud plures quod superadditur [illegible] [illegible] est [illegible]
non [illegible] ipsa quia [illegible] [illegible] [illegible] potest dici de qualitate quod ipsa [illegible]
ipsa acquiritur et non per plures superadditur. [illegible] per aliud plures
[illegible] [illegible] de io [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] plures
a [illegible] in [illegible] quod [illegible] ipsa est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest dici

v calite ul ad q alia qlite sm q fit alteratio Confirmatur ad t
gnator q flama q acqrit pte p pte sm vtute motiue mot
ma calidis i alteracoe succedit acqri et eo e mot et no alr
mot n alteracio i qcio via 2o i pondus eps flux ul eps qbr
qlite ul ea no qor qr tlis i flux indigz fundamento qo
e qlitas ma fundamento pl s io 1o funda ut e pgr qr
e via ad qlite et t no e pgr qlite et ecl no d ponda
pltas s i iter te Ora aut saluari pnt dco q alteratio pt qlis
q acqri t no flux t qcio via Cont qctor 3a sm alteratoe
pd dcta q e i uns extrema no rsta multiplicao spez qr sic
magne eo qr als no videt quo aer i stuba poss calefieri
Oz ho no qr dicit q aer infirus forati calefit t ie stud
calefat alm aere et sic dont tot aer i stuba extrema calefiet
p io rsd q ad ho q fiat alteratio i mag extrema nos regr
spez pz na oz ome mouens ee sl cu moto p se ul p sui
pstrumtu t id pstrumtu no vr ee ad q spes no ond pt
saluari q ad s mot igni calefiat t ie calefat alud qr vides
h aliqn res distas ab igne i flama t h ad mot no i flama
et i no pt ho saluari p aere ut pcti q qn aer calefit tt
leuificat et ont q tue aliq i loco succedit t ie itm no
poss sm calefacere aliqd distas ad i flamae q tt ita aget
dt qdm pom p ho pz inps adm et d ia ma pla
vide 2o d ma d multiplicatoe spez Cont qctoz respo cale
i alteratoe reqrit flux distinctus ab alteratione et qlite q e
alteratio mit qr i rarefactoe oz pone fluxum distinctum ut dt
mod lo hq i t i alteratoe tza qr no vi eo dimisit Confir
ma sito q i qbz oti pduceret vna calidis t adda i meu
eo idipo ead t gre qcta aer t mand calidis tt ibi e rar
facto tz tt i saluari vnite mot oz nob pone fluxum dstu
qo no mact ead dcio i qcio spea Tcd dtu rc dsg hea
tt q eu e ia qr i rarefactoe vna quatit no mact cu alia
tz ho fit i alteratoe vnus si i alteratoe qlis no maned
cu alia tt i ead ecl poss poni flux sm tm qcio ho no fit
n rarefiat tt no ponit fluxum distinctum i alteratoe Et qo
Tcd qctoz d qcedo q i tli alteratoe ecl oz pone fluxum
sc et h rarefactoe t ad qctz dr q vit q qn quit fit alteratio
ho oz nob pone fluxum distinctum sic ut i alteratoe h vndio
q pnt adduci d alteratoe q no pt flux ecl pnt adduci
d rarefactoe t eo dr nedu qr i rarefactoe oz pone fluxum
vn adt i salua vnitas mot qr e ibi vnitas dispoi
succedentes/difformit dicta Tcd qctoz D a calefactio
no e calidis i adt oz pone fluxum qr calidis e tmi
calefactoe t calefactio no e tmi calefactoe i calidis no
e calefactio si reqrit flux distinctus bor qr i no e [illegible] sui sps

Consequenter nota calefactio est sic successive. Sed caliditas non est sic
successive sed permanenter in non fuit idem. Tertio advertendum adhuc caliditas
est terminus calefactionis secundo [illegible] caliditate quia ipsa est terminus
calefactionis. Sed contra dicitur quod calefactio [illegible] unde est terminus
calefactionis [illegible] ut [illegible] hoc est terminus sui ipsius. Tertio dicitur hic
quod caliditas non sit sic successive primo est nec successive [illegible]
in esse quia ipsa [illegible] quod una pars successive acquiritur post aliam. Et ideo
non est calefactio est sic successive [illegible] est sic permanente
in esse. Unde id est sic permanente in esse cuius partes non contingit esse
simul. Et id est sic successive cuius partes contingit hoc. Dicitur ergo
calefactio est res successiva ut [illegible] est ut [illegible] non est non [illegible] est
quod [illegible] post non succedit alia ut [illegible] non est quia [illegible] non est
[illegible] non est sic successive [illegible] ab [illegible]. Tertio advertendum [illegible]
[illegible] quod [illegible] est quia [illegible] successive acquiritur primo [illegible] ad
est in esse completo adhuc una post unam succedit alia. Sed [illegible]
dicitur quod [illegible] non est et [illegible] unde [illegible] quod unde [illegible] ab
est [illegible] quod [illegible] non [illegible] in [illegible] ampliando. Dicitur ergo
adhuc calefactio non est caliditas quia ista sunt distincta [illegible] dicitur
[illegible] esse et aliquid non [illegible] caliditate dicitur [illegible] esse et calefactio
non quia calefactio est motus non motus non dicitur [illegible] esse. Tertio
advertendum hic quod calefactio non dicitur [illegible] esse primo [illegible] est
calefactio dicitur [illegible] esse quia est caliditas [illegible] et quia calefactio
est motus dicitur quod motus unde dicitur [illegible] esse. Sed non dicitur [illegible]
esse motus. Unde [illegible] est motus dicitur [illegible] esse [illegible] non dicitur
[illegible] esse successive [illegible] hoc [illegible] appellationibus [illegible]
quia [illegible] dicit et [illegible] motus [illegible] a parte [illegible]
et alia a parte [illegible]. Unde [illegible] quod [illegible] non dicitur [illegible] esse
caliditate quia [illegible] quod [illegible] est caliditas et [illegible]
hoc non sunt caliditas [illegible] est [illegible] quia caliditas est divisibilis et quod una
post [illegible] alia [illegible] modis. Dicitur ergo ad calefactionem requiritur
[illegible] subiectum et caliditas in [illegible] distincta [illegible] quia
sunt [illegible] subiectum et caliditas [illegible] calefactio [illegible]
[illegible] ad calefactionem non [illegible] causis [illegible]
[illegible]. Consequenter nota [illegible] sunt distincta [illegible] desinit esse [illegible] non
desinere esse. Sed calefactio desinit esse [illegible] caliditas non desinit esse
in non [illegible] cessante calefaciente calefactio desinit et
tamen caliditas non desinit esse in non [illegible]. Tertio advertendum [illegible] adhuc
[illegible] unde [illegible] non [illegible] sese [illegible]
[illegible] quod caliditas [illegible] in esse successive. Tertio dicitur [illegible] quod
calefactio desinat esse primo [illegible] quod calefactio non desinit
esse et [illegible] cessante [illegible] quod calefactio [illegible] desinit [illegible]
quod in [illegible] causa desinit esse calefactio [illegible] desinit esse
calefactio et calefactio desinit esse [illegible] appellationibus. Nota

Dupliciter est res scilicet permanens et successiva. Res permanens est res cuius
partes simul acquiruntur et successive perduntur quia tamen acquisite fuerint manent
simul. Sed res de successiva ex opposito in qua licet eius partes successive
acquirantur una tamen alia licet postquam acquisite fuerint maneat simul.
Exemplum res de successiva in esse et fieri simul cuius partes successive acquiruntur
et una manet cum alia ut quod quando stat una pars alia corrumpitur
et ita motus localis. Sed res successiva in esse et fieri simul quod eius esse
in suo corrumpi et fieri consistit et non sic hic. Quia hic res est successiva
in fieri ergo successio que requiritur cum dicitur distrahatur in re

Qualitates contrarie possunt stare simul in eodem subiecto

Pro qua questione est primo notandum quod sicut multi est simul contrarietas scilicet realis [illegible]
et propria [illegible] sic dicitur in medio de contrarietate [illegible] Secundo notandum
quod [illegible] modo res dicuntur contrarie uno modo quia sunt due res a quibus sumuntur
denominationes [illegible] sicut sunt forma hominis et forma asini quia
que ab eis denominationes sumuntur id est esse informatum forma humana
esse informatum forma asinina que sunt in possibiles eidem ex alio modo
contrarietas magis proprie secundum quod dicitur scilicet due forme ab [illegible]
contrarie distantes que non possunt ut sunt se ut sunt simul in esse
eidem subiecto secundum eandem partem [illegible] ut [illegible] in esse et in contrarium hoc
non repugnat. Tertio quod subiectum non [illegible] id est medium [illegible] non
contrarie distat. Tertio id est qualitates dicuntur contrarie distantes que sunt
[illegible] se mutuo penetrantes in eadem parte subiecti non [illegible] non sunt
[illegible]. Unde [illegible] est per [illegible] actio [illegible] sunt maximi [illegible] philosophi dicens
[illegible] constituunt summa [illegible] unde [illegible] philosophi quod summa
latitudo [illegible] consistat in [illegible] et [illegible] summa qualitas
in [illegible] partes in [illegible] quibus [illegible] Tertio [illegible] albedo
vel [illegible] et nigredo ut [illegible] in diversis subiectis non [illegible]
quod licet sunt se non possint in esse eidem subiecto [illegible] non [illegible]
de subiecto in [illegible] sunt se [illegible] hoc [illegible] Tertio [illegible] caliditas
vel [illegible] et frigiditas ut [illegible] non [illegible] que stant simul in aqua tepida
unde [illegible] qualitates [illegible] quod [illegible] in [illegible] qualitatem [illegible]
nimium [illegible] Tertio [illegible] caliditas ut [illegible] et frigiditas ut [illegible]
in diversis subiectis [illegible] licet eum sunt se [illegible] non possint in
esse eidem subiecto [illegible] non [illegible] de uno subiecto in
aliud [illegible] sunt se [illegible] hoc [illegible] successive. Tertio non [illegible]
[illegible] est due forme contrarie ab [illegible] distantes [illegible]
[illegible] maxima distantia [illegible] sufficientes [illegible]
subiecti [illegible] non possunt ut sunt se ut sunt se simul in [illegible]

Contrarie

in eodem simul et simul in esse eidem subiecto secundum eandem partem in esse permanenti secundum
vel in subiecto in tempore et in gradu. Hoc sufficere non convincit. **Contra** secundo
quia albedo et nigredo non contrariantur quia non sunt ad invicem active et passive.
Contra 3m quod caliditas ut novem non contrariatur frigiditati ut novem quia
non maxime contrarie distant quia caliditas ut 10 plus distat. **Contra**
4m solum qualitates summe in suis gradibus contrariantur quia solum iste maxime contrarie
distant. **Contra** summa caliditas et summa humiditas in suis non gradibus contrariantur
sed quia non sunt successivorum circa idem subiectum. Unde qualitates dicuntur esse
successivorum circa idem subiectum que possunt se habere quod successive cum una acquiritur reliqua
alia deperditur. Non potest non esse de caliditate et humiditate quia in calefactione
aque multa caliditas acquiritur et valde pauca humiditas deperditur. **Contra**
5m solum sunt due contrarietates scilicet summe caliditatis ad summam frigiditatem
et summe humiditatis ad summam siccitatem. **Contra** [illegible] quod summa caliditas
contrariatur summe frigiditati licet eadem possint simul esse in eodem subiecto quia ponatur
quod sit subiectum in summa caliditate et frigefiat in summa [illegible] in illo casu
summa caliditas et summa frigiditas stant simul in eodem subiecto quia summa
caliditas deperditur et summa frigiditas acquiritur [illegible] tempore [illegible]
ut [illegible] maius et ideo iste qualitates [illegible] stant simul in
eodem subiecto. **Ad** tamen addit contrarietas quod in esse permanenti non stant simul in eo
subiecto ut dicit magister 2o huius. Unde tamen quod dicit iste magister in abbreviate
super [illegible] huius quod tales qualitates non sunt contrarie quia ad hoc quod sint contrarie
oportet quod eodem modo se habeant ad subiectum ita quod si una habeat se acquisitive
ad subiectum quod etiam altera et si altera deperditive quod etiam reliqua similiter se habeat.
Contra [illegible] quod secundum primum modum multiplicis aliquis [illegible] sunt [illegible] et
corruptio [illegible] est contraria et [illegible] non [illegible] summe
caliditatis et corruptio summe caliditatis contrariatur [illegible] summe frigiditatis
et non corruptio summe caliditatis [illegible] non [illegible]
quod iste qualitates dicuntur esse simul quod sunt in eodem tempore et [illegible] ut quod
sunt in eodem [illegible]. **Ad** ubi [illegible] in eodem [illegible] coexistit parti alterius
contrarie quod [illegible] quod aliquod subiectum [illegible] hore sit summe
calidum et [illegible] summe frigidum summa caliditas et summa frigiditas
non stant simul quia non sunt in eodem tempore et [illegible] partem. **Conclusio prima**
[illegible] in proposito est gradus qualitatum contrariarum ad invicem simul stare in esse permanenti
[illegible] et in proposito est qualitates ad invicem contrarias stare simul in eadem parte subiecti in
esse permanenti [illegible] quia hic est in proposito gradus qualitatum contrariarum stant in eodem
subiecto quia [illegible] isti gradus non essent gradus contrariarum qualitatum [illegible]
quia si [illegible] qualitates contrarie stant simul [illegible] qualitates contrarie starent
simul quod est contra [illegible] proposito [illegible] male quod [illegible]
[illegible] est proposito qualitates contrarias stare simul [illegible] videntur dicere
repugnantia. **2a conclusio** gradus qualitatum contrariarum possunt simul stare

in eodem subiecto sed non contrariis quae sunt vel possunt esse contrariis qualitatum contrariarum per solam intentionem earum qualitatum. Contra 3° arguitur quod qualitates sed in contrarie non possunt simul et adaequate in esse eidem subiecto et secundum eandem partem naturae et in esse permanenti non concedente mixtione non penetrative. Consequentia probatur et idem est in gradibus qualitatum contrariarum [illegible] ergo [illegible] per totum. Dicitur non omnes qualitates sed in contrarie quia qualitates contrarie non adeo bene stant simul ut calidus et intensa [illegible] sed tamen non sunt adeo contrarie. Dicitur simul quia diversis temporibus bene sunt eidem subiecto. Dicitur 2° eadem parte quia qualitates contrarie secundum diversas partes stant simul ut secundum diversas partes in ligno stat intensa frigiditas et intensa calidus. Dicitur naturae quia super naturam bene est possibile. Dicitur in esse permanenti quia in esse successivo [illegible] qualitates bene stant simul alias [illegible]. Dicitur penetrative quia qualitates contrarie bene stant simul in eadem parte subiecti sed non penetrative non ponendo quod actu [illegible] toti [illegible] calidus eodem et frigidus eodem [illegible] stat in eadem parte subiecti ut in aqua calida non autem penetrative quia [illegible] qualitates in eodem et secundum [illegible] non penetrant se ut [illegible] est in [illegible]

Contra dicunt qualitates contrarie sunt quod summa calidus et summa frigidus non erunt qualitates contrarie quia nec secundum se nec secundum plures possunt succedere in esse eidem subiecto quia sive in mixto vel elemento non mixto quia in mixto non possunt stare subiective summa nec elemento quia quodlibet elementum [illegible] summe [illegible] in summis et non aliud. Consequentia sed calidus remissa potest stare cum frigiditate remissa in eodem qualitates intense possunt simul stare ut calidus intensa cum frigiditate intensa quod non est [illegible] in mixto. Dicitur quod [illegible] successive possunt in esse eidem subiecto [illegible] alicui elementi quia [illegible] potest esse summe frigida et [illegible] summe calida.

Ex quo [illegible] quod si qualitates [illegible] toti [illegible] toti subiecto possunt in esse successive summa calidus et summa frigidus [illegible] bene possunt in esse eidem ut [illegible] subiecto [illegible] non [illegible] decem homines cum decem hominibus possunt stare in [illegible] tamen homines cum [illegible] hominibus possunt stare in illa

Non repugnancia provenit [illegible] quia [illegible] qualitate sunt plures gradus [illegible] et quia [illegible] non [illegible] calidus remissa et frigidus remissa ubi [illegible] non est ut decem bene [illegible]. Contra quod contrarie [illegible] non [illegible] calidus remissa est [illegible] calide intensa cum intense et remisse non [illegible] calidus remissa non [illegible] frigiditati remisse et calidus intensa [illegible]

Contra 2° quod contrarie [illegible] tot et talos gradus sub [illegible] repugnat esse simul in eodem subiecto adaequate. Dicitur a

Non provenit quod albedo intensa et nigredo intensa non stant simul

una non agat in aliam. Alia est quod per praedicta. Prima propositio: repugnantia
harum qualitatum quae ad se stant non convenit. Tunc harum qualitatum quae sunt illarum
qualitatum non est corruptiva alterius. Secunda propositio talis: repugnantia harum qualitatum
quae ad se stant non convenit competere subiecto propter quod subiectum harum qualitatum
est una forma et talis est motivus ad eas forma. Tertia propositio talis:
repugnantia convenit competere qualitatibus contrariis et conformatae earum
a quo albedo et nigredo producuntur quia ipsae conformatae utraque qualitate
producentes sunt in corporibus quae adesse in eodem subiecto. Unum ad aliam propter
qualitatum contrariarum sicut albedo et ad aliam nigredo. Quarta propositio: ad contrarietatem
requiritur stare simul in eodem subiecto propter quod ad hoc quod sol est bipedalis quantitate
stat in se et ad hoc quod sol non est bipedalis quantitate stat in intellectu
et tamen isti actus sunt contrarii. Conclusio non suppono. Quod contrarietas
... quod idem sit intellectus in omnibus hominibus et ad hoc quod deus est trinus
et unus et dissensus eius stat simul in eodem subiecto quia in uno stat primus
actus et in alio heretici stat actus alterius et tamen harum qualitatum est eius
subiectum ut dicit. Conclusio non actus contradictorii stant simul in eodem
subiecto intellectu unius primi cui contrariati sunt et tamen isti actus sunt contrarii.
Conclusio non in sole sunt motus contrarii quia motus ab oriente in occidentem
et eius motus ab occidente in orientem qui sunt contrarii quia sunt ad diversos
terminos. Conclusio tertia non in aere stat summa levitas et cum hoc
aliqua gravitas quia aer gravis simpliciter in propria regione et non in [illegible]
Conclusio quarta non in eodem intellectu stat actus quibus ipse homo est asinus
quod homo est capax et dissensus eius quia quis assentit ei ut vero et
dissentit ei ut falso propter hoc [illegible]. Ad aliud [illegible] dicit
quod illi actus non stant simul. Unde quod stat intellectus assentit huic
sol non est bipedalis quantitatis et in iudicium [illegible] est correctum.
Ad secundum admissa suppositione conceditur et [illegible] quod isti actus et dissensus sunt
in eadem anima. Unde ipse contrariatio sit intellectum agente qui est unus
in omnibus hominibus possunt intellectum propter [illegible] in quibus hoc et huic
diversi in heretico attamen et non intellectum agenti et dicit quod ipse conversio de
[illegible]. Ad tertium [illegible]. Ad secundum dicitur quod stant simul diversi
falsum quia sunt eius contradictoria. Unde si ipse habet [illegible] eundem
de una [illegible] de alia et assentit uni et dimittit aliam. Sed non
habet [illegible] de ambabus et nulli assentit sed intellectus eius
manet in suspenso quousque ipse habet certitudinem de una et non
de alia et tunc assentit uni et non alteri. Ad [illegible] adde
[illegible] si hoc non [illegible] ad [illegible] quod isti motus fiunt super
eisdem polis mundi. Hoc non fit quia motus solis ab oriente in occidentem
fit super polis mundi. Sed motus solis ab occidente in orientem fit
super polis zodiaci. Ad quintum dicitur [illegible] parte [illegible] hic item
cum gravitate. Unde hoc fit [illegible] quia aer per suam levitatem

cu itti descende ad suu locu nale terre sic aq p sua forma te
nitti ascende p poros terre ad suu locu nalem Ad ulti
sece tom si iste assi et dissi no sut qrz vnu assi qo quo
asserit ei ut hoc que no q'ua desesu eu qo qd assentit
ei ut sece ppoi i ce

Vtru alteracio pprie dcta qlitas si' q
fit alterato acqsi' tota sil ul ps pq pte
Arguit q sic q̄ si sic fit motus d' alteracoe pprie dcta q e int
qlites pmas actiuas et passiuas Ita eod p qlib mat
su q fit alis vmagnit et dunidi sz i suas ptes eqles
et imples Vn qlites extinse diuidi n i ptes q sut sitnar
q sit in una i una pte subiti aa i aa pte Et io mo qlib
e diuisi ad diuis sui subiti cui inheret Sz ptes qlite
intense diuid ptes qlite eqntes i eod subiecto no dintes
su situ Et iaqlib d'r ee diuisi i suas qdas eqlis
Ee diuisi q intso qlite fit p addicoe gradu intsionalin
Ita eod qr z e alterans su extrin et intrin Alterans
extri ut qd agit i mat extrica ut e calefacio aque
q fit ab igne sit ab altante extrico ut ab ipo igne id
e altans intru vni qd agit i mat ppia ipaz educendo
gricte Vlti et supponi q qdz aque extrica aque p
stractu pprie dctu ppq agit i ppinqs q i distas ps ex qua
maiora i phia q d' Qmi agens nale forig agit i
ppinq i q i distas Conclo pma Suppte e altans ex
intri nale tom subitu sit altare ps qz te alio fit tez qlit
aque extrinsecu attigit alterale Sz ipud pus attigit una
pte q alia go cti pus agit i pte illa q i alia sa qz oe
agens forig e agens i ppinq i q i distas Ergo vt pate
q si altans extrinsecu e eq i medio oibz ptibz alterabilis tt
toty subitu sit altat no sit q gee si pe q tom subitu sit
alt a su ptes eqntas ita q eq iito i vo pte sit i alia
Za qo Qu alteracio q fit ab altante intrico qlis su q
fit alts acqsi successiue et no to sil ps na aq calefcta tota
a calefaciente intrig incipit alterari i vo pte q i alia ps na
calefaciente intrig aufferre i vo pte q i aa et to i na pte
i q intrig d'sunt aque calefacies i eadem eig forma aq incipit
ut d'ucet frigits Ergo ps q si calefacies i ou tpe eqlito

94

contrarium ab aqua ipsa aqua tam cito infrigidatur in aliis partibus sicut in
quod non videtur quod [illegible] obstat [illegible] forma alterius sicut [illegible] immediate
aliis partibus **3a conclusio** Et [illegible] in alteratione [illegible]
[illegible] quod sit alteratio acquisita successive et non tota simul ita quod prius
acquiritur unus gradus quam alter quia alteratio est motus nullus motus est acquisitio
partis post partem [illegible] gradus sunt partes qualitatis sed quod unus acquiritur
post alium Conclusio supposito non esse agens fortius agit in propinquum
quam in distans quod patet quia agit in infima regione aeris magis calefaciendo
quam in media ideo est magis propinqua media quam infime
in suppositione prima Contra [illegible] movet tota terra [illegible] fortius et
velocius movet partes [illegible] quam [illegible] ideo est magis propinquis
partibus [illegible] quam [illegible] pro isto nota quod [illegible] est intentio
de agente naturali agente per multiplicationem specierum quantum est ex parte sui
ceteris paribus fortius agit in propinquum quam in distans Dicitur primo agente naturali
quia agens liberum ut voluntas humana non fortius agit in distans quam
in propinquum Dicitur 2o agente per multiplicationem specierum propter movens totam terram
quod non agit per multiplicationem specierum Dicitur quantum est ex parte sui [illegible]
[illegible] non calefacit [illegible] non [illegible] ex
parte sui [illegible] quia [illegible] non sit susceptiva talis actionis
Dicitur quod ceteris paribus [illegible] magis cale
facit [illegible] infima quam media [illegible] sit frigida [illegible]
[illegible] in infima [illegible] radiis [illegible] a terra quam
non [illegible] in media [illegible] quod suprema regio propter vicinitatem eius
cum igne est calidior quam infima Et [illegible] radiis solaribus
quia in speculo [illegible] non [illegible] ideo distat
ab eo [illegible] radiorum a speculo [illegible] directe
[illegible] fortius agit [illegible] ad aliud Conclusio
[illegible] est alterans [illegible] alterat totum subiectum simul quia species
taliter multiplicantur [illegible] parte [illegible] cito alterat unam
partem sicut aliam [illegible] fit [illegible]
in fit tota simul [illegible] quod [illegible] successio proveniret [illegible] Conclusio
supponendo quod aliquod subiectum sit [illegible] dispositum [illegible] inducere
talitatem [illegible] ipsa talis acquiritur tota simul quod non videtur [illegible] successione
Conclusio [illegible] ad [illegible] ipso [illegible] successive [illegible]
limitatione causae Conclusio [illegible] dicitur [illegible] tota simul acqui
et [illegible] successione [illegible] subiectum est [illegible]
[illegible] in una parte quam in alia [illegible] successio proveniret
[illegible] motu Conclusio [illegible]
[illegible] Conclusio alterans [illegible]
alterat totum subiectum simul [illegible] alterans [illegible]
simul [illegible] quod non videtur quibus gradus

prius corrupta. Ad aliud cum arguitur dicitur quod aliquid quod ultimo prius
corruptum quia subiectum magis appetit eum quam alios [illegible] habeat contrarias qualitates quamvis
est [illegible]. Sed contra: ipso adveniente subiectum est plus dispositum
quam adveniente secundo et ut quod [illegible] corrupta. Ad id dicitur quod licet
subiectum in adventu ultimi sit melius dispositum quam in adventu primi tamen
primus ductus mediorum est dispositum licet quod radicalius et melius sit
contrarie forme quam ultimi. Sed contra a sito quod dicitur [illegible] gradus sit [illegible] durat
[illegible] prius [illegible] non ultimus licet [illegible] sit eius [illegible] in subiecto quia non
est ultimus. Dicitur isti quod [illegible] ibi est ultimus licet [illegible] sit eius
primus in subiecto [illegible] gradus reducendo ius [illegible] potest [illegible] non
[illegible] quod sit corrupta. Et ad [illegible] est ultimus [illegible] corruptio [illegible]
quod [illegible] non [illegible] gradus est ultimus quo ultimo introductus [illegible]
sit [illegible] est ultimus quo ultimo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] gradus prius corruptio ad quod [illegible] [illegible] [illegible]
agentia. Sed [illegible] primus introducti ad quod [illegible] [illegible] causa.
Contra [illegible] qualitas in alteratione [illegible] [illegible] sit acqui-
sita [illegible] sit [illegible] non [illegible] quia non erit [illegible] dispositio quod [illegible]
acquiri [illegible] per alia [illegible] est [illegible] dispositiones [illegible] [illegible]
erit in [illegible] motu. Confirmatur [illegible] contrarie qualitates non [illegible]
[illegible] alterationis [illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] et sit [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] calefactio
[illegible] caliditas et [illegible] non [illegible]. Confirmatur [illegible] quod [illegible]
acquiri per alia [illegible] quod [illegible] partes differentes [illegible] [illegible]
[illegible] dicere quod [illegible] [illegible] in eodem subiecto [illegible]
[illegible] qualitates [illegible] in subiecto quia non acquiri per alia [illegible]
in [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et alias [illegible] [illegible]
[illegible] sit alteratio [illegible] quo ad [illegible] et quo ad partes
[illegible]. Contra [illegible] quod [illegible] acquiri [illegible] [illegible] gradus
probat quia in alteratione [illegible] est successio [illegible] non [illegible] salvari
[illegible] qualitate et partes [illegible] in [illegible] [illegible] partes [illegible]
ab [illegible]. Sed [illegible] non [illegible] quia sit [illegible] gradus esse distinctus a
partibus [illegible] qualitate [illegible] [illegible] quod gradus est [illegible] qualitate [illegible]
[illegible] non distinguitur a [illegible] partibus [illegible] salvari successio
in alteratione [illegible] quod [illegible] [illegible] acquiri [illegible] alia [illegible] non [illegible]
[illegible] quod gradus [illegible] a qualitate [illegible] [illegible] partes [illegible]
[illegible] acquiri sit et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad aliud dicitur ad primum quod [illegible] est [illegible] dispositio in [illegible] [illegible]
ad [illegible] motu. Ad [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod id non sit
[illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible]
[illegible] quod qualitas [illegible] [illegible] qualitas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicitur quod partes [illegible] non [illegible] ad [illegible] quod [illegible] [illegible]

medii subito non constituunt verum. Secundo arguitur nunc dicta bene constituunt
verum, sed auctoritas non concedit quod dicta. Tertio arguitur: alterare
aliud secundum partes non agit, sed partes alia quae sunt magis prope quam ipse partes remote
alterandi. Ad secundam dicitur quod hoc non est quod ipsum alterans alterat per se
distans et propinquius quam distans. Sed hoc non est, quia sic plus
produceret in ipsum quam in distans, quia propter hoc fortius agit in ipsum quam in
plus produceret in ipsum quam in distans, sed hoc consequens in distans producit
sic complete quam in propinquum producat plus, quia sic complete quam ante in distans
produceat sic complete. Quarto arguitur quod [illegible] contradicentes de agente agit per
assistentiam sed passum [illegible] ipsum non movet ad [illegible] agens
agens in passum distans posset producere sic complete totaliter sui ipsius
met ita quod species in uno radio [illegible] species multiplicata a qualitate
non agit secundum fortitudinem radii ut species, sed agit secundum fortitudinem qualitatis
a qua multiplicata. Unde species [illegible] in uno radio sit forte ut forte
in [illegible] multiplicata a calidite ut non producit calidite
ut dicte. Contra dicunt isti quod agens assistat sic passum
distans, secundum eos omne agens fortius agit in propinquum quam in distans
in [illegible]. Sed hoc non est sufficiens verum quia sicut [illegible] quod in [illegible] distans
summe calidum possit corrumpere summe frigidum dummodo species possit
attingere ipsum [illegible] quod ignis semper [illegible] species
frigidum quod tamen non facit calidum summe [illegible] species
conveniunt tamen a qualitate summa et producunt sic ille qualitati a qua
multiplicata. Et iterum nam sic sequitur quod [illegible] ad ignem in
uno [illegible] calefaceret [illegible] in distanti [illegible] propinquo
[illegible] ad distans [illegible] species a qualitate secundum fortitudinem qualitatis
[illegible] ad experientiam. Dicunt ergo alii quod agens agit secundum
fortitudinem radii ab ipso multiplicati. Et isti adhuc sunt triplices. Quidam
dicunt aliqui quod qualitas per [illegible] radios adhuc posset producere sic
complete in distans et quod qualitas introducta in distans non coadiuvat
[illegible] radii [illegible] introducitur sic complete. Sed id [illegible]
non est verum. Contra alii dicunt quod qualitas agat secundum fortitudinem
radii in distans et quod qualitas prius introducta in subiecto distans
coadiuvat et quod radius in virtute sua [illegible] non produceret sic
complete. Sed hoc iterum non videtur sufficiens verum quia si ignis ut communiter
fit [illegible] ante [illegible] in [illegible] non [illegible] latera
stube [illegible] superveniret species et tamen [illegible] introducta
iuvaret [illegible] adiutorium [illegible] produceret ignis in latera stube
quod tamen videtur esse falsum. Dicunt ergo alii ultimate quod qualitas
agit secundum fortitudinem radii et quod qualitas prius introducta non iuvat.
Contra dicunt isti quod agens in aliquod distans magis producit sic complete.
Sed ille radius secundum quod sunt uniformes difformes [illegible] a qualitate.
Contra dicunt isti quod agens non agit in distans per assistentiam, sed
agit in ipsum per assistentiam sicut distans tamen in qualitate [illegible] est sic complete

Et per hoc [illegible] ad aliud [illegible] Nam si species agentes sunt
fortioris qualitatis non possunt salvari quando concurrunt species producentes calor
calidius quod sit calidius a quo distendatur radius non quia radius est fortior
quam calidius non tamen potest salvari [illegible] quia [illegible] species effective
[illegible] non agunt nisi sunt fortioris qualitatis a qua multiplicantur in
[illegible] in medio [illegible] non stabit sed quod qualitas producitur
per radium ut patet in subiecto bipedali producere qualitatem [illegible] quia
a quolibet pedali multiplicantur radii ut patet et isti radii uniunt se
in medio et quia quilibet agit secundum suam fortitudinem sed quod producunt qualitatem
ut [illegible] Secundo idem dicitur quod isti radii non uniunt se in medio
quia non conceditur a quolibet se mutuo penetrantibus quia [illegible]
a [illegible] in medio sed quod unus ignis numquam possit producere
aliud ignem in distans quando ad congregationem quia [illegible] stantibus
distantibus ab igne [illegible] ignis et [illegible] quia si ignis
produceret aliud ignem per radios in media distantia produceret simile
qualitatem a qua multiplicatur quod est contra [illegible] Confirmatur nam si ille
[illegible] stabit sed quod aqua posita ad ignem [illegible]
calidior quam [illegible] aqua bulliente [illegible] et ad congregationem [illegible]
[illegible] quia radii [illegible] ex parte anteriori a fortiori [illegible] producunt calidiorem qualitatem
fortiorem Secundo [illegible] quia si ignis [illegible] dicitur modo quod [illegible]
produceret qualitatem [illegible] multiplicatam ignis dicitur quod [illegible] ignis
[illegible] in media [illegible] non est ita calidus sicut ignis a quo est [illegible]
[illegible] ignis faciat tantam caliditatem in media Secundo [illegible]
[illegible] quod ita non sit hoc est [illegible] quia ex
anteriori [illegible] ad partem [illegible] ex parte
[illegible] calidius Et ex parte anteriori aqua [illegible]
[illegible] magis calida [illegible] a caliditate
[illegible] non [illegible] quod alia quia sit maior quia [illegible]
[illegible] qualitate [illegible] Sed hoc non quia [illegible] caliditate
est distincta a caliditate quia aliqua pars sit calidior sine nova caliditate
Sed non [illegible] calidior sine nova [illegible] quia aliqua [illegible] condensatione
sit calidior [illegible] ad [illegible] non generatur in calidis Confirmatur
[illegible] non [illegible] calidius [illegible] alia [illegible] ut exemplum ut
in [illegible] et pono quod bipedale sit uniformiter calidum ut 8
et b pedale [illegible] sit calidum et quod bipedale condensetur sed quia sit [illegible] pedale
tunc calidius a est dupla ad caliditatem b [illegible] caliditate est [illegible]
[illegible] sunt [illegible] ab ea [illegible]
Secundo [illegible] aliquo modo [illegible] approximate [illegible] aliquid
[illegible] sola [illegible] et [illegible] dicitur quod [illegible] in [illegible] Secundo [illegible]
[illegible] calidius est maius [illegible] et [illegible]
[illegible] condensatione [illegible] non est maius [illegible] ablata
[illegible] illa condensatione [illegible]

Utrum in alteratione successiva certa qualitas prius acquisita maneat cum parte qualitatis posterius acquisita

Notandum primo quod questio [illegible] fit intelligenda de alteratione successiva certa [illegible] eius dubium quod in aliqua alteratione successiva certa fit et motus localis unde posset non manet cum 2a [illegible]. Notandum quod duplex qualitas dividitur scilicet extensive et intensive. Unde extensio qualitatis est extensio partium eius secundum quam a diversis partibus et partibus subiecti unius eius qualitatis inheret et eius diversitas secundum extensionem fit ad diversitatem subiecti. Sed intensio qualitatis est quando eadem eius species in eodem subiecto penetrantur unus absque hoc quod de parte sequitur maior quantitas. Notandum quod sicut esse quod duo [illegible] producant sonum asini vel illa hora et in parte [illegible] sed in hoc producant unam partem sonii et in alia alia que penetrant [illegible] non fit in intensio subiecti quia non sunt plures eiusdem quia eadem est [illegible] subiecti [illegible]. Notandum 3 albedo et dulcedo in lacte sunt calidis et frigidis in aqua tepida non intendunt se [illegible] quia non sunt eiusdem speciei. Notandum 3 qualitates in diversis subiectis non intendunt se [illegible]. Notandum quod qualitates in eodem subiecto non unite non intendunt se [illegible]. Notandum quod due lumina in eodem medio non intendunt se quia non uniunt se ut due lumina in eodem causant duas umbras. Sed [illegible] quod plura lumina in eodem medio non faciunt medium magis intense lucidum [illegible] illuminatur quam [illegible] solis. Notandum [illegible] quod calefactio non est intensio quia ad illud de parte sequitur maior quantitas. Notandum [illegible] alteratio successiva ut calefactio [illegible] est intensio [illegible] ad calefactionem sequitur [illegible] quantitas [illegible] non de parte quia non sequitur ad eam [illegible] alteratio non est [illegible] quantitas [illegible] Notandum [illegible] non sequitur ad calefactionem [illegible] quantitas [illegible] ad eas parte [illegible] quia sequitur ad eam parte [illegible] quod [illegible] ad [illegible] eius [illegible] ad quod sequitur ad [illegible] intensio eius [illegible]. Notandum [illegible] intensio qualitatis [illegible] plures partes eiusdem [illegible] in eodem subiecto [illegible] quia [illegible] calidis [illegible] habet [illegible] partes et [illegible] non habet plures partes quam alia et [illegible] est magis intensa quam alia. Ex [illegible] sequitur [illegible] quando [illegible] in eodem subiecto penetrantur [illegible] species [illegible] absque hoc quod de parte sequitur [illegible] quantitas. Notandum quod [illegible] non est [illegible] quia ad [illegible] de parte sequitur [illegible] quantitas [illegible] quod [illegible] est [illegible] partes [illegible] et [illegible] quia [illegible] sunt [illegible] intensive [illegible] non quia [illegible] penetrant se [illegible] alias partes qualitatis [illegible] et non [illegible] quia [illegible] partes qualitatis que [illegible] subiecto conformiter calido ut [illegible] et in eius [illegible] est per contrarium et non [illegible]

Conclusio principalis In alteratione proprie dicta [illegible] qualitas prius [illegible] qualitate [illegible] acquisita manet cum parte [illegible] acquisita [illegible] ut [illegible] quod [illegible] aliqua qualitas acquisita ad quam ut esset ut [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] est [illegible] in est acquisita vel [illegible] per parte vel non. Si non tunc erat producta [illegible] que est [illegible] producta. Si vero non est acquisita [illegible] [illegible] [illegible] alia successit [illegible] precessit alia et mansit cum ea. Confirmatur nam ut [illegible] per [illegible] [illegible] intensio quia [illegible] fit per additionem graduum ad gradum [illegible] et quod unus gradus [illegible] alteri [illegible] quia [illegible] precessit manet cum sequenti. Confirmatur secundo nam capiatur ferrum [illegible] et ponatur in aqua frigida tunc constat quod calidum [illegible] in ferro et [illegible] ferro ad [illegible] est quod parte calidi [illegible] in calidius [illegible] fuit ibi vel non [illegible] et ita [illegible] dici in [illegible] caliditate [illegible] [illegible] manet cum [illegible]. Si non tunc in calidius est de novo [illegible] [illegible] a quo non [illegible] ab aqua quia [illegible] produceret frigiditatem [illegible] caliditatem ut [illegible] [illegible] producta in [illegible]. Confirmatur 3o nam ut [illegible] in [illegible] [illegible] aere non [illegible] calidus aeris [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible] quod [illegible] tunc in [illegible] [illegible] non esset [illegible] [illegible] 2o de [illegible]. Quod [illegible] nam gradus caliditatis [illegible] [illegible] gradibus frigiditatis in duo gradus caliditatis quorum unus est [illegible] acquisitus et alius [illegible] stat [illegible] non [illegible]. Contra dicta [illegible] [illegible] [illegible] non est intensio quia non [illegible] quod [illegible] vel gradus [illegible] vel subiectum vel gradus supervenientes non subiectum quia tunc subiectum. Subiectum autem non suscipit magis et minus ut gradus [illegible] quia [illegible] non fit intensio ut gradus supervenientes quia isti [illegible] [illegible] intensio. Notandum quod aliqui dicunt quod subiectum proprie intenditur quia id per magis [illegible] quod [illegible] [illegible] non est [illegible] subiectum est [illegible] non intenditur ut [illegible] [illegible] est quod aggregatum ex gradibus supervenientibus et [illegible] [illegible] intenditur ad [illegible] quod aggregatum ex [illegible] gradibus [illegible] qualitate [illegible] quod gradus [illegible] de subiecto. Contra [illegible] [illegible] in alteratione [illegible] qualitate manente cum [illegible] quod [illegible] [illegible] de subiecto in subiectum [illegible] non [illegible] aliquod calidum ut [illegible] et calefaciat [illegible] stat ut [illegible] tunc ibi erit [illegible] et non [illegible] in [illegible] manet cum precedenti et precedens non fuit in igne [illegible] in [illegible] in igne tunc [illegible] [illegible] de subiecto in subiectum. Confirmatur [illegible] quod ignis [illegible] in [illegible] latera stube [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] producunt aliquam caliditatem quod manet et [illegible] [illegible] supervenientes producunt [illegible] aliam aliam parte caliditatis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] latera stube [illegible] quod [illegible] est subiectum scilicet in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vulgariter [illegible]. Sed subiectum [illegible] est subiectum [illegible] qualitas [illegible]

Dicitur concedendo quod actiuus mixtus de subiecto denominatiue in gradu summo
denominatiue non autem de subiecto intensiue quia talis est una forma
que in illo causat maiorem calorem et sic modo quod potest multiplicare ab aliqua
qualitate iterum producere qualitatem in gradu summo tanta quanta prius et ita
producta per spacium proportionaliter uenientis non fortiorem continuat quia tunc
passum esset assimilatum actiuo iam prius quo uel non produceret
effectum Pro hoc ad aliud dicitur quod spacium superueniens non produceret
secundum partem continuat taliter precedentis in tali subiecto Et pono quod
calefaciens ut 8 duret per totam horam et uolo quod in prima parte
proportionali hore producat qualitatem ut quatuor sed quod in fine illius hore
producentur talis intensiua quia in secunda parte erit productio talis ut 4
et ita de aliis partibus proportionalibus Sed quod in secunda parte erit productio
tamen patet quia in secunda parte agens est idem et resistentia subduplata et
actio erit in duplo fortior et producit 8 gradus per totam horam
Ad aliud negatur quod in prima erit producta tanta adductio agens est
idem cum resistentia negatur quia resistentia subduplata sit una forma
in resistentia plus quam prius et erit in fine calefactiua resistentia et resistentia
non est bona in [illegible] Ad secundum conceditur simpliciter in alteratione
adest una pars non maior cum alia quare sit maior quam alias non posset
saluari intensio Sed hoc non quia sic saluatur motus localis uelocior
in fine quam in principio et tamen pars motus non maior cum alia sit et
etiam saluari intensio a simili Confirmatur quia in hoc saluatur intensio
et tamen non quia precedens numquam manet cum sequente sicut patet in radiis
solis directe intrantibus per fenestram tamen et tunc qualitas precedens deperditur
sic quod sequens non maneat cum precedente tamen qualitas intensius
lucet quia ibi erit intensio lucis et tamen precedens non manet cum
sequente Ad aliud negatur adductio et bona adductio dicitur quod non est
simile de motu locali et de qualitate nam in motu locali mouens
sic producit plures gradus sibi partes et in fine plures partes producit per
[illegible] qualitatis et maioris spacii Sed in alteratione non sic plures
gradus producuntur sicut equaliter qualitas non est [illegible] in fine sufficit
Ad confirmationem dicitur quod sicut in modo quod unum [illegible] non manet
cum alio et tamen non intendit ad quod intensio dicitur sit per additionem
unius qualitatis ad aliam [illegible] quia stat quod tale lumen quare sit [illegible]
[illegible] sic quod quod sit intensio [illegible] quod aliqui [illegible]
dicunt quod in alteratione [illegible] una pars qualitatis non manet cum
alia sed quando acquiritur in instanti [illegible] ut distinctum est [illegible]
[illegible] calefaciens intendens producere [illegible] qualitatem de [illegible]
corrumpit qualitatem precedentem sic fit in calefactione secundum eos Contra
dicunt isti quod [illegible] saluat unitatem motus quia [illegible] est diuisio
eius non semper sed in successione sic in calefactione ita saluatur
Contra dicunt isti quod secundum [illegible] intensio non fit per additionem
unius qualitatis ad aliam sed fit per corruptionem qualitatis deinde precedentis

Unde dicunt ipsi licet qualitas plures contrarium et pauciorum sit eius species caliditas tamen non sunt eius actuales successiue cum et diuisiue disparatas partes actuales licet non existentes. Et sic eos qui generant qualitas perfectos actuale esse sit successiue. At sic ibi non est ad successiue quod [illegible] qualitate habente plures gradus quia alia [illegible]. Dicitur quod quodam modo sic fiat et motus. Sed quia alteratio non plus debet dici motus quam calefactio quia per eius quod erat acquisitum tunc sicut sit vero sit in alteratione. Ad id dicitur quod non est simile de alteratione et calefactione debat in forma qualitates quae disponebant complexionem qualitas ultime sit autem non sit in calefactione licet dicitur sic. Sed de a ad sunt ultra pars acquisita et in ea pars prius acquisita manet cum alia posterius acquisita. Ad id dicitur quod nullus caliditas ultra una pars prius acquisita quam alia quae iam pars totum sit acquisitum et non prius una pars quam alia. Et tandem illa opinio possit reduci ad motum [illegible] [illegible] [illegible]. Ad primum quod dicitur sicut quod aliqua qualitas et gradus quia tamen de parte caliditas acquisita ut hoc est [illegible] partem [illegible]. Unde tamen quod ad illa quod [illegible] acquisitum sunt motus quia [illegible] successio unius caliditas per alia ita quod [illegible] pars succedit alia non obstante quod una non manet cum alia. Ad secundum primum dicitur quod ad partem saluandum intensio non [illegible]. Ad secundum [illegible] dicitur quod unde quod [illegible] caliditas adest manet in [illegible] et dicitur quod [illegible] sicut ut [illegible] sit dici in generatione. Unde [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] corruptione. Sed hoc est unde in [illegible] quod quantitas et [illegible] in corruptione sunt deta sicut est generatio substantialis. Ad secundum dicitur quod gradus quod caliditas acquisita non manet [illegible] quia in [illegible] [illegible] est forma [illegible] ita quod in [illegible] sit [illegible] [illegible]. Aliis possunt dici quod caliditas acquisita manet ita quod non sicut una qualitas non manet cum alia. Sed in aliqua alteratione vel [illegible] qualitate pro gradu [illegible] prius pars acquisita non manet cum posterius [illegible] vel [illegible]. Ad secundum [illegible] quod ibi stet sicut isti gradus unus dicitur quod tepiditas non est sicut [illegible] ex caliditate et frigiditate sed est [illegible] qualitas media inter caliditatem et frigiditatem. Aliis [illegible] gradus quod unus gradus caliditatis manet cum alia sicut in ultima qualitate [illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] quod pars quae prius acquisita non manet cum iam quae posterius acquisita. Unde illa opinio licet aliquo modo sit saluatur [illegible] non est [illegible].

Verum motus localis est

Videndum quomodo [illegible] sunt partes motus localis [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] partes [illegible] sunt quae [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible]. Et [illegible] partes motus localis [illegible] sunt sicut [illegible] motus [illegible] non [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sunt et [illegible] partes [illegible] sicut. Sed partes successiones vel duraciones sunt in eo quod pars se habet quod una est prius alia et succedit alteri et ideo divisio sit ad divisionem temporis in quo est motus et ex partes motus localis non sunt simul unum alii vel ymaginacione partes unius motus localis et sunt in eo quod sunt in eodem situ subiecto adeo unum ymaginatur isti quod pars quibus de studi quod continuatur sunt plures quod quidem potest et motus de studi qui in fine arguitur quibus aer quod in studio Ultimo modo quod tres sunt de esse hoc successive Dicitur tunc de hoc permanente Unum primo modo tres dicit hoc permanente in quod non est successive ut quod ad subiectum ut actus Et 10 modo plus dicitur permanens Unum potest esse quod in tempore ut est prius ut preteritum hinc est quod dicit boecius in de consolacione philosophie quod eternitas est interminabilis vite tota simul et perfecta possessio Dicitur esse 10 modo aliquid de successivum quod in eo non est permanens potest quod eius esse consistit in generatione sive corrupcione ut est tempus 2o modo tres dicit hoc permanente quod sunt subiectum non est continue mutatum sed in dispositionibus accidentalibus Illo modo celum est permanens quod non mutatur in substancia Et successivum 2e modo est quod quoad subiectum acquirit unam partem post aliam sed tamen potest non coexistere hinc partes simul Et quibus consequens est hoc successive 2o modo aliquid dicitur permanens quod potest sic sed quod potest non ~~coexistere~~ hinc partes simul Et successivum est id quod mutatur non quoad subiectum sed quoad accidens Contra eo dicitur quod quibus caliditas quoad accessionem eius sed esse successivum Secundo hoc permanente quod ei non coexistit hinc partes simul Con

Responsalis Motus est sic per accidens quod [illegible] arguitur quod [illegible] motum et plures [illegible] in primo [illegible] sed [illegible] motum esse quod non esset in motus esse Conclusio

na ... ad corpora esse tamen esse in uno loco et post in alio quod non esset in hoc fieret per motum localem in motus localis Conclusio 2a non in motus localis esse in esset [illegible] non est aliquid quod [illegible] in potest tamen tempus aut est motus et [illegible] in motus non esse ipsa esset [illegible] Contra quod partes motus localis sunt simul quod totus motus localis est [illegible] aut non potest esse sine suis partibus [illegible] Conclusio 3a motus localis est divisibilis in partes sic conceptas vel non vel in aliquas partes conceptas vel in aliquas [illegible] non [illegible] vel [illegible] quod vel divisibile in id quod non est Dicitur in 3a motus localis esse partes ex conceptis et non conceptis quod non est unum in partibus [illegible] Contra partes [illegible] motus localis non est quod partes eius non sunt quod aliquae partes motus localis sunt corrupte aliquae sunt generande Item aut quod est corruptum vel generandum non est Conclusio 4a motus localis fuit et est corruptus Quod non est quod omne quod fuit et est corruptum non est motus localis fuit et est corruptus in motus localis non est [illegible] in [illegible] pro 10 [illegible] est quod [illegible] et futurum [illegible] duo [illegible] [illegible] sic quod [illegible] dicunt [illegible] esse abstracta [illegible] sed quod bene respectiue importat vnde sicut locus ille tunc non capiendus absolute a respectu sed [illegible] preteritum dicitur respectiue ad presens similiter futurum vnde preteritum vel futurum respectiue sumuntur respectu ad tempus solis presens et presentiale Ita quod dicitur respectiue preteritum quod precessit solis tempus presens vel esse presentiale Sicut futurum quod sequitur solis tempus presens vel esse presentiale Contra quia si Lotarius hodierna die in presenti tempore et sumitur eius [illegible] medietas eius medietas prima est preterita quia ipsa precessit solis tempus presens vel presentiale Contra tertio quia preteritum illo modo bene est sic quia prima medietas est presens et tamen ipsa precessit presentiale tempus presens Contra quarto quia capiendo futurum eius medietas illius presentis est futura quia ipsa esse sequitur presentiale tempus presens Contra futurum dicitur illo modo esse et alio modo eius preteritum et futurum absolute : modo respectiue ut videlicet sicut sumuntur respectu ad solis tempus presens Et ideo modo preteritum est quod precessit solis tempus presens futurum quod sequitur solis tempus presens Contra quia preteritum et futurum non non sunt quia id quod non est totum tempus presens vel pars eius non est sed aut est de preterito et futuro ideo non in toto verum Pro ad aliud de adam dicitur quod adam aliqua partes eius sunt corrupte si hoc corrupte importat preteritum absolute dicitur quod ille partes sunt corrupte vel quando Si vero importat tempus preteritum respectiue tunc dicitur concedo quod aliqua sunt corrupte Contra tunc dicitur quod corruptum ideo non bene est Ad id quod si hoc corruptum importat preteritum respectiue nec quod ergo non sit de corruptum ideo non bene est Si vero hoc corruptum est absolute dicitur quod corruptum primo et non est corruptum absolute sed bene respectiue Vel aliquo modo illa solutio si aliqua corrupta esse sic quod [illegible] adam esset quia sic corruptum est preteritum sic esset adam sed corruptum est ergo esset adam et vel [illegible] quod non sit simile quia partes hec corrupte respectu coexistebant tempori presenti quia materia et forma eius sunt et coexistebant tempori presenti sed et medietas motus ergo [illegible] medietas motus est eadem [illegible] et adam Ad aliud dicitur quod non est simile ut de diebus etc Ad id quod contra hoc adam dicitur quod partes eius sunt vnus partes eius non sunt quia adam est mortuus et partes eius non sunt quia partes que sunt vel fuerunt partes ade sunt Ad aliud de dicto ad motum localem non est quia ponitur quod dicitur preteritum quia non est presens mediete eius diei et dicitur quia non est mediete sequente et de diebus non est tamen motus est quia eius medietas non sit ergo vel ipsa dicitur quod prima medietas desinit esse et secunda incipit esse ergo non sunt secunda et [illegible] quia eius prima medietas desinit esse sic quod [illegible] prima medietas nunc non est et in mediete [illegible] non fuit Sed eius secunda medietas sit esse sic quod secunda medietas eius non est et in mediete propter hoc etc Ad aliud de adam ponitur [illegible] dicitur quod [illegible] non sit adam prima desinit esse [illegible] quod ergo non sit [illegible] importat tempus [illegible] et quod [illegible] Ultimo quia [illegible] respondendo [illegible]

repetat tempus indivisibile et tamen ideo hic est contra quod motus localis non est
in tempore ad est ut hic est contra in generatione Item motus localis non est quia
motus localis continuus ergo non est successivus quia res in tempore in quo non continue
non est ut supponitur Consequentia nam motus localis in tempore in quo generatur
et corrumpitur ergo non est quia aliud in esse in tempore a quo et ad quod
sit in tempore a quo corrumpitur et ad quod generatur Consequentia nam quod
talis motus localis est quod generatur eadem ratione non est quia corrumpitur
Item alia ratio adducta res in tempore etc. Dicitur quod hoc est verum de re que
permanens ita quod res permanens in tempore in quo generatur non est sicut bene
Item consequentia probata dicitur quod non est in generatione idem sed diversitatem mutationum
sicut sit in alio Item aliter ad rationem Et non est idem quod motus
localis est res successiva ergo est consistit in generatione sit et corrumpi
et ideo ipse motus localis quando consistit ipse est et est quando generatur quia
mutationibus dispositis rerum successive ut actionum et passionum
Dicitur a si motus localis esset magis quam generatur sed hoc non quia sed
hic motus localis est quod est generatus vel est generatus ergo non est sicut
quod intrinsecis extremis in quo cessat motus non in intrinsecis est in quo sit
motus ergo cessat motus quando est generatus Item alia ratio adducta
non bene adducta quia quando cadens generatus non est adhuc intrinsecis etc.
Dicitur quod hoc est verum in rebus permanentibus non motus localis semper
est res successiva et non permanens etc. Dicitur a si motus localis
esset vel in respectu prius quam est vel posterius quam non est non prius
quia est res successiva ergo dato ulterius quod non esset ut patet quia patet
in statu non est motus in parte non respectu motus sed quod sit tunc
quod non respectu sit ut motus localis Consequentia nam motus localis
respectu esse quando est et non respectu quando ulterius quod non esse quod sit bene motus
dicit esse ergo motus est in respectu esse vel ergo est sed ab est adhuc
Item aliter dicitur quod respectu posterius quod non esse adducta et quod
quod sit bene dicitur quod non est possibile de hic et motu quod motus in medio
quod hoc esset et non etc. Item consequentia adducta concessa patet
[illegible] ab est adiacente etc. non [illegible] in terminis applicatis

Utrum tempore preteriti possimus uti ad plantandum

Notandum quod diversis temporibus diversi diversimode sunt usi Unde
dicunt quidam quod tali tempore debemus uti pro preteriti [illegible] tempus conve-
niens plantationi quia ipse esset vola Et ideo oppositum non est verum quia
sicut dicit [illegible] quod sit contra [illegible] generationibus contrarietatis esse
sed verum quod stat quod tempore plantationis prima parte sui creat et tempore plantationis
secunda parte sui non creat Consequentia sed quod in proposito [illegible] quod ad
[illegible] respectu in tempore non sicut concessit [illegible] possent

grede vbi nõ ꝯdicete & dicē q nõ ꝯdicat qꝛ eodē nõ i ꝑpetuū
id tps ſꝫ gtri ꝑpetuet tps eorūdē ſiue placeo ſūy Deo ē ꝯa
oppōs q tenet q tpe pn̄ti debeꝫ vti ꝯti ꝯdiuīle Cōa oppos
itū ꝯfficit qꝛ ꝫ ia eēt ſcā mōtꝫ ē nō mōtꝫ nō ſit i ꝯti
ꝯdiuīle ex qᵒ tpe ē quodda ſucceūū Deo diceꝫ alꝫ q tps pns
ē mīnꝫ tps qd a ꝯſtu ē ꝑceptile Cōꝫ id itū nō ē verū qꝛ ſit
ꝫ vnꝫ plus hꝫcꝫ ꝑ pn̄ti tpe q alꝫ qꝛ vnꝫ hꝫcꝫ ꝑ tpe pn̄ti
tps ab eo ꝑceptile qd ē mīnꝫ nō ex qᵒ vnꝫ ē melioꝫ ꝑcep
tibilitē q alꝫ vnꝫ ſit ꝑcipe mīꝫ tps q alꝫ Deo ē alꝫ
mōꝫ loqndi d tpe mādꝫ q biz̄ini q poſſeꝫ vti tato tpe ꝑ
pn̄ti qñtū nob placꝫ q ſūt iſti adē biptiti ita dt biz̄inꝫ
q dato alīgᵒ tpe qᵒ vti ꝑ pn̄ti ꝫ oīa q ſūt i eo tpe ſūt
pn̄cia ꝫt ſūy eū dato q vtam̄ vno āno ꝑ pn̄ti ꝫ oīa q
ſūt i eo āno ſūt pn̄cia vt dies paſce dies ſcti Iohīs bapte
Cōꝫ ſꝫ q ſūy eū ia ē qꝫda aīa ſeaꝫ ꝑceptū xpi
aīa ē / dꝫ liꝫ diſpuꝫ / cūtꝫ ꝯdiceꝫ / ꝯ vtē eo tato
tpe ꝑ pn̄ti ſꝫ ſiue tps a tatoꝫ mūdi vſqꝫ ad ſinē mūdi
nōuiſſi Cōꝫ mādꝫ dt dato q vtamꝛ ia alīgᵒ tpe pn̄ti nō
oīa q ſūt i eo tpe ſūt vn̄ vtendo vno āno ꝑ pn̄ti gredꝫ
ē ꝯa decētꝫ ē ſꝫ iam̄ mādꝫ nō ē verū id dt eē ſūy mādꝫ
qd ſit ſe ht q eiꝫ eē ꝯpſidū tpe i ſeludente pns mūc vn̄
ſūy eū ia hi ē ꝫa i ē āng ē ia dies ē Cōꝫ ia ē ſcā
dies heſterna ē dies craſtina ē qꝛ illi dies nō ſeludunt
pn̄s nūc hō ē ꝫ pns Cōꝫ id nō q alīqᵒ ē eꝫ tales
ꝑtes nō ſūt ſꝫ ia ang pns ē ꝫ tales ꝑtes eiꝫ nō ſūt
qꝛ dies heſterna nō ē nec craſtina **Conᵒ ꝯmunalis** q ſūy
poſſeꝫ capere vti ꝑ tpe pn̄ti qñto nob placꝫ ſꝫ q nob
vtim̄ alīgᵒ tpe pn̄ti ꝫ nō ꝯti nec ſūy qñtū ſꝫ ſit ꝑcipe nc
tpe eorūdē placeꝫ ꝑceꝫ i vtim̄ tato tpe qñtū nobis
placꝫ vti ꝫ ꝑ qñe gēlā va Cōꝫ ꝯſiꝫ qꝫ vt ꝑᵒ i va
Cōꝫ gēloꝫ ꝯpale nō poſſeꝫ vti ꝑ pn̄ti tpe tato tpe qñto
nob placꝫ qꝛ tps nō ē i ꝑtate nra qꝛ tps i re ē motꝫ celi
q nō ē i ꝑtate nra i nc tps Cōꝫ dcꝫ q vpnd bn ꝑbat
q ſupic lodo q vꝫ tpis nō ē i ꝑtate nra ſꝫ ē i ꝑtate nra
ad iꝫ ſūy vꝫ te qᵒ poſſed accipe alīqᵒ eodē i ꝑpoꝫ q ad
placitū ſit tps nob ſcꝫ nc tꝫ Cōꝫ ſi ia gēlo eēt va
ſeꝫ q nec ꝑᵒ d eodā ꝑpali ſūt eēt mēda nc grede ſꝫ ꝯa
qꝛ exqᵒ vꝫ tpꝫ ē i beplacito nra ꝫ dum ē qñtū nc
qñtū tps eodā ꝑpetuat ꝫ qᵒ heꝫ ea ꝯpe Cōꝫ dcꝫ dt
nc eo qñtū vn̄ adē ꝑpoꝫ ſūt ē ꝑpleꝫ ꝫ ſūt nāle nō
ſūt ꝯa de Cōꝫ d alīꝫ ꝯtingētibꝫ ſūy biz̄inꝫ dt q oēꝫ ie
ſūt diſtīgwende ſūy mādꝫ āut nō qꝛ ſūy eū liꝫ vꝫ tpe

sit ad placitum tamen secundum eum vel dicitur esse non sit in tempore continuante prius nunc tamen [illegible] contra proprie secundum dicentes eum in tempore antecedenti et ita secundum eum non est [illegible] hoc est non complete [illegible] Secundo contra et motus medius sicut et motus stare sic quod vel est non quod est in tempore continuante prius nunc. Contra hoc non valet quia et volo quod plato taceat et sortes [illegible] quod dicit et ipse taceat vel dicitur [illegible] vel dicitur secundum [illegible] modum loquendi [illegible] et tamen sic vel erat prius non quod continuabat prius nunc ipsa [illegible] quod [illegible] quod sortes vel dicat in tempore continuante prius nunc et non est secundum eum ipse in [illegible] ipse taceat. Secundo ad dicitur concedo quod [illegible] tamen ita est [illegible] vel dicitur [illegible] ad [illegible] secundum quod stat cum hoc quod a me contrahebat vel dixi [illegible] quod in [illegible] processit locutionem et [illegible] non [illegible] distat a prius [illegible] prius et postea. Secundo [illegible] motus medius sicut et motus stare sic quod data aliqua [illegible] non possum sibi [illegible] quod plato [illegible] et [illegible] alia [illegible] in [illegible] potest [illegible] non est eius [illegible] quod [illegible] non potest [illegible] Secundo ad dicitur quod sortes in [illegible] posito [illegible] [illegible] Et [illegible] vnde tamen possum esse dici quod [illegible] possit assignari vna [illegible] in qua [illegible] capere [illegible] sic quod [illegible] potest [illegible] quod in [illegible] potest. Ad [illegible] ad id [illegible] est prius quod in [illegible] prius vel [illegible] et [illegible] quod [illegible] prius et [illegible] debet [illegible] est et tamen non [illegible] prius nunc [illegible] quod ipse est in [illegible] et iste [illegible] est prius [illegible] ipse est in ipso [illegible] [illegible] Secundo [illegible] [illegible] admisso tamen [illegible] quod debet sit [illegible] ipse est [illegible] et [illegible] quod in [illegible] quod [illegible] alia [illegible] in [illegible] quod in [illegible] [illegible] secundum quod [illegible] alia [illegible] toti. Secundo in [illegible] [illegible] quod [illegible] est aliud secundum [illegible] quod [illegible] ipse in [illegible] prius nunc [illegible]

Vtrum motus localis distinguitur a mobili et loco

Notandum primo quod moveri localiter est aliter et aliter se habere per prius et posterius quantum est ex parte sui secundum situm permanentem vel distantiam secundum se vel suas partes. Unde [illegible] quod altarari non est moveri localiter licet quod id quod altaratur non [illegible] aliter se habeat secundum situm. Secundo [illegible] in proposito necessario non motus localis [illegible] quia [illegible] non [illegible] aliter quantum est ex parte sui. Secundo quod aliter se habet quo ad locum non potest [illegible] concludi quia [illegible] quod Deus apponeret alium locum et [illegible] Secundo [illegible] quod [illegible] intelligendum non quod [illegible] aliter et aliter se [illegible]

quod ad locum. Contra ad hoc quod aliquid moveatur non oportet quod motus sit res inhaerens
quia motus non sit res alia intrinseca sed sufficit me. Vnde ad hoc quod aliquid
moveatur oportet quod motus sit qui inhaereat vel quod coassistat. Contra quia
motus localis sufficit praeter me ego non movere localiter quia non
possit se aliter habere quantum ad situm propinquitatis vel distantiae. Vnde secundum philosophum
omnis motus localis est respectu alicuius continui. Vnde concedendo quod totus mundus
possit moveri localiter et moveri localiter est aliter et aliter se habere
respectu [illegible] quia propterea continue non potest continue aliter et aliter se habere nisi propinqua-
retur alicui rei in propinquitate vel distantia. Secundum ad alia dicitur secundum
se vel secundum partes. Contra quia id non aliquid habet [illegible] localiter quia
non est in loco, sicut de vltima spera, sicut de toto mundo si moveretur
per potentiam divinam. Contra secundum non oportet ad quod moveatur id moveatur habet
se aliter respectu alicuius continui, sicut de toto mundo. Vltimus modus quod
dicendum in ista quaestione sunt duae opiniones famosae. Vna est opinio Buridani
que est quod motus sit distinctus a mobili et loco. Pro qua opinione supponitur
primo quod deus possit movere totum mundum motu recto sicut quod non sequitur
quod id in deo durat aliquod inconveniens. Secundo supponitur quod moveri
localiter est aliter et aliter se habere sicut concedit. Tertio supponitur quod partes
mundi non mutantur quo ad se si sic totus moveatur in illo motu quod ad
se sicut duo sedentes in navi. Quo posito est ista **Conclusio prima**
secundum Buridanum motus localis est distinctus a mobili et a loco sicut in casu
in quo totus mundus movetur et ipse aliter et aliter se habet per 2am suppositionem
et non habet se aliter respectu continentis cum nihil sit continens ipsi mundo
nec habet se aliter in partibus quo ad partes per 3am suppositionem ergo habet se aliter
respectu alicuius interni quod superadditur et id non est aliud quam motus localis
et motus localis est distinctus a mobili. Et aut etiam sit distinctus
a loco sicut quod motus non est locus ipsius mobilis ergo est distinctus a
loco. Antecedens [illegible] quod locus aliquando non movetur quando tamen mobile
movetur. Alia est opinio Oresme solus contra et Alberti quod motus non
sit distinctus a mobili. Pro qua opinione supponitur quod quicquid in naturalibus possumus
salvare vnitate non debemus ponere pluralitatem. Isto presupposito est ista
Conclusio responsalis secundum eos quod motus localis est mobile et non est res
distincta a mobili sicut quod non est ponenda pluralitas sine necessitate ad quem
salvandum possumus ponendo vnitatem inter motum et mobile, sed non est ponenda
pluralitas ex suppositione. Contra secundum illa opinio quod motus est in mobili
cadens in eo [illegible]. Contra secundo motus est actus mobilis ergo
[illegible] motus est mobile aliter et aliter se habens. Contra 3o
quod motus est res successiva et mobile permanens aliter et aliter
se habet. Contra alio quod 3o phisicorum dicitur motum esse subiectum in mobili
non loco vel in [illegible]. Oportet quod motus [illegible] vel in
abstracto sit actus vel forma ab eo [illegible] mobili. Contra ultimum
quod motus est ipsum caelum sicut ipsi dicunt. Contra omnino dicitur quod est
caelum quod dicitur est motus caeli ergo est caelum. Contra si sit secunda secta

2a opinio

· continua dicens quia celum est sensibiliter perfectum et est continua dicens Conclusio
9ª quod partes indivisibiles datur sui per accidens partes est motus datur sui per accidens
quia motus est indivisibile movetur Et ad probandum hoc hoc dicitur quod non datur
sui per accidens motus localis Et ita est diuturnus motus datur sui per accidens esse
et datur sui per accidens motus partes per se in quiete 7ª sexti 27 Conclusio quod
motus terre sursum non est violentus quia est terra movetur quando
est violenta Et attendentes eum esse violentum volunt quod terra
violenta movetur sursum Conclusio decima ipse non est dare
naturale et violentum simpliciter per se quia quibus talis motus est indivisibilis ad
sursum vel ad inferius locum Conclusio undecima possibile est per se in
fieri de privatione quia possibile est quod indivisibile vel partes quando et per se motus
non est in quo de privatione quod non comparat actum et fieri sed actum
semper per se esse Conclusio duodecima quod id est ultimum esse res
prime ... per se quod non motus localis quod id est indivisibile quod
est movendo Conclusio probatur ... ... in sua indivisibili movet
motu recto quod non habet per alium partem per se terminos
[illegible] quod per motum esse motus per se non quod motus non est [illegible]
toti modo quod non est de esse eius per accidens in se esse minus ei
tertia quod in tertio ... dicitur id quod est de esse alterius Conclusio
per se per se possibile datur res quod per se movetur habet per aliud esse
per se ex quo sit plene quantum sufficit quod ... non est
actua hoc movere ut albedo ... esse non in est motus per se
primo Nota id in secundo dicitur ... in tertio per se ... vel
vel parti eius ... Tertio per accidens non est in est ... ...
per se quod actus ... habet ... 20 ... per aliquid ... non locat
per se et per accidens illud non per se quod non ... per se ... habet
vel eius parti ... id dicitur moveri per accidens quod non non ...
inherere sibi vel eius parti ... non per motum ... consistente
Et non cum non per accidens ... motum non movere ... quod
in nobis sunt inherent et permanent ... et permanent ... per se
motus localis movetur vel per aliud ... vel per se ... 27
... per se quod indivisibile ... movetur per se ... ... quod motus
sit indivisibile movet ... vel per aliud quod ... quod motus
et ... in infinitum in motibus quod non est admittendum
... et ... inherent quod ... est in orbe ... non
... ad motum eius ... non habet ... ad ... per se
quod ... in non ... id quod est de esse ... dicitur per non
... quod non in habet motus ut probat ... Conclusio ... in se motus
non est ... a motu quod per se vel ... indivisibilis movetur
unico motu vel diversis ... est ... non unico quod non
... motus inhereat vel diversis quod per se ... non ...
extendit hinc ad illinc quod ... quibus movetur ... motu
... quibus non sui ... sui motus ... hinc ad illinc

ar^a

Cont praz o·

Consequentia: nam si motus esset distinctus a mobili, tunc deus posset a mobili
separare [illegible] quia secundum vos motus est ergo actus mobilis et ultra
actus mobilis est ergo motus non est sine mobili quia non stat actum mobilis
esse quin ipse actus inhereat mobili. Ad id antecedens non admittere dicitur quod omnes
partes mobilis moventur unico motu, sed quod iste motus inheret unicuique.
Ad id consequens dicitur gradu [illegible] mobili [illegible] eius motus non
sit manens localis sine mobili et quod sit actus mobilis. Sed contra dicit
quod post separationem illius qualitatis illa qualitas ultimus non dicitur motus localis.
Non sicut eius antequam est motum localem esse motum localem ita quod stat
illa qualitate quod fuit motus localis licet omnes suas partes. Sed contra
quia non est eadem ista qualitas esse successivam quia non stat eam esse et non
esse successivam [illegible] ipso deus conservat partes eius. Secundo aliter
dicunt quod separata illa qualitate a mobili adhuc est motus localis et quod
secundum vos est motus [illegible]. Et ad primum [illegible] motum esse actum
mobilis dicitur quod ipse non vult addere nisi quod ipse motus non competit esse
actu mobilis. Contra per hoc quod vult quod motus sit actus mobilis actu
vel potentia seu aptitudine. Consequentia patet per plures: si deus posset separare
motum a mobili, tunc etiam posset motum reducere sine mobili quibus
quia sic tunc ipse posset reducere motum non reducendo mobile quibus
quod supposito quod ita faciat [illegible] esse [illegible] quia pono quod deus
reducat per tempus quod primi [illegible] et [illegible] non sine quia [illegible]
[illegible] aliquo tempore [illegible] quibus quia
[illegible] prius [illegible]. Ad aliud dicitur [illegible]
[illegible] admisso [illegible] abstracte et [illegible]
quod [illegible] non sine [illegible] in tempore [illegible]
[illegible] quod [illegible] abstracte [illegible]
[illegible] abstracte [illegible]
[illegible] tempore [illegible] iste casu [illegible]
[illegible] abstracte [illegible] vel ultra.
Aliquis: si motus esset distinctus a mobili tunc [illegible] moveretur
[illegible] et [illegible] quod sit aliquis lapis qui [illegible]
moveatur deorsum et deus [illegible] auferat ab eo per [illegible]
motum localem et dimittat [illegible] lapis [illegible]
et quiescit quod [illegible] quia [illegible] motu [illegible] inhereret vel eius parti. Sed
quod quiescat [illegible] eius [illegible] quiescit quia [illegible] ablatus est motus.
Ad id dicunt aliqui quod in tali casu lapis iam non moveretur. Et quidam
dicunt quod [illegible] motus et [illegible]
[illegible] motus. Alii vero dicunt quod [illegible] statim [illegible] motum
[illegible] Sed [illegible] iste motus est [illegible] violentus tunc [illegible]
[illegible] aliud motum. Sed [illegible] volo quod deus non [illegible]
ad [illegible] motus et lapis [illegible]. Sed [illegible]
[illegible] quia lapis plus [illegible] dimissione [illegible]
[illegible] quod [illegible] quiescet [illegible] Alii dicunt quod [illegible]
[illegible] lapide [illegible] ablatus motus [illegible] ad motum alium

Sed id non videtur quia tunc sequeretur aliquid quod aliquid moveretur localiter ut ille
lapis qui ad unam medietatem tamen non sequeretur ipse motus quod tamen non
videtur. Ergo vel quod stante eam ille lapis quiescat et non moveatur.
Ad 2m illa apparentia motus localis est mutatio sed quod mutatio
potest moveri secundum motum localem quia quicquid dicitur esse ad hoc se solo
potest secundum ipsum esse ad hoc potest moveri ut eo motu sed et sic eo id
quod magis sequeretur videtur in genere cause efficientis. Consequens quicquid dicitur
potest in genere cause efficientis esse ad hoc se solo potest secundum motum
primo in genere cause effective potest mutatio movere. Ergo etc. dicitur
eo potest mutatio movere. Ad aliud negatur antecedens mutatio potest negari
antecedens quia potest esse dictum quod hoc est unum in genere cause effective non
motus localis non movetur proprie in genere cause effective sed etiam in
genere cause formalis quia si motus non esset forma inherens non
moveretur et propter hoc patet ad quaestionem. Ad 3m a dicitur se ipso et in mente
potest producere caliditatem. Ergo etc. potest se ipso et in mente aliquid
movere localiter. Negatur quia non videtur eo dispositive. Ratio quia eo est
quia ad hoc quod aliquid moveatur localiter dicitur quod sibi inhereat motus ut
eius pati. Sed similiter non est de caliditate quia calidus per potentiam similiter
potest calefacere et eo dato quod non inhereat. Contra oppositum 2a
motus non est mutatio quia prius tunc sequeretur quod aliqua esset durativa
dicens quod utrumque una successiva per partes tunc dicitur quod incedens
cadens in eo tempore durante dudum et id tempus est successiva. Ergo
quandoque cadens in successiva sed per exparationem. Ad aliud negatur
antecedens potest dici quod quando fuit bicinium et ne quando quod quandoque tamen quando
tamen quandoque cadens in eo tempore dicitur fuit bicinium non de quando
ibi in verbum apponit quia hic quandoque in genere appellat forma
sicut advenire proprie pro eo tempore quo fuit successiva tamen tunc
non appellat in adverbio. Sed fuit mutatio non bene quod id tempus potest
successiva factum quia ad fuit in durata quia fuit etiam tunc successiva
actu non est quia non quandoque tempore concludere proprie ... ultra
quia quando producitur unius fuit mutatio est una successiva
et durativa dicitur. Licet sit creata fuit unum bicinium. Dicitur ad motum
est diversus a mutatione quia dicit philosophus 5to huius quod motus non est nisi mutatio
quod est ens sed motus est mutatio. Consequens ad 2m huius dicitur
motus est quaedam perfectio mutationis aut est quaedam perfectio. Consequens
2o non sequitur et tunc quoniam facit unum facit 2m quia
quia motus facit motum tamen non facit mutationem. Ad aliud negatur antecedens.
Dicitur quod philosophus vult quod iam est in opera locutio motus modo sicut ubi genus
potest de abstracto. Ad quartum dicitur per premissam genus de genere et
mutatio modo. Ad quaestionem prima dicitur quod vult quod mutatio ut terminus
quod modo non est perfecte motus sed quod quicquid est motus. Ad 2m dicitur
modo quando domus lapides et ligna sunt in ea tamen dicitur
sunt unum ut domum tamen non sunt lapides et ligna. Ad 3m si motus
esset mutatio sequitur quod motus esset velocior ad quem motus erit

~~Con 2m o~~

no

Con 2m o

—

phys
phs

dicitur velocius quia habet plures partes quam alius motus in eodem [illegible] non habet plures partes quam ad Contrarium motus corruptionis [illegible] manente quia perficitur motus [illegible] [illegible] iste motus est corruptus [illegible] non est corruptus [illegible] [illegible] [illegible] Sed dicitur quod ille motus [illegible] dicitur velocius quia perficit spacium [illegible] in aliquo tempore [illegible] vel [illegible] ad [illegible] non perficit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod iste motus potest corrumpi [illegible] iste motus [illegible] est quia id quod est motum vel fuit motum [illegible] quod in [illegible] corrumpit motum [illegible] motus non [illegible] Et dicitur igitur motus [illegible] et corrumpi motus habet [illegible] [illegible] appellacione per [illegible] Et [illegible] illa [illegible] possibile est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] motus aliter et aliter se habet [illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible] habet se aliter et aliter [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] non potest [illegible] se aliter et aliter se habere [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] propria [illegible] alicuius rei [illegible] vel distancia [illegible] ad aliquid aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partem est [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] non potest [illegible] se aliter et aliter [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] propria [illegible] alicuius rei [illegible] vel distancia [illegible]

Utrum necessitate motus localis sit habere terminos positivos scilicet terminum a quo et terminum ad quem

Arguendo primo quod non [illegible] necessitate habere [illegible] non dicere necessitate [illegible] Secundo dicere necessitate naturale quia [illegible] non est necesse motum localem esse [illegible] non est necesse motum localem habere terminos positivos Secundo quia [illegible] est motus localis scilicet rectus et circularis motus rectus est qui fit ab aliquo termino in aliud a priori distinctum sicut est motus lapidis sursum Sed motus circularis est qui fit ab aliquo termino [illegible] redeundo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] Sed [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Contra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia motus non habet aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible] [illegible] et motus [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus localis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habet terminos dato quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et non in infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] termini lineae non sint puncta indivisibilia lineae sed ut sint aliqua lineae patet quia talia puncta non sunt ponenda. Secundo patet quia non adscripte quibuscumque actibus dixit alia linea idem est terminata quam et unum est aggregatum. Tertia suppositio: termini lineae sunt partes prima lineae et ultima patet quia linea habet terminos ex prima suppositione et non puncta indivisibilia ut accidit ex secunda suppositione et ideo oportet quod termini lineae sint partes prima et ultima. **Conclusio prima**: non est necesse omnem motum localem habere terminos contrarios patet de motu circulari quia non est unus vel sic termini contrarii eius motus autem semper continue. **Secunda conclusio**: omnis motus localis habet terminos contrarios patet quia omnis motus localis est finitus et terminatus et quilibet talis habet primam partem et ultimam et quilibet talis est terminatus suis partibus. **Conclusio tertia**: omnis motus localis rectus est terminatus terminis contrariis patet quia quilibet talis motus fit in spatio et ab una parte spatii in aliam et quia spatium est contrarium motui ergo motus talis etiam habet terminos contrarios et cetera. Contra suppositiones arguitur: termini lineae sunt puncta indivisibilia quia dicit philosophus quinto metaphysicae quod terminus rei est quod est indivisibile. Confirmatur: nam si termini lineae essent divisibiles etiam ipsi termini essent alicuius termini et ipsi etiam alios et sic esset processus in infinitum in istis terminis. Ad istam rationem negatur antecedens. Dicitur quod philosophus intelligit quod terminus non est divisibilis in plures partes quarum quaelibet est pars eius sed differentia esset bene quod in istis possit procedi procedi in infinitum quia sic accipitur subordinata. Secundo: et ad quod magis dicit eum partes lineae quia est terminus dictum quilibet ultima est terminus et sic quilibet prima quanta sit. Contra aliquod totum non est terminatum suis partibus quia quaelibet dictio quod totum dicitur continue infra suos terminos nunc totum non continetur infra suas partes probatur quia dicitur quod totum esse continere infra suas partes scilicet quod non est extra suos terminos et hoc est unum. Contra conclusiones arguitur: termini motus localis indivisibiles non sunt prima pars et ultima quia non est dabilis prima pars motus localis quia illa est vel alia prior quia illa est prior sua medietate. Similiter non est dabilis ultima modo quia quacumque data dabitur ulterior et sua medietate quae prius desinit esse quam ipsa. Similiter quacumque ultima data eius medietas est prius quam quo ad receptionem. Respondeo non est quod dare correspondendo supponit non est pars prima lineae vel ultima ut arguit alii volunt non tamen quod dare prima parte motus. Secundo uno modo quo ad receptionem alio modo quo ad desitionem. Uno modo prima pars motus quo ad receptionem est ita quod cum ea recepta non alia incipit esse et sic est dabilis quia capiatur dies ita quod incipit a media nocte et durat ad aliam mediam noctem etiam ita prima pars datur quo ad receptionem ab hora prima usque ad secundam quia in illa non alia incipit esse. Consequenter sunt partes diei quo ad receptionem quia patet quia non tot dabiles quot partes proportionales ut patet hora medietas prima hoc. Secundo prima pars motus quo ad desitionem est cum qua desitione non alia desinit esse et sic non est danda quia quacumque data cum illa desinit esse sua medietas sua et cetera. Similiter ultima pars motus quo ad desitionem est ita pars cum desitione

nona alia desinit esse et iam tamen est dabilis. Una data ultra medietatem
per illa nona alia desinit esse. Secundo ultra partes motus quo ad receptorem est
iam per eius receptorem nona alia incipit esse et iam non est dabilis quia quamvis
data per illa sua medietas incipit esse sua [illegible] sua [illegible] [illegible] per
tempus. Dubitatur de quanto parte [illegible] philosophus vel quod velit philosophus tertio huius
dicit quod in motu continuitatis finito non est dare primam partem nec ultimam
sed tamen iam dictum est quod prima pars motus et ultima sit terminus motus.
Ad id dicitur quod ipse vult quod non sit dabilis prima pars vel ultima ante
sit quod non est dabilis pars quamvis alia prior vel vult quod non est dare
primam partem motus quo ad deperditorem nec est dare ultimam partem quo ad
receptorem quod est verum ut superius. Dubitatur 2o an sit essentia
mutatio instantanea talis esse habet terminos. Ad id dicitur quod proprie non
quia tunc mutatio est divisibilis. Illud autem quod est indivisibile ut habetur [illegible]
vel fine. Verum tamen ad sensum in proprio possumus concedere quod tunc mutatio [illegible]
esse habet terminos [illegible] ut sint [illegible] vel [illegible]
ficates mutabile an mutatio et [illegible] vel [illegible] sunt a terminus
magnitudo esse mutata. Dubitatur 3o quod sit terminus in [illegible] alterationis
tendo quod alteratio sit aggregatum ex qualitate quae acquiritur et qualitate quae
deperditur. Ad id dicunt aliqui quod terminus a quo sit qualitas quae abicitur
et terminus ad quem qualitas quae acquiritur. Alii dicunt quod terminus a quo sit
prima pars formae acquisitae et prima pars formae quae deperditur. Sed terminus
ad quem est ultima pars formae acquisitae et ultima pars formae deperditae
et videtur id satis conforme quia alteratio non est duplex motus et per consequens videtur
esse quod [illegible] terminus duplicati. Dubitatur 4o an terminus in [illegible]
motus distinguantur a toto fluxu. Ad id dicitur quod termini in [illegible] distinguuntur
a toto fluxu quia non sunt totus fluxus sed sunt partes eius quia prima
pars et ultima. Verum tamen quod potest dici quod non distinguantur a toto fluxu
[illegible] quod non sunt alterius speciei quam totus fluxus vel potest quod non distinguantur
a fluxu partiali quia sunt [illegible] fluxus partialis et non distinguuntur ab eo

Utrum motus sit de essentia sui termini ad quem

Notandum primo quod [illegible] sunt partes motus secundum [illegible] augmentationis
alterationis et [illegible] locali [illegible] quod sit [illegible] et non est [illegible] ad partes
partem motus. 2o notandum quod supponendum quod partes sunt terminus secundum [illegible]
et [illegible]. Tunc [illegible] motus localis sunt partes [illegible]
est [illegible] quod incipit moveri et [illegible] desinit moveri. Sed terminus
[illegible] sunt prima pars motus et ultima. [illegible] notandum quod [illegible]
dicitur de essentia alicuius quod est [illegible] eius speciei. Primo [illegible] motus
localis non est de essentia sui termini ad quem [illegible] quia terminus [illegible]
quod [illegible] est [illegible] ut locus motus autem localis non est eius speciei

in loco. 2a pars: motus localis est de essentia sui termini ad quem, scilicet ubi.
Patet, quia terminus ad quem in motu motus localis est ultima pars motus, quod
ea est eius proprie in toto motu locali, quia motus localis est quasi homogeneus.
Illud autem quod est homogeneum non habet partes diversarum specierum. Ultimo
modus de alteratione: quod alteratio est 2e uno consimili qualitate quam acquirit
ultimo aggregato ex qualitate quam acquirit et qualitate quam deperdit. Et alterationis
termini sunt 2 entes contrarii et simul. Termini contrarii sunt ordines comprehensi
huius alterabilis cum alteratione et per se. Sed termini simul eadem alteratio
primo eadem sunt pars post qualitatem et ultima. Sed termini simul alterationis
2o modo dicte sunt qualitates quam acquirit et qualitates quam deperdit. Prima qualitas
est terminus ad quem. 2a conclusio: prima alteratio non est de essentia sui
termini ad quem contrarii. Patet, quia alteratio non est eius 2 entis in illis ordinibus
qui sunt termini contrarii. 2a pars: eadem alteratio consimili qualitate
ipsa est de essentia sui termini ad quem simul. Patet, quia ultima pars qualitatis
acquisite est eius proprie in tota qualitate quae est alteratio. 2a pars: alteratio
2o modo capta non est de essentia suorum terminorum simul contrariorum. Patet, quia alteratio
sic capta simul dicit generationem et corruptionem, quamvis ista non sint de essentia
termini ad quem, quia ea sunt tamen aggregatum quod non est eius proprie in
[illegible] adhuc. Ultimo modus de generatione et corruptione quod 2 entes sunt
termini contrarii, scilicet contrarii et simul. Termini simul contrarii sunt pars
post formam quam acquirit quo ad terminum a quo et post quam ultima acquirit quo
ad terminum ad quem. Sed corruptionis termini simul sunt pars post formam
quam corrumpit et ultima post formam quam acquirit corrumpit. Sed termini contrarii sunt
ordines comprehensi vel notificantes modum cum motu et per se quod motu
est [illegible]. Prima termini simul generationis et corruptionis sunt eius proprie
in generatione vel corruptione, patet quia sunt partes formae quae sunt eius
proprie cum eadem forma in se sit summa certitudine autem [illegible].
2a pars: quod generatio et corruptio non sunt de essentia suorum terminorum
contrariorum, patet quia generatio et corruptio non sunt eius proprie in istis ordinibus
sicut notificantibus modum. Sed de generatione contra est [illegible] illa
generatio etiam sit est eadem non est de essentia sui termini ad quem
ergo in nullo contra non habet partes. Ultimo modus de augmentatione
et diminutione quod augmentatio et diminutio capiuntur 2e uno modo:
uno modo pro partiali generatione vel corruptione formae in una intensive. Et
2o modo non distinguuntur a generatione et corruptione, et ideo sicut de termino est de
generatione vel corruptione ita illo modo est dicendum de augmentatione et diminutione.
Ultimo capiuntur augmentatio et diminutio pro rarefactione et condensatione,
et ita capiuntur 2e uno [illegible] primo. Ultimo modo quod termini simul augmentationis
sunt pars post [illegible] et ultima. Sed termini simul diminutionis sunt
pars post quam corrumpit et ultima quam corrumpit. Sed contrarii sunt ordines notificantes
modum cum augmentatione vel diminutione et per se, sicut iste et consimiles:
hoc est pedale, hoc est bipedale, facto quod fiat rarefactio et ago
pedali in bipedale. Prima augmentatio et diminutio non sunt
de essentia suorum terminorum contrariorum, patet quia non sunt de essentia illorum
ordinum. 2a pars: augmentatio et diminutio sunt de essentia suorum terminorum

in utroque [illegible] quia sunt eius species cum ipsa. Cuius patet consequentia ad
quorum quolibet motus finitus est de essentia sui termini ad quem indivisibilis
non continui. Patet quia id [illegible] est in gradu etc. Patet auctoritate
commentatoris qui dicit quod motus non differt a perfectione ad quam tendit nisi per
magis et minus. Contra: tunc mobile [illegible] ad terminum ad quem sic quod terminus de
essentia sui termini ad quem in gradu vel. Contra conclusionem principalem: motus
non est de essentia sui termini ad quem quia linea non est de essentia sui
termini ad quem, ergo nec motus. Tenet quia a simili [illegible] et patet minor quia
linea est quoddam totum et eius terminus ad quem est pars, sed totum non est de
essentia suae partis sed econverso. Contra: [illegible] non sunt eius
species quorum unus continue [illegible] non est sed continue terminus ad quem
motus localis amplius non est motus localis quia tunc cessat motus.
Contra secundo ad quod [illegible] motus est de essentia sui termini ad quem eadem
ratione est de essentia sui termini a quo, ergo ut id debet dici de termino ad quem
[illegible] non videtur [illegible]. Ad aliud [illegible] ad [illegible]
linea est quoddam totum [illegible] quod totum non potest de essentia termini ad quem
ut in proposito aliquid dicitur de essentia alicuius [illegible] totum [illegible] est de essentia
suae partis et eius species [illegible]. Ad quartum [illegible] et quando
tunc cessat motus, dicitur quod motus cessat et adhuc est quia [illegible]
eo tempore quo [illegible] illud [illegible] est [illegible]. Ad quintum dicitur
quod non est [illegible] de termino a quo et ad quem, et [illegible] est in quantum motus
[illegible] tendit in terminum ad quem [illegible] a quo quia postquam terminum ad quem [illegible]
attingit [illegible] quia acquisito termino ad quem cessat motus et non acquisito
termino a quo et ergo esset terminus ad quem [illegible] debet dici de essentia
motus et [illegible] quod terminus a quo in [illegible] a. Ad motus non est de
essentia sui termini ad quem quia quando mobile movetur tunc partim est in termino
a quo et partim in termino ad quem, quod non esset verum si motus esset
de essentia termini ad quem quia tunc quando mobile movetur non esset in parte
[illegible] motus et ulterius ergo est partim in termino a quo et ad quem [illegible]
[illegible] quod [illegible] sunt termini [illegible] motus localis [illegible] dicti
et [illegible] dicti [illegible] dicti sunt [illegible] supra dictum est. [illegible]
[illegible] dicti [illegible] non ulterius dicuntur locus a quo exit mobile
et locus in quem intrat mobile. [illegible] de isto terminus [illegible] quod quando mobile
movetur tunc partim est in termino a quo et partim in termino ad quem quia mobile quando
movetur localiter exit unum locum et intrat alium et in hoc quod intrat
alium [illegible] locum partim de termino a quo et in hoc quod exit unum locum
[illegible] partim in termino a quo [illegible] hoc patet conclusio ad aliud [illegible] quod id [illegible]
[illegible] de terminis [illegible] motus localis [illegible]
Ad [illegible] motus non est de essentia sui termini ad quem quia motus localis
est quoddam medium [illegible] non est de essentia termini ad quem [illegible] quia medium
differt ab extremis. Contra: [illegible] motus localis est [illegible]
et terminus ad quem est [illegible] ut locus ergo non sunt eius species

Ad datum vero ad quaestionem [illegible] ad quaestionem in [illegible] et quando modum dicit [illegible]
dicit quod hoc est verum de motu qui est quantum ex partibus diversarum rerum
id est verum dicit ab extremis. Ad quartum dicit quod acquirit de terminis
extensis ut de loco et de eo quae quia non est eius species in motu

Vnde diffinitio motus est bona qua dicitur est

endelechia entis in potentia secundum quod huiusmodi id est actus entis in potentia secundum quod in potentia. Notandum secundo quod motus capitur quatuor modis. Primo pro omni mutatione sive quanta sive successiva et isto modo omnis creatio est motus. Alio modo capitur motus pro omni mutatione successiva quanta et temporali et illo modo capitur ut hic est diffinitus. Et isto modo sub se continet species motus scilicet generationem corruptionem augmentationem diminutionem alterationem et motum localem. Tertio modo capitur motus magis stricte pro omni mutatione successiva quae fit in subiecto existente hoc aliquid in actu et isto modo generatio et corruptio non est motus quia fiunt in ente in pura potentia ut in materia et isto modo solum quatuor sunt species motus scilicet alteratio augmentatio diminutio et motus localis. Et isto modo capitur motus hic. Quarto modo capitur motus strictissime pro omni mutatione successiva quae fit in subiecto existente hoc aliquid in actu quod in movetur [illegible] a movente [illegible] quod non se [illegible] ad alias mutationes [illegible]. Et isto modo capitur [illegible] rarefactio et condensatio non sunt species motus quia rarefactio [illegible] ad alias mutationes ut ad calefactionem et condensatio ad frigefactionem. Notandum quod mobile dicitur se habere ad [illegible] tribus modis quia vel habet ut habet de terra [illegible] et secundum illa mobile dicitur quiescere et est in pura potentia respectu eius. Secundo modo potest se habere quia habeat illa dispositio complete et per modum habet aliquid eius et tunc mobile est in potentia. Tertio modo potest se habere respectu [illegible] quia habet partem eius et extat ad aliquam partem eius acquirendam et tunc est in continua tendentia et successione ad ulteriorem tendentia [illegible] et secundum illa [illegible] mobile dicitur moveri. Notandum quod actus imperfectus capitur pro [illegible] quod dictum subito dat aliquid determinatum [illegible] ut albedo [illegible]. Et quod [illegible] actibus dicitur actus quia [illegible] dat aliquam determinationem. Secundo modo quod potentia in [illegible] ut [illegible] actu et potentia. Et sic capitur [illegible] et aliquid in potentia [illegible] respectu alterius quod natum est [illegible]. Iste potest [illegible] diffinitio motus [illegible] opposita [illegible] motus [illegible] actus a mobili. Notandum secundo modo capitur est actus entis in mobili [illegible] in potentia [illegible] respectu partis vel [illegible] eius actus secundum quod in potentia [illegible] quod [illegible] est in continua actualis acquisitione ut [illegible] respectu [illegible] actus [illegible] quia [illegible] forma [illegible] sub [illegible] non esset motus quia non esset actus [illegible] mobilis [illegible] actualiter mobile [illegible]

[illegible]ngel

diffinitio motus

Tamen aliqui volentes dicere quod ista forma que fit sit motus dicunt
debere actus mobilis vel moventis, modo licet ista forma non sit actus
mobilis est tamen actus moventis. Contra dicunt isti quod quando est motus
perfectibilis quod ut est generatio vel corruptio vel motus localis vel alteratio vel augmentatio
vel diminutio, sed cum ista forma habet esse motus desistit, sicut si fit
in subito, sed ante non est quia ista forma vel reputatur esse hoc in fine
de motu quia non fit secundum gradus, ideo non est sed est de forma. Confirmatur
secundum quod si in lacte produceretur caliditas albedinis non esset motus, sed
licet albedo sit actus entis quia est in continua acquisitione tamen albedo
non est motus quia id ens non est in continua acquisitione respectu eius
actus ut respectu istius albedinis quam iam complete habet illa respectu caliditatis.
Confirmatur secundum ad hoc quod aliquid sit motus non oportet quod actus entis
existentis in potentia respectu cuius sit iste actus, sed oportet quod in potentia
respectu actus vel alicuius perveniendi ipsius actus. Confirmatur quia si ista caliditas
subito produceretur caliditas et post iterum produceretur caliditas sed tamen quod
fieret generatio vel nisi in forma caliditatis acquisita sed acquirenda non
perfecto et post perfecto non est motus, sed quia mobile non est in continua
acquisitione eius actus sed est in acquisitione intrinseca respectu ipsius actus.
Confirmatur corruptio est motus quia respectu corruptionis que est actus mobilis
mobile tamen est in continua actuali deperditione quia mobile partem post partem deperdit
unam partem forme corrumpendo post aliam. Ostendendo quod motus
sit mobile nota ista diffinitio sed sic intelligere motus secundo modo
captus est actus entis in potentia secundum quod in potentia, id est mobile actualiter
alterat et alteratum se habet prius et posterius quantum est ex parte sui secundum
situm vel distans est in ordine ad aliquod continuum vel
imaginarium vel est forma vel dispositio mobilis secundum quam est in continua
actuali acquisitione vel deperditione respectu alicuius actus. Corollarium
Intelligendo ista diffinitio motus ut intellecta est ipsa est bona diffinitio
motus secundo modo capti. Sed concedendus ad bona diffinitio respective.
Contra illa diffinitio si staret sequitur quod nichil esset motus quia nil est actus
entis in potentia secundum quod in potentia quia non est actus entis in potentia secundum quod est
hic forma potentie quod non est actus entis in potentia secundum quod in potentia sed
a quali ad quale. Confirmatur sequitur quod generatio non esset motus quia
non est actus mobilis quia non est mobilis sit actus
necessario diffinitio et quod aliquid
secundum quod in potentia non debet capi ut stat sed debet capi
specificative ut specificat quod aliquid mobilis motus
secundum quantum ipsa est in continua actuali acquisitione
quod generatio est forma quam generans et ista est actus
quia actuat materiam forma quam sibi illa
in se forma vel esse in aliqua forma. Dicitur si ista
diffinitio staret sequitur quod corruptio non esset motus quia respectu corruptionis mobile
non est in continua actuali tendentia ad deperdendum quia mobile non
intendit perdere quia mobile non intendit corruptionem quia talis est quedam

motum vero mobile non intendit motum. Vel dicitur quod non est
continua tendentia ad id quod deperditur, et sic tendentia ad terminum eius
quod acquiritur. Contra: ponatur quod sit albi fieret eius albedo, esset
motus in dicto quod licet corruptio non intendatur, ipse tamen per accidens
excessus eius non intenditur non per hoc sed corruptionem. Contra: corruptio
est motum sicut non motum sub ratione mobilis non intenditur, ipse ut
per accidens a natura. Confirmatur: sequitur quod ultima pars motus non esset motus,
quia sicut illa mobile non est intendenda ad ulteriorem acquisitionem,
tamen post illam nulla sit secunda, ergo non est motus. Pro isto notandum
quod hoc intendendum uno modo tamen ut est dare [illegible], et id est intendenda
ad aliud quod habet naturalem inclinationem ad aliud. Et mobile non est
intendenda ad corruptionem ut probat actu. Alio [illegible] nec motus
violenti; isto modo mobile est intendenda. Alio modo intendenda tantum per
dicere, et id est intendenda ad aliud quod non ad aliud. Et isto
modo mobile est intendenda ad corruptionem. Et tamen intendenda sic tamen
dicitur motus est actus mobilis sicut ut mobile est in continua acquisitione
tendentia ad ulteriorem acquisitionem vel deperditionem. Et hoc ad argumentum
dicitur quod mobile non est intendenda ad corruptionem primo modo, sed secundo
modo isto processit. Ad confirmationem dicitur et quando sicut illa ultima pars una
in pars ultima est dimensio in qua partes anteriores et posteriores.
Et mobile habet partem anteriorem et in continua acquisitione ad
terminum partem posteriorem isto processit. Dubium: corruptio ad non est motus, quia
per quantitatem quod motus est acquisitio partis post partem in processione
ad quod mobile vadit, et hoc non convenit corruptioni. Secundo: nec est motus.
Item corruptio non est actus moventis; sed motus non est, quia esse
motus est actus moventis. Antecedens patet, quia non videtur quomodo movens corruptio
sit motus et quomodo sit actus moventis. Ad primum dicitur quod quando
definitur motum acquisitum vel non deperditum. Ad secundum dicitur quod
si corruptio fit per actionem positivam, et corruptio est actus agentis positivi,
ut si calidus corrumpit frigidum, et corruptio frigidi est actus
calidi corrumpentis. Si autem corruptio fit per defectum
conservantis, et corruptio est actus conservantis vel corrumpentis, sicut
privative sic corruptio tenebrarum est actus privantis tenebras.

Utrum motus est subiective in mobili ut in movente

Notandum licet esse in capitulo ultimo motus dicitur tamen in hoc capitulo
uno modo ut id dicitur in esse alterius quod inest sibi. Alio modo dicitur in esse
[illegible] quod est de ipso denominative. Secundo notandum quod alias forma
dicitur [illegible] dici actus unius tamen in quo recipitur.
Alio modo tamen [illegible] a quo recipitur. Et sic [illegible] diversis respectibus stat

stat quod eadem res sit actio et passio. Actio importat [illegible] respectum ad agens et passio importat [illegible] respectum ad passum, ideo concipitur

2o notandum quod 2e est denominatio quedam intrinseca, alia extrinseca. Intrinseca est que consurgit ex parte eius forme inherentis et informantis aliquod subiectum, et ideo non potest [illegible] aliquis denominatione intrinseca ab albedine inherente eius [illegible]. Alia est denominatio extrinseca que advenit non ex parte eius intrinseci sed ex parte eius extrinseci sicut dives a divitiis

Conclusio prima supposito quod motus sit in mobili inest, motus est subiective in mobili. Ista licet non valeat per iam dicta quia [illegible] mobile posset active dici hoc motu quia iam est actio motus est mobile quia hoc mobile quodammodo passionum [illegible] super hoc motu. Contra 2a probatur quia motus est in mobili inest mobili aut valet non est in se ipso igitur [illegible]

Conclusio 2a Supposito quod motus sit distinctus a mobili, tunc ille motus qui fit sive qui est [illegible] est in mobili subiective, probatur iam dicto quia motus est actus [illegible] aut actus talis non potest esse nisi in subiecto, sed actus non potest stare sine subiecto et motus est in subiecto et non in agente igitur in mobili. **2a pars** licet motus sit subiective in mobili tamen non est in [illegible] quod per ipsum non est subiective [illegible] quia si in [illegible] idem actus esset in diversis subiectis [illegible] actus esset in agente quia actus movens [illegible] movere ad motum corporis in [illegible] non [illegible] motus subiective [illegible] ipse motus et [illegible] movere [illegible] ad motum [illegible] quia [illegible] sit in [illegible] **3a conclusio** licet motus sit subiective in eo quod movetur [illegible] in [illegible] non [illegible] in eo quod movetur [illegible] quia non est in agente [illegible] esset in agente [illegible] [illegible] [illegible] et in medio [illegible] motus quod in non esset idem motus quia [illegible] esset [illegible] [illegible] et motus [illegible] inhereret, [illegible] motus esset corrumptus ad corruptionem [illegible] cui inhereret et non maneret idem motus. Contra quia motus quo [illegible] movet lapidem [illegible] non est in movente [illegible] actualiter [illegible] licet sit in movente [illegible] actus a quo [illegible] quia [illegible] motus non est inherens [illegible] sed [illegible] actus [illegible] a [illegible]

Conclusio ultima licet in aliquo movente sit motus non [illegible] est in eo [illegible] est movens sed [illegible] est mobile [illegible] aliquod movens ut lapis [illegible] [illegible] movet se ipsum [illegible] [illegible] movente est motus. Contra 2a [illegible] quia si [illegible] movente [illegible] movent [illegible] [illegible] in [illegible] movente [illegible] est [illegible] movens [illegible] quia [illegible] est movens [illegible] non est motus et [illegible] quia non [illegible] [illegible] unus quam de alio [illegible] [illegible] [illegible] 2a motus non est subiective in mobili quia sit maior [illegible] quam aliquo modo [illegible] quod [illegible] fiat per motum [illegible] inherente [illegible] non quia agens [illegible] [illegible] quia [illegible] movet [illegible] [illegible] non ulla [illegible] [illegible] ipsi [illegible]

Pro ... [illegible]

Dico secundo quod agens agere sine dispositione superaddita potest intelligi tripliciter. Uno modo quod agat sine dispositione sibi superaddita. Alio modo quod agat sine dispositione superaddita. Prima conclusio: ad hoc quod agens immediate agat non oportet ponere aliquam dispositionem quam ipsum agens prius non habuit sed superadditam, quia sicut agenti [illegible] nulla dispositio superadditur. Secunda conclusio: ad hoc quod agens immediate agat oportet quod praedictae sint superadditae, quia sol non calefaceret nec illuminaret nisi in eo esset lux. Similiter agens non ageret talem nisi in eo esset talis. Tertia conclusio: ad hoc quod aliquod agens de novo agat non oportet quod sibi superaddatur nova dispositio qua prius caruit, patet quia sol iam incipiens illuminare tamen propter hoc non additur dispositio sibi qua prius caruit. Pro hoc ad argumentum rationis ad oppositum. Sed maior rationis ad oppositum dicit quod dicitur sine dispositione superaddita bene procedit motum, et non sine dispositione secundum motum superaddito ipsi mobili, ideo bene concludit argumentum. Contra secundam conclusionem: motus est in quolibet mobili quod per ipsum non subiective, quia si non maior in [illegible] non [illegible] quia una [illegible] forma sicut patet penetratione, et ergo quia tunc motus inhaereret, tunc eadem ratione et formae. Confirmatur: sicut aliquod non dicitur album nisi sibi inhaereat albedo, sic nec aliquod dicitur moveri nisi per motum sibi inhaerentem. Secunda quia non est ratio dubitandi. Ad argumentum rationis ad oppositum [illegible]. Et quando dicitur: est ita quod motus educitur de potentia sicut et non formae, et ergo motus inhaeret illi de cuius potentia educitur, quia illi de cuius potentia non educitur. Ad confirmationem dicitur quod non. Unde non est simile de albedine et motu, quia albedo est qualitas de secunda specie qualitatis non denominans nisi tunc inhaereat. Sed aliud non est de motu, quia motus non denominat praeter tunc inhaerere sed essentia tunc consistit, ergo non est simile. Unde hic motus non [illegible] inhaerens sicut hic albus. Contra: generatio asini est motus, tamen est subiective in mobili, quia generatio asini est asinus qui generatur, et ideo non est subiective in mobili. Confirmatur: una [illegible] quod calefactio producit [illegible] hora et [illegible] in [illegible] et calefactio est motus, tamen ipsa non est subiective in mobili, quia ipsa calefactio non est [illegible] non est subiective in mobili. Ad argumentum primum [illegible] quod generatio asini sic [illegible] dicitur quod ita generatio est forma asini [illegible] quia asinus bene est generatio completa et admissio [illegible] motus. Dicitur quod generatio [illegible] quod omnis motus qui est forma est in mobili sicut non est de generatione completa. Ad confirmationem dicitur quod [illegible] quod non est [illegible] quod omnis motus est in mobili. Ad hunc [illegible] quod omnis motus est actus mobilis actu vel potentia [illegible] [illegible] [illegible].

Utrum omnis actio est passio

Notandum primo quod actio capitur multipliciter primo modo pro actu formali
a quo ponitur sicut sit in permanentia sive complete vel semper et isto modo anima
dicitur actus corporis 2o modo capitur pro re iam producta in esse 3o modo capitur
pro actu productionis ab eo pro [illegible] determinato et sic dicitur est actio 4o capitur
pro operatione qua agens dicitur agere et capitur in istis quatuor 5to modo capitur
pro actione electiva isto modo operationes virtutum moralium dicuntur actiones et
capiendo actionem contra passionem 2o notandum quod passio etiam capitur multipliciter
primo modo large pro forma accidentali inherente alicui subiecto 2o
modo capitur ut sunt qualitates de 3a specie qualitatis ut est qualitas sensibilis prout
eius qualitas illata sensui vel appetitui sensitivo 3o modo capitur pro motu
appetitus sensitivi et isto modo vera gaudium sunt passiones quarto modo capitur
et ad propositum pro operatione qua [illegible] pati sicut [illegible] patiens actuare dicitur pati
Quinto capitur pro [illegible] gentili [illegible] Sexto capitur ut extendit se ad
motum [illegible] tristitie et isto modo egritudo est passio et capitur a medicis
3o notandum quod actionum alia est naturalis alia intellectualis naturalis est que
fit ab aliquo agente subiecto in suo genere tamen in nihil [illegible] Sed
supernaturalis est que fit ab aliquo agente subiecto in suo genere tamen
non concrete Conclusio prima non omnis actio est passio patet quia creatio
angeli est actio tamen non est passio [illegible] quod non sit deus et angelus
qui produci esset [illegible] tamen non [illegible] pati 2a conclusio
simpliciter est esse passiones sine actione quia simpliciter est aliquid subiectum pati quin
aliquod agens agat quia effectus qui in passum recipitur non est a se ipso sed ab
alio vel ponitur ab aliquo et aliquid producit eum et non in passione 3a conclusio
simpliciter est esse actiones sine passione quia non producit effectum naturalem non in recipiente
passum et in eo esse passio 4a conclusio omnis actio naturalis est passio
patet quia omne id quod recipitur in subiecto est passio sed omnis actio naturalis fit
in subiecto igitur omnis talis est passio Quinta conclusio omnis passio est actio
quia omne id quod ab agente producitur est passio sed quibus actio recipitur in aliquo
subiecto igitur [illegible] Contra conclusionem primam non omnis actio est passio quia
sic aliqua non maneret creatio angeli Sed hoc non quia iam creatio est passio
quia talis est quod supradditum angelo quia creatio angeli est mutatio [illegible]
et talis est dicta a mutatio sicut [illegible] motus localis a mobili quod non est [illegible]
Sed ad hoc dicitur quod non est simile de motu locali et creatione quia creatio sit sine
subiecto motus autem est distinctus a subiecto et superaddit subiecto quod non
[illegible] motus est [illegible] creatio non subiecta 2a conclusio creatione angeli
angelus aliquid pati vel aliquid est passio cum quia in creatione angeli aliquid
agit et aliquid pati [illegible] ab actione ad passionem Nota dicitur quod non arguere
[illegible] passione eius actio [illegible] sit aliquid agit et aliquid agit
videlicet aliquid agit vel aliquid pati [illegible] a parte ad [illegible] ad id videlicet
dicitur quod passio ut [illegible] capitur non est [illegible] tamen agit quia modo [illegible]

licet non tantum quantum sed tantum magis perficiatur per debitum est in positione etc.
D a tenendo quod motus sit mobile [illegible] et motus localis est actio naturalis tamen non est passio [illegible] in eo quod dicit quod motus est actio sed dico consequenter non calefactio [illegible] alteratio est actio tamen non est passio quia non recipitur in aliquo subiecto et non est passio. Ad primum dicitur de modo de motu locali [illegible] ergo iste non est actio quia actio habet tantum per formam quam producit. Ad primum dicitur quod vult quod mobile [illegible] alteri. Ad confirmationem dicitur quod ista actio non est naturalis quia non fit in subiecto de quo plus conceditur [illegible] in [illegible] etc.

Vtrum est aliquod corpus sensibile tactu infinitum actu

Iste est 2a tertii Physicorum in qua Philosophus probat quod ad physicum naturalem spectat considerare de infinito et probat hoc quia ad physicum naturalem spectat considerare de ipso quod est pars magnitudinis ipsius motus et finitum et infinitum sunt passiones magnitudinis ipsius motus [illegible] ad quod de isto [illegible] ponit Physicus naturalis [illegible] probat [illegible] quod [illegible] esse finitum aut infinitum [illegible] quod est infinitum in divisione et finitum in extensione ut [illegible] quod [illegible] in infinitum [illegible] dicitur capere [illegible] et ut actu magnitudo [illegible] ut valeat [illegible] 2o notandum quod [illegible] est corpus sensibile quoddam est corpus sensibile tangibile. Aliud est corpus sensibile intangibile ut celum. 3o notandum quod [illegible] in 3o huius [illegible] probat [illegible] corpus sensibile actu infinitum [illegible] probat de corpore sensibili [illegible] tactu et non [illegible] probat quod [illegible] sit corpus sensibile actu infinitum [illegible] quia in [illegible] libro [illegible] est [illegible] celum esset tangibile. Ergo [illegible] quod de [illegible] de infinito habet [illegible] non est [illegible] quia [illegible] de infinito [illegible] est sensibile [illegible] tactu [illegible] probando non esse [illegible] in [illegible] de celo [illegible] quod [illegible] sit corpus actu infinitum. Ergo [illegible] quod de [illegible] in de celo [illegible] de infinito quia [illegible] corpore [illegible]. Illa autem [illegible] est de corpore sensibili [illegible] tactu [illegible] non [illegible] de infinito in [illegible] dicit precedere illa de [illegible] in [illegible] celi quia in 3o huius [illegible] probat infinitum non esse [illegible] magis [illegible] quam [illegible] probat in [illegible] celi. Ulterius notandum quod [illegible] sunt corpora [illegible] quae moventur [illegible] ut [illegible] aqua terra. Alia vero moventur circulariter ut corpora celestia. Ulterius notandum quod corporum sensibilium tactu quaedam sunt simplicia quaedam mixta. Simplicia sunt ista quae non [illegible] in [illegible] dispositionibus

corpus habet se sicut quod quibus suum determinat sibi unum continentem naturaliter
sursum. Sed corpora mixta determinant sibi continentia in suis naturalibus dispositionibus
habent se sicut quod quibus corpora determinant sibi [illegible] continentem naturaliter

Contra opinionem nullum est corpus possibile tactum in suo loco actu quod producere
eius contentum sicut quod quibus corpus simplex vel aliud vel alio habet continere.
Secunda pars quia in [illegible] corpore est maxime [illegible] articulus. Sed arguitur
tale corpus sit quod id diceretur corrumpere omnia alia et in suo [illegible]
et ipsius quod est [illegible] ideo [illegible] quod id vel aliud vel alias
haberet [illegible] continere [illegible] esset in suo [illegible]
et in aliis corporibus suum [illegible] sicut quod id in suo corrumperet
omnia alia. Secunda [illegible] auctoritate [illegible] in textu supposito quod
esse corpus possibile [illegible] tactus habet locum naturalem. Secunda pars quod in homogeneis
in loco naturali totius [illegible] articulus. Si esset aliquod corpus possibile
[illegible] tactus actu in suo [illegible] vel esset homogeneum vel heterogeneum. Si
[illegible] moveretur [illegible] quod [illegible] haberet locum naturalem in quo
esset [illegible] ad ipsum moveretur [illegible] locum naturalem.
Sed non videtur quod moveretur vel sursum vel deorsum vel ad [illegible]
[illegible] vel [illegible] sursum [illegible] et alia deorsum non videtur
quod. Secundo autem est heterogeneum et haberet partes diversarum [illegible]
et per consequens loca diversa [illegible] totum non esset [illegible]
contactu. Secunda ratio articulus quia si [illegible] cuius locus [illegible] dicitur esse in suo
quod locus est equalis locato et haberet sursum deorsum aut [illegible] quod sursum
et deorsum sunt extrema et quod in tali loco non esset medium et ut
extremum. Tertia ratio articulus. Si esset tale corpus vel esset totaliter leve
vel totaliter grave vel partim grave et partim leve. Si totum leve haberet
omnia alia [illegible] quod [illegible] id corpus leve [illegible] statim corrumperet omnia
gravia ut totaliter est grave quod [illegible] statim corrumperet omnia levia. Nec partim
quod partim leve et partim grave quia vel pars gravis est sursum et alia pars levis
in [illegible] vel e converso vel ambe partes sunt sursum. Si primum vel secundum [illegible]
pars sursum [illegible] a parte in sursum. Si tertium [illegible] non esset in suo
[illegible] sursum. **Tertia conclusio** [illegible] omne corpus est in loco sursum in omne corpus est
sursum [illegible] quod locus [illegible] diversas proportiones [illegible] sursum deorsum [illegible]
aut [illegible] in sursum. Ideo omne quietum est sursum in loco. Sed omne
locus est sursum in omne quietum est sursum. Sed omne corpus possibile est quietum
in sursum et per consequens [illegible] esset in sursum [illegible] nota quod antiqui dicebant
quod omne quietum habet proportionem [illegible] in loco [illegible] **Tertia conclusio** nullum est corpus
possibile mixtum tangibile actu in suo [illegible] vel quod id esset
[illegible] in suis [illegible] vel [illegible] non [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] Sed [illegible]
[illegible] non esset in suo [illegible] ut [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] corrumperet et in suo [illegible] Contra [illegible] Respondeo
nullum est corpus possibile tactum in suo actu [illegible] Contra [illegible]

possibile est esse aliquod corpus combustibile [illegible] tactum sine actu infinito quia
si non magnum quod id omnia alia corrumperet et ipsum non haberet contrarium
Sed hoc non quia staret quod tale corpus non haberet actionem quia deus posset
producere id absque hoc quod vellet ipsum agere in alia sicut etiam dato
quod esset actum adhuc ipsum non ageret quia staret deum non velle cooperari
et dato etiam quod deus cooperaretur secundum staret quod adhuc non omnia alia corrumperet
Sed et non quando suspenderet suam actionem ut in facto de ordinato
communiter et esset in maiori corpore non est actio [illegible] quia videmus hoc
[illegible] esse [illegible] secundum magnitudinem Consequentia non dato maiori
igne ille non est maioris activitatis quam minus ignis ut patet quia ignis
[illegible] ut patet esset tantae activitatis ut dicitur sicut magnus Probo dato quod
quod in aere corpore esse aerem virtute [illegible] integram secundo [illegible]
[illegible] in tempore [illegible] quod [illegible] sit aer [illegible] in tempore et
[illegible] non est [illegible] Secundo non [illegible] et [illegible] in aere
corpore est aer [illegible] [illegible] Sed [illegible] id non est de [illegible]
[illegible] quia non [illegible] quod [illegible] plus agat quam calidus ut [illegible] in 12
subiecto bipedali [illegible] agit quam calidus ut [illegible] in subiecto pedali [illegible]
[illegible] quod est in subiecto tripedali est maioris [illegible] Probo secundo non [illegible]
in maiori corpore esse aerem virtute quia ad non [illegible] quod maius corpus
ad aerem distantiam agit quam minus et ad aliquam distantiam fortius et velocius
quam minus [illegible] maius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quam velocius quam magnus ignis
velocius agit et ad aliam distantiam agit et calefacit [illegible] [illegible] videmus
de [illegible] aliquo [illegible] est maius de [illegible] plus [illegible] quam minus [illegible] videmus
ad [illegible] Sed vas est plenum vini vel aqua et si [illegible]
[illegible] velocius [illegible] quam in vase semipleno [illegible] hoc ad [illegible]
[illegible] [illegible] quod vinum est quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sed [illegible]
[illegible] quod si id corpus [illegible] corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et deus [illegible] [illegible] [illegible] et quod id corpus non [illegible]
debitum [illegible] [illegible] [illegible] id corpus est maius et virtute maioris
in [illegible] quod [illegible] corpus [illegible] infinitum [illegible] si esset aliquod corpus infinitum
adhuc non omnia alia corrumperet quia staret quod id corpus esset [illegible] [illegible]
est activitatis [illegible] dato quod esset [illegible] [illegible] adhuc non corrumperet
[illegible] [illegible] quia [illegible] est [illegible] et in [illegible] Consequentia [illegible] si [illegible] esset
id corpus non corrumperet [illegible] quia non [illegible] partibus [illegible] ageret in [illegible]
quia aliquae partes [illegible] distarent ab [illegible] per centum miliaria vel mille
et ad illa [illegible] non veniret species ad agendum quia species ad [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] quia [illegible] debilitatur in multiplicatione
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] corpore [illegible]
in [illegible] [illegible] dato [illegible] [illegible] [illegible] quod omnia corruptibilia corrumperet
[illegible] [illegible] [illegible] quia non [illegible] [illegible] quia [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fit in infinito [illegible] quod si etiam

esset calidum ut vinum possit ad magnam distantiam agere per adiutorium
aeris propter unde secundum medium [illegible] in [illegible] et in distanti innatum est
mutilo. Et ergo [illegible] secundum medium quod si quis hic apponeret manum
ad nervum et vinum quod totaliter bibit esset ad manum eius non ita
cito et tunc frigesceret sicut si quis non bibisset. Et [illegible] secundum
eum contrarium [illegible] frigida. Secundo [illegible] secundum medium quod habuit
manum in medio manus committens manus esset sic frigefaciunt eas
propter ab eis esset veniunt species unde [illegible] non [illegible] Et quod

1m

id sit satis absurdum [illegible] dicere quod ibi species veniret et constitueret
unam speciem quo ad tuum spatium [illegible] Et id salvari
non potest quia [illegible] si esset aqua frigida circa eius centrum debet
sentire frigus quia debet species ibi veniret et quod in est una multo
spatium quod [illegible] sentita quod constituit unam speciem quae est [illegible] frigida
sentire. Secundo [illegible] si ponitur homo secundum quod medium quod distante possit
duo calida [illegible] duorum quod [illegible] Ergo [illegible] veniret

2m9

secundum in medio et facerent unam [illegible] Et ergo bis [illegible] id
in maiore corpore est maius [illegible] homo eum unum est secundum eum domus [illegible]
[illegible] si [illegible] quod a singulis eius partibus [illegible] multi [illegible] species [illegible]
[illegible] ita quod si [illegible] quod ambo [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] species magna et [illegible] [illegible] venirent species
ad [illegible] magis est maioris [illegible] in [illegible] et [illegible] agere ad [illegible]
distantiam. Et [illegible] illa via iam [illegible] facta [illegible] et [illegible]
sit via. Contra [illegible] [illegible] aggregatum ex omnibus corporibus [illegible] magis
[illegible] est actu infinita quia iam occuparet [illegible] locum. Et est infinitum [illegible] ex

1e

dictis infiniti. Consequens [illegible] id aggregatum non [illegible] [illegible]
quamvis [illegible] esse id aggregatum ubi est ad quod id [illegible] Consequentia
[illegible] quod [illegible] esse celum [illegible] extra [illegible] celi esset faba [illegible] faba
est in spatio et id spatium non est finitum ergo infinitum [illegible] quae est extra
celum. Ergo in spatio [illegible] quod esse celum [illegible] spatium. Consequens [illegible]
[illegible] [illegible] illa faba moveri et non in spatio quia motus localis [illegible]
respectu ad spatium [illegible] id spatium non est finitum quia [illegible] deus
[illegible] id [illegible] possit producere aliam [illegible] et [illegible] aliud et infinita
ibi possit producere. Et id [illegible] [illegible] unde homo non [illegible]
quod occuparet [illegible] locum unum vel [illegible] Et id [illegible] prima [illegible]
quod id corpus est [illegible] suis partibus et est [illegible] [illegible] et non [illegible]
Et id [illegible] secunda dicitur quod deus bene potest creare spatium [illegible] quod [illegible]
unus stat [illegible] spatium [illegible] creat et [illegible] faba [illegible] [illegible]
quod est [illegible] celum [illegible] non [illegible] [illegible] id non [illegible]
[illegible] spatium. Et id [illegible] dicitur [illegible] [illegible] unum motus localis non [illegible]
respectu ad spatium unum [illegible] et ad spatium [illegible] unum [illegible]
quod [illegible] lapis non movetur [illegible] [illegible] motu [illegible] [illegible] motu locali
[illegible] si deus non creat [illegible] spatium [illegible] in [illegible] [illegible] quod id faba non
[illegible] [illegible] [illegible] non plus distat a celo quam [illegible] quod distat [illegible] [illegible] spatium

Sed dato quod deus crearet unum continuum et dicatur quod id continuum [illegible] est finitum Contra [illegible] quod esse id continuum possit reducere ad [illegible] id tandem ad unus infinitum [illegible] saltem quod infinitum sit possibile [illegible] probabit ex quibus sequitur quod [illegible] etc. [illegible] [illegible] de facto est tamen possibile tantum infinitum quod continuum infinitum actu [illegible] ergo continuum infinitum actu est [illegible] quod [illegible] infinitis [illegible] ab ipso parti [illegible] aut infinitis parti [illegible] est [illegible] quod [illegible] infinitis [illegible] ab ipso parti obiective [illegible] ab ipse parti [illegible] ab infinito ad finitum Consequentia [illegible] finitum possibile tantum est ergo etc. infinitum [illegible] copulativa Si [illegible] oppositorum est [illegible] et etc. [illegible] finitum et infinitum sunt opposita ergo si unum est [illegible] est [illegible] adeo [illegible] adeo [illegible] adeo [illegible] quod [illegible] [illegible] ab homine [illegible] ab ipso [illegible] parti adeo quod [illegible] Dicitur quod [illegible] ab [illegible] ad [illegible] amplius [illegible] ipso [illegible] plus obiective quod ampliat ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adeo [illegible] finitum et infinitum sunt opposita quod [illegible] de rebus ita quod [illegible] res sit opposita [illegible] oppositi ~~[illegible]~~ [illegible] etc. [illegible] est sic etc. et [illegible] est [illegible] dimensio dimensionis [illegible] infinitum dicitur quod infinitum [illegible] substantie [illegible] aut [illegible] capi [illegible] De motu celi est infinitus [illegible] per philosophum [illegible] philosophorum [illegible] celi dicitur quod non dicitur quod infinitus [illegible] dicitur quod perpetuus est motus [illegible] non [illegible] [illegible] est etc.

[illegible] quod res sint [illegible] [illegible] [illegible] non opposita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]

Utrum possibile est esse magnitudinem infinitam

[illegible] primo quod [illegible] possibile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possibile [illegible] etc. [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] est quod [illegible] [illegible] est possibile infinitum quod [illegible] probabit [illegible] [illegible] est [illegible] infiniti [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] est etc. [illegible] infinitum est possibile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectum infinitum [illegible] [illegible] quod magna [illegible] [illegible] illas possibile est esse magnitudinem infinitam et magnitudinem infinitam possibile est esse quod [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infiniti [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] sunt due oppositiones [illegible] una est [illegible] [illegible] [illegible] tenere quod possibile est esse magnitudinem infinitam et etc. quod deus non posset facere magnitudinem infinitam etc. [illegible] eos ponunt due questiones Prima questio de facto non est aliqua magnitudo infinita sola contra omnes concedunt et probatur quia si esset aliqua talis contra ubi esset non in celo quia potest esse contineri in celo et esset terminata superficie celi ut esse celum quia esse celum ut est testante philosopho primo celi et mundi sensus id esset esse celum quia si magnitudo que esset spatium aptitudinem ad recipiendum creaturas et novas creabiles Sed hoc non sic quia probatur hoc non oportet ponere id spatium quia in omni modo est spatium per receptione creaturas **2a conclusio** Impossibile est esse magnitudinem infinitam probatur quia si esset possibile esse deus posset eam facere Sed hoc non quia potest esse facta iam magnitudo potentia dei esset exhausta quia non posset maiorem producere Confirmatur nam si esset deus prius deus posset producere quantitatem infinitam et posset producere eam per partem quod non est possibile Confirmatur 2o nam si deus produxisset id esset sequitur quod non posset producere maius quod vero repugnat sive videtur ponere vel enim infinita quod producta sit aliqua quantitas deus non posset producere maiorem et quantitas quia omnem infinitum non potest esse maius alio Confirmatur 3o nam id quod deus non potest quod implicat contradictionem non esse infinitum implicat contradictionem ergo deus id non potest quia si potest sequitur quod aliquid esset et sit esset infinitum et non finitum quia si deus potest producere infinita magnitudine faciat ergo ita quod in singulis partibus proportionalibus huius produceret unam et produceret eam continuat eam alteram esse sequitur quod infinite huius id sit finitum quia et esset non finitum quia infinitum quia in esset infinite partes non quia est talis ita data Confirmatur quod non sit quod aliquid esset duplum ad a et non esset duplum ad id quia possibile est esse infinitum fiat ergo a in singulis partibus proportionalibus huius fiat linea pedalis et continuet aliud et vocetur resultans a et fiat quod in singulis partibus proportionalibus huius fiat linea bipedalis et vocetur totum aggregatum b esse sequitur quod b esset duplum ad a et non esset duplum ad a quod non sit duplum ad a quia est infinitum sed infinitum non est duplum ad aliud est duplum ad a quia in singulis partibus proportionalibus huius b fit duplum ad a et esset infinitum

Alia opinio theologorum aliquorum qui tenet quod possibile est esse magnitudinem infinitam et ponunt sic id enim non videtur ipsi deo esse repugnans Et sicut illa opinio est **conclusio 1a** quod esset concedit et quod deus potest facere infinita magnitudine per quia non tanta quod deus potest facere alias enim non esset infinite potentie quia data aliqua magnitudine non posset producere aliam in **2a conclusio** deus potest facere magnitudinem infinitam per iam conclusionem quia id est possibile quod non videtur repugnare S deus produceret magnitudinem infinitam non videtur repugnare quia deus potest hoc facere non enim videtur contradictio. Confirmatur deus potest in quibuslibet partibus proportionalibus producere unum lapidem pedalem et eum alteri continuare faciat ergo tunc in fine igitur hore sic quod infinite sunt partes proportionales infiniti erunt lapides quorum quilibet est tantus sicut hic datus et ergo istud resultans sit erit infinitum. Contra hoc ad motiva prime opinionis. Ad primum quando dicitur potentia dei esset exhausta dicitur quod non quia deus posset producere illud et etiam adhuc aliud. Item unum infinitum bene est maius alio [illegible] ita quod continet unum sicut alterum et tamen hoc videtur contra hoc. Ad confirmationem secundam quando deus produceret infinitum potest id annichilare et adhuc producere. Ad confirmationem tertiam quando dicitur [illegible] et cum quod esse magnitudinem infinitam non implicat sed esse perfectionem infinitam implicat quia tunc plures essent perfectissimi simpliciter hic non est dubium. Et etiam deus producendo infinitum in magnitudine non produceret simile sibi et ideo si produceret infinitum in perfectione produceret simile sibi. Contra. Non [illegible] deus bene potest producere infinitum quod ad extensionem non augmentaretur et quo ad intensionem potest ut infinitam caliditatem in suo gradu actuali. Ad confirmationem quartam potest solvi prime rationis. Ad confirmationem quintam licet bene arguatur sed negatur arguo ergo deus [illegible] quod in fine hore id potest infinitum uno id non est [illegible] sed est infinitum et non figuratum. Ad confirmationem sextam si [illegible] negatur argumentum admissa tamen [illegible] quod in fine hore b potest duplum ad a et quando quibus [illegible] negatur et causa quia in quibus partibus proportionalibus in hoc id sunt finitum in fine autem est infinitum. Sed tenendo opinionem primam respondetur ad motiva opinionis secunde. Ad primum id implicat ut persuadetur ex superius tacta. Ad secundam et tertiam. Ad confirmationem deus potest dare [illegible] gradus et [illegible] faciat dicitur quod non est admittendum. Unum hic ergo possibile est in quibus partibus proportionalibus id facere tamen impossibile est eum hoc facere in quibus partibus proportionalibus quia hoc est impossibile deus in quibus partibus proportionalibus in hoc creat lapidem pedalem et eum alteri continuat. Et [illegible] [illegible] continuum et divisum. Contra tertiam secunde opinionis dicitur fortiter est magnitudo infinita quia extra celum est spacium et id non est finitum. Antecedens quia dicit philosophus primo celi quod extra celum nihil est et ibi sunt eviterna optimam vitam ducentia. Confirmatur non sunt [illegible] quod deus creat extra celum unum lapidem et postea moveat eum a superficie convexa ultimi celi et recedit a eo distantia non sit nisi [illegible] spacium. Ad argumentum negatur antecedens extra celum negatur antecedens negatur antecedens dicitur philosophus. Dicitur quod philosophus vult quod extra celum nihil est et ibi id est in celo sunt eviterna optimam vitam ducentia toto evo permanentia. Ad confirmationem quando [illegible] quod deus etc. admissa suppositione dicitur quod in tali casu in quo deus moveat illum lapidem ab uno pede ad duos tunc postea non plus distat quia distantia est elongatio quod [illegible] fit per spacium modo ibi non est spacium. Arguitur extra celum est locus et ille locus est infinitus. Antecedens probatur prima quia extra celum est vacuum sed extra celum est locus [illegible] quia est [illegible] vacui. Antecedens patet quia extra celum non est terra [illegible] [illegible] ut gravi orbi lune sed omnia sub ipso [illegible] essent annichilata [illegible] et [illegible]

ista gravitas orbis lune esset vacuum quod est contra experientiam celi et vacuum est
Consequentia nota similiter quod deus omnia annichilet infra gravitatem orbis lune
et inter illa latera est spacium quod est contra experientiam celi et spacium. Tertia a simili
arguitur quia adhuc orbis lune latera distat et ante distantia fuit per
spacium. Consequentia 2o nota similiter quod deus annichilat omnia sub gravitate
orbis lune et latera orbis lune adhuc distat distantia recta quia aliquas
essent in recta quia inter ea nil mediaret. Videtur aliquibus nostrorum adversariorum
nostrorum quia tunc dicitur generando sed quia sed tunc nostrum primo dicitur quod infra illa
latera non est vacuum sed sunt illa superficies gravia orbis lune est
vacua. Ad argumentum prima nota similiter nostrorum adversariorum dicitur quod illa latera
non distat recta sed sunt curva et illa distantia curva est spacium quia propter
superficiei gravitatem sed non sunt spacium inter latera. Ad argumentum tertia
nota similiter nostrorum probatur a adversariorum aliquas essent recta et quando quia inter
ea nil tunc dicitur quod non esset adeo quod aliquid sit in recta sed quod inter
ea actu nil mediaret et esset nil posset mediare. Sed contra differentia
non est ... est sicut tunc. Tertia adhuc proportionale est magis ... actu infinita
quia proportionale est ... in quibus parte proportionali in hoc erat lapide pedale
et cum alteri continuat et infinite cum magnitudine infinita actu quia
proportionale est ... in ... parte proportionali in hoc erat lapide pedale
et proportionale est ... in ... parte erat lapide pedale. Tertia probatur
Consequentia nota ... proportionale est in aliquibus parte proportionali in hoc erat lapide
pedale ponatur ergo in esse sic quod deus in quibus parte proportionali in hoc
erat lapide pedale et cum alteri continuet et infinite cum magnitudine
recta actu infinita non deveniet quod non dicit ponitur in esse. Consequentia
patet quia ponatur sit in esse vel sit ipsa pars predicta sic deus in qualibet parte
proportionali hoc erat lapide et cum alteri continuat adhuc est proportionale
quia qualibet eius singulis est proportionalis ergo et in ultimis tertia quia hoc esset
ad proportionale ultimis. Et adhuc probatur quia qualibet earum est proportionalis deus in
illa parte proportionali erat lapide pedale et cum altera continuat. Dicitur
in deus in illa parte proportionali in hoc erat lapide pedale et cum alteri
continuat. Et videtur aliquibus quod proportionale est ... nostrorum adversariorum proportionale ... nostrorum
adversariorum proportionale est in illa parte proportionali ... dicitur medio quarum et quando predicatur
nostrorum ... distributum sunt quia ... infinita ... proportionale
proportionale ... in a ... et ... stat ... quia
... sed ... in qualibet ... stat ... est proportionale est deus
in qualibet parte proportionali in hoc erat lapide pedale sed est proportionalis deus
in qualibet parte proportionali erat lapide et cum alteri continuat 4o est proportionale sed
... Videtur quando deus proportionale ... dicitur generando illa medietate
divisa et quando ponatur ergo in esse ... dicitur quod ... sit ... ponitur in esse deus
in qualibet parte proportionali erat lapide pedale et cum alteri continuat quia ...
est ... Dicitur dicit ponitur in esse per singulis ... singulis
... sunt proportionalis ... in a est proportionalis deus in a parte proportionali
erat lapide pedale et cum alteri continuat ... et quando sit ponatur sit

nem quia deus in quibuslibet parte proportionali hore creat lapidem pedalem et alteri continuat sic quod quilibet et quantum quelibet eius singulis [illegible] et hoc non esset necesse. Dico quod omnes singulos sicut si erunt esset [illegible] vel quod omnes singulos sic esset [illegible] talis conditio in re non [illegible] non per [illegible] quia et quod esset infinitum de facto. Tunc suppono quod deus creat duos lapides extra celum et isti lapides erunt extra se invicem quia erunt in spacio et non video ubi illud spacium sit terminatum ergo erit infinitum. [illegible] quod extra celum est spacium. Confirmatur sic deus creavit unum mundum sic potest creare duos alios extra illum et quod isti tres tangant se in puncto sicut tres sphere et constat quod inter istos tres mundos et puncta quibus tangerent se esset spacium medium et distantia per quam distarent secundum [illegible] talis distantia esset [illegible] extra celum ergo extra celum est spacium quia si non esset distantia media et non tangerent se secundum puncta sed secundum totas superficies quod est impossibile. Ad rationes dico quod si [illegible] extra celum [illegible] et [illegible] extra se invicem quia et [illegible] dicitur spacium non isti lapides non sunt in spacio nec deus creat [illegible] illud spacium. Dico non [illegible] extra [illegible] quod sunt extra se quod non sunt inter se [illegible] extra et non dicitur spacium. Ad confirmationem [illegible] deus dicitur quod in facto non deus creat spacium medium inter istos mundos et non distat distantia [illegible] secundum [illegible] ut [illegible] quod tangant se secundum totas eius partes quod adest aliquid secundum illa [illegible] medians in [illegible]

Utrum sit aliqua linea girativa actu infinita

Notandum primo quod linea girativa est linea circuiens aliquod corpus que incipit ab aliquo puncto non procedit ad idem sed ad aliud distans ab eo secundum directum. Ex quo sequitur differentia inter lineam girativam et lineam circularem quia linea circularis terminatur in idem punctum a quo incipit sed linea girativa non. Ulterius dico quod difficultas questionis consistit in hoc capitulo: volo corpus columpnale rotundum sicut est statua et vocetur a et incipiat linea girativa ab uno capite ipsius columpne. Primo incipiat a medio et terminetur ad medium secunde medietatis, tertio incipiat ubi ille desinit et terminetur ad medietatem medie tertie et sic in infinitum; an talis linea sit infinita. Consideretur si corpus columpnale sit pedale quo ad spissitudinem linea girativa que girat per istud corpus est maior quam si illa linea faceret circulum ita quod terminaretur ad eundem punctum et esset pedalis spissitudinis [illegible] linea terminata ad aliud punctum [illegible] quod eo sit [illegible] sed maior. Ulterius [illegible] quod secundum [illegible] istud corpus columpnale potest dividi secundum partes proportionales ita quod prima medietas vocetur prima pars proportionalis et [illegible] ps ppotoles

2e mediete et medie^s 3a 3e mediete et dinceps pquod
q^r ps ppotolis pt dari s^m aliquos e ps ulluqnes p^r se alia
pte qua li ppcioz maioris i eqlite eiz pt pcedus a
coz sup ipaz Et i no^te a toz se ipaz pt s^ma pte
ppotole q no li pcedutz Oz ia dco no vi vale^t qr si
fr q aggregatu ex 2bz prudz 2is no est ps ppotolis 2e tu
mediete vltre 2e qnaz qr e ppoco quadrupla iq aggregati
ad mediete vlte 2e uno a qbz ppotne doz i eqlite possz
sume ptes ppotoles qua^r qr na ps pcedus li ppcioz
qdrupla sr ipaz ut est toz ro li qte eiz pt ia ps
ptt go dco alt poni et e ps dlnuqus p^r se alia pte
eiq qte sup qua li ppcioz maiore i eqlite tanta pt
sequs sup sequte et itu sequs sup sequte et sic Ccle
q no e ps vltia dalis ppotoles qz qr et elis dlnuq p^r
se alia ex dioe i na est vltra vltiq co d q^r liz sup
ppcioz mage qtez na pt linea i duct posseq in ad
ppetud eas digmat no eud p linea dinile pt eg d fracti
pted qsrus ptes micozes in dsp ias ptes no e dalis ita
modica qn gtineat i finitas ptes ppotoles Cono pa
rado v^r i finita finitate sufinita e linea girata pz qr
no e danda linea girata qn sit dalis longuid ea qz
si da^r una q girat p centuz dalis e da^a q girat p mille
et p milesies mille et sic i elis est maius sia qz d
qnto linea girata p plies ptes pcet d tato e maio
2a go nulla linea reta pcita sup a coluna a b
cono usqz ad d p omes ptes ppotoles pcie e i finita
pz qz qlz elis pt pcita e finiata ad coni ul sua que
ma elis e actu i finita qz si pt recta ad coni d et no
tusit ult et no e i finita Si vo maet tit est finiata
qz et e boz gg pcedus 2a go cqlz linee gireatie pcite
sup coluqna a p ptes ppoles coxudz to linea reta pcita
p tatd coluqna et p easdz ptes sz qz linee gireatie pcite
sup pma pte ppole coudz to linea recta et sic i ptes pd
3a go Si pt aliq linea giratia pcita p oes ptes ppoles
alio gireatio et no vlt omes oz eq una linea retam
ea pcita p omes ptes ppoles coluqne a pz qr alias
no cuiz linee gireatie cordict una linea reta qd no
e gted Vlta gclo nulla linea reta tusit p oes ptes
ppoles coluqne a ni ipa tusiat vlt omes qz qlz linea
reta pcita sup coluqna sup ptes ppoles ul attigit ad coni
si q^r tagit coni extimu coluqne et ipa e pcita ad ulq d
sr q^r e fundata ad aliq dlz iufra coni d ita q^r int
ipaz et coni ad ex qd coluqna tagit pt aliq d coluqna
s qr int oes ptes infra coni d pt aliq ptes ppoles

nd ia ps sit me i~ t~m et comu d no sit i dimi s linea
data linata ad aliq t~m sit d no e pcesa p oes ptes
Nota g° na linea gyrata tisit p oes ptes ppoles ep
linea n ia tisicat vlt ia ps ia [illegible] q nulla linea recta
sic tisit g° nc linea gyrata [illegible] q omib linee gyrate cotin
vna recta si g° nulla recta sic tisit [illegible] nulla gyrata et [illegible]
ne e linea una tisiens p oes n tisicat vlt oes g° [illegible] nulla
erit gyrata Aliia g° na linea gyrata pfcta sup columna
a p ptes ppoles tisit p omnes ptes ppoles [illegible] q na tisit
p omnes n tisicat vlt omnes mo na tisit vlt omnes [illegible]
q q~b linea gyrata tenet sup qib ptes ppole sup [illegible]
[illegible] ptes gyres no tisit vlt [illegible] pte ppole [illegible] ibid [illegible]
ita 2a gyres sup 2a pte ppole et i [illegible] tris i nulla tisit
vlt omnes [illegible] si aliq tisiet vlt omnes [illegible] dar vltia
pte ppole [illegible] ad [illegible] q e gyres [illegible]
[illegible] vltia pte ppole [illegible] vlt oes Conclusio
[illegible] nulla linea gyratia e actu infinita [illegible] q si aliq
[illegible] i a q [illegible] pfcta sup columna a p ptes ppoles [illegible]
na e infinita n tisit p omnes tales ptes [illegible] una [illegible]
tisit p oes ptes ppoles [illegible] gradus [illegible] una tal e infinita
Contra [illegible] detur e q no sit dabilis vltia ps ppolis
[illegible] dabilis e vltia ps ppolis q integrum [illegible] dat
vltim [illegible] ps ppolis [illegible] dabilis e vltia [illegible]
q [illegible] et vltim [illegible] una mo [illegible] uno [illegible] ps et [illegible]
Confr [illegible] vltia [illegible] et vltia ps ppolis [illegible] q e vltia
et e ps ppolis g° e vltia ps ppolis [illegible] a diuisis ad
quarta [illegible] integrum [illegible] q [illegible]
et vltim [illegible] admisso io [illegible] una mo [illegible] vale
q no [illegible] ab vno [illegible] ad [illegible]
q no [illegible] albus e g° [illegible] albus e [illegible] negari
[illegible] et vltim [illegible] p h [illegible] linea et
[illegible] infinitu [illegible] no est
vltim [illegible] ante qua no [illegible] q diuisa
sit [illegible] e [illegible] vltia 2a sit
ppolis q ia no [illegible] alia pte q [illegible] e vltia
ps aliqta [illegible] ps aliqta e q aliquotes sumpta (con)stituit
pte totu [illegible] q [illegible] ps aliqta q ie [illegible]
aliquotes sumpte no (con)stituunt totu Contra 2m aliq ps ppolis
e aliquota [illegible] q 3a [illegible] e aliqta et [illegible]
ps ppolis [illegible] ps aliqta e ps ppolis [illegible]
[illegible] aggregatu ex duabs [illegible] e ps ppolis et no aliqta
[illegible] vltia [illegible] ut e vltia [illegible]
[illegible] ppoleu [illegible] e ps ppolis et io [illegible]
[illegible] ps aliqta aliq° mo [illegible] e ps ppolis q [illegible]
vltia [illegible] ut e ps aliqta et [illegible] ut e vltia
[illegible] ut [illegible] no e aliquotta [illegible] alio mo [illegible] tot

Ita aliquid tale est ultra partes proportionales. Et posito quod aliquod continuum pro-
[illegible] tangat aliud, tunc illa pars quae tangit illud continuum est pars proportionalis et est ultra
quia per eam [illegible] quia [illegible] est tactum, tunc ultra eam [illegible]. Ad
argumentum negando antecedens, nego quod illa pars sive quae tangit sit proportionalis; unde
dico quod illa pars non sit proportionalis, sed est pars includens continue infinitas
alias partes proportionales, unde illud tactum non fit secundum aliquam partem determinatam
sed quod secundum se totum [illegible]. Ad secundum: talis est ultra partes proportionales.
Et volo quod omnes partes proportionales signatae in illo puncto sint albae
et in puncto sit nigrum, tunc volo quod illud continuum tangat aliud continuum;
tunc vel illud tangit secundum partem albam vel secundum partem nigram; quodcumque dicatur
illud erit ultra partes proportionales. Confirmatur: volo quod aliquod mobile incipiat
moveri partibus motibus proportionalibus; tunc vel prius tangit secundum [illegible] partem
albam vel nigram; quodcumque dicatur, illud erit partes ultra. Confirmatur secun-
da: volo quod [illegible] in prima parte proportionali esset lapis ponderosus et in secunda
[illegible] ita quod [illegible] casu uno [illegible] tunc pone
lapidem ultra casum, iste est productus in ultra partes proportionales in hoc [illegible].
Ad argumentum negando antecedens: volo admisso casu consequenter dico quod illud continuum
non tangit aliud secundum partem nigram nec albam, sed secundum infinitas
partes albas et nigras. Ad confirmationem primam dico quod illud mobile non tangit
aliud secundum albam nec secundum nigram, sed secundum infinitas albas et nigras.
Ad confirmationem secundam dico quod in isto casu non est signare ultra quam infinitas
lapides [illegible] signanda [illegible] est [illegible]
ultra. Ex quibus dictis sequitur quod continuum non terminatur [illegible] parte proportionali et ultra,
[illegible] sed terminatur [illegible] parte [illegible] et ultra. Contra conclusionem [illegible]
non infinita est linea gyrativa [illegible] quae [illegible] est linea gyrativa,
ergo linea gyrativa est infinita [illegible]. Confirmatur: [illegible] non infinita
est linea gyrativa, ergo non infinita est linea gyrativa [illegible]
ab inferiori ad superius. Et etiam non infinita est ista linea gyrativa et
non infinita est ista linea gyrativa, ergo non infinita est linea gyrativa
[illegible]. Confirmatur secundo: nulla linea gyrativa est actu
infinita, ergo non infinita est linea gyrativa [illegible] ab [illegible] ad
[illegible]. Confirmatur tertio: [illegible] ergo est [illegible]
[illegible] dico hoc infinitum [illegible]
hoc est omni linea gyrativa longius. Ad argumentum negando antecedens [illegible]
infinita est [illegible]. Unde dico quod [illegible] sit non [illegible]
[illegible] longitudinis longitudine longa est gyrativa linea et
[illegible] est [illegible] longitudinis longitudine longa et [illegible] est linea gyrativa [illegible]
[illegible]
[illegible] hoc est [illegible] longitudinis longitudine longa et [illegible] sit [illegible] ergo
linea gyrativa est [illegible] longitudinis longitudine longa [illegible] ad
confirmationem secundam. Ad confirmationem primam [illegible] ab [illegible]
dico quod non [illegible] includente negationem ut [illegible] infinita
et [illegible] dico quod non [illegible] descendendi [illegible]
[illegible] negationem ut ergo non infinita est ista linea gyrativa
et ista linea gyrativa [illegible] unde nota quod [illegible] stat [illegible]
[illegible] descendendo vel [illegible]

Sub tali termino est distinguendi vel coniungi distincti correspondendo toti distincto
inde [illegible] recte potest ibi distinguere sub hoc verum non potest sibi verum [illegible]
consequentia nega adversarii ab equalitate igitur dicitur quod certa non manet [illegible]
quia variatur proxima proportione quia in [illegible] hoc linea gyratia potest [illegible]
et primum quo dempto supponeret quod tamen Dicitur in alia potest distributive
et primum quo dempto proportione determinate igitur Contra consequentia [illegible]
aliqua linea gyratia est infinita [illegible] quia aliqua talis gyrat per omnes
partes proportionales quia vel in qualibet parte proportionali columpne est [illegible] proportionalis
linea gyratia vel non non [illegible] quia non [illegible] quod in una et in
alia non nec potest [illegible] quod sit [illegible] ibi sunt infinite partes
infiniti erit [illegible] et in erit linea gyratia infinita nec potest [illegible]
[illegible] non [illegible] quia [illegible] sunt [illegible] et [illegible] non [illegible]
non faciat una linea Conceditur [illegible] datis est linea gyratia
transiens per [illegible] partes proportionales et datis est linea gyratia transiens per [illegible]
partes proportionales [illegible] 6 vel 8 [illegible] datis est linea gyratia transiens
per omnes partes proportionales [illegible] per [illegible] Conceditur [illegible] aliqua linea
gyratia transit per duas partes proportionales et per tres partes et sic [illegible] statu
[illegible] aliqua [illegible] transit per omnes [illegible] quia non est [illegible] ubi
sit status [illegible] aliqua talis gyrat [illegible] quia
[illegible] parte columpne et dicitur [illegible] et [illegible] infinite
Dicitur [illegible] hoc infinite [illegible] quod ibi sit infinite et [illegible]
[illegible] partes Dicitur [illegible] hoc infinita [illegible] quod in sit infinite
[illegible] ibi sit infinite partes proportionales
[illegible] est [illegible] consequentia [illegible] datis est linea gyratia
[illegible] per [illegible] dicitur quod non [illegible] quia certa non manet [illegible]
[illegible] sub quo distinguitur quia hoc linea gyratia in [illegible] stat
quod linea gyratia transeunte per omnes partes [illegible] aliena
[illegible] infinite stat [illegible] linea gyratia transeunte per partes [illegible]
[illegible] per hoc illas et [illegible] a non alienato ad alienatum [illegible]
quod sit coniuncti datis est linea transiens per omnes partes proportionales [illegible]
et [illegible] partes proportionales [illegible] et datis est linea transiens per omnes partes
[illegible] et [illegible] partes proportionales [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] consequentia aliqua linea gyratia transit per duas et per tres [illegible]
[illegible] ut est una [illegible] [illegible] linea gyratia
transit per duas et per tres et sic statu [illegible] status est ubi [illegible]
quia potest dari una linea [illegible] duobus gyris [illegible] una [illegible] [illegible]
[illegible] Dicitur [illegible] quod [illegible] linea gyratia [illegible] transit
per duas partes proportionales et [illegible] una [illegible] transit per 3 [illegible] non
[illegible] linea [illegible] transit per omnes [illegible] non sunt omnes partes proportionales [illegible]
[illegible] omnes distributive [illegible] omnes collective quod non
[illegible] est quia [illegible] partes proportionales [illegible] omnes non
[illegible] dari non [illegible] dari [illegible] quia [illegible] non sunt omnes quia non
sunt [illegible] duas [illegible] non sunt [illegible] due et tres [illegible]
[illegible] et [illegible] aliqua [illegible] omnes maiores due medietates [illegible]
non quia [illegible] non sunt omnes quia non sunt [illegible] medietate
et [illegible] una [illegible] hoc omnes collective [illegible] sunt omnes partes
proportionales [illegible] quia [illegible] vel centum vel mille [illegible] quia [illegible] una
[illegible] et [illegible] an ipsa sit divisibilis vel indivisibilis non [illegible]

q² na rcio Cõ sm̃ quidã oppõz nt̃ pñz q² si e diuis̃ diuid̃
q̃o i duas medietes ẽẽ c ia i vna pte magis q̃ sq̃ cal
q² ia pt̃ diuisa i duas ptes pt̃ vna noua pte ꝓdle ꝗ
Consc̃ si aliq̃ ecūt oes collectie tãdo maiore Pnc mẽtes
Oz ho nõ q² si ie ecūt oes ẽẽ no ees aliq̃ ptes ꝓples qti
qn ess ẽ taz mẽtẽ q̃o e sm̃ A ẽz h̃ qua ꝑ respõdz
Oz scds ꝑ̃ q² viresta ps ꝓples no e aliq̃ taz prim
i dctur vnũ Cõ zie q̃ nllq̃ e dalis magis nisi pm
ꝓplm qti ꝑ̃ q² q̃riz nisq̃ da' alt dalis ẽ maio in
na sit ps ꝓplis i qto q̃n ide diui' sit i finite Cõz zm̃
ia qua nõ vz ꝑ oes ptes ꝓples tisit linea girativa i
linea girativa tisit ꝑ oes ptes ꝓples alr cum a tunc state
ꝗsilẽ ẽm ad eandẽ state d'minate zetu eiq signi dm̃ vn
ande e vnũ 4 quibz q̃o qua nl vz || Vnde tn̄ no obstaby

¶ Alius modus

ꝓdcis e aliq̃ modus loquendi q̃ dicunt q̃ i finita sit linea
girativa ka te 4 pbat ho sit q² aliq̃ linea girativa tisit
ꝑ oes ptes ꝓples q² dalis e vna q̃ tisit vlt oes q̃o dat
e eq̃ vna q̃ tisit ꝑ oes q² ia q̃ tisit vlt oes eq̃ tisit
ꝑ oes 4 ambz q² dalis e recta linea tisiles vlt oes q̃o eq̃
dalis e linea cũa tisiles vlt oes ẽ a q² ptc omibz linee cũe
corrñdet vna linea zeta sic eq̃ omibz linee zete corñt ꝯ cũa
ita q² nõ vi' rõ dupl'c ande ꝑdle ꝑz ex gelaby pcatt
Cont dr̃ sm̃ ĩz modũ q̃ dalis e linea girativa q̃ vadit
a pũo vsq̃ ad fine qti ia e tinata vsq̃ vna pte ut ꝑ
girũ prime pte ꝓples Cont dr̃ q̃ q̃bz ec linea q̃o ad duas
ptes e extice tinata q² e tinata tuo ext'to corpis
colũpnalis li'q nõ q̃o ad ambas ptes sit tinata tuo in'tcl
q² vsq̃ ptes mozes nõ pt dai ẽmq̃ trica Ex isto ꝑz q̃
no e i h̃ns linea infinita ꝯtinet sub pauce tuo modicu
distabz ꝑz i ꝑ d linea girativa q̃ clandi' duobz tuo ꝯtin'
a colũpne Cont dicunt isti q̃ dalis e linea girativa
ex vtq̃ pte an tinata extice ꝑz q² exgdiã vna linea
girativa d cent' colũpne a vsq̃ ambos conos ꝑ ptes ꝓples
te ꝑ nas seu ex illa pte e tinata i vice ꝑz q² ẽẽ q̃o
ad eq̃ pte e infinita i' eẽ Cont dicunt isti q̃ ia qua
no ꝑz ia linea girativa tisit ꝑ oes ptes ꝓples a an no
tisit vlt oes q² sic' opatet q̃ ꝑ ꝯparium diuile vlt oes
tisit nõ ho e sm̃ sm̃ i ds vnũ tendo pñz duc'l ad
motũ ioz q̃ sic omibz linee zete corñz ꝯ linea cũa
Et tã ex͡s i a q² duas dalis ex͡s ꝯ linea actu i finita
cũa qd in' e ꝯ ꝓbatos gelaõm supiq̃ tactas Nota illa
infinita e linea girativa sic ꝓt ꝯsolui ꝯ linea girativa
longa longio e linea girativa sic sm̃ aliquos subtiz e in'
linea girativa longa longio vel sm̃ alios sic ꝯsolui' aliqu'e
longa q̃ nõ tate longe qn longio e linea girativa A sm̃
ho eet ꝓt qunti i ꝯ

Queritur consequenter utrum quemadmodum continuum est ex infinitis partibus et continuum sit in proportionales et ipsum in omnes suas partes esse divisum

Notandum primo quod hic continuum dicitur esse id cuius ultima sunt per unum cuius ultima constituunt unum. 2° dicitur quod in continuo reperiuntur partes assignari partes que eius quantitatis sunt sicut partes aliquote. Alie sunt partes non eius quantitatis eius tamen proportionales sunt similes in proportione sicut ad 2am sicut 2e ad 3am et deinceps. Sunt partes proportionales. Ultimo dicitur quod partes quantitatis eius sunt partes que communicant et non communicant. Unde dicitur esse aliqua ut habent aliquam partem eiusdem sicut due medietates non communicantes dicuntur que habent aliquam partem eandem que est pars utriusque. Verbi gratia in bipedali sunt duo pedalia esse secundum [illegible] distincta sed est tertium pedale quod est ex semipedalibus mediis. Tunc illud est pedale quod est ex parte utriusque et habet aliquam distinctam. Et ita ultima pedalia sunt partes communicantes. Ultimo dicitur quod propositio est intelligenda. Propositio est continuum in omnes suas partes esse divisum. Et in omnes partes proportionales continuum esse divisum. Propositio que est [illegible] continua [illegible] vel mediis divisum et quod dicunt partes [illegible] quod et divisum. Conclusio prima: Omnes partes continui non sunt infinite distributive. Patet quia hic omnes [illegible] sicut due vel tres [illegible]. Tunc ut omnes collective sunt infinite quia non sunt [illegible] omnes collective. 2a conclusio: continuum infinitum in infinitate ut exponitur aliquot et non tot quin plures et non sunt infinite partes in continuo quia in continuo sunt aliquot partes sicut plures ut due medietates. Aliis autem non sunt plures quam due medietates sunt centum centesime mille millesime et cetera. 3a conclusio: in continuo non sunt infinite partes ut infinite sicut exponitur aliquot et pluribus plures quia non sunt plures partes in continuo quam sunt due medietates. 4a conclusio: Signata aliqua certa parte continui in non continuo sunt infinite partes tante quantum non communicantes sicut est ita probat quia sicut [illegible] continuum esset infinitum quod apponitur esse infinite partibus non communicantibus [illegible] tanta sicut hec certa data. 4a conclusio: infinite sunt partes in continuo [illegible] quod signata aliqua certa proportione dupla et in continuo sunt infinite partes certe proportionis sicut quod [illegible] sit data est dupla ad suam medietatem et deinceps. Conclusio ad quam non [illegible] eius proportione sunt infinite partes in eius quantitate [illegible]. 6a conclusio: infinite sunt partes in continuo correspondentes infinite sicut due 3e 4e [illegible] patet et [illegible] in continuo sunt due partes 3e 4e [illegible]. 7a conclusio: et de intrinseco [illegible] in continuo sunt infinite partes ad invicem [illegible] quod continuum [illegible] partes continui et aliter [illegible] distincta [illegible] quod [illegible] tot est [illegible] distincta quin multo plures possit esse [illegible] distincta. 8a conclusio: impossibile est continuum in omnes partes esse divisum. Patet in aliis quia si esset possibile fiat quod incipit una parte et quod [illegible] sit divisum vel indivisum. Si divisum est ultima est divisum. Si vero non [illegible] divisum continuum in omnes partes non potest quod in divisum quod continuum non est ex indivisibilibus sicut conceditur apponitur [illegible]

Nona conclusio Impossibile est continuum in omnes suas partes esse divisum quia posito
ponatur quod in esse et in ratione tale datur vel aliqua pars proportionalis quod est
contra dicta in conclusione precedenti. **Decima** conclusio In omnes partes tamen
aliquotas [illegible] proportionales continuum potest esse divisum sed quod in tales partes continuum
potest esse divisum et in tales esse quod in omnes tamen per reductionem. Conclusio
quia possibile est deum in quibuslibet parte proportionali in hoc certe lapide producere
et eam alteri continuare; sic deus possibile est in quibuslibet proportionali in hoc certe
lapide producere et illam alteri continuare igitur idem ex consequenti. Et
dicitur de duabus conclusionibus volentes partes sic divisum [illegible]
Conclusio una et [illegible] non sunt infinite partes quia potest
continuum esse actu infinitum quia de facto habet infinitas partes non
communicantes quarum quelibet est tanta potest ista data. Consequentia [illegible] quia continuum
non posset esse infinitum quia [illegible] sunt infinite partes que non possunt
esse infinite. Videtur autem necessarium [illegible] quia potest necessaria [illegible] quia de facto
dari continuum et nec [illegible] quare ergo potest infinitum. Verum [illegible] potest aliqui
habere infinitas partes quarum quelibet est tanta potest hic ista data tamen continuum
ergo est infinitum non potest nec est de aliquo facto. Videtur necessario [illegible]
nec [illegible] primo dicitur quod infinite partes continuare bene possunt per potentiam
sed de non continuare hoc non esset verum primo hoc esset in quibus potest deus
continuare non crearet et non constitueret spatium infinitum separatum
aut infinitum non potest per potentiam in tempore finito potest patet sic hic
Conclusio [illegible] Deus distinctissime novit omnes partes proportionales
cuiuslibet continui in potest ab invicem continuare et separare et separatim conservare
ergo facto continuum esset in omnes partes divisum [illegible] quia deus
non est [illegible] ponende in separando quam in ~~continuando~~ continuando ergo potest
cognoscere eas separate. Si ergo cognoscit distinctissime et separat
distinctissime. Consequentia deus potest omnes partes proportionales ab invicem separare
separet ergo et hic est non possibile est continuum in omnes partes esse divisum [illegible]
quia ita est de necessitate sicut de possibilitate quia ita de possibili [illegible] quod eius de
in esse potest possibilis [illegible] sic ponatur ad actum [illegible] et conclusiones precedentes
erunt false. Videtur autem dicendo de hoc omnes vel ea collective vel divise
Si collective nec falsa sunt bizanti quia sunt bizanti [illegible] potest partes
omnes ut primo esse [illegible] deus non noscit omnes quia non noscit
in possibili quia [illegible] sunt bizanti non est possibile. Si vero hic omnes [illegible]
distributive [illegible] ponatur [illegible] ut nec quod ergo possibile est continuum in
omnes partes esse divisum quia [illegible] a [illegible] divisa ad [illegible] quam
[illegible] Verum [illegible] bene probat quod deus potest omnes partes continui
Videtur [illegible] eodem hic omnes collective nec [illegible] nulle sunt omnes
collective. Si vero ea divise et conclusio [illegible] ergo dicendo non
admittendo. Verum ita non est eius de necessitate quam [illegible] est in [illegible]
Si deus ponit in esse [illegible] singulas [illegible] ut deus separat
[illegible] partes [illegible] Conclusio [illegible] nona [illegible] continuum est divisibile
in omnes suas partes [illegible] ponatur quod [illegible] lapide
[illegible] dividatur in omnes suas partes ut non [illegible] quia [illegible]

deus separet omnes partes etc.

hic producere maiorem in equalitate super quibus partes ipsius vitri que sunt partes continue ipsius vitri hic et productorum [illegible] super [illegible] tamen quod non est ita. Ad aliud dicitur quod [illegible] dicitur quod non et quod lapis [illegible] necessario et [illegible] quod aliqui partes vitri erunt [illegible] continue [illegible] lapis ei non potest applicari [illegible] non quod [illegible] in maius etc. Sed hoc est verum dummodo [illegible] potest [illegible] applicari. Sed ponatur quod lapis molaris sit perfecte planus et quod etiam vitrum sit perfecte planum et id super quod [illegible] vitrum [illegible] non video quod [illegible] quando id vitrum sit dividendum. Ad id dicitur quod [illegible] quod deus sit producturus [illegible] limitat agens ita agit non stat quod deus limitet ipsum ad producendum et dividendum [illegible] unam partem et non aliam. Sed [illegible] dico quod [illegible] deus limitat [illegible] sive non. Ad id dicitur quod [illegible] id vitrum non dividitur eo quod deus non concurrit. Si vero concurrit et agens [illegible] quod si a limitatione [illegible] et [illegible] etc.

Queritur ulterius circa illud tertium Utrum omni numero dato contingit dare maiorem

Notandum quod duplex est numerus scilicet numerus numerans et numerus numeratus. Numerus numerans est duplex scilicet formalis et instrumentalis. Formalis est ipsa anima que numerat. Sed instrumentalis est [illegible] discretiva qua mediante anima discernit inter partes [illegible]. Et iste non dicit aliquid quod non est numerus discrete quantitatis et sic homines et [illegible] numerus [illegible] est ad propositum. Unde hic quod aliquid est numerus numerans quo non est maius quia si omnes anime intellective et omnes angeli mediante quibus anima numerat simul [illegible] numerus ponatur quod sit mille [illegible] erit maior numerus numerans. Sed numerus numeratus non est [illegible] ad numerare et numerus discrete quantitatis est discrete quantitatis. Ulterius dicitur quod duplex est numerus numeratus scilicet rerum ab invicem separatarum et [illegible] non est [illegible] partes alicuius sicut numerus discrete quantitatis. Alius est numerus numeratus rerum actu ab invicem non separatarum ut est numerus partium continui et de isto numero procedit hic locus. Ulterius dicitur quod numerus sit [illegible] multitudo ex unitatibus aggregata. Tertio quod iste numerus infinitus est numerus [illegible] quod numerus [illegible] est multitudo numerata vel numerabilis. Quarto [illegible] quod [illegible] non [illegible] actu numerant [illegible] sit numerabilis. Quinto [illegible] non [illegible] anima intellectiva [illegible] multitudo numerabilis. Sexto [illegible] anima discretiva non [illegible] multitudo possit numerare. Septimo [illegible] deus non numerat quia sit non [illegible] partes discretive [illegible] non [illegible] deus [illegible] multas [illegible] anima [illegible] nostrat. Ulterius [illegible] conclusiones. Prima omni numero dato sit dabilis alius [illegible] maior. Secundo an omni numero dato sit dabilis maior [illegible] infinitus etc.

Conclusio prima: dato quod de entibus abinvicem separatis de facto est maior numerus quam de facto est maior multitudo entium actu abinvicem separatorum, quia non est infinita multitudo talium. 2a conclusio: dato quod de entibus actu abinvicem separatis de facto est numerus minimus, patet quia non est [illegible] numerus quam binarius. 3a conclusio: licet quelibet unitas que est pars integralis continui est divisibilis, licet quilibet talis est binarius ternarius quaternarius etc. Probatur, patet quia una talis [illegible] est divisibilis. Consequentia patet quia quelibet talis est divisibilis in duas medietates, 2as et 3as. 4a conclusio: dato quod non sit minima [illegible] ut tunc [illegible] quia non [illegible] numerus continui est minima quia quelibet talis erit et per quod due medietates unius sunt per partes [illegible] non est unus sit numerus minima. 5a conclusio: non est numerus dato contingit dare maiorem in infinitum, patet quia numerus duarum medietatum alicuius continui est numerus [illegible] non est maior in infinitum quia iste numerus continet infinitas partes non infinite non sunt plura. 6a conclusio: quod non est numerus dato dare maiorem quo ad magnitudinem, patet quia dato aggregato ex duabus medietatibus ultra [illegible] aggregatum est numerus et tamen eo non est maior quo ad magnitudinem quia iste medietates sunt maiores [illegible] videre in prima parte. Contra conclusiones: 2a non quelibet unitas est ternarius quaternarius, quia unitas non est divisibilis et non est ternarius quaternarius et [illegible] est philosophus 5° Metaphysice. Consequentia: nam binarius et ternarius sunt diverse species et non verificantur de eodem. Consequentia 2a: nam unitas non est numerus secundum primam [illegible] ut communiter dicitur et non est ternarius. Ad dictum dicendum [illegible] quod philosophus vult quod una unitas est divisibilis in plures partes [illegible] et tamen sunt totum. Ad [illegible] dicitur quod species diverse actu [illegible] verificantur de eodem [illegible] de [illegible] binarius et ternarius. Ad [illegible] dicitur quod unitas non est numerus ad [illegible] quod eo unitate non est numerus [illegible] minus [illegible] partibus non est magnitudo. Contra: est [illegible] maior. Secundo [illegible] quod ternarius non est binarius ad [illegible] quod eo distantia inter tres unitates non [illegible] eo distantia inter duas unitates, ergo [illegible] distantie et distantie [illegible] non stat quod [illegible] negat distantie [illegible] a [illegible] quod [illegible] alicuius partis continui [illegible] est [illegible] et [illegible] non est ternarius [illegible] quod [illegible] [illegible] in 3° [illegible] quod stat in unitate [illegible] [illegible]. [illegible] dicit philosophus [illegible] mathematice quod [illegible] medietas est [illegible] quaternarium et ternarium. Consequentia: [illegible] quod quaternarius est binarius [illegible] et [illegible] duplum ad se ipsum quia [illegible] quaternarius est duplus ad binarium [illegible] in proportione dupla ad binarium [illegible] quia [illegible] maius se ipso. Ad dictum [illegible] dicitur quod philosophus vult quod [illegible] distantia [illegible] unitate est media. Ad [illegible] dicitur quod philosophus [illegible] mathematice loquitur de quaternario [illegible] abinvicem separatarum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quaternarius [illegible] stat quod quaternarius sit [illegible] binarius. Unde [illegible] quod quaternarius [illegible] se in proportione dupla ad binarium, quod [illegible] binarius [illegible] se in proportione dupla ad [illegible] quaternarium. Contra [illegible] [illegible] quod [illegible] numero dato dare maiorem [illegible] [illegible] quia [illegible] non maiorem quam duabus medietatibus continui non [illegible] plura. [illegible] non quia diceret [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] conclusionem auctoritate philosophi in textu dicentis: Contingit [illegible]

infinite excedit in plus. Unde videtur velle quod si medio dato dualis est
duorum finium infinite. Confirmatur 2o quia si non sit medio dato duarum duorum
maiorum [illegible] quod binarius esset ternarius quam ternarius. Consequens hoc non quia sit binarius
et binarius quo continet secundum duas partes et ternarius quo continet secundum
tres modo hoc non est possibile. Confirmatur 3o quia data medietate continui da-
tur duorum quod dicitur ternarius et est maior secundum arismeticos. Unde quod velle(t)
quod 2o ternarius et maior est 2o distantia medietate. Sed hoc non quia
ratio [illegible] medietates non est duorum 2o. Ad quartum dicendum negando. Ad
quod dicunt arismetici quod omnibus [illegible] dicitur ad arismeticos quod volunt
si quis vult distare in tria quod eum distare in plus unitates
quam si finium vellet distare nisi duo. Ad confirmationem dicitur quod plus
vel [illegible] quod sic [illegible] in quotcumque partes sit et [illegible] ad
distantia in plus [illegible]. Ad confirmationem 2am vide [illegible]
[illegible] quod binarius sit. Consequens de sic arguitur hoc et binarius quo continet duas
medietates et ternarius quo continet 3es 3as [illegible] binarius continet
3es 3as et duas medietates. Ad confirmationem 3am negatur quod ternarius
sit maior et ad arismeticos dicitur quod volunt quod ternarius et maior distent
sic quod distinguendo ternarium dicitur quod [illegible] plus unitates quam distinguendo
in duas partes binarium. 4o est verum [illegible] hoc est quod dicta. Dubitatur
an aliqua quantitas sit infinite intensa et videtur quod sic quia capiatur aliquod
uniformiter calidum ut decem et in eo sint infinite partes quarum quaelibet
calida sit ut decem data. Ambae quod in isto sint infinite partes [illegible]
[illegible] habentes quaelibet intensa sit ut hoc ita data. Ad id dicitur quod
quamvis aliquod est infinite intensa non id medium [illegible]
Et sic arguitur in calidis et [illegible] in infinitis partibus sit proportionalibus
tractatibus quarum quaelibet est [illegible] intensa sit ut [illegible] data. Modo [illegible] sic
ambo [illegible] et [illegible] non [illegible]. Dubitatur 2o utrum per additionem infiniti
[illegible] quod possit poni [illegible] quod si esset [illegible] esset [illegible] magis [illegible]
non possit [illegible] per ablationem finiti quantumcumque magni. 2a quod
continet infinitas partes extensas non [illegible] quod si [illegible] continet
infinitas non esset infinita. 2a quod si esset non continet plus [illegible]
nihil quod totum [illegible] seu magnitudo totius [illegible] magnitudo
[illegible] continet infinites [illegible] quod si esset continet plures [illegible] quod adeo
quod sit [illegible] in aliis [illegible]. Conclusio quod si esset per
ablationem [illegible] facta non possit [illegible] quod continet infinitas
magnitudines [illegible] ab ea remanente [illegible] per ablata
[illegible] totum [illegible] remotione [illegible]
totius et remotione [illegible] partis [illegible] totum et maius sua parte. Et si
aliquis diceret quod possibile est [illegible] infinitum [illegible] ad [illegible]
totum est maius sua parte et non est magis verum in [illegible] non
videntur verba finium opposita oppositorum. Et hoc est verum [illegible] etc.

In quarto libro physicorum philosophus determinat

de passionibus rerum extrinsecis scilicet de loco vacuo et tempore que dicuntur passiones extrinsece rerum naturalium pro tanto quia res naturales dicuntur esse in loco tamquam eius extrinseco. Similiter et in tempore. Vacuum autem ab antiquis putabatur esse locus eo quod locus est passio extrinseca rerum naturalium. Et vacuum appellatur passio extrinseca corporis. Et continet iste liber tres tractatus. In primo agitur de loco, in secundo de vacuo, et in tertio de tempore. Utrum locus et vacuum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in eo videas. Circa primum tractatum [illegible] primo quia continet [illegible] philosophus probat quod ad naturalem philosophum spectat considerare de loco quia ad ipsum spectat determinare seu considerare de motu ad quem spectat considerare de loco. Quia ad naturalem spectat considerare de motu. Unde tertio physicorum [illegible] de loco dicens [illegible] quia prima et principalis species motus est motus localis scilicet primo et [illegible] celi.

Utrum locus debeat esse equalis locato

Notandum primo quod duplex est locus scilicet proprius et communis. Locus proprius est locus continens aliquid locatum commensurative sine contra dispositionem sine quod non potest plus continere neque minus eodem commensurative. Communis [illegible] quod unum ens naturale [illegible] [illegible] quod [illegible] continet aliquid ens naturale [illegible] continet aliquid quod non est de [illegible] eius quod [illegible] [illegible] [illegible]. Et sic [illegible] [illegible] locus [illegible] plus continet quam [illegible] lapidis de [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locum proprium et aliquid [illegible] est naturalis dispositio et non [illegible] [illegible] [illegible] superficies. Notandum secundo [illegible] locus [illegible] [illegible] locus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sine [illegible] dispositione non continet aliquid commensurative [illegible] [illegible] continet [illegible] [illegible] non est commensurative sine repletive. Notandum tertio [illegible] [illegible] hostia [illegible] [illegible] est locus proprius [illegible] accidentium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Notandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locum proprium quod [illegible] est in loco commensurative [illegible] quod [illegible] aliquid esse in loco [illegible] [illegible] seu [illegible] modis [illegible] commensurative et id est in loco quod [illegible] [illegible] quod partes eius [illegible] commensurantur partibus loci. Notandum quod si deus poneret [illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non esset in loco [illegible] quod partes eius non commensurarentur partibus loci [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non esset in loco [illegible]. Secundo modo aliquid dicitur esse in loco diffinitive quod diffinit [illegible] [illegible] locum in quo est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non angelus et [illegible] [illegible] sunt in loco. Tertio modo aliquid dicitur esse in loco repletive quod [illegible] replet omnem locum [illegible] deus est in loco. Notandum [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] loci proprii quod si deus [illegible] [illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lapidis [illegible] [illegible] [illegible] non esset locus proprius lapidis quia [illegible] [illegible] plus continet [illegible] [illegible] [illegible] dispositionem [illegible] [illegible] [illegible] continet. Notandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est locus proprius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locus [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eadem dispositione. Quod locus [illegible] est locus continens aliquid eodem commensurative

secundum [illegible] sui [illegible] secundum quod natus est per se continere magis eadem per se 1o non
licet tendat motus est locus communis mei quia secundum tres differentias continens magis
ut id quod sunt in corpore corporis mei Contra igitur est locus proprius et communis
sic locus tendat motus est locus proprius mei et continentem in me et est
est locus communis mei Ultimo dicitur quod locus est equalis locato intelligendum
modo primo secundum continentia quia locus continens [illegible] est locatum sic
quod non plus vel minus natus est continere secundum tres differentias [illegible]
addi quod si locus locus fieret [illegible] post plus continet sed non sunt eadem
differentias 2o non intelligendum secundum lineas superficiales sic quod
si tendat aliqua linea superficie gravia loci [illegible]
linee erunt equales 3o non intelligendum secundum lineas diametrales scilicet si
protrahatur una linea a centro locati usque ad extremitates et protrahatur una
alia linea a superficie gravia loci usque ad superficiem oppositam quod iste
linee erunt equales **Conclusio prima** licet communis eadem [illegible]
[illegible] sit in loco proprio vel communi non [illegible] 1o proprio [illegible]
[illegible] 2m [illegible] quod sic [illegible] et ultra sunt corpora que
habent loca propria **Conclusio 2a** cum locati sunt [illegible] loca propria
similiter [illegible] congregati ex omnibus corporibus et [illegible] locus proprius est gravia
[illegible] et id per dividi secundum [illegible] partem [illegible]
[illegible] locus proprius
corporum **3a conclusio** aliquod est locus equalis locato [illegible]
non capiet terra [illegible] locus [illegible]
[illegible] **Conclusio reliquis** [illegible]
proprius locus est equalis locato [illegible]
[illegible] linee erunt equales [illegible] **Dicitur** [illegible]
[illegible] locus [illegible] proprius vel communis [illegible] vale quod [illegible]
[illegible] superficiei corporis [illegible] vacuum vel superficies
gravia [illegible] locus [illegible] proprius vel communis quod in locus vel continet
[illegible] quod aliqui dicunt quod vacuum vel locus proprius vel communis [illegible]
dicunt quod locus plenus [illegible] proprius et [illegible]
[illegible] vacuum non est locus proprius vel communis [illegible]
dicit [illegible] locus proprius et communis [illegible] differentias [illegible] vacuum
[illegible] continet [illegible] corporis [illegible] magis et [illegible] locus proprius
et [illegible] corpus [illegible] magis et [illegible] locus
communis **Contra** [illegible] continens [illegible] dicere [illegible]
ita quod valeat [illegible] **Ergo** [illegible] locus non
[illegible] ad locatum vel ad locale [illegible] loco [illegible] non [illegible] locatum
[illegible] locale [illegible] **D**[illegible] diffinitio loci proprii [illegible]
[illegible] aer [illegible] continens [illegible] locus proprius
[illegible] locus non continet corpus [illegible] corpus
[illegible] locus proprius [illegible]
[illegible] **Contra** [illegible] locus proprius [illegible]
[illegible] locus non continet locatum vel corpus
[illegible] locata et [illegible] corpus [illegible] corpus [illegible] duo [illegible]

vno ut e tamq subalis et io nō ca pdicē Alius ca ut e
dicd d pūto gūte et ade dux vno gētē et ppt p̄ceteria laca
et sp̄fundi Alio ca abstīte et nō e d q q̄ extensio i gēne ca
pdicē loci p̄m̄ i phs p3 ad p̄m Ad 2o arō nota q̄ isti tmi
locatū ul cor pdicē loci nō dnt capi ut sut singulī nīi q̄ sic
sic q̄ arō p̄cedet Q3 dnt capi ut absolute a nūo et phs p3 ad
p̄fem i ic Ad a q̄ 2a pte grōsis p̄me Dnc cū valde
q3 loci p̄m q̄ si alq̄d nō maiore egm3 Q3 hō nō q̄ sup̄fies
gītua ab lue et gumor aēis sut loci p̄ms egm̄s q̄ id aggatū
gtiz egm̄e gmsiate fm ētā deffer fm quā nō e uale
gtine maīs eo Visi d q̄ id aggatū nō ēē supfies vno
hō nō q3 q̄ vdo q̄ deq deq p̄forat egm̄e ita q̄ i illa sordine
gsueat aēre ēē ie due supficies sut gtigue et sut loci p̄m̄
egm̄s Ad aliū hom̄ adoz hom̄ adoz q̄ supfies ie hom̄ q̄
p̄n ad hō q̄ alq̄ sit loci p̄m oz q̄ sit supfices q̄ simplr
ul p gtigueates nō nō e d istis duabz supficiebz Q3 qūq
q̄ deq p̄forā egm̄e dz q̄ adr ie supficies nō sut loci p̄m̄
q̄ adr lunte sut gtine maīs q̄ d sete gtinet aliā q̄ nō sut
d sūba egm̄s et adr nō sut loci p̄m̄ egm̄s q̄ id aggatū
ex egm̄e et aliis nō ?nbz d sūba egm̄s e maīs q̄ sit ie
egm̄s sc solo et ēē i nō e loci p̄m ipq egm̄s fm i ic
Ad 3 gtōz ad q̄ sicut sic q̄ i infinitū maius ēē loci o̅nī
nīlo gūs fm q̄ ēē tle o̅nīe hret loci maiore q̄ totq mūdi
q̄ hret loci i infinitū maximū si quā q̄ i infinitū maigna
e pt aeus locate o̅nīe nīlo q̄ nō tanta q̄n doz Consiz
sic q̄ i infinitū ēē p̄m loci totq mūdi   p̄us iq a arte
dr q̄ loci dz ēē eqlis locato et ēē nō e ddlit nūa p3 hunc
supficiei gtudē nō mūdi Ad aliū cado hz pfinitū suba
lot egops i nō ?nq qn maīs ul sit nō tq qn maīs gte gūs
et gūā ut pluet arō nō offerat Ad a 3 gtōz tale si loq
ēē eqlis locato sic q̄ ēā nō centz pūt d scrbi crculi eqles
sic mutuo nō mp̄erātes gūoq et q̄ cludē i 3o gnēe et sic fiu
quā d crculo tāto ab istis duabz supficiebz loci et locati q̄ sut
eqles fm sic mutuo nō penetrāt Consiz na diāmet loci
et diāmet locati sut diāmetr duopoz crculoz ēā nō centz
d sciptoz qz nō sut eqles lz a p cludet i 2o gnēe dz ēē
q̄ alm crculū gstitunt supficies grāua loci et aliū supficies gueza
locati Ad aliū hom̄ adoz dz q̄ isti crculi nō sut duo p̄m̄
sut nō crculz et ut ie crculz e p3 loci ut locati q̄ ie crculz
eind gtindē quo ad loci et ēē locati Vnd si illi crculi
eind ēē q̄ vnq ēē p3 supficiei grāue et aliū p3 supficiei
guezē illi crculi nō essent eqles Ad p̄fem dz q̄ ie diāmetr

nō sut dup

non fuit divisa unius et unius diametri et dato quod esset divisa
non oportet quod sint inequales quia Euclides [illegible] de diametris [illegible]
demonstrat [illegible] iste non [illegible] eodem quia una ad superficiem concavam
alia ad superficiem convexam [illegible]

Utrum diffinicio loci data a philosopho in 4° physicorum est bona

Videtur quod non quia tunc corpus continue locatum in [illegible] probatur quia
locus cum dicat [illegible] secundum [illegible] aliquo [illegible] seu non [illegible] moto
in [illegible] ad quod primum motum [illegible] corporis [illegible] vel [illegible] distat [illegible]
[illegible] ad aliquod [illegible] secundum lineam rectam Et ideo non cadit locus ultima
[illegible] hic locus ut centrum [illegible] Secundo ideo non [illegible]
esse in eodem loco quia [illegible] distat a celo secundum lineam rectam Aliquod
[illegible] locus [illegible] alia superficie [illegible] aliquod locatum et ideo non [illegible]
locus [illegible] [illegible] quod [illegible] de loco [illegible]
et non [illegible] de [illegible] loci [illegible] continens
[illegible] locati quia aliud non dicitur locus [illegible] locati
[illegible] locus [illegible]
[illegible] locus non [illegible] locati ut [illegible] eius
[illegible] locus est separabilis a locato [illegible]
[illegible] locati quia [illegible] locus [illegible]
locati quia [illegible] augmentatum est locatum
[illegible] locus [illegible] locati non [illegible]
[illegible] locorum [illegible] dextrum sinistrum [illegible] quod [illegible]
[illegible] locus quia [illegible] est [illegible] loco [illegible]
[illegible] prohibita a [illegible] movere [illegible]
[illegible] Et [illegible] de [illegible] quod [illegible]
loci [illegible] non [illegible] impeditur quia [illegible]
[illegible] aqua [illegible]
ut [illegible] Et [illegible] levi [illegible]
[illegible] est levis et non est levis [illegible]
per [illegible] quia non [illegible] est levis [illegible] non est
[illegible] levis quia [illegible] forma [illegible] substancie [illegible]
ideo quod locus [illegible] locati [illegible] de
loco [illegible] alias non [illegible] movere ad [illegible] locum
[illegible] locus non [illegible] locati [illegible] de loco [illegible]
ita [illegible] loci quia [illegible] in superficie
[illegible] est locus [illegible] non [illegible]
[illegible] Alia [illegible] quod locus [illegible]

locato et divisa ab eo. Et ista est quaedam loci proprietas. Ultimo quia
de parte loci fuerunt aliquae opiniones antiquorum. Unde dixerunt quidam
quod locus esset materia locati quia sicut materia non est sed subiectum plures formas
recipere sic et locus plura locata. Alii dicunt quod locus sit forma locati
ad loquendo de forma extensa. Sed iste opinio non valet quia contingit
diversas res moveri de uno loco in aliud, materia rerum non movetur de una
forma in aliam nec de una materia in aliam, ideo istae opiniones insufficienter reputata.
Etiam aliquis locus est immobilis locata, sed materia vel forma non est
immobilis locato. Alii dicunt quod locus sit dimensio separata in qua
recipiuntur corpora secundum eius capacitatem propter se penetrationem. Sed id etiam
non videtur forma quia si esset ponere ista dimensio quae tota alias sunt
dimensiones non videtur tot aliud sit recipi in alia dimensione quia
potest adaequari. Item ista dimensio ulli corpori esset propria quia quidem corpus
contineret magis posset contineri. Item sic quod nec esset locus naturalis similiter
quia quod locus est dimensio non esset dimensiones videntur esse eius [illegible]
et non videtur quare una esset locus et alia naturalis. Item non videtur quod
sit ista dimensio et si esset non videtur cui inhaereat. Pro ultimo dicitur
secundum philosophum quod locus non est aliud quam superficies quae continet locatum et quia ista
superficies est accidens ut magis dicitur habet aliquod subiectum ut tales superficies
orbis habet aliquam formam aliquam materiam. Ergo quod locus est superficies non
sumendo superficiem abstractive sed concretive sed loquendo [illegible]. Sed sumendo
proprie concretive quam latine loquendo non sumendo an ista
sit substantia vel accidens. Ultimo quod duo loci sit sicut intrinsecus. Locus proprius
est superficies una simplex vel congregata corporis continentis locatum
immediata eius et divisa ab eodem immobilis [illegible]. Ista prima pars
[illegible] loci non est quod moveatur ad motum locati. Secundo quod superficies
concava orbis lunae est locus proprius ignis ita intrinsecus quia non dicit quod
est una superficies simplex. Contra quod terra et aqua sunt [illegible] habent
locum proprium licet non una superficies simplex non contineat eam sed
duae superficies aeris et aquae. Item quod una superficies congregata
non contineat eam. Contra secundum superficies concava orbis lunae et superficies
convexa aeris non sit locus proprius ignis quia non sit una superficies neque
simplex neque congregata. Contra quod superficies aeris caderent
in ea superficies concava orbis lunae sicut quod omnia mixta sit
annihilata sicut ignem non ista superficies est locus proprius ignis
ut ignis sed hoc dicit quod non ista [illegible] etiam id quod proprium locatum
Tertio secundum quod locatum proprium est quod continet ab aliquo loco [illegible]
similiter etiam [illegible] superficies locus non est naturalis contineri sicut magis
[illegible] non sit [illegible] et de [illegible] quia adhuc superficies concava
orbis lunae naturaliter est continere magis licet non contineat. Contra quod
superficies convexa aeris non est locus proprius aeris quia non est divisa ab
aere. Contra secundum superficies orbis lunae non est locus proprius aquae quia non est

in immediata eidem locato quod continetur. Contra secundum sufficiens quia concava ignis
non est locus proprius ignis licet eius contineat ignem et sit divisa a locato
quia a propria licet quod est locatum non tamen est divisa ab eo locato ut ab igne.
Contra secundum dicitur quod vacuum si esset non esset locus proprius quia non continetur. Unde
tamen probari quod non continetur in diffinitione debet dicere aptitudine et non actu proprie.
Contra nonum quod unde sit posita in diffinitione propter quod philosophus secundum magistrum
Petrum diffinit locum per locatum. Unde tamen si quis vellet tenere contra
oppositum distabat locum sit sufficiens corporis continentis superficiem secundum eam
disposicionem secundum quam ubi non est nata sit continere maius eo superficiem
immediata eidem et divisa ab eo immobilis similiter secundum quod debet esse in sufficienti
non est quod moveatur ad motum eius corporis. Contra decimum quia ista diffinicio continet
locum circa quod continet concavum orbis lune quod est locus ignis. Unde tamen quia ista
diffinicio non continet locum quoniam superficies locati quoniam ubi ea esse quod est locus
quoniam sit ea esse quod est locus proprius. Ulterius quia ista diffinicio est sub glosa
ut conveniat omni loco tamen proprio quam sui. Ubi locus est sufficiens corporis
continentis sive ubi continentis locatum divisa ab eo immobilis
similiter secundum quod debet esse in sufficienti non est quod moveatur ad motum locati.
Contra sufficiens vasis est locus vini et eo continetur licet eius moveatur
ad motum vasis sicut non eadem est debet esse eius loci. **Conō Respon**
Intelligendo illa diccionem loci proprie ut intenta est ibi sicut bene posita
sit quod non vi pati alicubi contraria sit est verum. Ad quartum dicitur locus
non est sufficiens quod locus non est quantitas quia quantitas non est de veritate actus
et passio. Sed locus est de veritate actus quod est conservativus locati secundum
auctoritatem conservationis eius. Ad dictum nescio ad dictum quod quantitas
et ad conservationem dicitur quod ut quod debet esse quantitas non est de veritate
actus et passio. Unde quod locus ut locus est non est conservativus locati.
Sed est conservativus locati in ipso virgenerando sicut
per accidens est conservativus locati sicut probat in generatione.
Ad quintum illa particula immobilis similiter debet esse mens est quod moveatur ad
motum locati quia non est possibile. Unde quod locatum moveatur sine loco quia
proprius locus movetur secundum se et secundum partes quia si locatum exigit locum et locus
non movetur sed quod locatum penetraret locum in quem vadit quod est impossibile
quia non videtur quomodo moveatur nisi esset locus in quem vadit moveatur. Secundo
sed locus est immobilis quia sed corpus est mobile et sed locus est corpus ergo sed locus
est mobilis. Ad id dicitur bene dicitur quod probat quod sic est impossibile locatum
moveri sine esse locus moveatur sicut quod sit stat in aere ut
quod id proprius sed quod stat quod locatum in vase tamen vas
et in eodem loco. Et consequenter ad dicitur quod non est in quibus sed locus
est mobilis nisi sicut non sed quod moveatur ad motum locati. Sed
aliquid corpus sed locus est corpus ergo propriis locus dicitur superficie

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

q ꝯ corpꝯ Ultio id dr q tra iq e ia qr locꝯ no dr ppie locꝯ alicꝯ
n sbi q ipe tangit aliud nis ipe tangit aliud scz latitudine et
longitudine et no sm ꝓfunditate salte vale et ergo locꝯ ut potiꝯ nec
dici sufficiens q toti Consequens pz dca mt sufficere et locu q locꝯ
sufficiens sm quod latitudine et longitudine Et locꝯ locꝯ plana quod
sz respectu ad locatu 2o q contineat locatu 3o q ipse sufficiens
sit i ineta eiꝯ et divisa ab eodem et cetera

Ut terra e in aqua aq i aere aer i igne et ignis in ethere tamq i suo loco ppio et nali

Nota pmo q dca e mt locu ppm et nale quia sit locꝯ
ppius ꝯtinet dictu e i qstione pcedenti Et locꝯ nalis e locꝯ ad
q nale tendit nalr si sit extra eu et i quo nalr quiescit si sit i eo
Ido scz sunt dicta ul ꝯtie oppta motu recto pe locꝯ deorsu e locꝯ
nalis lapidis 2o nota q aliqu dicit de locato scz q ad nalr ponat
qd e i loco q dicto sm sui nalr ꝯpeta sz terra nalr collocata
sub aqua et aere Alio aliqd locari nalr e mtez ergo ad nalr dni
reiz qd e i aliq situ ad obedu ne qm pe fit ppe vacuu ul
deordinatez vnivsi **Conclo pma** nulla sut mixta qz in vz
e locꝯ nalis Oritur nulla sut mixta q sbi dvsa ꝯtrit ipa hnt
loca nalia scz pz de plantis q no hnt ꝑ loco nali vnu scz
aere ul terra na no aere qr radices q stati extracta planta
de terra et apa arescit qd no esset si aer eet eiꝯ locꝯ ppus nalis
Oritur si plate eent i terra ꝯptie na pducerent fructꝯ sz terra sola
no e locꝯ nalis aeris etc Tertio q locꝯ nalis plantaz sit sbi
e appam q aere et tra hnt e q no superiu ꝯpetit no pbibitꝯ
stati decipe no ad tra Et 2a pz qz de pendentibꝯ et tacentibꝯ
q ie tpe estivali hnt nale locu ꝯbitu et no alibi fz i yeme
sic no hnt Vn diversoz aialiu dvsa sut loca nalia Vn
ipis pisce locꝯ nalis e aq i volucru aer hois ae et terra et
talpe terra **2a conclo** q sicut aliqs locꝯ nalis ppe ignis e
superficies ꝯcava orbis lune sit et superficies ꝯcava ignis e locꝯ
nalis totiꝯ aeris et superficies ꝯcava aeris e locꝯ nalis ꝑnalis
terre Oritur superficies aeris e locꝯ nalis aq i sola qo sz e na ia
elementa dictu nalr locari sm q sut grava et levia et q ignis

elementum est levissimum habet supremum locum et locus simpliciter supra terras aut
locus est superficies concava orbis lune et quia que sunt sub igne scilicet aer
elementum leve in respectu ideo eius locus erit sub concavo lune et non aliquis
in superficies ignis Et que sunt sub aere ut in aliquibus partibus terra sunt
et non aqua propter salutem animalium animancia enim vivere non possent
in aqua quia indigent respiratione et inspiratione aeris quod in aqua fieri
non possent ideo natura que omnia ordinat quod aqua ibi terram non circumdat sed sunt
aer Item quod pars terre aer est locus naturalis quia si esset ibi violenter
et non perpetue sic steterit quia nullum violentum perpetuum Et sic aliqua
pars terre est cooperta aquis Et ideo ibi locus naturalis est superficies aque Et
sic superficies aeris est locus ignis aqua vero terre [illegible] iam sufficienter
est locus naturalis alicuius elementi vel superficies seu concavitas continentis superficies
que concava ea in continente est superficies et non est activa quia [illegible] locus
naturalis debet esse activus quia debet esse conservativus locati

Contra

sic non iam sufficienter continens superficies est locus alicuius elementi sed
hic ideo superficies sunt loca elementorum ratione qualitatum elementalium vel
ratione qualitatum elementarium contra huic elemento quod continetur ratione eius
qualitates elementales possunt corrumpere elementum quod ipsum continet vnde
ignis contra aerem ratione siccitatis aer ratione humiditatis contra terre
[illegible] Contra quod ibi sufficienter continet vel conservat iam dicta
ratione qualitatum influencialium a celo multiplicatarum quia iam elementa
conservantur ab aliquo et non a superficie [illegible] non a qualitate elementari
sed ab influencia celesti non enim ut a quo [illegible] ponunt in
[illegible] humefactiva calefactiva siccativa et frigefactiva
Et dicit [illegible] quod influencia humefactiva [illegible] usque ad
superficiem terre [illegible] frigefactiva et [illegible] habeat
[illegible] usque ad centrum terre Sed calefactiva usque ad superficiem aque
Sed hoc non videtur esse verum quia videmus generari sub terra aquam Et etiam
videmus in generari mixta viva et mixta non viva [illegible]
[illegible] aut non [illegible]
per influenciam Vnde celum non agit per suum lumen nec motum sed per
influenciam Sed ergo quod [illegible] influencie [illegible] multiplicantur quousque
ad nos Etiam est notandum quod [illegible]
[illegible] sic sunt influencie [illegible] influencie [illegible]
comete [illegible] aliquando multiplicant influencias [illegible]
stellarum Contra quia iam [illegible] non [illegible] iam sufficienter [illegible]
et non est eius locus naturalis [illegible] Item locus non dicitur
naturalis [illegible] quia non [illegible] Sed dicitur
locus naturalis eius quia propter [illegible] locum distat a celo secundum distanciam secundum
quam oportet recipere influenciam sui conservativam Et [illegible] dicit [illegible]
patet quod influencie calefactive sunt fortes circa ignem humefactive
et calefactive fortes circa aerem et frigefactive circa aquam et desiccative

tra terra [illegible] alias enim non videretur quomodo in concavitate ista elementa eo
non essent in fortiores quam alibi. Ergo sequitur primo quod licet omnes ille influentie
sint a celo tamen in loco distanti aliquo sunt fortiores quam in loco propinquiori celi.
Et causa huius est ita quia in loco propinquiori celi habent durare resistentiam quam in
distanti et in illo nichil forte sufficeret agere influentia enim [illegible]
nichil potest agere in igne qui est magis propinquus celo quam aqua vel terra
quia in igne habet durare resistentiam quam terra aqua vel terra. Secundo dicitur
cum ille influentie sint [illegible] qualitatum primarum dicitur tamen
quod non quia [illegible] qualitates primarum movetur quasi ad formandum [illegible] de qualitate
sicut facit ille influentie. Tertio ille influentie non multiplicantur sicut
a qualitatibus activis et activabus celi quia celum non est susceptivum qualitatum
passivarum. Quarto ille influentie multiplicantur a qualitatibus [illegible] in celo [illegible]
Contra conclusionem nullum totale elementum in loco proprio quia quodlibet tale habet se
aliquid [illegible] sit de substantia eius et quodlibet sic sequitur quodlibet totale elementum
continetur magis eo quod quodlibet elementum est suspensum. Dicitur nullum
totale elementum quia partiale elementum et primum in loco proprio ut
superficie iam patet [illegible] quia est in [illegible] **Contra 9o**
nullum tamen semper est locus proprius terre et centri [illegible] quia ut aqua aere
quia [illegible] ubique est in medio terre [illegible] aggregatum [illegible] superficie gravia
aque et aeris in medio terre est locus proprius ipsius terre et centrum ipsa
terra. **Contra conclusionem** naturalis situs elementorum non salvatur [illegible] qualitatibus motis
quia aliter non possent salvari quod elementa terre disrupte in medio terre
sub ponderentur [illegible] ea esset [illegible] elementum [illegible] motum magis
[illegible] motarum [illegible] debitus
ordo [illegible] falsus [illegible] Si enim [illegible] terra esset [illegible] aqua
[illegible] ibi [illegible] non posset. Ergo [illegible]
[illegible] non salvatur ordo elementorum quia [illegible] elementum [illegible]
esset locatum sub gravius [illegible] in medio quia in esset magis propinquum qualitatibus
[illegible] Dicendum [illegible] loci [illegible]
[illegible] quod ignis non habet [illegible] gravia [illegible] loco [illegible]
quia ignis non quiescit [illegible] quia ignis [illegible] non [illegible] non quiescit
[illegible] quia quiescit et movetur sunt opposita [illegible]
[illegible] ignis [illegible] non a [illegible] influentia [illegible] a celo [illegible]
[illegible] celum [illegible] motum [illegible] Dicitur [illegible] quia [illegible] quiescit non
[illegible] in [illegible] quiete semper. [illegible] quiete opposita motui recto
ita quod [illegible] quiete ~~motui recto~~ in [illegible] recto [illegible]
[illegible] ignis [illegible] quiete in [illegible] ignis
[illegible] non [illegible] motu [illegible] quiescit [illegible] movetur [illegible]
non sunt opposita. [illegible] quiescere et movere recte sunt in [illegible] opposita [illegible]
[illegible] ignis movetur [illegible] non recte [illegible] Dicitur [illegible]
[illegible] ignis non est sub gravius [illegible]
[illegible] non possemus videre stellas

Ad [illegible] quod esset lucidus quia ignis apud nos est lucidus et esset superius tamen quia non videtur ideo non sit sub specie. Ad aliud negatur antecedens quia licet ignis [illegible] quia ignis hic in materia est multum in materia dispositus ideo [illegible] aliquid quod non [illegible] ignis superior. Unde ignis non [illegible] est lucidus. Ad aliud [illegible] ignis sit lucidus [illegible] non [illegible] terminat visum nostrum. Et causa est ista quia ipse est nimis depuratus et subtilis sic quod non posset visum nostrum terminare sicut [illegible] aliqua corpora diaphana non terminant visum nostrum. Ad quartum conceditur quod dictum est quod in elementa [illegible] secundum locum [illegible] in [illegible]. Sed hoc stat [illegible] quod ignis non stat sub concavo orbis lune quia [illegible] ad ambas [illegible] ignis quia orbis lune est frigefactivus et humectativus, ignis autem est calefactivus et siccativus [illegible] quia [illegible] lune [illegible] magnam [illegible] aquam [illegible] mare [illegible] orbis [illegible] sit frigefactivus [illegible] motu eius velocissimo est magis calefactivus. Contra [illegible] motu non [illegible] vel [illegible] ignem quod non calefacit [illegible] quia [illegible] motus localis calefacit [illegible] est [illegible] vel destructivus. Ad ambas [illegible] celum est [illegible] et [illegible] quod non sit [illegible]. Et [illegible] aliquas motus ignis [illegible] fieret cum violentia quia [illegible] ignis non [illegible] sit motus quia [illegible] violento [illegible] fieret in [illegible] ignis et non in toto igne [illegible] totum ignis in [illegible]. Ad aliud dicitur quod orbis lune licet sit frigefactivus et humectativus tamen plus est calefactivus. Unde orbis lune rarefacit humida ut aquam in medulla [illegible] est rarefactivus et non frigefactivus. Sed quod astrologi dicunt [illegible] orbe esse frigidum et humidum volunt tamen quod [illegible] eius effectus apparet circa humida [illegible] non esset calefactiva [illegible] aliorum orbium calefactivus [illegible] ignis [illegible]. Ad aliud locus aeris non est ignis quia [illegible] aer [illegible] ibi generari [illegible] quia [illegible] sub concavo aeris corpus [illegible] in igne [illegible] quod in aere non generatur. Ad aliud negatur [illegible] aliquod [illegible] elementum ibi corpus [illegible] in quolibet loco [illegible] generat [illegible] elementum [illegible]. Unde [illegible] generatur elementum [illegible] ad [illegible] non possit [illegible] elementorum [illegible] quod non est [illegible] quia [illegible] non posset generari mixtum [illegible] mixtorum fiat [illegible] elementorum [illegible]. Unde sit [illegible] concavum aeris [illegible] in igne sit sub [illegible] ubi est magna frigiditas ignis [illegible] in aere [illegible]. Ad aliud [illegible] locus aque non est aer sed terra quia aliqua aqua naturaliter [illegible] et in [illegible] quod non esset [illegible] eius locus naturalis esset sub terra. Confirmatur quia aqua naturaliter generatur in terra et in mari quod non esset nisi ibi esset eius locus naturalis. Ad aliud negatur [illegible]. Unde dicitur quod [illegible] quia in terra sunt pori in quibus aer est inclusus et quia aqua [illegible] est isto aere et [illegible] naturaliter tendit esse sub leviori, in aqua intrat in poros et aer exit super aquam. Ad [illegible]

nē boz q̄ ho no pt eē d° Vn dr q ho ē eo qz infra tra aliqu
ē i ꝯcavo aer + aq sub tra ē i ꝯcava frigis eo i ꝯtinue pt qre
aer + aqua ppt frigite ꝯdensant. Et q mañ ibi ho fit alia
qd ne ꝯcedat vacuu. Dr ad q illa gen elementa adhuc no bn
locant maxime eo qz sūt i loco ubi optie recipiūt influēcias. Et
ho no qz tn recipiūt naturale locacoē pp influēcie frigiditatis +
humiditatis sūt eciā eū fortissime qz ibi sūt ppriamendo? origini
Confirmat sic q ee elementu dicit i nale locari sub gravi orbis
lune qz ibi influēcie sūt magis fortes c̄t° sūt magis ppinq origini
Confirmat sic q ae i nāt locac i sfa tra i foramibz qz ibi ppt
dispōe tre mag pt recipe influēcias sui ꝯservacois. Confirmat sc
q sfficiēs quera tre discoopte aquis est melius collocata qz
sup̄ficies qda tre coopte qz melius pt recipe influēcias sui
ꝯservaciois cū influēcie sūt i magis pxiq ut adinuicē hic
hinc existēcia. Sed dicit nem adoz nem adoz dr q i influēcie
calefactive ad sūt fortores + magis actie q ē influēcie frigidsfactive
+ humectative + adhuc ibi recipiūt bn pō ppe eū q ē causā
influēcie ad alia elementa melius pūt recipe. Sed ꝯtra qd no ea
+ ea qz ordo ē q ibi attendit ordo univsi pt q ꝯmissiṁ supar
orbicularis no ho no fiet si ordo ecōt ibi sub gravi ter alia
elementa sub gravi stati ꝯtingūt + ppt mag calidi ibi
vigentes. Sed ꝯtra 2a vā + ea qz adhuc ibi nāle collocat
+ a nā qd ne i ꝯmittat vacuū. Sed ꝯtra 2a vā + qn ē
gressio qd no reg Vn licz i una pte tre influēcie ꝯservative
sūt fortores nichilo tn adhuc ubicq elementu hz influēcias ꝯservātes
i sui ꝯservacoe ē adhuc bn loca. Vn i una pte nāle loca i alia

V possibile est esse vacuū

Notandum primo q vo possibile hic dēt dici possibile nāle no eni
dubiu ē qn p potencia sup nāle vacuū pt eē qz deus omnia
corrūpendo ut anichilādo sub gravi orbi lune tūc gravi orbi
lune esset vacuū ppt illa corrupcioz ut anichilacioz. Unde nō
pcedendi diuisione diffinicionis vacuū ut aliq pt Vacuū ē i q°
nl ē. Sz is dic no vz qz tūc possibilz simile ē vacuum qz
i qbz nl ē. Alr ut pt vacuū ē in quo no ē aliqd corpus

Sed ista descriptio non valet quia tunc deus esset vacuum quia ipse non est corpus
Secundo sic diffinitur est ens in quo non est aliquod corpus sensibile et ista est descriptio
sumpta a modo loquendi vulgarium qui dicunt cantaros esse vacuos Et tunc
alia descriptio philosophi ista vacuum est locus non repletus corpore Et intendit sic
vacuum est locus in quo sufficienter grana corporis non repletus corpore id est in quo
sufficienter non continet aliquod corpus natum tamen continere corpus Contra quia si
una pixis plena posset fieri hic in fecibus esset mutilata in qua pars ipsius corporis
ingredere non potest hoc non obstante quod sufficienter grana ordei luce esset vacuum quia
potest hoc non habet sic ita quod unum corpus continet Sed tunc ideo tamen ista
sufficienter ipsius corporis in quo est ablata iam posset esse vacuum Unde tamen quod alii
dicunt quod in tali tamen ordine iam esset vacuum quia non esset repletus corpore
vel corporibus Sed hoc non videtur esse verum quia dicit philosophus in textu vacuum esse
utriusque locum privatum corpore ubi videtur innate velle quod non dicatur vacuum
nisi sit privatum corpore Illud autem est privatum corpore quod non habet in se
corpus Ideo videtur quod prima glosa sit melior Contra tertiam quia sequeretur
dicere quod stuba in qua sunt homines non est vacuum quia continet corpus et tamen
est repleta corpore Respondeo absolvendo hoc corpore a suis sic tamen dicitur ipsi dicere
vacuum Contra tertium quia si modicum stetit ab extra potera celum non est
vacuum quia adhuc est repletum corpore Unde hoc repletum id est dicere de capere
[illegible] et non [illegible] potest [illegible] Contra [illegible] quod si omnia
sub grano ordei luce essent mutilata infra granum ordei luce
non esset vacuum quia tamen infra iam ordinem non esset locus [illegible] esset
Sed ubi tamen sufficienter grana ordei luce esset vacuum Ultimo dico quod aliqui
nominabant vacuum esse quandam dimensionem separatam a substantia quae recipit
corpora sibi cessione [illegible] penetrationem Sed iste modus est [illegible] quod dicta est
circa dictos locos ideo dico [illegible] ad [illegible] enim [illegible] ipse
est esse vacuum quia penetratio iam dimensionum est impossibilis Ideo alii
dicunt [illegible] nominari vacuum esse sufficienter grana non continere
nata tamen aliquod continere **Conclusio principalis** Impossibile est esse vacuum
in rerum natura quia id impossibile est quod impediret debitum ordinem universi Sed hoc
fit per positum vacuum [illegible] quia debitus ordo inferiorum est ut regantur
a superioribus et continuentur ab eis non tamen seu influentia superiorum non posset
multiplicari per vacuum quia illa influentia non reciperetur sub grano ordei
[illegible] etc. et non esset [illegible] Secundo [illegible] quia natura universi
in uno loco permittit vacuum seu vacare [illegible] disponit ad usum
sic quod deus [illegible] natura universi in uno loco permittit vacuum [illegible]
[illegible] loco [illegible] disponit [illegible] quod [illegible] impossibile est
esse vacuum Et [illegible] ista experientia quia si esset unum vas repletum
vino et undique bene obstructum et fieret unum foramen infra vinum
non exiret quod non est [illegible] quia [illegible] ideo

ne permittatur vacuum id cum intrat. Confirmatur secundo experimento de viola posita ad ignem [illegible] ubi experimentum docet quod si viola posita ad aquam cum orificio stricto aqua ascendit superius in ipsa ne vacuum permittatur ex quo ille aer per calefactionem in viola condensatur [illegible] frigus aqua. Tertio experimentum [illegible] videmus quod apposita calamo ad aquam et attracto aere in calamo [illegible] propter aqua ascendit [illegible] est et hoc non videtur facere [illegible] nisi quia natura abhorret vacuum. Et quia dicit [illegible] naturalibus [illegible] natura [illegible] abhorret vacuum. Et quia dicit [illegible] quod [illegible] vacuum est locus privatus hoc est dat actu quantitatem [illegible] quod est una [illegible] cum subiecto [illegible] suppositum [illegible] pro quod duo [illegible] dicto quod [illegible] est vacuum vacuum [illegible] est locus non repletus corpore [illegible] duo [illegible] est talis [illegible] vel descriptio [illegible] nomine [illegible] est [illegible] duo [illegible] locum [illegible] hoc est [illegible] dicit actu [illegible] ut [illegible] quod sit [illegible] est va[illegible] vacuum sit locus non repletus corpore [illegible] est [illegible]. Et quia dicit [illegible] quod [illegible] vacuum [illegible] est [illegible] vacuum est quod hic vacuum [illegible] supponit pro pleno ut [illegible] plena aqua et non [illegible] plenum et vacuum non sunt opposita [illegible] quia vacuum non est ut [illegible] est non [illegible] quod non est [illegible] opposita. Ergo [illegible] quod non [illegible] plenum sit [illegible] quod [illegible] vacuum sit [illegible] dicit [illegible] non sunt opposita [illegible] a [illegible] possibile [illegible] est [illegible] ponendo [illegible] possibile est esse vacuum [illegible] esse implicat contradictionem [illegible] non potest facere [illegible] vacuum [illegible] est locus [illegible] est locus [illegible] est repletus corpore [illegible] duo loci [illegible] esse [illegible] vacuum [illegible] non est repletus [illegible] id [illegible] dicitur [illegible] duo loci [illegible] quod [illegible] duo loci [illegible] est [illegible] loco pleno [illegible] imputatur esse impossibile locum vacuum. Vel [illegible] duo loci hoc [illegible] non [illegible] dicere actu [illegible] aptitudine [illegible] ibidem [illegible] locus potest esse vacuus [illegible] possibile est esse vacuum [illegible] locus potest esse vacuus [illegible] et possibile est [illegible] locum esse vacuum [illegible] est distinguenda vacuum naturaliter potest esse [illegible] ut hoc naturaliter [illegible] vacuum [illegible] est vel potest esse vacuum naturaliter potest [illegible] est [illegible] possit esse vacuum naturaliter [illegible] hoc naturaliter [illegible] hoc potest [illegible] est [illegible] vacuum [illegible] potest esse vacuum potest esse naturaliter [illegible] id est [illegible] potest esse vacuum [illegible] potest esse naturaliter [illegible] naturaliter est id vacuum [illegible] ad [illegible] ut hoc [illegible] vacuus [illegible] possibile est [illegible] locum [illegible] ut hoc [illegible] vacuus [illegible] impossibile est [illegible] locum esse vacuum [illegible] quod [illegible] non [illegible] a [illegible] divina [illegible] ad [illegible] et [illegible] non [illegible] hoc [illegible] est concedenda vacuum potest esse [illegible] sic et iam vacuum nature potest esse non tamen est quod dicitur quia [illegible] vel quod possibile est esse vacuum ponitur tali ita quod non ponitur talis ubi potest facere vacuum. Dicitur ad rationes vacuum potest esse probatur quia vas repletum cineribus calidis tantum recipit in se de aqua ac si nulli cineres essent in ipso quod non esset nisi in isto vase prius fuisset locus vacuus. Confirmatur in ovo assato circa ignem quod antequam comedi incipiunt foramine et non videtur quod in eo foramine prius fuit in eo foramine prius fuit vacuum. Ad istud dicitur negando antecedens hoc est tamen causa quia quando cineres sunt calidi et ponuntur in vase tunc non sunt compacte propter calidum rarefacere et quia quando aqua infunditur inter partes cinerum eundat et etiam inter partes eorum [illegible] per aquam et cum aqua partes consumuntur a cineribus calidis et sicut et ideo tantum intrat de aqua sicut ac si non fuissent cineres. Ad secundum de ovo dicitur quod in iam comestibile fuerit vapores resoluti ab ovo per caliditatem ignis unde corpus sit humida applicata ad ignem et evaporatur. Sic etiam quod isti vapores resoluti per calorem aliquam in tantum levificatur quod tendit sursum naturaliter et cum quando resolvit ab igne et super illa compactatio corporis [illegible] partes [illegible] partes [illegible] est locus partes superius. Consimiliter de rarefactione in ventosa propter calidum [illegible] applicatur id est [illegible] et non dicitur potest subintrare nec tamen potest locus repleri [illegible] ne permittatur vacuum. Dicitur ad rationes vacuum potest esse [illegible] et volo quod aliquod vas fuerit plenum aqua et [illegible] volo quod undique sit [illegible] obstructum et ponatur ad locum frigidum et aqua in vase congelatur et condensatur et minoratur tamen non subintrat et permittit vacuum non enim potest [illegible] destruatur vas quia volo quod [illegible] sit [illegible] resistere et non videtur corpus [illegible] quod in [illegible] ubi magis [illegible] concavitate [illegible] in una parte concavitate est plus distat ab eo quod in alia. Consimiliter volo quod vas [illegible] et stabit [illegible]. Ad istud dicitur admissis [illegible] casibus et aqua non congelatur et id frigidissimum [illegible] [illegible] a natura [illegible] ne permittatur vacuum [illegible] [illegible] alias non sustinere vas et ipsum corpus et non [illegible] in ea parte ubi magis distat concavitate sui [illegible] vel parte debiliori. Unde quod natura impossibile est id vas in omnibus partibus [illegible] quia una pars eius magis distat a celo et ab influentiis quam alia [illegible] magis distans [illegible] non est possibile natura ipsum [illegible] resistere. Dicitur ad rationes possibile est esse vacuum quia volo quod sint due tabule planissime et [illegible] [illegible] alteri et quod [illegible] cito tenere in omnibus partibus et in partibus [illegible] permitti vacuum quia [illegible] tabule undique tangunt se et [illegible] [illegible] [illegible] tabula levatur vel [illegible] [illegible] [illegible] in medio et in extremis partibus et sic et instantanee est motus ad partem mediam et extremam quia [illegible] totum quod naturaliter [illegible] non admittit [illegible] [illegible] sic nec admittit vacuum. Si vero [illegible] aer non est ibi tunc ibi erit vacuum. Ad istud dicitur quod [illegible] impossibile est esse sic duas tabulas planissimas et admisso quod posset dicere aliquis quod tabule non tangunt se quia aer permeat. Unde sunt ibi secunda dua non tangunt se et dato quod tangant se dicitur quod contra naturam impossibile est ipsas tabulas in omnibus partibus eque cito levari quia hoc a natura omni non committitur vacuum. Et id ultimum videtur melius esse dictum.

Ad aliud dicitur possibile est esse vacuum quia volo quod sub grano ordei hic sunt sit unum in dimidium quod non ad totum et in dimidium id corrumpatur et rarefiat per completionem vacui vel non. Non primum quia tunc natura deficeret in ipso nec secundum quia sic tunc in eius vacuum quod est contra [illegible] naturale. Confirmatur natura [illegible] aere qui est in tertia crusta terre ubi generantur fontes tunc ibi fit [illegible] in aqua [illegible] aeris tunc in poris nunquam prius fuit aer vel est vacuum quia hoc videtur quia intrat non alius aer quia tunc posset per tertiam crustam possit venire aliquis ad tertiam crustam [illegible] quia tertia crusta est multum sita quia si aliquis per eam posset ire tunc etc. [illegible]. Ad aliud negatur [illegible] volo dicere quod ille casus non est possibilis [illegible] vacuum nec tunc fit quod [illegible] quia non est possibile naturaliter esse vacuum sicut nec possibile naturaliter esse [illegible] in dimidium. Pro isto notandum quod ipse [illegible] posuit tres crustas terre. Prima est ad tantum spatium ad quantum protendunt radices arborum et herbarum et ad illa fluit aqua que venit super terram per pluviam. Alia est crusta que est sita post illam et post illam est tertia crusta ubi consistunt aque fontales. Propter hoc ad propositum dicitur quod in illum locum succedit aer aliud et quando tunc [illegible]. Et sic [illegible] quia illa tertia crusta est nimis compacta habens poros ita subtiles quod aliqua aqua propter suam densitatem eos non potest pertransire. Sed aer intrat poros aer qui est multum subtile potest ingredi in non est possibile de aqua. Ad aliud dicitur possibile est esse vacuum quia possibile est aliquid moveri localiter et hoc non fit in vacuo quia si moveretur [illegible] de uno loco in alium vel corpus in pleno vel in vacuum. Si secundum habetur propositum. Si vero corpus in pleno tunc fiet penetratio dimensionum vel dicitur quod id plenum cedit sicut vel in plenum vel in vacuum. Si secundum habetur propositum. Si in plenum tunc id iterum cedit et sic ad infinitum quia oporteret cedere celum. Ad aliud negatur consequentia quia possibile est hic bos [illegible] quia si moveretur [illegible] dicitur quod corpus in pleno [illegible] dicitur quod id plenum cedit et condensatur aliquantulum et tunc id [illegible] iterum condensatur et fit tandem tanta condensatio quod non oportet aliud corpus ulterius cedere sed propter aer [illegible] rarefit et iterum aliud rarefit non [illegible] propter hoc omnis aere rarefacto [illegible] quod una pars rarefiat in [illegible]

Utrum in motibus gravium et levium successio proveniat ex parte medii

Advertendum licet multiplex sit motus tamen hic solum fit mentio
de motu locali quo aliquod mobile mutat locum. Notandum primo dicitur quod grave
sicut grave simpliciter et grave mixtum. Grave simpliciter est grave quod secundum
suam naturalem dispositionem determinat sibi unam qualitatem primarum, sicut primo est aqua
vel terra. Sed grave mixtum est grave quod secundum certam naturalem dispositionem determinat
sibi plures qualitates contrariarum qualitatum primarum. Et secundo dicitur quod leve sicut leve
simpliciter et leve mixtum. Leve simpliciter est leve determinans sibi unam qualitatem
primarum, sicut primo est ignis vel aer. Propterea leve mixtum quod determinat
sibi plures qualitates primarum. Vel secundum alios grave simpliciter est cui non levitas
est admixta. Sed grave mixtum est cui non levitas est admixta, vel
cui levitas est plures. Unde est considerandum quod sicut in mixtis sunt plures qualitates
primarum sic et in aliquibus mixtis sunt plures qualitates motive elementorum sicut aliqua
gravitas aque vel aliqua levitas aeris et aliqua levitas ignis [illegible]
qualitates motive sunt formaliter quibus elementorum motive. Ulterius dicitur quod resistentia est
inclinatio mobilis ad oppositam dispositionem ad quam motus intendit et non ad illam
ad quam motus intendit. Correlarie quod materia prima nulli motui resistit quia
in illo casu licet sit quod non inclinatur ad illam dispositionem quam motus intendit
sed quia ipsa materia ad omnem formam et dispositionem inclinatur. Ulterius [illegible]
sequitur quod omne id in passo quod resistit ad productionem motus a motore fiendum
resistit motui sive id sit extrinsecum sive intrinsecum. Ulterius dicitur quod licet idem sit
successio et motus tamen alia ratione aliquid dicitur successio et alia ratione motus.
Unde aliter quod est motus et aliter eius successio. Unde eius motus sunt
quod est aliter et aliter se habere prius et posterius. Sed eius successio
magis proprie importat successionem quia eius motus quod quod una parte
est alia et una post aliam. Ulterius dicitur quod medium in proposito dicitur omne id
in quo fit motus. Correlarie quod materia aeris secundum formam eius secundum esse eius
magis est medium quam propria in qua fit motus. Conclusio [illegible]
ad motus corporis de gravibus et levibus simplicibus in motibus gravium et
levium sint tamen ad sua loca naturalia non tamen [illegible] collocata tamen [illegible]
non ad aliquid [illegible] successio proveniret ex resistentia medii tamquam ex causa
sine qua non. [illegible] propter quod si medium non resisteret id grave non
successive moveretur quia [illegible] quia tamen resistentia proveniret ex parte aliqua
et non ex parte [illegible] quia tamen non resistit sed ad omnem motum inclinatur
non ex parte forme gravis et levis quia ille forme [illegible] inclinantur ad eorum
loca naturalia et non resistunt in suis motibus nec ex parte qualitatis dispositive
eorum corporum simplicium quia nec ex parte gravitatis nec levitatis quia quibus eorum
agit ad eius motum et non [illegible] quod [illegible] non ex parte resistentie medii

in celo vel dicendum non est terminus ex tamen sit quod non quia motus non est
tantum prius successionis quia successio est motus successivus non motum
producit motum successivum. Dicendum potius ipsum movetur ut motor producit hoc
fiat ut est forma gravis vel levis. Dicendum non sunt colligata
adinvicem quia posito quod aliqua mobilia sunt colligata adinvicem non oportet
quod ideo successive fiat ex parte medii sicut in equilibra ubi unum brachium
est sursum et ad deorsum unum non successive deorsum et in alia [illegible] solum
pervenit ex parte medii sed et ex parte alterius brachii quod ei resistit. Dicendum
ad sua loca naturalia quia motus gravis a suo loco naturali non pervenit
solum a medio sed etiam a forma gravis que resistit in tali motu. Contra
hoc in exemplo est gravia et levia simul movetur ad sua loca naturalia
sine resistentia extrinseca secundum philosophum quarto physicorum quia si nulla resistentia extrinseca esset
mobile successive moveretur ad suum locum naturalem si talia essent gravia sunt et
etiam patet ex eo quod gravia sunt ullam habentia resistentiam intrinsecam ultra ex
gravitate [illegible] oportet quod habeat resistentiam extrinsecam. Contra 3 si gravia
sunt esset possibile in vacuo ipsum moveri successive patet quia tunc non haberet
resistentiam extrinsecam nec intrinsecam. Contra 4 quod id grave non posset
moveri per unum pedale et postea per aliud sed per omnia patet consequens
non moveretur successive. Contra 5 quod idem pro eo quod est sursum et deorsum et
pro eodem tempore non est in gravibus. Dicendum ideo quod successive mutatur. Contra 6 quod idem sit
et sit est sursum et deorsum et pro eo tempore in dimidio patet consequens quod
pro tempore dimidii non esset in gravibus. Contra idem sit et sit est in medio et in
extremis patet dicendum ideo motum successivo. Contra 7 quod id grave in vacuo velocius
movetur quam celum patet quia celum non successive; id autem successive mutatur
ut est in gravibus quia in inferiori parte movetur. Et quanta [illegible]
Dicendum sicut non est de superioribus habet loquendo unum celum sic successive movetur
et regulariter quia intelligentie sunt limitate ad movendum ex sui natura sicut
quod non maiori velocitate nec [illegible]. Contra 8 si duo [illegible]
una parte ignis quod esset centrum mundi et omnia alia annihilarentur et
ea [illegible] ipsa successive movetur sursum ad [illegible]
quia si successive esset ex aliqua resistentia medii in nulla resistentia. Dicendum
[illegible] a [illegible] Dicendum quod [illegible] prima ea
determinat ipsum ad sic movendum. Dicendum si duo non determinat et
Dicendum quod [illegible] ex quo duo et non [illegible]. Ex quibus duo sunt colligitur
quod in exemplo est gravia et levia sunt movetur ad suum locum naturalem sine
resistentia quod patet quia in motibus talibus non est resistentia intrinseca et in illa
successive pervenit ex resistentia iam aut resistentia non est intrinseca sed extrinseca
Contra de gravibus et levibus mixtis est iam **Conclusio prima**
possibile est aliquod mixtum velocius moveri in plano quam in vacuo et
et ponatur quod aliquod mixtum quod habeat unum gradum levitatis ignis
duos gradus levitatis et duos gradus gravitatis aque et tres gravitatis terre

Contra volo quod ponatur in speram ignis et quod spera aeris annichiletur tunc quod dum id mixtum est in igne velocius movetur quam si esset in vacuo quia quod dum est in igne tunc consequentia est ut volunt et iste sunt [illegible] elementa deorsum et prope vergit ad aerem adhuc consequentia est ut volunt et solum sunt [illegible] elementa deorsum scilicet duo aqua et terra terre grave tamen aeris non trahunt sursum nec deorsum ergo est in suo loco naturali Contra quia dum id mixtum movetur in spera ignis velocitas habet resistentiam intrinsecam quia non leviter quia iam est in suo loco naturali et non trahit sursum nec deorsum Secundo grave compositum mixtum quod movetur deorsum per ignem non habet resistentiam intrinsecam sed solum resistentiam medii non enim resistit levitas ignis quia iam est in suo loco et non trahit sursum nec deorsum Consequens de ratione de levi mixto quod movetur sursum quod quando dum est in terra non habet resistentiam intrinsecam non enim gravitate terre quia iam est in suo loco naturali et non ponderat

2a conclusio Grave compositum mixtum motum deorsum in aere habet resistentiam intrinsecam quia ergo est grave mixtum tunc cum in terra est qualibet mota ignis et descendit in inferius et quia iam levitas trahit sursum ideo fit cum iam successive

Conclusio 3a Si leve mixtum movetur per aquam sursum tunc habet resistentiam intrinsecam probatur quia tale leve ergo est mixtum habet etiam aliquam gravitatem terre et illa gravitas trahit deorsum ideo fit resistentia in motibus gravium et levium mixtorum per aquam vel aerem tota successio non provenit ex parte medii sed quia sicut dictum est in conclusionibus in istis mediis gravia et levia mixta etiam habent resistentiam intrinsecam et dato quod id extrinsecum non resisteret adhuc propter resistentiam intrinsecam fieret motus successivus Dubitatur supposito quod volunt grave simul cum sursum et volunt grave leve simul cum deorsum in una canna in qua aer annichiletur et quibus ipsorum corpus sit equaliter forte quam ipsa copia moveatur in illa canna successive vel instantanee Ad id dicitur quod quibus ipsorum corpus instantanee movetur usque ad medium canne et ibi ambo manerent ergo volunt non potest aliud superare tunc sunt equaliter fortia Unde si unum esset fortius illud moveretur usque ad finem et traheret id secum usque ad illam partem ad quam ipsum movetur Da a quo motus unde de motibus gravium et levium simplicium In motibus gravium et levium simplicium tota successio non provenit ex parte medii Probatur quia iam esset habent resistentiam intrinsecam quia volo quod terra naturaliter disposita moveatur sursum et sit quadrata tunc una ipsarum partium in terra consistit alter quia quelibet ipsarum appetit moveri deorsum ad centrum mundi per lineam brevissimam et quia solum pars centralis hoc potest facere ideo partes extremales in ista terra resistunt centrali Secundo Probatur quia quibus pars secundum supposita sit appetit moveri in [illegible] qualibet in toto appetit sic moveri secundum quod sic appetitus est per naturalis et utrique per conatum Confirmatur quia quelibet pars terre appetit esse in centro tamquam in suo loco naturali in [illegible] appetit moveri ad ipsum per lineam brevissimam Ad actum medium aeris quia iam medium aeris Dicitur admisso casu medium

quod una resistit alteri. Ad 2m quando dicitur quod quando non appetit unire, dico quod licet
partes [illegible] quod sunt coniuncte toti non appetunt sic moveri quia id est
impossibile. Unde dico quod licet partes appetunt quod centrum cui sunt coniuncte
descendat per medium [illegible] sed impossibile [illegible] quando partes [illegible] a 4
quantum ad appetitum est esse quod est [illegible] tamen hoc esset [illegible]
quod non [illegible] in suo loco quod moveatur [illegible] et sic [illegible]
et unio [illegible] id quod est [illegible] et [illegible] ab eo
non potest commoveri. Ad confirmationem [illegible] quando partes terre appetunt
[illegible] et [illegible] centrum est centrum mundi [illegible] non
sequitur quod quelibet pars appetat esse in centro mundi. Dubitatur in motu gravis deorsum
per aerem an non resistit quia aer esset inclinatus ad motum [illegible] quia aer
appetit esse super graviusve et sub leviori et hoc non potest facere nisi id grave
descendat [illegible] appetit et inclinatur ad illum motum gravis deorsum et per consequens
ei non resistit. [illegible] quod in motu gravis deorsum per aerem
duo [illegible] primo [illegible] motus gravis deorsum et quantum ad illa inclinatur
motoris [illegible] non resistit. 2o [illegible] divisio [illegible]
[illegible] id [illegible] non potest [illegible] et quantum ad hoc [illegible] resistit
quia appetit suam [illegible] et [illegible] est inclinatus et hoc ad [illegible]
[illegible] quod inclinatur ad illum motum [illegible] in motu
resistit [illegible] quantum ad alia divisionem seu [illegible] quia id [illegible] in hoc quod
descendit [illegible] dividit aerem non aer resistit [illegible] ut [illegible]
[illegible] an in motibus gravium et levium [illegible] convenit [illegible] figure
quia [illegible] duo [illegible] gravia et [illegible] sit figure late et [illegible] acute
[illegible] id quod est acute figure [illegible] descendit in eo [illegible] quod id quod est late
figure [illegible] non [illegible] esse [illegible] in [illegible] ipsa figura sic facit successionem
[illegible] [illegible] figura in [illegible] quia si non sequitur quod
[illegible] posset movere terra [illegible] quia terra in illo motu
non [illegible] in [illegible] quia non [illegible]
[illegible] quia [illegible] et [illegible] quod hoc est [illegible] quia ipsum late
[illegible] dividit aerem et [illegible] separat aerem [illegible] aer in motu [illegible]
magis resistit quam in motu acuti quia id non sic [illegible] dividit aerem
[illegible] quod figura [illegible] aliquid facit ad successionem [illegible] motus [illegible]
[illegible] hoc magis [illegible] facit quia si [illegible] id grave esset [illegible]
[illegible] figure [illegible] sic non moveretur deorsum. Ad confirmationem [illegible]
[illegible] quia [illegible] quod terra [illegible] sui [illegible] si movetur [illegible]
dividit aerem et ad illa divisionem aer resisteret et [illegible] dato quod terra
esset [illegible] [illegible] hoc non [illegible] quod [illegible] agens sufficeret ipsam
movere [illegible] quia [illegible] agens [illegible] et non [illegible]
est quod [illegible] applicata celo esset non posset ipsum movere non obstante
quod [illegible] resistat motui eius. Dubitatur an [illegible] in [illegible] est [illegible]
[illegible] resistentia [illegible] non [illegible] quando
in resistentia non [illegible] quia [illegible] [illegible] non si resistit

et violente sit moveretur nunc aut violentum perpetuum. Confirmatur si aliquis motus fieret racione contrarie vel oppositi vel aliquid tale non nunc inveniretur esse datum non enim videtur quod inveniretur contrarie accio motui circulari quoniam non omnis motus fit ex contraria vel motus celi et motus ignis in spera propria circulares non sunt ex contraria quia si fierent ex contraria essent violenti contrarium quod perpetui sunt isti motus secundum philosophum neque nunc violentum perpetuum. Secundo quia corpora gravia et levia sunt ad suum locum naturale sed in suo loco naturali non fit racione contrarie motus non est de istis motibus quia motus ignis in spera propria non est ad suum locum naturale sed in suo loco naturali in etc. Sed ad racionem isti motus non sunt ex contraria contrarie quia sicut intelligencia movet celum ita voluntarie movet ipsum quod deus possit movere maiori velocitate. Sed ad id dicitur secundum aliquos quod intelligencie non possunt celum velocius movere quam movent secundum posse suum et agunt secundum totum conatum suum etc. Sed hoc non videtur verum quia tunc sequeretur quod natura laborando movet lassaretur et fortioris actionis quam intelligencia movens celum quia illa movens lassaretur sit ipsum movere infinita velocitate in racione quarto non posset facere intelligencia celestis quod tamen videtur absurdum. Dicunt ergo alii quod intelligencie bene possunt velocius movere sed tamen sic movent libere et complacenter quia in hoc complacet intelligencie sic et eo semper sic voluntarie movet ipsum celum. Volunt alii sed hoc velud dicere quod intelligencie celestes sunt sic limitate ab intelligencia prima quod non possunt velocius movere. Et quando dicunt isti quod ad contrarium intelligencia non sunt sic limitata sed sunt sic illimitata in suis motibus et sua est ita quod ita superioribus sic movet non propter [illegible] sic aut movet intelligencia. Aliter possit dici evadendo a deo quod intelligencie non sunt limitate in tali motu sic quod non possunt velocius movere sed quod sic movent hoc faciunt ad nutum eius ne fiat deordinacio universi. Si enim moverent infinita velocitate et influencie [illegible] et aliquis contrarie actionis conspicerent [illegible] in terra et staret quod propter accelerationem illarum influenciarum contrariarum fieret corrupcio propterea in istis inferioribus et deordinacio universi. Probabiliter ad racionem quod non est simile quod [illegible] ex contraria [illegible] contrariorum sicut non consistit et in contraria sunt non. Sed ad racionem [illegible] sic potest produci in contraria et [illegible] non [illegible] consistencia in productione [illegible] et quod in isti producit [illegible] contrario in [illegible] producit [illegible]. Sed ad id dicitur [illegible] [illegible] non est [illegible] de [illegible] et [illegible] quia [illegible] non producit [illegible] [illegible] sic [illegible] motus [illegible]. Sed [illegible] producit [illegible] [illegible] [illegible] intellectus sepius [illegible] [illegible] [illegible] hoc aut intellectus non facit [illegible]. Unde [illegible] intellectus [illegible] sepius [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] intellectu. Sed ad [illegible] contra [illegible] Commentator [illegible] [illegible] contrarie etc. in racione non movetur successive quia prius secundum quod continuitatis. Si in medio non esset diversis actibus quam continuitatis ut verum quia non movetur velocius quam continuitatis ut verum quia quodlibet corpus movetur successive in vacuo. Confirmatur nam dicit quod continue est finitum in agere in non motu successive verum quia quodlibet tale est finitum in esse, in est finitum in agere. Secunda quia quodlibet rei agere sequitur suum esse. Sed quod est finitum in esse ergo erit etiam finitum in agere. Confirmatur nam si mobile movetur successive sed quod ipsum esset infinite virtutis quia moveri ut unum est aeque proportionis et moveri ut duo est duple proportionis igitur moveri infinite est infinite proportionis. Secunda quia in eis effectus magis accidit aliquid esse infinite virtutis. Ad argumentum negatur antecedens nam dicitur quod per motivitatem in vacuo non attendi debet actibus sed per motivitatem in pleno ita quod id est duobus actibus quod in pleno velocius movet. Ad confirmationem primam dicitur concedo quod est finitum in agere et negatur quod ergo non movet successive in vacuo. Unde agens non dicitur finitum in agere quia non movet successive sed quia non movet nisi non movetur successive in pleno. Ad aliud patet videndo quod in agendo est finitum in agere. Unde in agendo est finitum in agere et quando quodlibet ut nota quando quia quodlibet rei agere dicitur hoc est verum quod quodlibet rei agere sequitur suum esse quo ad effectum producendum ita quod agens finitum in esse non producit effectum infinitum intensive quo ad modum agendi finitum in esse bene est infinitum sed quod producit effectum suum non in infinito hoc est in infinita velocitate. Ad confirmationem secundam nam sic negatur et quando quia movetur dicitur nullo bene sed dicitur sic aliquid movet ut unum in tempore est aeque proportionis et movetur ut duo in aequali tempore est duple proportionis igitur moveri infinite in aequali tempore est infinite proportionis non licet mobile moveatur in vacuo infinite tamen hoc non est sine resistentia sed etc.

Utrum si esset grave in vacuo ipsum moveretur in eo vel instantanee mutaretur

Notandum primo et presupponendum ex dictis circa questionem precedentem quid sit continue finis et quid continue in motu. Secundo notandum quod continue sive esse in vacuo et ibi moveri est impossibile naturaliter dicitur unus quod in suppositione quod dicitur vacua et circa moveatur. Item notandum quod non intelligitur quod sit in loco ymaginario quod non est in suppositione sed sub ea ymaginatione. Ulterius quod de materia presenti circa quaestionem sunt due opiniones probabiles. Una est eadem doctoris subtilis qui dicit ex eo quod potentia quod omnis entia sit virtus sit limitata ad producendum effectum certe velocitatis vel tarditatis unde sequitur in modo nullum ens potest producere effectum infinite seu infinita velocitate

Et modo ipse iste rationibus naturalibus non potest scire quod una porcio terre moveretur velocius quam celum quantum in eum intra totam celi velocissime moveatur potest quidem quia una porcio terre vel alia potentia naturalis comparata est per adversarium non est determinata et limitata ad certum producendum effectum tarditatis vel velocitatis. Contra talis velocitas vel tarditas proveniret ex adversarium ex parte distancie medii ut quanto maior esset raritas vel subtilitas tanto motus tardius vel velocius per ipsum moveretur. Contra in medio potest infinitum subtilitas quanto hic scit quod una porcio terre posset velocius moveri quam celum quod erat probandum. Confirmatur scilicet quod grave simpliciter erat descendere ponendo quod deus daret primo moto quod naturaliter loquendo deus non potest movere primum mobile infinita velocitate cum ipse sit primum et infinitum vigoris naturaliter loquendo. Secundo hic tamen grave simpliciter sufficit se movere per se quantum esset ex parte sui quantum sit in vacuo. Et propter illa oppinio est ista **conclusio universalis** quod si grave simpliciter poneretur in vacuo hoc est in spacio ymaginario intra latera vacui adhuc moveretur successive patet quia ipsum adhuc esset limitatum ad producendum suum effectum certa velocitate et non per se in [illegible] illa est oppinio aristotelis qui dicit quod si grave simpliciter poneretur in vacuo ipsum non moveret ymo per se mutaretur. Dum ipse philosophus non sic ponit in rebus limitacionem ut ponunt antiquiores. Et [illegible] quia si potentia naturalis esset limitata ad motum certa velocitate vel si haberet illam limitacionem a se vel ab alio non a se quia potentia naturalis quantum in se est de se movet se subito ad suum locum naturalem si posset [illegible] quod iam non habeat illam limitacionem a se nec potest quod habeat illam limitacionem ab alio quia sic maxime a deo. Contra hoc non quia ipsa limitacio ponitur naturalis impedit inclinacionem naturalem ipsius ponere quia ipsa naturalis potentia inclinat ad esse subito in suo loco naturali non absurdum quod ponitur eam impediat inclinacionem naturalem ponitur naturalis quia [illegible] inclinacio naturalis est a prima causa [illegible] eam non impedit eam. Et propter illa oppinio aristotelis fuit ista conclusio universalis quod si grave simpliciter esset in eo loco ymaginario intra latera vacui ipsum per se mutaretur et non successive quia [illegible] ipsum [illegible] non haberet resistenciam intrinsecam nec extrinsecam [illegible] quod per se movetur ad suum locum naturalem. Contra limitacio non est ponenda in causis secundis [illegible] dicta fiat [illegible] quia sic [illegible] quod [illegible] proveniret. Contra hoc non [illegible] vel a quo [illegible] non vel [illegible] proveniat [illegible] dicto quod duplex est limitacio scilicet activa et passiva. Activa est [illegible] qua limitat [illegible] passiva est ipsa [illegible] secunda [illegible] limitata. 2o [illegible] quod limitacio in causis rebus alia et alia attenditur. [illegible] in quibusdam [illegible] limitacionem per intensionem et remissionem ita quod [illegible] aliquid [illegible] qualibet [illegible] magis intensa tanto magis limitata est et [illegible] quanto magis

intensa de tanto magis limitata. Sed in istis que non sunt intensissima
et remississima ceteris paribus limitatio attenditur ex parte perfectionis ita
quod res magis perfecte minus sunt limitate et de quanto minus perfecte de
tanto sunt magis limitate. Contra quia caliditas ut decem et caliditas
ut unum non sunt equaliter limitate ut experientia probat. [illegible] dicitur [illegible]
quod hic loquitur de eiusdem speciei a non [illegible] limitatio non tamen quod convenit
eis per experientiam. Ultimo sciendum quod limitatio non attenditur ex parte quantitatis
partis patet quia stat quod caliditas ut 10 sit in uno subiecto et caliditas
ut duo in alio caliditas ut 10 est minoris extensionis et tamen est magis limitata.
Similiter videmus quod plumbum et lignum equalis magnitudinis in extensione differunt
quia quod non intenditur vel remittitur vel intensive. Tertio alio limitatio
non attenditur ex parte extensionis cum istis paribus cum res eque extense
eque velociter moventur. Et tamen alia dicta ponendum quod in indivisibilibus
que sunt intensa non [illegible] quod sunt equaliter limitata. Sed hoc est verum
dummodo sunt eiusdem speciei unde caliditas ut decem et frigiditas ut decem
sunt eque intense et tamen caliditas est minus limitata quia perfectior est et
nobilior. Secunda adverte non est ponderis limitatio [illegible] quia si esset ponderis
sequeretur quod corpus eque cito movetur in vacuo sicut in pleno quod [illegible] et patet
tamen quia posito quod aliquod corpus moveatur in vacuo ut 100 [illegible] limi-
tationis et in pleno ut duo et medium pleni subtilietur ad duplum
tunc motus in duplo esset velocior tunc esset in duplo velocior tamen
per regulam physicorum in quarto huius. Ad aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
medium quod subtiliatis medius in duplo velocius moveatur et quando resistentia
medium quod totalis resistentia est subduplata unus resistentia que est ex parte limitationis
non est subduplata. Et tenendo illam opinionem ipsius [illegible] esset potentia [illegible] ad
motum [illegible]. Ad primum dicitur quod res habet limitationem a prima causa
et quando talis limitatio impedit [illegible] unus dicitur quod talis limitatio non
[illegible] impedit [illegible] actionem rei naturalis quia quelibet res naturalis [illegible] naturaliter
inclinatur ad hoc ut habeat se obedientialiter [illegible] prime cause
et ex quo prima causa vult esse [illegible] limitata [illegible] ipsa ad hoc inclinatur
non ponitur naturalis appetitus esse in suo loco naturali subito nec [illegible] appetit moveri
ad ipsum [illegible]. Sed appetit ad ipsum moveri successive et tanta velocitate
quanta patitur ex parte limitationis et ex parte medii quod ei resistit in motu. Sed
Ad [illegible] dicitur quod [illegible] corpus esset [illegible] quod esset sub vacuo in loco
ymaginario aliud habet resistentiam intrinsecam ex parte limitationis.
Aliquid [illegible] [illegible] [illegible] ponderis est [illegible] limitatio in causis
[illegible] [illegible] [illegible] non est verum aliud quia [illegible] quod magis
[illegible] corpus vel leve non debet velocius moveri quod [illegible]
et ad [illegible] et patet tamen quia si [illegible] [illegible] limitatio et [illegible]

partes naturales quod ad motum et quietem eorum tamen magis quam partes corporis naturae
ad sua loca naturalia. Ad aliud negatur antecedens quia non dicitur quod subito quod
sit proxima sententia gratia quando et quantum quod quod velocitate mutatur in
vacuo non oportet hic habere ad experientiam quod magis oportet esse in
vacuum. Unde licet quod in pleno et magis in salute sit gravius velocius
motu quam medium sed hoc fortius probatur non erit expresse limitationem sed
oportet aliter motum quod est in maiori fortius et maior [illegible] aliquis.
Si grave simul esset in vacuo ipsum moveretur subito quod non esset
in ipso esset sit limitatum autem quod tale quod mobile quod per pedale
et .20. per .2. et quantum et successive quod alias sit et sit esse simul
et deorsum et in motu sed hoc non videtur esse possibile. Consequentia
patet sit mutatio sed quod esset infinita penetratio proprium corporis per
corpus aliquod punctum signatum in motu vacuum et huic puncto
coassistent omnes partes gravis simul sicut longitudo quod prius per et
non in per penetrationem illarum partium. Ad aliud negatur antecedens quod prius
non hoc est quando quod esset in divisibili. Quia per tempus divisibile in quando est
sit et sit esse sursum et deorsum et in motu. Ad confirmationem aliqui concedunt
gravis et quantum. Unde hoc non in vacuo quod esset neque inter partes esset
esse sit et quantum corporis et admisso in dicitur concedo quod per eandem partem
quantum partes in quibus coassistit huic puncto. Quia hoc non sit per
penetrationem. Quia per causa nullius rationem proprium gravis deorsum in
respectu eius puncti continui dicitur ita penetratio. Et tendo illa
conclusio probatur ad motum oppositum grave et ad partem quia
sit [illegible] continue. Unde dicitur quod tale grave in vacuo magis
velociter motu quam caelum. Unde licet quod in pleno non potest velocius
moveri quam caelum et quando quod non est limitata dicitur concedo et
nego quod medium in infinitum potest subtiliari. Et ad primum quaero
hic dicitur quod locus primus disputabile ut quod locus ad significationem. Ad
confirmationem quando sit quod ut [illegible] et quando deus non potest ut dicitur concedo
naturaliter loquendo et negando quantum quod esse grave simul sit perfectius.
Unde deus est magis perfectus quod vult in productione cuius rei
gratia quod non fecit grave simul nec ex hoc quod aliqua res movetur
infinite velocitate sequitur ipsa dicitur eius perfectio magna ut patet
in questione precedenti in vacuo etc.

Vtrum rarefactio et condensatio sint motus [illegible]

Notandum primo quod rarefactio et condensatio capiuntur dupliciter. Uno modo proprie et rarefactio est motus per quem corpus posterius occupat maiorem locum quam ante propter ingressum alicuius corporis sicut lana propter eius dilatationem dicitur rarefieri per ingressum aeris. Sed condensatio proprie dicta est motus per quem corpus posterius occupat minorem locum quam ante propter egressum alicuius corporis sicut in compressione lane lana dicitur condensari propter exitum aeris. Alio modo rarefactio similiter condensatio improprie et rarefactio est motus facta in subiecto per quem corpus posterius occupat maiorem locum quam ante sine ingressu alicuius corporis de novo sine ingressu alicuius corporis de novo sicut est in rarefactione unius ignis corpus de novo [illegible] ut magis quam ibi [illegible]. Sed condensatio est motus per quem corpus posterius occupat minorem locum quam ante sine egressu alicuius corporis de novo sicut est in aqua congelata dicitur condensari. Ulterius notandum quod rarum ut attribuitur istis inferioribus aliter describitur quam ut attribuitur celo. Unde ut attribuitur istis inferioribus est rarum dicitur esse id quod sub equali extensione habet minus de materia quod habet [illegible] materie [illegible] extensive sive divisione [illegible] sicut in uno [illegible] dicitur rarum quam una [illegible] non propter ita bene extenditur sicut de congregacione patet sed una terre. Et ulterius notandum quod materie [illegible] ad invicem [illegible] dicitur rarum quam habet tantum eius per [illegible] de materia possit extendi in infinitum [illegible] non materie. Celum quod in uno rarius non sunt celo quam celum non habet materiam ut patet primo celi. Sed densum ut attribuitur inferioribus est id quod sub parva extensione habet multum de materia quod habet magis materie multum extensive sicut est ipsa terra vel terra congelata. Et per magis intellige in respectu id quod habet partes quam materie alicuius [illegible] dispositione. Cum actiuus et forma extensa in uno est sunt magis. Cum [illegible] quod actiuus et forma extensa in uno est potest dici rarum vel densum ut ex dictis. Sed rarum et densum ut attribuitur celo potest sic describi. Rarum est quod parum habet de actuali substantia sub multa extensione. Sed densum est id quod habet multum de actuali substantia sub parva extensione et in hoc modo capitur rarum et densum cum dicitur stella est densior pars sui orbis. Unde [illegible] potest describi densum vel rarum ut in[illegible] convenit celo et istis inferioribus. Unde rarum est corpus extensum quod suis dispositionibus quam actu habet natum est in se recipere species visibiles et per se mittere. Sed densum est corpus extensum quod suis dispositionibus quam actu habet non natum est in se recipere species visibiles et per se mittere sicut terra. Unde rarum est id quod non terminat visum. Sed densum est id quod terminat visum. Sed densum [illegible] quod [illegible] non multum valet quia sic lac [illegible] esset ita [illegible] non esset

rar[illegible] et per hoc quod non per penetrationem ut precedens rationes probant
ipsum multiplicari Ergo patet quod in parva domo homo magna posset
capi largiter et satis [illegible] [illegible] continuitas magis [illegible]
contrarium patet per rationes [illegible] et quia iam dictis [illegible] de rarefactione
Conclusio prima patet rarefactio potest fieri per solam calefactionem et
et condensacio potest fieri per solam frigefactionem Exemplum nam videmus ad
experientiam quod olla semiplena aqua et applicata ad ignem
ebullit quod non esset [illegible] nisi quod per calefactionem patet rarefit Similiter
patet de condensatione nam deposita aqua bulliente ab igne et ponendo
ad locum frigidum statim propter frigefactionem aqua occupat breviorem
locum quam ante in exemplo nostro Similiter patet iam dicto quod viola calefacta
circa ignem et apposita sub ad aquam tunc aqua que in [illegible]
ad medium viole [illegible] non fit nisi per frigefactionem [illegible]
condensari 2a conclusio patet condensatio est possibilis per solum motum localem
sicut et rarefactio Patet iam dicto quia [illegible] motu per aerem tunc id
corpus pellit aerem [illegible] vel [illegible] ille aer condensatur vel non si patet
habetur propositum Si non tunc vel ille aer cedit vel non Si non fit
penetratio Si cedit queritur an sequens etiam cedat vel non si non
fit penetratio patet queritur iterum de sequente tunc aut continuando celum cedere
aut tandem fiet penetratio aut aere condensari Prima duo dici non possunt
ergo 3m Confirmatur sit vas plenum vino [illegible] quod patet in
ponendo ducillum et hoc non esset nisi vinum in vase condensaretur
ut in proposito Similiter quod rarefactio fiat isto modo Exemplum quod [illegible] motum
per aerem [illegible] patet quod [illegible] aerem insequi vel quod aer rarefit
vel non Si non tunc [illegible] alium aerem iterum insequi et iterum alium
ergo oportebit tandem celum insequi aut aerem rarefieri 2o patet [illegible]
si sit dolium plenum vino et fiat foramen inferius tunc videmus
de vino exire [illegible] [illegible] quod foramina [illegible] sunt clausa videlicet
obstructa [illegible] non patet [illegible] vinum [illegible] rarefiat unde [illegible]
quod per calefactionem vel frigefactionem magis [illegible] fiunt isti motus
[illegible] in bullicione lactis vel aque 3a conclusio Impossibile est tota
massa celi et terre [illegible] se tota rarefieri [illegible] patet
[illegible] illa rarefactione ipsum celum [illegible] quod est impossibile naturaliter
loquendo et eodem modo dicitur quod non est possibile similiter condensari
quia tunc fieret vacuum quod non est dandum Conclusio [illegible]
[illegible] dicere [illegible] quod per rarefactionem et condensationem [illegible] dicere
sunt possibiles [illegible] et rarefactio [illegible] et condensatio sunt
possibiles [illegible] dictis conclusionibus et notabilibus [illegible]

Dicitur 3a conclusio prima non est possibilis sine rarefactione vel alteratione patet quia
tam calefactio quam frigefactio essent motus ad quantitatem quia per eas acquiritur
quantitas et sunt ad formam. Patet quia non sed quod forte calefactio est
motus ad quantitatem potest moveri dicitur unus talis unus quia per
calefactionem acquiritur quantitas et ideo minus bene potest motus ad quantitatem
Alio potest moveri loquendo sic quod per eius motum et quibus consequenter
de naturali tempore [illegible] de primo formam et ideo non non est motus
ad quantitatem quia per calefactionem non dicitur mutari per tempus. Et ad
in contrarium dicit philosophus quod calefactio et frigefactio non sunt motus
ad quantitatem sed ad qualitatem et prout [illegible] ad alia sed primo rarefactio
et condensatio sunt motus ad quantitatem et de hoc melius habetur alibi videre

Dicitur 3a conclusio 2a rarefactio non est possibilis per solum motum localem
quia sicut quibus possibile esset in infinitum condensari quia quod per solum
motum localem ipse aer aliquantulum comprimitur et actualitas eius aer
et densa est et [illegible] tamen posset comprimi. Confirmatur non
sed in tali motu concurrit eius calefactio et non fit talis motus per
solum motum localem cum quod talis motus est calefactio testante
philosopho primo methororum. Ad alia in contrarium dicitur quod est rarum et
densum per solum motum quod actualitas eius aer primo ipsa est bene
et densa magis quod forma agit magis et magis consistit sic
earum non quibus consistit ne fiat nimia compressio unius elementi
quod est contra eumdem modum. Ad confirmationem dicitur dicendum quod philosophus
primo methaurorum loquitur de motu concitato corporis duri

Dicitur 3a conclusio tertia non est possibile aliquid rarefieri quod sit maius
per motum localem primo excusatum a partibus centri. Et hoc non
quia vel in tali elongatione aliquid subintrat vel non; si non, tunc quod
esset vacuum inter eas partes sed prima quia partes centrales non essent
contiguae cum partibus extremalibus et non constituerent unum. Confirmatur nam
in tali elongatione partes non sunt distantes quia prius erat in medio sicut
et cum hoc non sunt distantes. Ad alia in contrarium dicitur ut habetur ad alia
quod dicitur quod nihil subintrat sed quantitas quae acquiritur et quando erat vacuum
dicitur unde quod licet nihil subintrat tamen adhuc partes manent in medio
licet extremum plus distat a centralibus quam ante rarefactionem. Ad confirmationem
dicitur primo partes centrales erunt distantes plus ab extremalibus quam
ante non obstante quod iste partes adhuc omnes sunt adhuc in medio sicut quod
una est una ab alia divisa utique in terra. Dicitur 4a rarefactio
non est possibilis quod sit per penetrationem corporum de primo sicut [illegible] potest
quod primo quia aer pedalis rarefiat ad bipedalitatem et ibi erunt

Duo peda

duo pedalia et sint corpora de primo subiecto et prius penetrauerit
se quia prius fuerunt in eodem situ ergo penetrauerunt se. Tertia quia iam dicitur
se penetrare quod prius fuerunt in eodem situ. Consequentia nota. Si rarefactio
esset partis maioris quod si esset sufficiens cum undique esset applicatum
calefaciens sicut sufficiens dominium super ipsum et quamlibet eius partem
quod tunc sufficienter rarefieret. Et hoc non quia sit ubi ergo quaelibet pars
ab alia elongaretur vel non. Si non tunc eius quod rarefit non quaelibet
pars rarefieret a rarefaciente quod habet sufficiens dominium super quamlibet
partem quia consequens non. quaelibet elongatur ab alia non quaelibet rarefit quia
si rarefieret tunc fieret maius et elongaretur ab alia ut patet quod
quaelibet quia pars in medio alia non elongatur ab alia. Secundum antecedens
adhuc quia sit medium adhuc dicitur quod iam pedalia prius fuerunt corpora
se et prius fuerunt semipedalia et que prius fuerunt medium a.b.
quod prius fuisset partes et adiacente in eodem loco situ. Secundum consequens
dicitur admisso tamen quod non quaelibet pars elongatur ab alia quia partes
in medio non elongantur a se in et quando tunc sed quamuis in media
adhuc quia consequens non est verum quod non quaelibet rarefiat adhuc partes
quod sit maius et elongetur ab alia non autem a qualibet alia sed bene quaelibet
secundum extremas partes plus distat ab alia secundum extremas partes quam prius distabat

Utrum in rarefactione quantitas prius acquisita maneat cum quantitate posterius acquisita

ma ij Notandum primo de materia istius questionis sunt tres opiniones. Prima est quod in rarefactione quantitas sequens non maneat cum precedente ita quod secundum illam opinionem quantitas precedens corrumpitur in rarefactione et generatur noua quantitas. Contra dicit iam opinio quod tunc quantitas precedens corrumpitur a rarefaciente. Unde rarefaciens quod intendit producere aliam quantitatem quam non potest producere precedente manente tunc et corrumpit precedentem et generat aliam. Ergo secundum quod effectiuum contrariorum unum est eadem ita ut rarefaciens est generatiuum quantitatis et est etiam corruptiuum quantitatis ut est in quantitate dummodo sit ea unum corrumpit et aliud producit et ista opinio fuit magistri [illegible]. Contra dicit ipse quod tempore rarefactionis in quolibet

instanti producitur nova qualitas tollitur que durat semper per se. Ergo
patet quod semper eundem gradum et [illegible] per esse rei permanentis quia
qualitate que in parte cedit. Contra dicit ipse magister quod rarefactio est
unus fluxus super additionem aliarum cum non sit in ea unitas dicitur.
Sed id non videtur forte verum quia non videtur quod sit ibi fluxus magis
in motu. Sed hoc non quia si esset hoc oportet ponere fluxum et
esse patet in motu locali oportet ponere fluxum quia in illo una pars
certa non manet cum alia. Ideo alii dicunt esse quod tenet quod in
rarefactione una qualitas non manet cum alia quod non oportet nos
ponere fluxum. Contra dicunt isti quod licet in eo sit unitas
dispositionis forme et tamen in unitas dispositionis in succedendo quia continue
una qualitas succedit alteri. Alia est opinio magistri
Buridani quod in rarefactione qualitas precedens manet non secundum [illegible]
partes vel partim est magis calidum quam ante non per additionem caliditatis ad
caliditatem per [illegible] sit esse vel partim est maius non per additionem qualitatis
ad qualitatem per [illegible]. Contra dicit ista opinio quod in illa rarefactione
que sequens qualitas supervenit et una cum precedente extendit
subiectum ita quod [illegible] ultimus esse extendit ad extensionem
subiecti [illegible] alias cum [illegible] migraret de subiecto
in subiectum quia [illegible] qualitas precedens [illegible] in toto et per rarefactionem
non [illegible] in parte subiecti [illegible] migraret de subiecto in subiectum quia
de toto subiecto in partem. Contra concedit ista opinio quod penetratio
dimensionum est possibilis [illegible] illi [illegible] qualitas ad [illegible] et esse
qualitas precedens cum parte in eodem subiecto [illegible] utrumque est [illegible]
unus ibi est aliquid alterius [illegible] non potest esse nisi per penetrationem nisi
est [illegible] penetratio [illegible] ad [illegible] qualis [illegible]
fit in rarefactione. Ergo patet quod in rarefactione una qualitas non
intendit alia quia licet ibi [illegible] ad illa [illegible]
de per se [illegible] qualitas que non [illegible] fieri in intensione. Contra dicit
ipse Buridanus quod licet post rarefactionem pedalis ad bipedalitatem sint
due pedalitates quia nova ad precedentem et sequens ad [illegible]
[illegible] hoc non [illegible] quod id sit [illegible] bipedale [illegible] illa
[illegible] bipedalitas nisi sequens nisi precedens esset extendere subiectum
bipedaliter [illegible] est [illegible] ipse de rarefactione [illegible] de
intensione [illegible] aliquid calidum ut [illegible] intendatur ut [illegible]
est clarum est quod [illegible] caliditas [illegible] producta intendit subiectum
[illegible] cum [illegible] precedentibus intendit [illegible] subiectum. Sic est

132

[illegible] in composito Confirmatur quia iam quanta non esset hoc est quantitas
bipedalis per quod fiat aliquid bipedale Unde ad hoc quod aliquid sit bipedale
non sufficit quod in eo sint quantitates habentes partes extra partes bipedales
extra positas Sed oportet quod habeat partes extra partes proportionate ipsum pedaliter
extendentes Confirmatur quia posito quod licet ibi fuerint bis [illegible] producatur alia
quantitas quam fuit precedens tamen ad quantitatem [illegible] hoc ita adequata
non est quod se solo sufficit extendere [illegible] cum precedentibus [illegible] ipsa
una cum ambabus aliis sufficit extendere subiectum Contra istam opinionem
ambarum [illegible] quod rarefactio [illegible] non fit per generationem nove quantitatis
[illegible] dicta in opinionibus Tercia est opinio magistri
Nicolai Orem quod in rarefactione nulla ad quantitatem quantitas [illegible]
[illegible] quantitas [illegible] nec ibi non [illegible]
[illegible] Contra dicit ipse quod rarefactio [illegible] fit per elongationem
[illegible] locale [illegible] a partibus centralibus Contra
dicit ipse quod in rarefactione quantitas ad [illegible] non [illegible]
precedente quia ibi nulla quantitas ad [illegible] et per [illegible] nulla
[illegible] Dicitur a [illegible] opinio magistri [illegible]
quod dat ultimum [illegible] rarefactionis [illegible] et pono quod a rarefiat
de pedalitate in bipedalitate [illegible]
bipedalitas et sit b [illegible] sit b [illegible] ultimum [illegible] rarefactionis quia
[illegible] b [illegible] a rarefit et in [illegible] non rarefit [illegible]
[illegible] b instanti producitur maior quantitas in a quam fuit precedens
quantitas et tamen non producitur [illegible] rarefactione [illegible] a rarefit [illegible]
quia [illegible] maior a [illegible] rarefit [illegible]
admisso casu [illegible] quod b sit ultimum [illegible] rarefactionis [illegible]
[illegible] b [illegible] rarefit [illegible] b [illegible]
[illegible] producitur una nova quantitas [illegible] rarefactione [illegible] rarefit
dicit motus [illegible] motus fit [illegible] rarefactibile rarefit
Unde [illegible] b [illegible] rarefactionis [illegible]
[illegible] a [illegible] opinionem
quod in rarefactione una quantitas manet [illegible]
[illegible] rarefit ad bipedalitatem in una hora et [illegible] pedal
rarefiat in [illegible] hora usque ad bipedalitatem quod in [illegible] producentur
plures [illegible] quantitates [illegible]
quod in [illegible] producuntur tot quantitates [illegible] mediate inter pedalitatem et [illegible]
pedalitatem [illegible] plures mediate inter pedalitatem et bipedalitatem [illegible]
inter pedalitatem et bipedalitatem [illegible] plures in [illegible] producuntur [illegible]

producta partes [illegible] quia in ambabus productionibus infinite quantitates sunt quia sic
infinita continua in una hora vel aut infinitum non est non est plus
vel minus aliud quia infiniti ad infinitum nulla est proportio. Contra dicta quia
est tamen quod due albedines sunt inequales per alterationem et non quantitates
in rarefactione. Respondetur quod tamen est id quod in subiecto bene potest per se esse quantitate aliqua
quantitate et maiore in tempore. Sed id subiectum non potest per se et per se esse quantitate
maiore quantitate et maiore tempore. Et est ad unum secundum medium per se in quantitate.
et non ad ad utrumque cum sint motus. Dubitatur an [illegible] opponere [illegible] bicubitum
una quantitas non manet tamen adhuc [illegible]. Et volo quod a pedale rarefiat ad
bipedalitatem et precedens pedalitas non manet cum bipedalitate ad generationem
quia sicut manet quia primo bipedalis efficitur [illegible] subiectum bi
pedalitas quo sicut post precedens tamen quia non video ad quod et autem quia
sicut aliquid est album ut duo quod habet albedinem ut duo sicut aliquid est bi
pedale quod habet duas pedalitates a simili. Confirmatur [illegible] volo quod deus
omnem quantitatem quod continue corrumpat tunc adhuc id manebit bipedale et non
nisi per bipedalitatem ad generationem. Ideo dico quod tunc conservet ad pedalitatem
Contra vide quod deus conservat unam sicut quod non conservat tunc adhuc stabit
[illegible]. Ad argumentum nego antecedens volo et nego et sic quia sicut non
nego antecedens [illegible] quod efficitur [illegible] subiectum ut dictum est
in positione et quando sicut aliquid est album et [illegible] quod non est simile de albedine
et quantitate quia albedo [illegible] denominat totum [illegible]. Sed quantitas denominat
totum eius quod [illegible] habet partes extra partes [illegible] ad totam vel totam
distantiam. Ad confirmationem dico quod in illo casu [illegible] sit [illegible] ad pedale et
[illegible] suppono quod deus conservat dico quod tunc non stat [illegible] quia tunc non esset pedale
quia non habet partes extra partes ad quantitatem unam pedalem [illegible]
nulla quantitas ibi [illegible] bipedalitas secundum [illegible] deus sic conservat bipedale
Dubitatur an sit una quantitas in rarefactione manet cum adhuc tunc [illegible] quod si
a rarefiat per totam horam quod in fine hore esset infinite magnum
quia habet infinitas magnitudines non quantitates [illegible] esset ita
magnum sicut hec data [illegible] est infinite magnum tamen [illegible] infiniti [illegible]
Confirmatur [illegible] hore [illegible] una quantitas [illegible]
[illegible] subiectum [illegible] in illa hora sunt infinita [illegible] in aliis
infinite quantitates [illegible] infinite [illegible]. Ad argumentum
nego antecedens [illegible] non est [illegible] medium secundum [illegible] aliqua [illegible] in
finitas quantitates [illegible] quando est tanta sicut hec data
[illegible] est infinitum [illegible] alia secundum aliquam [illegible]. Ad
confirmationem dico si loquimur [illegible] in [illegible] non [illegible] nova quantitas
[illegible] diminuitur. Sed in illo non [illegible] partes infinite tante

sed hec ita data non convertatur. Dicendum ad rationes oppositas. 2a In
rarefactione vel condensatione nova quantitate que prius non erat aliqua
rarefit, et id aliud et aliud sed hoc et non in ordine ad contentum
et volo quod omnia alia contenta sint annichilata in ordine
ad subiectum et id non est ad quod quantitatibus superaddita. Confirmatur
sed quod aliquid movetur localiter circa centrum et continens in eodem loco sic
et volo quod aliquid continens undique rarefiat et preter eius continuales
movetur localiter et eius centrum et continens in eodem loco. Ad id dicitur
negando consequentiam quod hoc sed aliud in ordine ad subiectum non autem
in ordine ad quantitatem ad continentia secundum respectum successive. Respondeo quod sic
movetur localiter motu quod est in partes movet. Ad confirmationem concedo
quod et quod non est in quantitate dico quod hoc movetur motu mixto
ex motu simplici dicendo et continente. 3a D a pt per som
motum localem fuit rarefactio et per expressionem corpus plus possit
condensari quam per alterationem que quod sic competit corpus ponere in movendo
localiter quam ipsum alterans. Ad id dicitur quod ipsum corpus est magis
condensabile per alterationem quam per expressionem quia comprimens non ita apte
potest applicari sicut alterans et eo alterans plus potest dilatari
quam comprimens vel etiam plus sufficit constringere et cetera

Utrum diffinitio temporis a philosopho in illo 4to data sit bene posita videlicet illa

Numerus motus secundum prius et posterius. Primo quia a grece non dicitur quod
quod in re idem sunt tempus et motus dicitur sed non videtur
aliquid dici tempus magis quam ipsum nunc quod dicitur ratione partium
Et motus in quantum aliud et per aliud quam ipsum nunc sed habet prius
prius et posterius ut 3o huius. Unde quod tempus non 3o huius modo
modo primum secundum non motu. Alio modo quod in re est tempus
et non dicitur iam sunt rara tempora 3o modo non confortis
in tempore et non dicitur iam est tempus pluviosum vel iam sunt
nubes confertis in tempore quando nubes sunt pluviose secundo non

tempus in principio. Ulterius dicitur contra idem tamen nunc quod mensurare proprie est
decem milibus unitates per suas ignotas per quas mensuales sicut
distincte. Contra quia deus non mensurat quia deus non habet se per
quod sit aliquid per suas ignotum. Unde tamen quod mensurare tamen unus
in proprie ut est unitas infinitis quod sunt distincte nota et non
nisi tamen convenit deo. Unde in psalmo qui numerat multitudinem stellarum.
Contra 2um. eadem mensurare proprie mensurare nullam dicit perfectionem
quia non convenit divino deo. Contra 2um nunc ad 3um mensurat
quia nunc [illegible] cognoscit per aliquid per quas mensuales. Ulterius dicitur quod
nunc non dicit actualem mensurationem quia si non esset aliquid actualiter
mensuratum [illegible] quia tamen sit multitudo aliqua adhuc est nunc et nunc actu
mensurat. Unde hic nunc importat potentiam mensurandi. Contra quod
si nunc esset intellectus adhuc esset nunc [illegible] quia adhuc essent plures res
et sic loquendo de intellectu [illegible] quia si deus non esset plures res
non essent. Contra 2um quod si non esset nec posset esse intellectus
aliquis ab intellectu divino non esset nec posset esse nunc [illegible] tunc nunc
eius posset mensurare proprie non enim aliquod creatum nec deus est
[illegible]. Ulterius dicitur quod dico [illegible] sit per intellectum. Tempus simpliciter
proprie dictum est nunc id est mensura motus actualis vel aptitudinalis
secundum prius et posterius secundum partes priores et posteriores motus sibi
succedentes. Contra quod si anima intellectiva sola vel nuda non
esset adhuc esset tempus quia adhuc esset mensura actualis vel potentialis
motus. Unde licet non actu mensuraret motum [illegible] tamen quantum
esset mensuratum. Contra 2um quod licet tempus non sit actualis
discretio nec partes motus numerat secundum et potentialiter. Unde stat quod
ad horam longe et nullam [illegible] discretionem nec partes eius hore
et tamen adhuc [illegible] hora erit [illegible] tempus. Contra 2um sicut quod motus
sit distinctus a motu horologii non est tempus [illegible] si horo-
logium staret ad [illegible] in domo fabri et non moveretur
[illegible] non mensuraret [illegible] bene motus horologii
est tempus quia [illegible] mensurat motus et operationes. Videtur stat quod iste
horologii bene sit tempus quia stat quod dum stat iste [illegible]
[illegible] illi [illegible] mensurat [illegible] motum seu illa scriptura.
Unde tamen quod [illegible] non est tempus operationum [illegible] ista tota hora.
Unde sicut quod motus sit [illegible] horologium bene est tempus [illegible]
[illegible] non [illegible] motus.
Dicendum quod tempus habet partes priores et posteriores [illegible]

habet tales non realiter quia non sunt omnes partes simul sed sunt durationis
in ordine ad aliquod continuum. Secunda pars declaratur quia ratione est
in oriente et de parte in occidente. Et alia talis pars scilicet prius et posterius
extra animam et partes [illegible] mensurant tempus. Et pars dicitur hic
partes priores et posteriores non realiter sed quia prius et posterius aliud et aliud
se habent quantum ad aliquod prius ut quantum ad nos. Contra secundam [illegible]
dicitur quod tempus non dicitur mensura motus nisi sunt partes priores et posteriores simul
in quantum durant [illegible] partes sunt durationis et non in quantum durant ad durationem
subiecti. Conclusio tertia intelligendo ista duo tempus ut intellecta
a est bona dicta tempus [illegible] ad bona dicta. Tunc
a quod illa duo tempus non est unum quia sicut vel ergo esset unum numerans
et unum numeratum [illegible] est [illegible] quod duo est unum
sed numerans et numeratum. Unum numerans est [illegible] sed [illegible]
[illegible] est ipsa anima. Unum numeratum est [illegible] et [illegible]
[illegible] diversitate. Secundum [illegible] est aliquod [illegible]
quod numerante anima aliquid numerat. Et ideo non tempus est unum. Secundum unum
numeratum est res numerata. Et ideo non tempus etiam bene est unum quia
tempus est res numerata quia tempus est mensura [illegible] et est numerata quia
omne numeratum est mensura. Tunc a si tempus esset unum motus maiore
[illegible] est mensura. Secundum hoc non quia partes mensurae correspondent uni
parti mensurati et una alteri non [illegible] tempore aliquo [illegible] partes
mensurati [illegible] mensura [illegible] partes quia aliae partes mensurae
non correspondent partibus mensurati et partes mensurae non essent simul
et partes mensurati essent simul [illegible] prima pars antecedentis
partes mensurae loquendo de partibus durationis [illegible] successive
[illegible] mensurae tempus et partes eius non sunt simul [illegible]
[illegible] mensurae [illegible] et [illegible] ut
mensura tempus sed [illegible] durationis [illegible] mensura tempus et illius
durationis [illegible] partes non sunt simul quia [illegible] durationis [illegible] non
est aliud quam tempus. Tunc a tempus est mensura quietis sed non motus
quia si sol dormivit ad horam et quievit ab eo [illegible] tempus
dormivisse [illegible] per horam [illegible] hora mensurat [illegible] illa
quiete [illegible] et ideo [illegible] quod [illegible] aliquid dicitur mensurari tempore [illegible]
[illegible] quod habet partes [illegible] successive [illegible] successio [illegible]
vel mensurae partes tempus et ideo non [illegible] motus mensura tempore [illegible]
aliquid mensurari tempore [illegible] quia [illegible] non habet partes [illegible]
[illegible] consistit motus [illegible] mensurabilis tempore et ideo non [illegible]
tempore. Et ideo non esset [illegible] tempore ad

in primis quia tempus per quod res non est [illegible] tempore. Unde unum tempus
mensura per accidens temporis. Et propter hoc patet ad argumentum quia tempus bene mensurat
quietem in tempore. Ad aliud: si tempus esset unus motus sequitur quod tempus esset aut
motus sed hoc non est quia scilicet vel omnis motus esset tempus vel aliquis et aliquis
non. Utrumque autem est dictum non verum quod [illegible] [illegible] quod omnis
motus est tempus quia per [illegible] [illegible] possemus signare aliquam operationem
vel aliquid per [illegible] mensurare aliquam operationem vel motum. Unde
licet per aliquos motus magis proprie videtur dici tempus quam motus primi
mobilis propriissime videtur dici tempus quia [illegible] quantitas [illegible]
est mensura omnium aliorum nisi motus primi mobilis est prior in
[illegible] est mensura omnium aliorum [illegible] [illegible] [illegible]. Sed apud
vulgares tempus non est motus primi mobilis et de isto motu non sciunt
loqui et non est eis notus. Sed apud eos motus solis diurnus
et etiam [illegible] solis est tempus et per illum motum ipsi mensurant dies et
annos per motum diurnum dies et per motum [illegible] annum. Unde
apud vulgares motus solis est primus motus qui non percipiunt motum
primi mobilis. Unde licet quod aliqui vulgares mensurant suas operationes
non per motum celi. Sed attendunt ad motum suarum operationum quod
est eis tempus [illegible] sutor in una hora [illegible] facere unum
calceum et sutor quod [illegible] indicat sol non [illegible] horologium
tempus indicat et mensurat factionem suorum calceorum per totam diem
et [illegible] [illegible] scriptores [illegible] [illegible] tractatorum eorum [illegible]
vel certa eorum operatio est eis tempus. Et quia patet quod non est in [illegible]
[illegible] plura tempora nisi [illegible]. Contra [illegible] quod tempus non [illegible]
[illegible] quod est notissimum [illegible] alias motus solis esset [illegible] tempus
[illegible] motus [illegible] quod est magis notus. Sed tempus [illegible] tempus
[illegible] quod est mensura omnium aliorum et [illegible] hoc est magis [illegible]
et magis [illegible]. Unde [illegible] omnes [illegible] motum primi mobilis
est magis [illegible]. Ad aliud [illegible] dicta tempus non est motus quia
motus est velox vel tardus. Sed nullum tempus est velox vel tardum
[illegible] quod [illegible] tardus vel velox dicitur tempore [illegible] nullum tempus dicitur tempore
ergo nullum tempus est velox vel tardum. Consequenter [illegible] tempus est res
[illegible] [illegible] habet [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] tempus
ad [illegible] [illegible]. Sed [illegible] est res [illegible] [illegible] tempus est
res [illegible] [illegible]. Consequenter [illegible] res [illegible] durat [illegible]
quod [illegible] [illegible] et [illegible] duratio [illegible] in tempore [illegible] res durat
in tempore et non in [illegible] quod est res [illegible] [illegible] nullum [illegible]

Et motus non habet adhuc omne necessario quia quando in transmutatur dicitur quod ante a sequente per illi ad aliquale tempore hic velox vel tardum Ad secundum tempus non habet adhuc potest per hoc dicitur quod non est simile quia civitas est mutata rei civile sed tempus non est mutatum rei temporali Ad secundum dicitur quod loquendo de duratione mutata et cetera sed dicitur quod non est tempus ista duratio sed duratio continua bene est tempus et illa duratio continua rebus non durat continue scripto cum consequendo Ad aliud dicitur quod motus celi non est ubique tamen tempus est ubique sed primum motus autem celi non est ubique Confirmatur quia et motus est in tempore et tempus non est in tempore in tempus non est motus bene ergo per tempus ipsum in tempore quia ipsum de se tempore autem sit in alio et ipsum de ipso et sic processus in infinitum quod non videtur ubi sit status Ad primum dicitur quod tempus proprie et non est ubique Ad aliud dicitur quod licet quod ubicumque est res quod non omnique mensurat tempore Ad secundum dicitur quod tempus et cetera non est in tempore quia ibidem est idem et quod ad statum est sed primo modo et motus sentit [illegible] unum et cetera quod ille processus bene sit sed in infinitum [illegible] est in actu subordinate

Queritur ultimo utrum cuiuslibet motus tempus est mensura

Arguitur primo quod non quia hic ergo in celo quorum sit capitulum 2e primo sunt distribuit per indivisibilia Ad oppositum sunt distribuit per species Primo non species quorum recta et [illegible] non sit aliquis motus quin tempus sit eius mensura Secundo non species est [illegible] de quibus [illegible] motus aliquis motus sit mensurabilis tempore Secundo notandum quod mensurare est quantitatem prius ignotam per aliud notam notificare Et ideo quod dicitur ulna mensurat quia dico illa quantitas prius est ignota Ideo tertio nullum indivisibile est mensurabile [illegible] quia nullum tale habet quantitatem Secundo notandum quod quantitatem ad hoc quod [illegible] tres sunt modi mensurandi in generali unus est per minorem partem mensurabilis [illegible] per unam mensuratam partem unius integri panni est pars quantitas est alicui nota sicut scilicet quod sit una ulna ergo illa parte vel pluries panni sit quod mensurat totum pannum [illegible] ulna [illegible] parte sicut quamvis [illegible] illa nota Secundus modus mensurandi est per mensuram continuam scilicet per ulnam [illegible] applicata ad pannum Tertius modus mensurandi est per [illegible] dimensionem mensure

et mensurari sit replicando mensuram et mensuratum secundum divisiones
continui sicut [illegible] ulnarum sicut per ulnam continuum in celo in orbis
ambitum totius terre nobis cognitum per hoc in circuitum [illegible] vero
stadio unus gradus in celo et ulterius stadio quot stadia et quot leuce
correspondent uni gradui in celo sunt, scit quot concludere quot stadia sunt
totius ambitus terre. Conclusio prima. Cum ubi motus est mensuratur
tempore primo mensurandi scilicet nulla aliqua habet plures partes et per replica-
tionem earum scit mensurare unde aliqua per replicationem mensuram ut dictum est
mensurari. Ergo quod scilicet quod huius partes tales non manent addite sed et
nulla possit plures replicationes sicut ut [illegible] sicut illa replicatio
permanentium. Conclusio 2a. Tempus non est proprie mensura motus
eorum successivorum scilicet quod tempus id non potest applicari motui in istis successivis
Conclusio 3a tempus potest dici mensura motuum successivorum per additionem
tempore quod ad durationem eorum scilicet quod cum ubi motum successivorum da-
tur tempus consequenter [illegible] in quibus motus successivus sit [illegible]
Conclusio 4ta quibus motus [illegible] est mensurabilis primo modo
mensurandi sit per partes divisionis. Verbi gratia velit aliquis ab hic
procedere usque ad romam in 10 diebus in quibus die sunt miliaria
et ita replicationem [illegible] quod 10 concludi potest quot sunt miliaria
usque ad romam. Conclusio 5ta eadem [illegible] tempus ut distribuit pro
dividuis non omnes motus mensurat tempore quia multi sunt motus in [illegible]
quos non mensurat. Conclusio 6ta eadem [illegible] ut
distribuit pro speciebus [illegible] motum [illegible] mensurare temporis
Contra quod prima conclusio tempus primo non est mensura quia sit maior
per ebdomadam mensurare [illegible] non per dictum [illegible] non quia sit [illegible]
mensurare per se ipsam [illegible] dictum [illegible] quia [illegible] non
per se ipsam ergo mensura debet esse nota [illegible] mensurato [illegible]
[illegible] et [illegible] quia sit [illegible] quod mensura per se ipsam
sunt [illegible] quod ipsa [illegible] ebdomada est nota per se ipsam alias ebdomada
[illegible] ebdomada [illegible] ut est mensura [illegible] dicitur est
nota per se ipsam [illegible] et [illegible] primo in [illegible]
[illegible] motus quod [illegible] non obstante quod [illegible]
[illegible] quod aliquis [illegible] quod non [illegible] mensura [illegible] nota mensurato
[illegible] hoc est [illegible] ideo quod [illegible] sit prius cognitum et debeat
mensurari [illegible] mensura debet esse nota mensurato vel mensurato
Contra [illegible] 2a aliquis motus [illegible] non est mensurabilis tempore quia
tempus [illegible] non [illegible] quod [illegible] duo mobilia [illegible] et [illegible]
[illegible] alterum et [illegible] [illegible] eorum [illegible]
[illegible] motus [illegible] mensura [illegible] per aliud [illegible] [illegible]

Consequenter nota possumus unum motum mensurare per alium per adequationem
quo ad velocitatem per superpositionem partium secundum quod non est et ante quam possumus
unum motum adequare motui alicuius mobilis. Nota si aliquis debet
mensurare secundo modo oportet quod mensura et mensuratum sint in simul posita
sic quod tales partes maneant sicut quousque apparet per partem mensure
pars mensurati. Ergo hoc ad dictum nostrum dico quod sic sicut dicitur quod iste
motus bene mensurat quo ad partes permanentes sic ille bene manent
sed non tamen mensurat quo ad partes durationes quia ille non manent
sed. Ad propositum nostrum et circa quod unus motus ad durationes potest
adequari alteri quo ad durationes sic autem non possumus unum motum
supponere alteri quo ad partes durationes quia ille non manent sed

Da quod quorum ortum alicui motui competit mensurare tempore quia dicitur
motus est imperceptibilis et talis non potest mensurare tempore alium quia motus
est divisibilis in infinitum. Ad primum dicitur ita prima per motus qui est
imperceptibilis. Consequenter nota quod omnis motus mensurat tempore quia iste
dicitur tempore alium mensurat et iste dicitur et sic possumus in infinitum
in temporibus quia non videtur ubi sit status. Ad dictum nostrum adhuc nostrum
primo dicitur quia nullus dicitur motus ita parvus quin ille adhuc sit perceptibilis
ab intellectu quod intelligit eius partes et distinguit. Ad propositum dicitur sicut
aliquos quod status est in motu primi mobilis. Contra hoc non est unum quia
iste motus non est tempus quia per quem non possit mensurare vel ad
unum talis motus habet se sicut quod non proportionaliter mensurare dicitur
ergo quod status est ibi ubi plures sunt mensurantes quod ipse mensurans
habeat statum in motu solis ita quod ulterius non procedit. Contra
ad hoc quia quo mensurat motus primi mobilis dicitur quod per horologium
naturale vel quantum per operationes naturales vel artis vel huiusmodi

Da motus alterationis generationis corruptionis sicut motus localis non sunt
mensurabiles tempore quia secundum philosophum ipsius mensura et mensuratum
debet esse homogenea non tempus et generatio non sunt homogena. Ad dictum
nota quod durationes sunt unius mensurabiles alicuius sunt successive et ille mensurantur
tempore. Alie sunt permanentes quo ad esse successive nego quo ad
accidentia et secundum hoc ad dictum nostrum adhuc secundum philosophum dicitur quod primus
vult quod mensura et mensuratum debent esse homogena quo ad id quod spectat
sunt mensura et mensuratum sic quod debet principaliter concipiente secundum
quod sit mensuratum non mensuratio fit secundum successionem et secundum
illa etc principaliter generatio quia generatio vel corruptio etc est motus successivus

Da motus est notus tempore in tempus non est mensura ergo motus. Secundum
quia mensura debet esse notior mensurato quod tempus quia ultimus motus
apud nos sunt a nobis remote simpliciter et notiores nobis quod

motus primi mobilis quod non est in uno perfectius Consequenter tempus
differt a motu quia motus est in uno tantum quia quibus [illegible] dicitur sed est
in uno dicto Secundo aliter [illegible] quia hoc tempore ibi distribuitur [illegible] est
motus omnibus tempore est in uno dicto et similiter quia motus est in uno tantum id est
aut non est novus sic ipso [illegible] tamen quia licet motus causatur in uno
subiecto sit nomine motum primi mobilis notum quia est tamen motus primi
mobilis et nomine notum propter quod Secundo quaestio necessaria [illegible]
[illegible] quod quilibet motus facilius habeatur quod tempus quia tempus plus
quod [illegible] motus et quo quilibet motus facilius habetur Sed contra
tamen tempus est passio motus passio autem motoris est suo subiecto
Dicitur quod non [illegible] passio est motoris subiecto [illegible] hoc est [illegible]
[illegible] passione quae quod effectus specie [illegible] subiecti Concludit
[illegible] ad quartum quod ut hic [illegible] distribuit [illegible] motus
tempus est mensura [illegible] est quod [illegible] motus motus est
mensurabilis tempore ut patet ex praedictis

Queritur primo circa quintum physicorum Vtrum generacio vel corrupcio est motus

Notandum quod duplex est generacio scilicet simplex et secundum quid. Simplex generacio est generacio substancie. Sed generacio secundum quid est generacio accidentis. 2o notandum quod duplex est generacio simplex scilicet totalis forme et parcialis que fit in augmentacione in qua generatur parcialis forma. 3o notandum quod motus capitur dupliciter. Vno modo in communi ut idem est quod mutacio et isto modo omnis mutacio sive subita sive successiva est motus et isto modo non capitur proprie in proposito et 2o [illegible] alio modo capitur motus pro mutacione successiva et temporali facta in subiecto existente hoc aliquid in actu manente eodem sub utroque termino transmutacionis. Conclusio 1a quod alteracio isto modo est motus quia fit in subiecto existente hoc aliquid in actu quia fit in toto quanto quanto tamen in subiecto duracionis et totum quantum est isto modo aliquid in actu [illegible] hoc aliquid in actu non mittitur ad quid quantum substantiale. Tercio notandum quod alteracio fit in subiecto duracionis quod est hoc aliquid in actu quia subiectum inhesionis alteracionis non est hoc aliquid in actu quia alteracio est qualitas que acquiritur et ita non fit in subiecto inhesionis quod est hoc aliquid in actu quia ita qualitas que est alteracio non est in toto quanto inhesive sed est in materia prima inhesive. Sed durative est in toto quanto quia durat quantum sic vel sic qualitas. Conclusio 2a quod generacio [illegible] est motus isto modo loquendo de generacione parciali que est augmentacio patet quia in tali generacione parciali eciam manet idem subiectum duracionis [illegible] quia semper quantum manet idem et id est subiectum duracionis augmentacionis. Notandum quod in tali generacione parciali non manet idem subiectum duracionis parciale quia id subiectum prius fuit nutrimentum et id non manet idem per totum. Conclusio 3a generacio parcialis forme convenit esse motum et non generacio totalis patet quia generacio parcialis est mutacio successiva que fit in subiecto existente hoc aliquid in actu. Sed generacio totalis fit in subiecto quod est materia prima et eius in parte [illegible] et non est hoc aliquid in actu. Conclusio 4a quod licet generacio totalis et parcialis sint eiusdem racionis parcialis [illegible] tamen [illegible] convenit esse motum 2o [illegible] et non alteri [illegible] est in [illegible] quia proprie [illegible] motus accidentis convenit [illegible] tamen non convenit alteri eiusdem racionis et proprie. Vltimo notandum quod Aristoteles in isto quinto concludit 3es mutaciones. Vna que est de affirmato in negatum et est corrupcio que est de esse in non esse. Alia est de negato in affirmatum et est generacio que est de non esse ad esse. 3a est de affirmato in affirmatum et est motus. In isto quinto Vltimo notandum quod 2o non

tamen motus per inmutationem gratia temporali et successiva quae fit in subiecto
existente hoc aliquid in actu et quae fit de [illegible] et non ad [illegible]
et isto modo tantum in primo [illegible] sunt species [illegible] motus scilicet
alteratio et motus localis motus augmentationis vel rarefactio vel condensatio
isto modo se habet ad hoc motus ut ad calefactio et frigefactio
Conclusio prima condensatio est motus 2o modo capiendo motum patet quia est
motus successivus et etiam patet auctoritate philosophi in praesenti quae enumerat
species [illegible] per se motus **Conclusio 2a** condensatio similiter quia
est motus 2o modo quia est in re alteratio quae est motus 2o modo
capiendo motum **Conclusio 3a** condensatio similiter dicta proprie est
motus quia augmentatio est condensatio proprie et ymmo fit in subiecto
existente hoc aliquid in actu quia tunc condensatio proprie habet esse
quando ab ipsa totum [illegible] devenit augmentari **Conclusio quarta**
Et impropria condensatio non est motus capiendo motum 2o modo et loquendo
de condensatione totali patet quia talis condensatio fit in subiecto existente in
pura potentia et non in actu quia fit in materia prima quae est subiectum
in sua potentia in [illegible] vel [illegible] a [illegible] prima condensatio
non est motus 2o modo capiendo motum quia non est motus successivus
sed generatio dubitatur quia dicit commentator quod [illegible] in divinis sunt [illegible]
[illegible] divinorum [illegible] [illegible] divinis [illegible] condensatio vel de
quod ipse loquitur de individuis in [illegible] **Conclusio** condensatio est divinis
simpliciter scilicet eum quia scilicet eum formae substantiales [illegible] sunt intensibiles
et remissibiles **Consequentia** [illegible] formae substantiales essent intensibiles
non esset tamen successiva condensatio non [illegible] dispositione successiva [illegible]
quia quod possibile est [illegible] dispositione in omnibus partibus [illegible] introducere
formae quia possibile est quod virtus [illegible] seminalis sit expansa
per totam massam in qua debet introduci forma substantialis et perfectus
calor naturalis sic sit expansus et calor [illegible] materiae vel
sic sit expansus quod possibile est quod circa centrum istius massae aliqua
portio vel tota sit disposita vel etiam tota massa quo facto
sequitur generatio illatio **Consequentia 2a** non generatio substantialis non est
vel in fit [illegible] quia omnis successio fit [illegible] existentiae
quia forma generanda non habet esse [illegible] et non existit quae [illegible]
generantur existunt **Conclusio** [illegible] adeo [illegible] adeo dicit
condensatio dicitur quod condensatio de [illegible] in divinis [illegible] scilicet
quod non sunt intensibiles et [illegible] condensatio [illegible] [illegible] dicitur
quod condensatio [illegible] non est intensibilis nec remissibilis [illegible]
[illegible] [illegible] formae elementorum sunt intensibiles et remissibiles
[illegible] in hoc [illegible] non tenere **Ad** [illegible] prima dicitur quod [illegible] successio

e contra dicendo [illegible] in suis partibus. Et quando probatur habens non ex toto
est quia est dispositio [illegible] [illegible] in una qualitate disposita [illegible]
esse resistentis. Et quando probatur est quia utrumque est habens quia probatur de
calore contrario materie unde [illegible] non potest in [illegible] quia non
resistit de subiecto in [illegible] sed unum calor per plus [illegible]. Et est
e forma [illegible] quia in distanti et certa in qualitate [illegible]
et eius in [illegible] et est sicut [illegible] forme quia in [illegible]
[illegible] habens quia non resistat [illegible] resistit [illegible] dispositio
[illegible] ut dictum est. Et quando ipsa qualitas non habet [illegible]
quia [illegible] non fiat [illegible] quia forma [illegible] [illegible]
et ipsa resistit. Dicitur a generatione dabitur primum sui esse quod est [illegible]
[illegible] quia generatio est [illegible] [illegible] et cuius [illegible] dabitur primum sui
esse. Ad aliud [illegible] [illegible] habens quia dicit primum sui esse quia [illegible]
[illegible] sui dabitur [illegible] primo [illegible] [illegible] non fuisset quia [illegible] non
fuisset [illegible] quod quia ante hoc fuit. Et ante hoc [illegible] ut [illegible]
[illegible] dabitur primum sui esse. Sed ad auctoritatem dicitur quod vult quod [illegible] [illegible]
[illegible] dabitur primum sui esse quo ad esse completum [illegible] quod dabitur sui [illegible]
in completo esse est et in instanti ante hoc non fuit completo. Ad [illegible]
[illegible] quia [illegible] dabitur primum sui esse [illegible] [illegible]
[illegible] et non esse ut [illegible] [illegible] est et in instanti ante
hoc non fuit [illegible] [illegible] sed [illegible] est et in instanti
ante hoc ut eius fuit [illegible] est [illegible] esse non [illegible] [illegible]
eius ante fuit. Unde [illegible] quia [illegible] [illegible] quia [illegible] non dabitur primum
sui esse quia [illegible] [illegible] ut est et [illegible] unum aliud [illegible]
ut [illegible] dabitur primum sui esse [illegible] quia [illegible] est motus non
dabitur primum sui esse motus. Dicitur a [illegible] motus [illegible] est mutatio contradictoria
est [illegible] [illegible] est de [illegible] [illegible] quia [illegible] est [illegible] et
non esse [illegible] [illegible] et non esse sicut contradictoria [illegible] quia [illegible]
[illegible] sicut esse et non esse non [illegible] est [illegible] [illegible] Nota
mutationem esse de contradictorio in contradictorium sicut [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] contradictoriorum [illegible] [illegible] et [illegible]
est de contradictorio in contradictorium [illegible] mutatio [illegible] contradictoria
sicut [illegible] quod tempore successio [illegible] contradictorium [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] unum est medium inter contradictoria. [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] Et quando qualitas est [illegible] esse habens quia [illegible] esse
et non esse et quando [illegible] [illegible] [illegible] habens [illegible]
unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est et [illegible]
[illegible] completo est. Ad [illegible] [illegible] [illegible] fuit ut [illegible] fuit

vel ipsius rei est ipsa res et dato esset quod esset et non esset simul eis tamen
sed non oportet propter hoc illa mutatio esset inter eos terminos unde motus
tamen est inter suos terminos intrinsecos non autem de hiis de quibus extendi-
mus esse et non esse simul tamen in instanti — ad 3 quod generatio substantialis
fuit dicendum quod in generatione substantiali generatio totalis quia corruptio [illegible]
non est motus quia compositum causam prius ut est generatio [illegible] tamen esse
non fit in subiecto existente hoc aliquid in actu sed prius in potentiali materia
in non est motus ut dictum motus in ipso sed in non quod augmen-
tum et diminucio quando dicitur causas prius ut sunt generatio vel corruptio
esse non sunt motus ut in ipso dictum motus quia dicuntur generationes vel
corruptiones respectu [illegible] nunc in quo fuit et esse respectu [illegible]
quia ex ipsa [illegible] materia et forma constitutum non [illegible] esse non
generatur [illegible] diversi motus respectu sunt augmentatio
et diminutio prius quia tamen dicuntur totalia [illegible] ex eo quod [illegible]
dicitur augmentatio vel minui et [illegible] esse [illegible]
propter hoc [illegible] supra ad [illegible] — a ad [illegible] totalis est motus [illegible]
non quia subiectum eius est ens in actu quia subiectum eius [illegible] est [illegible]
ens in actu [illegible] quia omne ens est ens in actu — [illegible] non
ideo est subiectum motus et terminus motus sed subiectum alterationis quod est eius
generationis est hoc aliquid in actu et subiectum corruptionis [illegible]
ad aliud [illegible] quod eius subiectum [illegible] est in actu non [illegible]
est hoc aliquid in actu verum non est [illegible] ens in actu et hoc aliquid
in actu — ad [illegible] loquendo de [illegible] sed alteratio non
est [illegible] generationis sed [illegible] et de eo [illegible] loquendo
non est [illegible] quod [illegible] fit

Utrum ad aliquid sit per se motus

Notandum quod in praedicamento esse motum intelligitur dupliciter uno modo realiter sicut [illegible]
quod in re [illegible] per terminum talis praedicamenti sit motus. Et isto modo in ad aliquid
esse motum est in re quod est ad aliquid esse motum. Alio modo intelligitur large
ad imaginationem quod per terminum motus sit factum termini istius praedicamenti nati sunt
variari de novo ratione [illegible] motus. Et isto modo in praedicamento esse motum intelligitur
dupliciter. Uno modo per accidens. Alio modo per se. Unde motus est in praedicamento per se
est motus [illegible] in subiecto [illegible] hoc aliquid in actu [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod motum [illegible] variari successive termini istius praedicamenti [illegible]
[illegible] [illegible] ad quas est motus [illegible] de novo rei
mote durante. Conclusio quod in ad aliquid non est per se motus quia [illegible]
nullum [illegible] talis [illegible] variari successive termini de ad aliquid [illegible]
[illegible] quod [illegible] sit albus ut 6 et Plato albus ut 8 et albedo [illegible]
quod fiat [illegible] ut 8 variari successive termini de praedicamento ad aliquid
quia prius illi fuerunt dissimiles et postea sunt similes [illegible] hoc non est motus
quia iste motus [illegible] quod non fiat [illegible] [illegible] quod [illegible] albus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duplices [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] variari successive [illegible] [illegible]
magis et minus non [illegible] [illegible] hoc quod iste motus sit in ad aliquid
quia [illegible] magis et minus non sunt termini praedicamenti ad aliquid [illegible] sunt termini
praedicamenti qualitatis. Conclusio [illegible] [illegible] omnis motus [illegible] variat
[illegible] termini prius et posterius [illegible] sunt in ad aliquid [illegible] hoc non
omnis motus est in ad aliquid quia iste successive istorum terminorum prius et
posterius [illegible] de novo [illegible] vel [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] successive non [illegible] de novo rei mote quia [illegible] est prius
et posterius. Conclusio [illegible] in [illegible] non est per se motus quia [illegible] aliquis
motus ut motus augmentationis variari successive termini de praedicamento [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] in augmentatione et [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] non sunt [illegible] [illegible] [illegible] non variari de
novo rei mote durante hoc est de subiecto durationis talis motus
non [illegible] [illegible] non est subiectum talis motus [illegible] [illegible]
[illegible] quia tale [illegible] augmentatur vel diminuitur. Conclusio [illegible]
in actione et passione non est per se motus quia [illegible] [illegible] calefactionem
vel frigefactionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus
non [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] est motus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] motum esse in praedicamento [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]

motum variari secundum partes terminorum de puncto ad punctum de necessitate
Conclusio quod isto modo ad quantitatem est motus per accidens quia sequitur per se
aliquem motum variari [illegible] de puncto ad quantitatem licet non necessario
ut praedictum est. Ulterius dico quod sicut primum probatur in tribus praedicamentis est per se
motus scilicet in quantitate qualitate et ubi. Et huius est quia ponuntur tres
species motus scilicet augmentatio et diminutio quae per se sunt ad quantitatem scilicet
augmentatio ad maiorem diminutio ad minorem. Et alteratio quae est ad qualitatem
et motus localis qui est ad ubi. Unde tunc quod sumitur loquendo in
ubi non est per se motus quia oportet unum motum localem necessario
variari secundum partes terminorum de puncto ubi quia quando res movetur
localiter stat quod non idem est alia res movetur sicut patet quando
sunt habitis scilicet in comparatione distantia respectu alterius et quod [illegible] puncti
ubi in comparatione loci quo modo distantiae vel indistantiae et non est alia
distantia quod per se isto modo oportet quod variatur tempore. Secundo dico
ad quod [illegible] ad primum quod ponit quod in ubi sit per se motus dicitur
quod [illegible] localiter necessario et isto modo [illegible] in ubi est per se motus
localis in [illegible] est isto modo omnia alia sicut moventur [illegible] sicut in quo
[illegible] non. Conclusio prima. Dico in ad aliquid est motus [illegible]
ita et in ad aliquid est motus per se loquendo localiter et per accidens [illegible]
[illegible] quia in [illegible] quia est ad aliquid est per se motus quia in
[illegible] est motus [illegible] [illegible] est ad aliquid quia quod res movetur
est ad aliquid [illegible] isto modo [illegible] est in qualitate motus et actione et
passione. Conclusio secunda. Dico in substantia non est per se motus
localiter ita ut in situ ut in habitu ut actione ut passione ut
quando sicut quia oportet unum motum necessario variari secundum partes terminorum
de ista puncti ad [illegible] [illegible]. Conclusio tertia quod in qualitate
et in quantitate est per se motus isto modo quia oportet aliquas [illegible]
[illegible] variari secundum partes istorum terminorum talis frigidi pedalis bipedalis
quia sicut quod potest fieri calidus et frigescat et de eo prius [illegible]
[illegible] dicere quod calidus et post quod frigidus. Et similiter potest esse quod
pedale rarefiat ad bipedalitatem et in [illegible] [illegible] eius pedale
prius verum de novo eius [illegible] et post eius pedale. Conclusio
[illegible] in ad aliquid non est per se motus localiter [illegible] id sicut [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] in quantitate non est per se motus
[illegible] quia non oportet quantitates condensatio vel rarefactio variari
secundum partes terminorum puncti [illegible] quia ponatur quod aliquid rarefactibile

rarefiat in una parte et tamen in alia condensetur et id rarefit per
illam rarefactionem non oportet variare dispositiones terminorum de puncto quantitatis
cum id rarefactibile prius est ita magnum sicut ante Ad dictum vero secundo
quia non est terminus ad quem quia poneret vel admisso causa dico secundo
de isto toto mobili verum est quod rarefiat ymmo dico quod id mobile non rarefit
nec condensatur sed pars rarefit et condensatur Ad secundo de partibus mobilis
etc verum est quod prius sit eque magnum ymmo una pars est maior
et alia minor ut ponit casus Ad 3m quando [illegible] [illegible]
in ad aliquid est motus per se quia assimilatio est in ad aliquid et ymmo per se
quia assimilatio est per se ad similitudinem ergo est per se in ad aliquid Contra
a per se ad quantitatem arguitur quia hic est per se vel assimilatio est in ad aliquid
quia est motus quo conditio ergo assimilatio est per se ad similitudinem Contra
ab equalitate ad equalitatem Consequentia nota Ad hoc est per se motus
dummodo albedinis et hoc est ad aliquid ergo in ad aliquid est per se motus
Contra oppositionem Ad dictum vero secundo assimilatio motus et
quando quia hic est per se ad similitudinem tamen per se ut hic tamen vel hic
per se hic non tamen sicut capitulum fuit circa libros physicorum Unde hic
tamen aliter ut dictum est in motibus Ad confirmationem verum est non
a suppositione puncti ad qualitatem tamen hic ad aliquid in motore stabilis
per se et in generatione magis Ad aliud in ad aliquid est per se motus quia
poneretur quod ad aliquid rarefiat et per se in motu et quibus complexionem
oportet variare dispositiones ipsorum terminorum motus et minus prius et posterius
quod sunt contra et etiam importat dispositiones relativas quia quibus ipsorum
importat contrarium quod est aliquid ipsarum dispositionum Ad dictum vero secundo
admisso id non quod ergo in ad aliquid sit per se motus ymmo in
ad aliquid non est per se motus propter hoc quia hic prius et posterius non
importat illas dispositiones per modum dispositionis sed ponit per modum respectivum
etc isti termini non variantur de novo subito denominationes quia id
est tamen sicut prius Ad 3m de istis terminis magis et minus dicitur
quod non sunt in ad aliquid ut predictum est sed sunt in quantitate etc

Utrum omnis motus est de contrario in contrarium

Hoc est tantum dicere utrum omnis motus sit de termino in terminum qui
termini sunt adinvicem contrarii. Notandum primo quod multiplex est motus
scilicet rarefactio alteratio et motus localis prout idem ex praedictis. 2o
notandum quod motus localis duces sunt termini scilicet contrarii et incontrarii.
Termini contrarii sunt duces scilicet a quo et ad quem. Terminus a quo
est locus a quo mobile incipit moveri. Sed terminus ad quem est locus
in quo mobile est postquam est motum. Sed terminus incontrarius a quo est forma
per motum. Sed terminus ad quem est ultima per motum. Sed terminus
contrarius augmenti est quantitas sub qua stat mobile ante augmentum.
Et terminus contrarius ad quem eius est quantitas sub qua stat mobile
post augmentum. Sed termini incontrarii eius sunt prima pars quae acquiritur
et ultima pars quae acquiritur ipsius quantitatis. Sed de alteratione termini contrarii
sunt. tota qualitas corrumpenda et tota qualitas ad generanda. Sed
termini incontrarii eius sunt prima pars qualitatis et ultima. 4o est notandum
quod in alteratione substantiali forma secundum quod ea est forma quae
acquiritur et forma quae deperditur. Et termini eius incontrarii sunt qualitates
quae acquiruntur et qualitates quae abiciuntur. Ulterius notandum quod aliquibus modis
dicuntur contraria. Uno modo quae sunt formae distantes maxime eius et
[illegible] distantes ab invicem non potentes simul et semel in
eodem subiecto secundum bene fuerunt. 2o modo aliqua dicuntur contraria quae
sunt duae formae non potentes simul stare in eodem subiecto. 3o modo
aliqua dicuntur contraria quae sunt res a quibus sumuntur denominationes in
complexis oppositae eius etc. Conclusio prima. Termini contrarii motus
localis non sunt contrarii primo vel 2o modo quia illi termini sunt loca
et corpora et non formae nec etiam possunt in esse fuerunt eodem subiecto.
Conclusio 2a quod licet termini incontrarii motus localis non sunt contrarii
primo sunt tamen contrarii 2o modo patet quod non sunt formae distantes
maxime et etiam 2o modo sunt contrarii quia non possunt simul stare.
Conclusio 3a quod termini incontrarii seu contrarii augmenti non sunt
contrarii 2o modo vel primo patet quia in quantitates bene possunt simul
stare ut patet in [illegible] bicubitum [illegible] bene
contrariae 2o modo quia [illegible] non possunt simul stare quia [illegible]
eadem [illegible] non [illegible] in alia rarefactione.
Conclusio 4a: in alteratione substantiali forma eius termini
incontrarii vel etiam contrarii non sunt contrarii 2o modo vel primo quia possunt
simul in esse eodem subiecto. Conclusio 5a in alteratione aggregatione

terminus eius intrinseci non sunt contrarii proprie patet quia illi termini intrinseci sunt calidum
[illegible] et frigidum [illegible] et illa non sunt contraria quia non habent se
[illegible] ad subiectum et de hoc magis patebit 3o dubio Conclusio quarta
quod omnis motus de contrario in contrarium eadem contraria large sumendo
quia in genere non omnis motus est de termino in terminum qui sunt aliquo modo
contrarii quia in genere quia omnis motus ut dictum in 3o est inter terminos distantes
inter quos est medium [illegible] a quo summe [illegible] [illegible]
patet distinguendo contrarietates [illegible] motus [illegible] quod [illegible] Conclusio quinta
non omnis motus est de contrario in contrarium quia [illegible] est de [illegible] in medium
vel de medio in medium vel de medio in extremum non medium [illegible]
non contraria quia ad hoc quod aliqua sint contraria oportet quod distent maxime
quia dicitur [illegible] quod contrarietas est perfecta distantia Conclusio sexta
[illegible] aliqua alteratio de [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
termini [illegible] non sunt contraria quia contraria [illegible] [illegible]
non magis et minus non diversificant speciem Ad rationem [illegible]
[illegible] [illegible] quod hoc est [illegible] de contrario [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] allegata Ad [illegible] [illegible]
contraria [illegible] dicitur quod hoc est [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
termini isti non sunt contrarii proprie [illegible] [illegible] quia 3o [illegible] ut dictum
est [illegible] ad idem non omnis motus est de contrario in contrarium [illegible]
motus qui est de privatione in habitum ut motus illuminationis quia terminus
[illegible] a quo est privatio [illegible] est [illegible] illi [illegible] est [illegible]
Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] privatio
[illegible] sit [illegible] privatio generis [illegible] est [illegible] privata [illegible]
contraria alterius [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] isti termini non sunt contrarii
[illegible] termini [illegible] [illegible] [illegible] illuminatum et non est illuminatum
[illegible] sunt contrarii [illegible] motus localis celi est motus [illegible] non est
de contrario in contrarium quia ille motus est ab eodem in idem [illegible] in idem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia est de oriente [illegible] in oriente Conclusio
[illegible] [illegible] dicit [illegible] celi quod in motibus celi nulla est contrarietas
Conclusio 2a [illegible] termini motus localis [illegible] sursum [illegible] sursum vel
[illegible] Conclusio 3a [illegible] termini augmentationis sunt [illegible] [illegible]
vel [illegible] Ad [illegible] [illegible] [illegible] dicitur quod [illegible] sit ab eodem in
idem [illegible] hoc [illegible] est ad [illegible] quia ab oriente in occidente Ad
[illegible] [illegible] [illegible] dicitur quod [illegible] [illegible] celi [illegible] de contrarie [illegible]
[illegible] Ad alias duas dicitur quod sursum vel [illegible] vel [illegible]
40 [illegible] [illegible] [illegible] 40 [illegible] [illegible] [illegible] motus localis
non [illegible] [illegible] non sunt [illegible] [illegible] quia id [illegible] non est [illegible]
Ad id dicitur quod [illegible] motus localis [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] eius [illegible] non sunt [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum motus contrariatur quieti et quies quieti

Notandum primo quod duplex est contrarietas scilicet realis et improprie dicta contrarietas realis
dicitur que in actione concurrente [illegible] Sed contrarietas improprie dicta est quando termini
dicuntur contrarii [illegible] quod potest quieti opponi [illegible] formas contradictorie
[illegible] non potest [illegible] [illegible] et [illegible] si [illegible] sunt contrarie Notandum
[illegible] dicuntur contrarii large [illegible] quod ambo possunt opponi uni
vero est oppositum et alteri privative [illegible] formas que non possunt esse
eidem subiecto et ideo non [illegible] sunt [illegible] Secundo notandum quod
quies est privatio motus in subiecto apto nato moveri tunc quando est
et ubi natum est moveri Et sic [illegible] quies non est [illegible]
[illegible] privatio motus nata [illegible] moveri [illegible] et [illegible] non
[illegible] quod non possunt nati moveri [illegible] quia non [illegible]
[illegible] est et non movetur in celo in [illegible] quod stat quod [illegible] actu movetur
[illegible] non movetur in [illegible] quod in quieti non fit motus [illegible] non [illegible]

Conclusio prima motus non contrariatur quieti in termino ad quem quia non quies
in termino ad quem est perfecto et finis motus quia motus non contrariatur quieti
quia motus fit propter quietem [illegible] ad [illegible] in perfecto [illegible] non contrariatur
isti [illegible] est perfecto et finis **Conclusio secunda** Quies in termino a
quo contrariatur motui large loquendo de contrarietate quia ab omnibus sumuntur
[illegible] in [illegible] quod [illegible] sub [illegible] est mobile [illegible] quiete [illegible]
est dispositio mobilis quando movetur **Conclusio tertia** Motus non contrariatur quieti
loquendo de contrarietate proprie dicta quia motus est actus quies vero
[illegible] non actus non contrariatur [illegible] **Conclusio quarta** quiete
non contrariatur moveri quia quiete [illegible] moveri quia [illegible] quiete
[illegible] quod non movetur non contrariatur [illegible] quia [illegible] quod potest contrariari [illegible]
[illegible] quod [illegible] contrariatur alteri **Conclusio quinta** quod quies non contrariatur quieti
quia [illegible] est quies et quies non [illegible] non contrariatur [illegible] **Conclusio
sexta** Et [illegible] ad [illegible] [illegible] quod [illegible] motus contrariatur quieti [illegible]
et quies contrariatur quieti [illegible] quies in termino a quo contrariatur quieti in termino ad
quod ad hoc [illegible] quod [illegible] dispositio sub qua est mobile quando movetur contrariatur
large dispositioni sub qua est mobile [illegible] incipit moveri et dispositio
sub qua est mobile [illegible] desinit moveri [illegible] contrariatur [illegible]
[illegible] ab istis dispositionibus sumuntur denominationes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] sub [illegible] dispositione ad quam movetur et sub [illegible]
in qua quievit et [illegible] non est [illegible] per [illegible] dispositio [illegible]
[illegible] quiete [illegible] mobile movetur et [illegible] desinit moveri [illegible]
[illegible] mobile movetur [illegible] una dispositione in alia **Conclusio ultima**
[illegible] quies [illegible] non contrariatur quieti vel [illegible] motui [illegible] contrarietate

tunc quies contraria motui 2° modo conuertitur Tunc patet quod isti termini
quies et quies verificantur de eodem scilicet quies et motus non possunt ambo
reperiri [illegible] 2um patet quia unum eorum terminorum est priuatiuus ut hic
motus et alter positiuus ut hic quies modo 1o modo 2o isti termini
motus et quies bene contrariantur [illegible] a 3a conclusio 2a quieti est proprie
motus contrariatur quia pono quod aliquid moueatur de caliditate summa in
frigiditatem summam et summa caliditas est motus et frigiditas est quies
tunc contrariantur proprie quia aut frigiditas sit quies patet quia est dispositio secundum
aquam naturaliter quiescit in [illegible] est quies [illegible] ex virtute [illegible] Confirmatur
ut dicit philosophus 3° huius quod motus magis contrariatur quieti in termino a quo quam
in termino ad quem [illegible] in termino ad quem contrariatur [illegible] largius ergo in termino
a quo contrariatur sibi proprie quia non [illegible] aliter magis
[illegible] contrariatur [illegible] in actu [illegible] quod quies [illegible] positiue
et [illegible] vno° [illegible] quod est alicui de [illegible] et quo [illegible]
id habet complacentiam in ipso et diuersis [illegible] in eterna quiete
Alio° [illegible] quies positiue [illegible] dispositione quod competit subiecto et sub
subiectum naturaliter desinit et in modo summa frigiditas est quies [illegible]
Alio° [illegible] quies priuatiue et ad [illegible] vno° [illegible] et est
[illegible] quod non [illegible] nata tunc moueri [illegible] impedimento in se subiectiue
motum vel in eius parte vel ad [illegible] est [illegible] rei [illegible]
[illegible] nata est in se recipere motum [illegible] quod plana
vel forma [illegible] vel [illegible] est quies [illegible] in modo [illegible]
[illegible] actus in modo non est quies quia non est natum
in se recipere motum [illegible] non [illegible] non [illegible] natum
est moueri est quies [illegible] actiue [illegible] actus desinit per
actus ad quietem habere et [illegible] proprie non desinit in
modo [illegible] quies in conclusione 2a Alio° [illegible] quies priuatiue et
absolute et est contraria motus [illegible] in modo non est philosophus ad
[illegible] quia pono [illegible] quod frigiditas sit quies et
[illegible] est [illegible] quies positiue
[illegible] dicit quod philosophus ibi comparat terminum a quo ad motorem ita quod
[illegible] quod motor [illegible] motum plus contrariatur termino a quo [illegible]
[illegible] terminus ad quem [illegible] quod motor [illegible]
terminum a quo et non [illegible] terminus ad quem [illegible] magis [illegible]
quod aliud [illegible] a 4a conclusio [illegible] motus in modo non contrariatur quieti
quia ponatur quod aliquid molle moueatur de calido ut unum de calido
[illegible] in dispositione sub qua est molle [illegible] non contrariatur dispositioni [illegible]

est mobile quod movetur et quod iam calida sicut calida ut vinum
et ut communiter et iam non contrariatur quod sicut eius proprie. Consequentia
quibus iam modo non contrariatur quaestioni quarte et pono quod mobile in motu
complexionis quiescat et volo quod aliquod mobile moveatur motu complexionis
et fit calidum ut sunt animalia complexionata et post dispositio per quam est mobile
antequam incipit moveri isto motu complexionis et dispositio sub qua est
in quiete quo ad terminum ad quem sicut eadem dispositio quod calidus ut sunt
modo id non contrariatur quia ipsi. Secundo dicitur nullum aliud nullum quod non
contrariatur largiendo. Secundo dico quod iam quod sicut eius proprie unde contrariatur
largiendo unde in proposito est primo et secundo est calidum ut vinum et calidum
ut ignis. Secundo concedo dico concedo et nunc quod omnis motio sit contra
unde motio ut sic quod quies in termino a quo contrariatur quaestioni in termino
ad quem iam modo quod dispositio sub qua est mobile postquam est motum
contrariatur largiendo tertio modo dicit quiete quod precedit vel sequitur motum per quam
acquiritur vel deperditur aliqua qualitas contraria etc.

Utrum quilibet simplex motus est proprie naturale et violentum

Notandum quod triplex est motus scilicet naturalis violentus
et preter naturam. Unus motus naturalis est qui fit a principio extrinseco
vel intrinseco passivo conferente virtutem. Exemplum quod motus lapidis
deorsum a gravitate est motus naturalis quia fit a principio extrinseco.
Secundum communiter concomitatur aliquis est motus naturalis quia fit a principio
intrinseco ut a forma. Aliquis secundum communiter dicit motus est naturalis
quia ad omnes illos materia confert virtutem. Aliquis materia prima
est passiva unde sed patet quia materia ad omnem formam
inclinatur et est ea appetit. Unde ut quod materia sed est aliud
unde dicit ipse quod materia prima in isto motu confert virtutem quia
disponit per corruptionem forme vel per receptionem generationis.
Exemplum secundo quod licet enim motus vaporis sursum non est naturalis quia

quia non fit a principio extrinseco passo conferente vim vel ibi iiii
passum conferat vim non tamen quia ille motus non est per se dispositive
pro ut habetur bene de vacuo quia stat quod moveatur sursum cum [illegible]
requiritur [illegible] ad ipsum motum de vacuo propter corruptionem vaporis
Sed hoc non videtur fore verum quia prius [illegible] quod motus aque
sursum propter repletionem vacui in calamo attracto anhelitu non
est naturalis quia ad ipsum non inclinatur tamen quia ille motus de per se
non dispositive ad novam formam generationis vel augmentationis quantitatis
[illegible] quod non est naturalis videtur ergo id dictum non valere Sed
motus violentus est qui fit a principio extrinseco vel intrinseco passo
non conferente vim sed resistente Conclusio quod idem motus est naturalis
et violentus respectu diversorum ut patet de motu lapidis sursum qui
est naturalis respectu materie et est violentus respectu forme Sed motus
preter naturam est qui fit a principio extrinseco vel intrinseco passo non
conferente vim neque [illegible] repugnante sicut est motus [illegible]
in prima sphera [illegible] quod est illa acceptione violenti vel
ad tamen alios Sed contra ideo quod non accidit preter cursum solitum [illegible]
nature Et ideo non est generatio floris in yeme apud nos est violenta
quia non fit secundum cursum solitum nature et ideo non est [illegible] 3 est violenta
Conclusio prima quando vel quantitas per corruptionem non est violenta
quia tunc talis est forma substantialis tamen aut non est violenta sed est naturalis
2a conclusio omnis augmentatio seu omnis diminutio est naturalis simul
ad invicem est contrarius ad quantitatem que est naturalis Conclusio 3a patet quia corpus
quantitas in quantum est corpus est violenta patet quia diminutio quantitas in quantum
diminutio est violenta patet in [illegible] quia corpus vel quantitas est quedam
materia nature patet et diminutio non ad invicem talis aliquod passum
retinatur [illegible] passum retinetur ad materiam nature Conclusio 4a
quod omnis alteratio est naturalis patet quia omnis talis est qualis quod fit et
aut talis est naturalis in [illegible] vel Conclusio 5a aliquis motus
localis est naturalis aliquis violentus patet in [illegible] quia motus lapidis
sursum est violentus quia forma ad oppositum retinatur et est aliquis est naturalis
quia ad aliquem eorum forma retinatur sicut motus gravis deorsum Conclusio
6a et ultima quod omnis motus hoc est in quantum per se motus est
naturalis et violentus 2o modo patet de generatione floris in estate que
est naturalis et in yeme violenta Sic etiam corruptio seminis est
naturalis et in [illegible] violenta et augmentatio plantarum in estate est naturalis
in yeme vero violenta Sic et diminutio in estate est violenta
et in yeme naturalis Sed de alteratione patet quia isti quod in die [illegible]

quia quilibet talis est forma
[illegible] que est naturalis

[illegible]

q auffert p̄dispoēs i tlib gn̄aco ē p violēta sua qz corr⁹
ē viola & id ē meu dd'ato i gn̄ato i gn̄aco oē viola
Confirma na gn̄aco forme subalis miscti in ostensis no ē nalis
qz ē disponēs sive spēi i' no ē nalis Ad alud meu adeo ne
gamo ut dctu ē corrupcō no ē viola subito s' ex ho no se
q ergo gn̄aco fit viola sive subito Ad corr⁹ no ē medi
admatu i gn̄acō Ad alid dn ē tn meu Ad 3m
metu ganio id gn̄aco ē pdis qz ē forma nc et ia for
ē mistē Qz id tol' gn̄a & id et no ē disponēs s' bn pon
ad disposicōbz disponēdbz sive spēi Qz d co q⁹ pdctū ē q
omīs motz ē nalis mē gnē ergo salua gne dctū phoz
q⁹ dicut q calefac° aq ē mag nalis mē q motz lapid
sursu Ad id dr q phi i ho volut q mā aq mag' i clīa
ad calefactoē qua ad motu sursu qz p calefactoē ipa disposi
ad alia forma quā appetit ut ad forma ignis & no fit p
motu locale Qz d a co q⁹ calefac° aq ē nalis mē
& viola forme an ergo dz dici pariter motz nalis ul violē
Rn q pariter dēt dici violē qz ē disponēs pdcōi sp̄i ut forme

V generacō rei pmanētis nāē gn̄at

Arguit q ipa que gn̄at formā d re pmanente qz no ē
dr qn cōe rei pnē fuerint gn̄at qz tlib gn̄aco i re
ē motz locat & in eē qsistit i gn̄o gn̄ati ul corrupti
2o arg q id i disposo dr gn̄ari qd pdu' fuerint d no
eē ad eē fm se ul vir pte principalioē Ad cont q gn̄a
et gn̄a qz pduci fm pte pudoze ut fm forma ul
3o arg & supponit q d fco alig forma gn̄e Ad pt patz

Et ad Com. in principali quod generatio rei generantis non generatur quia generatio quia forma genita et forma est generatio ergo generatio genita [illegible] nota et hoc quod generatio est aliquid et non semper [illegible] non potest [illegible] dicitur [illegible] et non [illegible] ad generationem formae in genito vel corrupto [illegible] generatio substantialis generatur per ipsam formam [illegible] quod [illegible] est sua generatio verum quod ipsa non generatur sed ipsa tale et effective sed per generationem ab agente extendendo ut ab alterante et dante motum et a celo et suis influenciis et a generante

Ad aliud [illegible] generatio rei fuerunt quod hec non est quia [illegible] fit totum in quantum non generatur quia aliquis idem esset et non esset quia secundum unum generatur ergo est et secundum unum corrumpitur ergo non est Consequens [illegible] tunc esset quod res eque cito haberet generationem et [illegible] quod idem moveretur motibus contrariis scilicet motu generationis et corruptionis [illegible] idem moveretur diversis terminis quia esset et non esset [illegible] generatur et [illegible] verum res [illegible] fuerunt simul omnes quia generatur et corrumpitur

Ad [illegible] quod eque cito simul [illegible] ut hoc est [illegible] et dicitur [illegible] est [illegible] verum in loco de motibus contrariis [illegible] de terminis dicitur quod esset et non esset non potest tunc motus sed quod [illegible]

Ad [illegible] generationem temporale generatio non generatur quia [illegible] quod motus esset motus sed quod motus movetur quia generatio est motus et ipsa movetur quia generatur [illegible] quod dicit philosophus in quinto quod motus non est motus ut generatio est generatio [illegible] dicit ipse in eodem textu quod motus non movetur per se ut generatur

Ad [illegible] generatur et [illegible] et [illegible] quod dicit philosophus dicitur quod philosophus vult quod [illegible] vult quod [illegible] non est per se via unius motus est ad alium motum tamquam ad terminum [illegible] et talis [illegible] est verum et [illegible] dicit in eodem textu dicitur quod vult quod [illegible] motus non generatio generatur quia in [illegible] et in [illegible] est [illegible] ubi [illegible] de suo [illegible] verum quod [illegible] dicit quod generatio non generatur vult [illegible] quia una generatio est subiectum [illegible] alterius generationis et hoc est verum quia [illegible] alterius generationis est [illegible]

Ad [illegible] generatio generatur vel per se vel per accidens [illegible] est [illegible] non per se quia aliqua generatio rei generantis non generatur per accidens [illegible] ut [illegible] et [illegible] generationem generatur forma substantialis [illegible] et generatur per accidens quia ad generationem aliquam ut [illegible] generatio generatur per accidens quia [illegible] est [illegible] generatur per se [illegible] quia [illegible] per se quod est [illegible] Ad [illegible] dicitur quod generatio generatur per se ita quod generat se [illegible] non [illegible] alia generatio generatur per accidens [illegible] id [illegible] per accidens quod generat ad generationem

8
120

motus localis. Unde generatio talis iam potest ad generationem motus localis corporum consecutive vaporum duorum admisse potest esse vocando generationem per accidens quando non est ab intenta. Et dico quod ista generatio est per accidens quia [illegible] est intenta potest esse generatio bene generatur per se potest quod non ad generationem vel motum alicuius generantis ut generatio asini etc.

Utrum res permanens eo tempore quo generatur vel corrumpitur sit

Notandum quod ipsa non est questio de re permanente quia nullus dubitat quin res successiva ut est motus localis tempore quo generatur vel corrumpitur est aliquid, enim necesse est in ipsa generari vel corrumpi. Secundo notandum quod de rebus permanentibus sunt due opiniones. Una est opinio bizini [illegible] quod res permanens eo tempore quo generatur vel corrumpitur non est. Unde secundum eum tempore illo quo aliquid generatur ipsum non est sed primo est quando generatio eius est completa. Contra dicit tempore quod rei permanentis non est dare primum non esse sed semper ultimum. Unde et tempore illo quo completa est generatio asini est primum esse asini quia [illegible] est in mente an homo non fuit quia in mente an homo generabatur et non fuit secundum eum generatio non est quia quando aliquid est generatum et aliquid non est quia [illegible] generatio nondum tamen secundum eum aliquid est generatum. Unde secundum eum omnes isti termini qui important multas actiones ut illi generatio incipio alteratio et cetera implicant terminos precedentes ad significandum quod res eo quod est vel erit. Sed termini important multas corruptiones potest sicut isti desino corrumpi annihilatio et cetera implicant terminos precedentes pro eo quod est vel fuit. Unde iam aliquid est generatum [illegible] aliquid erit quod est vel erit est generatum totum. Unde [illegible] secundum illam opinionem et ita

Conclusio responsalis quod res permanens eo tempore quo generatur vel corrumpitur non est secundum [illegible] quod auctoritate philosophi [illegible] precedentes dicitur quod fit non est. Alia est opinio ipsius magistri nostri quod dicit quod res tempore eo quo generatur vel corrumpitur est et fuit dicit iam opinio quod non est dare primum esse rei permanentis nec semper ultimum [illegible] quod capiat aliquid [illegible] non potest dari

prius quam esse quam quantumcumque data est proportio continui non est verum dicere quod aliqua
la est et in instanti ante hoc non fuit quam quantumcumque parva data proportio
aliquis est ipse etc. ante fuit quam ante terminabatur et ante fuit
Contra dicitur quod rei permanentis sic verum datur primum quod esse quo ad
esse completum ita quod verum dare quod primo quo verum est dicere aliquis in-
complete est et in instanti ipse ante hoc non complete fuit Et primum
in non est instantia Contra tamen patet quod res primo ipse primo quod terminatur
vel terminatur est patet id etc. [illegible] cuius oppositum ad [illegible] oppositum
brevium rebus permanentibus cum tempore quo terminatur est ante quam videlicet
quod per illa tota hora corpore perdit summa calidus et summa
calefacto est summe calidus per totam horam quam primo instanti excludente
terminati illa hora verum est dicere quod iam calidus fuit summa
quam primo instanti summa calidus est et non sit est productus in instanti
nec ipsa tota est in primo instanti producta non sit latitudo graduali in partibus
fuit producta et non ante illa hora vel in tota hora Confirmatur nam
quaelibet pars summe caliditatis est in tota hora vel et summa calidus tamen quam
totum non est Dico non sine partibus Ex eorum inductive nam hic pars
summe caliditatis est in tota hora et hic pars summe caliditatis et ceteris non
dicetur quod iam esset facta per ultimo instanti quam talis pars ad terminatur sed
Confirmatur nulla est ultima quam quaelibet est divisibilis ultima in ultimas
Ad argumentum negatur antecedens negatur antecedens negatur quod tunc fuit sed verum est
est verum id quod est hoc successive verum per patet adductum verumque instans
aliquid fuit quod prius non fuit ut id quod terminatum est primum quod est
summe caliditatis quam est est summa calidus et in instanti ante hoc
non fuit quam in instanti ante hoc terminabatur et non fuit Contra
dicitur quod iam calidus est productus est non ante hoc non ante partem sed
Ad consequentiam negatur verum quod ipsa est facta per ultima parte quae non est
in tota hora quae terminatur per ultima parte eius hoc et non est in tota
hora Contra dicitur licet non sit dabilis ultima quo ad receptionem
est tamen dabilis ultima quo ad [illegible] Ex quo [illegible] in eodem
instanti fuit verum dicere quod quaelibet pars summe caliditatis fuit et etc.
ergo fuit verum dicere quod summa calidus fuit [illegible] quam vel [illegible]
est vel fuit [illegible] id prius fuit vel fuit ante per primam partem quam in
eodem instanti fuit verum dicere quod quaelibet pars eius summe caliditatis est genita
quam ad id quod terminabatur et nulla est corrupta in quibus fuit Ad
id dicitur negando [illegible] adductum negatur [illegible] ad genita partem sed
verum est terminatur Ex quo hoc non patet quod fuit verum in [illegible] non fuit
tota summa calidus terminatur in tota hora et in eadem nulla [illegible]
vel tota calidus est in tota hora Exemplum patet quod in tota hora non datur primum quod

esse summe calide secundum unum volentem quod esse hoc repugnat et [illegible] quod esse
aliquid calide et in eodem instanti posito summa caliditas est adequate et in [illegible]
esset adequate est summa caloris. Contra quod [illegible] dictum quia in illa hora
summa caloris nec est ens nec est non ens quia non est unum non ergo
alterum contradictoriorum verificatur de aliquo in rerum natura non suppositis quod est ergo
summa caloris quod non potest in illa hora. Ergo conclusio falsa probatur quia in illa quando esset
non ens summa caliditas probatur quia in illa hora [illegible] in illa hora. Videtur
ab amplo ad non amplum [illegible] [illegible] quod ampliatur in antecedente
et non in consequente. Contra [illegible] in illa summa caloris est quia omnis
motus est et calefactio est motus ergo caloris est [illegible] in [illegible] Nec
dicitur quod ab amplo ad non amplum [illegible] caloris. Contra
[illegible] ergo caloris [illegible] est ubi est. Consequentia summa
calefactio adequate mensuratur in illa hora [illegible] summa caloris est [illegible]
quia omnis motus mensuratur tempore et calefactio est motus ergo calefactio
mensuratur tempore. Ad argumentum [illegible] in motu [illegible]
in maiori [illegible] tota ad supponendum [illegible] pro eo quod est [illegible]
quia [illegible] in premissa [illegible] non distribuitur et in minori stat
pro minori quam esset. Ergo [illegible] a parte [illegible] et in [illegible] stat
pro minori quam est. Sed [illegible] in motu in maiori stat [illegible] pro eo
quod erit et hic [illegible] quia [illegible] sed [illegible] ens stat pro eo quod est
et subiectum pro eo quod erit [illegible] non supponit pro eo. Ad [illegible]
Sed [illegible] ampliare [illegible] quia in [illegible] ampliatur non [illegible]
quando ab est ad adiacente ad est [illegible] adiacente et si non [illegible]
[illegible] ad [illegible] unde omnis motus est mensurabilis tempore.
Ergo [illegible] quod [illegible] unum calefaciat calefactione quod non est [illegible]
[illegible] quod in illa quando non [illegible] hoc est summa caloris ergo est
Contra [illegible] oppositum [illegible] eo tempore quo generatur non est [illegible]
quia si esset et non [illegible] quia [illegible] [illegible] in [illegible] cessat motus
Consequens [illegible] si esset et non [illegible] quia non esset generata quia
[illegible] quod non est productum est genitum secundum rem [illegible] generata
est et non est producta in [illegible] generata et [illegible] quod et non generatur
Ad argumentum [illegible] dicitur [illegible] instantibus [illegible] instantibus
[illegible] complete cessat motus. Ad [illegible] dicitur
quod [illegible] calido genitum [illegible] videtur quod res non
sit generata secundum [illegible] et non sit producta [illegible] aliquo
res [illegible] est generata [illegible] ad [illegible] res in tempore quo generatur
esset sequitur quod sit in illa hora generaretur summa caliditas in subiecto quod

subiecti intensive hoc esse forme caliditatis quia licet in se forma calida
ergo est forme caliditatis contraria licet quia homo efficeret ad hoc quod aliquid sit
forme caliditatis Consequentia patet quia in illo casu in principio hoc forma
caliditatis esse contingens quia possibile est quod in futurum iam numquam fiat vera
forma caliditatis fuit quia stat quod actio suspendatur etc. ut iam erit
vera forma caliditatis est in principio hoc quia aliquas in futurum iam de presenti
erit vera esse forma caliditatis fuit Ad dictum ne [illegible] [illegible]
[illegible] Verum homo non efficeret sed oportet quod haberet in se forma calida
repugnante quod forma non esset sit in esse successivo Ad consequentiam negatur
possibilitas [illegible] possibile Verum est quod [illegible] illius [illegible] quod non est de [illegible]
vera nondum est vera verum veritas eius dependet a futuro contingenti
Et iste dicte modus patet per hoc quod ad hoc quod aliquid sit forma [illegible] non oportet
quod omnes eius partes sint Sed sufficit quod aliqua eius partes sit et quod
non sit in quantum actualis acquisitione in perpetuum aliarum partium Consequentia
patet quia forma [illegible] in tali casu forma caliditatis et forma frigiditatis stat
simul nam futuro quod a forme caliditatis forme frigefiat et in forma
caliditatis deperdit etc. et tunc in [illegible] forma frigiditatis [illegible] etc. et
ut est in quantum duarum licet non qualitates non sint contrarie sicut in proposito
Verum in qualitates sint sicut virtutes non sunt contrarie quia non habent se eodem modo
ad subiectum quod tamen oportet si dicerent esse contrarie Verum una illarum qualitatum
acquiritur alia deperditur et de hoc magis vide [illegible] [illegible] de contrarietate qualitatum

V ad unitatem motus requiritur unitas mobilis dispositionis et temporis

Notandum primo quod motus triplex dicitur unus scilicet genere quia omnes
motus sunt unus motus quia omnes continentur sub eodem genere ut sub
hoc motus Alio modo motus dicitur unus specie quia motus dicitur unus quia
fit per eandem speciem ut iam modo duo calefacientes sunt unus motus specie
Tertio modo motus dicitur unus numero quia est indivisus a se et a quolibet alio
divisus Et de ista unitate motus quaerit quaestio praesens Secundo notandum
quod per dispositionem in proposito non intelligitur illud quod in motu acquiritur
sed in qualitate dispositio non est illud quod forma quae acquiritur Tertio notandum
quod per mobile non intelligitur aliud quam subiectum inhaesionis motus Pro quo notandum
quod duplex est subiectum motus scilicet inhaesionis et denominationis Subiectum
inhaesionis motus est id cui realiter inhaeret motus Ex quo sequitur quod non
semper materia prima est subiectum inhaesionis motus patet quia motus caeli
est motus et tamen non inhaeret materiae primae quia caelum non habet materiam primam
Sed subiectum denominationis motus est quod recipit denominationem concretam
rationem cuius concretum sive a parte eius inhaerente vel quod denominatur a vulgo
moveri tali motu sed subiectum denominationis motus hoc est homo quod
vulgariter denominatur moveri Ex quo sequitur quod aliquid idem est subiectum
inhaesionis et denominationis motus patet in orbibus caelestibus est subiectum in-
haesionis sui motus et etiam denominationis Ultimo notandum quod manente
unitate motus secundum tempus in motu duobus modis potest intelligi Uno modo
quod maneat idem tempus proprie loquendo de tempore sed dictum est contra hoc
Alio modo manere idem tempus intelligitur quod non fiat interruptio temporis per
quietem mediam **Conclusio prima** Ad unitatem motus non per se
requiritur unitas dispositionis quia in motu locali continue est alia et alia
dispositio et tamen continue una potest continuari et alia corrumpitur Similiter patet
id de calefactione sicut manifestum quia continue est alia et alia dispositio
quia alia et alia qualitas **Conclusio 2a** ad unitatem motus
requiritur unitas [illegible] in subiecto patet quia si requireretur talis unitas
et motus duo erunt unus motus [illegible] patet [illegible] quia [illegible]
non requireretur unitas talis [illegible] et duo [illegible] constituerent unum
motum quod tamen non est dictum **Conclusio 3a** licet ad unitatem motus

non requiritur unitas mobilis ad esse subiecti durationis ad hoc quod
motus requiritur mobilis quod sit subiecti inhesionis motus quia
ista questio non scito quod canis currat deorsum de terra et in medio
moriatur et adhuc ibi est unitas motus tamen non est unitas subiecti
durationis quia id subiectum prius erat canis et modo est cadaver tamen an fuit mixtio
vitale in. Sed 2a pars questionis patet quia ad unitatem motus requiri-
tur continuitas non in comparatione est motus continuus nisi fiat in eodem subiecto in-
hesionis eo quod est actus in subiecto vadit. Et hec iam questio videtur
scito quod motus sit distinctus a mobili quia tendo oppositum tamen motus
non habet sit subiecti inhesionis ut tamen maius eius mobile tunc

Conclusio tertia licet ad unitatem motus non simul requiritur unitas temporis
continui loco de tempore sic loquendum est quod hoc tamen ad motum esse
unum requiritur unitas temporis. Prima pars questionis patet quia dato quod non
tempus continue dictum esset ita videlicet quod celum quiesceret ad motum
aliquos quo lapis cadit deorsum esset unus et tamen non esset
tempus continue dictum. 2a pars questionis patet quia si fuit interruptio per
quietem mediam tamen ille motus non esset continuus et non unus ad sensum
comprehensum in questione patet id auctoritate philosophi in 8 phisicorum quod assumit id
tamquam verum. Contra 3am quod motus lapidis deorsum est unus patet exemplo
Contra 2am quod motus lapidis sursum et deorsum sit non sit unus
motus patet quia in eo non est unitas deorsum quia alia est dispositio qua lapis
non sursum et qua deorsum cum una earum dispositionum sit naturalis
lapidi et alia violenta. Et esset secundum aliquos non est ibi unum
tempus quod sit interruptio per quietem mediam. Contra secundum eos ille lapis
in puncto reflexionis quiescit. Unde tamen quod alii tenent quod ille motus
lapidis sursum et deorsum sit unus motus simpliciter non sit quantum
simpliciter. Et pro id comparabile sit persuaderi quia si non maneret
quod unus esset naturalis et alius violentus. Sed hoc non videtur aliquid
quod non sit unus motus quia tamen sit si homo esset sedens frigefactus
et calefiet tamen quod semper calefiet quod ille motus calefactionis a
principio usque ad finem non esset unus motus quia in principio et in fine
esset non esset una dispositio tamen in principio iam calefactio est quedam et naturalis
homini et in fine est violenta. Dicitur ergo aliqui quod talis motus
sit unus unde stat bene quod dispositio sit una et quo ad aliquid sunt

sit naturalis et quo ad aliquid sui sit violenta. Dicitur tamen quod
ad unitatem motus sufficit etc. quia ad unitatem motus continui non
requiritur talis unitas dispositionis sicut est motus alterationis rado alterius
ex quolibet quod abicit et ex eo quod deperdit. Unde stat quod alteratio
est unus motus continuus et non simul quia in eo est unitas dispositionis
sed in sunt due dispositiones nec talis unitas requiritur in isto motu sed
sufficit quod continue fiat successive. Dicitur ad 2m iam dicta ad unitatem
motus similiter non requiritur unitas dispositionis quia sic sequitur quod motus
lapidis sursum ab impetu et deorsum ab impetu suo quod non
fiat quies non esset unus motus quia in eo non est unitas dispositionis quia
ibi sunt diverse species dispositionis quia in sunt cause productive motus specie
differentes et etiam sunt effectus specie distincti. Tenet quia quod dupliciter
talis specie diversa ad duplices effectus. Et cum quia in motu
lapidis sursum forma lapidis non generat sed impetus et in motu
lapidis deorsum generat. Et ad aliud licet aliquod quia sic etc. aliquid
concedit quod ibi non sit unus motus quia ibi non est una dispositio
ergo unus motus est naturalis et alter violentus. Unde oppositum huius
dictum est in 2a licet aliquod licet aliquod in sunt diverse etc. licet in
aliquod in sunt cause etc. licet 2a. Unde cause diverse species concurrunt
sunt partes eius cause totalis sed producunt eundem effectum in specie unum
et in numero sicut sit in proposito. Dicitur ad unitatem motus non requiritur
unitas mobilis quia sic etc. sequitur quod si sint ignis et multa calefientia
quod duo essent unus motus quia in eo est unitas mobilis sed ibi
sunt plura subiecta inhesionis. Et ad aliud concedo quod a principio non sit
unus motus ut probat argumentum in fine tamen cum sit continuatio per
ignem et tunc est unus motus. Dicitur ad 3m videlicet tempus ad unitatem
motus non requiritur ita quia sic vel post ita dicent manum
eadem numero vel specie non est quod est continuum in specie quia et deorsum motus
qui est continuus est motus ultra illum erit unus motus cum in specie ibi
sit eadem dispositio nec in numero quia et motus localis non esset unus
motus cum continue alia et alia est dispositio in numero quia per una
adveniente alia corrumpitur et nec dispositio manet eadem in numero. Et
ad aliud dicitur quod requiritur eadem dispositio totalis in numero et quod est motus
localis licet aliquod licet aliquod unde in est una dispositio in numero quia unus
motus totalis et quod continue est alia et alia ut dicitur procedit quod alia

et alia dicens propria motus materia eadem in numero quia licet continue variatur tamen adhuc secundo non ydemptice materia eadem quod sufficit ad unitatem motus. Contra ad primum: si ita esset sufficeret secundo quod omnis motus celi usque illuc esset unus motus quia ibi est unitas duorum mobilis et temporis. Dicitur quod ibi est [illegible] omnino subiecti eius propter et subiecti [illegible] in [illegible] pro unius [illegible] quia hoc sufficit ad unitatem. Ad aliud [illegible] dicitur quod ibi non est unitas dispositionis unius quia licet [illegible] fiat unum spirituale motum et spirituale [illegible] et quando ibi dispositio subiecti eius propter [illegible] quod non unitas sed unum hoc non sufficit sed esset requiritur quod [illegible] [illegible] inclinatorum ad unum [illegible]. Contra ad primum requiritur quod ita esset quod esset requiritur medium et spatium quia ubi esset unitas medii et spatii non esset unus motus quia tunc fieret mutatio [illegible] mobilis ad suum locum. Conceditur [illegible] si requireretur unitas dispositionis vel duorum dimitti vel in dimitti [illegible] est [illegible] non in dimittit quia dicit philosophus in isto textu quod motus est duorum esse in dimittere. Secundo dicit philosophus in isto quinto quod ad unitatem motus sufficit quod unius generis. Ad aliud [illegible] et quando [illegible] unius motus [illegible] propter est unus et non fit in spatio nec in medio unum quod aliquis motus fit in spatio et ad aliquod requiritur medium non [illegible] ad omnes. Ad confirmationem dicitur quod [illegible] quod requiritur unitas duorum dimitti. Et ad primum dicitur quod [illegible] quod dispositio debet esse indivisibilis in partes [illegible] quia duo est forma quae non est per dimitti et quando [illegible] dicit philosophus dicitur quod ibi loquitur de ydemptitate generali et non individuali. Dubitatur utrum duae partes aquae quarum una est calida et alia frigida sint unum continuum. Pro isto dubio notandum quod duplex est continuitas scilicet essentialis et accidentalis. Continuitas essentialis est quando duorum [illegible] sunt ad invicem [illegible] cum ultra [illegible] sunt unum. Et continua essentialiter sunt [illegible] ultra sunt unum. Sed continuitas accidentalis est magis [illegible] per quam aliqua [illegible] sunt [illegible]. Sed continua accidentaliter sunt [illegible] quae correspondent per eandem magnitudinem. [illegible] quod iste partes aquae quarum una est calida [illegible] unum continuum accidentaliter non autem essentialiter. Probatur prima quia sunt continua accidentaliter quia iste partes sunt [illegible] per eandem magnitudinem. Secundo quod non sunt continua essentialiter quia ibi non constituunt unum quia ibi non est una forma sed duae.

sz vinum et non vinum et de istis contentis ecciur lo' ghe oto h9
red dt gtia ecn'z sub q̄z volita sub vnum Corpus zm
nia et forma et accnia inherentia forme non sub vnum gtim
quia non sub eē in sz sub mit se Corpus zm due medie
hostie sub vnum gtim quia ille medietates sub eē se et faciunt
vnum Corpus Qhe dece gdh forme calidit ul albedinis non
sub vnum gtim quia non sub eē se sz mit se quia penetrat
se Sz d a supposito quod quantitatis sit res mel quanta quod
est et gtim accnz Ad id dicitur quod ad hoc quod tunc aliq sint
gtia accnz requiritur quod sit pre se hnoia quod forme cap sunt
in eadem materia non dispa et separacionem ponim
Dubitatur Consequenter si quis haberet vnam hostiam et partes fracte
adinvicem an eas debeat uniri Et videtur quod sic quia huiusmodi videle in
tractatu ad vnionem oppositionem tn sz ad coniunctionem ad id dicitur
dicitur quod non von lig nat requiruntur adinvicem tn ibi manent
totum partes et eleuacionis quia hostie partes debite adinvicem applicari
sed postquam fuerint applicate et c Finis huius questionis se oty

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

6ꝰ liber

Queritur primo circa sextum librum physicorum utrum puncta sint res indivisibiles in linea

Pro ista questione notandum primo quod in eadem difficultate de punctis instantibus
et momentis. Puncta namque si sunt sunt [illegible] momenta in
motu et instantia in tempore. 2° notandum quod dupliciter possunt ymaginari
indivisibilia. Que nullam porcionem in quantitate sed que sunt in certo situ
seu loco sic quod non in alio ab eo distanti. Talia puncta si
sunt indivisibilia. Secundum potest ymaginari indivisibile quod non habet
porcionem in quantitate sed quod est indivisibile et habet porcionem in certo loco
et tamen non in alio ab eo distincto sicut est anima intellectiva que est in qualibet
parte hominis ut patet 2° de anima. 3° notandum quod punctum ab euclide
sic describitur: punctum est cuius pars non est. Et [illegible] scilicet secundum
ponentes et secundum non ponentes puncta. Secundum ponentes puncta
sic describitur: punctum est cuius pars non est habens porcionem in quantitate. Sed
secundum non ponentes sic describitur: punctum est cuius pars non est talis et
tanta qualis et quanta est ipsum totum. Sed ista descriptio non valet
quia tunc unum totum aliquod esset punctum quia pars eius non est tanta
et talis sicut totum aliquod. Dicitur quod ista descriptio non datur secundum non
ponentes puncta sed datur secundum ponentes puncta ut aliquis secundum
eos qui loquuntur ac si essent puncta. Ultimo notandum quod res dicitur
indivisibilis tribus modis. Uno modo quia non potest dividi in plures partes
per realem separacionem et isto modo dicimus celum esse indivisibile. Alio
modo dicitur indivisibile pro aliquo quod licet habeat partes tamen ille non sunt
ab invicem separabiles propter parvitatem et talia indivisibilia ponit
democritus qui voluit corpora athomalia et dixit ea esse principia
rerum. 3° modo dicitur indivisibile pro isto quod simpliciter non habet partes et
isto modo sumitur in proposito. Ultimo notandum quod tempore aristotelis erat una
opinio que posuit puncta indivisibilia. Et illam opinionem aristoteles
sub nititur reprobare sed tamen magna est difficultas utrum aristoteles
posuit puncta vel non quia in diversis passibus diversimode loquitur
de eis. Unde primo posteriorum videtur concedere quod puncta sunt cum dicit
sunt enim linee ex hys et componuntur ex punctis. Sed in 8vo
metaphysice dubitat an sint ponenda. Cum dicit: Si enim puncta
sunt generabilia et corruptibilia sunt. Sed in libro de [illegible] et in [illegible]

Ubi ea incipiat. Est ergo notandum quod de materia ista quoque sunt due
Opinio Okkam oppiniones principales. Prima est opinio magistri Wilhelmi Okkam mo-
Motiuum dernorum quod puncta non sint ponenda in linea et mouetur ex eo quia
si essent ponenda vel ergo essent substancia vel accidencia. Non substancia quia
vel essent materia vel forma vel compositum. Nec unum istorum est dandum. Non materia
quia tunc materia esset generabilis et corruptibilis continue et contra philosophum primo phisicorum
quia tunc quando quis diuidat aliquam lineam tunc diuisio ista cadit super
punctum per aduersarium. Queritur de isto puncto an corrumpatur vel maneat.
Si corrumpitur habetur quod materia corrumpatur. Si vero maneat queritur in qua parte
vel in manet in vna parte sic quod non in alia modo non videtur esse potius
in vna quam in alia. Si vna eius pars manet in vna et in alia
sic non est diuisibilis sed indiuisibilis. Nec potest dici quod sit forma quia cuiuslibet
forme debetur aliqua materia sibi adequata et de ista materia queritur sicut
prius. Nec est compositum quia nec est materia nec forma vel nec est compositum. Et etiam
si esset compositum tunc esset diuisibile in materiam et formam. Nec potest quod sit
accidens quia tunc accidens haberet subiectum sibi adequatum et idem est substancia
quia accidens non est accidens [illegible]. Et de ista sententia sic
sic pro argumentum est. Secundo nam si puncta essent ponenda maxime
vel propter continuandum lineas vel eas terminando. Non propter primum propter continuare
quia partes linee se ipsis sunt sufficienter continue similiter terminate
sunt bene per partes diuisibiles. Tercio sic non est concedendum in philosophia
naturali illud quod non est notum ad experienciam vel racione sensus quod liquet
que non concedere. Sed puncta esse non est notum ad experienciam
quia insensibilia sunt nec racione sensuum nec adhuc est auctoritas
cui non liceat que concedere. Et dictum magistri et breuiter habet
veritatem de punctis indiuisibilibus quia indiuisibilia puncta in linea sunt
ponenda quia ista sunt partes linee ut dicit Euclides linea est
longitudo sine latitudine et profunditate cuius extremitates sunt
Opinio Burley duo puncta. Alia autem est opinio Anglicorum qui tenet
quod in linea sunt ponenda puncta indiuisibilia et continua in tempore
et momenta in motu. Et isti de ista opinione sunt adhuc diuersificati.
Quidam dicunt contra eos quod puncta sunt actu sine quantitates
ipsas continuantes adinuicem copulantes. Et similiter ipsos ponunt triplicia
puncta scilicet continencia terminancia et continuancia. Continuancia
sunt quas partes continuant adinuicem continuacione. Sed continencia sunt
mediantibus quibus materia et forma adinuicem continuantur. Sed puncta
terminancia sunt puncta terminancia linee ipsam lineam terminantes.
Contra dicunt isti quod dato isto puncto continuancia corrumpuntur

Et puncta tminantia d nouo pducunt // Alij aut d ia via ymag
pter loquu d punctis Vn dicut ipi q puncta sut ptes
linee et si linea e subita punctu eius e sita si actuale punctu
e actuale Cont dicut isti q puncta sicut d q debz e
sermo recte dicut et no recte Vn punctu dic tmi i contu e
i pmanente Et continuans i contu continuat Et opponens i contu
ex ipo vna cu alio q contin Contra corrupto aquo
contino no oz d nouo generari puncta tminancia Vn punctu
qd prius erat continuans iam fit tminans Cont eodem e sermo
ideo q sermo i infinita puncta faciut extensionez et no infinita
q si infinita tuc no quelibz linea diuidet esset i duo equalia
qd e contra prima maiore Et pz tunc q data linea continua ex
punctis finitis i ptibus ia no pt diuidi i duo equalia Cont
credit isti q dualitates sut extra logicales sut latine et
confundite Et no ia opposito q eo q nunc et omes linee
ducte a puncto medio i circulo essent equales sic pz d iste
quaru vna ducit ab extremo eius puncti et alia a medietate
eius puncti quoniam et contra mathematicos dicentes Circulus
e superficies plana i cuius medio signabile e punctu a quo omes
medio linee ducte sut equales 2o na aliquis e [illegible] idem
et ie pt ee i loco sibi equali cu no videt repugnancia ie aut
loco equalis no erit nisi puncta indiuisibilia 3o sic na linea
tmiatur punctis indiuisibilibus q no pte diuisibili q ult tmi
linee nt e sz ult pte diuisibile e sua medietas Cont
pt sermo ideo q puncta est generatu et corruptu qd sic
pt psuaderi q punctu assumi i tpe ee et no p creatione
q illa no pot physica i oz q incipiat p generatione Cont
ex pt concedi q alterent q posito q quis transeat ad balneu
et caliditas eius i tendit Et est caliditas punctualis i tendit
et no prius fuit ita i [illegible] ergo [illegible] introducta caliditas punctualis
et hoc no fit nisi punctu nec alteru vnius [illegible] i primu
introduci vna [illegible] caliditas p aliu Cont dicunt isti
q puncta est resistit nunc q hoc i continuo e i infinita resistentia
[illegible] ibi sit i infinite ptes [illegible] resistentie sic
[illegible] no [illegible] i infinita resistentia [illegible] q ie
i finite ps erunt [illegible] massula puncta
i diuisibilia sut ponderata q nisi sit sic q nulla [illegible] pspective
[illegible] ut iste cu radij lucidi i eodem puncto concurrunt
a toto lucido [illegible] mediu lucidu [illegible] omes radij i
puncto diuisibili no pnt [illegible] cu vnus radius attingat illa

Motuum

9 o bim

pte et alt alia Confirmatur quia phus dicit primo celi Si infinita puncta
concurrent non faciunt continuorum seu linea Secundo non loquitur de punctis
divisibilibus sed indivisibilibus Similiter dicit phus quod infinita puncta sunt
in linea Similiter dicit phus quod punctum est principium linee et similiter loquitur
de divisibili et ergo est linea et est principium sui ipsius Ad
aliud nonum adhuc quod sit nova adhuc dicitur nonum adhuc Et
radix quia contra salte quod non potest concedere in alia parte secundum se et
sui et nec prius Cum mens loquitur ad id quod
infinitudinem punctorum parte continet adhuc in modo potest concedere Ad
confirmationem dicitur quod phus primo celi loquitur dubitative Ad aliam auctoritatem
dicitur quod phus loquitur de punctis divisibilibus id est quod in linea sunt aliqua
puncta et non tot quin plura Ad aliam dicitur quod phus vult quod
punctum est principium linee sed quia eius
Sed contradictio dicens punctum esse actu in linea Quod
est in tempore Dicitur quod vult tamen quod punctum est res permanens in linea
sed contra in tempore in esse successivo a contra sunt in tempore
et puncta in linea Antecedens quia dicit phus non est recipe de tempore
in nunc Similiter dicit quod idem nunc est principium futuri et finis preteriti et
idem nunc non est divisibile sed indivisibile quod non sit divisibile quia
tunc non esset principium futuri et finis preteriti Cum hoc non posset stare
per divisionem Ad aliud nonum adhuc dicitur quod phus loquitur
si puncta sunt contra et non est recipe de tempore quia secundum se
esset in nunc indivisibile Secundo ad dicitur quod id contra unum est
divisibile Non aliquid divisibile secundum diversas partes unum est principium
unius et finis alterius sicut in ratio sicut linea
secundum unam partem est principium unius et secundum aliam finis alterius
a divisio cadit super punctum indivisibile antecedens quia
divisio cadit super parte divisibili vel indivisibili Si secundum
puncta non posset dividi
in suas partes quod habuit quia per applicationem instrumenti
aliquo et per instrumentum ut vel
vel aliud Ad dicitur
quod cadit super punctum divisibile dicitur quod
quod id non potest fieri per instrumentum Secundo dicitur quod
ad maior ut perfectorum
per aliquod aliquo alio modo ad
sunt ponenda puncta divisibilia antecedens et quod perfecte tangit
perfecte planum tunc non tangit secundum parte divisibile quia sit

sic tuc linea c̃ua eet ꝯmẽsuabil linee recte sic ꝙ eent
eq̄les ꝯtra m et ꝯ mathẽticos qz si linea recta et linea
c̃ua fuerit ꝑtracte ab eisdẽ puctis ꝑ c̃uare longitudo ut
d' balista et eius corda q̄ tñ n̄a signo linea ꝑcise et
linea plani sm qua ꝑcise tangit planu ut si ie
eent si in sup̃ficie ponde n̄a ꝯcedet alia r' eent eq̄les
aim' qz si vna ꝯcedet alia ut ꝑcise no tanget
plani sm illa linea s sm maiorẽ ul breuẽ Ad
actu respon̄ adoz ps se ne a'm sdo signo linea
ic Vñ dr admittendo iaz signatoz iaz s3 linee et ig
ptis Vz dr ꝙ no e signabil ps sm ꝙ ꝑcise adeq̄te
tangit planu ut e signat linea i plano ptie correspond
pti tangenti i ꝑcise Vñ dr ꝙ linea c̃ua ꝑ ꝯcedit
rectaz dumo sit ab eo puncto i id punctu Vñ
i tñ ꝑcise planu tangit sm aliq pte c̃ua et no
sm iaz tota sintate Vz sm i finita modica pte
Vz d' a / volo ꝙ dns deus omes pte ꝑcisi no
tangente remoueat et dimittat pte tangente tt i tñ
cau aliq ps tangit planu sm se et qz dz sui et ia
no eit n i diuit' Vz ꝙ ho ꝯples ꝙ deus sepet qz
ptes tangentes sut distincte a no tangentibz mo qrz
sut distincta deus pt separe et separati ꝯseruare Ad id
dr no admittendo separatoz. et ca qz ie ps tangentes
et no tangetes ꝯtinuu' qz q'rz ps tangens dat ia
q ex pte no tangente et tangente et ie ps ꝯstant
V / a / adr puncta sut ponda qz sic se h3 Vnitas
ad nu'm sic se h3 punctu ad linea Vz Vnitas ad
nu'm e i diuit' r puncta eit indiuiu'le breu' qz dt phus
ꝙ vnitas h3 rem i diuisibilit Et ad actu respon̄
adoz ut breu Et ad phm dr ꝙ vult ꝙ vnitas h3 rem
i diuit' quo ad rem distinctaz ita ꝙ ala no capit inug
distincte q' i vnite 40 s3 eum qz vnitas e una
re distincta quia dr V ·a· latitudo gradual ꝙ
ꝯ i diuib3 qz pono ꝙ pulla hora adeq̄te fiat suma
caliditas tunc ia caliditas r' gta ꝯ i diuib3 qz signo
pm ꝙ no ee i3 hoc tt i mete au no aliq i3 calit
desinit 40 no e acquisitu i ia hoa ergo i id istati i
diuis' et tunc ꝯlis acquisita no e nisi i diuisibilis

1 ꝑ m' n tangat ꝑ m ꝑte d'ls
adoz si ne'a +

Vel dr qz corpora non
tangunt se qz aer mediat
vel facile est euadere

Si non dicit quod pro instanti si non deficit tunc ante primum non
esse erat completa quia si non deficit Consequentia nego quod sor
et parte erit de albenti in ia hora et quod primum non esse in hoc sit
primum non esse solet et parte maneat attamen albus ut tua et parte erit
albus sorte et non albene disili in diuisibili antequam quicumque
albedo signatur iam est acquisita in iam hora quod et iam albedo non est
signat quod parte sit albus Ad argumentum negatur antecedens admisso
casu quod in mente an non adveniat eius deficit secundum inuestitudinem cui
quod non non secunda quod gratia in quo quanti sit potius Cui in mente an non
non verum sic in quanti in mente isti Sed sic in mente an non
a in quanti anterior isti ut parti diuisibili proprio et contra producebatur
aliquis in caliditate deficit Ad oppositum consequentia admisso casu quod
parte sit albus sorte conceditur dicitur quod iam albedo non est signabilis
sed tunc adhuc concedit cum albene diuisibili eo quod hoc albene diuisibili
stat cum tunc Et tendo illa oppositorum Respondeo ad motiuum 2e opposite
aduersarios secunde ic quarta et conclusionem 4 quod est includere dicitur quod ut
tunc quod omnes linee ducte a puncto medio excluse sit celer
Ad dicitur quod velit loqui secundum oppositos dicta de quo ipse fuit Ad
2m dicitur quod ie intrinsecus non potest esse in loco per equali uno quantum
est in subiecto tunc est in eo parti finita replicatione Ad 2m dicitur
quod ultra tres linee bene est aque quod ad receptionem tunc linee
non loquitur tunc non est pro tres linee quo ad differentiam Unde licet
id ita posset saluari tunc non videtur 2a ratio esse soluta non enim
videtur causa quare sit signata loca ad certa due mitione per sep//
ator eius a corpore 2o nam omnis videtur repugnare potius deus

// quod posset facere punctum
sic et potest facere quantum ...

//faciat quod id in linea tunc oppositum bini et maxime erit facta
quod implicat contradictionem pone puncta in diuisibilia ut probabit
in questione sexti id autem quod implicat contradictionem deus non potest
facere Ultima quod oppositum tacta sit pars sit media parte Cui
non videtur repugnantia quare non posset signi pars plani in
tam quanti argumenti ad te corpore per in specio quod tangit plani
Sed contra si ponderata essent puncta tunc quantum non esset diuisibile
in diuisibilia quia esset diuisibile in puncta que ultra non essent
diuisibilia Ad id dicitur concedo quod quantum non sit diuisibile in
partes diuisibilia Si propterea non ductus videtur tunc quod quantum est
diuisibile in infinitas partes etc

V. puncta sint sibi invicem proxima in linea

Notandum primo et pro supponendo quod licet communiter dicatur sit initio de punctis
verba portorum in continuo et est presupponendum quod in puncta sit
ponenda Secundo notandum quod differentia est inter continua contigua et consequenter
se habentia Quoniam continua sunt quorum ultima sunt unum et constituunt
unum sicut due medietates ligni Sed contigua sunt quorum ultima
sunt simul sed non constituunt unum Sed consequenter se habentia sunt
inter que nihil mediat eiusdem generis Sed immediata sunt inter que nihil
mediat nec simul etiam Sed aliquid naturale est medians ut
Ultimo notandum quod de materia istius questionis sunt due opiniones Una est opinio
communis que tenet quod puncta non sunt sibi invicem proxima
seu immediata et movetur ex eo quia si essent immediata vel essent
inter se vel essent simul Si non primum quia tunc non facerent extensionem Sed
unum penetraret aliud vel essent simul quia sicut se totum tangeret se
et se totum parte vel parte parte non secundum duo quia tunc non essent indivisibilia
nec primum quia tunc essent indistincta secundum situm et unum penetrabit
aliud et commune penetraret aliud quod non essent simul
Secundo sic si essent immediata sequeretur quod non esset possibile mobile moveri
per lineam datam Consequentia patet quia puncta sunt sibi invicem proxima per adversarium
capiatur ergo a et b puncta et volo quod mobile moveatur de
uno in aliud vel in motu suo quando est in a puncto vel in b vel
quando est in medio neutro Sed tamen non erunt proxima nec quando
est in a quia tunc est in termino a quo et non movetur nec quando est in b quia
tunc est in termino ad quem et ibi non movetur Tertio sic si essent
simul immediata Sed si facerent extensionem vel non si dicitur quod sic
sequitur quod dyameter quadrati esset commensurabilis coste eius consequens
est impossibile Nam capiatur aliquod quadratum cuius quelibet costa sit
ab alia cd et tertia ac et quarta bd tunc dyameter est com-
mensurabilis coste ab quia dyameter est quanta ex duobus punctis
sicut ab costa quia inter dyametrum quanti ex duobus punctis
nullum est medium inter ea puncta cum sint immediata et erit com-
mensurabilis coste quod erat probandum Quarto sic sint tria puncta
a b c que sint immediata tunc a et c secundum se tota tangent b
et non esset differentia punctum a toto puncti b esset eius a dextro
dextrum a sinistro Contra dicitur secundum iam quod puncta eius
continui non tangunt se ita quod ista oppinio licet de punctis eius
continui quia non negat ista oppinio quin puncta diversorum continuorum
bene tangant Sed quod capiantur due linee indivisibiles
secundum latum et profundum et ponantur super se in puncto tunc
tunc iste linee tangunt se secundum puncta indivisibilia quia non secundum
divisibilia quia secundum latum et profundum nullum est divisibile

Alia est oppinio quae dicit quod puncta sint simul in proxima in linea et immediata
et modo ita. Contra ex eo quod signetur linea cuius puncta terminalia sint
a b et removeantur ista puncta quaeritur an linea sit terminata vel non
si non tunc erit infinita. Si vero sic tunc erit terminata punctis quae
iam erant posita immediata nec potest dici quod per terminum partis divisibilis.
Contra volo quod ista linea sit indivisibilis secundum latum et profundum
et non videtur quin parte divisibili terminetur nec potest dici quod esset infinita neque
quod non esset terminata quia tunc semper esset infinita quia esset continua se
sibi tamen ex quo non habet terminum. Secundo sit linea cubitus est
continua in cubitus in linea sunt puncta et per consequens essent simul in proxima
quia si non essent simul in proxima tunc non essent cubitus in linea.
Tertio accipiantur duae lineae et iungantur adinvicem secundum conos tunc puncta
terminans unam lineam est immediatum puncto terminanti aliam lineam
in unum punctum erit alteri immediatum. Quarto sic capiatur una linea
indivisibilis secundum latum et profundum et postea extrema reflectantur ad aliam
partem extrema tunc lineae per modum circuli tunc puncta istius lineae terminantia
iam tangunt se et sunt simul in immediata in se quod tangant se.
Contra istis duabus oppinionibus et earum probationibus [illegible] et multis
et aliis modis volunt dicere quod impossibile sit semper esse puncta
indivisibilia quia ad ea esse sequitur sic quod sint simul in immediata
et quod non sint simul in immediata. Et certa facta contra ambas oppiniones
non concurrant ideo ad ea est respondendum. Tenendo ergo oppinionem secundam
respondeatur ad motiva contra oppiniones. Ad primum dicitur quod ista puncta sunt
contra se et se tangunt se nec ex hoc sequitur quod unum penetret aliud
sicut in simili ponito quod ego et iohannes applicemus digitos ad invicem tunc
tota anima mea et tota anima sua sunt immediata et tamen propter hoc
non penetrat se ideo adhuc una est extra aliam. Ad secundum negatur
adhuc dicitur quod a et b puncta non faciunt lineam nec est possibile quod
unum indivisibile moveatur de uno in aliud sed bene unum indivisibile cum
possit moveri de uno in aliud. Ad tertium dicitur quod puncta non faciunt
extensionem unde mille puncta non faciunt plus de extensione
quam unum solum. Infinita puncta faciunt extensionem et quod finita
Unde continuum non potest componi ex duobus punctis quia continuum est linea
longa quae constat solum ex infinitis punctis. Ad quartum dicitur uno modo
quod unum istorum nec est alteri dextrum nec sinistrum quia non potest facere
extensionem quia ad hoc quod aliquid sit alteri dextrum vel sinistrum oportet
quod aliquid sit extensum et habeat partes situales extra aliam vel potest
quod ista puncta a b habent se quod unum est alteri dextrum vel sinistrum
in ordine quo ad nos considerando ista puncta secundum quod sumuntur tunc
decet ponere. Sed tenendo oppinionem primam respondeatur ad motiva
oppinionis secundae. Ad primum dicitur aliquid quod in [illegible] linea [illegible]
terminatur parte divisibili. Unde ista linea bene habet partes divisibiles secundum
longum quae terminantur vel potest quod adveniant nova puncta
de partibus ad ceteras praedictum. Ad secundum conceditur quod ubique in

linea sit puncta sed ex hoc non sequitur quod sit immediata. Unde licet utique
in linea sint puncta nulla tamen puncta in linea sunt [illegible]. Ad
secundum argumentum dicendum quod non negat opponens quin puncta duorum
continuorum vel puncta eiusdem continui ad invicem [illegible] sint immediata. Ad
a. quod opponens prima puncta sunt simul immediata quia tangunt se
et sunt immediata ante; patet quia dicit philosophus in [illegible] [illegible] [illegible] tangere.
Consequenter nulla puncta sunt simul immediata et sunt immediata [illegible]
quia linea est continua propter puncta et puncta sunt magis continua [illegible]
extremum propter quod unumquodque tale et ipsum magis. Ad decimum
nonum ad quod dicendum quod philosophus loquitur de partibus continuis et divisibilibus et non
indivisibilibus continui. Ad decimum nonum ad [illegible] et ad rationem dicitur
quod [illegible] [illegible] quod est effectus est talis propter causam esse talem non
tamen non est continuum propter puncta esse continua. Ad a ad puncta
sunt simul immediata quia volo quod aliquid perfecte sphericum ponatur
super planum, tunc corpus tangit ad sensum punctum indivisibile et
iam puncta erunt simul immediata. Patet quia si tangit secundum partem
divisibilem tunc non esset perfecte sphericum. Ad decimum nonum ad quod dicendum
quod tangit ipsum secundum partem infinite mediatam ut dictum est in quaestione
praecedenti. Alii tamen dicunt quod sphericum non tangit planum quia corpora
dura non tangunt se nisi in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
alterum [illegible] vel [illegible] sicut clavus asseri vel plata [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est alteri [illegible] sicut anulus argento
[illegible] [illegible] [illegible] applicata alteri sicut quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] cum lapide tangit murum. Sed hoc non valet. Sed non
enim dicitur quod lapis descendens quando descendit et dividit aerem [illegible]
[illegible] quod [illegible] non possit dividere aerem ita modicum quod est inter
lapidem et terram quod lapis deberet tangere. Et etiam admisso quod
non tangunt se iam dura signo aerem et sphericum et volo quod
sphericum tangat aerem et tangit etiam ipsum secundum punctum. Signo
ergo partem [illegible] secundum quod aer tangitur ab isto puncto. [illegible] utique
quod illa pars [illegible] sit punctum vel [illegible] quod illa pars non potest [illegible]
quia non [illegible] repugnantia. Et [illegible] [illegible] quod illa duo tangunt se
[illegible] sphericum et planum et pono quod [illegible] et [illegible] moveatur et
punctum [illegible] in sphaerico [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tangit punctum et non [illegible] tangat illud punctum.
[illegible] ergo quod illa puncta [illegible] tangunt se in sphaerico et in plano [illegible]
[illegible] prima [illegible] quia non sunt puncta eiusdem continui. Ad a puncta
eiusdem continui sunt simul immediata quia signo [illegible] [illegible] lineae a
et signo [illegible] [illegible] [illegible] lineae [illegible] signo punctum [illegible]
[illegible] [illegible] iam puncta sunt simul immediata [illegible] [illegible] iam linea
[illegible] [illegible] iam puncta [illegible] [illegible] [illegible] prima [illegible] [illegible] [illegible]
non esset continua [illegible] puncta [illegible] prima [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] distat ab [illegible] et non sunt [illegible] [illegible] sunt [illegible] partes illarum

[illegible] [illegible] [illegible]

2am arguitur ie partes non sunt continue vel puncta extra immediata Consequens
tenet arguendo signo et admisso nunc quod omnia puncta sint simul
puncta immediata primo dico quod signato primo puncto non potest signari
2m sed ad 2am 3a quia prima est terminata puncto divisibili et non
indivisibili Sed contra licet illa opinio sit antiqua tamen non credo esse
vera non enim credo quod 2m punctum non sit signabile non enim
signato primo puncto tunc 2m potest signari ut concedit conti
nui signato primo ad 2m potest signari non enim credo repugnantia
Et 2o non ut concessum est in illa opinione tunc puncta divisorum
continuorum sunt simul immediata et quia non est maior ratio de punctis dispositorum
continuorum quam de punctis eiusdem continui primo eadem ratione sunt de punctis
divisorum continuorum et eiusdem continui et ergo sequitur eadem puncta divisorum continuorum
sunt simul in presencia eadem puncta eiusdem continui sunt simul in presencia tunc
non credo eadem divisibilitatem ergo prima opinio mihi displicet

V. in eodem corpore longitudo latitudo et profunditas abinvicem realiter distinguuntur

[U]nde dupliciter est longitudo scilicet partialis et totalis Longitudo
partialis est longitudo cuiuslibet partis Sed longitudo totalis
est totius corporis signata a sursum ad deorsum Sed latitudo totalis
est tota corporis signata a dextro ad sinistrum Sed profunditas
totalis est totius corporis signata ab ante et retro Ultimo notandum
quod hic non sit sermo de longitudine et profunditate cuiuslibet corporis
quia notum est quod in diversis corporibus ~~dimensiones~~ sunt distincte dimensiones
Ultimo notandum quod in diversis corporibus diverse de similiter
ie dimensiones Sed si diametri in corpore sunt omnes equales
tunc per quamcumque intendit potest sumi illa ut in ~~dar~~ dyametro dimensio
sit est in sperico Sed si due sunt equales et 3a est inequalis
tunc per longiorem sumitur longitudo et per utramque aliorum latitudo
vel profunditas Si autem omnes 3es sint inequales tunc per
longiorem sumatur longitudo sed per mediocrem latitudo et
per minimam profunditas Ex quo sequitur quod in eo 3es dimensiones
in corpore distinguuntur secundum tres dyametros se mutuo intersecantes

in tanto corpore in ordine ad duodecim angulos rectos. Secundum est quod non ponuntur plures dimensiones quam iste tres quia non sunt plures recte diametri et secundum quod iste diametri sunt longiores secundum hoc corpus est longius et maius. Tertium notandum quod illas dimensiones esse distinctas potest intelligi dupliciter. Uno modo quod realiter distinguantur sic quod una non sit alia. 2a Alio modo intelligitur quod ratione distinguantur sic quod quelibet non sit synonima et secundum hoc ponuntur tres. **Conclusio prima**: longitudo latitudo et profunditas particulares in eodem corpore distinguuntur ab invicem, patet quia alia est longitudo particularis protensa et alia latitudo vel profunditas magis, ideo dimensiones particulares distinguuntur. **Conclusio 2a** quod longitudo particularis non distinguitur a particulari longitudine, patet quia si distingueretur a particulari longitudine tunc a qualibet particulari longitudine distingueretur, consequens falsum quia non distinguitur a se ipsa. **Conclusio 3a** longitudo latitudo et profunditas totales non distinguuntur ratione eo quod istos terminos proprie licet bene distinguantur ratione longitudo in sensu materiali. Patet ista conclusio quo ad primam partem quia si distinguerentur in sensu proprio tunc longitudo latitudo et profunditas distincte distinguerentur ratione, consequens quia ista non sunt distincta. Sed 2a pars quia quelibet istorum terminorum longitudo latitudo et profunditas non sunt synonima ergo sunt distincti ratione. **Conclusio quarta** et principalis quod longitudo latitudo et profunditas totales non distinguuntur realiter ab invicem in eodem corpore. Patet ista conclusio quia non est ponenda pluralitas sine necessitate, sed si ponerentur illas dimensiones esse distinctas esset ponere pluralitatem sine necessitate, igitur non est ponendum. Contra sequitur quod si ponitur quod corpus sit latum duorum pedum et longum 6 tunc corporis latitudo etiam esset sex pedum quia ista longitudo est sex pedum et ista est latitudo ergo quod iste sit. Contra 2m ista quia non corporis latitudo est sex pedum igitur corpus est latum sex pedum patet quia in casu superius ante est contra et quod in contra adhuc quod aliquid sit latum non sequitur quod eius latitudo sit sex pedum. Sed dicitur quod diameter mensurans illa latitudine sit sex pedum. Contra 2m dictam quia est tanta corporis latitudo corporis est tanta sicut eius longitudo igitur corpus est tante latitudinis quante est longitudinis recte sic in aliis non sequitur corporis distantia corporis est tanta sicut eius corporis constructio igitur corpus tante distat quante constat. Contra tertio quod tangens aliud secundum longitudinem corporis tangit ipsum secundum latitudinem patet quia idem sunt. Sed quod contra dicitur oppositum id intelligitur adhuc secundum quod quod tangit aliud secundum longitudinem non tangit ipsum secundum diametrum mensurantem latitudinem vel Contra tertio contrarium latitudo corporis est decem pedum et corporis longitudo est 10 pedum et cetera

pz qz alias no eent id Com dri res no p e tate
late q̄nta e eius latido pz qz stat q latido sols sit sex
pedu qz stat q eius logido sit tata q e ca tu latitudie
tn no oz q ipe sit tate lata Cu res e com tate lati^mis
qnte e dyamet mesuras eius latine Com tn sit
logido sols e int capt et pedes sic etia eius latido pz qz
sut id Oz q dr q logido sols sit int capt et pedes et
no latido Dr q. ho sit nata q dyamet mesuras logine
cet e int capt et pedes et no dyamet mesuras latitudiez
ut^r ut C d h Rnsale ia sut distita q̄z una
aorga^z et no ad h sic e d logine et latine i^z am^z et volo
q^t una terra semipedalit lata et extendat q fiat
longa At logido id terre maiorat^z tn latido no maiora^z
qz maet eadm am^z qz maioa^z logido i^z logido aora^z
tz a qz nora et va tusporta id sut Confit^z n eent
distita sc^z q quadrupele eet bipedale et volo q a sit
eod logitu quadrupele et latitu bipele Oz^r hr logido e
qdru et hr latido e bipe^t i^z bipedale e quadrupedale
Cor hr dimisio e qdru et hr dimisio e bipedal i^z bipedale
e qdrule Ad aliud neiu pz a pte adoi neiu q latido
eius no maioret^z vo ia eet maiorat^z qz extata sit
logido Et qnt dr q latido no maet semipedal liz
bn maeat semipedal latido Ad qfcoi sic a adoi sc
Dr q si bipedale sc pro e pro et mor e fla qz n
de bipele n q h̄m oncz dimisioz e bipele nisi no e
d io corpco Or vo sc pro no e pro et ho te e maad
q̄omitas logido qdru et id bot q̄omitas latido bipe^t
et ia dnt d se in pri i gdoe Cz go sic grludi i^z latido
bipe^t e logido qdru^t At et sad zm
Dsa/ ie dimsioes sc adr drette qz i e dimsioes sc drette
drette i oppaco qz qo i oppeco cordz logine et latine et no
pfundite qz dicit p spectiui q radia visual no pteudi
i pfunditu Confit^z na ie dimsioes dnt ro^e ul go ia distitto
i pfunditu Confit^z na ie dimsioes dnt ro^e ul go ia distitto
fida^z sup aquo ul sup no m zm qz alias eet ficta i bz
fida^z sup aquo id aut no e aliud quia res sigte p ios tmos
q sup aquo id aut no e aliud quia res sigte p ios tmos
q res sut drette Ad aliud hug adoi ne am vomo dr
q ab vidi eet oppatu h̄m pfunditu pspettios Dr q volue
q rada visual no pteudit^z i pfunditu q^o ad nolj distat
q radia visual no pteudit^z i pfundu q^o ad noli distit
tio e com Ad aliud ofcoi dr^z q ia distitto funda^z sup aqo
et no sup dimsite iaz dctaz rez h dr^z q funda^z sup dimsite
et no sup dimsite iaz dctaz rez sic long logido latido et pfunditas et dimsitas
q tunc aoz tmo logido latido et pfunditas et dimsitas

ioꝝ gtiu ꝓueit eo diuisio uo ɔsidi insuat et dyametos
sm quoꝝ moꝝ ɔsideratoꝝ mottus fecit sic diuisos ɔtig
contentes istis tribus longitudo latido et ꝓfunditas Ex ad pñ

V aliqua mutatō est instantanea

Notand q mutatō 2x dr̄ istatanea Vno° q fit i īsti
i diuili 2° mo q licet sit diui et successiua sed ꝓꝑt
velocitatē applicatoꝝ agentis ad passiū id nō pt ꝑcipi
3° mo muto dr̄ ɔtra q fit to pl et no successiva vna
pt pꝰ alia sic q nō diui i ptē prōe et ꝓpe ~~ɔnt~~
tinent diuisione tpis Ex omēs eiꝰ ptes si hr eas pl ꝓduci
Con° pma q sicto q puctā i diuisibilia nō sit ponda
nō ē muto istatanea pꝰ mo pꝫ ia ɔto q nª muto
fit īsti i diuili cū nllm sit tale ꝯ pond Vnm sicto q
tāle ꝯ sit pond et io mō talis muto bn 3 pyt sic e
cato ingla ul aie intelectie **Con° 2a** q bn 3 pyte
nār fieri aliqꝰ mutoꝝ ɔtra 2° mo pꝫ q videtur ad
ꝑgentia q isti iorulatores vna res mutat d vno
loco ad aliū tā cito qd nos possum id sensu ꝑcipe **Con°
3a** nār loquendo vi q possit ee aliq muta° istatanea
2° mo pꝫ ia ɔcto nā aqua res bn ꝓduci to pl ut sm
ꝓbate oppoꝝ scia i aia ꝓduci to pl Silr ɔtg i aia
ꝓduci totꝫ pl nō enī vr q eet tā successiuos ɔtrarios
sue 2° pꝫ nā voluntas ꝓdut suā volitoꝝ tota pl
q voluntas ē libera go pt ꝓduce actū volendi qn
vult nc ptī q d pendet ab intellectōe sm q volito
et intellectio sit distincta i vna nō d pendꝫ ab alia Cotie
sc q aliq foꝝ pt ~~ꝓduc~~ nār ɔtrari the sūt ꝓ nāz nō
pt corrūpi pꝫ d scia ia enī nār vna ɔre et no coꝝ
ɔrre q ꝗbꝫ scia ē diuisibilis intensue et ipā tota sīlr
resistit ꝗ eiꝰ medietas i medietas pꝰ coꝝ **Con°
4m** nō oꝫ sꝫ tpis ɔtrarios eē eqle tpe coꝛruptꝫ lꝫ
no fiat i extensis Con 5m nō oꝫ ac diuile ꝑ se
ɔtrari successiue pꝫ ad d scia Vnū q dr q succo eē
pueit ꝯtinuatioe hoc ē vnū i istis q hnt ɔtiū et ꝯsistunt
i subito **Con° 6a** et pꝰ lꝫ nō ꝫ ꝑpyle nār fieri aliq
mutoꝝ cōpate istatanee 2° mo pꝫ q illuiato nō sic
fit nc visio nc dlectatio nc aliq ala muto aūt q

Illuminatio non fit nisi per generationem luminis in medio vel applicationem
eius ad medium vel per remotionem obstaculi. Illa autem omnia fiunt
subito. Similiter patet de evigilatione quia non fit nisi per apertionem oculi
vel per mutationem visus ad visibile quae itidem fiunt subito. Similiter de de-
lectatione spirituali et sensuali patet quia iam posita apprehensione obiecti
sensibilis talis autem apprehensio fit subito. Confirmatur quia philosophus
docet primo ethicorum quod delectatio et visio fiunt in instanti. Secundo contra
in instanti divisibili ita quod voluit quod delectatio et visio fiunt in tempore
parvo et minimo. Contra secundum physicorum dicit de semine et spermate quod co-
agulatio fit in instanti. Secundo ad tertium [illegible] quod coagulatio fit
in tempore parvo et minimo. Dicitur naturaliter quia supra naturam bene fit na-
tura ut dicit sanctus augustinus quod aqua mixta in [illegible]
in fundendo et in [illegible] esset et hoc totus [illegible] esse quia
sequitur primum esse aliter [illegible] et [illegible] in vina [illegible]
ergo id aggregatum [illegible] iam vina et aqua et hoc est hoc tamen est
productum in instanti. Contra generationem prima [illegible] numero
[illegible] est [illegible] quia [illegible] in [illegible] productum in instanti divisibili [illegible] tempore
divisibili quia sequitur id et [illegible] non productum quia sit et numero
esset divisum et subito quia [illegible] tempus est subitum sit et iam numero
quia tempus motus mensura illius motus [illegible]
consistit [illegible] dividat illud [illegible] tunc in prima [illegible]
est productum [illegible] non producta [illegible] et si non esset productum
[illegible] illa [illegible] dicit [illegible] illud quod non sit productum tunc illa [illegible]
producta [illegible] non esset [illegible] Ad [illegible]
[illegible] signe [illegible] non [illegible] tempus [illegible] producta
[illegible] sit [illegible] [illegible] producit
[illegible] tempus et secundum [illegible] tota parte illius temporis [illegible]
[illegible] fit in tempore mensurato tempore [illegible] della
[illegible] [illegible] dividat [illegible]
[illegible] illud tempus non potest signari [illegible] producat
[illegible] potest signari [illegible] secundum infinita violenta
[illegible] producit [illegible] numero [illegible]
illo [illegible] ratio [illegible] non [illegible] illa
[illegible] [illegible] ad quod [illegible]
[illegible] occasione quia [illegible] sunt esse et non esse [illegible]
[illegible] angelus [illegible] ratione [illegible] esset
angelus [illegible] superadditum non angelus quia [illegible]
[illegible] ratio [illegible] non [illegible] sunt in [illegible] cessat
motus Ad [illegible] [illegible] tamen [illegible]
[illegible] aquae ad quem [illegible]
[illegible] tactus [illegible] illo non [illegible] quia [illegible]
[illegible] illos [illegible] partes

p̄ma ⁊ ultima ⁊ illud nō fit Ad confirmatiōz dr̄ q̄ illa
creatio nō ē accidens sup additum ei ut illud continue
creaet se ipo ul p aliud Dicit ipo asserere ita pt. de
angelo Si p aliud creat ipm de illo ⁊ec fit processus ī
infinitum Ad quod cum angelus cūm adpez qz tunc tantum
et gradit q cessat mutacio conditur cessat creatio
ligatio nō cessat qz angelus ⁊c q̄ creatio iᵃ nō cessat
Scd a qd qz tūs mutacio ĉd g adque mō fit
eiusmodi aquo ut adque ut ptim ī tmo aquo ⁊ pti
ī tmo adque Sic ī tunc g ducit Ad illud dr̄ q sit ex
mutatio ē aequa tunc g qd mō fit ī tmo adquem
Si nō g productiva tunc g qd mō fit ī tmo aquo
Similiter qd mō fit ī tmo adque ip sit mutatum
creat nō tm ptē ⁊ cedit qd mutatum ē non
mutat qz mutatio [illegible] ē ea mutatum ad
mutatum [illegible] D a si eet ia mutato ut si q aliq
mutato eet ī q̄ōmo ī q̄ōmu ⁊ nō p mem [illegible]
p ī io [illegible] ducere Omne qd fit ī q̄ōmo ī q̄ōmu fit p
me Sz am qz ia mutq ī dum fit ī nō ee ad ee
⁊ nō p me nō sit mem int q̄diua Ad aliud
qt̄ q̄ra Et ad p̄hm dr̄ q lo ī mutoe sucatua [illegible]
ī q̄ditta nō ē mem sic q vni q̄dictoriorz [illegible] dio
mo Sz ī q̄dicta bn ē mem sic q fiat mutō
ī vno ī aliud tm contradictorz [illegible] ī [illegible] Sz
D a tn ee ⁊ nō ee [illegible] mutos [illegible] mutō aut
ē int suos tmos Ad id dr̄ q mutō ē int suos tmos
[illegible] sic q [illegible] tmoz [illegible] ī ipo qd mu q phs
nō verificaba ī eo ⁊c D a q [illegible] eta [illegible] mutō
corpalis fit ī instanti qz illuminacō fit [illegible] qz dt phs
2o ī aia q emperocle [illegible] fieri illuminacō [illegible] Consequens
ra scta fit [illegible] ī [illegible] illuminacō [illegible] qz [illegible] nō [illegible] ag [illegible]
Ad aliud [illegible] dr̄ q phs [illegible] q si p potentia [illegible]
[illegible] applicacōe [illegible] ut illuminacō fieret [illegible] hoc aut
nō pt fieri [illegible] Ad [illegible] qz da
[illegible] ee [illegible] ad [illegible] sic ut [illegible]
[illegible] ad [illegible] nō da [illegible] ee [illegible]
ad illuminacō qz ia fit p mutos sucivas [illegible]
aut [illegible] nō dat [illegible] ee [illegible] nō sit [illegible]
ee mot D a scito q sol [illegible] medio [illegible]
ī [illegible] luna [illegible] ī [illegible] ī [illegible]
luna [illegible] Consequenter [illegible] sequitur [illegible]

multiplicat sol usque ad nos et signo q p q° radius e et p
i° radius e et i mente cum ho no fuit i e pdcty gee ht
qz ho vide sufficere sed p'm dr q i rlit tam bn appareat
bn pducit lumine i medio s no gee s fuerit una p
pz talia ut p oti pducit lumine loquendo d oti i divisi
qz n'm tle e s'm gdoz 4 dato q eet et p ipo semper pducere
lumine punctuale sed q sequitur ne° cum ho no ffft s
q q nd eis radii pus fuisset mo ho s pcy i ic

V. instans trãsmutacionis istantanee ds attribui posteriori passioni

Vlterius nota p° q q ror mot cum ro° p oti i divisi
4 d i° oti ut e ad p'm alio° pulcra pte tpe et ho e
i oti 2° mo cum p i finita modica pte tpe 4 i° mo
ut e q Sz q e aliquid 3° mo cum p aliq° tpe 4 no
to° tpe finitate 4 i° mo id qd e i aliq° tpe 4 no i
qlz pte eis tpe z i oti fe p Sic p'fomit puncto
cum ror mot ro° p puncto i divisi 2° mo cum p
ultima pte aci linee 3° mo cum p i finita modica
pte aci linee 4° mo cum p aci pte linee 4 p na to
2° no d q adrutia p st oia st p'm q ee p'm q
no ee ultim q ee ultim q no ee Cum q ee p'm
e p q° res ia e 4 i mente cum ho no fuit Sz p'm q
no ee e p q° res ia no e 4 i mente cum ho fuit
ultim q no ee e p q° res ia no e 4 i mente p ho
cet Sz ultim q ee e p q° res ia e 4 i mente p ho
no cet 3° no d q h' p'm dz fieri mo d mutoe
oia 3° mo dcta Et tlis e dup sz acqsitia 4 dpitia
Acqsitia pt e caco dpitia pt e anichilaco 4
ultimo no d q azles p p'ore passioz no mtet ad q
tm ad que mota seu mutop Sz p p'ore mtet tm
aq° p q° nonden q i mutoibz acqsitis et tm ad q
e ee 4 tm aq° e no ee Sz i mutoibz d pditis tm
ad que e no ee Tenui vo aq° e ee Cum muto
acqsitia e d no ee ad ee Sz dpitia e d ee ad no
ee Conc p'ma q transmutop gee acqsitie rei

pmanent nae dz attribui pyᵃ passioi sʒ tmo ad que
q e ee qᵉ ia gelo qz ponatur q deus creet nouum angelum q
forma ducet p o tt ul angelus pro io pti e ul no Si e
habeo ppositum Si no e tt mequa e cepcio forma ducat p
o ut port cas **Contra** o transmutaciones que dependet
rei nae pmanent no dependentes a re succesiua o transmutaciones
dz attribui poi passioi qz na ponatur q angelus anichiletur
qerit utrum angelus pro io pti e ul no Si no tt pro io
pti no plus anichilatur qz prius Si vero e sic habeo ppositum
Item que no dependentes a re succesiua quo ad esse ad q
qz si dependz sic tt o transmutaciones no dz attribui poi
passioi sʒ pyᵃ Con posito q sol creatur tt ia e stella sol no
et signo quo primum o no ee eius pote stellas in ppos tt
desinit ee eo sic ac eius multo dependencia an o tales transmutaciones
no e attribuendum poi passioi qz pro io pti p quo desinit ee
stella stellas eius no e qz tt no e stella Si no e qd actos
qz i tali tatu stellas is dependz a re succesiua sʒ a no
ee eius sole mo no ee eius sole e tamen adq tales tales
eius **Contra** q o transmutaciones que acquirere rei succesiue
dz attribui poi passioi sʒ no ee pᵃ ia gelo qz pro io
pti p quo res incipit moueri e motus d no ee ad ee Si
hec e volunt o no ee quod e tamen aquo qz i io pti no e
motus a i mete prius hoc cuius motus Con res no i incipit moueri
cum ipsa moto qz quo quo mo tt plus mouebatur quo dz q
incipiat moueri cum alius no mo C a dz actos iam
O transmutaciones que acquisitiue no dz attribui pyᵃ passioi
qz sic tt angelus tpe creatus erit sʒ hoc e ~~falsum~~ no qz ul
pro io pti angelus erit creatus ul no ultimo iorum e dare [illegible]
no [illegible] qz si e et no e generatus tt e creatus quod [illegible] qz
ia pos e creatus [illegible] actu [illegible] ad hoc ad
sic dz q no e creatus precise qz no e creatus i tpe
pto Si io mo e i creatus i no creatus ut io mo plus deus
b creatus Si vero hoc creatus ca nouare tt dz q ie angelus
e creatus sʒ quo ho no sz q i tpe pto sit creatus Con
creatus nouiter no imposita tpis pᵐ D/a/ adr
o transmutaciones que dz attribui poi passioi qz tales
istas transmutaciones que terminat eo tpis primi p quo res no

fuit aut est inchoativum temporis futuri per quod talis res erit ergo quod res debet esse quia est inchoativum eadem res debet non esse quia est terminativum tantum quod non videtur verum. Ad tertium negatur antecedens ad a. Et ratio est quia id quod est terminus extrinsecus temporis praeteriti per quod res non fuit aut est terminus intrinsecus temporis per quod res est aut est pars eius temporis per quod res est ideo prius talis res debet esse pro isto instanti quam non esse. Ad quartum cum arguitur nulla est intrinseca acquisita rei permanentis quia sit maior quam sic certe non tota sit in mutato esse. Dicitur hoc non quia in tali mutato esse est divisibile vel indivisibile non modo est primum non divisibile quia talis intrinsecus sit tunc sit ergo est indivisibile nec indivisibile quia in intrinseco est homo et ille homo est divisibile vel in intrinseco est divisibile. Ad argumentum negatur antecedens negatur hoc ad argumentum vel talis mutato esse. Dicitur si hoc divisibile capitur pure adverbialiter et sic solum non est concedendum et est indivisibile quia primum in mutato esse est mutatio indivisibilis quia est mutato quod sit tunc sit. Si vero hoc divisibile capitur substantive vel pure categorematice et sic solum est concedendum et dicitur quod est divisibile quia divisibilitas vel res divisibilis ut ille homo quod est divisibilis vel divisibilitas et quando in mutato sit tunc sit ergo est indivisibile. Tamen indivisibile tantum substantive vel pure adverbialiter negatur antecedens sed tamen ergo hoc ante quod est indivisibile mutato. Dicitur non sequitur ergo iste argumentum quia indivisibilitas vel indivisibilis res. Et quando in intrinseco est ille homo. Dicitur quod tamen hoc divisibile substantive concedo quod omnis verum est quod est ita verum sicut ante. Si vero hoc divisibile categorematice pure adverbialiter et sic solum non est concedendum et non verum quia est tamen hoc commune non praecedit maior. Verum est non tamen est hoc communibus non divisibile et ergo debet concludi ergo in mutato est hoc divisibile. Et ante est verum sicut et ante. Ad quintum cum arguitur tertio quod talis intrinsecorum non debet attribui non esse quia sit maior quam motus diceretur ultimum quod non esse quod ad intrinsecorum. Dicitur hoc non quia ultimum quod non esse non est quod motus quia pro isto instanti motus non est prius quam ante ergo id quod non est prius quam talis mutatorum quam quod praecedunt tantum quia non est verum. Consequenter notandum quod pro isto instanti dicitur non movere ad motum vel aliter non est quod motus tantum quia sicut dicit philosophus sexto physicorum quod quietum movetur ab aliquo praeterito et in tempore a quo movetur. Ad argumentum dicitur quod verum est quia pro isto instanti in medio primum hoc erit motus et non per aliquod vel id per quod est intrinsecorum motuum non ad praecedens. Ad praedictum negatur antecedens negatur hoc ad ultimum quod

necq adoi qr p io ne^a et ad phm dic Dic q lo^c d
mutoe tpali sit succeſsiua et no instātanea Da
adc q gcioz i tmo aq^o trāsmutoſ q̄ee no p^se e motq
q aut i no e plq ad ~~ipm~~ muto ad q motu ee q
aut tza qr no e muto ad aq et ipm ut aq ipug e
Conſeq i io oti adc e no ee motq i no e muto
ad motu ee tza qr ex ho q aq mut ab aq tmo
no e i io aq^o mut ut mo Zo qrit q rēs ee
ia muto q̄ea no gnato ut a^b aliq motq Cu oti
no fit motq Q^a mo^t motq no i tpt n i mutoe
succia i ad motu ee na e muto q̄ea et p q̄ns q̄ea
trāsmutoſ rei succiue sil e cu rēs succia no mut
q̄ee alias no eet rēs pmans Pit e no^d q mut^o
q motq e cu an no fuit e muto succia q e i tpe
sequti q p q^o ultio motq no e Zo no^d q na e va
muto i oti q^o ad ee intitu motq pz qr ad ee i intitu
motq reqrit motq et succo Zo no^d q id q dot
q trāsmutoſ q̄ee d no ee motq ad ee eiq qr i io oti
d io motu ne ee et p to tpq sequs d eo motu a ma
ee pt mutoq succia ab io oti i i pcete Eqo pz
q q trāsmutoſ q̄ee no dr q tuſſoſ eo co q sit eiq
tmq intitq Oi qt tmq cotinq iq trāsmutoſ pz qr
i io oti trāsmutoſ vni adictoz e vni et i nete pq
ho altm qr i io oti motq no e et i nete pq ho e
pz ho ad dcm pm ne^a adoz dr q no dq i trāsmutoe
q̄ea int adicta i oti mutoſ adictoz aq rei succiue
q i tpt ee s pfct qt p to tpq sequs Ad q̄fo i
ne^a vni ad ho qt trāsmu^o ad aq pfct q p totu
tpq sequs id sit Ad zm dr q ia muto rei succiue
nl e pcitke Oi dot id q trāsmutoſ qr pq to tpq
sequs e muto rei succiue Ad dtu dr q ad motu
ee no e imuatio q̄ea pmu s q i gnloe id dr q ad
ſm i pmi ho e vni sic q ad motu e muto q̄ea
i pmie qr i io oti ultio d io motu certifica vni
adictoz et i nete pq altm vni ia ro pbat q pmu
rei succiue no e muto q̄ea q sic e succia ut actu
pti pq pte et no q ee s tn rei succiue dicq ee mutoq

contra quia quod pro iam sed conclusio non esse veri quia tamen motu voluntatis
in instanti pro aliquo tempore adminus quod fit in minori contra ut in
casibus **Dubitatur iuxta predicta posito quod**
voluntas possit actuari in instanti et habeat omnia requisita ad
productionem volitionis pro primo instanti et in isto casu quod quia voluntas
est libera et potest suspendere actum volendi pro quo ergo quod faciat
et quod in instanti velit producere pro hoc actum volendi et in instanti pro
hoc erit mixto contra sed producto actu volendi tamen quia in successivis
hoc actibus proprie passionis quod sic et id quod et precedens contra
in instanti tamen oppositum suppono et sic posset argui de angelo
facto quod deus pro primo instanti in instanti non velit producere seu creare
angelum sed in instanti pro hoc. Ad id id dicunt aliqui quod si deus vel
voluntas sit suspendens suos actus et non in instanti pro hoc
sufficienter producere predicta immo nunc prius labi tempus. Contra
hoc non videtur valere quia in instanti an non potuerit produxisse
et nulla est facta impositio in ad [illegible] facere et quod admisso
casu dicitur quod in instanti pro hoc produceret ut ex hoc sequitur quod in primo
instanti iste produceret vel in instanti pro hoc non [illegible] in primo
instanti isti sed [illegible] aliter ut prius dictum est

Dubitatur circa colores secunda nam videtur quod tempore colores
oppositos [illegible] adductorum [illegible] contra oppositum non potest et dari
primum quod esse [illegible] in opposito et non est quia aliter posset staret forma
primum quod esse [illegible] in opposito et non est quia aliter [illegible] staret forma
et opposito cum ea potest forma et ex opposito. Ad id dicitur quod in tali
casu forma et opposito bene stat potest dummodo non sit in esse [illegible]
ut est in quibus [illegible] et ex potest [illegible] oppositum colores
illa quia habet eius oppositos et [illegible] hoc eius formam. Ad hoc dicitur
quod id non sufficit [illegible] ad hoc quod aliquis opponitur colores [illegible] quod habeat
oppositos de ea in esse accidentaliter vel permanenter [illegible] non est [illegible]
[illegible] dicunt quod quando datur primum quod esse [illegible] et opposito [illegible] esse [illegible]
habeatur forma de colore ut quando [illegible] adducit maiorem et [illegible]
et utique [illegible] ea oppositum et non manet **Dubitatur** [illegible]
quod [illegible] sit [illegible] tamen dandum sit primum quod temporis
quod [illegible] non quia tempus est motus [illegible] non datur primum quod motus [illegible]
et videtur quod non quia tempus [illegible] temporis [illegible] quod [illegible] quod terminat et
[illegible] quia [illegible] temporis [illegible] quod [illegible] quod id quod [illegible]
incipiat tempus [illegible] primum quod quia id quod [illegible]
quod precessit [illegible] quod ad est dicere temporis datur primum quod et tempus
dat primum quod esse [illegible] quod de primum quod temporis quia datur
quod quod incipiat tempus et id est primum quod temporis sic ex [illegible] quod terminat
tempus et id est ultimum quod temporis. Contra quod hoc non sequitur quod ergo datur ultimum

instans esse temporis vel prius quam esse temporis. Cum prius quam esse temporis
esset quam quando tempus esset et in instanti ante quod non fuisset nunc
ad nunc est dabile non enim prius quam quando prius non tempus esset quando tempus
non est quia quanti sed etiam ulterius quam esse est quando tempus iam est et immediate
post hoc erit nunc unum tale est dabile quando tempus est motus unde continuatur
motus est et immediate motus post hoc erit erit quia per probabilis
sequenti questione. Secundo quod nunc movebitur et movebatur. Ergo
quod patet quia licet ad hoc quod aliquid sit prius vel ulterius quam temporis non
oportet quod tunc tempus esse tamen ad hoc quod aliquid sit prius quam esse tempus vel
ulterius quam esse temporis oportet tempus esse et ideo conclusio concedatur etc.

V. An omne mutari est mutatum esse etc.

Notandum quod isti termini mutari et mutatum esse capiuntur dupliciter.
Uno modo generaliter et mutari supponit pro eo quod mutatur vel movetur et
mutatum esse supponit pro eo quod mutabatur vel movebatur. Ergo quod patet
quod ratio in nunc est mutari et mutatum esse patet ideo quia ratio est
eius quod mutatur vel mutabatur. Contra conclusiones statim per prius
[illegible] ideo nunc est falsa an de mutari est mutatum esse patet quia
ratio unum est eius quod mutabatur. Alio modo capiuntur isti termini
abstracte et mutari supponit pro motu qui est et mutatum esse
pro motu qui fuit et est [illegible] dicitur quod mutari est velocius vel
tardius etc. in nunc capiuntur isti termini in proposito circa quod precedentes
questiones etc. Utrum an omnem motum quo aliquid movetur [illegible]
tempore sit aliquis motus quo aliquid motum est secundum nunc in toto tempore
Secundo dicitur quod ante omnem motum esse aliquid [illegible] duplex
Uno modo quo ad inceptionem. Alio modo quo ad desitionem. Primo ad inceptionem
sit sensus an ante omnem motum qui incipit esse est aliquis motus qui
incipit esse. Secundo quo ad desitionem sit sensus an ante omnem motum qui desinit
esse sit aliquis motus qui desinit esse. Notandum quod aliquid movetur
in tempore [illegible] sicut pro eo quod movetur in tempore et in quolibet parte eiusdem

et no po sit qd mo aliq° tpe et no i qb eis Solucio q
q facto etnite mdi adhuc oppina q celu abetno usq illuc
fuit motu i vno motu recte sic si nectha ab etno fluxiss
aud haidelbga tpe dicte vnus nectas sit et si celu ab
etno e motu ho e vno motu qnt dicut isti q no oz
motu e tps sed pm motu finitu ad tps dct ex infra qd
no qnt i finito Cont dicut isti q no an ut motu
e aliq motu qmitp ee ut fuit q an im motu i finitu
no Et com id qnt no dc q sic dc qz revolucio
celi fac vn speciale motu et q ia no fuit vna et p
qns ut motu fuit vnus **Cono pa** stante etnitate mdi
an omez motu fuit aliq motu q an oez motu finitu
e al fuit alq motu et q oes motu e finitu i an omez
motu fuit aliq finitu pz ca qtlo q 2m arte nq
e pmq motu tc qcuq dat an illu fuit aliq motu
Cono 2a licz cuilibz motu sit dare pmu tc q ad inceptoz
nm tn motu e dare pma pte q ad desitoz pz qtlo q
e dare aque motu an eq inceptoz na pt incipit ee
ut pma centesima Et no e dare pte an q desitoz
nulla alia desit ee q an omez pte q° q° e divisit
sua medietas desinit ee Cone pz q no an omez
motu e aliq motu ut loq an dt anterioritz q° ad inceptoz
q e dare pma q° ad inceptoz et an illa pte motu no e
aliq pt anterio Con 2m q an omez motu e alt
motu ut loq an dt anterioritz desitoz q na e pma pte
motu q° ad desitoz i an alia e alia q° ad desitoz
et qtlo va Con 3m q mo i aliq° tpe pnq moueba
i cod q si aq mo fm cvna pte motu q ad desitoz
ee et pnq mouebar fm alia pte motu q desinit ee
cuo qo no e dare pte motu q desinit ee q an illa
desinat ee **Cono 3a** licz cuilibz motu sit dare pte
vltiaz q° ad desitoz nq tn e dare vltia pte q° ad inceptoz
pm pz q e dare aqua pte motu pm eq desitoz nulla
alia desiit ee ut 2a medietas 2a pz pz q qcuqz pte
dat q incipit ee pt illa alia incipit ee ut sua medietas
2a sua vltia q° ccis i qtlo va Cone pz q no
pt omez motu eit alq motu ut loq pt dt posterioritate
desitoz pz q e dare aliq motu pt eq desitoz na pt
eius desinit et pt im no eit alq q ad desitoz Con
2m q° no e qd mo ꝯ mo moueb pnq pt q

eo fundamento Contra 3m quia per omnes motus erit aliquis motus ut
hic patet de pertransitis in receptione patet quia non est aliqua pars motus que est ultima quo
ad receptionem, unde contra partem motus data sumatur quam aliquid modo aliud
pertransivit sumatur quam pertransivit movebitur Contra 4m quia quod modo pertransivit mo-
vebit ergo quo non est dare ultimam partem quo ad receptionem Contra 5m
quia certa si aliquid movetur primo in aliquo tempore tunc ante omnem motum quo id movetur
primo in aliquo tempore est dare aliud motum quo id motum est quo ad receptionem
tunc ergo ante omnem motum quo mobile est motum est dare aliud motum quo
id movebatur [illegible] ista sequuntur ut ergo dictum est Ad 2m questionem
primam non ante omnes motus est ut fuit aliquis motus stante eternitate
mundi patet quia ante motum infinitum non fuit aliquis motus ergo non ante
omnem motum fuit aliquis motus tenet ab inferiori ad superius Vel dicitur quod
debet argui cum consequentia Contra arguitur tunc motus infinitus est et aliud
aliud est unum tunc sequitur quia dicit philosophus duo [illegible] eternus est motus tunc
talis motus erit infinitus Consequentia quia omnes revolutiones celi
quo ad celum motum est ut unus motus quia iste revolutiones sunt invicem
et eius totius continuant se Ad argumentum negatur antecedens Unde dicitur
quod motus infinitus non est in speciem cum hic motus quia per non supponit Et
admisso dicitur quod debet argui cum consequentia ut tunc motus infinitus est
et tunc hoc est falsa tunc quando arguitur quod dicit philosophus concedo credo quod eternus est motus
sumatur cum ut hic motus stat quia tamen non [illegible] stat quod unus motus
sit eternus Ad consequentiam negatur antecedens negatur Contra dicitur quod non sunt
quia dantur duo hec etiam dicunt se unire Contra [illegible] quod aqua
uniat se non sequitur quod sit in [illegible] sed etiam requirit quod habeant
naturalem inclinationem ad uniendum se sic non est de istis revolutionibus

Ad questionem prima parte 2e questionis calefactio est motus tunc eius non
datur prima pars quo ad receptionem sed maxime [illegible] medietas eius non recipit
esse in [illegible] quo medietas summe caliditatis recipit esse modo non
est quod ante illam partem multe partes caliditatis recipiunt esse ut patet 2a
parte tunc quia summe esse prius est quod [illegible] esse [illegible] medietas summe
caliditatis aliud patet quia summa calefactio non est aliquid [illegible] summa
caliditas ergo [illegible] medietas summe caliditatis recipit esse tunc me-
dietas summe calefactionis Ad argumentum negatur antecedens sic, nec hoc
et quando arguitur medietas est sumatur breviandum nec valet [illegible] motus
Contra medietas summe calefactionis recipit esse per ultimo instanti non
esse et per illud instanti non recipit summa caliditas ergo eius medietas
Ad questionem summa calefactio non est aliquid [illegible] tempore partis per quod durat
summa calefactio negatur unde tunc sumatur breviandum summa calefactio
vel est quod non hic est importat tempus maius quam [illegible] tunc negatur Contra

lici et similia calefacto quo ad eius medietatem incipit esse sic
medietas caliditatis non tamen incepit esse motus Contra stat bene considerando
iam divisionem lici et idem sed non incepit 2a parti quod ad ulterius
etiam partis negando quantitatem Contra ergo intensio et motibus successivis
incepit esse a. i. sed Secundo sequitur maius nec 2a parte adoc ne hoc
adoc quantitate adoc motu nec sequitur maius Contra sequitur
etiam non est dare sequitur quod prius esse ad sic primo nec caliditas
in quo ad esse completum Secundo quod a sed non est dabilis prima pars motus
omni da prior quam gradus est divisibilis et non est prior medietate quo ad
incepcionem in genere forma secundum modo quantitatem Contra in genere successive
etiam neque sed non aliae Quod a sic dare prima pars motus quo
ad incepcionem et dare sequitur quod esse motus quam 2a [illegible] parti prius quo
incepit prima pars et est sequitur quod esse motus Ad id secundum quod id quod
quo incepit motus non est sequitur quod esse Sed in ultimus quod non esse
Quod a sequitur secundum actor parte eius generis dabilis est prima pars motus
quo ad desitionem quam volo quod sequitur moveatur per hoc dicit et prima eius
eius motus est prima pars quo ad desitionem quam nulla pars desinit
quam si aqua maneret prima centesima Sed hoc non quam quantitatem
ea prima est et etiam secunda centesima est a [illegible] a ergo una
non desinit sed da [illegible] quam hoc non est [illegible] partibus
Ulterius aqua dicitur esse in tempore dure [illegible] primo sic quod
coexistit alicui tempori et omnibus eius parti Sed id dicitur esse in tempore
non prius quod coexistit alicui tempori et non omnibus eius parti [illegible]
ad [illegible] nec adoc volo [illegible] Dicitur admisso [illegible] adoc
quam nulla prius desinit [illegible] adoc si aqua ne hoc adoc quam quantitatem quod
Sed [illegible] quod sit in tempore non primo et [illegible] admitte generis
Contra prima centesima eius esse bene desinit esse in tempore [illegible] quod iam 2a
[illegible] quod prius non coexistit alicui toti tempori et omnibus eius parti
quod hoc 2a Contra ergo intensio non est dabilis prima pars motus quo
ad desitionem in tempore primo Secundo quod a sed motus circularis est perfectissimus
motuum ut dicit philosophus et non in quo ad desitionem Ad id secundum
quod philosophus non vult simpliciter quod motus circularis sit prima sed vult quod comparando
speciebus motus adinvicem tunc motus circularis est prior Sed quod a [illegible] sed
dare prima quo ad inceptionem in etiam dare prima quo ad desitionem sequitur a
quam non est hoc [illegible] quod hoc secundum iam quam [illegible] prius incepit esse et etiam
hoc incepit esse sed non quantitatem prius desinit esse et hoc desinit esse
Contra hoc bene est [illegible] aliquis eius partes [illegible] non sunt [illegible]
Quod [illegible] generis 2a dabilis est ultima pars motus quo ad inceptionem
quam ultima medietas motus et ultima quo ad inceptionem [illegible]
quam nulla prius [illegible] incepit esse quam nulla prius [illegible] et nulla
[illegible] incepit [illegible] Contra [illegible] nulla acquisita ultima parte motus [illegible]
incepit [illegible] partes [illegible] sunt acquisite in nulla incepit esse [illegible]

Ad 2m [illegible]

Ad 2am nem ador ulla ic nem ador na e nea [illegible] lig
ulla sit per ea tm adr ulte per eius receptoz [illegible] ee ut pa
ea 2a 4a 3a ec Ad [illegible] pte qz ac eet si [illegible] per illa
2a eet aequa eo cadu futur respective [illegible] a [illegible] medietas
mota e ultra ps qz adi receptoz qz per ea ulla 2a ps recepit
ee qz na ps per illa medietate e qz si aliq per ea eet et ipa
no eet [illegible] alias [illegible] Ad 2am nem ador per
nem ador nea q qz per ea ulla recept ee [illegible] lic per ea
[illegible] ps sit qo ad [illegible] tm adr per eo ulte ptes sunt qz
ad receptoz [illegible]

Utrum possibile est in tempore finito pertransire magnitudinem infinitam et econverso possibile est in tempore infinito pertransire

magnitudinem finitam Arguitur quod non quia infinitum est 2e [illegible]
ut tm [illegible] alicui [illegible] et no [illegible] magis [illegible] finita ee
Aliud eet [illegible] infinitum [illegible] pertransitum [illegible] 2o
[illegible] p mo suppos qz [illegible] finite magnitudinis [illegible] resultare
aliquod infinitum [illegible] quorum pedalia finita [illegible]
no [illegible] infinitum 3o [illegible] in [illegible] loquendo de motu
qz fit [illegible] qz notum e qz [illegible] e motu p infinitum tempus
sup dato spatio p [illegible] Isto no [illegible] qz 2x
e motu [illegible] regularis et irregularis [illegible] Regularis e q fit i
equali tempore equale spatium pertransit [illegible] regularis e q no e eq
velox i [illegible] parte temporis [illegible] i alia **Conclusio prima** [illegible] e possibile
i tempore finito pertransire magnitudinem infinitam motu [illegible] et uniformi
[illegible] qz si [illegible] eet possibile qz fiat una die et capiatur [illegible]
ia [illegible] hora i prima pertransit aliquod spacium et ia ps qz pertransit
[illegible] hora no e infinita et qz i 2a [illegible] pertransit [illegible]
motus sit regularis [illegible] de [illegible] i [illegible] qz i fine diei no
sit pertransita magnitudo infinita [illegible] 2a hoc diei
et [illegible] pertransite [illegible] 2x ps finite finitum aut p additionem
finiti no fit infinitum [illegible] suppone **Conclusio 2a**
no e possibile magnitudinem finitam pertransire i tempore infinito motu
regulari [illegible] pte [illegible] infiniti fiat [illegible] ps motu p
ia [illegible] qz [illegible] magnitudinis pertransit i tempore finito [illegible]
i equali tempore [illegible] pertransit [illegible] [illegible]
[illegible] finite et equales [illegible] q [illegible] pertransit i tempore finito

equali et etiam eveniret sic dicere partes temporis finite equales et ita non
constituunt tempus infinitum. **Conclusio 2a** Dato quod motus esset regularis
et difformis non est possibile in tempore finito pertransire magnitudinem infinitam
nec est possibile magnitudinem finitam pertransire in tempore infinito. Prima
pars declaratur quia quod tempus est finitum in quo sic magnitudo pertransitur
quia per adversarium est infinita capiantur ergo solum partes eius in temporibus
in quibus solum partes temporis pertransit aliquas partes magnitudinis finitas
etc. licet ille partes sint inequales quia difformiter movetur sed quia maior
partium est finita non ex partibus finitis non obstante quod una sit
maior alia non possunt constitui infinitum. 2a pars declaratur quia
capta certa parte magnitudinis illa pertransitur in tempore finito et
item alia pertransitur in tempore finito et sic de aliis cum non sit ratio quare
potius pertransiretur in tempore finito quam tertia et sic illa magnitudo pertransitur
in tempore finito tertia quia solum tempora finita continue in equalia non constituunt
tempus infinitum. **Conclusio 3a** non obstantibus predictis potest in infinito
tempore deus potest facere motum finitum super spacio finito ita et
super infinito spacio deus potest facere motum finitum in tempore finito
eodem vel infinitum finitate prima pars patet quia non in tanto tempore quin in
maiori deus potest facere motum finitum quia in hora in duabus etc.
2a pars patet quia non super tanto spacio quin maiori deus potest facere
motum finitum in tempore finito quia super spacio terrestri celi
terrestri. **Dubitatur** ... utrum si deus faceret sic quod motus
celi esset regularis quamvis quod partes celi velocius moventur quam alia
ut superior motu velocius quam inferior quia distabit inferiorem et
tamen non ultra in ille motus non est regularis tertia quia ille motus est
regularis quia partes movetur equali velocitate. **Modo** dicitur nunc motum
uniformem et regularem quod motus regularis dictum est in 2o ...
Sed motus uniformis est motus in quo partes eque velociter
moventur sicut motus lapidis deorsum. **Contra** sequitur quod motus celi non
est uniformis tamen potest esse et ut plus. **Dubitatur** 2a declaratur prima
possibile est in tempore finito pertransire magnitudinem infinitam quia nec
potest pertransiri in tempore finito quam nec est infinitus hoc probatur quia nec
occupat omnem locum quod est infinitus tertia per deos infiniti data
a ... 2o huius. **Consequentia** tamen si non posset fieri et difficultas esset
in aliquo motu difficultas est in movente quia id est infinitum quia deus
non ... spacii quod infinitum est spacium quia triplum quadruplum
quod sed statim in infinitum tertia ... **Ad** ...

ne bor. Ad 3m dicendum quod ista diffinitio infiniti non est data a philosopho tanquam
vera diffinitio sed tanquam diffinitio posita ab antiquis et dato quod esset vera
diffinitio tamen sic debet intelligi infinitum est quod occupat omnem locum
vacuum vel ymaginarium. Ad argumentum dicendum quod non loquendo de finitate
corporis spacii et motus sed non est infinitum spacium. Ad 6m
dicendum negando. Sed illi semper componunt infinite finitate et sic
effectus est corporis motus non loquendo quod id semper habet principium
semper est finite [illegible] ut probatur in [illegible] Dicendum a [illegible] quod posito
finito celi spera et illa est infinita [illegible] non est ymaginata
quod non [illegible] [illegible] sit [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] celi spera [illegible] in infinitos circulos [illegible] est infinita
[illegible] a centro [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] est infi-
nita. Ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] dicendum quod est ymaginata
finitis partibus sed est ymaginata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dicendum quod [illegible] [illegible] non finitis [illegible] [illegible] [illegible] Ad
[illegible] [illegible] [illegible] hoc non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] spera [illegible] infinitos [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] actus [illegible] infinita. Dicendum a [illegible] [illegible]
corpus infinitum secundum longitudinem et [illegible] finitum secundum latitudinem [illegible]
ad [illegible] est [illegible] infinitum [illegible] [illegible] [illegible] finito secundum lati-
[illegible] Ad [illegible] [illegible] quod [illegible] non sit infinitum [illegible] quod
aliquid sit infinitum [illegible] quod secundum [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] infinito [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod infinitum secundum quod est infinitum [illegible] [illegible] inter
finito [illegible] [illegible] Dicendum a [illegible] [illegible] [illegible] infinito
[illegible] finitum [illegible] [illegible] [illegible] finito [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] spacium finitum. Consequentia [illegible] infinitum
temporis [illegible] est et in quolibet tempore [illegible] [illegible] pertransit spacium
finitum a [illegible] quod tempus non [illegible] ymaginatum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad aliud [illegible] [illegible] nichil
[illegible] non sit [illegible] ad [illegible] nichil ymaginatur. Consequentia [illegible] [illegible] et futurum mo-
in tempore finito pertransit spacium finitum [illegible] [illegible] [illegible] solis
pertransit finitum spacium et non [illegible] tempore finito [illegible] [illegible]
infinito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
finitum [illegible] tempus [illegible] erit finitum [illegible] [illegible] pertransit spacium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tempus infinitum est
ymaginatum finitis partibus [illegible] [illegible] ymaginatum [illegible] [illegible] futuro
[illegible] presens et futurum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] infinitum [illegible] per aliquem locum [illegible] [illegible] [illegible] Ad

[illegible] Similiter etiam [illegible] quia secundum aliud et aliud [illegible] primo
[illegible] in [illegible] Similiter [illegible] ad [illegible] quia
[illegible] secundum hoc [illegible] stat [illegible] et [illegible] ante
[illegible] ad [illegible] toto quod [illegible] non est [illegible] Similiter [illegible] sunt
sunt ad [illegible] etc

Queritur ultimo utrum possibile est aliquid moveri
localiter Notandum [illegible] aliud est moveri localiter quod sit hic aliter
et aliter quantum est ex parte sui quidem non ad locum sed ad firma-
mentum hoc est quod ultima spera est mota motu locali Similiter
quod est hic et aliter et aliter quidem non ad locum sed ad firma-
mentum [illegible] non est [illegible] [illegible] secundo [illegible]
non est mota Similiter est dubium an sit mota [illegible] aliqui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliqui [illegible] motus localis esse [illegible]
[illegible] motum localem esse [illegible] quod [illegible] ut [illegible]
[illegible] motus est [illegible] ad [illegible] moveri
de uno loco ad aliud [illegible] quod est [illegible]
[illegible] vel [illegible] ut [illegible] [illegible] sic [illegible]
ista questio [illegible] possibile est aliquid moveri [illegible] questio
[illegible] [illegible] motu locali quod [illegible]
[illegible] possit moveri localiter [illegible] motum localem
est [illegible] non est [illegible] motus [illegible] motus
localis [illegible] possibile [illegible] quod aliquid possit
moveri localiter [illegible] Similiter motus localis non [illegible]
[illegible] quia Similiter [illegible] quod [illegible] moveri
[illegible] hora [illegible] medium illius hore [illegible] moveri
Similiter [illegible] aliter et aliter [illegible] quia
[illegible] ad [illegible] [illegible] una
[illegible] hoc non [illegible] quod [illegible] aliter et aliter [illegible] et
non [illegible] non est [illegible] [illegible] solum non
est possibile aliquid moveri localiter Similiter [illegible] localiter quod
[illegible] est [illegible] loco [illegible] adequato [illegible] quod non [illegible]
est in [illegible] loco [illegible] adequato [illegible] non [illegible] Similiter [illegible] quod
est in loco [illegible] Similiter [illegible] in loco [illegible]
[illegible] non [illegible] Similiter ad hoc quod aliquid
moveatur [illegible] quod [illegible] loco [illegible] aliud Nec est in loco

quod φ. Similiter si sit tunc vacuum non corpus [illegible] quod in loco [illegible] φ ubi
quod omne corpus sit in loco sibi equali contra auctoritatem philosophi 4o physicorum qui
dicit quod omne corpus est in loco sibi equali. Item ista forma [illegible] corpus continens in
loco sibi equali [illegible] contra illa [illegible] Similiter [illegible] φ ubi [illegible]
[illegible] Similiter [illegible] non est [illegible] et spacium in non [illegible]
[illegible] Similiter si sit tunc [illegible] non esset in [illegible] loco quod nichil
[illegible] exit locum et intrat aliquid [illegible] sed quod omne
quod movetur est in loco [illegible] Item ista est [illegible]
[illegible] locali [illegible]
[illegible] de [illegible] corpus continens est in loco
sibi equali secundum lineas [illegible] dictum est. [illegible] illud quod mo-
vetur continue est in [illegible] sibi equali secundum geometriam [illegible]
[illegible] illud quod movetur est in loco sibi maiori [illegible] superficie loci [illegible]
[illegible] vacuum ad [illegible] Item [illegible] quod [illegible]
in nullo [illegible] est in eodem loco [illegible] in aliquo [illegible] Ad [illegible]
quod [illegible] partem loci et spacium alia [illegible] quod
adhuc non [illegible] vacuum [illegible] non est possibile aliquod spacium [illegible]
[illegible] non est possibile aliquid moveri. Similiter [illegible] possibile aliquod
spacium [illegible] quod apponere infinitum tempus [illegible]
[illegible] possibile [illegible] aliquid moveri [illegible] quod equus [illegible]
[illegible] attingere [illegible] Similiter [illegible]
quod spacium et equus sit in [illegible] illius spacii et [illegible] in
alio puncto distanti ita quod moveatur [illegible]
[illegible] puncta tunc quod est equus in [illegible] puncto [illegible]
[illegible] equus [illegible] Musca est in quanto [illegible] equus nunquam
attingit muscam. Item alia [illegible] quolibet continuo sunt partes in-
finite [illegible] quod ad [illegible]
plures [illegible] apponere [illegible] tempus ad [illegible] pauciores
[illegible] Similiter [illegible] mille partes [illegible]
[illegible] mille partes [illegible]
Item alia [illegible] nullo continuo sunt infinite partes tales [illegible]
data [illegible] Similiter alias continuum est infinitum [illegible]
plures partes [illegible] est tanta [illegible] data [illegible] apponere
[illegible] tempus quam ad [illegible] pauciores partes [illegible]
duas [illegible]
[illegible] quodlibet [illegible] continuo est alia [illegible]
[illegible] quod dato aliquo spacio [illegible]
[illegible] et [illegible] movetur [illegible] illud
[illegible] illas partes [illegible] sit quod [illegible] tunc
nunquam attingit aliud [illegible] in infinitum tempus [illegible]
[illegible] Item [illegible] ad [illegible]
[illegible] spacium [illegible] spacii ali-
quotas tunc equus [illegible] attingeret muscam etc.

Da adhuc unum quod possibile aliquid moveri localiter. Quia sit quod
aliquod sit duplum ad ipsum quod ipsum naturaliter posito quod a et b moveantur
velociter moveantur et quod a moveatur super spacio resistente et b moveatur
super spacio motu equali velocitate ipso ipso b tunc dico quod in quo
a pertransit aliquod spacium b pertransit duplum spacium. Quia mo
in medio pertransit tunc sic a et motum spacii longum etc pertransit
tunc b pertransit duplum spacium quarto pertransit subduplum
a modo eque velociter sic b in tempus cuius b pertransit spacium est duplum
ad tempus cuius a pertransit suum spacium. Quia a quia duplum spacium
quadruplo tempore pertransitur. Tertio velocitas vel tarditas motus
non attenditur penes hoc quod ipsum in maiori vel minori tempore maius
vel minus spacium pertransivit. Patet quia tempus est proportionale ad
velocitatem vel tarditatem motus solum et quod tempus est mensura ad dicendum
motum velocem vel tardum. Quia ille est velocior qui in equali tempore
maius spacium pertransit. Sed tunc tempus non comparatur ad motum
hoc est [illegible] ad [illegible] et [illegible] motu
[illegible] quod non sit super aliquo spacio. Quia [illegible] [illegible]
motus localis [illegible] est eque spacium [illegible] est

Dubitatur utrum possibile quod incipit moveri infinite tarde incipit
moveri. Ad illud dicitur quod [illegible] quod omnis motus [illegible]
infinite tarde incipit moveri quod incipit moveri [illegible] quo
[illegible] movetur quod ipsum movet [illegible] applicatur
[illegible] infinita [illegible] applicatur [illegible]
cum infinita tarditatem sicut in lapide

Da a motibus [illegible] est velocior apud [illegible] in illud
[illegible] quod plus [illegible] motus [illegible]
est velocior [illegible] patet etc. [illegible]

Queritur primo circa septimum Phisicorum
Utrum omne quod movetur movetur ab alio

[illegible] quod [illegible] potentia sit activa et passiva [illegible]
activa et quod transmutat aliud sed potentia transmutativa [illegible]
[illegible] Sequitur patet quod [illegible] est potentia passiva [illegible]
transmutatur ad [illegible] sit. Sequitur [illegible] patet quod agere et pati [illegible]
[illegible] agere et producere [illegible]
[illegible] est non aliud [illegible] cum aliquid [illegible]
[illegible] producto [illegible] quod [illegible] agit
in aliud sit passum et patiens cum [illegible] aliquid agit in aliud quod
agit in illud [illegible] in [illegible] actus [illegible]
[illegible] agit [illegible] ad motum lapidis sursum. Sed illud agit
[illegible] quod agit in aliud [illegible] sit quod agit circulum ad quod
[illegible] ad aliud [illegible] agit [illegible]
agit motum [illegible] ad motum [illegible]
[illegible] quod agit in aliud passum sit primo et passum [illegible]
primo [illegible] agit in aliud [illegible] quod agit et [illegible]
agendo est totale agens et totale patiens [illegible] agere [illegible] et
[illegible] primo quod sit [illegible] quod in eius [illegible] generat aliquid [illegible]
[illegible] homo [illegible] aliquid agit passum et [illegible]
[illegible] Quarto [illegible] quod forma [illegible]
[illegible] principalius [illegible] generat patet [illegible] auctoritate auctoris [illegible]
dicit forma [illegible] plus [illegible] in effectum quam [illegible]
[illegible] est agens sit totale et partiale totale [illegible]
[illegible] et passum effectus [illegible] ad productionem effectus [illegible]
[illegible] alia [illegible] ab illo agente et [illegible]
[illegible] Sed agens partiale [illegible] effectum [illegible]
cum [illegible] agente [illegible] passum sit totale quod patitur
[illegible] et partiale [illegible]
[illegible] forma est partiale passum [illegible]
partiale [illegible] patiens patet [illegible]
[illegible] agit [illegible] ad [illegible] motum [illegible]
[illegible] ad motum [illegible] movetur [illegible]
[illegible] passum patet [illegible] agit [illegible]
et [illegible] actum [illegible] ad actum aliquem
[illegible] actu [illegible] potentia
[illegible] et potentia [illegible] actu [illegible]
[illegible] actu et potentia valde opposita [illegible] actu et potentia
[illegible] sit actu [illegible] quod est et potentia [illegible] quod [illegible] est [illegible]
[illegible] agere in se [illegible] passum primo [illegible]

impossibile est quod idem sit totale agens et totale paciens quia in omni actione
oritur aliquid quod [illegible] ut deus et in omni alia cor-
porea oritur aliquid quod [illegible] agit ut materia prima ergo [illegible]
[illegible] quia omne quod [illegible] ab alio ergo adeo quod in omni actione concurrit
extrinsecum nobilius [illegible] quod [illegible] prima [illegible] agens actione
[illegible] agit in se ipsum et primo ut [illegible]
[illegible] et [illegible] tale [illegible] et paciens [illegible] deo
[illegible] nichil agit in se ipsum [illegible] anima [illegible]
[illegible] quod [illegible] nobilior [illegible] anima omne [illegible]
[illegible] est suo passo [illegible] sui [illegible]
[illegible] nobilior [illegible] adeo [illegible] adeo [illegible]
adeo [illegible] quod [illegible] adeo [illegible] quod [illegible]
nobilior [illegible] modo nobilius quam [illegible]
actione [illegible] illud [illegible] aliquid
[illegible] se ipsum et primo [illegible] aqua calefacta [illegible]
[illegible] reducit se ad pristinum statum [illegible]
[illegible] et [illegible] ab [illegible]
[illegible] ad primum [illegible] adeo
[illegible] quod [illegible] modica [illegible]
[illegible] satisfactum et [illegible] ad [illegible]
quod [illegible] anima et sole [illegible]
[illegible] lune ad solem [illegible] deus [illegible] est
tale agens et tale paciens [illegible] anima [illegible]
[illegible] tale agens et tale paciens [illegible]
quod [illegible] deus [illegible] hoc [illegible] anima [illegible] deus
[illegible] [illegible]
[illegible] factor [illegible] factor ad primum [illegible]
[illegible] quod deus [illegible] reducit [illegible]
ad [illegible] adeo [illegible] adeo [illegible] ab actu
[illegible] deus [illegible] ab [illegible]
[illegible] quod [illegible] factor [illegible]
[illegible]
Du

Utrum necesse est movens esse cum moto per se vel per suum instrumentum

Dubitatur utrum necesse est movens esse simul cum moto. Videtur quod non quia sol sit causa generationis inferioribus corporibus et tamen sol [illegible] simul [illegible] [illegible] Confirmatur sic est quod non est per se [illegible] in [illegible] agit nisi est in [illegible]. Secundum quod omne est simul cum moto alteri vel est in [illegible] ipsum [illegible] prima non debet omne movens esse simul cum moto quia nam movens aquam de puteo non est cum aqua tamen aqua est mota. 2a propositio necesse est movens corporale esse simul per in distantia cum aliquo quod movet ipsum [illegible] sic quod [illegible] continuum quod [illegible] huic quod movetur. Si [illegible] motum est quod est secundum. Si autem non est continuum tunc adminus quod tangit ipsum quod id instrumentum per quod committe(?) quod agit [illegible] Contra [illegible] 3a propositio non omne movens esse simul cum moto per se vel per suum instrumentum quia magnes attrahit ferrum tamen non est simul nec per se nec per suum instrumentum. Sic piscis qui dicitur stupor facit tremere manum piscatoris tamen non est cum ea. Sic mulier menstruosa [illegible] maculat speculum tamen non est simul cum eo. Sic [illegible] fetule [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad primum dicitur quod magnes est cum ferro per instrumentum quia a magnete multiplicatur [illegible] qualitas [illegible] que movet aerem non [illegible] sed alterat(?) et tunc ista qualitas veniens ad ferrum actuat ipsum ut moveatur ad magnetem. Consimiliter dicitur quod manus piscatoris [illegible] [illegible] propter unam qualitatem [illegible] multiplicatam ab isto pisce. Sed de muliere menstruosa dicitur quod propter poros eius ut [illegible] magis [illegible] oriuntur fumi venenosi qui maculant speculum. Sed de [illegible] dicitur quod [illegible] [illegible] instinctu [illegible] qui in hoc casu [illegible] ut sic mala causa [illegible] et id [illegible] originatur.

Unde [illegible] quod propter infectionem [illegible] [illegible] [illegible] infecti [illegible] quod hoc forte sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel hoc sit [illegible] [illegible] qualitate [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infectum [illegible] malo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movebat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] una movet aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movet [illegible] a stomacho ad se ipsum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

movet infinitum ergo etc. Ad rationes [illegible] cum [illegible]
aliud infinitum movet [illegible] quod [illegible] [illegible]
et [illegible] quantitas [illegible] quod [illegible] [illegible] infinitum [illegible]
primum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verbo

Utrum demonstratio aristotelis in primo septimi est bona qua nititur probare etc.

[illegible] omne quod movetur per se et primo movetur ab alio. Nota illud
quod movetur per se et primo quod secundum se et quodlibet sui movetur per se
[illegible]. Et illud quod movetur per se primo quod secundum se et quodlibet
sui movetur. [illegible] maius est quod inter illa quod movetur
per se et primo et aliquid movetur a se per se et primo [illegible] [illegible]
ut movetur secundum se et quodlibet sui [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] ut secundum se totum [illegible] motum a [illegible] et opposi-
[illegible] philosophus [illegible] demonstrare. Secundo notandum quod philosophus ponit
aliquas suppositiones ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
per se et primo non [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible]
[illegible] [illegible] ab [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] quod movetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] quod movetur [illegible] ho-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible] [illegible] [illegible]
quod movetur [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] quiescere [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omne quod movetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] allegata [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movetur [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
movetur. [illegible] omne quod movetur [illegible] non
movetur per se et primo [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sed eandem partem ex quo non movetur per se et per se. Iste supposito
premissis declaro sicut illa [illegible] [illegible] quiescit
si aliud quiesceret mobile a se per se et per se [illegible] [illegible] [illegible]
quiesceret si aliud quiesceret et non [illegible] mobile per se et a se
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] suppositorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] supponitur
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] mobile [illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible]
quiescit [illegible] supponere non si [illegible] quiesceret totum
quiesceret [illegible] [illegible] suppositum [illegible] [illegible] [illegible] Conclusio
[illegible] [illegible] [illegible] suppositionem non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supponit [illegible] et
sed [illegible] quod illa [illegible] non [illegible] [illegible] hoc [illegible]
[illegible] non ab [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ab [illegible] a se per se et per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illa [illegible] quod mobile per se et per se mobile ab alio [illegible] [illegible]
mobile a se [illegible] per se et per se et [illegible] mobile [illegible] [illegible] quod mobile per se et per se
mobile ab alio. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod mobile [illegible] mobile ab alio [illegible] a se. Si [illegible]
[illegible] Si a se aut [illegible] [illegible] totum mobile aut
aliquid et aliud [illegible] Si [illegible] [illegible] mobile ab alio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a toto Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non mobile per se et per se [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad quiesceret mobile [illegible] Si [illegible] quod mobile quiesceret
si aliud quiesceret et non mobile per se et per se [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quiesceret. [illegible] non mo-
vetur per se et per se si [illegible] [illegible] quiesceret [illegible] [illegible] non per se et
per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suppositum quod [illegible] [illegible] [illegible]
quod non [illegible] [illegible] [illegible] quod mobile [illegible] [illegible] [illegible] suppositum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] quiesceret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a motu per se et per se
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a motu [illegible] [illegible] [illegible] quiesceret ubi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

accidens coniungitur quia subiecto per accidens coniungitur tunc probat
primo motum Et secundo [illegible] modum tunc solutionem probat motum
ipse et per propria sed propter hoc demonstracio [illegible]
Ut sic illa demonstracio est valde non quia non est quod vero
[illegible] dicit quod ista demonstracio sit [illegible] quod [illegible] per se [illegible]
[illegible] motum a se ipso et primo ad demonstracionem motus
tantum a se ipso et primo non demonstrat motum primum
a se ipso et propter [illegible] demonstrat a toto [illegible]
a causa ad effectum . contra demonstracio est quod [illegible] hec non
esse [illegible] quia in omni demonstracione [illegible] causa [illegible] ex primis vel
[illegible] non [illegible] illorum [illegible] non causa [illegible] quomodo
[illegible] igitur [illegible] et [illegible] et alibi
illa demonstracio [illegible] quod [illegible] ad demonstracionem sed non ex primis
nota ut [illegible] per [illegible] quod [illegible]
Regula [illegible] illius demonstracionis [illegible] quod non a se ipso
[illegible] quia movetur [illegible]
[illegible] ipse quod non [illegible] non per [illegible]
[illegible] igitur non a se ipso et per [illegible] a [illegible]
[illegible] illa demonstracio non [illegible] ex primis [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible] non [illegible]
quia demonstracio [illegible] ex primis [illegible] ad
[illegible] ad [illegible]
[illegible] demonstracio [illegible] negacio
[illegible] demonstracione [illegible]
demonstracio [illegible] ex primis vel ex [illegible]
[illegible] ex primis [illegible] demonstracio
non per [illegible] motorem [illegible] demonstracio
[illegible] de [illegible] non [illegible]
[illegible] probat [illegible]

Utrum in moventibus et motis sit processus in infinitum. [illegible] Et probatur primo rationibus quia causae sub ordinatae sunt [illegible] secundum subordinatae et secundum [illegible] ordinatae [illegible] secundum subordinatae [illegible] quia posterior potest producere effectum priore non [illegible] sed potest et [illegible] simul cum potest producere suum effectum [illegible] non e converso. Sed causae secundum subordinatae sunt quod posterior [illegible] quod posterior non potest producere aliquem effectum nisi alia causa priore concurrente. Et [illegible] ordinem [illegible] inter orbes caelestes quia [illegible] secundum subordinationem superiorem quod inferior non potest producere aliquem effectum nisi superior concurrat [illegible] tamen et tunc [illegible] in [illegible] quod [illegible] alia [illegible] causa prima subordinans [illegible] quod [illegible] dirigit [illegible] quibus tamen [illegible] quod [illegible] non subordinat aliquo [illegible] alie [illegible] ita actione non potest agere nisi concurrat causa [illegible] non subordinat [illegible] quod [illegible] quod [illegible] dirigit [illegible] non [illegible] agit [illegible] in [illegible] causae sunt efficientes [illegible] non in [illegible] causae [illegible] et [illegible] multiplicitate [illegible] demonstrat non esse processum in infinitum [illegible] primo demonstrat in moventibus et motis in genere causae efficientis non esse processum in infinitum in moventibus et motis. [illegible] demonstrat [illegible] in quolibet genere causae. [illegible] in moventibus et motis causis subordinatis [illegible] processum in infinitum [illegible] in finite [illegible] generationes et corruptiones [illegible] quolibet generatio [illegible] alia et quod [illegible] generationes et corruptiones [illegible] processus [illegible] infinitum [illegible] fuit aliquis [illegible] causa [illegible] in [illegible] processum in infinitum. [illegible] in moventibus et motis causis subordinatis et [illegible] processus in infinitum [illegible] non [illegible] prima potest quod in finite [illegible] caelestis [illegible] et [illegible] ita data in finite alie [illegible] et illas

deus quod in productione alicuius effectus i. sic quod secundum processum in
infinitum de prioribus etc. quia alias secundum diminutionem de infinitas
potentias quarum de [illegible] dependet a superiori [illegible]
non debet [illegible] mathematice non sunt de [illegible] causarum
subordinate [illegible] quia si [illegible] esset [illegible]
magnitudo de [illegible] de finitis moventibus et motis [illegible]
[illegible] magnitudo de [illegible] vel [illegible] magnitudo in
finita [illegible] quod [illegible] plurium. [illegible] quod sunt
causarum subordinate [illegible] quod sunt [illegible] causa
[illegible] et causa inferior [illegible] deus non potest producere
sine [illegible] causa secundo modo [illegible] sunt [illegible] deus et quod
[illegible] de [illegible] et [illegible] deus potest producere
[illegible] sine causa inferiori non [illegible] causa [illegible]
modo [illegible] causarum subordinate [illegible] causa
[illegible] non quia [illegible] potest producere [illegible] sine
causa quod homo secundum potentiam liberam [illegible] potest velle sine causa [illegible]
actus volendi [illegible] non [illegible] quod causa [illegible]
[illegible] agendo [illegible] producere de [illegible] causa [illegible]
[illegible] quod [illegible] probat quod non de [illegible] actione [illegible] causarum sub-
ordinatarum [illegible] causa quod de actione [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] in
^ diceres actione [illegible] non [illegible] causarum subordinatarum [illegible]
[illegible] causa [illegible] formalis [illegible] deus non
[illegible] quod deus [illegible] quod [illegible]
non [illegible] causa formalis [illegible] effectus [illegible] quod deus
[illegible] causa et [illegible] subordinatarum [illegible]
causa [illegible] est [illegible] causa [illegible] producere in [illegible]
[illegible] illud [illegible] deus [illegible] quod [illegible] sibi
[illegible] [illegible] actionem subor-
dinatarum non secundum processum de infinito quia [illegible] de omnibus
^ et ab aliquibus vel de aliquibus non [illegible] in aliquibus quia iam sunt de finita ut
de omnibus quia iam non sunt [illegible] de [illegible] de infinito
[illegible] non implicat quod in actionem subordinatarum sit
processus in infinitum quia [illegible] sunt actiones subordinata
[illegible] sunt subordinata [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et quod [illegible] non [illegible] in finita [illegible]
[illegible] quod inter [illegible] [illegible] [illegible]

quia inter quaslibet causas ordinatas datur primum et ultimum. Tertia quia primum
dicit certum terminum ad ultimum, cum primum necessario ordinetur ad quod in
omnibus processibus in infinitum est absolutio [illegible] processus
[illegible] procedere in infinitum [illegible] omnes [illegible]
[illegible] probatur sic quia est absolutio [illegible]
[illegible] confirmatur necessario ordinatur sicut [illegible] quod et
[illegible] tamen [illegible] non inter quaslibet ordines datur
primum et ultimum [illegible] inter ordines causarum subordinatarum
ut [illegible] quod datur primum et ultimum quia [illegible] primum non dicit
[illegible] ad ultimum [illegible] dicit [illegible] ad [illegible]
Notandum [illegible] quod non datur primum movens in causis
subordinatis [illegible] processus in infinitum [illegible]
[illegible] finite [illegible] in finite [illegible] primum [illegible]
[illegible] finite [illegible] in finite [illegible] quod primum
movens debet movere primum mobile in finita velocitate
[illegible] quod dicit [illegible] octavo [illegible] quod velocius in moventibus et motis
[illegible] moventes [illegible] non movet
[illegible] primum movens [illegible]
in [illegible] actione tertia [illegible]
[illegible] in [illegible] actione [illegible] non in actione subordinatis
processus in infinitum [illegible] causarum tertia quod [illegible] actione
subordinata [illegible] causarum subordinatarum [illegible] illius causae
subordinatis quando [illegible] quando non [illegible] primum necessario
[illegible] quod [illegible] finite [illegible] finite [illegible]
[illegible] quod moveat in finite velocitate quod [illegible]
movens [illegible] non [illegible] octavo [illegible]
de moventibus et motis [illegible] necessario [illegible]
[illegible] quod non in [illegible] actione [illegible] quod processus
[illegible] non in [illegible]
[illegible] quod causarum subordinatarum processus in infinitum [illegible]
non [illegible] quod causarum subordinatarum
[illegible] non processus in finitum [illegible] ille processus
[illegible] causarum subordinatarum [illegible]
Dubitatur quod [illegible] in [illegible] causis
[illegible] quod [illegible] supponendo quod [illegible] causae subordinatae
[illegible] non [illegible] in primum moveat [illegible]
quod movens et motum [illegible] quod [illegible]

Quantum [illegible] subordinata
[illegible]

in infinitum quod continue manet aliud et aliud aliud et in
infinitum. Secundo sequitur quod a in tempore finito dato pertransiret aliud
spacium hoc sit quod a moto circa alia corpora sub moveri
et sint ei continue subordinata. Istis positis arguitur. Si esset
talis processus sequitur quod in tempore finito fieret motus in infinitus
quia in illo tempore in quo a moto sub sua corpora subordinata
sub moveri. Et ex quo ita sunt in infinita tunc in infinitum erat
motus quia motus in infinitum non sunt coextendi motio
vel motoribus finitis. Et patet per quod fiat continuum continuum
consequentis. Ultra eciam tertio per primam quod non reddere
est consequentia naturalis. Si autem non sit sed in accidente sub
ordinatis quod non est intellectus in continuo motu quod sit accidentalis
mutacio. Si secundo mediate accidentalis sic precedit statim
supponendo secundum primam responsio quod si continue in finite sunt
subordinate nulla esset hoc. Si omnes mediate
sit prima esset hoc non esset processus in infinitum tunc arguitur.
Si esset processus in infinitum nulla ageret quia agens
non potest agere in corpore coagente sed nulla secundo per unum
ex suppositione 2a in nulla sit actio etc.

Ad hoc quod aliqua adinvicem comparentur
requiritur esse eiusdem speciei univoca. Et
nota comparacio potest esse dupliciter secundo recte sicut
tollas. Et intelligitur comparacio secundum duas res vel
plures sed duarum vel aliarum speciei quod una ex
cedit aliam vel quod alia plus vel minus eam excedit
sicut tollas. Sed si vero sunt sed vel duarum quod secundum
aliquam eorum ipsam comparari potest sed est dicendum communiter
quia hoc fuit sicut illa dicit quod non sunt temporibus
sunt potest fieri comparacio simplex sed secundum quantitatem potest quod
comparacio fieri simplicitas non solum tamen quod sit in
secundum comparacionem. Secundo quod ultra requiritur ad comparacionem
simplex requiritur etiam comparacio vel adinvicem vel ad unum
simpliciter in quo fit comparacio et tunc tunc etc.

capius esse eius magis et minus. Sed dicendum quod comparatio admittit
et tale terminus supponendo comparationem duobus modis quia quaedam
est comparatio proprie dicta et improprie dicta et abusiva. Comparatio proprie
dicta est quando proprietas de qua fit comparatio convenit utrique comparatorum
sicut hic Sortes est albior Platone. Comparatio improprie dicta est
quando proprietas de qua fit comparatio non convenit nisi uni comparatorum sicut
sicut hic Deus est melior diabolo. Sed comparatio abusiva est
quando proprietas nulli comparatorum convenit sicut hic fornicatio est melior
adulterio. Notandum quod ad comparationem proprie dictam tres requiruntur
conditiones. Prima quod proprietas de qua fit comparatio conveniat utrique
comparatorum. Secunda quod eadem sit comparatio in nomine et in re
et eadem comparatio sit eiusdem speciei et ad unam. Unde sequitur quod hic non est
comparatio proprie dicta Deus est melior diabolo. Tertia quod
fit comparatio ~~proprie dicta~~ in re et in nomine quia hic est comparatio
proprie dicta Sortes est ita albus sicut Plato. Sed minus tamen nulla
proprietas de qua in nomine fit comparatio convenit utrique comparatorum
sicut acidus(?) simi convenit et magis est alterius. Unde non est comparatio
quia non fit comparatio in nomine et in re. Et sic in duobus
sit ab albedine et nigredine. Unde quando fit comparatio in re
et in una quia hic est propria comparatio Sortes est albior Platone. Primo
quod nullus sit albus et tamen proprietas nulli comparatorum convenit.
Et sic non est comparatio quia non est in re. Unde et in una
ad videndum quod hic Sortes non est acutior Platone posito quod nullus
sit acutus. Secunda comparatio et tamen proprietas non convenit alteri
comparatorum. Et sic non est comparatio quia ipsa est nulla. Secunda
conditio quod terminus supponat pro suppositis de qua fit comparatio sicut proprie
proxima ita quod non sit aliquid in tali genere quod participat magis
et minus et proxima non est talis quia suppositum sit tamen quod
talis terminus comparative significat comparationem adiungit. Unde
sequitur quod ista non est propria comparatio Sortes est velocior Platone
Unde in tali genere sunt ad videndum quod hic est comparatio
proprie dicta sicut species suorum et talis species sit genus
in participatione magis et minus et non species speciem probat per
exemplum. Unde et etiam quod ista non est ad videndum quod hic

sed non secundum comparacionem proprie dictam vox est acucior cultello quia
acucies non univoce convenit voci et cultello sed equivoce
quod correlativa comparata sunt [illegible] secundum alios [illegible] quod
quod sunt eiusdem speciei specialissime dicitur et quod hic non est comparacio proprie
dicta qualitas vel albedo substancia [illegible] dicimus illam
[illegible] [illegible] quia non sunt eiusdem speciei [illegible]
quod [illegible] quod sunt dicta et [illegible] expressa [illegible]
[illegible] secundum expressam et sic non est comparacio proprie
dicta sed vox est ita acuta [illegible] cultellus [illegible]
quia acuitas in voce et cultello non sunt univoca
[illegible] vel [illegible] alia non
[illegible] illarum comparatarum et quod dicitur de [illegible]
esse comparacio proprie dicta. Et ad aliud [illegible] dicit quod
quod disposicio de qua fit ~~[illegible]~~ comparacio [illegible]
comparabilis [illegible] quod homo est sanus quam fit comparacio de sano
de [illegible] non sic non fit comparacio de medicina de sano sed
de duobus [illegible] acuitate vocis et acuitate cultelli etc.
Secundo notandum quod aliqua comparentur eadem comparacione
proprie dicta non oportet ea esse eiusdem speciei specialissime quia homo et
[illegible] comparantur eadem [illegible] non sunt eiusdem speciei [illegible]
[illegible] comparacio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] comparantur eadem comparacione proprie dicta [illegible]
quod aliqua comparentur eadem comparacione proprie dicta [illegible]
[illegible] [illegible] quod sunt eiusdem speciei specialissime [illegible]
[illegible] et forma [illegible] non sunt eiusdem speciei
[illegible] ad hoc quod aliqua comparentur eadem comparacione
proprie dicta oportet ea esse specialissima [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] disposicio de qua fit comparacio est eiusdem speciei
[illegible] [illegible] suscipiat magis et minus et specialissima non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etc.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] comparacio
[illegible] [illegible] [illegible] maxime [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] forma est magis naturalis
[illegible] fit magis comparacio [illegible] [illegible] forma
que [illegible] [illegible] substancia [illegible] substancia est magis
[illegible] actus [illegible] substancia est magis substancia
quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quod iste sunt motus [illegible] [illegible] accedit ad hunc [illegible] [illegible]
et proporcio [illegible] accione forma et proporcio [illegible] quadruplam [illegible]
Ratio [illegible] [illegible] ad hoc quod aliquid ad minus [illegible] non
[illegible] [illegible] proporcio dupla [illegible] et proporcio [illegible] dicta [illegible]
et melior [illegible] [illegible] proporcio non sit [illegible] [illegible] non
[illegible] et proporcio [illegible] dicta [illegible] dicta [illegible] proporcio
[illegible] dicta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in qua sit
proporcio [illegible] [illegible] ab aliquibus proporcionibus sit quod non [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] dicta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] propor-
cionum. Et [illegible] in [illegible] illa [illegible] [illegible] proporcionalia vel
[illegible] si [illegible] non sit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] dicta
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proporcionum. Et [illegible] in [illegible] [illegible]
et proporcionalia vel [illegible] si [illegible] non sit proporcionalis. Et [illegible]
[illegible] proporcionale ad minus [illegible] eius [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actum et [illegible] [illegible] non [illegible]
quia [illegible] melior [illegible] et [illegible] proporcionalia [illegible] [illegible] [illegible]
eius [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] proporcio [illegible] [illegible]
ad actum etc.

Regule in illo capitulo sunt breviter posite.
Nota prima est illa: Si aliqua virtus movet aliquod mobile
per aliquod spacium in aliquo tempore tunc eadem vel equalis virtus
movebit medietatem illius mobilis per duplex spacium.
Et secunda est: Si aliqua virtus movet aliquod mobile
ab aliqua tota potencia [illegible] [illegible] eadem virtus movebit
medietatem mobilis. Et [illegible] mobile [illegible] [illegible] [illegible]
in tempore quo [illegible] proporcio [illegible] [illegible] ad illud [illegible]
et duplex ad proporcionem ad totum [illegible] in toto tempore in
mobili [illegible] [illegible] [illegible] movebit [illegible] medietatem
in equali tempore per duplex spacium etc.
Tercia est: si aliqua virtus movet aliquod mobile per
aliquod spacium in aliquo tempore eadem vel equalis movet me-
dietatem eius mobilis per equale spacium in dimidio tempore

Et tunc est: Si aliqua virtus movet mobile per aliquod spatium
in aliquo tempore ab aliqua proportione aequalitatis vel inaequalitatis, eadem vel aequalis
movebit medietatem eiusdem mobilis per aequale spatium in medio tempore
et sit tunc aliud mobile in distantia dimidia dictum quod ultra
proportio plus virtutis motivae ad aliam partem distantiae
est dupla ad proportionem eiusdem virtutis ad totam distantiam, tunc
ista virtus in aequali movebit medietatem eiusdem mobilis per iam
potentialem distantiam quod idem spatium per quod movet totam
distantiam in dimidio tempore etc.

Secunda conclusio. Si aliqua virtus movet aliquod mobile per aliquod spatium
in aliquo tempore, eadem vel aequalis movebit idem mobile
per dimidium spatium in dimidio tempore. Et ista conclusio
habet veritatem quando activitas potentiae activae maior est et
resistentia est maior etc.

Tertia conclusio. Si aliqua virtus movet mobile per aliquod spatium
in aliquo tempore, tunc medietas eiusdem virtutis movebit medietatem
illius mobilis per spatium in eodem tempore. Et intelligitur ista conclusio quando
mobile habet partes et quando potentia activa se habet ad
aliud [illegible] etc.

Quarta conclusio. Si duae virtutes movent duo mobilia per
aliquod spatium in aliquo tempore, tunc aggregatum ex illis virtutibus
movebit aggregatum ex istis mobilibus per aequale spatium
in aequali tempore. Et intelligitur quando ista mobilia sunt eiusdem
rationis et tendunt ad eosdem fines et quando illae virtutes
unitae sunt producunt completum effectum in specie. Et hoc addo
[illegible] de [illegible] intelligitur de moven-
tibus [illegible] et non libere et movent per totum
tempus [illegible]. Nota quod per virtutem activam intelligitur
omne aliud quod facit ad motum sive sit movens sive forma
eius sive applicatio agentis ad passum. Sed per mobile
intelligitur omne illud quod facit ad resistentiam sive sit
mobile maius sive medium sive tardius sive densius etc.

Nota quod hic est intelligendum de moventibus ad distantiam
quae intelligitur [illegible] sua de se non potest dimidiare
motum quia non est ad placitum primi motoris sive distantiae.
Nota quod per duplam virtutem intelligitur duplam
proportionem agentis ad distantiam et per medietatem
mobilis intelligitur subdupla proportio mobilis ad eius
movens [illegible] quod [illegible] valebit ad sequentia.

quod sequitur velocitas motus secundum ex glosa habetur quod velocitas
motus sequitur proportionem, habetur et dicere tamen quod alterius proportionis proportionem
aeque et equales ad proportionem aeque et equalis. Ita quod de ista
proportio aeque in equalis, ergo quanto de tanto motus erit velo-
cior. Dicendum ad 2am rationem de motu [illegible] dico
quod medietas alicuius continui per dimidium moveatur
spatium in dimidio tempore et cetera. Dico falsa est, quia licet motus
per eandem mentem non requirit tantum tempus sicut per totam, quia licet motus
ex quo est naturalis tunc non fit velocior quando de proportione re-
quiro quod non requiritur tantum tempus ut patet. Ad 3am quia
multiplicatur manente eadem activitate, minor activitas non
manet eadem quia in partibus que fit [illegible] motum
in fine ergo activior quando de proportione. Ergo videtur patet quod illa ratio
non videtur posse quod ad actum per ponere videlicet
quia ut de motu animali ut de motu proiecto ut de motu
animali non possum quia primo de fine ergo velocior ut 2am
quia ipse de fine primo est tardior ut patet quia de tali motu
activitas virtus non manet eadem quia cum animalia in
tali motu fatigantur. Sciendum quod alie rationes que ponuntur
super naturaliter patent per se et diversi ad actum. Sciendum dicit
magister quod alie de [illegible] valet ad acuendum ingenium va-
lent etiam et de [illegible] dequo dictum est [illegible]
Dubitatur quod sequitur velocitas motuum proportionem primam velocitas
motuum non sequitur proportionem, consequentia manente eodem
motore quod illa proportio quia non est quod ista consequentia
sit bona quod de tanto motus sit velocior quia non est
quod si distantia in duplo diminuatur quod ibi velocitas in du-
plo augeatur, non cum dicit quod si homo sufficit movere a
distantia per quandam miliaria in uno die quod [illegible] manente
distantia sufficiat movere in die per decem miliaria
Contra illa opinione dicitur velocitas motuum attendendi per re-
spectum proportionem manente eodem motore quia dicit per [illegible]
[illegible] quod velocitas augeatur proportionem [illegible] quod distantia non mutatur
et in 2o huius dicit motor movens medietatem mobilis
in duplo velocius et [illegible] dicit quod in duplo tardius
[illegible] movens movet in duplo [illegible] et cetera [illegible] nam

de ipso [illegible] contra de tardo motu et velocior in [illegible] quod
proportio [illegible] antea sit iam dicta. Ad auctoritates dico
non sequitur aliud quam quod constat sub dupla proportione. Ad quod si
duplatur proportio sequitur [illegible] duplatio motus
velocitate. Ad 2m [illegible] quod [illegible] tarditate et qualiter
dicitur quod augmentatio proportionis non tamen proportionibus
tunc [illegible] quod tunc agens velocius movet
[illegible] Ad 3m [illegible] quod [illegible]
tanto velocius quanto [illegible] augmentatio et diminutio
[illegible] quod stat quod movens [illegible] diminuat. Ad 4m [illegible]
motuum non sequitur proportionem [illegible] motiva intensive ma-
nifeste [illegible] quod si quod moveat navem
per unum miliare in una hora quod si addat [illegible]
[illegible] quod moveat navem per duo miliaria [illegible]
[illegible] uniformiter [illegible] motus non
sequitur proportionem [illegible] actio excedit
[illegible] Ad 5m in effectu [illegible] et admaioratio [illegible]
[illegible] maioratur in effectu [illegible]
producit [illegible] effectivum. Ad 6m quod [illegible]
maiorem effectum [illegible] non debet
quod si duplum movens quod duplum velocius tamen
non stat [illegible] motus fiat [illegible] velocior [illegible] esse
[illegible] proportio effectum equalem [illegible] in
[illegible] ita [illegible] quod [illegible] producit effectum
et hec [illegible] Ad 7m [illegible] velocior in quotlibet [illegible]
proportionem [illegible] notandum super proportionem [illegible] in
[illegible] agentis [illegible] proportionem [illegible] actio
et [illegible] extensive
[illegible] intensive et
extensive [illegible] non [illegible]
velocitas motus non [illegible] intensior vel ex-
tensior et intensior [illegible] intensiori velocitas
motus [illegible] potentiam [illegible] in posse
agere et in posse pati [illegible] extensione
et intensione et [illegible] applicatione medii et [illegible]
[illegible] ad motum et [illegible] proportionem

174

motorum et unde adhuc tunc redderetur in motibus [illegible]
predicamentorum passiva motiva ad suas species etc.
Dicitur quod sunt de negativa non quia potest adunari
conclusiones notandas in textu non quod sunt [illegible] que sunt
proportionales etc. Prima si [illegible] nulla proportio
[illegible] secunda quod nulla proportio est. Prima si aliqua virtus movens
aliquod mobile per aliquod spacium in aliquo tempore non oportet
quod eadem virtus moveat duplex mobile per idem spacium in
duplo tempore. Patet quia staret quod virtus non posset movere
duplex mobile etc. Secunda. Si aliqua virtus movet aliquod mobile
per aliquod spacium in aliquo tempore non est quod medietas virtutis
moveat illud mobile per dimidium spacium in equali tempore.
Patet quia staret quod medietas virtutis non sufficeret movere illud
mobile etc. Dicitur secundo anima sedendo et quiescendo
fit sapiens et prudens. Dicitur quod philosophus hoc dixit quod sic ad
illud sensum quod anima sic disposita addiscat et fiunt [illegible]
[illegible] passiones corporales que sunt multe in pueris
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
iuvenes et passiones in senectute sunt [illegible] auditores
sunt [illegible] etc.
Dubitatur quare multi iuvenes non addiscunt sicut [illegible]
[illegible] quod [illegible] in aliis [illegible]
[illegible] aliis [illegible] non potest
[illegible] et [illegible] ad [illegible] etc.

Circa octavum phisicorum queritur primo
Utrum deus potuit facere motum
antequam non fuit aliquis motus et cetera

Et ideo in hac questione et in multis sequentibus aliter est loquendum
secundum fidem et aliter naturaliter loquendo tunc motus fuisset ab
eterno et celum ab eterno secundum motum et perpetue sine [illegible]
[illegible] Aristotelis patet quia naturaliter loquendo quia secundum fidem quod ante omnem
motum fuit aliquis motus dicas quod fuisset eternus motus
Notandum est quod naturaliter loquendo deus non est causa effectiva omnium
que dependent a deo ut dependent a deo imme-
diate omnia loquendo deus non facit celum nec naturaliter loquendo est
factum secundum tamen quod naturaliter loquendo omnia dependent a deo
in infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a deo
[illegible] celum et ideo [illegible] aliquis secundum modum fidei et
veritatem [illegible] quod motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deus celum et terram [illegible] [illegible] quia omnia [illegible]
[illegible] fuit et [illegible] [illegible] non [illegible] omnem motum fuit
aliquis quia ante motum primi mobilis non fuit alius motus
Et illa tamen precessit mutatio qua fuit facta celi
Notandum est quod motum localem celi non precessit aliquis motus
quia ipse primus fuit [illegible] [illegible] quod non est [illegible]
precessit alteratio [illegible] generatione motus localis [illegible]
[illegible] alteratio non [illegible] via [illegible] generatio Et [illegible] [illegible]
generatione [illegible] et cetera
Conclusio [illegible] fidei deus non produxit motum de [illegible]
[illegible] Et ab eterno fuit motus quia motus fuit ab eterno
vel ab eterno voluit movere [illegible] [illegible] [illegible]
quia deus [illegible] [illegible] [illegible] potuit [illegible] vel noluit
ab eterno movere et [illegible] voluit et [illegible] [illegible]
velle in nolle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in mutabilem ut [illegible] [illegible] quod ab eterno voluit [illegible]
potuit [illegible] [illegible] [illegible] in producendum quod [illegible]
[illegible] Et illa [illegible] fuit [illegible] mutatio igitur
[illegible] mutationem precessit mutatio [illegible] [illegible] ab
eterno fuit causa efficiens producere motum [illegible] ab eterno [illegible]
[illegible] motus [illegible] quia [illegible] [illegible] sufficientibus po-
tentiis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] ab eterno

[illegible]

dtmiat eo voluit q ipe ab etno voluit q ab etno huit
volutate pducedi motu ut ex ho seq q ab etno fecit Un
hoc e vm eo qn deq actuat volt re ee tunc ipa e Si deq
ab etno no voluit motu actuare ergo ee Si vo ab etno d'
tmiat eu moue tunc ipsa e deq voluit ab etno moue etc
ipa e sta Ad argum nea et qn pout causa dr q hoc
e vm i caus nate agentibz et no libe sic deq agit etc
Ulte si motq eet pductq a deo seq q deq fuiss mutq
q an pductoe motq voluit motu pduce et post eu pducit
no voluit eu pduce i e mutq de velle i nolle Rnr
ncat adoz nea Un ipe p hoc no e mutq q qd ia
no vot et an pductoe voluit i hoc ipe no e mutq q id
no e ppte sui sed ppte ipq catue Ulte si deq pducit
motu anq no fuit aliq et eo q eo an ipotat tpq etc tpq
pcessit primu motu eo q tpq met e motq tunc pm motu p
cessit motq qd implicat Rnr q ly an no ipotat vnu pri
tpq sed eu ymaruu Ulte deq no pducit pm motu q
sic tunc motq icepisset ee Si hoc no q ul p oti ul p tpe
no pm q ul p oti diuil ul idiuil no pm q nm tale
e ut suppono nc pm q oe q e iuiatm fuit et finis pti
et adoz dat pcessit ad qd fuit mutatio nc p tpe q tunc pm
fuiss tpq et motq et i e motq no fuiss pm Con una adoz
ptud dicebt pfectioz e deo attribuedu Si ipm pduxisse
mudu ab etno e ptud pfectioz i e deo attribuedu ul admini
ul pfectioz Rege et gubnare sic pta pfectioz etc ab etno ppetiet deo
Ad argm nem adoz re boz adoz q sic ul p oti ul p tpe
dr q nm ioz q tunc adz nc fuit istas nc tpq sed tm p motq
icept p oti ymaio Vel q ipe icepert p oti ul eu tpe
vel si deq caut mudu an eiq motu tunc possi dici q mudq icept
moue p vltio oti no ee Si p pfectoe e no q du eia
sic pta q dicut pfectoz simple et ia sut deo attribueda
sed aa dicut pfectioz sunq q sic sicut ia ee sutores ee pastore
et ia nomn sic deo attribueda sed nob Et pta simr pfectoz
dicenda sic 2a q q simr attribuunt deo i ordine ad optimu
ne sed ia rege gubnare et ia no sic deo attribueda ergo rectu
eptis vole sed rectu vole de pt ut deq ab etno potuit rege
vel moue Alia dicut pfectoz simr qo ad ista eiq ecentia
sic sed iuiativa iusteq et potuit et ia sic deo ergo attribueda pho

Sed quod ab eterno producere motum non est deo attribuendum ut ... tole de perfectione quod attribuitur sed quod ad continuum. Ad 2m deus ab eterno potuit producere motum ergo deus ab eterno produxit motum negatur quia in perpetuis non differt esse a posse 3o phisicorum quia ibi habetur quod duplex est posse in perpetuis scilicet intrinsecum et est res in ... aliud est posse quod est extrinsecum et illud respicit operatorem seu opus extrinsecum hoc est res dependens ab illa re et illud posse distinguitur bene ab esse in perpetuis quia hoc potest ... unde dicitur quod potest de posse extrinseco et illud bene differt ab esse. Ulterius ad illud octavum continet questionem de primo motore quia ibi habetur de quo ... ad presens sufficit duplex potest esse consideratio de primo motore una de eius essentia absolute et de ista spectat ad metaphysicam et non ad physicum quia physicus non considerat rem absolute sed sub ratione motus. Alia est consideratio de primo motore quantum ad motum vel quantum ipse omnia alia movet et ista consideratio bene est ad propositum. Sed tunc sic arguitur pro obiecto ... si de deo consideratur in metaphysica ... non est consideratio tunc diverse scientie non considerent in obiecto. Contra primus motor est movens non motum et non est physice consideratus. Ad primum quod scientie diversificantur per obiecta formalia et non materialia modo deus est obiectum materiale scientie et non formale. Ad aliud negatur ad probationem dicitur quod licet talis motus non mota non sit physice consideratio ... hoc est ... in quantum movet modo deus licet non ... consideratur a physico nisi ut movet

Item de primo motore non ... ... quod ... quod est ... non ... ...

Utrum motus est eternus quare tempus eternum

Nota differentia est inter eternum et perpetuum quia perpetuum est id
quod incepit esse sed numquam desinit esse vel quod non incepit sed desinet
esse sicut anima intellectiva. Sed eternum est quod nec incepit esse nec desinet
esse. Secundo notandum quod refert dicere motus est eternus et eternus est motus
patet quia motus non stat determinate ut in prima et in secunda quia terminus.
Tertio notandum quod philosophus naturalis non habet ponere nisi ad hoc habeat ex
experientia vel rationem ad hoc quod conducit patet quia homines qui habent ortum
ex generatione. Quarto notandum quod differenter hac conclusione aliter loquendum est
secundum fidem et aliter secundum philosophum naturalem quia philosophus naturalis ponit
motum non incepisse esse et ponit celum ab eterno sic fuisse
motum contra fidem aut catholicam opposita ponit ut dictum est
in conclusione precedenti. Conclusio prima: nullus motus seu nullum
tempus est eternum. Patet quia omnis motus est finitus et terminatus
ergo nullus est eternus. Consequens: quilibet motus datus id est finitus et
inpartialibus ergo non erit eternus. Consimiliter probatur idem de tempore.
Conclusio secunda et principalis secundum philosophum quod eternum est tempus. Sed
eternus est motus patet quia celum secundum philosophum ab eterno est motum
et eternus est motus celi et cum omnis motus sit tempus sequitur quod eternum
est tempus sicut et eternus est motus. Conclusio tertia et principalis secundum
fidem quod non eternus est motus patet quia quilibet motus datus vel non est
eternus et etiam secundum fidem celum non est motum nisi per tempus finitum
ergo non erit eternus motus. Contra conclusionem primam arguitur aliquis motus
est ab eterno probatur quia deus facit de perfectibus quod melius est. Secundo celi
sed motum et alias res fuisse ab eterno melius est quam solum
deum fuisse igitur motus fuit ab eterno. Antecedens quia deum ab eterno
fuisse cum motu fuisset quoniam quod melius omnibus quia dicit
philosophus primo ethicorum bonum quanto communius tanto melius
et divinius. Consequentia: natura status dignissima est deo attribuenda
sed ipsum durare ab eterno multum vel modo aliquo est status et
perfectio quam non durare igitur est deo attribuendum et per consequens
motus fuit ab eterno et antecedens patet per philosophum secundo politicorum dicentem
non perfectius est pluribus participari quam uni soli. Ad argumentum negatur
antecedens deus non est bonorum alterius quam communis ratio et ad probationem
ethicorum dicitur quod vult loqui de bonis eius perfecti non de deo et
alia bona non sunt eius perfecti. Ad secundum non est bonum. Unde dicitur
quod quo ad nos id bonum esset multum perfectionis. Sed quo ad deum
non omnia perfectiones dicte sunt deo attribuenda sed rectum contra

ẽ p̄nti ut dictũ ẽ ĩ q̄one p̄cedenti Ad 2ᵐ ad p̄ ꝯ ꝓbat
dicit̃ q̄ tp̄e erat q̄ q̄o ad nos melius sit plures participād
nō aūt bñ q̄ q̄o ad deū Ad 3ᵐ ad motꝰ ē eternꝰ qr
finitꝰ eternitate videt̃ et ꝯu̾sio ē motꝰ q̄ celū motū ē
usq̄ id et re ē ĩ finitꝰ ꝑim qr celū ab eterno sit ē
motū ĩ motu sic ē motū et nō ĩ infinito bo͛
qr q̄titū ĩ cludit suū absc̄tū Contra na omnes
re revolutiōes sit eius sp̄er et ĩ niete ĩ veniat se
t̃ra qr eterna sunt nō d̄ra veniat se Ad ꝑim
ne̾m adoz ne̾m adoz ne̾a Ad q̄titū nō ꝑ ĩcludit
absc̄tū ĩ finite ꝑ et ĩ ꝑl̄d ita q̄t oz dequi Celū ē
motū ĩ motu vel motibꝰ ē motū Ad q̄ſt oz ne̾a
Ad ho nō ꝑꝑꝑ ꝑ oz q̄ sunt nāle ĩ cha toz ad venie
se q̄ nō sunt re revolutiōes q̄re nō oz q̄ se veniat
Contra q̄tlos t̃ra nō eternꝰ ē motꝰ qr finē ē q̄ ab
eterno fuit motꝰ qr p̄hice loq̄ndo an p̄mū motū
nō fuit motꝰ ĩ aliq̄o tp̄e nō fuit motꝰ t̃ra ab
inferiori ad sup̄iꝰ a l̄z an Ad t̃n aliq̄o tp̄e Con
se bñ eternꝰ ē motꝰ ĩ eternitas ē ĩ q̄ ē motꝰ nō
nō Ad q̄ sit ia eternitas et volo q̄t distincta a re
eterna Ad ar̃m ne̾m nāle loq̄ndo adoz ne̾a Ad nō
bñ ar̃ qr celū nō manet ꝑia ꝑt infiniꝰ et sup̄iꝰ
qr ĩ Ad ꝑo͛ l̄z ꝑim motū et ĩ alia nō Ad q̄ſtoz
ne̾a Ad eiꝰ locꝰ nō oz ĩ p̄dicatoribꝰ actionibꝰ
Ad ꝑꝑꝑ q̄ ia eternitas sit celū q̄d ē eternū et nō
dimitt̃ suppo q̄ eternitas sit distincta a re eterna
Contra q̄tlos t̃ra finē fide ar̃ ab eterno fuit motꝰ
qr si nō maꝑ q̄ nuq̄ eēt c̄atꝰ ꝑ ho nō qr a
absolute antiq̄ nō fit actio nova et id ꝯlosa sit
q̄ a deo nō p̄cedit aliq̄s effectꝰ novꝰ ĩ tp̄e t̃n ne̾m
Ad ne̾ bor adoz d̄r q̄ ia auctoritas finē l̄z verꝰ
nāle loq̄ndo qr finē fide deꝰ multos effectꝰ novos ĩ
tp̄e p̄ p̄ducere Dubitat̃ an ia sit q̄ra ꝑꝑ ē
motꝰ Ad t̃n ꝑ ta ꝯ veniō dicim se omnī tp̄e
aliq̄o dicim se eternar Ad ꝑo p̄ma ia ꝯ q̄a nāle et
finē fide ꝑ ē motꝰ ꝑo futuro q̄ l̄z ꝑꝑ dicim se omī
tp̄e qr dicim ad tp̄e p̄nti ē motꝰ ꝑo ē cōn̄d futuro
q̄ cōtam tp̄e p̄nti se medꝰ et nō se bruꝰ qr si
ꝯcedlꝰ uti se bizilꝰ t̃t t̃ra hoc is diei erat erat p̄ns

Cu i ea no eet motꝰ ꝓꝑo 2a ia e ſcd̃a ſm fide Sꝫ i
motꝰ cādo ꝓꝑ ut ualeat tn̄ pt etnar ꝑꝫ ſic ꝯclo 2a
ꝓꝑo 2a ia ſm phm nale e ꝯcedā Sꝫ e motꝰ cādo ꝓꝑ
ꝑ ꝯt ꝯẏm pt etnar ꝑꝫ ſic ꝯclo 2a Dubitā 2o an
deꝰ potuit mūdū face ſoe ab etno Rñ q deꝰ no pt face
mūdū ſoe ab etno qꝛ ipm no fuiſſe ab etno inīt i pmū
ad pmū aut no e potētā 2o dr q deꝰ face potuit mūdū
fuiſſe ab etno no em̄ rōi ꝯpū deꝰ ab etno potuiſſ voluiſſe
mūdū ee ⁊ ab etno fuiſſ Rñe ſic ſi ad ꝯgiacoꝫ pedꝭ ab
etno ſtetiſſet i arena ⁊ veſtigiu eiꝰ pedꝭ eet effꝰ tn̄
id veſtigiu nuꝗ̄ ꝯpreſſiſſet d no ee ad ee Sic ſi ad
ꝯgiacoꝫ lucꝭ aq fuiſſ etnar ſplendor q emanaſſ ab ea
luce tn̄ no eet ie ſplendor ꝓductꝰ d no ee ad ee Sic
⁊ mūdꝰ ſi ſtetiſſ ab etno ipe eet effꝰ dei tn̄ no eſſet
ꝓductꝰ d no ee ad ee Alij tn̄ dicut q i ꝓpꝭle e cātudꝫ
ee coetna deo ꝯtdicit d roe cātue ee e ipt cātua no
nā cātua coetna deo e cāta Com tn̄ ptet q d roe cāte
no e ꝗ ſit cāta ſꝫ ſufficit q ſit dpendens ⁊c

V al mouet² ꝯpꝰ ſe ⁊ graue ul leue In aiatū

Vtrū alıq dr mouei ꝯ ſe iuxta mos duos qꝛ ſm ſe to
mouet ⁊ mō ⁊ io mo vnū ꝯtm ſubale mō ꝯ ſe qꝛ nllꝰ
tꝭe mouet ſm maꝫ qꝛ ea nllꝰ e actꝰ 2o mo Aq dr
mouei ꝯ ſe qꝛ mō i ſuꝭe a nā cante ſuū motū effectiue
⁊ io mo oeal mō ꝯ ſe qꝛ mō a ſoꝛ tāq a pn̄o intrīco 3o
mō id mō ꝯ ſe qd pt ſuū motū rupe ſn̄ ꝯtu alicꝰ ab
ꝯtrīco ꝯtenē ⁊ eē pt ceſſe qū ſi placꝫ ⁊ io mo al
mō ꝯ ſe qꝛ pt incipe motū ꝯtinuū e ex pte ſui qū ſi
placꝫ ⁊ eꝫ ceſſe ſn̄ ꝯtu ex̄trico no em̄ vi q ꝯtintū
ꝯtrat no em̄ deꝰ qꝛ ee e intimio rei q reb ſit ſ ipe
ut aliqd intriente ꝯtrico qꝛ intez qd mō no idigꝫ intri
nēto ꝯtrico liꝫ itrīco ut aīa ⁊ calor nāli Sꝫ ꝯ
ꝯtinuū e ꝯ pte ſui qꝛ aliqn ꝯꝑt impetū ut i motu deorſū
dmote ho no pt ceſſe qn ſi placet Sꝫ io mo graue ſm
auctū no mō ꝯ ſe qꝛ ſi e i loco nāli no mō n ab
ꝯtrīco Sꝫ e ꝯ no mō itnū n remouet phibens

Et ex hoc in suo motu recipit aerem. Quarto aliquid movetur ex se quia movetur a principio intrinseco et est divisibile in partem per se moventem et partem per se motam et isto modo omne quod substantiale movetur ex se quia omne tale est divisibile in formam que per se movet et in materiam que per se movetur. Quinto aliquid movetur ex se quod natum est moveri ad omnes differentias positionis quantum est de se scilicet sursum deorsum ante retro ad dextrum sinistrum et isto modo aliquid celum movetur ex se quia quantum est de se potest moveri ad omnes differentias positionis. Sed isto modo grave in animalium non movetur ex se quia quantum est de se non sic natum est se movere ad omnes differentias positionis. Supposita notitia quod aliquid movetur ex se et quod est de intentione Aristotelis est quod aliquid movetur et per agentem eius naturale non indiget aliquo motore extrinseco perficiente et effective ad eius motum concurrente. Dicitur quoniam aliquid movetur ad exclusionem rei que consistit. Dicitur per agentem naturale propter rem que consistit sursum violenter. Dicitur extrinseco motore propter primam causam quae licet ad quemlibet motum ipse requiratur tamen non est extrinseca rei. Dicitur et perficiente ad exclusionem celi quia licet concurrat in motu tamen non perficiente. Dicitur et effective ad exclusionem medii licet enim tale requiratur in motu non tamen effective sed tamquam causa sine qua non. Capitulum quod celum isto non movetur ex se quia non habet agentem naturale quod ipsum consistit.

Conclusio responsalis primum isto modo aliquid isto modo movetur ex se et grave in animalium non. Probatur prima pars quia aliquid per agentem naturale ut daemones non indiget motore extrinseco quia summus conceptus in daemone a talem naturali species reservatae in memoria aut fantasia movent ipsum omnes ad formandum actum sentiendi ad quem sequitur appetitus qui movet potentiam motivam localem. Sed secunda pars non grave si est in loco contrario non movet se nisi moveat contrario. Sed in loco non movetur per agentem naturale nisi a potentia que movente extrinseco ut dicitur. Corollarium responsale secundum aliquid non movetur isto modo ex se quia propter in motu animalis concurrit aliquid extrinsecum quia ipsum appetibile. Patet in quo secundum dicitur 3o de anima. Aliquid movetur per appetitum et fantasiam. Omnis autem appetitus est appetitus in quo [illegible]. Consequentia nota. Non quod cecidit [illegible] in sincopim et quod sic movetur ideo est aliquid tamen non movetur ex se quia nunquam plus movetur. Sed [illegible] id de animalibus afficiens potentie quod non movetur ex se quia non movetur. [illegible] primum necessarium ad suum [illegible] adeo dicitur quod [illegible] de animali sano et quod est in debita dispositione et non est de homine qui cecidit in sincopim. Sed de homine quia quando [illegible] concurrat appetibile [illegible] adeo dicitur quod philosophus

3° de anima capitulo fantasia et appetitu per speciebus representatis in
istis potenciis ita quod aliquando per species representatas in appetitu
vel fantasia certo est verum. Secundo de animabus affectis petitur dicitur
quod ea movetur motu dilatacionis et constriccionis secundum quod recipit
quibus vel displicibus. Dicitur tamen in omni motu animalis concurrit
in senciencia quod est agens proprie effective primo quod celum quod in
senciencia concurrit non tamen effective sed conservative. Aliter patet
quod in senciencia non est corruptiva mobilis sive animalis sed in habet sibi
Unde in senciencia conservativa quod in habet racionem quod conservat. Aliter
posito quod lapis sursum moveatur et in puncto reflexionis cessat
tunc iste lapis postquam quiete movetur deorsum ex se quod in non concurrit
aliquod extrinsecum proprie sed solum forma in celo [illegible] Secundo
[illegible] medio b. Unde licet non ponitur concurrat tamen per naturam
sed corrupcio impetus. Secundo hoc non currit quod ista corrupcio non
est effectiva lapidi. Dicitur autem locum. De corrupcione
[illegible] impetus tunc illa conformia quando non est extincta species
dicitur aliter [illegible] quod lapis et [illegible] non concurrente [illegible] secundo
[illegible] quod est in motu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
naturalis [illegible] lapidis sursum non est sibi [illegible] naturalis et cetera

Dubitatur quod velit per [illegible] dicit quod est motus [illegible] est
dicere [illegible] per se movente et in alia parte [illegible]
[illegible] quod [illegible] corporis animalis quod adquirit [illegible] [illegible]
quod ad sensum una pars [illegible] est per se movens [illegible] alias
est per se mota [illegible] sensum istos [illegible] per se movens
in [illegible] quod ab ipso procedunt [illegible] et [illegible] ad singulas
partes corporis et [illegible] movens animal [illegible] alie
partes corporis sunt per se mote que recipiunt [illegible] ab illa
parte corporis ut ab ipso corde [illegible] [illegible] illud
[illegible] sensu [illegible] per sensus animalis corporis
[illegible] est per se movens alie autem partes sensus sunt
per se mote ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et cetera

[illegible] an motus [illegible] sit naturalis vel violentus
Nota naturale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntarium
et [illegible] motus dicitur non naturalis [illegible] [illegible] [illegible] fit [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] motus animalis non est naturalis. Alio
[illegible] naturale ut [illegible] violentum et motus dicitur naturalis
[illegible] non est violentus et [illegible] motus animalis est naturalis et cetera

Utrum primus motor est immobilis et immutabilis

Quod primum motorem [illegible] aliud quam ens primum
est primum movens perfectum de quo philosophus loquitur primo
[illegible] dicit Aristoteles [illegible] duodecimo [illegible]
[illegible] non clarius [illegible] quod [illegible]
[illegible] Deus [illegible]
[illegible] mobilis non [illegible]
[illegible] passibus [illegible]
[illegible] de ipso deo
[illegible]
[illegible] de ipso [illegible] divinum [illegible] agens
[illegible] agens de [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] agens [illegible]
[illegible]
[illegible] agente [illegible]
[illegible] effectum [illegible]
agente [illegible] effectum [illegible]
de ipso agente [illegible]
[illegible] effectum [illegible]
[illegible] effectum [illegible]
[illegible] mobilibus [illegible] motum [illegible]
[illegible]
primum motum [illegible] Deus [illegible] perfectum
non [illegible] immobilis [illegible]
[illegible] movens [illegible] motum [illegible]
[illegible] motum illud [illegible] non [illegible] aliud [illegible] primum motorem
[illegible] motum [illegible] movetur [illegible]
[illegible] movens non motum [illegible] non
[illegible] illud aut non [illegible] aliud [illegible]
Sed primus motor [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] movere [illegible] ad illud quod non [illegible]
[illegible] non [illegible] dispositionem [illegible]
[illegible] amittere [illegible] fiat motus Deus autem [illegible]
dispositione [illegible] dispositionem amittit
[illegible] non [illegible] perfectissimum [illegible]
dispositione [illegible] non [illegible]
non primus motor [illegible] dispositionem [illegible] amittere
quia [illegible] illa dispositione [illegible] perfectione non de

eius perfectione vel de eius imperfectione non primum quia sic et predic-
tam non esset in statu ita perfecto sicut fuisset nunc autem quia et deus
posset perfici quod non est dicendum. Ista conclusio nam primus motor est purissimus
et simplicissimus secundo in mente non actus purus cum non est compositus
nec cum motu nec cum mutatione. Conclusio quinta licet deus est
immobilis et mobilis ergo non modo est natus moveri sed non natus
est moveri ergo est mobilis. Conclusio sexta primus motor non
est magis potens quam alii motores. Sed alii motores possunt se
movere igitur et primus motor, sequentia quia alias esset magis potens
quam alii. Conclusio septima quicquid potest per deum potest si potest per se
movere igitur deus potest se movere, sequentia in causa. Contra primum nec enim
ad hoc stet standum ut necessaria. Contra in mobile in non causa probatur
si movere aut contrarium sicut non mobile sicut in hiis immobile. Contra
conclusiones quartam et quintam. Si vis referre istam potentiam ad potentiam
patiendi necessarium quod non sit magis potens. Concedo saltem comparative
respective ymmo ipse est magis potens quam alii quia deus non est
passibilis. Si autem vis referre istam potentiam ad potentiam
agendi conclusio quod non est magis potens ymmo potius est in agendo
quam alii motores. Sed hoc non concludit quod in se moveat quia id
est imperfectionis igitur id non modo debet deo attribui. Contra conclusionem
quintam arguitur quia quicquid unus potest per id et deus potest sed bene
distinguendum quia vel tunc se refertur ad hic deus vel hic potest. Si
tunc deus et bene est falsa quia quicquid et potest per se in deum
movere et cetera est bona. Si hic se conclusio refertur in conclusione
Si vero hic se refert hic potest in bene et cetera in conclusione et
tamen ultima est bona quia quicquid igitur deus potest sed potest movere. Si
vero aliter refertur in antecedente et aliter in conclusione et non contrarium
quia et committitur fallacia [illegible]. Contra primum motorem movetur
quia primum mobile movetur igitur et primus motor, sequentia quia motor nobis
movetur omnia que in nobis sunt. Conclusio nam primus motor
movetur a nobis quia intelligit nos igitur movetur a nobis, sequentia quia omne
intelligibile movetur ab intellectu. Contra conclusionem tertiam ipsemet movens
per se igitur movetur, sequentia quia dicitur 2o huius primus movet causa
efficiente. Contra primum nec enim ad hoc necessaria et quando motor nobis
dicitur quod hoc est verum de istis que sunt in nobis inherentes et
permanentes non deus non est inherens in primo modo tamen
et in non [illegible] quod [illegible] se intelligit illa [illegible] philosophi 3o huius
Contra conclusionem primam necessaria [illegible] non [illegible] secundum veritate
de ista a intellectus per se [illegible] deus non intelligit per species
Contra conclusionem secundam necessaria [illegible] quia iam [illegible] non [illegible] subito

existendum et quia ipse motor primus se i. dicitur quod philosophus vult quod in causa efficiente et finis sit distincta et finis motor causam efficientem. Non deus qui est causa efficiens est et finis omnium et non distinctus a causa finali.

Dubitatur an primus motor sit intimus primo mobili. Videtur aliquid est intimum alteri [illegible] quia est eius pars essentialis et isto modo anima hominis est intima homini et isto modo primus motor non est intimus primo mobili quia non est eius pars essentialis. 2o aliquid est intimum alteri quia est dispositio sive inheret ad eius partem. Et isto modo accidentia sunt intima alicui cui insunt et isto modo primus motor non est intimus quia nulli inheret. 3o modo aliquid est intimum alteri quia est sine distans et continuatur eius parti et isto modo deus est intimus primo mobili [illegible] rei mundi.

Dubitatur an primus motor sit substantia et sic(?) et est mobilis quia natus est alteri substare. Non substantia dicitur a substando. Nota substantia capitur tribus modis. Primo ut a substando et substantia est quod substat vel natum est substare alteri et isto modo deus non est substantia quia non potest esse subiectum. 2o modo capitur substantia pro essentia et isto modo dicitur de substantia et accidente et capitur in diversis equivoce. Cum dicitur [illegible] sunt quorum non est commune et idem substantia [illegible] isto modo non est diversa. 3o modo capitur pro re que de se non nata est per se existere vel que est per se [illegible] rei et istis tribus modis deus est substantia. [illegible] hoc non sequitur quod ipse sit mobilis non enim dicitur isto modo substantia substare alteri. Dubitatur an ex regularitate motus primi mobilis arguitur immobilitas primi motoris [illegible] quod immobilitate motoris ac regularitas motus primi mobilis [illegible] sit circulatio que est prohibita ab Aristotele primo posteriorum. Respondetur quia circulatio est prohibita in causis quando dicitur isto modo quod immobilitas primi motoris est regularitas motus et econverso a causa ad effectum et est demonstratio propter quid sed quando [illegible] sit et est demonstratio quia est.

Dubitatur an solus deus sit immutabilis. Respondetur secundum philosophum quod non. Sed secundum eum etiam motores orbium sunt immutabiles cum regulariter semper moveant. Sed secundum fidem dicitur quod sit mutabile quia creatae et etiam mobiles quia creabiles et annichilabiles etc.

Et mo ita titam g^m

V motus localis est pmus motuu

Vo mlti mot aliq dr pus ao sz ordine na ipe pfectoe
causalite et qnte sz d no videt hr i pa pnts 2o
hoc qz motus is dr capi pz capitn cat 2o hg ut vntz
se extendit ad sex spes motus sz gnacoz corruptoz
augmentacoz dimmucoz alteracoz et motu locale

Conclo pa uz motus local e pus motuu qz na no
pt assigri aliqs motus qn ipm pcessit motus local nam
loqdo qz uu e pmus no em dr revoluco celi qn eni cu
fuit aa Corre qz qto sinr e pca qz eius contraria
e vera **Conco 2a** sz a motus local e pmus mo-
tuu loqdo d porte nae sz et pus e d porte omes et
porte qnitz pa ca qclo na motus local e ca oius motuu
alioz a se qz pm qz celu mo pm no fuit aly motus
i ipe e por na Sile ipe e por porte omes qz aly
pcequnt eu Sile e por porte qnite qz ubicuqz e
repie alias spes motus ibi etc e repie motu locale
et no ecu qz i celo repi motus local et no ale spes motus

3a qclo licz motus local no sit pfectio alys qsido
ipm qo ad essentia tn e pfectio alys qsido ipm qo
ad qntica prima pz pz qz motus local i ente et cent
e atting multi aut motus cent sue subie subia aut
digmo e attinte Qz 2abz qz ipe e regularissimus.
et fit a ca principalissima sz a deo et etc e prizo vmia
gnacoe i etc e por oia pfectos quo pue intros
motus exocet ut intiroz augmentatoz cuius fat motu
locale **4a qclo** motus local e pmus motuu porte
tpis qz e ppetuus sic qz aqd nole qric mo circular
et celi sic aut no e i alys spebz motus i motus local
e pmus motuu porte tpis **5ta qclo** motus circula
e por motu recto pz qz motus circularis e ca motus local
ca aut por e suo effectu et etc ppetuus e motus circu-
lus aut motus rectus v ppetuus qz si e motus no est
ppetuus qz nlls violentus ppetuus Si vo e naturalis tunc e
ppetuus qz ppt qetee adipiscenda ar et no e ppetuus **6ta qclo**
motus circulis e por motu qto qz motu recto et circulari
qz qz zo qt pz e por opposito no motus circul e pz
motus qt qz circular et recto i e por eo Con qrumd

Cum in motu alio a motu locali mutatur motus localis
mutatur est prior duratione perfectione et natura quantum dignitate
dicitur et sic patet ad quod sequitur ex hijs que dicta sunt in conclusionibus
Ad primam quod ea sit contradictio primus motuum est motus localis
quia cum in omni alio motu a motu locali motus localis est prior
et hic motus localis tamen stat quod tunc

Contra conclusionem 2am Dicitur motus localis non est primus motuum nam
quia non est causa aliorum motuum quia non est cum aliis motibus nec
per se nec per suum instrumentum et non est causa aliorum motuum patet quia
cum movens esse sit per se vel per suum instrumentum in motu Respondetur
negando maiorem negando adductam quia non est necessaria et quando arguitur movens
Dicitur hoc est verum de movente per tactum non sic celum non tangit
alias species motus sed tangit eas applicative quia per motum celi
diverse partes applicantur diversis partibus terre ratione cuius erit ibi
diverse influencie secundum quas diversificantur motus inferiorum
Ad 2am motus localis celi non est primus ponte quamvis quod sit maior
quia pluribus convenit et est species communior aliis quo ad subsistendi quantitatem
Dicitur hoc non quod sit ita quia omnis generatio est in motu et sic 4 ita
motus localis est 1 generato est ita quia motus localis est causa generationis
non potentia causa potest et effectus Respondetur negando adductam licet quod pluribus
conveniat sed non quod sit species communior quo ad subsistendi quantitatem sit quod
ab eo causa ad alium Dicitur quia et non causa prior est primus causa
eum quod ipse dicit de contraria

Contra conclusionem 3am Dicitur motus localis non est prior perfectione et natura
quia ille motus est uniformis et aliquis motus difformis est eo perfectior
dicitur quia aliquis est velocior et aliquis tardior ex auctoritate
philosophi 6o physicorum dicentis quod omne mobile movetur tardius et velocius
Respondetur negando maiorem negando adductam aliis Dicitur quod quo ad suas
partes tamen est velocior et tardior quia pars superior est velocior motu
quam inferior sed quo ad se totum negando quod velocior et tardior
Et ad philosophum dicitur quod vult quod omne mobile quod movetur tardius
et velocius secundum diversas partes Vel dicitur quod loquitur de motibus
generabilium et corruptibilium Ad motus localis non est prior aliis perfectione
quia ipse est prior ipse quia est generatio et est propria perfectione patet quia
propria causa generationis sunt propria causa perfectionis Dicitur 1 aliis motus
sed precedit ipse ad ipsas perfectiones Respondetur negando maiorem ipse et
naturam et quando propria dicitur quod non sit mirum quod ipse tendat ad esse
rei ad esse completum aggregatum ex dispositionibus propriis cum aliis
dispositionibus est perfectius quam aggregatum ex omnibus requisitis ad dispositionem

posterius etc. Ideo est communis quia id aggregatum quod requiritur ad dispositionem sequentis includit aggregatum quod requiritur ad dispositionem precedentis et cum hoc ultra sed aggregatum quod requiritur ad ambulandum in puero et ad progrediendum est perfectius quam id quod solum requiritur ad reptandum et augmentum [illegible] tendunt ad esse ad quod tendit senectus et mors quamvis licet esset sic prior via generationis tamen non sic prior via perfectionis quia non sunt tempore tendentiae rei ad esse

Omni corpori [illegible] motus localis non est prior aliquo quia sic est in priori modo sic est in alio modo. Quartus motus localis in minori modo ut in homine non est primus in [illegible] ut in maiori modo

Conclusio nunc sit perpetuus est motus localis sic et perpetua est generatio in non [illegible] quod motus localis sit prior aliquo perpetuo. Quarta aer quia perpetue sub concavo lune fit generatio aeris ex aqua et eius sub [illegible] generatio aque ex aere

Conclusio secunda nulla illuminatio quod [illegible] est perpetua sicut et motus localis cum aliqua stella non eclipsatur nec eclipsabitur ut sol in illuminatione precedens ab ea erit perpetua. Quarta necesse [illegible] dicitur [illegible] sic dicitur orbita plene negando quia [illegible] modo est [illegible] non autem maior naturaliter loquendo. Quinta differentia prima [illegible] sic [illegible] dicitur orbita plene necesse. Et ideo quia perpetuus est unus motus localis contingens [illegible] et eius mobilis ut celi sic autem non est perpetuus motus generationis contingens eius mobilis in genere [illegible]. Quarta differentia quia perpetua sit illuminatio eius stelle ut stelle firmamenti quae numquam eclipsatur. Quarta necessaria quia in genere [illegible] quod [illegible] de motibus [illegible] dictis modo illuminatio est alteratio in [illegible]

Dubitatur an motus rectus esset possibilis perpetuari. Respondetur quod naturaliter loquendo non [illegible] quia est finitus motus et mobile [illegible] in [illegible] ut [illegible] non [illegible] naturaliter loquendo perpetuari. Secundo tamen quod loquendo de potentia dei absoluta [illegible] est possibile motum rectum perpetuari quia sicut quod deus faceret quod super aliquo spatio fieret motus secundum partes proportionales ita quod mobile apponeret [illegible] ad [illegible] sic [illegible] esset perpetuus etc.

Et modo tertium capitulum [illegible]

Utrum in omni motu recto reflexo necesse est ipsum mobile quiescere in reflexionis puncto

Nota hic necesse hic sumitur debet dici necessitate naturali quia notum est quod necessitate supernaturali et simpliciter dicta id non est necesse. Secundo notandum quod aliqui ponunt differentiam inter motum reflexum et refractum. Unde motus reflexus est qui ab aliquo termino ad aliquem terminum fit et eius directe ad eundem terminum a quo venit ut apparet sic est motus quo quis proicit lapidem sursum. Sed motus refractus est qui fit ab aliquo termino ad aliud et oblique ab alio item versus alium sicut est motus quo quis oblique proicit ad parietem. Illa tamen differentia in proposito non est curanda. Suppono primo non [illegible] conveniat fit subito corrumpi naturaliter sed id quod corruptio est motus qui non fit subito. Suppono secundo a potentia minori vel equali ut equalis non fit actio secundum id propositio hic. Tertio notandum quod mobile dupliciter contingit reflecti. Uno modo per se sicut quando non reflectitur ad motum alterius. Et per accidens sicut quando reflectitur ad motum alterius sicut motus lapidis sursum cum obviat molaris eum deprimens. Quarto notandum quod punctus reflexionis est terminus ad quem mobile movetur et a quo mobile reflectitur.

Conclusio prima In motu reflexo ubi per accidens fit reflexio non est necesse mobile quiescere in reflexionis puncto. Ista conclusio probatur nam ponatur quod lapis molaris obviat lapidi sursum proiecto et lapis sursum proiectus reflectitur. Tunc vel quiescit vel non. Si secundum habetur propositum. Si quiescit tunc antequam deprimeat lapidem molarem sursum et ipsum penetrat [illegible] ut tunc sed naturaliter impossibile. Si enim deprimeret eum sursum tunc a potentia minori vel equali fit actio quod est contra secundam suppositionem. Secundo probatur conclusio nam ponatur quod musca et lancea proiciatur sursum tunc musca reflectitur ad motum lancee et tamen non quiescit sed continue recepit ut suppono.

Secunda conclusio necesse est in omni motu reflexo ubi per se fit reflexio mobile quiescere in reflexionis puncto sic quod non moveatur motu a nobis perceptibili. Probatur ista conclusio nam signo recta [illegible] contra parietem et tunc recta [illegible] parietem et tunc directio non fit subito [illegible] ibi [illegible] ubi quiescit et [illegible] Confirmatur nam ponatur quod pila moveatur sursum et [illegible] aliquid deprimens sursum [illegible] quod ut ascendit ut descendit et quiescit [illegible] Suppono quod pila sit [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] sit ut [illegible] motus sursum [illegible] a potentia [illegible] equalis ut [illegible] non fit actio sed [illegible] a potentia maioris [illegible] secunda

suppositione dico quod impetus sit maius quam ut contrarius et est etiam
aliquod tempus quod quo ille impetus erit intensior et maius quam
resistentia et quod in isto motu continue tale impetus continue minorat
quando ille impetus minorat in tantum quod est equalis activitas cum
resistentia lapidis vel pile et medii tunc non fit motus sursum
nec deorsum sed quies. Si enim fieret motus sursum vel deorsum
tunc a proportione equalitatis fieret actio quod est contra primam suppositionem

Contra primam suppositionem arguitur ubi mobile dicitur per actionem reflectitur
necesse est ipsum quiescere quia pono quod lapis parvus proiciatur sursum
et obviet sibi lapis molaris tunc ille lapis parvus in reflexione
quiescit quia vel tunc lapis alius tangit lapidem vel non. Si
tangit eum tunc interim quod tangit eum est in loco sibi equali et
non movetur sed quiescit. Tunc quia quietus est in loco sibi equali quiescit

Confirmatur nam ponendo quod lancea proiciatur sursum et musca
in terra repat sursum et pono quod lancea velocius descendat
quam musca repat sursum tunc in isto casu musca reflectitur deorsum per motum
tamen quiescit quia nec movetur sursum nec deorsum. Non sursum quia appropinquat
ad centrum sed descendit. Nec deorsum quia movetur sursum in lancea in motu
sursum. Tamen apparet in motu ad sursum [illegible] secunda parte
quod ille lapis quiescat arguitur quia vel tangit dico quod tangit ipsum
sed quod tunc quod hoc non sit quod non moveatur. Concedo aliquid dicitur movetur
dicitur per actionem tantum non fit in loco sibi equali [illegible] in vase
simile [illegible] quod si cuppa [illegible] tangeret [illegible]
quod inter ea non est spacium medium et dicit ipse quod non tangit
se isti lapides quia semper inter eos est spacium medium per quod ipse
et quo prius lapis movebatur sursum sed tunc adhuc fit reflexio
ne fiat penetracio dimensionum. Si vero aliquid tangunt se ideo
quod non potest ulterius moveri propter resistentiam tunc dicitur quod tangunt
se isti lapides sed non oportet [illegible] concedo quod musca
in isto casu quiescat et quando quia nec movetur [illegible] dicitur
quod movetur deorsum et quamvis lancea velocius descendit tunc musca
appropinquat ad centrum et quando movetur sursum in lancea [illegible]
quod [illegible] moveatur sursum. Concedo ad [illegible] distincte [illegible]
non [illegible] in motu reflexionis ubi dicitur [illegible] fit reflexio
non [illegible] necesse mobile quiescere in reflexionis puncto [illegible] quod si
maioris quod proiecto lapide ad parietem ipsum ubi quiescet [illegible]
hoc non quia ubi obviet lapidi in pariete non [illegible] lapidis quod

iam nullus est actus sed forma vel qualitas que iam potius movet
lapidem a pariete sed totus lapis comprimit se quia ipse est quedam continue
quod non sit tenet se semper. Nota: id quod comprimit lapidem in
pariete est quedam qualitas accidentalis quam imprimit manus lapidi et iam convenit
in lapidem intendens eum ultra pellere et non potuit sed comprimit
eum. Unde est ymaginandum quod quando lapis percutit in pariete tunc partes
lapidis anteriores scilicet partes parieti incurvantur et quia eius tendit
ad rectificationem et in quantum se rectificat tunc fit generatio novi
impetus qui tunc eum movet lapidem a puncto in quo tetigit
in pariete. Ergo patet quod iste impetus non movet lapidem a pariete
et ad parietem patet id quod dictum est. Secundo sciendum quod mobile in puncto
reflexionis non quiescit simpliciter loquendo quia in tali puncto partes mobilis
anteriores admodum incurvantur et ad modum curvature localiter moventur
Tamen non est contra quia quando dicitur quod in tali puncto quiescit sit quod
non nisi motu a nobis sensu perceptibili. Tertio sciendum quod dictum quod
si non partes mobilis non compressione moverentur et fieret motus per
medium tamen non fieret reflexio quia tunc non in principio novus impetus
hinc est quod aliqui dicunt quod si lapis marmoreus percuteret contra alium
lapidem marmoreum non fieret reflexio quia propter durities
istorum lapidum dicunt eos non incurvari experientia tamen hoc non
concedit. Contra notandum quod impetus est qualitas accidentalis nata per
manum que non est qualitas motiva impressa mobili a motore motiva
mobilis continuativa derivata ipsa quod in promittitur. Secundum quod iste
impetus est durans contra actum patet quia quotiens actus primo actus
et motivitate. Si enim iam qualis non esset motiva non esset impetus
Item non est ponendus impetus quia si esset ponendus tunc aliquis
fieret. Sed hoc non quia si fieret vel per creationem vel per generationem
non primum quia creationem non admittit philosophus nec secundum quia non videtur
quod impetus generatur non enim quando lapis est in manu quia tunc
adhuc vel impetus in ipso est sed quando exit manum quia tunc non videtur
quid generet alias partes impetus non enim sed alia quia
tunc mobile deberet moveri usque ad celum quia in ipso esset causa
perpetua generationis impetus. Contra si esset ponendus maxime
quod ipse quiescit mobilis in puncto reflexionis comprimit ibi mobile
Sed hoc non quia ipse quiescit nec est impetus quia ipse tunc est corruptus
quia ipse non manet post motum quia motus est causa eius conservativa
impetus post eam esse non potest. Respondetur nec adhuc dicitur quod generatur

Impetus.

tur quia est prius quam non esse lapidem in manu. Consequens prius quam
non esse lapidem in manu est ultimum quam non esse in proiectore
ex quibus sequitur quod per naturam generat aliud nisi quia non potest quod deberet sursum
motus usque ad celum quia tamen propter resistentiam forme et
medii impetus fit ita debilis quod non sufficit nisi per aliud producere.
Ad quartam nec hoc adeo nec in adeo ipse et [illegible] nec [illegible]
unde ipse tamen est durans motus non est licet ad modicum non
tempus non possit permanere sine motu. Sed motus non est [illegible]
eius quam formaliter solis sed precedat. Sed impetus est quo formaliter
se ipsum [illegible] ad [illegible] et quia motus localis
non est.

Dubitatur an grave existens sursum moveatur per se deorsum.
Notandum quod dicitur aliquid moveri per se. Uno modo quia movetur per e[illegible]
[illegible] ut per formam. 2o modo aliquid movetur per se quia non per accidens
[illegible] et 1o modo grave non movetur deorsum quia est [illegible] ipso movetur
[illegible] 2o modo aliquid movetur per se quia [illegible] exprimens ipsum moveri
est per se. Et 1o modo grave existens sursum non movetur per se deorsum
quia iam non est per se grave existens sursum movetur deorsum. Prima pars
grave non movetur deorsum a removente impedimentum ab aliquo extrinseco
patet quia [illegible] tale [illegible] ad grave movetur deorsum. 2a pars
[illegible] grave non movetur deorsum effective a removente
prohibens patet quia stat grave moveri deorsum dato quod homo [illegible]
removens prohibens esset annihilatus. 3a probatur grave non movetur
deorsum a celo ipsum impellente patet quia quanto plus distaret
tanto tardius movetur [illegible] quod post [illegible] motum grave magis et
magis distaret a virtute impulsiva et [illegible] quod non videtur
quod motum pulsum. 4a probatur grave non movetur per virtutem
loci [illegible] quia alias grave magis ponderaret circa
locum [illegible] ab eo [illegible] virtus [illegible]
esset fortior. [illegible] motus [illegible] violentus quia motus [illegible]
Quinta probatur grave non movetur in medio [illegible] a motu
[illegible] a [illegible] efficiente in motu [illegible] quod medium
in motu resistit. [illegible] ponderabilitate [illegible] medium
est [illegible] non [illegible] motus. Sexta probatur [illegible] modicum movetur
deorsum [illegible] a forma et instrumentum a generante [illegible] quod non [illegible]
a quo moveatur.

Dubitatur an materia prima sit per se mota. Respondetur primo vocando per se motum quod movetur secundum [illegible] motus materia prima non est per se mota quia non est ea que primo movetur. Secundo respondetur vocando id per se motum quod movetur et non movetur [illegible] materia prima est per se motum quia materia prima non movetur [illegible] et [illegible] motus. Ex quo non moveatur primo quia ipsa ultimus est actus [illegible]

¶ primus modus

Dubitatur a quo moveatur continue proiectum a manu proicientis. Unde [illegible] motus [illegible] aliqui [illegible] dixerunt aliqui quod proiciens movebat aerem et aer postea motus deffert proiectum usque ad finem motus ipsius proiecti. Respondetur primo quod iste modus proiectum post motum a manu non movetur ab aere. Probatur: quia non videtur aerem in quo movetur ad tantam distantiam [illegible] esse infinitum. Item non videtur quomodo aer ita facile divisibilis posset sic movere tam lapidem grossum ipsum sustinendo. Item magis [illegible] faba quam pluma et aer magis facile portaret plumam quam fabam.

2us modus

Secundus modus dicit quod [illegible] lapis movetur ab aere ulterius pellente et consequente velociter ne fiat vacuum. Respondetur secundo: iste modus proiectum non sit motum ab aere quia tunc non esset [illegible] pila cadens deorsum resiliret sursum [illegible] pellens et consequens potius prohiberet ipsum. Item mola fabri movetur post recessum pellentis et non [illegible] aer [illegible] in eo loco. Item non videtur quare mole non moveantur a celo [illegible] ipse. Item sequitur quod omnia proiecta equaliter [illegible] deberent moveri [illegible] per motus aeris ne [illegible] vacuum.

3us motus [illegible]

Tertius modus [illegible] quod proiecto moveatur aer [illegible] et iste ulterius movet aerem alium et iste alium [illegible] usque ad finem motus [illegible] plus [illegible] pulsa sufficiat movere. Respondetur tertia hypothesis proiecta non sit moveri ab aere impellente aliud aerem. Probatur: quia non videtur quomodo aer qui ita fluat moveret lapidem ita [illegible] magne [illegible] et id [illegible]. Item non videtur hominem posse movere aerem ad tantam distantiam [illegible] quod licet unum possit movere aerem velut 6 pedes vel octo extinguendo candelam. Sed ad propositum dico quod non ponit id sine opposito contradictionis, sed per tunc famosa propositio ista videtur predicta non modo a quiete [illegible] exigit manum, patet quia potest moveri dato quod principes [illegible] propositio ista id predicta non potest ab respectu, patet quia nullo et non [illegible] nec a forma quia postquam iam movet [illegible] nec anima quia iam nullus est actus et non est aliquis alio nisi ab respectu [illegible] propositio [illegible]

Conclusio

Et modo una [illegible] [illegible] et [illegible] octavi

Utrum movens finitum possit movere mobile per infinitum tempus

Nota duplex est infinitas scilicet durationis et vigoris. Infinitas vigoris respicit effectum productum vel producibile. Sed infinitas durationis attribuitur rei que perpetue fuit et erit. De infinito in vigore non est ad propositum sed de eo dicetur in questione sequenti. Sed infinitas durationis est duplex quia in essendo alia vero in agendo. Infinitas durationis in essendo est quod licet infinita duratione [illegible] Et hec infinitas convenit perpetuis ut [illegible] angelis et deo et hec non est ad propositum. Sed infinitas durationis in agendo est quod perpetue potest agere et actiones exercere et talis infinitas est duplex scilicet actualis et potentionalis. Actualis est quod licet omnes dispositiones requisitas ad producendum suas actiones per infinitum tempus, potest quod istas dispositiones nec licet et perpetue habuit et a nullo alio recepit. Sed potentialis est quod potest producere suas actiones per infinitum tempus non tamen licet omnes dispositiones ad hoc requisitas sed continue recipit suas dispositiones de novo ad continuandum suas actiones et ideo modo intelligentie sunt infinite quia continue recipiunt dispositiones a primo motore. **Conclusio principalis** movens finitum non potest movere mobile per infinitum tempus. Illa conclusio probatur per rationem Aristotelis et supponit primo quod movens finitum non potest movere mobile infinitum quia a proportione minoris inequalitatis non fit actio. Illo supposito probatur et dicitur movens finitum et sit a et mobile finitum et sit b et sit c tempus infinitum per quod movet a b. Tunc sit [illegible] a potest movere b in medietas a potest movere medietatem b et medietas a eciam movebit medietatem ipsius b in pertranseundo aliquod spacium quod ipsum a sufficiat movere ipsum b patet quia medietas mobilis eciam pertransit aliquod spacium in toto tempore quia pars aliqua totius in medio tempore pertransit aliquod spacium quod totum [illegible] sit completus. Secundo mobile ad movens quia medietas unius nautis eciam non valet portare quod totus nautis. Sed alia medietas d a alterius medietate d b in medio tempore movetur quod ipsum a prius movebat ipsum b. Capiatur igitur ita duo ipsa moventia et applicentur ad invicem et non constituent nisi tempus finitum quia quaelibet medietas temporis est movens [illegible] tempus per quod movetur a non est finitum aliquotiens sumptum non constituunt infinitum [illegible] quod totum tempus id per quod a movebat b erat finitum quod erat probandum.

2o quia nam si movens est finitum duratione et semper durabit per finitum tempus non autem tempore finito per quod durat non potest movere mobile per infinitum tempus alias enim moveret mobile per tempus per quod ipsum non esset. Item finitum movet mobile per infinitum tempus quia nam motus [illegible] primum motum a omnes intrinseci sunt motores finiti tamen sufficiunt movere per infinitum tempus. Primo patet maior in quo [illegible] neque [illegible] motores sunt finiti loquendo de infinitate durationis [illegible] secundo quod si aliquod movens [illegible] movere [illegible] sed in finito tempore id non erit finitum sed infinite durationis [illegible] quod nam non est possibile esse movens sed infinitum. Item [illegible] per suppositionem [illegible] quia per suppositionem est movens et [illegible] et id non potest dimidiari. Consequentia nam si [illegible] stat maxime quod movens in finito semper movet per infinitum tempus sed non quia si movet per infinitum tempus dimidiatur et id movens et quaelibet pars movebit suam medietatem per magis tempus [illegible] probationem sed in ipsa moventia applicentur ad invicem semper constituent tempus finitum quia id quod est magis [illegible] non potest esse infinitum [illegible] [illegible] potest [illegible] quantitatem applicet [illegible] sua probatione non fuit [illegible] movens [illegible] dimidiari sed suppositum [illegible] si movens [illegible] erit [illegible] et poterit dimidiari. [illegible] quod [illegible] non quod movens [illegible] dimidiari sed volunt dato aliquo movente finito potest capi aliquod movens sub duplo [illegible] ad [illegible] [illegible] sic movens potest movere mobile sub duplo [illegible] motu [illegible] [illegible]

ne^r por addi id ne^r addi si dr^r qnd dicit dimi-
dium q e i finitu et id no pt ee i magne at ut
dimidiu

V. virtus infinita pt ee i magne finita

Ud virtute i finita ee i magne finita no e ad
q virtute i finita optuddi ad extremos magnit
finite Suppo prima arles Movet maius mos velorius
mole q minus pz id q i maior corpe e maior virtus
Cu ergo una porcia finita maiet q velorit pe i finita
q ei virtute finita virtus infinita e maior 2a suppo
omis motus e i tpe ita q nus e i uti pz q d tote
motu e due ptes prores et psres Conclo finalis
virtus i finita no pt ee i magne finita ia gelo pt
q si sit q virtus finita pt moue et eet virtus i finita
ita velorit mouet sic virtus i finita q est [illegible]
suppo q a tud q capia aliquo mole quod virtus finita
pt moue et eet virtus i finita pt moue id mole
hiz i mudri tpe et ult vor tpm e determinata ppco
q finiti ad finitu e ita ppco pt i ex virtus i finita
id mole moueat i centuplo velorius q virtus finita ergo
augmentet et virtus finita i centuplo et mouebit mole
datu i centuplo velorius q prima mouebat et ita cito
mouebit sic i finita q e q prima supposz 2o q pro
hm arte sic no sit si q motus fiet i uti q q
virtus i finita i finite et sine pportione excedit virtute
finitu tunc mouebit i finite velorius et no pt i finite
velorius moue i tpa go i uti ut hec ppo 2a gelo
et gudes pcedunt q aius q i magne i finita no
pt ee virtus finita q platoe iq geloq suppt pho q
q data aliq magne i maior eiq pte e maior virtus

2o supponit quod omnis motus est in tempore et probat contra sic
si in magnitudine infinita esset virtus finita sequitur quod virtus finita
possit movere in non tempore et in instanti sed hoc est contra eum quod omnis motus
fiat in tempore quod 2a suppositio probatur secunda quia illa virtus potest movere
in non tempore quae potest movere velocius quam aliqua virtus data in dato
sed ita est de virtute si tamen esset in magnitudine infinita nam contra
virtute data aliquam magnitudinem finitam ex quo in maiori est
maior virtus et in magnitudine infinita potest capi vel poni in qua est
maior virtus virtute data et cum virtus talis magnitudinis sit
actualis virtus aliqua eius potest sequitur quod totius virtus magnitudinis infinite
est maior quam sit aliqua virtus data in datis et per quas
possit movere illud mobile velocius quam aliqua virtus data in dato
et per consequens possit movere in non tempore et sequitur quod talis virtus sit
infinita et virtus finita esset infinita quod non est concedendum
Alia ratio supponit prima movens maius movet motum velocius
velocius quam minus quod sic et ipsa possit movere mobile in
finitum quod est maius quam finitum et etiam possit movere mobile
finitum quod mobile infinitum movet tale velocius quam moveat
mobile finitum et mobile finitum etiam movet Ulterius supponit vel
quod omne idem quod potest moveri a potentia finita idem velocius potest
moveri a potentia infinita Contra illa supposita non presupponit
quod omne quod movetur a maiori velocius movetur quam a minori quod
hoc est falsum quod potentia mobile non sufficiat idem movere per
hoc patet exemplo de arcu Contra contra falsum presupponit
quod presupponit virtutem finitam posse continue maiorari usque ad
centuplum et usque ad plus et usque ad infinitum aliter enim
probatio non procedit et tunc semper non sequitur cum idem potest semper
fieri virtus ad probationem credo quod hic supponit ut hoc est falsum quod
contra magnitudinem datam deus potest facere maiorem unde quod in pluribus
non est de mente philosophi quod supra cum deus non potest facere maiorem
magnitudinem magnitudine communiter dicunt ergo nostri loquentes quod non
repugnet finite potentie quoad rationem quia augmentari sed quo
ad rationes speciales sic repugnet Unde dicunt isti quod philosophus non
sumit supponit quod potentia finita possit augeri sed quod non repugnet
ei quantum ad rationes suas Aliter dicunt alii quod philosophus id supponit
ex dato adversarii quod si est aliqua virtus infinita in magnitudine
per adversarium ab ipsa per ablationem virtus finita in infinitum potest
augeri Alia quod philosophus loquitur secundum ymaginationem et deduxit et id sed

Cum sint impossibile seu equale sit et ipse sepius sit in aliis locis et in quo et quo Ciuitas vel infinita potest esse in magnitudine finita quia si non maior quam alias motus fieret in instanti Et hoc non quia quod quod conuenit alicui a natura et naturaliter propter quorum potentiam non potest ab eo separari Et esse efficiens in ipso conuenit motum a natura igitur quod eius potentia sit finita vel sit infinita non potest separare motum non fuisset in ipso in instanti Consequentia nemo adeo quia si non debet credo Vnde propter potentiam impossibilis vnde sit fiet motus quia quod ad ipse sit quod habet Et non motus esse in instanti sit impossibile et sic ad hoc patet Vel infinita in magnitudine finita ideo esse philosophi vnde concludit

Arguitur minor idem est indicium si potentia infinita sit in magnitudine sit quod quia sit et vtrobique maior potentia est velocioris motionis ergo si potentia infinita sit in magnitudine sit quod propter mouebit infinite velociter Consequens nam ad potentiam requiruntur duo scilicet diuturnitas et velocitas igitur ad potentiam infinitam non solum sequitur infinitas durationis sed et infinitas velocitatis Consequentia nemo quia in indiuiduum quia potentia separata est in infinitis et potest esse infinita sicut durationis sit autem non est de magnitudine vel de non sed solum a magnitudine Vel Consequens nega sed quia eo vnde sequitur quia igitur ad potentiam infinitam in vigore requiritur infinitas velocitatis et infinitas durationis non iam potentia negat philosophus

Vtrum primus motor est infiniti vigoris

Nota licet idem sit esse et vigor dei prima causa primi entis et primus motor tamen hoc est aliud et aliud nominibus Vnde licet ista nomina sunt idem re tamen hoc est alia et alia ratione non quod rectitudo dei sit quia ista nomina in deo dicunt diuersitatem perfectionis nostro modo intelligendi ita quia in nostro modo intelligendi ista nomina diuersificat ... et sunt Secundo nota quod vigor infinitus est vigor qui ad modum datum potest magis mouere vel sit vigor infinitus est qui est productiuus effectus infiniti Vnde secundum philosophum causa est mensuranda per quantitatem effectus ita quod si causa est infinita effectus erit infinitus et si effectus finitus causa solum erit finita Secundo nota quod aliud dicitur est secundum philosophum de primo motore et aliud secundum

fide Secundum philosophum dicit deum non esse liberum libertate contradictionis
quia dicit ipse ibidem primum dicere imperfectionem in deo quia secundum eum ex
parte est immobilis et in deo non est attribuenda Secundo si deus
secundum philosophum esset liber contradictione tunc posset velle [illegible] et per [illegible] ca
non velle et tunc esset mutabilis Et ergo si ageret libere posset
mutari primum et celum cessare quod philosophus repugnaret in [illegible]
Sed secundum fidem deus agit mere libere et secundum quod suo placito [illegible]
si aliud vellet aliud celum et alia moveret Tertio notandum quod
duplex est libertas scilicet contradictionis et complacentie libertas contradictionis
et quam dicitur potentia in utroque oppositorum aut producendi effectum et ista
libertate homo est liber Sed libertas complacentie sive finalis ordinationis
est qua aliquis agit propter se et est finis omnium suarum operationum
et ista bene stat cum actione naturali et attribuenda est bene ipsi
deo Quarto notandum quod licet infinitas sit [illegible] attribui magis
proprie habet deus tamen capi potest [illegible] ac si diceret esse infiniti
perfectionis et durationis **Conclusio prima** Aristotelis et fidei
deus est infinite durationis probatur ista conclusio quia ipse ab eterno fuit
et ab eterno erit ut tenet fides et etiam probatur secundum philosophum via
perpetuitatis motus localis primi mobilis Sed talem motum secundum
philosophum causat ipse deus quod non esset nisi deus esset infinite durationis
2a conclusio fidei et Aristotelis primus motor est infinite perfectionis probatur quia omnis [illegible] est perfectus et non eo potest esse perfectius
et eminenter includit perfectionem omnium rerum et est infinite perfectionis
tamen quod sufficienti medio et causa quia si aliquid posset esse
perfectius eo ipse non esset primum **3a conclusio** Aristotelis
quod primus motor non est infiniti vigoris probatur quia eum esse infinite
vigoris non est notum ex experientia nec est notum ratione [illegible]
a philosopho non est concessum ab Aristotele quia ad primum non est notum nec
ratione quia non est ratio cogens primum motorem esse infiniti vigoris
id est cum potest eius operationes quia quelibet sua operatio est finita
et ista conclusio est de mente philosophi cum dicit infinitum [illegible] in
perfectione et in [illegible] **Quarta conclusio** et fidei quod primus
motor est infiniti vigoris probatur ista conclusio sufficienter ex fide
ut dictum est nec ratio quia fides non [illegible] medium ubi
ratio humana [illegible] Contra conclusiones 2a et 3a
primus motor est infiniti vigoris quia ipse est bonum quo
melius excogitari non potest ut etiam ex [illegible] antiquorum
philosophorum Sed si non esset infiniti vigoris et aliquid melius
posset excogitari scilicet quod esset infiniti vigoris Consequentia

tia primum

non primus motor est infinite durationis et non infiniti vigoris quia bene sequitur hec duratio est infinita et hec duratio est in eo vigore et non sequitur in eo vigore est infinitus Confirmatur 2o primus motor sub tali vigore quod continue augeret vigorem eternaliter non attingeret eius vigorem non est infinitus tamen est sufficienti modo aliquem dicit esse infinitum Confirmatur 3o non dicitur agit in infinita distantia non est infinitus tamen est sufficienti modo et ab quod producit esse de non esse ad esse non inter esse et non esse est infinita distantia Confirmatur 4to non hic est verum infinitus est motus et veritas eius ab aliquo dependet et non a motu nec ab infinitate mobilis et cetera quod ab infinitate motoris et per consequens talis motor erit infinitus Ad oppositum sunt rationes ante questionem quia ipse est et ad philosophum dicitur quod videtur quod ipse est bonus quo melius excogitari non potest quod ad perfectionem licet bene posset melius excogitari quod ad vigorem Ad confirmationem prima negatur et quando probatur bene dicitur sed licet infinita non potest per se solo esse tantum sed [illegible] a parte subiecti et tota maior extremitas non intelligitur celos quod et non totus est tota maior extremitatibus infinita duratio. et id non intelligitur celos sed debet sic concludi non est in eo vigore est infinita duratio Si vero sit procedere et per se solo sed tantum et celo ergo et vera quia vigore in eo vigore est infinitus Si vero sit subiective tamen bene dicitur quod tamen celo et vera quia vigore vigore est infinitus [illegible] est verum quod est infinitus in duratione Ad confirmationem 2am negatur Cum id non est consequens [illegible] quod in ipsis non sequitur quod hoc concedit aliquis in perfectione sit quod continue augeret perfectionem animi non potest attingere perfectionem hominis et hic est infinite perfectus Ad confirmationem 3am negatur quod inter esse et non esse sit infinita distantia [illegible] vel mediat inter ea et esse non esse non est Ad confirmationem 4tam negatur quia Cum bene sit aliquid et veritas eius dependet ab aliquo vel ab aliquibus non licet veritas eius non dependet ab aliquo tamen ab aliquibus quia ab infinitis revolutionibus celi [illegible] infinitus est motus licet tamen non stet quod unus motus sit infinitus ut dictum est in questione 2a huius octavi

Dubitatur tertio an primum motorem esse ubique sit credibile et per lumen naturale Notandum quod dicitur sed inter lumen naturale philosophorum naturale et philosophum naturale Cum lumen naturale est veritas ad quam [illegible] potest pertingere [illegible] non excedente speciali iuvamine [illegible] Ergo quo [illegible] lumine naturale quod [illegible] veritas Sed philosophus naturalis est [illegible] et [illegible]

rei q° ad motu ul' mutatoꝝ Cont'e q ex illo nichil
sequit' ul' apparet eius no e phia nalis pz qr e eoꝝ
phia aut nalis e scia Sꝫ scdm phm nale nl
e eterni nl q° e motu ad speꝫ necessaria ul' corruptibilia
vel q roe pte phia q hꝫ opposita ex hijs 2° nondu
q speꝫ motore ee ubiqꝫ no e ad q eni cuibꝫ
rei ee putez Suppo pma ona ia necessaria & superiora
hnt ee corp & operacois a suo motore ia suppo 3 phi
2° celi und dt ab ho qd ente denat' e omibꝫ ee
& vive & ibi 2° mete ab ho qd ente dependz
celu & to na 2a suppo q q consuat ad i mete
e eni eo qr si no maior q i fluct aliq virtute
sibi i q° id ex qua virtute ipm cosuat no eni
vi quod alius cosuaret ipm Sꝫ ho no qr ee no
i mete ad cosuaret si mente io 2a suppo celu
p i fluencia p qua i fluit no cosuat ppetuu eni ia
i fluent qr res ppetua cui ia fluet i fluit e por
ia i fluca i ee suo & no cosuat ab eo qr pz ig nulla
cosuat pcedut i ee suo 2° qr suppo na qbꝫ tho
i fluet ex q° e actu p suppt ee sui sbeti ex q°
no pt ee sn subiecto nec sn subiu eius pt ppetuu ne
vi quo ipa sunt ipm 2° qr suppo na mirabilt
sanact ex re q otie gnat pt e i fluca cosuact
re i ee q e ppetua Qta suppo mo aplis tolleo
ubiqꝫ i modo i fetuor sut q ppetua & q corrupa pt ia
suppo auctore phi pmo hꝫ q pot mez pma ee
i gnable & i corrupte & i 3° d' aia ubi pot itellectu
huanu ee ppetuu Sꝫ q aliq pt corrupta dorz ex pria

Conclo pma Intellectus huanus na pma & alia
ppetua i mete dependut a deo pz ia qclo ex q
ia dependut a deo ul i mete ut i mete Si ei
het ppetuu ut pmu qr pt maior p aliq virtuti
i fluenciale a celo denatu sꝫ ho no qr i d actu
i het ipi ppetuis & ppetua ab eo no dependent
Si dr q p motu no hinc ia itud sꝫ actua ipi ppetuis
i herea p ea i mete no cosuat 2a qclo deus
e i qbꝫ situ nudi qr deus i qbꝫ situ e i q° e res

in mente ab eo dependens iam autem est in quibus partes sed in quibus
partes sit nisi ut celum adhuc [illegible] sic eodem [illegible]
quod deus est ubique probatur quia ipse est in omni loco ubi est res perpetua
ab eo dependens sed ea non conservat per influentiam ergo 2a
suppositio. Secundo in quibus loco inferiori et celum superiori sic quod perpetua
contra propositionem in 2 libro quod deus sit in omni loco unde et [illegible]
sic celum et 2o non capacia locus inferius ubi deus sit sic conservante
sol non si non et celum dispositus sic et ponatur quod velat ad
in locum et si physica non esset in et celum motus localis quod est
contra dicta in contra questione precedenti quarto celum iam propositio contra quod
dicit hermes philosophus aliquando primo [illegible] deus est spera cuius
centrum ubique est circumferentia vero nusquam [illegible] Item apostolus
in Thimotheo dicit quod deus sit [illegible] mundi et anima eius [illegible]
ubique est in ea [illegible] est anima. Item dicitur oratio quod deus non est
longe ab unoquoque nostrum in ipso enim sumus vivimus et movemur
Dicitur sic quod philosophus dicens ipsum esse in circumferentia primi mobilis
celo [illegible] huius [illegible] non vult quod ibi sit quod non alibi
sed vult quod ibi per anthonomasiam excellentia sic quod magis
eius effectus apparent et motus magis et [illegible] velo-
cissime. Secundo dicitur [illegible] deum esse ubique est deum ponere in rebus
vilibus ut in luto et aliis [illegible] quod non sit deo attri-
buendum. Respondetur quod deus est in rebus [illegible] vilibus [illegible] in
dubitatur [illegible] quo ad essentiam [illegible] na-
tura rebus esse [illegible] vilis [illegible] esse [illegible]
[illegible] quod [illegible] sit [illegible] placet [illegible] puritate [illegible]
et in [illegible] ut [illegible] prophanat
ab [illegible] rebus [illegible] deus quod est actus purissimus non
[illegible] quod [illegible] rebus [illegible] prophanari [illegible]
an esse ubique sit proprium dei. Respondetur quod primo [illegible]
convenit alicui rei esse ubique et [illegible] soli deo convenit [illegible]

Queritur ultimo circa octavi libri phisicorum

Utrum primus motor est indivisibilis et impartibilis nullam habens magnitudinem

Notandum quod primus locquendo est de primo motore secundum essentiam divinam quia notum est quod secundum essentiam humanam ipse est divisibilis et partibilis et habens magnitudinem sicut et alii homines. Secundo notandum quod aliquid dicitur esse divisibile multiplex modis scilicet intensive extensive et distinctive de istis modis alibi sufficienter dictum est. Tertio notandum quod sicut in genere sunt modi compositionis sic ex opposito sunt modi simplicitatis. Primus modus compositionis est quando res actuatur vel constituitur compositum ex pluribus rebus [illegible] non aliquid in actu ut mixta componuntur ex elementis et domus ex lapidibus et per oppositum id est simplex quod ex talibus non componitur sicut elementa. Secundus modus compositionis est rerum [illegible] ex partibus diversarum rationum sicut homo ex anima et corpore. Sic ergo simplex est primus modus simplicitatis quando non sic fit compositum ex partibus diversarum rationum sicut materia et forma sunt simplices. Tertius modus compositionis est quando res [illegible] ex partibus partibus eiusdem rationis [illegible] sicut in materia prima et [illegible] et caliditas et huic opponitur tertius modus simplicitatis rerum non intensarum nec extensarum et ideo non anima humana vel intellectus est simplex. Quartus modus compositionis est quando res cum alio est componibilis ut [illegible] humana est componibilis cum corporibus et sic per oppositum res dicitur simplex que nulli est componibilis nec alteri est componibile.

Conclusio responsalis primus motor deus gloriosus non est divisibilis nec partibilis intensive nec habens magnitudinem. Prima pars patet quia deus est eius primus [illegible] non habet partes quia si haberet partes ille essent eo [illegible] et essent priores quia tales sunt priores effectu et ipse non esset primus. Secunda pars patet quia si haberet partes extensas et magnitudinem vel [illegible] eius pars esset primus motor vel aliquid et aliquid non [illegible] quia ergo deus [illegible] se totum non esset primus motor sed [illegible] partes moventes vel quelibet esset primus motor et esset compositus ex partibus et pluribus motoribus primis quod non est concedendum. Tertio [illegible] quod [illegible] perfectionem deo attribuendam [illegible] magnitudinem [illegible] quia in dignitate [illegible]. Ergo ipse non sit divisibilis intensive [illegible] quia non est [illegible] quod [illegible] acquirere vel deperdere non acquirere quia deus non habet per acquirere ex quo est summe perfectus ex [illegible] predictum ut dependere quod deus vel bonum sit dispositio aliqua mutatione quod est contra dicta [illegible] [illegible] octavi [illegible] [illegible] non est divisibilis in tempore vel [illegible] quod distinctio [illegible] est divinum quod est trinitas [illegible] [illegible] philosophus non ponet illa trinitate

Nota si deus esset infinite virtutis [illegible] intelligit ipsum solum [illegible] intelligeret et primum [illegible] esset solum a nobis [illegible] quod est impossibile Nota primum motorem solum intelligere [illegible] intelligere [illegible] [illegible] eius manet in [illegible] tertio modo ipse [illegible] cognoscit totaliter [illegible] intellectu quod se intelligendo quod omnia [illegible] de ipso [illegible] cognoscit et quod ipse omnibus modis quibus est cognoscibile cognoscit et id est impossibile [illegible] hoc [illegible] supra ad [illegible]

Nota primum motorem est divinum quod ipse est [illegible] [illegible] est divinum [illegible] quod ipse est perfectus [illegible] aut perfectorum perfectio [illegible] in [illegible] celi Consequenter [illegible] primum motorem [illegible] esse in divino et [illegible] ad [illegible] se ducit [illegible] quod omnia intelligit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudiciale ad [illegible] se ducit solet se ducit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad primum [illegible] celi dicendum quod [illegible] [illegible] quod omnia [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Oppositum [illegible] [illegible] dicendum quod deus [illegible] ad vel se ducit quod omnia [illegible] sua [illegible] simplici [illegible] intellectus et dato [illegible] quod ducat se ad [illegible] tamen [illegible] hoc non sequitur quod [illegible] ad [illegible] et ad auctoritatem dicendum quod in ea [illegible] solet [illegible] [illegible] ista quod [illegible] est iudiciale ad [illegible] se ducit [illegible] se ducit nichil est [illegible] [illegible] [illegible] ad id se ducat ad quod tunc se ducit [illegible] [illegible] hoc non sequitur quod in [illegible] ad id

Nota primum motorem non est omnino [illegible] quod [illegible] [illegible] est omnino [illegible] [illegible] quo [illegible] est [illegible] ab [illegible] ad eius singularem Consequenter voluntas et intellectus in primo motore sunt omnino [illegible] in ipso est divinum [illegible] quod voluntas primi motoris non vult malum [illegible] intellectus eius intelligit malum in intellectu et voluntas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est eius singularis [illegible] illa [illegible] singularis est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] credo quod omnia distribuendo [illegible] [illegible] [illegible] hoc sequitur quod in non sit [illegible] Oppositum [illegible] est [illegible] ut [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nota primum motorem est divinum quod si non sequitur [illegible] [illegible] non quod [illegible] est [illegible] attribuenda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nobilius agens quam patiens et magis est actualis primo motori
oportet esse agens quam finite [illegible] nonum adeo hec vero adeo quod ipso
nonum adeo esse agens dicitur quod non dicitur quod infinitus generat nobilius agens
quam patiens quod non est peccatore dicitur quod minus patiens [illegible]
peccatore [illegible] est non est quod si generat nobilius agens. Et ideo
omne est quod infinitum ut generat nobilius agens quam patiens. Ad [illegible]
quod omne finitum ut finite non dicitur patiens. Ad 2m deus est purus
actus et est dicitur [illegible] dicitur [illegible] generatis quia pura potentia est dicitur
et purus actus tamen quod quia [illegible] dicitur omnium appetitus tot [illegible]
Consequentia [illegible] si esset [illegible] magis quod esset simplicissimus [illegible]
non quia infinitus sed ita simplex [illegible] ipse non est simplex
[illegible] adeo [illegible] ad primum [illegible] dicitur quod [illegible] auctoritates
[illegible] ; [illegible] opposite in tota [illegible] et omni [illegible]
tot [illegible] et alia [illegible] hec [illegible] adeo [illegible]
fide et religione [illegible] aliis [illegible] et [illegible] fantasmatibus
et [illegible] aut non [illegible] infinitum
[illegible] tendit in [illegible] minus [illegible]
quod tendunt in deum [illegible] minus [illegible] talis et fine [illegible] et optimum
a quo dependent [illegible] et opera
Ad 3m deus est magnus [illegible] ubique quod non esset [illegible] ibi
et alia ibi quod non [illegible] quia alias esset ubique. Consequentia
[illegible] consistit magnitudo [illegible] ubique et est magnus tamen quod [illegible]
[illegible] consistentia magnitudo est magis [illegible] motor tamen
a [illegible] adeo hec vero [illegible] dicitur quod [illegible] est ubique [illegible]
[illegible] adeo quod [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] consistentia magnitudo [illegible]
[illegible] non autem [illegible] motor [illegible] magnitudo [illegible]
primo motor. Ad [illegible] est [illegible]

Dubitatur quomodo deus dicatur finis [illegible] valde [illegible]
[illegible] quia est bonum [illegible]
[illegible] aliqua in deo [illegible] quod [illegible]
[illegible] mediatibus [illegible]
[illegible] nos [illegible] voluntates [illegible]
apud nos [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] nos [illegible] ab [illegible]
a bono [illegible] a iusto [illegible] in nobis [illegible] in [illegible]

sit bonus iustus sapiens Ea ratione qua scit et alias causas rerum cognoscit
dispositissime Omnes autem Et ea ratione qua est certissimus intuetur
omnia presentia preteritorum et futurorum infinitorum ea ratione qua in se agit
cum precedentibus etc. sunt Deinde modis congruis deum sic attribuunt
plura nomina quae deus sic pluribus nominatur nobis sit et propitius modo
Cui laus et honor per secula seculorum Infinita amen deo gratias

¶ Gemini longus facie et nasu musas balistas cantus
dictamina diligit velox similis cito castitatem et quando
fidus stabilis

¶ Libra fraudulentus magis timens tremulus fur

¶ Aquarius pallidus velox fortis artificiosus pauper abundans probus

¶ Aries superbus deceptor cupidus dampnosus timens cito castit

¶ Leo pulcher rufus ingeniosus largus dives decorus
fidus ad magna tendens famulatur

¶ Sagittarius dolosus diosus

¶ Cancer hidropicus infortunatus debilis oculos devotus
fetidus ore arteticus leprosus magnum caput

¶ Scorpio gulosus infortunatus latro mendax

¶ Piscis raptor fur piscator inclinatus ad mala

¶ Taurus scientificus dum venit oculos habet magnos
tristis cornu curiose lata frons abit a terrenis
negotiis spissus collum ingeniosus

¶ Virgo benignus largus ipse dum facie delectabit
paciens ac castus secularis

¶ Capricornus ingeniosus devotus stultus ore
longus circa parcus

Regula Nota quod a coniunctione solis ad coniunctionem sunt 29 dies 12 hore
44 minuta quibus equaliter binas partitis in
partes solis ad lunam habebis oppositionem

9

Auctoritates ac questiones primi libri phisicorum

Tunc unumquodque scire arbitramur cum causas ipsius cognoscimus
usque ad elementa

Innata est nobis via a communioribus ad specialiora primo enim
pueri appellant omnes quos vident patres

Prius sunt nobis nota magis confusa

Universale est quoddam totum quod sub se plures partes continet

Nomen prius est notum quam diffinitio nominis aut formalis seu similis

Contra negantes principia non est disputandum vel quod est per scientiam specialem sed bene per logicam vel metaphysicam

Naturalia dicuntur que moventur dicuntur quod [illegible] propter alias et propter posse
cedere ita ceterorum locatorum

Non est solvendum omnes rationes sed solum illa que ex oppositis
principiis de [illegible] concludunt

Uno inconvenienti dato sequuntur plura seu multa

Quod vere est nulli accidit sed aliud est ex accidente et subiecto [illegible]

Secundum omnes philosophantes ex nichilo nichil fit verum est per naturalem potentiam [illegible] nichil fit

Tria sunt principia naturalia scilicet materia forma et privatio

Principia non sunt ex aliis nec sunt ex alterutris sed
ex hiis sunt alia

Principia oportet semper manere verum est principia [illegible] non aut [illegible] speciali habet locum [illegible]

Infinitum secundum quod infinitum est ignotum

Intellectus quem contingit actus separari a materia est vanus et
impossibile querere

In dividendo carnes contingit devenire ad medietatem carnis
que ulterius divisa manebit eadem species carnis

Sic scilicet in aliis rebus naturalibus et cum in rebus naturalibus est
dare maximum et minimum et speciale in hiis que per se augentur
ut animalium

Omnium naturalium est debita quantitas secundum magis et minus

Omne corpus finitum per divisiones finiti seu depositiones
ab eodem tandem consumitur verum est in [illegible] eadem quantitate [illegible] non aut [illegible] eadem depositos

Melius est ponere principia finita quam infinita

Vle sim intellctu notis e prie vo sim sim vn
vle du intelle prie du petit qz eo e vlis sim
vo singlis
Ma nu cogsci ni p analogia ad forma sicudo
aliqd qd d ipse az a for i poti in ad quas
Materia cu forma e ca om rez q fiut i na
salte ca sustentas
Efor e qd diuu optim 4 appetibile
Materia appetit forma sic femina masculu 4
tupe bonu
Priua q e i ma est machinatu ad maleficiu
Nichil appetit sui ipius corrupcoz
Nl appetit q p cotrariu e
Ma sim se e i gnalis 4 icozlis
Nl appetit q i se hz
Ma e ens tm i poti
Materia e quo cu alio fit aliqd i se 4 no sim
accns
Nllm accns spale e a suba ita q existat
ext subaz
Infiniti eo qd infiti cogruit
Tripl dr vnm ctiue sic magnido vm idiuisibile
sic pucts vm rone ut ho
Cotinuu e diuisile in finitu
Est em dare mi'az carne
Ps 4 tom no sut vnm loquedo d toto integrli
Quecuq eo sut eadem it se sit eadem
Tunc cognoscim qdlz cu cognoscim eis causas 4 pncipia sic
Est dare i nalibz vium vl maxa carne aut
qd hz i qo si diuidit i ptes no suadet forma totis

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Tituli librorum phisicorum

✓ Naturalis phisica sit omnium rerum mundi considerativa
✓ Ens mobile sit subiectum naturalis phisice
✓ Ex cognitione causarum principiorum et elementorum contingit nos scire causata principiata et elementata
✓ Una notitia incomplexa possit fieri ex alia
✓ Quod complete scire sit ut comprehendatur [illegible] effectum est per eius causas cognoscere
✓ Eadem sint notiora nobis et nature
✓ Universalia singularibus sint notiora
✓ Quantitas rei continua a re quanta realiter sit distincta
✓ Totum est sue partes
✓ Infinitum in quantum infinitum sit ignotum
✓ Sortes sit idem quod heri fuit posito quod sit aliquo additum vel ablatum
✓ Omnia etiam naturalia ad maximum et ad minimum sint terminata
✓ Potentia activa et sue existentie aliquo modo sit terminata
✓ Quibus excessus sufficiunt motibus terminare sufficiat eam inchoare
✓ Dabile sit maximum homo portare possit
✓ Homogenea sint terminata maximo et minimo
✓ Dabile sit minimum in homogeneis
✓ Dabile sit maximum quod Sortes portare possit
✓ Est dare maximam [illegible]
✓ Sit dare maximam lineam [illegible] sit maxima [illegible]
✓ Est dare maximum spatium in tempore [illegible]
✓ Est dare maximum tempus per quod res naturalis possit durare
✓ Equalis [illegible] naturalis [illegible] quia
✓ Necesse sit omne quod fit fieri ex subiecto presupposito
✓ Rerum naturalium tantum tria sint principia
✓ Illud quod in generatione substantiali generatur materia forma vel totum quod compositum appellatur

✓ Generare est generans
✓ Materia prima est ens
✓ Forma ante suam generationem habeat aliquod esse in materia
✓ Materia que est subiectum [illegible] in materia [illegible] forma vel forme [illegible]
✓ Privatio et materia [illegible]
✓ Materia appetit formam
✓ Omnis causa appetit se [illegible]

Tituli 2i libri phisicorum

✓ Res naturales differunt ab artificialibus [illegible]
✓ Omne ens naturale habeat in se principium sui motus et status
✓ Figura sit distincta a re figurata
✓ Diffinitio sit bona que dicit naturam est principium motus
✓ In materia [illegible] naturalibus subiectis motibus formarum [illegible] disponere
✓ Dubitatur in quibus causis [illegible] faciat ex [illegible]
✓ Naturalis differt a mathematico
✓ Eadem res naturalis tamen possit esse causa
✓ 2 [illegible] sit causa
✓ Pars sit causa sui [illegible]
✓ Dispositiones [illegible] causa formalis [illegible]
✓ Finis et forma sit causa agentis
✓ [illegible]
✓ Natura producit monstrum [illegible] intendat monstrum
✓ In operationibus naturalibus [illegible]
[illegible] sit in materia

Tituli 3i libri phisicorum

✓ Ignorato motu necesse sit ignorare naturam
✓ In alteratione predicta [illegible] fluxus distinctus ab alterabili et qualitate [illegible] sit alteratio
✓ [illegible] sit [illegible]
✓ In alteratione predicta [illegible] alteratio [illegible]

V in alteracōe p̄pe dicta p̄t q̄litas p̄s
acq̄sita maneat cū p̄te q̄ p̄ p̄ius acq̄sita
V mot⁹ localis ē
V t̄p̄e p̄nti possi⁹ uti ad plantā
V mot⁹ localis ꝯtiua amoueri a loco
V d'iffinitē mot⁹ localis sit bn̄ tradita
sp̄ficet sp̄ terminū a q̄ et terminū ad q̄
V mot⁹ sit d' eēn° sui termini ad q̄
V diffiniō mot⁹ sit bona q̄ dicit endelechia eē
V mot⁹ sit subiectiue in mobili uel in mouēte
V eadē actio sit passio
V sit aliq̄d corp⁹ sensibile actu infinitū actu
V p̄sibile sit eē mag'nē infinita
V sit aliq̄ linea girabilis actu infinita
V utrū admittendū sit in ꝯtinuo ex infinitis ptibus
ꝯpositū sit i p̄sibile ꝑ ipm̄ i dep̄ sit eo
eē diuisū
V si mō dato ꝯtingit dare a . ē

Tituli 4ti libri

V loc⁹ dicat eē eq̄lis locato
V diffiō loci data a ph'o i 4to ph'orum bona sit
V terra ē i aq̄ aq̄ i aere aer i igne
et ignis i ethere tanq̄ i suo loco naturali
V p̄sibile ē eē uacuū
V in motib⁹ grauiū et leuiū successio
sit eciā ex parte medij
V si eēt graue i uacuo ip̄m moueret
i eo uel graue mutaret
V rarefactio et ꝯdensatio sit mot⁹ p̄sibile
V i rarefactione q̄lib3 p̄ acq̄sita maneat
eē q̄ p̄ p̄ius acq̄sita
V diffiō t'ꝑis a ph'o i 4to data sit bn̄ posita
V q̄lib3 mot⁹ t̄p̄s ē mensura

Tituli 5ti libri

V generatio ē motus
V in ad aliq̄d sit p̄se mot⁹
V oīs mot⁹ ē de ꝯtrario in ꝯtrariū
V mot⁹ ꝯtrariat̄ q̄ti et q̄es q̄eti
V q̄lib3 p̄prie mot⁹ sit un⁹ valet ūdem
V ꝯtrario rei ꝯnomīne ꝯtrariat̄
V q̄es ꝯnomīs eo t̄p̄e q̄ ꝯtrariat̄ uel corrupt̄ sit
V ad unitatē mot⁹ req̄rat̄ unitas mobilis et subiecti
et temporis

Tituli 6ti libri

V puncta sit ad inuicem ꝯtinua i linea
V puncta sint p̄ imm̄ediata i linea
V mathematice longitudo latitudo et
p̄funditas ubi realit' distinguant̄
V aliq̄ mutatio ē instantanea
V ē trāsmutaci ꝯuenit ꝯtinuitas ubi p̄⁹ p̄e
V ōm q̄d mouet̄ ē mutabile ꝯtinuū
V p̄sibile ē i t̄p̄e finito ꝑtrāsire mag'nē
infinitā et ēt p̄sibile ē i t̄p̄e infinito ꝑtrāsire
mag'nē finitā
V p̄sibile ē aliq̄d moueri localit'

Tituli 7mi libri

V omne q̄d mouet̄ moueat̄ ab alio
V mouēs ē mouet̄ eē simul cū moto
V de motore acq̄sita i 7mo ꝑ p̄o et bona q̄ mutata ꝑbatur
q̄ oē q̄d mouet̄ ē ꝑ se mouet ab alio
V i alteratiōib3 et mot⁹ sit ꝓgressus i infinitū
V ad hoc q̄ aliq̄ ꝯparent̄ oportet eā
eē p̄se p̄ma ꝯmunta
V regle i 7mo sint bn̄ posite

Tituli octaui libri

V de⁹ potuit facere motū cū p⁹ nō fuit aliq⁹ mot⁹
V mot⁹ ē et̄n⁹ q̄ t̄p⁹ et̄nu
V ad motū ext̄ et g'uiū uel leuiū et i naturā
V p̄m⁹ motor ē immobilis ē immutabilis
V mot⁹ localis ē p̄m⁹ motuū
V i oī motu recto et reflexo necesse ē i p̄m
mobile q̄escere i reflexiōis pūcto
V mouēs finitū p̄t mouē motū i infinitū
V uirt⁹ infinita p̄t eē i mag'nē finita
V p̄m⁹ motor ē infinit̄ uigoris
V p̄m⁹ motor ē indiuisibilis et i p̄tibilis
nulla hn̄s mag'nē